Omul din Beijing

On

Beijin

Henning Mankell

OMUL DIN BEIJING

Titlu original: *Kinesen* – 2008

Traducere din limba engleză:
BOGDAN NICOLAE MARCHIDANU

editura rao
— 2010 —

PARTEA ÎNTÂI
Tăcerea (2006)

Eu, Birgitta Roslin, declar solemn că mă angajez cu tot ceea ce ştiu şi în conformitate cu conştiinţa mea, ca să judec fără teamă sau favoruri, indiferent că acuzatul e sărac sau bogat, şi în conformitate cu legile şi regulamentele din Suedia; ca niciodată să nu pervertesc legea şi nici să nu o aplic greşit pe motiv de legături de familie, prietenie, gelozie, răutate sau teamă, sau ca răspuns la mituiri sau cadouri, sau din oricare alt motiv, indiferent de natura lui; ca niciodată să nu dau verdict de vinovăţie atunci când descopăr nevinovăţie sau să dau verdict de nevinovăţie atunci când descopăr vinovăţie. Nu voi dezvălui niciodată celor care îşi fac apariţia în instanţă, nici înainte şi nici după încheierea procesului, ce deliberări au avut loc în spatele uşilor închise. Ca judecător onest şi sincer, mă angajez să respect întotdeauna acest jurământ solemn.

Codul de Procedură Juridică, cap. 4, art. 11
Jurământul de judecător

Epitaful

1

Zăpadă îngheţată, ger cumplit. Miezul iernii.

La începutul lui ianuarie 2006, un lup singuratic traversează graniţa nemarcată şi intră în Suedia dinspre Vauldalen, în Norvegia. Un bărbat aflat pe un snowmobil crede că îl zăreşte chiar lângă Fjällnäs, dar lupul se face nevăzut printre copaci, înspre est, înainte ca omul să îl poată vedea mai bine. Undeva, în îndepărtaţii munţi norvegieni Österdalama, lupul a dat peste un rest de carcasă îngheţată de elan, cu bucăţi de carne încă atârnând

de oase. Însă asta s-a întâmplat cu mai bine de două zile în urmă. Acum începe să fie chinuit de foame şi caută disperat de mâncare.

Este un mascul tânăr, plecat să-şi găsească un teritoriu al lui. Îşi continuă drumul spre est. La Nävjarna, la nord de Linsell, găseşte o altă carcasă de elan. Rămâne acolo o zi întreagă ca să mănânce, după care îşi continuă peregrinarea spre est. Când ajunge la Kårböle trece peste apa înghețată a râului Ljusnan, apoi merge de-a lungul albiei şerpuitoare către mare. Într-o noapte lipsită de lună traversează tăcut podul de la Järvsö, după care se îndreaptă spre codrii deşi care se întind înspre coastă.

În zorii zilei de 13 ianuarie, lupul ajunge la Hesjövallen, un sătuc aflat la sud de lacul Hansesjön, în Hälsingland. Se opreşte şi adulmecă aerul. Simte miros de sânge. Priveşte în jur. În case trăiesc oameni, dar din coşuri nu se ridică fum. Auzul lui fin nu detectează nici un sunet.

Însă lupul nu are îndoieli în privința sângelui. Se învârte puțin pe la marginea codrului, cu nasul în vânt. Apoi înaintează, tăcut, prin stratul de zăpadă. Mirosul vine dinspre una dintre casele de la celălalt capăt al aşezării. Acum e cu toate simțurile în alertă – cu oameni în jurul lui trebuie să fie prudent şi să aibă răbdare. Se opreşte din nou. Mirosul vine din spatele casei. Aşteaptă. Apoi se pune din nou în mişcare. Când ajunge acolo dă peste o altă carcasă, îşi trage prada bogată înapoi spre adăpostul copacilor. Nu a fost descoperit. Nici măcar câinii din sat nu au dat vreun semn de viață. Liniştea este desăvârşită în această dimineață înghețată.

Când ajunge la liziera copacilor, se apucă de înfulecat. Mănâncă lesne, ca şi cum carnea nu ar fi înghețat încă. I se face tot mai foame. După ce scoate cu colții un pantof de piele, începe să roadă cu poftă o gleznă.

A nins în cursul nopții, dar ninsoarea s-a oprit înainte de ivirea zorilor. În vreme ce lupul se ospătează cu prada lui, fulgii de nea îşi încep iarăşi dansul lor lent către sol.

2

Când se trezi, Karsten Höglin îşi aminti că visase ceva despre o fotografie. Rămase nemişcat pe pat şi simți imaginea revenindu-i încet în minte, ca şi cum negativul din vis ar fi transmis o copie în mintea conştientă. Recunoscu poza. Era în alb-negru şi prezenta un bărbat şezând pe un pat vechi de fier, cu o puşcă de vânătoare atârnată pe perete şi o oală de noapte la picioare. Când zărise acea imagine pentru prima dată, fusese surprins de zâmbetul misterios al bătrânului. Avea un aer evaziv şi temător. Karsten descoperise mult mai târziu şi fundalul. Cu câțiva ani înainte, omul îşi împuşcase din greşeală fiul, ucigându-l, în vreme ce vânau păsări marine. Din acel moment, puşca nu mai fusese dată jos de pe perete, iar omul devenise un pustnic.

Höglin îşi zise că dintre toate miile de fotografii şi de negative pe care le văzuse la viața lui, aceasta era cea pe care nu avea să o uite niciodată. Şi-ar fi dorit să facă el însuşi acea fotografie.

Ceasul de pe noptieră arăta ora şapte şi jumătate. De obicei, Höglin se trezea foarte devreme, dar în acea noapte dormise prost, din pricina patului şi a saltelei. Se hotărî să depună o plângere în privința lor la plecarea din hotel.

Era cea de-a noua şi ultima zi a călătoriei lui. Totul fusese posibil datorită unei burse care îi permitea să studieze sate părăsite şi alte aşezări depopulate în timp. Ajunsese până la Hudiksvall şi mai avea un singur sătuc de pozat. Îl alesese fiindcă un bătrân care încă locuia acolo citise despre proiectul lui şi îi trimisese o scrisoare. Höglin

fusese impresionat de misivă şi decisese să-şi încheie studiul în acel loc.

Se ridică în picioare şi dădu draperiile la o parte. Ninsese în cursul nopții, iar dimineața era încă cenuşie, fără soare. O femeie încotoşmănată bine pedala pe bicicletă pe stradă. Karsten se uită îndelung la ea şi se întrebă cât de frig putea fi afară. Cinci grade Celsius cu minus, poate chiar şapte.

Se îmbrăcă şi luă ascensorul lent până jos, la recepție. Îşi parcase maşina în curtea închisă din spatele hotelului. Acolo era în siguranță. Chiar şi aşa, îşi cărase toate echipamentele foto în cameră, aşa cum se obişnuise. Ar fi fost o adevărată tragedie dacă s-ar fi dus într-o zi la maşină ca să descopere că aparatele lui dispăruseră.

Recepționera era o tânără abia ieşită din adolescență. Höglin observă machiajul neglijent al fetei şi renunță la ideea de a se mai plânge de pat. În definitiv, n-avea de gând să se mai întoarcă la acel hotel.

Câțiva clienți ai hotelului erau absorbiți de lecturarea ziarelor de dimineață în sala de mese. Pentru o clipă, fu tentat să ia un aparat şi să le facă o poză. Scena îi dădea impresia că Suedia fusese dintotdeauna aşa. Oameni tăcuți, citindu-şi ziarele la o ceaşcă de cafea, absorbiți de propriile gânduri şi de propriile destine.

Rezistă tentației. Îşi turnă singur cafea, unse două felii de pâine cu unt şi alese un ou fiert moale. Fără un ziar la dispoziție, mâncă în grabă. Ura să ia masa singur, fără să aibă ceva de citit alături.

Ieşi din hotel şi descoperi că afară era mai frig decât crezuse. Se ridică pe vârfuri ca să vadă cât indica termometrul din fereastra recepției. Minus unsprezece grade. Probabil în scădere. Iarna fusese mult prea blândă până atunci. Acum venea valul de frig mult aşteptat. Îşi puse cutiile cu aparate pe bancheta din spate a maşinii,

porni motorul şi se apucă să curețe gheața de pe parbriz. Pe locul pasagerului din dreapta se găsea o hartă. Cu o zi înainte, după ce fotografiase un sat nu departe de lacul Hassela, descoperise cum să ajungă la ultima lui destinație: să o ia pe drumul principal spre sud, să vireze înspre Sörforsa în apropiere de Iggesund, după care să urmeze malul estic sau cel vestic al unui lac numit Storsjön în unele locuri şi Långsjön în altele. Tipul de la benzinăria de pe drumul către Hudiksvall îl avertizase că şoseaua estică era proastă, dar Höglin decisese să meargă pe ea. Aşa economisea timp. Iar lumina era excelentă în acea dimineață de iarnă. Vedea deja cu ochii minții fuioarele de fum ridicându-se drept spre cer din coşuri.

Avu nevoie de patruzeci de minute ca să ajungă acolo. Pe drum reuşi să greşească un viraj, intrând pe un drum care ducea spre sud, către Näcksjö.

Hesjövallen se găsea într-o vâlcea, lângă un lac cu un nume pe care Höglin nu şi-l mai amintea. Poate Hesjön? Codrii deşi se întindeau pe ambele laturi ale văii, până la cătun, de o parte şi de alta a drumului îngust care urca mai sus, spre Härjedalen.

Karsten opri maşina la marginea sătucului şi se dădu jos. Pe cer apăruseră spărturi în stratul de nori. Lumina avea să fie greu de prins, iar pozele probabil vor ieşi nu prea reuşite. Privi în jur. Totul părea încremenit. Casele lăsau impresia că sunt acolo dintotdeauna. De undeva, din depărtare, se auzea vag zgomotul traficului de pe şoseaua principală.

Se simți brusc neliniştit. Îşi ținu respirația, aşa cum proceda întotdeauna când se confrunta cu ceva ce nu înțelegea pe deplin.

Apoi pricepu – coşurile caselor. Erau reci. Nici un fuior de fum, amănuntul esențial al fotografiilor pe care spera să le facă. Privirea i se plimbă încet de la casă la casă. Cineva

curățase zăpada deja. Dar să nu fie nici un foc aprins? Îşi aminti de scrisoarea primită de la omul care îi povestise despre sat. Acesta se referise anume la coşuri şi la felul cum casele păreau, ca într-un joc copilăresc, să-şi trimită mesaje una alteia prin fuioarele de fum.

Oftă. Oamenii nu scriu adevăruri, ci ceea ce cred ei că vrei să citeşti tu. Oare să facă poze acum cu coşurile reci sau să abandoneze totul? Nimeni nu îl obliga să facă poze cu satul şi cu locuitorii lui. Avea deja o mulțime de fotografii cu vechea Suedie aflată pe moarte: ferme părăginite şi sate izolate ale căror singure speranțe de supraviețuire se legau de posibilitatea ca danezii şi germanii să cumpere casele şi să le transforme în reşedințe de vară. Hotărî să plece de acolo. Se întoarse la maşină, dar nu porni motorul. Ajunsese până acolo. Putea măcar să încerce să facă nişte portrete localnicilor – avea nevoie de chipuri. Odată cu trecerea anilor, Karsten Höglin devenise tot mai fascinat de oamenii în vârstă. Voia să scoată un album: poze care să descrie frumusețea pe care doar chipurile femeilor foarte bătrâne, cu pielea lor care spunea povestea vieților lor şi a greutăților îndurate, ca un strat de sedimente aşezate pe coama unui deal, reuşesc să o transmită.

Se dădu iarăşi jos din maşină, îşi trase căciula de blană pe urechi, luă un aparat Leica M6 pe care îl folosea de mai bine de zece ani şi porni spre cel mai apropiat grup de case. Erau zece clădiri cu totul, cele mai multe din bârne vopsite în roşu, unele cu verande mici în față. Se vedea o singură casă modernă. Asta dacă mai putea fi numită modernă o casă din anii 1950. Când ajunse la poartă, se opri şi îşi ridică aparatul de fotografiat. Tăblița indicatoare spunea că acolo locuieşte familia Andrén. Trase câteva cadre, variind timpul de expunere şi deschiderea şi încercând diverse unghiuri, deşi era limpede că, din pricina luminii încă insuficiente, nu avea să obțină altceva decât nişte imagini

neclare. Însă nu se ştia niciodată. Uneori fotografii scot la iveală secrete neaşteptate.

Höglin îşi folosea mult intuiţia la lucru. Evident, se deranja să măsoare nivelurile de lumină atunci când era nevoie, dar altfel reuşea să obţină rezultate surprinzătoare fără să acorde o atenţie prea mare unor timpi calculaţi de expunere. Fotografia însemna şi multă improvizaţie.

Poarta era înţepenită. Fu nevoit să împingă cu forţă ca să o deschidă. Pe zăpada proaspăt aşternută nu se vedeau urme de paşi. Tăcerea din jur continua să fie deplină. Nici măcar un lătrat de câine. „E părăsit, îşi spuse el. Ăsta nu e un sat; e un Olandez Zburător."

Ciocăni în uşa de la intrare, aşteptă, apoi ciocăni din nou. Nimic. Începu să se întrebe ce se petrecea acolo. Ceva era în mare neregulă. Ciocăni din nou, cu mai multă putere şi pentru mai mult timp. Apoi încercă broasca. Încuiată. „Bătrânii se sperie uşor, îşi zise el. Îşi încuie uşile şi îşi fac griji că toate grozăviile alea despre care citesc în ziare o să li se întâmple şi lor".

Se apucă să bată cu pumnul în uşă. Nimic. Îşi închipui că nu era nimeni acasă.

Se întoarse pe unde venise şi trecu la următoarea casă. Începea deja să se lumineze mai bine afară. Casa era zugrăvită în galben. Tencuiala din jurul ferestrelor părea crăpată – probabil că înăuntru era curent. Înainte de a ciocăni, încercă broasca uşii. Din nou încuiată. Ciocăni cu putere în uşă, apoi bătu cu pumnii. Din nou, nimeni.

Dacă se întorcea atunci la maşină, putea ajunge acasă, în Piteå, la începutul după-amiezii. Nevastă-sa ar fi fost mulţumită. Părea convinsă că el era prea bătrân ca să se mai aventureze în astfel de călătorii, în ciuda faptului că avea doar şaizeci şi trei de ani. Numai că fusese diagnosticat cu angină. Doctorul îl sfătuise să aibă grijă ce mănâncă şi să se străduiască să facă exerciţii fizice cât mai des.

O ultimă încercare. Se duse în spatele casei şi apăsă clanța de la o uşă care părea să ducă spre o anexă din spatele bucătăriei. Şi aceea era încuiată. Se duse la cea mai apropiată fereastră, se ridică pe vârfuri şi privi înăuntru. Printr-un spațiu dintre draperii se putea vedea o încăpere cu un televizor. Continuă cu următoarea fereastră. Aceeaşi încăpere, cu acelaşi televizor. O tapiserie atârnată de perete îl informa că ISUS E CEL MAI BUN PRIETEN AL TĂU. Vru să treacă la următoarea fereastră când ceva de pe podea îi atrase atenția. În prima clipă crezu că era vorba de un sul de lână. Apoi îşi dădu seama că era un ciorap de lână, un ciorap care încălța un picior. Se depărtă de fereastră. Inima începu să-i bată cu putere. Să fi fost cu adevărat un picior? Se întoarse la prima fereastră, dar nu putea vedea încăperea la fel de bine de acolo. Reveni la a doua fereastră. Acum putea fi sigur. Chiar era un picior. Un picior nemişcat. Nu avea de unde să ştie dacă aparținea unui bărbat sau unei femei. Posesorul piciorului putea şedea pe un scaun. Era greu să-şi dea seama – dar dacă asta era situația, de ce nu se mişca acea persoană?

Ciocăni în geam cât de tare putu fără să-l spargă, dar nu primi răspuns. Îşi scoase telefonul mobil şi formă numărul de la urgențe. Nici un semnal. Alergă la a treia casă şi bătu în uşă. Nimic. Parcă trăia aievea un coşmar. Ridică de jos un ştergător metalic de picioare, sparse broasca şi intră în casă. Trebuia să găsească un telefon. Pe podeaua de la bucătărie zăcea o femeie în vârstă. Capul îi fusese aproape complet despărțit de gât. Lângă ea se afla leşul unui câine tăiat în două.

Höglin țipă şi se întoarse să o ia la fugă. În vreme ce străbătea holul zări trupul unui bărbat întins pe podeaua livingului, între masă şi o canapea roşie cu o cuvertură albă. Bătrânul era gol. Spatele îi era acoperit de sânge.

Ieşi din casă. Nu ştia cum să se îndepărteze mai repede. Scăpă aparatul foto din mână când ajunse la drum, dar nu se mai opri ca să-l ridice de pe jos. Era convins că cineva sau ceva nevăzut avea să-l înjunghie în spate. Întoarse maşina şi apăsă cu putere pedala de accelerație.

Se opri când ajunse la şoseaua principală, apoi formă numărul de la urgență, cu mâinile tremurându-i incontrolabil. Când ridică telefonul la ureche, simți o durere ascuțită în piept. Ca şi cum cineva îl prinsese din urmă şi îi înfipsese un cuțit.

Auzea pe cineva vorbind cu el la telefon, dar era incapabil să articuleze vreun cuvânt. Durerea era atât de mare încât nu reuşi decât să scoată un şuierat.

— Nu vă aud, rosti o voce de femeie.

Încercă din nou. Alt şuierat nedesluşit. Murea.

— Puteți vorbi un pic mai tare? întrebă femeia. Nu înțeleg ce spuneți.

Făcu un efort suprem şi îngăimă câteva cuvinte.

— Mor, icni el. Pentru numele lui Dumnezeu, mor. Ajutați-mă.

— Unde sunteți?

Însă femeia nu mai primi răspuns. Karsten Höglin pornise deja pe drumul întunericului fără sfârşit. Intr-o încercare disperată de a scăpa de durerea cumplită, ca un om care se îneacă, dar doreşte în van să revină la suprafața apei, apăsă pedala de accelerație. Maşina țâşni pe contrasens. Un camion care căra mobilier înspre Hudiksvall nu mai avu cum să evite ciocnirea frontală. Şoferul sări din cabină şi veni în fugă spre maşina care intrase în el. Höglin zăcea inert peste volan.

Şoferul de camion, un bosniac, vorbea prost suedeza.

— Cum eşti tu? întrebă el.

— Satul, îngăimă Karsten Höglin. Hesjövallen.

Ultimele lui cuvinte. Când poliția şi ambulanța ajunseră acolo, Karsten Höglin murise deja din pricina infarctului masiv.

Nu era deloc clar ce se întâmplase acolo. Nimeni nu avea nici o bănuială cu privire la motivul infarctului subit suferit de bărbatul de la volanul Volvo-ului albastru. Un ofițer de poliție catadicsi să-l asculte pe şoferul bosniac abia după ce trupul fotografului fu luat de acolo şi oamenii de la descarcerare începură să desprindă cele două maşini accidentate. Ofițerul se numea Erik Huddén. Nu-i plăcea să discute cu persoane care vorbeau prost suedeza decât dacă era obligat. Ca şi cum cuvintele unor asemenea oameni ar fi fost mai puțin importante dacă ei nu le puteau exprima şi corect. Evident, ofițerul îşi începu treaba cu un test de alcool. Însă şoferul era curat, iar permisul lui de conducere părea în regulă.

— A încercat să spună ceva, zise şoferul.

— Ce? întrebă Huddén într-o doară.

— Ceva de Hero. Un loc, poate?

Huddén făcea parte din poliția locală, aşa că începu să clatine iritat din cap.

— Pe aici nu există nimic cu numele Hero.

— Poate aud eu prost? Poate era ceva cu un „s”? Poate Hersjö?

— Hesjövallen?

Şoferul dădu din cap.

— Da, asta spus.

— Şi la ce se referea?

— Nu ştiu. El murit.

Huddén îşi puse la loc carnețelul de notițe. Nu scrisese nimic din cele spuse de şofer. Jumătate de oră mai târziu, după plecarea maşinii de la descarcerare şi după ce o altă maşină de poliție îl luă pe şofer la secție pentru continuarea anchetei, Huddén se urcă în automobilul propriu, gata să se

întoarcă la Hudiksvall. Îl însoțea colegul său, Leif Ytterström, care era la volan.

— Hai să o luăm prin Hesjövallen, rosti Huddén pe neașteptate.

— De ce? Ai mai primit un apel de urgență?

— Vreau doar să verific ceva.

Din cei doi, Erik Huddén era cel mai în vârstă. Era recunoscut pentru încăpățânare și firea sa necomunicativă. Ytterström viră pe drumul spre Sörforsa. Când ajunseră în Hesjövallen, Huddén îl rugă să meargă încet prin sat. Încă nu-i explicase colegului de ce hotărâse să o ia pe acolo.

— Pare pustiu, zise Ytterström în vreme ce treceau încet de case.

— Stai. Dă cu spatele, exclamă Huddén. Încet.

Apoi îi ceru colegului să oprească. Îi atrăsese atenția ceva în zăpadă, lângă una din case. Se dădu jos din mașină și se duse să cerceteze. Încremeni brusc și își scoase arma din toc. Ytterström sări și el din mașină cu arma pregătită.

— Ce e?

Huddén nu răspunse. Merse cu mare prudență mai departe. Apoi se opri din nou și se lăsă în jos, ca și cum l-ar fi apucat brusc durerea de piept. Când se întoarse la mașină, era alb ca varul la față.

— Acolo zace un mort, rosti el. A fost omorât în bătaie. Și îi lipsește ceva.

— Cum adică?

— Îi lipsește un picior.

Rămaseră holbându-se unul la celălalt, fără să vorbească. Apoi Huddén intră în mașină, luă stația radio și o ceru la dispecerat pe Vivi Sundberg, despre care știa că era de serviciu în acea zi. Femeia răspunse imediat.

— Erik sunt. Sun din Hesjövallen.

— Ce s-a întâmplat?

— Nu știu. Dar e un mort care zace în zăpadă.

— Repetă.

— Un mort. În zăpadă. Pare că a fost omorât în bătaie. Îi lipseşte un picior.

Cei doi se cunoşteau bine. Sundberg ştia că Erik Huddén nu exagera niciodată, indiferent cât de incredibil părea ce spune el.

— Ajungem imediat, spuse Sundberg.

— Ia-i şi pe criminalişti din Gävle.

— Cine mai e cu tine?

— Ytterström.

Femeia se gândi câteva secunde.

— Există vreo explicație plauzibilă pentru cele întâmplate?

— N-am mai văzut aşa ceva până acum.

Ştia că ea va înțelege. Era polițist de atât de multă vreme, încât nu exista limită a suferinței şi violenței pe care el să nu le fi văzut în viața lui.

Trecură treizeci şi cinci de minute până ce auziră sirenele în depărtare. Huddén încercase să-şi convingă colegul să îl însoțească la cea mai apropiată casă, ca să poată discuta cu vecinii, dar acesta refuzase să se mişte din loc până la sosirea întăririlor. Cum nici Huddén nu voia să intre singur în casă, rămaseseră amândoi la maşină, fără a mai schimba vreo vorbă între ei.

Vivi Sundberg sări iute din primul vehicul care trase lângă maşina lor. Era o femeie robustă, în vârstă de cincizeci şi ceva de ani. Cei care o cunoşteau ştiau foarte bine că, în ciuda trupului masiv, Sundberg era extrem de agilă şi poseda o rezistență de invidiat. Cu doar câteva luni în urmă fugărise şi prinsese doi hoți de douăzeci şi ceva de ani fiecare. Cei doi râseseră de ea când o luaseră la fugă. După o goană de câteva sute de metri, când ea le pusese cătuşele, nici unul nu mai râdea.

Vivi Sundberg era roşcată. De patru ori pe an vizita salonul de coafură al fiicei ei ca să-şi reîmprospăteze nuanța părului.

Se născuse la o fermă în apropiere de Harmånger şi avusese mare grijă de părinții ei până la moartea acestora. Apoi îşi completase studiile şi după câțiva ani se înscrisese la academia de poliție. Nu-i venise să creadă că fusese acceptată. Nimeni nu înțelegea prea bine cum de o admiseseră, date fiind dimensiunile trupului, însă nimeni nu punea întrebări, iar ea nu vorbea despre asta.

Vivi Sundberg era un ofițer de poliție meticulos şi muncitor. Era perseverentă şi foarte eficientă când se punea problema analizării şi urmăririi indiciilor.

Acum ea îşi trecu o mână prin păr şi îi aruncă o privire dură lui Erik Huddén.

— Ei bine, îmi arăți şi mie?

Se duseră împreună spre cadavru. Sundberg făcu o grimasă, apoi se lăsă pe vine.

— Medicul a venit?

— E pe drum şi e o ea.

— O ea?

— Hugo are o înlocuitoare. El o să fie operat. Tumoare.

Vivi Sundberg îşi pierdu pe moment interesul față de cadavru.

— E grav?

— Are cancer. Nu ştiai?

— Nu. Unde?

— La stomac. Se pare că nu s-a răspândit. Oricum, are o înlocuitoare din Uppsala. Se numeşte Valentina Miir. Dacă am pronunțat corect numele.

Huddén strigă la Ytterström, care bea cafea lângă una dintre maşinile de poliție. Acesta le confirmă că doctorul avea să sosească dintr-o clipă în alta.

Sundberg se apucă să examineze îndeaproape cadavrul. De fiecare dată când avea de-a face cu un leş se simțea copleşită de acelaşi sentiment de inutilitate. Nu mai putea învia mortul şi singurul lucru pe care îl putea face era să descopere motivul crimei şi să trimită ucigaşul într-o celulă sau într-un azil de nebuni.

— Cineva a luat-o razna, comentă ea. Cu un cuțit lung. Sau o baionetă. Posibil cu o sabie. Văd cel puțin zece răni, aproape toate cu potențial letal. Dar nu pricep ce e cu piciorul lipsă. Cunoaştem identitatea acestui om?

— Nu încă. Toate casele par pustii.

Sundberg se ridică şi privi în jurul ei. Casele păreau că îi întorc aceeaşi privire cercetătoare.

— Ai ciocănit pe la uşi?

— Mi-am zis că e mai bine să aştept. Făptaşul ar putea fi încă prin preajmă.

— Ai dreptate.

Sundberg îi făcu semn lui Ytterström, care îşi aruncă paharul de carton, golit de cafea, în zăpadă.

— Hai să intrăm, zise ea. Trebuie să mai fie oameni pe aici. Ăsta nu e un sat-fantomă.

— N-am zărit nici un semn de viață.

Sundberg privi iarăşi spre case, spre grădinile acoperite de zăpadă, spre şosea. Îşi scoase pistolul şi porni spre cea mai apropiată casă. Cei doi bărbați o urmară. Ceasul arăta unsprezece şi câteva minute.

Ceea ce descoperiră cei trei ofițeri suedezi de poliție nu avea precedent în analele criminalității din Suedia şi avea să intre în istoria criminalistică a țării. În fiecare casă se găseau cadavre. Câinii şi pisicile fuseseră înjunghiate, ba chiar şi unui papagal i se tăiase capul. În total descoperiră nouăsprezece morți, cu toții oameni în vârstă, cu excepția unui băiat care nu putea avea mai mult de doisprezece ani. Unii fuseseră omorâți în somn, în patul lor; alții zăceau pe

podea sau şedeau pe scaunele de la bucătărie. O bătrână murise cu pieptenul în mână, iar un bătrân îşi dăduse sufletul lângă o sobă, cu un ibric de cafea răsturnat alături de el. Într-una dintre case, dădură peste doi oameni îmbrăţişaţi şi legaţi unul de altul. Cu toţii fuseseră victime ale unor violenţe inimaginabile. Ca şi cum un uragan aducător de sânge se abătuse asupra satului exact la ora când locuitorii se trezeau. Cum la ţară bătrânii obişnuiesc să se scoale devreme, Sundberg bănuia că toate aceste crime se petrecuseră cam pe la răsăritul soarelui.

Vivi Sundberg avea sentimentul că tot capul îi era năclăit de sânge. Încercă să scape de senzaţie, dar era extrem de frig. Era ca şi cum ar fi văzut trupurile desfigurate ale morţilor printr-un telescop, ceea ce însemna că nu trebuia să se apropie prea mult de ele.

Pe urmă mai era şi mirosul. Deşi corpurile abia apucaseră să se răcească, ele emanau deja un iz dulce-acrişor. Cât stătea în case, Sundberg încerca să respire pe gură. De îndată ce ieşea afară îşi umplea plămânii cu aer proaspăt. Trecerea de la o casă la alta devenea tot mai greu de suportat.

Tot ce vedea, cadavru după cadavru, purta amprenta aceleiaşi nebunii şi aceloraşi răni provocate de o armă foarte ascuţită. Lista întocmită de ea mai târziu în cursul zilei, o listă pe care nu o arătă nimănui, cuprindea scurte însemnări legate de cele văzute:

„*Casa numărul unu.* Bătrân mort, pe jumătate gol, în pijama, papuci, pe jumătate zăcând pe treptele scării. Capul aproape desprins de trup, degetul mare de la mâna stângă aruncat la un metru distanţă. Bătrână moartă, cămaşă de noapte, stomacul despicat, cu intestinele atârnând pe afară, proteza dentară sfărâmată în bucăţi.

Casa numărul doi. Bărbat şi femeie morţi, amândoi de cel puţin optzeci de ani. Cadavrele găsite pe un pat dublu la

primul etaj. Femeia posibil ucisă în somn cu o lovitură începând de la umărul stâng, prin sân, înspre şoldul drept. Bărbatul a încercat să se apere cu un ciocan, dar are un braţ desprins de restul trupului şi gâtul tăiat. Se remarcă faptul că trupurile au fost legate împreună. Lasă impresia că bărbatul trăia când a fost legat, dar femeia murise. Evident, nici o dovadă, doar o reacţie imediată. Băiat mort într-un mic dormitor. Posibil să fi dormit când a fost ucis.

Casa numărul trei. Femeie singură, moartă pe podeaua bucătăriei. Câine de rasă necunoscută înjunghiat de moarte, alături de ea. Femeia pare să aibă şira spinării ruptă în mai multe locuri.

Casa numărul patru. Bărbat mort în hol. Îmbrăcat cu pantaloni şi cămaşă; picioarele goale. Probabil a încercat să se opună. Trupul aproape tăiat în două în dreptul stomacului. Bătrână zăcând moartă în bucătărie. Două, posibil trei răni în creştetul capului.

Casa numărul şapte. Două bătrâne şi un bătrân morţi în paturile lor de la etaj. Impresie: erau treji, conştienţi, dar n-au avut timp să reacţioneze. Pisică omorâtă prin înjunghiere în bucătărie.

Casa numărul opt. Bătrân zăcând mort afară, cu un picior lipsă. Doi câini decapitaţi. Femeie moartă pe scară, tăiată în bucăţi.

Casa numărul nouă. Patru oameni morţi în livingul de la primul etaj. Pe jumătate îmbrăcaţi, cu ceşti de cafea în faţă, cu radioul pornit pe postul naţional. Trei bătrâne, un bătrân. Toţi cu capetele pe genunchi.

Casa numărul zece. Doi oameni foarte bătrâni, bărbat şi femeie, morţi în paturile lor. Imposibil de spus dacă au conştientizat ce li se întâmplă."

Către sfârşitul listei, poliţista nu mai avu tăria mentală să noteze toate detaliile. Cu toate astea, ce văzuse era de neuitat, ca o imagine a iadului însuşi.

Numerotase casele în funcție de ordinea descoperirii cadavrelor. Însă aceasta nu corespundea cu ordinea aşezării lor de-a lungul drumului. Când ajunseră la cea de-a cincea casă, descoperiră semne de viață. Se auzea muzică dinăuntru. Lui Ytterström i se păru că era Jimi Hendrix.

Înainte de a intra, chemară în ajutor alți doi polițişti ca întăriri. Se apropiară de uşa de la intrare – cu pistoalele scoase. Huddén bătu cu putere în ea. Uşa fu deschisă de un bărbat pe jumătate gol, cu păr lung. Omul se trase îngrozit înapoi când zări toate acele arme îndreptate spre el. Când îl văzu neînarmat, Vivi Sundberg îşi coborî țeava pistolului.

— Sunteți singur în casă?

— E şi soția mea, răspunse omul, cu voce tremurândă.

— Nimeni altcineva?

— Nu. Ce se petrece?

Sundberg îşi vârî arma în toc şi le făcu semn celorlalți să procedeze la fel.

— Să mergem înăuntru, rosti ea înspre bărbatul pe jumătate gol, care tremura de frig. Cum vă numiți?

— Tom.

— Doar atât?

— Hansson.

— Haideți, Tom Hansson, să intrăm. Să nu mai stăm în frig.

Muzica era dată la maximum. Sundberg avea impresia că existau boxe în fiecare cameră. Îl urmă pe bărbat într-un living aglomerat, unde o femeie îmbrăcată în cămaşă de noapte şedea ghemuită pe o canapea. Hansson închise muzica şi îşi puse o pereche de pantaloni care atârnau pe spătarul unui scaun. El şi femeia de pe canapea aveau în jur de şaizeci de ani.

— Ce s-a întâmplat? întrebă femeia, în mod clar speriată, vorbind cu accent puternic de Stockholm.

Probabil că cei doi erau hippioți din anii şaizeci. Sundberg hotărî că n-avea sens să piardă vremea cu asta – era posibil ca vinovatul de carnagiu să se îndrepte chiar atunci către comiterea unui alt masacru.

— Mulți dintre vecinii voştri sunt morți, zise Sundberg. În noaptea asta, în acest sătuc au avut loc crime monstruoase. Este foarte important să-mi răspundeți la întrebări. Dumneavoastră cum vă numiți?

— Ninni, răspunse femeia. Herman şi Hilda sunt morți?

— Unde locuiesc?

— În casa din stânga.

Sundberg încuviință.

— Da, mă tem că da. Au fost uciși. Dar nu sunt singurii.

— Dacă aşa credeți dumneavoastră că puteți glumi, vă înşelați, rosti Tom Hansson.

Sundberg făcu o grimasă de iritare.

— Îmi cer scuze, dar nu avem timp decât pentru a-mi răspunde la întrebări. Înțeleg că vi se pare incredibil ce vă spun, dar e adevărat – oribil, dar adevărat. Ați auzit ceva noaptea trecută?

Bărbatul se aşează pe canapea alături de femeie.

— Am dormit.

— Ați auzit ceva în această dimineață?

Dăduseră amândoi din capete.

— Nici măcar n-ați observat că satul se umple de maşini de poliție?

— Când dăm muzica tare nu auzim nimic.

— Când v-ați văzut vecinii ultima dată?

— Dacă vă referiți la Herman şi la Hilda, ieri, zise Ninni. De obicei ne întâlnim când ieşim afară cu câinii.

— Aveți câine?

Tom Hansson dădu din cap în direcția bucătăriei.

— E cam bătrân şi cam leneş. Nici măcar nu se deranjează să se scoale când avem musafiri.

— N-a lătrat deloc în cursul nopții?

— Nu latră niciodată.

— La ce oră v-ați văzut vecinii?

— Ieri după-amiază pe la ora trei. Dar numai pe Hilda.

— Şi totul părea să fie ca de obicei?

— O durea spatele. Herman era probabil în bucătărie, rezolvând cuvinte încrucişate. Pe el nu l-am văzut.

— Dar pe ceilalți săteni?

— Totul a fost la fel ca întotdeauna. Pe aici locuiesc doar oameni în vârstă. Când e frig afară, stau în case. Îi vedem mai des primăvara şi vara.

— Atunci nu sunt copii pe aici?

— Nici unul.

Sundberg se opri, gândindu-se la băiețelul mort.

— Chiar e adevărat? întrebă femeia de pe canapea.

Era înspăimântată.

— Da, răspunse Sundberg. S-ar putea ca toți ceilalți din sat să fi murit. În afară de voi doi.

Huddén stătea la fereastră.

— Nu chiar toată lumea, rosti el încet.

— Cum adică?

— Nu chiar toată lumea a murit. Pe drum e cineva.

Sundberg se repezi la fereastră şi zări o femeie pe drum. Era bătrână şi purta un halat de baie, iar în picioare avea cizme negre de cauciuc. Mâinile îi erau împreunate într-o rugăciune.

Sundberg îşi ținu respirația. Femeia era nemişcată.

3

Tom Hansson veni la fereastră şi se postă lângă Vivi Sundberg.

— E Julia, zise el. Uneori o găsim afară, în frig, fără haină pe ea. De obicei Hilda şi Herman o ţin sub supraveghere când cei de la asistenţa socială nu sunt aici.

— Unde locuieşte? întrebă Sundberg.

Hansson arătă înspre penultima casă de la marginea satului.

— Când ne-am mutat noi aici, continuă el, Julia era măritată. Soţul ei, Rune, era şofer pe vehicule forestiere, până ce i-a plesnit o arteră şi a murit la volanul camionului. După asta ea a devenit un pic ciudată – a început să se plimbe aiurea, cu pumnii strânşi în buzunare, dacă înţelegeţi ce vreau să zic. Presupun că am crezut mereu că ea ar trebui să moară aici. Are doi copii care vin să o vadă o dată pe an. Ăştia abia aşteaptă să moştenească puţinii ei bani şi nu le pasă deloc de ea.

Sundberg şi Huddén ieşiră. Femeia ridică privirea când Sundberg se postă în faţa ei, dar nu spuse nimic. Nici nu protestă când Huddén o apucă de braţ ca să o conducă înapoi acasă. Locuinţa era curată şi aranjată. Pe un perete se vedeau fotografii cu soţul ei mort şi cu cei doi copii cărora nu le păsa de soarta ei.

Sundberg îşi scoase pentru prima dată carneţelul. Huddén se apucă să examineze un document cu ştampile oficiale găsit pe masa de la bucătărie.

— Julia Holmgren, rosti el. Are optzeci şi şapte de ani.

— Spune cuiva să sune asistenţa socială. Nu-mi pasă care e programul lor de lucru normal, adu-i aici imediat.

Bătrâna se aşează la masa de bucătărie şi se uită afară pe fereastră. Pe cer apăruseră nori grei.

— Să încercăm să-i punem câteva întrebări?

Sundberg scutură din cap.

— N-are sens. Ce ne-ar putea spune?

Îi făcu semn lui Huddén să le lase singure. Poliţistul ieşi în curte. Sundberg se duse în living, se postă în centrul

încăperii şi închise ochii. Încercă să priceapă tot ceea ce se petrecuse acolo.

Bătrâna îi amintea de ceva polițistei. Însă nu-şi putea da seama precis de ce anume. Continuă să stea acolo, deschise ochii şi încercă să gândească. Ce se întâmplase, de fapt, în acea dimineață de ianuarie? Mai mulți oameni fuseseră ucişi într-un sătuc izolat. Plus câteva animale de companie. Totul indica o dezlănțuire de nebunie. Putea comite toate faptele un singur atacator? Să-şi fi făcut apariția mai mulți ucigaşi în toiul nopții, care după săvârşirea masacrului să fi dispărut? Era prea devreme pentru a trage o concluzie. Sundberg nu avea răspunsuri, ci doar câteva circumstanțe şi multe cadavre. Mai avea un cuplu care încă trăia şi care se retrăsese în pustietatea de acolo, cu câțiva ani în urmă, din Stockholm. Şi o bătrână senilă care avea obiceiul de a sta în mijlocul drumului îmbrăcată doar în cămaşă de noapte.

Însă acesta părea un punct de pornire. Nu toată lumea din sat murise. Cel puțin trei oameni supraviețuiseră. De ce? Coincidență sau exista vreun sens ascuns?

Sundberg rămase nemişcată alte câteva minute. Văzu pe fereastră că sosise echipa de criminalişti din Gävle, împreună cu o femeie despre care presupunea că e medicul poliției. Inspiră adânc. Se afla încă la conducerea anchetei – cel puțin deocamdată, dar avea urgent nevoie de ajutor de la Stockholm.

Îşi scoase telefonul mobil şi îl sună pe Robertsson, procurorul districtual, ca să-i explice situația.

Sundberg se întrebă cum avea el să reacționeze. „Nici unul dintre noi n-a mai văzut aşa ceva până acum”, îşi zise ea.

Ieşi afară, unde aşteptau cei doi criminalişti şi medicul legist al poliției.

— Trebuie să vedeți cu propriii ochi. O să începem cu bărbatul care zace în zăpadă. Apoi o să trecem din casă în casă. Voi veți decide dacă mai aveți nevoie de ajutoare. Este o imensă scenă a crimei.

Sundberg nu le mai dădu alte explicații. Era nevoie ca ei să vadă totul cu ochii lor. Îi conduse pe oameni de la o scenă macabră la alta. Când ajunseră la a treia casă, Lönngren, unul dintre experții criminaliști, fu de părere că trebuia să cheme imediat întăriri. La a patra casă, medicul poliției spuse același lucru. Ca atare, se apucară cu toții să dea telefoane. Parcurseră pe rând și celelalte case, apoi se adunară în drum. În scurt timp sosi și primul ziarist. Sundberg îi ceru lui Ytterström să ia măsuri ca nimeni să nu discute cu el. Avea să o facă ea însăși de îndată ce va găsi timpul necesar.

Oamenii care stăteau în jurul ei pe drumul acoperit cu zăpadă erau tăcuți și albi la față. Nici unul nu-și putea da exact seama de implicațiile celor văzute.

— Ei bine, asta e, zise Sundberg. Priceperea și experiența noastră o să fie puse la încercare. Ancheta asta o să țină capul de afiș în mass-media, și nu doar în Suedia. O să ne aflăm sub o enormă presiune să oferim niște răspunsuri până mâine. În cel mai rău caz. Să sperăm că făptașul a lăsat indicii pe care să le putem găsi repede ca să îl prindem. Trebuie să rămânem calmi și să cerem ajutor ori de câte ori e nevoie. Procurorul districtual Robertsson e și el pe drum încoace. Vreau să vadă totul cu ochii lui și să preia conducerea anchetei. Întrebări? Dacă nu, hai la treabă.

— Cred că am eu o întrebare, se auzi Lönngren.

Era un bărbat scund și uscățiv. Sundberg îl considera un tehnician foarte eficient, însă punctul lui slab putea fi considerat faptul că avea tendința de a lucra prea încet pentru cei care voiau cu disperare răspunsuri urgente.

— Zi.

— Există vreun risc ca acest maniac, dacă despre asta e vorba, să lovească din nou?

— Da, răspunse Sundberg. Cum nu ştim nimic, trebuie să presupunem că se poate întâmpla orice.

— O să se instaleze panica, replică Lönngren. Măcar de data asta mă simt uşurat că locuiesc la oraş.

Grupul se despărți de îndată ce la fața locului sosi Sten Robertsson. Reporterul care aştepta dincolo de zona marcată cu bandă de protecție se năpusti către procuror imediat ce acesta se dădu jos din maşină.

— Nu acum, strigă Sundberg. Va trebui să aştepți.

— Ei, haide, Vivi! Nu poți spune nimic? De obicei nu eşti aşa imposibilă.

— Acum sunt.

Nu-i plăcea deloc de acel reporter, care lucra pentru *Hudiksvalls Tidning.* Individul scria adesea articole în care critica modul de lucru al poliției, dar şi mai mult o irita faptul că de cele mai multe ori acesta chiar avea dreptate să critice.

Robertsson părea să resimtă frigul – haina lui era mult prea subțire. „E vanitos", îşi spuse imediat Sundberg.

— Ei, să auzim despre ce e vorba, zise Robertsson.

— Nu. Vino cu mine.

Pentru a treia oară în acea dimineață, Vivi Sundberg parcurse scena crimei de la un capăt la celălalt. De două ori Robertsson se văzu nevoit să iasă afară, cât pe ce să vomite. Sundberg îl aşteptă, plină de răbdare. Nu era deloc sigură că individul îşi va putea îndeplini misiunea. Însă ştia la fel de bine că era cel mai bun dintre procurorii disponibili.

Când reveni afară, ea îi propuse să intre în maşina ei de poliție. Reuşise să înşface un termos cu cafea înainte de a părăsi secția.

Robertsson era răvăşit. Mâna cu care ținea cana cu cafea îi tremura vizibil.

— Ai mai văzut până acum aşa ceva? întrebă el.

— Niciodată.

— Oare chiar nimeni altcineva în afara unui lunatic nu putea comite grozăvia asta?

— Cine ştie? Le-am cerut criminaliştilor să apeleze la resurse suplimentare dacă au nevoie. La fel şi doctoriței.

— Cine e?

— O înlocuitoare. Probabil e pentru prima dată la scena unei crime. A sunat după ajutor.

— Şi tu?

— Cum adică?

— Tu de ce ai nevoie?

— În primul rând, de o indicație din partea ta dacă ar trebui să ne concentrăm pe ceva anume. Apoi va trebui, evident, să aducem aici Departamentul Național de Investigații.

— Pe ce ar trebui să ne concentrăm?

— Tu conduci ancheta, nu eu.

— Tot ce contează e să-l găsim pe nemernicul vinovat de toate astea.

— Sau pe nemernicii. Nu putem exclude posibilitatea să fie mai mulți.

— De obicei nebunii nu operează în grup.

— Dar nu putem exclude posibilitatea.

— Putem exclude ceva?

— Nu. Nimic. Nici măcar posibilitatea de a se repeta.

Robertsson dădu din cap. Rămaseră amândoi adânciți în propriile gânduri. Oamenii se mişcau pe drum şi printre case. Din când în când se vedea blițul aparatului de fotografiat al criminaliştilor. Între timp, mai mulți fotografi şi reporteri ajunseseră la fața locului. Şi o primă echipă de televiziune.

— Vreau să iei parte la prima conferință de presă, zise Sundberg. Nu mă pot descurca de una singură. Şi va trebui să o ținem astăzi. Ceva mai târziu, în cursul după-amiezii.

— Ai vorbit cu Ludde?

Tobias Ludwig era şeful poliției din Hudiksvall. Era un om tânăr şi nu fusese niciodată polițist de stradă. Studiase dreptul, după care urmase un curs pentru viitori şefi de poliție. Nici Sten Robertsson şi nici Vivi Sundberg nu-l plăceau. Bărbatul habar n-avea ce însemna efectiv munca de polițist şi îşi petrecea majoritatea timpului îngrijindu-se de administrarea treburilor interne ale poliției.

— Nu, încă n-am vorbit cu el, răspunse ea. Nu va face decât să ne îndemne la maximă prudență în completarea rapoartelor şi a documentelor.

— Nu-i chiar aşa de rău, protestă Robertsson.

— Nu, e şi mai rău. Dar o să-l sun.

— Fă-o acum.

Sundberg sună la secția de poliție din Hudiksvall, dar Tobias Ludwig era plecat cu treburi oficiale la Stockholm. Ceru dispecerei de serviciu să îl contacteze pe telefonul mobil.

Robertsson discuta cu experții criminalişti nou-sosiți din Gävle. Sundberg stătea alături de Tom şi de Ninni Hansson în curtea lor. Cei doi Hansson se îmbrăcaseră cu haine groase şi acum observau cu interes ce se petrecea. „Începe cu cei încă în viață", îşi zise Vivi Sundberg. Era posibil ca Tom şi Ninni Hansson să fi zărit ceva fără să-şi fi dat seama.

Un ucigaş decis să elimine un întreg sat trebuie să îşi fi întocmit un soi de plan, chiar dacă e complet sărit de pe fix.

Sundberg se duse până la marginea drumului şi privi în jur. Lacul înghețat, codrul, munții îndepărtați cu văile şi piscurile lor. „Oare de unde a venit? se întrebă ea. Cred că

pot spune cu siguranță că n-a fost o femeie. Dar el, sau ei, trebuie să fi venit de undeva, şi trebuie să fi plecat undeva."

Tocmai voia să intre din nou în curte când o maşină cu unul dintre câinii polițişti după care trimiseseră trase pe dreapta.

— Doar unul? întrebă Sundberg, fără să-şi ascundă iritarea.

— Bonzo nu se simte bine, răspunse ofițerul responsabil de câini.

— Vrei să îmi spui că şi câinii polițişti se pot îmbolnăvi?

— Evident. De unde vreți să încep? Ce s-a întâmplat?

— Vorbeşte cu Huddén.

Ofițerul vru s-o întrebe altceva, dar ea îi întoarse spatele şi îi luă pe Tom şi pe Ninni Hansson înapoi în casă. În vreme ce se aşezau, sună telefonul ei mobil.

— Am auzit că ai încercat să mă contactezi, zise Tobias Ludwig. Ştii că nu-mi place să fiu deranjat când am şedințe la Consiliul Național al Poliției.

— Mă tem că de data asta nu mai contează.

— Ce s-a întâmplat?

— Avem mai multe cadavre în Hesjövallen.

Îi descrise pe scurt situația. Ludwig nu scoase nici o vorbă. Sundberg aşteptă.

— Înțeleg. O să pornesc la drum de îndată ce va fi posibil.

Vivi Sundberg aruncă o privire la ceasul de la mână.

— Trebuie să convocăm o conferință de presă, rosti ea. O s-o fixăm pentru ora şase. Până atunci am să declar doar că a avut loc o crimă. Nu voi dezvălui numărul de victime. Vino cât de repede poți. Dar să nu omori maşina.

— O să văd dacă pot face rost de o maşină de intervenție care să mă aducă.

— E preferabil un elicopter. Vorbim de nouăsprezece oameni care au fost ucişi, Tobias.

Încheiară convorbirea. Cei doi Hansson auziseră fiecare cuvîntel rostit de ea. Sundberg remarcă uluiala de pe feţele lor.

Iar coşmarul devenea tot mai mare. Realitatea era mai hidoasă ca orice închipuire.

Sundberg se aşeză pe un scaun, după ce gonise de pe acesta o pisică somnoroasă.

— Toţi cei din sat sunt morţi. Voi doi şi Julia sunteţi singurii care aţi rămas în viaţă. Au fost omorâte şi animalele de casă ale oamenilor. Înţeleg că sunteţi şocaţi. Cu toţii suntem. Dar trebuie să vă pun câteva întrebări. Vă rog să răspundeţi cât mai corect. Mai vreau să încercaţi să vă gândiţi la lucruri despre care nu vă întreb. Orice fleac de care vă aduceţi aminte poate fi important. Înţelegeţi?

Cei doi răspunseră dând tăcuţi din cap, cu expresii îngrijorate pe chipuri. Sundberg decise să procedeze cu prudenţă. Începu discutând despre acea dimineaţă. Când se treziseră? Auziseră ceva? Dar în cursul nopţii? Se întâmplase ceva? Fusese ceva diferit faţă de restul zilelor? Le ceru să-şi răscolească, amintirile.

Cei doi răspunseră pe rând. Unul continua atunci când celălalt se oprea. Era limpede că se străduiau din răsputeri să ajute.

Sundberg merse înapoi în timp, ca un soi de excursie printr-un ţinut necunoscut. Se întâmplase ceva aparte în seara precedentă? Nimic. „Totul a fost ca de obicei”, deveni aproape laitmotivul răspunsurilor celor doi.

Fură întrerupţi de Erik Huddén. Ce să facă cu ziariştii? Continuau să apară, şi cei strânşi deja acolo deveneau agitaţi.

— Mai rezistă puţin, zise Sundberg. Vin şi eu în scurt timp. Spune-le că se va ţine o conferinţă de presă în Hudiksvall în seara asta, la ora şase.

— Vom fi gata la timp?

— Trebuie să fim.

Huddén plecă. Sundberg reluă întrebările. Un alt pas înapoi, către dimineața şi după-amiaza zilei precedente. De această dată răspunse Ninni.

— Totul a fost ca de obicei ieri, zise ea. Am fost un pic răcită. Tom şi-a petrecut ziua tăind lemne.

— Ați vorbit cu vreun vecin?

— Tom a schimbat câteva vorbe cu Hilda, dar deja v-am spus asta.

— Ați văzut şi pe altcineva?

— Da, presupun că da. Ningea. Oamenii ies întotdeauna să dea la lopată şi să elibereze aleile. Da, i-am zărit pe câțiva fără să le dau prea multă atenție.

— Ați mai văzut pe cineva?

— Cum adică, „pe cineva”?

— Cineva care să nu locuiască aici? Sau poate o maşină pe care să nu o mai fi văzut?

— Nu, pe absolut nimeni.

— Dar alaltăieri?

— Presupun că a fost cam la fel. Pe aici nu prea se întâmplă nimic.

— Nimic neobişnuit?

— Absolut nimic.

Vivi îşi scoase carnetul şi un creion.

— Acum mă tem că trebuie să vă cer ceva dificil, zise ea. Trebuie să vă cer numele tuturor vecinilor.

Rupse o foaie din carnet şi o puse pe masă.

— Desenați o hartă a satului, ceru ea. Cu casa dumneavoastră şi toate celelalte. Apoi vom da câte un număr fiecărei case. Vreau să aflu numele tuturor celor care locuiau în fiecare dintre case.

Femeia se ridică şi aduse o foaie mai mare de hârtie. Făcu o schiță a satului. Sundberg îşi dădu seama că era pricepută la desen.

— Din ce trăiți? întrebă polițista.

— Tranzacționăm pe piață – valute şi acțiuni.

Vivi Sundberg îşi spuse că trebuia să țină minte să nu se mai lase surprinsă de nimic. În definitiv, de ce să nu se ocupe un cuplu de hippioți în vârstă dintr-un sătuc izolat din Hälsingland de tranzacții cu valute şi acțiuni?

— Şi vorbim mult, adăugă Ninni. Ne spunem unul altuia poveşti. De obicei în zilele noastre oamenii nu mai fac asta.

Sundberg simți că discuția se îndepărta de subiect.

— Numele, vă rog, rosti ea. Preferabil şi vârstele. Luați-o încet ca să nu greşiți.

Îi urmări pe cei doi cum stăteau aplecați asupra foii de hârtie, mormăind fiecare. Prin minte îi trecu un gând – poate că de masacru era responsabil unul dintre săteni.

Cincisprezece minute mai târziu, avea lista în mână. Cifrele nu se potriveau. Lipsea un nume. Probabil al băiatului. Sundberg se duse la fereastră şi parcurse lista cu privirea. Practic, în satul acela păreau să fi trăit trei familii mari: Andersson, Andrén şi doi oameni cu numele Magnusson. În vreme ce stătea acolo, cu lista în mână, se gândi la toți copiii şi nepoții care plecaseră în alte părți şi care peste câteva ore aveau să afle cumplita veste. Aveau să fie afectați mulți, foarte mulți oameni.

Se gândi la prenumele de pe listă: Elna, Sara, Brita, August, Herman, Hilda, Johannes, Erik, Gertrud, Vendela... Încercă să-şi imagineze chipurile lor, dar nu reuşi să obțină decât imagini cețoase.

Apoi îi veni brusc o idee; trecuse complet cu vederea peste asta. Se duse afară şi îl strigă pe Erik Huddén, care discuta cu unul dintre criminalişti.

— Erik, cine a descoperit toate astea?

— Ne-a sunat un tip – a făcut infarct şi a intrat într-un camion condus de un şofer bosniac.

— Ar putea fi el făptaşul?

— Poate. Maşina lui era plină cu aparate foto. Probabil era fotograf.

— Află ce poți despre el. Apoi va trebui să ne improvizăm un soi de punct de lucru în casa aceea de colo. Trebuie să parcurgem lista cu nume şi să le găsim rudele. Ce s-a întâmplat cu şoferul de camion?

— A fost testat cu fiola, dar nu băuse. Vorbea atât de prost suedeza, că l-au dus la Hudiksvall, în loc să-l ancheteze la fața locului. Dar nu părea să ştie ceva.

Huddén plecă. În vreme ce Sundberg se întorcea în casă, zări un ofițer de poliție alergând pe drum înspre sat. Se duse la poartă ca să-l aştepte.

— Am găsit piciorul, anunță polițistul, vizibil marcat. Câinele l-a descoperit cam la cincisprezece metri distanță, în pădure.

Arătă spre liziera pădurii. După expresia de pe chipul omului, mai urma ceva.

— Asta e tot?

— Cred că ar fi mai bine să arunci o privire, zise el.

După care polițistul se întoarse şi vomă. Sundberg îl lăsă în pace şi porni spre copaci. Pe drum alunecă şi căzu de două ori.

Când ajunse, văzu imediat ce îl răvăşise pe ofițer. În mai multe locuri, carnea fusese smulsă de pe picior până la os. Laba piciorului fusese roasă până la dispariție.

Se uită la Ytterström şi la polițistul care se ocupa de câine. Amândoi stăteau lângă descoperirea macabră.

— Un canibal, zise Ytterström. Asta căutăm? Oare când am ajuns noi aici l-am deranjat de la masă?

Ceva atinse mâna lui Sundberg. Femeia tresări, dar era doar un fulg de nea, care imediat se topi.

— Un cort, zise ea. Avem nevoie de un cort aici. Nu vreau ca urmele de paşi să dispară.

Închise ochii şi văzu marea albastră şi un şir de case albe cocoțate pe o pantă de deal, în aerul cald. După aceea, redeschise ochii şi se întoarse în casa celor doi brokeri. Se aşează la masa din bucătărie cu lista de nume în fața ei.

Îşi zise că trebuia să existe ceva, undeva, care îi scăpa.

Începu să parcurgă lista de nume. Se simțea ca şi cum ar fi păşit pe un câmp minat.

4

Vivi Sundberg avea senzația că studiază memorialul victimelor unei catastrofe majore provocate de un accident de avion sau de scufundarea unui vapor. Însă cine să înalțe un memorial în onoarea oamenilor din Hesjövallen care fuseseră ucişi într-o singură noapte din ianuarie 2006?

Dădu la o parte lista de nume şi se uită la propriile mâini, care tremurau. Nu le mai putea controla.

Se scutură de un fior, după care luă iarăşi lista.

Erik August Andersson
Vendela Andersson
Hans-Evert Andersson
Elsa Andersson
Gertrud Andersson
Viktoria Andersson
Hans Andrén
Lars Andrén
Klara Andrén
Sara Andrén
Elna Andrén
Brita Andrén
August Andrén
Herman Andrén
Hilda Andrén
Johannes Andrén
Tora Magnusson
Regina Magnusson

Optsprezece nume, trei familii. Se ridică şi se duse în camera unde cei doi Hansson şedeau pe canapea, şoptindu-şi ceva unul altuia. Cei doi tăcură la intrarea ei.

— Aţi spus că nu erau copii în acest sat? E corect?

Dădură amândoi din cap.

— Şi n-aţi zărit nici un copil în ultimele zile?

— Când vin în vizită fiii şi fiicele bătrânilor, uneori îşi aduc copiii cu ei. Dar asta nu se întâmplă des.

Sundberg ezită înainte de a continua.

— Din nefericire, printre morţi se numără şi un băieţel, zise ea.

Arătă spre una din case. Femeia de pe canapea făcu ochii mari.

— Adică e şi el mort?

— Da, e mort. Dacă ceea ce aţi scris pe listă e corect, era în casa cu Hans-Evert şi Elsa Andersson. Sunteţi siguri că nu ştiţi cine e?

Cei doi se priviră, apoi scuturară din cap. Sundberg se întoarse în bucătărie. „El e ciudăţenia aici, îşi zise ea. El şi cuplul care locuieşte în casa asta, şi Julia care suferă de demenţă şi habar n-are de catastrofă. Însă oricum aş lua-o, băiatul e cel care nu se potriveşte deloc."

Împături foaia de hârtie, o băgă în buzunar şi se duse afară. Din cer cădea o ninsoare slabă. În jurul ei domnea tăcerea. Deranjată doar de câte o voce ocazională, de câte o uşă închisă sau de ţăcănitul vreunui instrument al criminaliştilor. De ea se apropie Erik Huddén. Era alb la faţă. Toată lumea arăta îngrozitor de palidă.

— Unde e doctoriţa? întrebă Sundberg.

— Examinează piciorul.

— Cum se simte?

— E şocată. Primul lucru pe care l-a făcut a fost să dispară la toaletă. Apoi a izbucnit în plâns. Însă alţi medici legişti sunt pe drum. Ce vom face cu reporterii?

— O să vorbesc eu cu ei.

Scoase lista de nume din buzunar.

— Băiatul n-are nume. Trebuie să aflăm cine e. Copiază lista asta, dar n-o da mai departe.

— Nu-mi vine să cred, exclamă Huddén. Optsprezece oameni.

— Nouăsprezece. Băiatul nu e trecut acolo.

Vivi scoase un pix şi adăugă „băiat neidentificat” la sfârşitul listei.

După aceea strânse mulțimea de reporteri înghețați în semicerc chiar în mijlocul drumului.

— Vă voi da o scurtă declarație, rosti ea. Puteți pune întrebări, dar în acest moment nu avem răspunsuri. Ceva mai târziu va fi organizată o conferință de presă în Hudiksvall. Probabil în jurul orei şase. Deocamdată nu vă pot spune decât că în cursul nopții trecute aici au fost comise câteva crime extrem de grave. Nu vă pot oferi alte detalii.

O tânără cu chipul acoperit de pistrui ridică mâna.

— Cu siguranță ne mai puteți spune ceva. Ne-a fost clar că s-a întâmplat ceva groaznic atunci când ați înconjurat tot satul cu un cordon.

Sundberg nu o recunoscu pe fată, dar emblema de pe jacheta ei indica numele unui mare ziar național.

— Puteți pune câte întrebări vreți, dar mă tem că din motive tehnice legate de continuarea anchetei deocamdată nu vă pot spune mai multe.

Unul dintre reporterii de televiziune îi înfipse un microfon sub nas. Sundberg îl mai întâlnise de multe ori până atunci.

— Puteți repeta ce ați spus?

Sundberg se conformă, dar când reporterul încercă o întrebare suplimentară îi întoarse spatele şi plecă. Nu se opri din mers până ce nu ajunse la ultimul dintre corturile

care fuseseră între timp instalate. Se simțea brusc foarte rău. Se dădu într-o parte şi inspiră adânc de câteva ori. Reveni la cort abia când nu mai simți nevoia de a vomita.

Odată, în cursul unuia dintre primii ei ani de poliție, leşinase când ea şi un coleg intraseră într-o casă şi dăduseră peste un om care atârna spânzurat acolo. Prefera ca astfel de evenimente să nu se mai repete în viața ei.

Femeia care studia partea laterală a piciorului ridică privirea când ea intră. O lampă extrem de puternică încălzea serios interiorul cortului. Sundberg se prezentă.

— Ce îmi puteți spune?

Valentina Miir, o femeie cam de patruzeci de ani, vorbi cu un pronunțat accent străin.

— N-am mai văzut aşa ceva până acum. Mai dai peste membre smulse sau tăiate, dar ăsta...

— A încercat cineva să-l mănânce?

— Cel mai probabil un animal, evident. Dar există aspecte care mă îngrijorează.

— Cum ar fi?

— Animalele mănâncă şi rod oasele într-un anume fel. De obicei poți fi mai mult sau mai puțin sigur despre ce fel de animal a fost vorba. În cazul de față cred că a fost un lup. Dar ar trebui să vedeți ceva.

Întinse mâna după o pungă transparentă din plastic. Punga conținea un bocanc din piele.

— Putem presupune că bocancul se găsea pe picior, reluă doctorița. Evident că un animal ar fi putut să îl scoată ca să ajungă la carne. Dar pe mine mă îngrijorează faptul că şireturile erau desfăcute.

Sundberg îşi aminti că celălalt bocanc era bine legat de celălalt picior al victimei. Piciorul îi aparținuse lui Lars Andrén.

— Ați mai stabilit şi altceva?

— Nu încă, e prea devreme.

— Puteți veni cu mine? Am nevoie de ajutorul dumneavoastră.

Plecară împreună din cort şi se duseră în casa unde băiatul necunoscut zăcea alături de alte două victime, probabil Hans-Evert şi Elsa Andersson. Tăcerea din casă era de-a dreptul asurzitoare.

Băiatul zăcea în pat, pe burtă. Încăperea era de mici dimensiuni, cu tavanul în pantă. Sundberg strânse din dinți ca să nu înceapă să plângă. Viața nefericitului abia începuse şi deja se sfârşise.

Rămaseră acolo, tăcute.

— Nu înțeleg cum poate cineva să atace cu atâta sălbăticie un copilaş, rosti în cele din urmă Valentina.

— Vă puteți da seama câte răni are pe corp? întrebă Sundberg.

Doctorița se aplecă şi îndreptă lampa de pe noptieră spre trup. Trecură mai multe minute înainte de a răspunde.

— Se pare că e o singură rană. A murit instantaneu.

— Îmi puteți da mai multe detalii?

— Totul trebuie să se fi desfăşurat repede. Măduva spinării i-a fost retezată în două.

— Ați avut timp să examinați celelalte cadavre?

— Aşa cum am spus, aştept întăriri.

— Dar puteți spune la o primă aproximare câte din celelalte victime au murit în urma unei singure lovituri?

La început, Valentina păru să nu înțeleagă întrebarea. Apoi încercă să-şi aducă aminte ce văzuse.

— Nici una, cred, rosti ea încet. Dacă nu mă înşel prea tare, toate celelalte au fost înjunghiate de mai multe ori.

— Şi nici una dintre răni nu ar fi fost fatală de una singură?

— E prea devreme să afirm asta cu certitudine, dar probabil că nu.

— Mulțumesc.

Doctorița plecă. Sundberg se apucă să caute prin cameră şi cercetă hainele băiatului în speranța de a descoperi identitatea victimei. Nu găsi nimic, nici măcar un permis de călătorie. Coborî la parter şi ieşi în curte, înspre partea din spate a casei, de unde se vedea lacul înghețat. Încercă să-şi dea seama de semnificația celor aflate. Băiatul murise în urma unei singure lovituri, dar toate celelalte victime fuseseră supuse unor violențe repetate. Ce însemna asta? În minte îi veni o singură explicație plauzibilă: cine îl ucisese pe băiat nu avusese intenția ca victima să sufere. Toți ceilalți fuseseră supuşi violențelor ca un soi de tortură îndelungată.

Privi spre munții din depărtare, învăluiți în ceață, dincolo de lac. „A vrut să-i tortureze", îşi spuse ea. Oricine mânuise sabia sau cuțitul intenționase să le facă pe victime să-şi dea seama că vor muri.

De ce? Habar n-avea. Fu distrasă de sunetul de rotor al unui elicopter care se apropia. Se duse în partea din față a casei. Elicopterul cobora peste dealurile împădurite. În scurt timp ateriză pe un teren, stârnind un nor de zăpadă. Din el sări Tobias Ludwig, după care elicopterul decolă imediat, îndreptându-se spre sud.

Sundberg îi ieşi în întâmpinare. Ludwig era încălțat cu pantofi de oraş. Porni prin zăpada care îi trecea cu mult de glezne. Se uită la Vivi ca o insectă nedumerită prinsă în zăpadă, care dădea violent din aripi ca să scape de acolo.

Se întâlniră pe drum; Ludwig se scutura de zăpadă.

— Încerc să mă gândesc, rosti el. La ceea ce mi-ai spus.

— Trebuie să le vezi. Sten Robertsson e aici. Am făcut tot ce am putut din punct de vedere al resurselor. De-acum depinde de tine ca să primim tot ajutorul de care avem nevoie.

— Încă nu-mi vine să cred. O mulțime de bătrâni morți?

— E şi un băiat printre ei. E un băiat mic.

Sundberg făcu turul locuinţelor pentru a patra oară în acea zi. Ludwig gemu încontinuu în vreme ce o însoţea de la casă la casă, până ce ajunseră la cortul unde era studiat piciorul de om. Doctorița nu se vedea nicăieri. Ludwig clătină neajutorat din cap.

— Ce naiba s-a petrecut aici? Cu siguranţă doar un nebun putea comite aşa ceva.

— Nu ştim dacă a fost unul singur. S-ar putea să fi fost mai mulţi.

— Nebuni?

— Nimeni nu ştie.

Ludwig o privi lung.

— Ştim ceva?

— Nu chiar.

— Chestia asta ne depăşeşte. Avem nevoie de ajutor.

Robertsson veni de-a lungul drumului spre ei.

— Chestia asta este oribilă, sinistră, zise Ludwig. Mă îndoiesc că s-a mai întâmplat vreodată aşa ceva în Suedia.

Robertsson scutură din cap. Sundberg le aruncă o privire celor doi. Simţi şi mai intens senzaţia că se putea întâmpla ceva şi mai rău dacă nu acţionau suficient de rapid.

— Dă-i drumul cu numele alea, îi spuse ea lui Tobias Ludwig. Am mare nevoie de ajutorul tău.

După care îl luă pe Robertsson de braţ şi o porni cu el de-a lungul drumului.

— Ce crezi?

— Sunt speriat. Tu nu?

— N-am timp să mă gândesc la asta.

Sten Robertsson strânse din ochi.

— Dar ai dat de ceva, nu? Întotdeauna dai.

— Nu şi acum. E posibil să fi fost zece ucigaşi, nu avem cum să ştim în acest moment. N-avem absolut nimic de care

să ne agățăm. Apropo, va trebui să fii prezent la conferința de presă.

— Urăsc să vorbesc cu ziariştii.

— Păcat.

Robertsson plecă. Sundberg vru să se ducă în maşina ei, când observă că Huddén îi făcea semn. Colegul ei se apropia şi ținea ceva în mână. „Probabil că a găsit arma crimei, îşi zise ea. „Ăsta da noroc chior."

Însă Huddén nu ducea o armă. Îi dădu o pungă de plastic. Înăuntru se vedea o panglică subțire, roşie.

— Câinele a găsit-o. În pădure. Cam la treizeci de metri de picior.

— Ceva urme de paşi?

— Caută – dar când a găsit panglica, câinele n-a dat vreun semn că ar fi vrut să urmărească vreo urmă.

Sundberg ridică punga şi se zgâi îndeaproape la ea.

— E subțire, zise ea. Pare să fie din mătase. Ați mai găsit şi altceva?

— Nu, asta-i tot. Părea să scânteieze pe zăpadă.

Sundberg îi dădu punga înapoi.

— Măcar avem ceva, rosti ea. La conferința de presă putem anunța că avem nouăsprezece cadavre şi un indiciu constând dintr-o panglică roşie de mătase.

— Poate mai găsim ceva.

După plecarea colegului, Sundberg urcă în maşină ca să se gândească. Prin parbriz o vedea pe Julia cum era condusă de o femeie de la asistența socială. „Fericiți cei săraci cu duhul", îşi zise ea.

Închise ochii şi parcurse în minte lista de nume. Încă nu putea lega diversele nume de chipurile pe care până atunci le văzuse de patru ori. „De unde a început totul?" se întrebă ea. Una dintre case fusese prima şi o alta ultima. Indiferent că acționase singur sau nu, ucigaşul ştiuse foarte bine ce face. Nu alesese casele la întâmplare, nu încercase

să pătrundă prin forță în casa celor doi brokeri sau în cea a femeii senile.

Deschise ochii şi privi dincolo de parbriz. „Totul a fost planificat”, îşi spuse ea. Trebuia să fi fost. Dar oare poate planifica un nebun o asemenea faptă? Cu siguranță că lucrurile nu se potriveau.

Îşi turnă ultimele picături de cafea din termos. „Motivul”, se gândi în sinea ei. Chiar şi un nebun trebuia să aibă un motiv. Poate că vocile interioare îl îndemnau să omoare pe oricine îi ieşea în cale. Dar l-ar fi îndemnat aceste voci să vină tocmai în Hesjövallen dintre toate locurile posibile? Dacă da, de ce? Cât de mare era rolul coincidenței în această dramă?

„Poate că băiatul e cheia, îşi zise ea. Nu locuieşte în sat, dar moare în ciuda acestui fapt. Doi oameni care locuiesc în sat de douăzeci de ani sunt încă în viață”. Apoi în mintea ei sclipi o luminiță – ceva ce spusese Erik Huddén. Îşi amintea oare corect? Care era numele de familie al Juliei?

Casa Juliei nu era încuiată. Se duse acolo şi citi documentul găsit de Huddén pe masa din bucătărie. Răspunsul pe care îl găsi îi făcu inima să bată mai rapid. Se aşeză şi încercă să-şi pună ordine în gânduri.

Concluzia la care ajunse părea improbabilă, deşi putea fi corectă. Formă numărul de telefon al lui Huddén. Acesta răspunse imediat.

— Mă aflu în bucătăria Juliei. Femeia care stătea pe drum în cămaşă de noapte. Vino imediat aici.

— Vin.

Huddén se aşeză de cealaltă parte a mesei. Apoi se ridică şi privi spre scaun. Îl mirosi, după care schimbă scaunul. Sundberg se uită nedumerită la el.

— Urină, explică el. Probabil că bătrâna s-a scăpat pe ea. Ce voiai să-mi spui?

— Vreau să verific ceva. Pare puțin plauzibil, dar este întru câtva logic. Am sentimentul că există o rațiune în evenimentele petrecute aici azi-noapte. Vreau să mă asculți, şi apoi să-mi spui dacă greşesc. Are de-a face cu numele, începu ea. Încă nu ştim numele băiatului, dar dacă îmi amintesc bine, e rudă cu familia Andersson care a locuit şi a murit în casa unde l-am descoperit. O cheie pentru tot ce s-a întâmplat aici azi-noapte e dată de nume. Numele de familie. Oamenii din acest sat par să se fi chemat Andersson, Andrén sau Magnusson. Numele de familie al Juliei este Holmgren. Julia Holmgren. Este încă în viață. Apoi îi avem pe Tom şi pe Ninni Hansson. Şi ei sunt încă în viață şi au un alt nume de familie. S-ar putea trage o concluzie din toate astea.

— Că oricine a comis faptele, oricare ar fi fost motivul, ieşise să vâneze oamenii cu aceste nume, replică Huddén.

— Gândeşte cu un pas înainte! Ăsta este un sătuc izolat. Probabil că oamenii nu s-au mişcat de aici. E foarte probabil să fi existat căsătorii între familii. Nu mă refer la incest, ci doar că avem motive întemeiate să credem că nu avem de-a face cu trei familii, ci poate doar cu două. Sau poate cu una singură. Asta ar putea explica de ce Julia Holmgren şi cei doi Hansson sunt încă în viață.

Sundberg se opri ca să aştepte reacția lui Huddén. Nu-l considera din cale afară de inteligent, dar îi respecta capacitatea de a-şi folosi intuiția.

— Dacă e adevărat, înseamnă că oricine a făcut toate astea îi cunoştea foarte bine pe aceşti oameni. Cine să facă aşa ceva?

— Poate vreo rudă?

— O rudă *nebună?* De ce ar fi vrut să comită grozăviile?

— Nu ştim.

— Cum explici piciorul tăiat?

— Nu-mi explic. Dar cred că avem un punct de început. Piciorul şi panglica roşie de mătase sunt singurele lucruri de care dispunem.

— Vreau să te întorci în Hudiksvall, zise Sundberg. Tobias ar trebui să delege nişte ofiţeri care să cerceteze cine sunt rudele apropiate ale victimelor. Vreau să te asiguri că se întâmplă asta. Şi caută legături între cele trei familii. Dar deocamdată povestea asta să rămână doar între noi doi.

La scurt timp după ora cinci şi jumătate, câţiva ofiţeri superiori de poliţie se strânseră în biroul lui Tobias Ludwig ca să discute despre conferinţa de presă. Se decise să nu se facă publică lista cu numele morţilor, ci doar să anunţe câţi morţi existau şi să recunoască faptul că până în acel moment poliţia nu deţinea nici un indiciu. Orice informaţie primită de la public avea să fie apreciată.

Ludwig urma să ofere amănuntele preliminare, după care Sundberg avea să preia controlul.

Înainte de a intra în încăperea plină ochi cu reporteri, Sundberg se opri câteva secunde într-o toaletă. Îşi examină faţa în oglindă. „Dacă m-aş putea trezi din coşmar, gândi ea. Şi să descopăr că toată nenorocirea asta a dispărut”.

Ieşi, lovi cu pumnul, cu putere, în zidul coridorului de câteva ori, apoi intră în camera ticsită de oameni şi mult prea încălzită de răsuflări şi aparate. Se duse la micul podium şi se aşeză lângă Tobias Ludwig.

Tobias se uită la ea. Sundberg dădu din cap. Puteau începe.

Judecătoarea

5

O molie se ivi din întuneric şi se agită în jurul lămpii de birou. Birgitta Roslin lăsă jos pixul, se rezemă de spătarul scaunului şi urmări încercările deşarte ale moliei de a pătrunde prin abajurul de porţelan. Zgomotul scos de aripile insectei îi amintea de ceva din copilărie, dar nu-şi putu da seama exact de ce anume.

Când era obosită, ca acum, memoria ei dădea întotdeauna semne de creativitate aparte. La fel ca atunci când dormea şi când în visul ei puteau apărea ca din senin amintiri altfel inaccesibile, venite din vremuri de demult.

Ca şi molia.

Închise ochii şi îşi masă tâmplele cu vârfurile degetelor. Era cu puţin trecut de miezul nopţii. Îi auzise pe paznici făcându-şi rondul dublu prin coridoarele răsunătoare ale tribunalului. Îi plăcea să muncească noaptea târziu, când clădirea era pustie. Cu ani de zile înainte, când era asociat la un birou de avocatură din Värnamo, se ducea adesea seara târziu în sala de judecată a tribunalului, unde aprindea câteva lumini, se aşeza şi asculta liniştea. Îşi închipuia că se află într-o sală pustie de teatru. Pereţii adăposteau ecouri, iar vocile şoptite continuau să fie vii după dramele proceselor care avuseseră loc. Acolo fuseseră condamnaţi ucigaşi, criminali violenţi, hoţi. Iar bărbaţii îşi clamaseră nevinovăţia într-un şir fără de sfârşit de cazuri dezolante de paternitate. Alţii fuseseră declaraţi nevinovaţi şi îşi recăpătaseră statutul de oameni onorabili.

După ce îşi terminase stagiul şi i se oferise postul din Värnamo, Birgitta Roslin intenţionase să ajungă asistent de procuror, între timp însă, îşi schimbase preferinţa şi începuse să se specializeze în ceea ce avea să devină cariera

ei. În mare parte acest lucru se datorase lui Anker, bătrânul judecător districtual, care îşi lăsase amprenta personalității asupra ei. Omul manifesta aceeaşi răbdare în ascultarea tinerilor care rosteau în mod evident minciună după minciună ca să evite asumarea responsabilității în cazurile de paternitate ca şi atunci când se confrunta cu indivizi duri şi violenți care nu arătau nici un fel de remuşcare pentru faptele lor brutale. Bătrânul judecător îi insuflase parcă un nou respect față de sistemul juridic, pe care până atunci ea îl socotise de neschimbat. Acum trăia pe propria piele sentimentele de atunci. Justiția însemna acțiune. Înainte de a părăsi Värnamo se decisese să devină judecător.

Se ridică şi se duse la fereastră. Dedesubt, pe stradă, un bărbat urina la zid. În cursul zilei ninsese în Helsingborg şi strada era îmbrăcată acum într-un strat subțire de zăpadă. În vreme ce îl urmărea nonşalantă din priviri pe individ, mintea ei continua să fie preocupată de cazul pe care îl avea de rezolvat. Îşi permisese să cumpănească lucrurile până a doua zi, dar până atunci trebuia să tragă o concluzie fermă.

Bărbatul de jos plecă în treaba lui. Roslin se întoarse la birou şi apucă un creion. Întotdeauna lucra cu creionul până ce îşi finaliza munca.

Se aplecă peste foile de hârtie cu toate modificările şi adăugirile de pe ele. Părea un caz simplu, iar dovezile împotriva acuzatului erau copleşitoare; cu toate astea, întâmpina greutăți în tragerea unei concluzii ferme.

Ar fi vrut să stabilească o pedeapsă, dar nu era capabilă de aşa ceva.

Un bărbat şi o femeie se întâlniseră într-unul dintre restaurantele din Helsingborg. Femeia era tânără, abia dacă trecuse de douăzeci de ani, şi băuse prea mult. Bărbatul era trecut de patruzeci şi se oferise să o conducă pe tânără acasă, după care fusese invitat în apartamentul ei la un

pahar de vin. Femeia adormise pe canapea. Bărbatul o violase, fără ca măcar să o trezească din somn, după care plecase. A doua zi tânăra îşi amintise doar vag de cele întâmplate pe canapea. Se dusese la spital, unde fusese examinată, şi unde se stabilise că ea avusese contact sexual. Bărbatul fusese acuzat. Cazul ajunsese în instanţă abia la un an de zile după incident. Birgitta Roslin prezidase completul de judecată şi o observase cu atenţie pe tânără. Citise în însemnările preliminare despre caz că tânăra îşi câştiga existenţa lucrând în calitate de casieră temporară în diverse magazine alimentare. În urma unei declaraţii date de femeie, reieşise clar că aceasta avea obiceiul de a bea prea mult. Totodată, tânăra fusese condamnată pentru furturi mărunte şi o dată fusese concediată pentru neglijenţă în serviciu.

Din multe puncte de vedere, acuzatul era exact opusul tinerei. Lucra ca agent imobiliar, specializat în proprietăţi comerciale. Toată lumea îi dăduse referinţe bune. Era necăsătorit şi câştiga bine. Nu avea cazier, dar Birgitta Roslin avusese senzaţia că poate vedea prin el când individul stătuse în faţa ei, în costumul lui scump şi bine călcat. Roslin nu se îndoia deloc că el o violase pe tânăra care adormise pe canapea. Testele ADN stabiliseră dincolo de orice îndoială că avusese loc un contact sexual, dar el nega violul. Susţinea că femeia îşi dorise actul. La fel susţinea şi apărătorul bărbatului, un avocat din Malmö cu care Roslin mai avusese de-a face. Era un caz clar de cuvânt al unei părţi contra cuvântului celeilalte părţi, un intermediar de proprietăţi imobiliare cu o conduită ireproşabilă versus o casieră beţivă, care îl mai şi invitase în apartamentul ei în toiul nopţii.

Pe Roslin o irita faptul că nu îl putea condamna pe individ. Nu se putea dezbăra de senzaţia că de această dată

un vinovat avea să scape basma curată. Nu se putea face nimic.

Ce-ar fi făcut bătrânul Anker în locul ei? Ce sfat i-ar fi dat? „Cu siguranță ar fi fost la fel de îngrijorat ca și mine, își zise Roslin. Un vinovat e pe punctul de a pleca liber. Bătrânul Anker ar fi fost la fel de iritat ca și mine. Și ar fi avut la fel de puține de spus ca și mine. Asta-i problema cu noi, judecătorii: trebuie să ne supunem legii chiar dacă știm că eliberăm un criminal fără a-l pedepsi. Poate că femeia nu e un înger, dar va trebui să trăiască toată viața cu nedreptatea care i se face acum."

Se ridică de pe scaun și se duse să se întindă pe canapea. Plătise canapeaua din banii ei și și-o amplasase în birou în locul fotoliului inconfortabil oferit de Administrația Națională a Tribunalelor. Învățase de la Anker să învârtă un lanț cu chei pe degete și să închidă ochii. Când cheile îi cădeau din mână, venea timpul să se trezească. Însă avea nevoie de o scurtă odihnă. După aceea avea să termine de scris hotărârea, pe care avea s-o treacă pe curat a doua zi, apoi să plece acasă la culcare. Întorsese problema pe toate părțile posibile și îi confirmase că nu se putea pune problema unui verdict de vinovăție.

Ațipi și îl visă pe tatăl ei, un om despre care nu avea amintiri personale. Fusese inginer naval. În cursul unei furtuni teribile de la mijlocul lui ianuarie 1949, vasul cu aburi *Runskär* se scufundase în Gävlebukten[1], cu toți membrii echipajului la bord. Trupul lui nu fusese niciodată recuperat. Pe atunci Birgitta Roslin avea doar patru luni. Imaginea pe care și-o formase despre tatăl ei se datora exclusiv fotografiilor găsite acasă. Poza pe care și-o amintea cel mai bine îl înfățișa stând lângă balustrada unei nave,

[1] Golf la Marea Baltică, în apropiere de orașul industrial Gävle, în partea de est a Suediei, (n.tr.).

zâmbind, cu părul răvăşit de vânt şi cu mânecile cămăşii suflecate. Mamă-sa îi spusese că un alt marinar făcuse poza, dar Birgitta Roslin îşi imaginase întotdeauna că el îi zâmbise chiar ei, în ciuda faptului că fotografia data dinainte ca ea să se fi născut. Tatăl apărea ca o constantă în visele ei. Acum îi zâmbea, la fel ca în fotografie, dar în scurt timp se făcu nevăzut, ca şi cum ar fi fost înghiţit de o ceaţă groasă.

Se trezi tresărind. Îşi dădu imediat seama că dormise prea mult. Trucul cu cheile nu funcţionase. Le dăduse drumul fără să-şi dea seama. Se ridică în capul oaselor şi se uită la ceas: era deja ora şase. Dormise mai mult de cinci ore. „Sunt epuizată, îşi zise ea. Ca majoritatea celor mai mulţi oameni, nu dorm suficient. Mă îngrijorează prea multe lucruri din viaţa mea."

Îşi sună soţul, care începuse să se întrebe unde se afla. Nu era ceva ieşit din comun ca ea să-şi petreacă noaptea pe canapeaua din birou după o ceartă zdravănă acasă, dar acum nu era vorba de aşa ceva.

Staffan Roslin fusese cu un an mai mare ca ea la Lund, unde studiaseră amândoi dreptul. Se întâlniseră prima oară la o petrecere dată de nişte prieteni comuni. Birgitta ştiuse imediat că el era omul potrivit, cucerită de ochii, înălţimea, mâinile mari şi felul în care roşea din orice.

Numai că, după terminarea studiilor, Staffan nu se dedicase domeniului juridic. Decisese să urmeze alte cursuri, de conductor de tren, aşa că într-o dimineaţă îşi făcuse apariţia în living îmbrăcat în uniformă roşu cu albastru şi anunţase că în acea zi, la ora 12.19, avea să devină responsabilul trenului 212 care pleca din Malmö la Alvesta, şi de acolo mai departe la Växjö şi Kalmar.

Devenise un om mult mai fericit. Când decisese să abandoneze cariera juridică, ei doi aveau deja patru copii: mai întâi un fiu, apoi o fiică şi, în cele din urmă, alte două

fiice, gemene. Cei patru copii sosiseră în succesiune rapidă, iar Roslin era mereu uimită când se gândea la acele zile. Cum reuşiseră să răzbească? Patru copii în decurs de şase ani. Plecaseră din Malmö şi se mutaseră în Helsingborg, unde ea fusese numită judecător districtual.

Copiii erau mari acum. Gemenele părăsiseră cuibul cu un an în urmă şi se duseseră în Lund, unde împărţeau un apartament, însă Roslin era mulţumită că nu studiau acelaşi lucru şi că nici una din ele nu nutrea ambiţia de a deveni avocat. Siv, care era cu nouăsprezece minute mai mare decât sora ei, Louise, hotărâse în cele din urmă, după multe ezitări, să devină medic veterinar. Louise, care dispunea de un temperament mai impetuos decât sora ei geamănă, încercase mai multe lucruri, apoi vânduse o vreme haine bărbăteşti într-un magazin, iar în cele din urmă decisese să-şi ia diploma în studii politice şi religioase. Birgitta încercase adesea să o descoasă să vadă ce voia să facă în viaţă, dar Louise era cea mai retrasă dintre cei patru copii şi rareori le împărtăşea celorlalţi ceva din gândurile care o frământau. Mama ei bănuia că Louise era cea care îi semăna cel mai mult. Fiul ei, David, care lucra pentru o mare companie farmaceutică, semăna aproape perfect cu tatăl lui. Fiica cea mare, Anna, îşi uluise părinţii când plecase într-o lungă călătorie prin Asia, o călătorie despre care ei nu ştiau mare lucru.

„Familia mea, îşi zise Birgitta. Griji mari şi bucurii mari. Fără asta, mare parte din viaţa mea s-ar fi irosit."

Pe coridorul din afara biroului ei se găsea o oglindă mare. Birgitta îşi examină îndeaproape chipul şi trupul. Părul ei brunet începuse să încărunţească pe la tâmple. Obiceiul de a-şi ţuguia buzele îi asprea trăsăturile. Dar cel mai tare o îngrijora faptul că se îngrăşase în ultimii ani. Trei, patru kilograme, nu mai mult. Însă destul cât să se observe.

Nu-i plăcea ce vedea. Ştia că rămânea o femeie atrăgătoare, însă începea să-şi piardă farmecul. Şi nu făcea nici o încercare de a se opune acestui fapt.

Lăsă o notă pe biroul secretarei, spunând că avea să vină mai târziu în acea zi la birou. Afară se încălzise puţin, aşa că zăpada începea deja să se topească. Porni spre maşina ei, parcată pe o stradă laterală.

Imediat însă se răzgândi. Nu de somn avea ea nevoie mai presus de orice. Mai important era să-şi odihnească mintea şi să se gândească la altceva. Se răsuci pe călcâie şi porni spre port. În aer nu se simţea nici o adiere de vânt. Cerul acoperit de nori din ziua precedentă începuse să se limpezească. Se duse până la cheiul de unde feriboturile plecau spre Elsinore. Traversarea dura doar câteva minute. Ei însă îi plăcea să se aşeze la bordul vasului, cu o ceaşcă de cafea sau cu un pahar de vin în faţă, şi să-i urmărească pe ceilalţi pasageri cum îşi inventariază sacoşele cu băuturi ieftine cumpărate în Danemarca. Se aşează la o masă lipicioasă, din colţ. Se înfioră de scârbă şi strigă la fata care curăţa mesele.

— Am de făcut o plângere, zise ea. Masa asta a fost debarasată, dar nu şi ştearsă cu cârpa. Este foarte lipicioasă.

Fata ridică din umeri şi şterse masa. Birgitta Roslin privi dezgustată cârpa jegoasă pe care o folosea fata, dar nu mai adăugă nimic. Cumva, acea fată îi aducea aminte de tânăra violată. Habar n-avea de ce. Poate din pricina lipsei de entuziasm cu care-şi făcea treaba? Sau poate că era vorba de un soi de neajutorare pe care Roslin nu o putea defini cu precizie?

Vasul începu să vibreze. Îi dădea lui Roslin o stare de bine. Îşi aminti prima dată când plecase în străinătate. Avea nouăsprezece ani. Călătorise în Anglia cu o prietenă pentru un curs de limbi străine. Călătoria începuse pe un feribot,

din Gothenburg până la Londra. Birgitta Roslin n-avea să uite niciodată ce simțise în vreme ce stătea pe punte, ştiind că se îndrepta spre necunoscut şi libertate.

Aceeaşi senzație de libertate o încerca adesea când traversa înainte şi înapoi strâmtoarea îngustă dintre Suedia şi Danemarca. Datorită acestei senzații, din mintea ei dispărură acum toate gândurile legate de verdictul final la care trebuia să ajungă în cadrul procesului.

„Nici măcar nu mai sunt la vârsta de mijloc, reflectă ea. Am trecut de punctul pe care oamenii nici măcar nu-şi dau seama că îl trec. Pentru mine nu prea mai sunt multe decizii dificile de luat în viață. Dar o să rămân judecător până mă pensionez. Cu puțin noroc, mă voi putea bucura de nepoți până ce se va sfârşi totul."

Gândurile i se îndreptară spre soț şi dispoziția sufletească i se schimbă. Căsătoria ei începea să se ofilească şi să moară. Încă erau prieteni buni şi îşi puteau conferi reciproc un sentiment confortabil de securitate. Însă iubirea şi plăcerea senzuală de a fi unul în apropierea celuilalt dispăruseră.

Peste patru zile avea să se împlinească un an de când se mângâiaseră reciproc şi făcuseră dragoste înainte de a merge la culcare. Cu cât se apropia acea aniversare neplăcută, cu atât se simțea ea mai neputincioasă. Iar acum aproape totul căzuse în seama ei. De mai multe ori încercase să-i spună lui Staffan cât de singură se simțea. Însă el nu era pregătit să discute, se retrăgea în cochilia lui, încerca să amâne discuția finală despre care ştia că e importantă. Insista că nu era atras de nimeni altcineva, că era doar vorba de o stare temporară care fără îndoială avea să revină. Nu aveau nevoie decât de răbdare.

Birgitta regreta lipsa sentimentului de comuniune pe care îl împărtăşise cândva cu soțul ei, impozantul conductor de tren cu mâini mari şi impulsul permanent de a roşi. Însă

n-avea nici o intenție să cedeze. Nu avea deloc chef ca relația lor să ajungă doar o prietenie intimă şi atât.

Se duse la bar ca să-şi umple la loc ceaşca şi se aşează la o altă masă, mai puțin lipicioasă. Un grup de tineri cam beți, în ciuda orei matinale, se certau dacă Hamlet sau Macbeth fuseseră închişi în castelul Kronborg, care se înălța pe culme chiar lângă Elsinore. Le ascultă discuția cu interes şi amuzament şi se simți tentată să se alăture dezbaterii.

La o altă masă şedea un grup de băieți. Nu puteau avea mai mult de paisprezece sau cincisprezece ani şi probabil chiuleau de la ore. Şi de ce să nu o facă, în condițiile în care nimănui nu părea să-i pese dacă ei mergeau sau nu la şcoală? Roslin n-avea absolut nici un fel de nostalgie legată de şcoala autoritară pe care o urmase, însă îşi aminti de un incident petrecut cu un an în urmă. Ceva care o făcuse să se îndoiască de eficiența sistemului juridic suedez şi să-şi dorească mai mult ca oricând sfatul mentorului ei, judecătorul Anker, care era deja mort de treizeci de ani.

Pe un teren de la periferia Helsingborgului, o femeie de aproape optzeci de ani suferise un infarct şi se prăbuşise pe o alee publică. Doi puşti, unul de treisprezece, celălalt de paisprezece ani, se nimeriră să treacă pe lângă victimă. În loc să o ajute, fără pic de ezitare furaseră mai întâi poşeta femeii, apoi încercaseră să o violeze. Dacă nu ar fi apărut un bărbat care ieşise la plimbare cu câinele, fără îndoială că tinerii ar fi reuşit în tentativa lor. Poliția îi depistase şi îi arestase pe cei doi, dar, cum nu ajunseseră la vârsta majoratului, fuseseră eliberați.

Birgitta Roslin auzise despre incident de la un procuror, care la rândul lui fusese informat de un polițist. Roslin se înfuriase şi încercase să afle de ce infracțiunea nu fusese raportată serviciilor sociale. Atunci îşi dăduse seama că, în fiecare an, în Helsingborg erau comise circa o sută de infracțiuni grave de către tineri sub vârsta majoratului, fără

să existe repercusiuni. Nimeni nu le spunea nimic părinților, nimeni nu informa serviciile sociale. Nu era vorba doar de cazuri de furturi mărunte, ci şi de jafuri şi tâlhării cu violență, care puteau uşor sfârşi cu crime.

Sistemul juridic suedez începea s-o exaspereze. În fond, pe cine slujea ea? Slujea legea sau indiferența oamenilor? Şi care aveau să fie consecințele dacă tot mai multor copii li se îngăduia să comită infracțiuni fără ca să se deranjeze cineva să reacționeze? Cum de se ajunsese la o asemenea situație în care însăşi esența democrației era amenințată de un sistem juridic idiot?

Îşi bău cafeaua şi reflectă la faptul că probabil mai avea să lucreze vreo zece ani. Oare avea să aibă suficientă tărie de caracter ca să mai profeseze atâta? Puteai fi oare un judecător bun şi corect dacă începeai să te îndoieşti de legile țării?

Ca să uite de întrebările la care nu putea răspunde, traversă încă o dată strâmtoarea. Când debarcă pe țărmul suedez, se făcuse ora nouă dimineața. O luă pe strada principală care şerpuia prin centrul Helsingborgului. Când dădu un colț al străzii, observă din întâmplare un panou mare pe care erau postate titluri de articole ale unuia dintre marile ziare naționale de seară: titlurile abia fuseseră afişate. Literele mari şi bolduite îi atraseră atenția. Se opri şi citi: „EXECUȚIE ÎN MASĂ ÎN HÄLSINGLAND. CRIME ORIBILE. POLIȚIA FĂRĂ INDICII. NUMĂR NECUNOSCUT DE MORȚI. CRIMĂ ÎN MASĂ”.

Îşi continuă drumul spre maşină. Rareori cumpăra ziarele de seară. Îi repugnau şi uneori se simțea ofensată din pricina atacurilor frecvente ale ziariştilor împotriva polițiştilor. Chiar dacă era de acord cu multe dintre cele scrise, nu avea nici un fel de simpatie față de senzaționalul cu orice preț. Ceea ce scriau acei reporteri adesea dăuna criticii autentice, chiar dacă intențiile lor erau onorabile.

Birgitta Roslin locuia în Kjellstrop, o zonă rezidențială din nordul Helsingborgului. În drum spre casă se opri la un mic magazin, deținut de un imigrant pakistanez care întotdeauna o întâmpina cu un zâmbet generos pe chip. Bărbatul ştia că ea era judecător districtual şi îi acorda întotdeauna un respect deosebit. Roslin se întrebase uneori dacă existau judecători femei în Pakistan, dar nu prinsese niciodată ocazia ca să-l descoasă pe acel om.

După ce intră în casă, făcu o baie înainte de a se duce la culcare. Se trezi la ora unu, simțindu-se în sfârşit pe deplin odihnită. După două sandviciuri şi o ceaşcă de cafea, se întoarse la munca ei. Câteva ore mai târziu termină de redactat verdictul prin care îl achita pe vinovat. Se înapoie la tribunal şi lăsă decizia pe biroul secretarei. Probabil că secretara participa la vreun curs de instruire, însă Birgitta Roslin nu fusese înştiințată despre asta sau, mai probabil, uitase complet. Când se întoarse acasă încălzi în cuptorul cu microunde o porție de tocană de pui rămasă de la cina din seara precedentă şi lăsă restul în frigider pentru Staffan.

Se aşează pe canapea cu o nouă ceaşcă de cafea şi porni teletextul televizorului. Dădu iarăşi peste titlurile de articole pe care le zărise de dimineață. Poliția nu avea nici o pistă de urmat şi refuza să dezvăluie câte persoane fuseseră ucise sau cum se chemau victimele, căci nici rudele lor nu fuseseră contactate încă.

„Un nebun, trase Roslin concluzia. Un nebun care fie suferă de mania persecuției, fie se consideră nedreptățit de restul lumii."

Anii de experiență ca judecător o învățaseră că existau multe forme diferite de nebunie care puteau împinge oamenii la comiterea de crime oribile. În acelaşi timp, învățase că psihologii criminalişti nu reuşeau întotdeauna să demaşte ucigaşii care doar pretindeau că suferă de nebunie.

Închise televizorul şi coborî în pivniță, unde îşi construise o mică cramă de vinuri roşii, cu câteva liste complete de produse cumpărate de la diverşi importatori. Cu câțiva ani în urmă îşi dăduse seama că, odată cu plecarea copiilor de acasă, finanțele familiei se îmbunătățiseră considerabil. Acum avea sentimentul că îşi poate permite să cheltuie bani pe ceva aparte, aşa că decisese să cumpere lunar câteva sticle de vin roşu. Îi plăcea să studieze listele cu produse şi să aleagă mereu ceva nou. Plata unei sume de circa cinci sute de coroane pentru o sticlă i se părea aproape o plăcere interzisă.

În pivniță era răcoare. Verifică temperatura, care trebuia să fie de paisprezece grade Celsius, apoi se aşează pe un scaun între rafturile cu sticle. Acolo, printre toate acele sticle, se simțea complet împăcată cu lumea. Dată fiind alternativa de a transpira abundent într-o piscină caldă, prefera să şadă în pivnița ei, înconjurată de o sută paisprezece sticle care se odihneau pe rafturile lor.

Însă oare era autentică acea senzație de pace pe care o putea trăi în pivnița ei? Pe când era tânără, dacă i-ar fi sugerat cineva că într-o bună zi va ajunge un colecționar de vinuri, nici n-ar fi putut să conceapă aşa ceva. Nici măcar n-ar fi negat o astfel de posibilitate, ci s-ar fi supărat de-a binelea. Ca studentă la Lund, simpatizase cu radicalii de stânga care, la sfârşitul anilor 1960, puseseră în discuție validitatea educației universitare şi înseşi fundamentele societății în care ea avea să activeze. Pe atunci colecționarea de vinuri era socotită o pierdere de timp şi de efort, un obicei tipic burghez şi, deci, controversat.

Încă şedea acolo, pierdută în gândurile ei, când îl auzi pe Staffan deplasându-se pe podea la parter. Lăsă lista de vinuri deoparte şi se întoarse sus. El tocmai scotea tocana de pui din frigider. Pe masă se vedeau câteva ziare de seară pe care le adusese cu el din cursă.

— Ai văzut astea?

— Bănuiesc că s-a întâmplat ceva oribil în Hälsingland.

— Au fost omorâți nouăsprezece oameni.

— Pe teletext scria că numărul morților este încă necunoscut.

— Astea sunt ultimele ştiri. Au omorât practic întreaga populație a unui cătun de acolo. E incredibil. Cum a mers cu hotărârea la care lucrai?

— Am terminat-o. L-am achitat. N-am avut de ales.

— Ziarele sunt pline cu veşti despre masacru.

— Slavă Domnului pentru asta.

— O să ai şi tu parte de împunsături.

— Fără îndoială. Dar aş sugera ca reporterii să verifice mai întâi ce spune legea şi abia după aia să decidă dacă vor să se apuce să linşeze sistemul juridic din Suedia.

— Crimele alea în masă o să deturneze atenția publicului de la cazul tău.

— Evident. Cum se poate compara un viol amărât cu un masacru brutal?

În acea seară se duseră devreme la culcare. El trebuia să plece dis-de-dimineață la serviciu a doua zi, iar ea nu reuşi să găsească nimic interesant la televizor. Totodată, hotărâse ce vin să mai cumpere. O cutie de Barolo Arione din 2002, la 252 de coroane sticla.

Se trezi tresărind la miezul nopții. Staffan dormea buştean alături de ea. Adesea o trezea câte un junghi de foame în toiul nopții, îşi îmbrăcă halatul de casă, coborî în bucătărie şi îşi prepară un ceai şi câteva sandviciuri.

Ziarele de seară se aflau tot pe masă. Se apucă absentă să răsfoiască unul – era greu să îți dai clar seama ce se petrecuse în sătucul acela izolat din Hälsingland. Însă nu exista nici o îndoială că fuseseră omorâți cu brutalitate mulți oameni.

Tocmai voia să lase ziarul jos când tresări. Printre morți se numărau câteva persoane cu numele Andrén. Se apucă să citească articolul cu atenție, apoi verifică totul în alt ziar. Aceeaşi poveste.

Se uită lung la pagina din fața ei. Să fie oare adevărat? Sau îşi amintea ea greşit? Se duse la biroul ei şi scoase dintr-un sertar un dosar cu documente legat cu panglică roşie. Aprinse lampa de birou şi deschise dosarul. Cum nu-şi adusese ochelarii jos, cu ea, împrumută o pereche de la Staffan. Nu erau la fel de puternici ca ai ei, dar puteau fi folosiți.

Dosarul conținea toate documentele legate de părinții ei. Mama ei era moartă de mai bine de cincisprezece ani. Fusese diagnosticată cu cancer de pancreas şi murise în decurs de trei luni.

În cele din urmă găsi fotografia pe care o căuta într-un plic maro. Îşi scoase lupa din alt sertar şi se apucă să examineze poza. În ea era înfățişat un grup de oameni îmbrăcați cu haine demodate şi stând în fața unei case.

Luă fotografia cu ea în bucătărie. Într-unul dintre ziare se găsea o imagine de ansamblu a satului unde avusese loc tragedia. O examină cu atenție cu ajutorul lupei. Se opri la a treia casă şi începu să compare cele două poze.

Îşi amintise bine. Sătucul distrus de acel rău neaşteptat nu era un loc oarecare. Era satul în care crescuse mama ei. Totul se potrivea – era adevărat că mama ei se numise Lööf ca domnişoară, dar, din pricină că ambii ei părinți fuseseră alcoolici, ea fusese încredințată unei familii pe nume Andrén. Mama Birgittei rareori menționa ceva despre acea perioadă din viața ei. Fusese bine îngrijită, dar tânjise întotdeauna să revină la părinții ei adevărați. Oricum, aceştia muriseră înainte ca ea să împlinească cincisprezece ani, aşa că se văzuse nevoită să rămână în acel sat până ce fusese considerată suficient de matură ca

să îşi găsească o slujbă şi să-şi poarte singură de grijă. Când îl cunoscuse pe tatăl Birgittei, numele Lööf şi Andrén dispăruseră din peisaj. Acum însă, unul dintre aceste nume învia cu mare tam-tam.

Fotografia care zăcea printre alte hârtii ale mamei ei fusese făcută în faţa uneia dintre casele din sat unde avuseseră loc crimele în masă. Faţada casei, ornamentele din jurul ferestrelor erau la fel în poză ca şi în imaginea din ziar.

Nu încăpea nici o îndoială. Cu câteva nopţi înainte fuseseră ucişi oameni în casa în care crescuse mama ei. Oare să fi fost ucişi chiar părinţii adoptivi ai mamei ei? Ziarele spuneau că majoritatea morţilor erau bătrâni.

Părinţii adoptivi ai mamei ei ar fi avut mai mult de nouăzeci de ani acum. Poate.

O scutură un fior când se gândi la asta. Rareori se mai gândea la părinţii ei. Îi venea greu să-şi amintească până şi cum arătase mama ei. Însă acum trecutul o năpădi în mod cu totul neaşteptat.

În bucătărie veni şi Staffan. Ca de obicei, abia dacă scoase vreun sunet.

— Mă sperii dacă nu ştiu când apari, rosti ea.

— De ce te-ai trezit?

— Mi-era foame.

Staffan se uită la ziarele întinse pe masă. Birgitta îi spuse la ce concluzie ajunsese şi că era din ce în ce mai convinsă că bănuiala ei reprezenta, de fapt, adevărul.

— Dar legătura e cam îndepărtată, rosti el după ce o ascultă. Ce te leagă pe tine de acel sătuc este extrem de subţire.

— Subţire, dar de luat în seamă. Trebuie să recunoşti asta.

— Poate. Dar şi tu trebuie să dormi.

Birgitta rămase trează vreme îndelungată înainte de a ațipi. Acea legătură îndepărtată şi subțire se întinse în mintea ei până aproape de punctul de rupere. Dormi agitat, cu somnul întrerupt de amintiri legate de mama ei. Încă îi era greu să găsească urme ale propriei persoane în mama ei.

În cele din urmă renunță la somn şi se trezi. Îl găsi pe Staffan stând în picioare la piciorul patului, cu părul ud de la duş, îmbrăcându-se cu uniforma de conductor. „Sunt generalul tău, îi spunea el. Fără armă în mâini, doar cu un pix de anulare a tichetelor."

Birgitta se prefăcu încă adormită şi aşteptă ca uşa să se închidă în urma lui. După aceea sări din pat şi dădu drumul computerului din biroul ei. Navigă prin câteva motoare de căutare, căutând informații. Evenimentele petrecute în Hälsingland continuau să pară învăluite în incertitudine. Singurul lucru care părea clar era acela că arma folosită fusese probabil un cuțit mare sau ceva similar.

„Vreau să aflu mai multe, îşi zise ea. Cel puțin să aflu dacă părinții adoptivi ai mamei mele s-au numărat printre cei ucişi." îşi continuă cercetările până la ora opt, când lăsă deoparte orice gând legat de acea crimă în masă pentru a se concentra asupra procesului din acea zi, în care doi cetățeni irakieni erau acuzați de trafic de persoane.

Trecură alte două ore până ce reuşi să-şi adune hârtiile, aruncând o privire peste notele preliminare de anchetă, şi să îşi ocupe locul de judecător în instanță. „Ajută-mă, bunule Anker, să trec şi peste această zi", se rugă ea în gând. După aceea bătu uşor cu ciocănelul în birou şi ceru procurorului de caz să îşi înceapă pledoaria de deschidere.

În spatele ei se aflau nişte ferestre înalte.

Chiar înainte de a se aşeza, observase că razele soarelui începuseră să străpungă stratul gros de nori care acoperise Suedia pe parcursul nopții.

Două zile mai târziu, înainte de încheierea procesului, Roslin ştia deja ce verdict va da. Cei doi erau vinovaţi, iar cel mai în vârstă dintre ei, Abdul ibn Yamed, şeful bandei, avea să primească o sentinţă de trei ani şi două luni de închisoare. Asistentul lui mai tânăr, Yassir al-Habi, avea să primească un an. După eliberare amândoi aveau să fie expulzaţi.

Sentinţele erau similare cu cele date anterior. Multe dintre persoanele aduse ilegal în Suedia fuseseră ameninţate şi agresate când se aflase că nu puteau plăti pentru actele de emigrare false şi pentru lunga călătorie efectuată. Roslin simţea o aversiune aparte pentru cel mai vârstnic dintre inculpaţi. Individul făcuse apel la ea şi la procuror cu argumente sentimentale, susţinând că nu reţinuse nici un ban plătit de refugiaţi, ci donase totul organizaţiilor de caritate din ţara lui. În cursul unei pauze procedurale, procurorul băuse o ceaşcă de cafea cu ea şi îi spusese în trecere că Abdul ibn Yamed obişnuia să se dea mare la volanul unui Mercedes în valoare de aproape un milion de coroane.

Procesul fusese epuizant. Şedinţele duraseră mult, aşa că Roslin nu avusese timp pentru altceva în afară de mâncat, dormit şi studiat însemnările legate de proces înainte de a se întoarce pe fotoliul de judecător. O sunaseră fiicele ei gemene ca s-o invite în Lund, dar Roslin n-avea timp de asta. Imediat după terminarea cazului curent, urma să se confrunte cu un altul, tot complicat, în care erau implicaţi hoţi de carduri de credit români.

N-avea deloc timp ca să ţină pasul cu ceea ce se mai întâmpla în sătucul din Hälsingland, să citească ziarele de dimineaţă sau să urmărească emisiunile de ştiri seara la televizor.

În dimineața în care se pregătea să înceapă procesul hoților din România, Roslin descoperi în jurnalul personal că avea o programare pentru controlul medical anual de rutină. Se gândi să amâne întâlnirea câteva săptămâni. Dincolo de faptul că se simțea obosită şi nu prea în formă, iar din când în când suferea de atacuri de anxietate, nu-şi putea imagina că ar suferi de ceva. Era o persoană sănătoasă, care ducea o viață potolită şi răcea extrem de rar. Însă nu anulă programarea.

Cabinetul doctorului se găsea nu departe de teatrul municipal. Birgitta îşi lăsă maşina pe strada laterală unde era parcată şi se duse pe jos la cabinet de la tribunal. Era o vreme rece, dar frumoasă, fără pic de vânt. Zăpada căzută cu câteva zile înainte se topise complet. Se opri în dreptul unei vitrine şi admiră o rochie. Avu un şoc când văzu eticheta cu prețul, aşa că plecă mai departe.

În sala de aşteptare găsi un ziar a cărui primă pagină era plină cu ştiri despre masacrul din Hälsingland. Birgitta abia apucă să ia ziarul în mână că fu anunțată să intre în cabinet. Medicul era un bărbat în vârstă care îi amintea Birgittei de judecătorul Anker. Roslin era pacienta lui de zece ani. Îi fusese recomandat de un coleg de-al ei. Doctorul o întrebă cum se simte, dacă avusese dureri, după care, notându-şi răspunsurile ei, o lăsă în grija unei asistente, care îi recoltă sânge din buricul unui deget. După aceea, Birgitta reveni în sala de aşteptare. Un alt pacient luase ziarul. Roslin închise ochii şi aşteptă. Se gândi la familia ei, la ce făcea fiecare din ei sau măcar unde erau în acel moment. Staffan era într-un tren care se îndrepta spre Hallsberg; n-avea să ajungă acasă decât târziu. David muncea în laboratorul AstraZeneca, lângă Gothenburg. Nu era deloc sigură unde se afla acum Anna: ultima dată luase legătura cu ea cu o lună în urmă, din Nepal. Gemenele se găseau în Lund şi ar fi vrut ca mama lor să le viziteze.

Birgitta aţipi şi fu trezită de asistentă, care o scutura de umăr.

— Acum vă puteţi duce la domnul doctor.

„Doar nu sunt atât de epuizată ca să adorm în sala de aşteptare a unui medic”, îşi zise Roslin intrând din nou în cabinet şi aşezându-se pe un scaun.

Zece minute mai târziu, Birgitta Roslin stătea afară, pe trotuarul străzii, încercând să accepte faptul că n-avea să mai muncească în următoarele două săptămâni. Doctorul stârnise pe neaşteptate furtuna în viaţa ei. Birgitta avea tensiune mult prea mare, iar acest lucru, împreună cu atacurile ei de anxietate îl făcuseră pe doctor să insiste să-şi ia concediu medical două săptămâni.

Se întoarse la tribunal şi vorbi cu Hans Mattsson, judecător-şef şi superiorul ei imediat. Găsiră împreună o modalitate de a rezolva problema celor două cazuri la care lucra. Apoi Birgitta discută cu secretara, trimise prin poştă câteva scrisori, sună la farmacie ca să-şi ridice medicamentele prescrise de doctor, după care se duse acasă. O paraliza deja faptul că nu avea nimic de făcut.

Găti de prânz, apoi se întinse pe canapea cu ziarul în braţe. Nu toate numele morţilor din Hesjövallen fuseseră făcute publice. Un detectiv pe nume Sundberg făcuse o declaraţie şi îndemnase publicul să contacteze poliţia în caz că deţinea informaţii de orice fel. Încă nu existau indicii, dar poliţiştii erau siguri, oricât ar fi fost de greu de crezut, că aveau de-a face cu un singur ucigaş.

Pe o altă pagină a ziarului, un procuror pe nume Robertsson susţinea că ancheta înainta cu mare viteză. Poliţia din Hudiksvall primise ajutorul solicitat autorităţilor centrale.

Robertsson părea să fie încrezător în privinţa succesului: „Îl vom prinde pe cel care a comis această faptă. Nu vom renunţa”.

Un alt articol se referea la agitația care apăruse în zona Hälsingland. Numeroase sate din regiune aveau puțini locuitori. Se vorbea despre săteni care începuseră să-şi cumpere arme, despre câini de pază, alarme şi uşi baricadate.

Birgitta Roslin puse ziarul deoparte. Casa era pustie şi tăcută. Se trezise din senin pe cap cu timp liber, nedorit. Coborî în pivniță şi luă una dintre listele cu vinuri. Se hotărî să comande online cutia de Barolo Arione. Era mult prea scumpă, dar Birgitta simțea nevoia să se răsfețe. Îi trecu prin cap să facă un pic de curățenie prin casă, o activitate aproape complet neglijată în gospodăria ei. Se răzgândi însă exact când era pe punctul de a se duce după aspirator. Se aşează la masa din bucătărie şi încercă să evalueze situația în care se afla. Intrase în concediu medical, deşi nu era cu adevărat bolnavă. Oare tensiunea crescută însemna boală? Oare chiar era epuizată, iar asta îi afecta capacitatea de judecată în instanță?

Se uită la ziarul de pe masă şi se gândi iarăşi la mama ei şi la copilăria acesteia în Hälsingland. Îi veni o idee. Ridică telefonul, sună la secția locală de poliție şi ceru să vorbească cu inspectorul-şef Hugo Malmberg. Se cunoşteau de ani buni. La un moment dat, el încercase să-i învețe pe Birgitta şi pe Staffan bridge, fără să le stârnească acestora cine ştie ce entuziasm.

Auzi vocea blândă a lui Malmberg la celălalt capăt al liniei. Cei mai mulți oameni şi-i imaginează pe ofițerii de poliție ca având voci aspre; Hugo putea convinge pe oricine de contrariu. Părea mai degrabă un pensionar amabil stând pe o bancă în parc şi hrănind păsările.

Îl întrebă cum se mai simțea şi dacă avea timp să se vadă cu ea. Răspunsul fu afirmativ. Birgitta avea să facă o plimbare până acolo.

O oră mai târziu, intră în biroul lui Hugo Malmberg, cu masa lui de lucru curată şi aranjată. Malmberg vorbea la telefon, dar îi făcu semn, invitând-o să ia loc. Convorbirea telefonică avea legătură cu un atac care se petrecuse în ziua precedentă.

Malmberg închise şi îi zâmbi Birgittei.

— Vrei o ceaşcă cu cafea?

— Mai bine nu, mulţumesc.

— Ce vrei să spui?

— Cafeaua din secţiile de poliţie e la fel de proastă ca spălătura pe care o servesc în tribunalele districtuale.

Malmberg se ridică.

— Hai să mergem în sala de conferinţe, rosti el. Telefonul ăsta sună non-stop. Îmi dă o senzaţie pe care o au toţi ofiţerii de poliţie suedezi decenţi – că sunt singurul care munceşte din greu.

Se aşezară la masa ovală, plină cu căni de cafea goale şi sticle de apă. Malmberg clătină dezaprobator din cap.

— Oamenii nu fac niciodată curăţenie după ei. Îşi ţin şedinţele, iar după ce au terminat dispar şi lasă toate gunoaiele în urma lor. Cu ce te pot ajuta? Te-ai răzgândit în privinţa lecţiilor de bridge?

Brigitta îi povesti ce descoperise şi îi spuse de legătura ei cu masacrul.

— Sunt curioasă, zise ea. Din ziare şi din buletinele de ştiri nu-mi pot da seama decât că au murit mulţi oameni şi că poliţia nu dispune de indicii.

— Nu mă deranjează să admit că mă bucur că nu lucrez în zona aceea acum. Probabil că viaţa lor e un iad. Nu s-a mai pomenit niciodată o asemenea grozăvie. Într-un fel e la fel de senzaţională ca şi asasinarea lui Palme[2].

---

[2] Olof Palme, lider al Partidului Social-Democrat din Suedia şi de două ori prim-ministru al ţării, asasinat în 1986 (n.tr.).

— Ce ştii tu şi nu a fost scris în ziare?

— Nu există un singur poliţist în lungul şi în latul acestei ţări care să nu se întrebe ce s-a întâmplat acolo. Toţi au câte o teorie. Este un mit ideea că poliţiştii sunt raţionali şi duc lipsă de imaginaţie. Putem începe imediat să speculăm în privinţa celor petrecute acolo.

— Tu ce crezi că s-a întâmplat?

Malmberg ridică din umeri şi se gândi câteva clipe înainte de a răspunde.

— Nu ştiu mai mult decât tine. Sunt o mulţime de cadavre şi moartea a survenit cu brutalitate. Dar dacă am înţeles bine lucrurile, nimic nu s-a furat de acolo. Există posibilitatea ca responsabil de toate acestea să fie un individ bolnav psihic. Ce se ascunde dincolo de asta, doar Dumnezeu ştie. Presupun că acum poliţia locală îi caută pe infractorii violenţi cunoscuţi ca având probleme psihice. Fără îndoială că au luat deja legătura cu Interpolul şi cu Europolul în speranţa de a găsi vreun indiciu, dar astfel de lucruri au nevoie de timp. Asta e tot ce ştiu.

— Cunoşti poliţişti din întreaga Suedie. Ai vreo relaţie în Hälsingland? Cineva căruia să-i pot da un telefon?

— L-am cunoscut pe şeful poliţiei de acolo, răspunse Malmberg. Un tip pe nume Ludwig. Ca să fiu sincer, n-am fost deloc impresionat de el. Aşa cum ştii, nu prea înghit ofiţerii de poliţie care nu şi-au făcut stagiul în lumea reală. Dar îl pot suna ca să văd ce are de spus.

— Promit să nu-l deranjez în mod inutil. Vreau doar să aflu dacă printre morţi se numără părinţii mamei mele adoptive. Sau copiii lor. Sau dacă am înţeles eu greşit totul.

— Un motiv destul de rezonabil pentru a suna acolo. O să văd ce pot face. Mă tem însă că acum va trebui să mă scuzi. Trebuie să interoghez un individ extrem de violent şi neplăcut.

În acea seară, Birgitta îi povesti lui Staffan ce se întâmplase. Reacția lui imediată fu aceea de a aproba decizia doctorului. Îi sugeră Birgittei să plece într-o excursie în sud, la soare. Lipsa lui de interes o irită pe Birgitta, dar se mulțumi să tacă.

A doua zi, cu puțin înainte de prânz, când stătea în fața computerului şi studia ofertele de vacanță, sună telefonul mobil.

— Am un nume pentru tine, o informă Hugo Malmberg. Există o polițistă pe nume Sundberg.

— I-am văzut numele în ziare, dar nu ştiam că e femeie.

— Prenumele ei e Vivian, dar toată lumea îi spune Vivi. Ludwig îi va da numele tău, ca ea să ştie despre cine e vorba când o vei căuta. Am şi un număr de telefon.

— Mulțumesc de ajutor. E posibil să plec în sud pentru câteva zile. Ai fost vreodată în Tenerife?

— Niciodată. Mult noroc.

Roslin formă imediat numărul primit. Îi răspunse un robot care o invită să lase un mesaj.

Se duse iarăşi să ia aspiratorul, dar nu se putu hotărî să-l folosească. În loc de asta, se întoarse la computer şi în mai puțin de o oră se decise să plece într-o excursie în Tenerife, care avea să pornească din Copenhaga peste două zile. Scoase un atlas şcolar vechi şi începu să viseze la ape calde şi la vinuri spaniole.

„Poate că de asta am nevoie, îşi zise ea. O săptămână fără Staffan, fără procese, fără treburi zilnice. Nu sunt obişnuită să-mi analizez emoțiile şi nici chiar viața. Dar la vârsta mea ar trebui să mă pot privi obiectiv, să îmi văd slăbiciunile şi să schimb lucruri dacă e nevoie. Odată, când eram tânără, visam să devin prima femeie care va naviga de una singură în jurul lumii. Nu s-a întâmplat. Cu toate astea, poate că mi-ar prinde bine câteva zile de mers cu barca până în Danemarca sau să mă plimb pe o plajă din Tenerife.

Oricare dintre astea ar merge dacă bătrânețea începe deja să mă ajungă sau dacă mă ajută să ies din prăpastia în care mă afund. M-am descurcat destul de bine cu menopauza, dar nu sunt deloc sigură ce mi se întâmplă acum. Mai întâi trebuie să stabilesc clar dacă tensiunea crescută şi atacurile de panică au vreo legătură cu Staffan. Trebuie să înțeleg că nu ne vom simți niciodată mulțumiți dacă nu ieşim singuri din starea asta de indiferență."

Fără alte ezitări, începu să-şi planifice călătoria. O problemă de computer o împiedică să-şi finalizeze achiziția online, aşa că trimise prin e-mail numele şi numărul ei de telefon, specificând pachetul turistic de care era interesată. Primi imediat un răspuns în care i se spunea că va fi contactată peste o oră.

Telefonul sună aproape o oră mai târziu. Însă nu era agenția de turism.

— Aici Vivi Sundberg. Aş dori să vorbesc cu Birgitta Roslin.

— La telefon.

— Ah. Mi s-a spus cine sunteți, dar nu prea ştiu ce doriți. După cum probabil ştiți, suntem supuşi unor mari presiuni acum. Greşesc când spun că sunteți judecător?

— Nu, deloc. Nu vreau să stârnesc prea mare agitație, dar mama mea – care a murit acum câțiva ani – a fost adoptată de o familie pe nume Andrén. Am văzut fotografii care m-au făcut să cred că ea a locuit într-una din casele din Hesjövallen.

— Contactarea rudelor nu cade în sarcina mea. V-aş sugera să discutați cu Erik Huddén.

— Dar am dreptate să cred că există victime cu numele Andrén?

— De vreme ce întrebați, vă pot spune că familia Andrén era cea mai numeroasă din sat.

— Şi sunt morți cu toții?

— Nu vă pot confirma asta. Cunoaşteţi prenumele părinţilor adoptivi ai mamei dumneavoastră?

Birgitta avea dosarul pe birou în faţa ei; desfăcu panglica şi începu să răsfoiască prin hârtii.

— Mă tem că n-am timp să aştept, zise Vivi Sundberg. Sunaţi-mă când le-aţi găsit.

— Le am chiar aici. Brita şi August Andrén. Trebuie să aibă peste nouăzeci, poate chiar nouăzeci şi cinci de ani.

Se lăsă tăcerea înainte ca Sundberg să răspundă. Roslin auzi foşnet de foi. Apoi Sundberg reveni la telefon.

— Sunt pe listă. Mă tem că au murit amândoi, iar cel mai vârstnic avea nouăzeci şi şase de ani. Vă rog să nu transmiteţi această informaţie vreunui ziar.

— De ce aş vrea să fac aşa ceva?

— Sunteţi judecător. Sunt convinsă că ştiţi ce se poate întâmpla şi de ce vă cer să păstraţi amănuntele confidenţiale.

Birgitta Roslin ştia foarte bine la ce se referea poliţista, deşi uneori discutase cu colegii ei despre faptul că jurnaliştii asaltau extrem de rar judecătorii cu întrebări – ştiau şi ei că un judecător n-avea cum să ofere informaţii care ar fi trebuit să rămână secrete.

— Mă interesează cum decurge ancheta.

— Nici eu şi nici vreunul dintre colegii mei nu avem timp să dezvăluim informaţii specifice. Aici suntem asediaţi de mass-media. Vă recomand să sunaţi în Hudiksvall şi să discutaţi cu Erik Huddén.

Vivi Sundberg părea impacientată şi iritată.

— Vă mulţumesc pentru că aţi sunat. Nu vă mai deranjez.

Birgitta Roslin închise şi reflectă la cele auzite. Cel puţin acum era suficient de sigură că părinţii adoptivi ai mamei sale se numărau printre morţi. Ca toată lumea,

trebuia să aibă şi ea răbdare până ce poliția îşi definitiva ancheta.

Se gândi să sune la sediul poliției din Hudiksvall şi să vorbească cu acest Erik Huddén. Dar ce-ar mai fi putut adăuga individul? Decise să n-o facă. În schimb, începu să citească mai atent hârtiile din dosarul dedicat părinților ei. Trecuseră mulți ani de când îl deschisese ultima dată. Îşi dădu seama că, de fapt, nici măcar nu citise unele documente până atunci.

Sortă conținutul dosarului gros în trei teancuri. Primul cuprindea istoricul vieții tatălui ei, al cărui cadavru zăcea pe fundul mării la Gävlebukten. Apa din Marea Baltică era atât de sărată că scheletele nu se dezintegrau prea rapid. Undeva în mâlul de pe fund odihneau oasele şi craniul lui. Al doilea teanc cuprindea viața dusă împreună de mama şi tatăl ei. Acolo se regăsi şi pe ea, atât înainte, cât şi după naştere. Al treilea teanc era cel mai voluminos şi conținea hârtii care aveau legătură cu Gerda Lööf, mama ei, care devenise o Andrén. Citi totul pe îndelete, mai ales atunci când ajunse la documente care se refereau la perioada când mama ei fusese dată spre adopție familiei Andrén. Multe hârtii aveau scrisul de pe ele aproape şters şi erau greu de descifrat, în ciuda faptului că Birgitta folosea lupa.

Îşi luă un carnet şi începu să-şi noteze nume şi vârste. Ea se născuse în primăvara anului 1949. Mama ei avea pe atunci şaptesprezece ani, fiind născută în 1931. Dădu şi peste datele de naştere ale lui August şi Brita Andrén: ea se născuse în august 1909, iar el în decembrie 1910. Aşadar, avuseseră douăzeci şi doi, respectiv douăzeci şi unu de ani atunci când se născuse Gerda, şi sub treizeci de ani când ea intrase în familia lor din Hesjövallen.

Nu dădu peste nimic care să indice că Hesjövallen era satul în care locuiseră, dar poza pe care o compară încă o

dată cu cea din ziar o convinse. Nu putea exista vreo greşeală.

Se apucă să cerceteze persoanele care stăteau ţepene în poza veche. Se vedeau doi oameni mai tineri, un bărbat şi o femeie, stând de-o parte şi de alta a cuplului mai în vârstă din centrul imaginii. Să fi fost ei Brita şi August? Nu exista nici o dată, nimic scris pe spatele fotografiei. Încercă să-şi dea singură seama când fusese făcută. Ce indicau hainele purtate? În mod clar acei oameni se îmbrăcaseră special pentru ocazie, dar erau ţărani pentru care un costum putea dura o viaţă întreagă.

Lăsă fotografiile la o parte şi îşi întoarse atenţia asupra documentelor şi scrisorilor. În 1942, Brita suferise de o problemă cu stomacul şi fusese tratată în spitalul din Hudiksvall. Gerda îi scria o carte poştală, în care îi ura să se facă repede bine. Pe atunci avea unsprezece ani şi un scris stângace. Câteva cuvinte erau scrise greşit, iar în partea laterală a cărţii desenase o floare cu petale neregulate.

Birgitta se simţi mişcată citind cartea poştală şi surprinsă că nu o observase înainte. Zăcuse în interiorul altei scrisori. Dar de ce n-o deschisese niciodată? Să fi fost din pricina durerii resimţite la moartea Gerdei, ceea ce însemna că nu avusese chef să atingă nimic din ceea ce îi putea aminti de mama ei?

Se lăsă pe spătarul scaunului şi închise ochii. Mamei ei trebuia să-i mulţumească pentru tot. Gerda nici măcar nu-şi terminase şcoala, dar întotdeauna o îndemnase pe fiica ei să-şi continue studiile. „Acum e rândul vostru, îi spunea ea mereu. Acum e vremea ca fiicele clasei muncitoare să primească o educaţie.” Iar Birgitta Roslin exact asta făcuse. În 1960, când nu doar copiii din clasa mijlocie începuseră să urmeze cursuri universitare, i se păruse firesc să se alăture grupărilor politice radicale de stânga. Viaţa nu

reprezenta doar o chestiune de înțelegere, ci şi de provocare a schimbării.

Îşi continuă, metodic, cercetarea documentelor. Descoperi o altă scrisoare. Plicul era albastru-deschis şi avea ştampilă poştală de America. Hârtia subțire era plină cu un scris mărunt. Potrivi lumina lămpii de birou şi cu ajutorul lupei încercă să descifreze ce scria acolo. Scrisoarea era în suedeză, dar conținea o mulțime de cuvinte englezeşti. Cineva pe nume Gustaf îşi descria munca de crescător de porci. Un copil pe nume Emily tocmai murise, iar gospodăria era „cuprinsă de amărăciune". Omul se întreba cum mai mergeau lucrurile acasă, în Hälsingland, ce mai făcea restul familiei, cum mai erau recoltele şi animalele. Epistola era datată 19 iunie 1896. Adresa destinatarului era August Andrén, Hesjövallen, Suedia. „Însă bunicul din partea mamei nici măcar nu se născuse la acea dată", îşi zise Birgitta. Probabil că scrisoarea îi fusese adresată străbunicului ei, de vreme ce fusese păstrată de familia Gerdei. Dar de ce îi fusese dată ei?

În partea de jos, chiar sub semnătură, se găsea o adresă: „Dl Gustaf Andrén, Oficiul Poştal Minneapolis, Minnesota, SUA".

Birgitta îşi verifică iarăşi vechiul atlas geografic. Minnesota era un stat agricol. Aşadar, un membru al familiei Andrén din Hesjövallen emigrase acolo cu mai bine de un secol în urmă.

Dădu peste o altă scrisoare din care reieşea că un alt membru al familiei Andrén ajunsese într-o altă zonă a Statelor Unite. Omul se numea Jan August şi în mod clar lucrase la calea ferată care unea estul de vestul Americii. În scrisoare punea întrebări despre rude, vii şi moarte, deşi o mare parte din scris era ilizibil. Timpul îl făcuse de necitit.

Adresa acestui Jan August era: „Oficiul Poştal Reno, Nevada, SUA".

Birgitta continuă lectura, dar nu mai descoperi nimic în teancurile de documente în privința conexiunii dintre mama ei şi familia Andrén. Puse hârtiile înapoi în dosar, reveni la computer şi, fără prea multe speranțe de succes, încercă să afle adresa poştală din Minneapolis oferită de Gustaf Andrén. Aşa cum se aşteptase, ajunse într-o fundătură. Încercă adresa din Nevada şi fu trimisă la o legătură spre ziarul *Reno Gazzette-Journal.* În acea clipă sună telefonul: era agenția de turism. Un tânăr amabil cu accent danez îi prezentă toate amănuntele pachetului turistic ales şi îi descrise hotelul. Birgitta nu mai ezită. Făcu o rezervare şi promise să confirme cel mai târziu a doua zi de dimineață.

Se întoarse la computer şi accesă din nou pagina *Reno Gazzette-Journal.* Tocmai voia să treacă la o altă pagină când îşi aduse aminte că ea căuta ceva cu privire la numele Andrén, nu doar o adresă poştală. Aşadar, ar fi trebuit să existe nişte referințe legate de nume într-un număr mai recent al ziarului. Începu să parcurgă lista de articole şi subiecte, navigând de la o pagină la alta.

Tresări când, în cele din urmă, în fața ochilor ei apăru pagina căutată. La început citi fără să realizeze implicațiile. Pe urmă reciti, mai lent, şi începu să se întrebe dacă putea să creadă ceea ce vedea. Se ridică şi se îndepărtă de computer. Însă textul şi imaginile nu dispărură de pe ecran.

Tipări articolul de pe ecran şi luă hârtiile cu ea în bucătărie. Citi totul de la capăt, cu mare luare-aminte.

> Pe data de patru ianuarie a avut loc o crimă brutală în orăşelul Ankersville, la nord-est de Reno. Proprietarul unui atelier mecanic şi întreaga lui familie au fost găsiți morți în acea dimineață de către un vecin, care intrase la bănuieli când văzuse că atelierul nu se deschide la ora obişnuită. Poliția n-are nici un indiciu încă. Dar este clar că toți membrii familiei Andrén – Jack, soția lui, Connie, şi cei doi copii ai lor, Steven şi Laura – au fost ucişi cu un soi de cuțit sau de sabie. Nimic nu indică jaful sau tâlhăria. Nu există nici un motiv evident;

familia Andrén era respectată şi nu avea duşmani. Legat de această crimă oribilă, poliția caută acum un infractor cu tulburări psihice sau poate un dependent de droguri disperat.

Birgitta rămase nemişcată. De jos, din stradă, se auzi zgomotul unui camion de gunoi.

Pentru prima dată simțea cum o cuprinde teama. Ca şi cum era observată de cineva necunoscut.

Se duse să verifice dacă uşa de la intrare era încuiată. După aceea reveni la computer şi începu să navigheze printre articolele mai vechi ale ziarului american.

Camionul de gunoi plecase mai departe. Afară începea să se întunece.

7

Mult mai târziu, după ce amintirea celor petrecute avea să se estompeze, Birgitta avea să se întrebe uneori ce s-ar fi întâmplat dacă ar fi plecat în acea vacanță în Tenerife, după care s-ar fi întors acasă şi ar fi revenit la serviciu cu tensiunea scăzută şi mult mai odihnită. Soarta vru însă altceva. A doua zi, dis-de-dimineață, sună la agenția de turism şi îşi anulă vacanța. Cum fusese suficient de înțeleaptă ca să-şi ia măsuri de precauție, asta o costă doar câteva sute de coroane.

Staffan veni târziu acasă în acea seară, din pricină că locomotiva pe care lucra se defectase şi trenul avusese întârziere. Fusese obligat să-şi petreacă două ore consolând pasagerii nemulțumiți, inclusiv o doamnă în vârstă căreia i se făcuse rău. Când ajunse era deja extrem de obosit şi de iritat. Birgitta îl lăsă să-şi savureze în linişte cina. După ce el termină de mâncat însă, se apucă să-i povestească despre evenimentele petrecute în îndepărtata Nevadă şi cum, după toate probabilitățile, evenimentul de acolo avea legătură cu masacrul din Hälsingland. Observă că el avea dubii, dar nu

îşi dădea seama dacă din pricina oboselii sau a faptului că teoria ei nu-l convingea. Când el se duse la culcare, Birgitta reveni la computer şi îşi continuă cercetările alternative despre Nevada şi Hälsingland. La miezul nopții scrise câteva însemnări într-un carnet, aşa cum proceda când pregătea un proces. Indiferent cât de improbabil părea, ea era convinsă că trebuia să existe o legătură între cele două incidente. Totodată, era conştientă că, într-un fel, şi ea era o Andrén, chiar dacă acum se numea Roslin.

Oare se afla în pericol? Rămase ore întregi aplecată asupra carnețelului. După aceea ieşi afară, în noaptea senină de ianuarie, şi privi stelele. Mama ei îi spusese odată că tatăl ei privea cu pasiune stelele de pe cer. Din când în când, cu intervale lungi de timp între ele, primea scrisori de la el în care îi povestea cum stătea pe punte noaptea în tot felul de locuri îndepărtate, studiind stelele şi diversele constelații. Tatăl ei nutrise ciudata convingere că morții erau transformați în stele. Birgitta Roslin se întrebă la ce se gândise atunci când *Runskär* se scufunda în Gävlebukten. Nava încărcată până la refuz cu mărfuri se răsturnase în timpul unei furtuni puternice şi se scufundase în mai puțin de un minut. Un singur semnal SOS fusese trimis înainte ca stația radio să amuțească definitiv. Oare avusese timp să-şi dea seama că era pe punctul de a muri? Sau apa rece ca gheața îl surprinsese atât de repede încât el nu mai avusese timp să se gândească la nimic? Resimțise doar groaza bruscă, apoi o răceală de gheață, apoi moartea.

Cerul părea foarte aproape; în acea noapte stelele străluceau. „Pot să văd la suprafață, îşi spuse ea. Există o conexiune, nişte fire subțiri care se împletesc unele de altele.” Dar ce se ascundea în spatele acestor lucruri? Care să fi fost motivul uciderii a nouăsprezece oameni în nordul Suediei şi al exterminării unei familii din deşertul din Nevada? Probabil că acelaşi ca de obicei: răzbunare,

lăcomie, gelozie. Dar ce fel de nedreptate putea genera o asemenea răzbunare drastică? Cine avea de câştigat financiar din omorârea mai multor pensionari dintr-un sătuc nordic, aflați deja cu un picior în groapă? Cine le purta atâta ură?

Intră la loc în casă când începu să resimtă frigul. De obicei se culca devreme pentru că se simțea mereu obosită seara şi îi displăcea să se ducă a doua zi la serviciu fără să doarmă bine peste noapte, mai ales atunci când avea un proces. Se întinse pe canapea şi dădu drumul la muzică, suficient de încet ca să nu-l trezească pe Staffan. Era o suită de balade suedeze modeme. Birgitta Roslin visase în secret să compună o piesă pop care să reprezinte Suedia la concursul Eurovision. Se simțea jenată de o asemenea dorință, dar în acelaşi timp mulțumită. Chiar avea câteva cântece pe care le ținea încuiate în biroul ei. Poate că era cu totul nepotrivit ca un judecător activ să compună muzică pop, însă, din câte ştia ea, nu exista nici o lege care să interzică aşa ceva.

Ceasul arăta ora trei noaptea când se duse la culcare. Îl scutură pe Staffan căci acesta sforăia. După ce el se întoarse pe o parte şi tăcu, reuşi şi ea să adoarmă.

A doua zi, de dimineață, îşi aminti un vis pe care-l avusese în cursul nopții. O văzuse pe mamă-sa, care îi vorbise fără ca Birgitta să poată desluşi ce i se spune. Ca şi cum s-ar fi aflat în spatele unui panou de sticlă. Visul păruse să nu se mai sfârşească, mama fiind din ce în ce mai supărată pentru că fiica nu înțelegea ce-i spunea, iar fiica întrebându-se ce anume le separa.

„Memoria e ca o sticlă, îşi zise ea. O persoană care a murit este încă vizibilă, foarte apropiată. Dar nu mai putem avea contact una cu alta. Moartea este mută; exclude conversațiile şi îngăduie doar tăcerile”.

Birgitta Roslin se dădu jos din pat. Îi venise o idee. Luă o hartă rutieră a Suediei. Când copiii ei erau mici, în fiecare vară, în vacanță, familia închiria câte o vilă, de obicei pentru o lună. Foarte rar mergeau cu avionul, așa cum se întâmplase în cele două veri petrecute pe insula Gotland. Însă nu luaseră niciodată trenul, iar pe atunci lui Staffan nici nu-i trecea prin gând că într-o bună zi avea să schimbe existența lui de avocat pe una de conductor de tren.

Găsi o hartă a Suediei. Hälsingland era mult mai la nord decât își imaginase ea. Nu găsea Hesjövallen. Era un sătuc atât de nesemnificativ, că nici măcar nu fusese însemnat undeva.

Când lăsă harta jos din mână, luase deja o decizie. Avea să ia mașina și să se ducă până în Hudiksvall. Nu neapărat pentru că voia să vadă scena crimelor, ci mai ales ca să vadă sătucul în care crescuse mama ei.

În tinerețe își dorise ca într-o zi să facă un tur imens al Suediei. Îl numea „Călătoria acasă". Avea să se ducă în Treriksröset, în nordul îndepărtat, unde se uneau granițele Suediei, Norvegiei și Finlandei, după care să coboare spre sud, până pe coasta de la Skåne, unde s-ar fi aflat cel mai aproape de continent, lăsând în urmă restul Suediei. Pe drumul înapoi spre nord ar fi urmat linia coastei, dar la întoarcerea spre sud ar fi luat-o prin centrul țării. Oricum, acea călătorie nu avusese niciodată loc. De câte ori îi pomenea despre asta lui Staffan, acesta nu arăta nici o urmă de interes. Și, oricum, așa ceva nu fusese posibil câtă vreme copiii locuiseră cu ei.

Însă acum avea ocazia să facă acea călătorie, măcar și parțial.

După ce Staffan își termină micul dejun și se pregătea să plece în cursa de Alvesta, ultima înainte de a-și lua și el câteva zile libere, Birgitta îi vorbi despre planul ei. Bărbatul nu obiectă, ci se mulțumi s-o întrebe cât va lipsi și dacă

doctorul ei era de acord ca ea să facă un drum aşa de lung cu maşina.

Birgitta se supără abia când el ajunse în hol, cu mâna pe clanță, îşi luaseră la revedere în bucătărie, însă acum ea porni spre el şi aruncă cu ziarul de dimineață în soțul ei.

— Ce naiba faci?

— Nu te interesează deloc de ce vreau să fac acest drum?

— Dar mi-ai spus de ce.

— Nu ți-a trecut prin minte că poate am şi nevoie de timp ca să mă gândesc la relația noastră?

— Nu putem reîncepe cu asta acum. O să pierd trenul.

— Din punctul tău de vedere nu există niciodată un moment potrivit! Nu e bine seara, nu e bine dimineața. Nu vrei să vorbeşti niciodată cu mine despre viața noastră?

— Ştii că nu mă deranjează atât de mult ca pe tine.

— Deranjează? Numeşti deranj faptul că mă întreb de ce n-am făcut dragoste de mai bine de un an de zile?

— Nu putem discuta despre asta acum. N-am timp.

— O să ai în curând o mulțime de timp.

— Adică?

— Poate că nu mai am eu răbdare.

— Este o amenințare?

— Tot ce ştiu este că nu putem continua aşa. Pleacă, du-te la nenorocitul tău de tren.

Se răsuci pe călcâie, porni spre bucătărie şi auzi uşa de la intrare trântindu-se. Se simțea uşurată că spusese ceea ce voia să spună de atâta vreme, dar era şi curioasă care avea să fie reacția lui.

Staffan o sună în acea seară. Nici unul nu aduse vorba despre cele întâmplate de dimineață în hol. Însă Birgitta îşi dădu seama după tonul lui că era extrem de tulburat. Poate că atunci, şi nu altădată, era momentul ca ei să discute despre ceea ce nu mai putea fi trecut cu vederea?

A doua zi, dis-de-dimineață, se urcă la volan, gata să plece din Helsingborg spre nord. Staffan, care ajunsese acasă în toiul nopții, îi duse geanta de voiaj la maşină şi o puse pe bancheta din spate.

— Unde o să stai?

— E un hotel mic în Lindesberg. O să petrec noaptea acolo. Promit să te sun. Apoi cred că o să găsesc ceva în Hudiksvall.

El o mângâie uşor pe obraz şi îi făcu semn cu mâna în vreme ce maşina se îndepărta.

O zi mai târziu se afla la zece sau douăsprezece kilometri distanță de Hudiksvall. Dacă mai mergea puțin spre nord avea să treacă prin Hesjövallen. Ezită câteva clipe, simțindu-se ca o hienă, apoi respinse ideea. În definitiv avea un motiv foarte bun pentru a se duce acolo.

La Iggesund vină stânga, apoi făcu iarăşi stânga când ajunse la o bifurcație la Ölsund. Trecu pe lângă o maşină de poliție mergând în sens invers, apoi pe lângă alta. Copacii înşirați pe marginea drumului făcură brusc loc unui lac. Mai multe case se aliniau de-a lungul drumului, toate înconjurate de benzile în alb şi roşu ale poliției. Ofițeri de poliție mergeau pe jos de-a lungul şoselei.

Văzu un cort ridicat la marginea copacilor şi un altul în cea mai apropiată curte. Cercetă cu privirea tot satul printr-un binoclu pe care îl adusese cu ea. Oameni în uniformă sau combinezoane de poliție se mişcau printre case sau fumau în grupuri la porți. Câteodată Birgitta vizita scenele crimelor ca parte a muncii ei şi cunoştea fundalul – deşi nu la o asemenea scară. Ştia că procurorii şi alte tipuri de oameni ai legii nu erau bine-veniți acolo, din pricină că polițiştii se săturaseră de critici.

Un polițist în uniformă ciocăni în parbrizul maşinii ei, întrerupându-i gândurile.

— Ce căutați aici?

— Nu mi-am dat seama că am oprit înăuntrul zonei marcate de cordoane.

— Nici n-ați oprit acolo. Dar supraveghem pe oricine vine aici. Mai ales dacă persoana are binoclu. În caz că nu ştiți, conferințele de presă se țin în Hudiksvall.

— Nu sunt ziarist.

Tânărul polițist o privi bănuitor.

— Atunci ce sunteți? O ahtiată după crime?

— De fapt, sunt o rudă.

Polițistul îşi scoase imediat carnețelul.

— A cui?

— Brita şi August Andrén. Mă îndrept spre Hudiksvall, dar nu-mi amintesc numele persoanei cu care ar trebui să mă întâlnesc.

— Erik Huddén. El e responsabil de contactarea rudelor. Vă rog să acceptați condoleanțele mele.

— Mulțumesc.

Ofițerul o salută. Birgitta se simți ca o idioată. Întoarse maşina şi plecă de acolo. Când ajunse în Hudiksvall îşi dădu seama că îi era imposibil să găsească o cameră de hotel liberă, şi nu doar din pricina batalionului de reporteri prezenți. O recepționeră amabilă de la First Hotel Statt îi spuse că tot acolo se desfăşura o conferință cu delegați din întreaga Suedie, unde „se discuta despre păduri". Birgitta îşi parcă maşina şi începu să se plimbe prin orăşel. Încercă la două hoteluri şi la o pensiune, dar peste tot era plin.

Căută un loc unde să ia prânzul şi dădu peste un mic restaurant chinezesc. Localul era destul de plin, dar Birgitta găsi o măsuță lângă o fereastră. Încăperea semăna cu toate restaurantele chinezeşti în care mai fusese ea. Aceleaşi vaze, lei de porțelan şi lămpi cu panglici colorate pe post de abajururi.

O chinezoaică veni cu meniul la ea. Birgitta comandă cu mare dificultate; tânăra nu vorbea aproape deloc suedeza.

După un prânz frugal, continuă să caute o cameră şi în cele din urmă reuşi la hotelul Andbacken din Delsbo. Şi acolo se desfăşura o conferinţă, de această dată a unei firme de publicitate. Toată lumea din Suedia părea să circule între hoteluri şi săli de conferinţe.

Hotelul se dovedi a fi o clădire mare şi albă de pe malul unui lac acoperit cu zăpadă. În vreme ce aştepta la recepţie, Birgitta citi pe un avizier că oamenii din publicitate aveau un seminar în acea după-amiază. Seara urma o cină de gală, în cursul căreia aveau să fie acordate premii. „Doamne, te rog, fa să nu fie o noapte zgomotoasă, cu beţivi alergând pe coridoare şi uşi trântite”, îşi zise ea.

De la fereastra camerei se vedeau lacul îngheţat şi dealurile împădurite. Birgitta se întinse puţin pe pat şi închise ochii, apoi se ridică, îşi puse jacheta groasă şi plecă cu maşina până în Hudiksvall. Sediul poliţiei gemea de reporteri şi echipe de filmare. În cele din urmă, Birgitta se trezi faţă în faţă cu o tânără recepţionistă epuizată, căreia îi explică ce dorea.

— Vivi Sundberg nu are timp.

Răspunsul categoric o surprinse.

— Nici măcar nu mă întrebaţi de ce vreau să o văd?

— Bănuiesc că vreţi să îi puneţi întrebări, ca toată lumea. Va trebui să aşteptaţi până la următoarea conferinţă de presă.

— Dar nu sunt ziaristă. Sunt rudă cu una dintre familiile din Hesjövallen.

Tânăra îşi schimbă imediat atitudinea.

— Îmi cer scuze. Trebuie să vorbiţi cu Eric Huddén.

Formă un număr şi îl anunţă pe Eric că avea un vizitator. Era clar că nu trebuia să mai adauge nimic. „Vizitator” era un cuvânt cifrat pentru „rudă”.

— O să coboare ca să vă ia de aici. Aşteptaţi acolo, lângă uşile din sticlă.

Birgitta se trezi asaltată de un tânăr.

— Dacă nu mă înşel prea mult, cred că v-am auzit spunând că sunteţi rudă cu una dintre victimele crimelor. Pot să vă pun câteva întrebări?

Birgitta Roslin îşi ţinea de obicei ghearele ascunse. Nu şi acum.

— Nu. Habar n-am cine sunteţi.

— Eu scriu.

— Pentru cine?

— Pentru oricine e interesat.

Birgitta scutură din cap.

— N-am ce să vă spun.

— Îmi pare rău pentru pierderea dumneavoastră.

— Nu, replică ea. Nu vă pare deloc rău. Vorbiţi încet ca să nu atrageţi atenţia – ca alţii să nu-şi dea seama că aţi descoperit o rudă.

Uşile de sticlă se deschiseră, şi un bărbat cu un ecuson pe care se putea citi numele Erik Huddén îşi făcu apariţia. Cei doi îşi strânseră mâinile. În uşile de sticlă care se închideau licări fulgerul unui bliţ.

Se vedeau oameni pretutindeni. Ritmul de aici era cu totul altfel decât cel din Hesjövallen. Se duseră într-o sală de conferinţe, unde exista o masă acoperită cu dosare şi liste. Huddén o invită pe Birgitta să ia loc şi se aşează de cealaltă parte a mesei, în faţa ei. Birgitta îi povesti întreaga istorie de la început, despre cele două schimbări de nume şi despre modul în care descoperise că era înrudită cu victimele. Observă că Huddén era dezamăgit dându-şi seama că prezenţa ei n-avea cum să-l ajute.

— Înțeleg că dumneavoastră aveți nevoie de alt fel de informații, rosti ea. Lucrez în domeniul juridic şi procedurile din astfel de cazuri nu-mi sunt străine.

— În mod evident, vă sunt recunoscător că ați venit să ne vedeți.

Huddén îşi lăsă jos pixul şi miji ochii spre ea.

— Chiar ați făcut atâta drum din Skåne doar ca să ne spuneți asta? Puteați da un telefon.

— Am o informație care are relevanță pentru anchetă. Aş dori să discut cu Vivi Sundberg.

— Nu-mi puteți spune mie? Este extrem de ocupată.

— Am început deja o discuție cu ea şi ar fi mai bine să o continuăm de unde am întrerupt-o.

Huddén ieşi pe coridor şi închise uşa în urma lui. Birgitta trase spre ea dosarul etichetat BRITA ŞI AUGUST ANDRÉN. O îngrozi ce văzu acolo. Erau fotografii din interiorul casei. Abia în acel moment îşi dădu şi ea seama de dimensiunea măcelului. Se holbă la pozele trupurilor ciopârțite. Femeia era aproape imposibil de identificat după ce fusese tăiată de o lovitură care aproape o despicase în două. Unul din brațele bărbatului atârna doar de câteva firişoare de carne.

Închise dosarul şi îl împinse departe de ea. Imaginile continuară însă să-i bântuie mintea. Nu avea să le mai poată uita vreodată. În cursul anilor petrecuți în instanță fusese adesea obligată să privească imagini ale violenței sadice, dar niciodată nu văzuse ceva comparabil cu ceea ce se afla în dosarele lui Erik Huddén.

Polițistul se întoarse şi îi făcu semn să îl urmeze.

Vivi Sundberg şedea la un birou încărcat cu documente. Pistolul şi telefonul ei mobil zăceau peste un dosar gros. Polițista îi indică Birgittei să ia loc pe un scaun.

— Aţi dorit să discutaţi cu mine, zise Sundberg. Dacă am înţeles eu bine, aţi venit aici tocmai din Helsingborg. Probabil că simţiţi că aveţi de spus ceva important.

În acea clipă îi sună telefonul mobil. Sundberg îl închise şi îşi privi întrebător musafira.

Roslin îi spuse povestea, fără să insiste asupra detaliilor. Adesea, stând pe scaunul de magistrat, se gândise la modul în care ar fi trebuit să se exprime un procuror sau un avocat al apărării, un acuzat sau un martor, aşa că devenise expertă în exprimare.

— Poate că aţi aflat deja despre incidentul din Nevada, zise ea în încheiere.

— Subiectul nu a apărut încă în discuţie la şedinţele noastre informative.

— Ce credeţi?

— Încă nu am ce să cred.

— Ar putea însemna că ucigaşul pe care îl căutaţi nu e un nebun.

— Voi evalua informaţia dumneavoastră aşa cum procedez cu orice sugestie sau pont. Credeţi-mă când vă spun că apar cu miile, prin telefoane, scrisori, mesaje electronice. Sunt de tot felul. Cine ştie, poate din toate astea va ieşi ceva până la urmă.

Întinse mâna după un carneţel şi îi ceru Birgittei Roslin să îşi repete povestea. După ce termină de luat notiţe, se ridică şi îşi escortă musafira spre ieşire.

Se opriră chiar înainte de a ajunge la uşile de sticlă.

— Vreţi să vedeţi casa unde a crescut mama dumneavoastră? De-asta aţi venit aici?

— Se poate?

— Cadavrele au fost ridicate. Dacă vreţi, vă pot lăsa înăuntru. O să merg acolo în jumătate de oră. Dar trebuie să-mi promiteţi că nu veţi lua nimic din casă. Există unii

oameni care ar fi extrem de mulțumiți să pună mâna fie şi pe bucata de pardoseală unde a zăcut un cadavru.

— Eu nu sunt aşa.

— Dacă mă aşteptați în maşină, puteți veni după mine.

Vivi Sundberg apăsă un buton şi deschise uşile de sticlă. Birgitta Roslin se grăbi să iasă pe stradă înainte ca vreunul dintre reporterii care continuau să umple holul de la intrare să o abordeze.

În vreme ce aştepta cu mâna pe cheia de contact, îi trecu prin minte că încercarea ei nu avea sorți de izbândă. Sundberg nu o luase în serios. Era puțin probabil ca poliția suedeză să investigheze indiciul legat de Nevada, iar dacă ar fi făcut-o, probabil că n-ar fi dat dovadă de prea mult entuziasm.

Şi cine i-ar fi putut învinovăți? Distanța dintre Hesjövallen şi Nevada era pur şi simplu prea mare.

Lângă ea îşi făcu apariția o maşină neagră, fără însemne de poliție. Vivi Sundberg îi făcu semn cu mâna.

Când ajunseră în sat, polițista o conduse spre casă.

— Vă las aici, ca să puteți fi singură o vreme.

Birgitta Roslin inspiră adânc şi păşi înăuntru. Toate luminile din casă erau aprinse.

Se simți ca şi cum ar fi păşit din umbră pe o scenă intens luminată. Iar ea era singura actriță din piesă.

8

Birgitta Roslin se opri în hol şi ascultă. „În toate casele pustii există un soi unic de linişte, gândi ea. Oamenii au plecat şi au luat tot zgomotul cu ei. Nu se aude nici măcar un ticăit de ceas.”

Intră în living. Răzbăteau mirosuri de lucruri vechi dinspre mobilier, tapiserii şi vazele de porțelan îngrămădite pe rafturi şi printre flori în ghivece. Atinse cu un deget pământul dintr-un ghiveci, apoi se duse la bucătărie, găsi

un ibric şi se apucă să ude toate plantele pe care le găsi. Se aşeză pe un scaun şi privi în jurul ei. Oare câte din toate acele lucruri fuseseră acolo atunci când mama ei locuia în acel loc? Bănuia că majoritatea lor. Totul de acolo era vechi. „Mobila îmbătrâneşte împreună cu oamenii care o folosesc", îşi zise ea.

Podeaua pe care zăcuseră cadavrele era încă acoperită cu folii de plastic. Birgitta urcă la etaj. Patul din dormitorul matrimonial era nefăcut. Un papuc zăcea pe jumătate ascuns sub pat. Perechea lui nu se zărea nicăieri. La acest etaj existau alte două încăperi. În cea cu faţa spre vest tapetul de pe perete era plin cu imagini copilăreşti de animale. Birgitta îşi amintea vag că mama ei menţionase cândva acel tapet. Se vedeau un pat, un dulap de haine, un scrin, un scaun şi un maldăr de carpete strânse lângă unul dintre pereţi. Deschise dulapul de haine: rafturile erau acoperite cu pagini de ziar. Una dintre pagini era din 1969. La acea dată, mama ei plecase de acolo de mai bine de douăzeci de ani.

Se aşeză pe scaunul din faţa ferestrei. Afară se întunecase deja, astfel că malul împădurit de pe cealaltă parte a lacului nu se mai vedea. Un poliţist se mişca la liziera pădurii, luminat de lanterna unui coleg. Omul se oprea mereu şi se apleca pentru a examina solul, ca şi cum ar fi căutat ceva.

Birgitta Roslin simţea prezenţa mamei sale. Stătuse chiar în acel loc cu mult înainte de a o concepe pe Birgitta. Stătuse acolo, în aceeaşi cameră, dar într-o altă perioadă de timp. Cineva scrijelise ceva în pervazul alb al ferestrei. Poate că mama ei. Poate că fiecare desen reprezenta o expresie a dorinţei de a pleca de acolo, de a descoperi un nou început de viaţă.

Birgitta se ridică şi se întoarse la parter. Din bucătărie se ajungea într-o cameră cu un pat, unde erau câteva cârje

sprijinite de un zid şi un scaun vechi cu rotile. Pe podea, lângă noptieră, se găsea o oală de noapte din metal. Încăperea lăsa impresia că nu mai fusese folosită de foarte multă vreme.

Reveni în living, păşind pe vârfurile picioarelor, ca şi cum s-ar fi temut să nu deranjeze pe cineva. Sertarele unui birou de scris erau pe jumătate deschise. Unul era plin cu feţe de masă şi cu şervete, un altul cu sculuri de lână colorată. În cel de-al treilea sertar, cel de jos, se vedeau câteva legături de scrisori şi carneţele cu coperte maronii. Birgitta scoase un carneţel şi îl deschise. Nu se vedea nici un nume pe el. Era acoperit cu un scris de mână mărunt. Îşi scoase o pereche de ochelari şi încercă să citească din ceea ce părea a fi un jurnal. Scrisul era în mod clar demodat, însemnările de acolo se refereau la locomotive, vagoane, şine de cale ferată.

Apoi observă un cuvânt care o făcu să tresară: Nevada. Sări în picioare şi îşi ţinu respiraţia. Ceva începuse brusc să se schimbe. Casa aceea mută şi pustie îi transmisese un mesaj. Încercă să descifreze ce scria mai departe, dar auzi uşa de la intrare deschizându-se. Puse carneţelul la loc şi închise sertarul. În încăpere intră Vivi Sundberg.

— Fără îndoială că aţi văzut unde au zăcut cadavrele, rosti ea. Nu mai e nevoie să vă arăt eu.

Birgitta Roslin încuviinţă.

— Noaptea încuiem casele. Trebuie să plecaţi acum.

— Aţi dat peste vreo rudă apropiată a cuplului care a trăit aici?

— Este exact ceea ce voiam să vă spun. Se pare că Brita şi August nu au avut copii şi nici alte rude în afara celor care trăiau în acest sat şi care sunt, de asemenea, decedate. Lista cu victime va fi făcută publică mâine.

— Şi după aceea ce se va întâmpla cu ei?

— Poate că ar trebui să vă gândiți la asta, de vreme ce sunteți rudă cu ei.

— De fapt nu le sunt rudă. Dar oricum îmi pasă de soarta lor.

Ieşiră amândouă din casă. Sundberg încuie casa şi atârnă cheia de un cui.

— Nu ne aşteptăm să dea cineva vreo spargere, zise ea. În acest moment, satul ăsta este la fel de bine păzit ca şi familia regală suedeză.

Îşi luară la revedere chiar pe drum. Unele case erau străbătute de fascicule puternice de lumină de la lanterne. Pe Birgitta Roslin o încercă aceeaşi senzație că se afla pe scena unui teatru.

— Mâine vă întoarceți acasă? întrebă Vivi Sundberg.

— Presupun că da. V-ați mai gândit la ceea ce v-am spus?

— O să transmit mai departe informațiile dumneavoastră în cursul şedinței de mâine-dimineață.

— Dar trebuie să fiți de acord că este posibil, ca să nu spun chiar probabil să existe o conexiune.

— E prea devreme să răspundem la această întrebare. Dar cred că acum cel mai bun lucru pe care îl puteți face este să lăsați lucrurile să se desfăşoare de la sine.

Birgitta Roslin o urmări pe Vivi Sundberg cum se urcă în maşina ei şi pleacă. „Nu mă crede, îşi spuse în sinea ei, în întuneric. Nu mă crede şi, evident, înțeleg de ce."

Pe de altă parte însă, acest lucru o irita. Dacă ea ar fi fost ofițer de poliție, ar fi acordat prioritate unei informații care sugera o legătură cu un incident similar, chiar dacă acest incident se petrecuse pe un alt continent.

Se hotărî să discute cu procurorul de caz.

Conduse în viteză până în Delsbo. Ajunse la hotel încă iritată, în sala de mese cina festivă a celor care lucrau în publicitate era în plină desfăşurare, aşa că Birgitta se văzu

nevoită să mănânce în barul pustiu. Comandă şi un pahar de vin. Era un Shiraz australian, foarte gustos, dar Birgitta avu impresia că are o tentă de ciocolată sau de cicoare, sau poate de amândouă.

După masă, se duse în camera ei. Starea de iritare îi mai trecuse. Înghiți o tabletă cu fier şi se gândi la jurnalul pe care apucase să îl răsfoiască. Ar fi trebuit să-i menționeze descoperirea şi lui Vivi Sundberg. Însă din cine ştie ce motiv, n-o făcuse. Exista riscul ca acel jurnal să devină doar un alt detaliu lipsit de importanță în cadrul unei investigații pe scară largă, debordând de dovezi.

Ofițerii de poliție buni dispuneau de un talent aparte de a desluşi legături între diverse probe care pentru alții păreau hazardate sau haotice. Oare ce fel de ofițer era Vivi Sundberg? O femeie supraponderală de vârstă mijlocie, care nu lăsa deloc impresia că ar fi prea ageră la minte.

Birgitta renunță imediat la o asemenea judecată. Nu era drept. Nu ştia nimic despre Vivi Sundberg.

Se întinse pe pat, dădu drumul la televizor şi simți vibrațiile produse de başii boxelor din sala de mese.

Soneria telefonului mobil o trezi pe Birgitta. Aruncă o privire la ceas şi constată că dormea de mai bine de o oră. La telefon era Staffan.

— Unde naiba eşti? Unde am sunat acum?

— În Delsbo.

— Habar n-am unde e.

— La vest, lângă Hudiksvall. Dacă nu-mi joacă feste memoria, pe vremuri fermierii din Delsbo erau celebri pentru bătăile cu cuțite.

Birgitta îi povesti despre vizita ei în Hesjövallen. Auzea muzică de jazz în fundal. „Probabil se simte bine singur, îşi zise ea. Ascultă cât vrea de mult jazzul ăla care mie nu-mi place."

— Şi acum ce se va întâmpla? întrebă Staffan.

— Voi hotărî asta mâine. Acum te poți întoarce la muzica ta.

— E Charlie Mingus.

— Cine?

— Vrei să spui că ai uitat cine e Charlie Mingus?

— Uneori am impresia că toți muzicienii tăi de jazz au acelaşi nume.

— Acum mă jigneşti.

— N-am vrut.

— Eşti absolut sigură de asta?

— Adică?

— Adică nu simți altceva decât dispreț pentru muzica pe care eu o îndrăgesc aşa de mult.

— De ce aş face asta?

— La întrebarea asta doar tu poți răspunde.

Conversația se sfârşi brusc. Staffan trânti telefonul în furcă. Gestul o înfurie pe Birgitta, care îl sună înapoi, fără să primească vreun răspuns. Renunță. „Nu sunt singura cu sufletul greu, îşi zise ea. Fără îndoială că şi el crede despre mine că sunt rece şi distantă aşa cum cred şi eu despre el."

Se pregăti iarăşi de somn. Trecu ceva vreme până ce reuşi să adoarmă. Dis-de-dimineață, câtă vreme afară era încă beznă, fu trezită de o uşă trântită undeva. Rămase întinsă în întuneric, amintindu-şi ce visase. Fusese în casa Britei şi a lui August. Cei doi discutaseră cu ea, şezând amândoi pe canapeaua roşu-închis, în vreme ce ea stătea în picioare în fața lor. Îşi dăduse brusc seama că era goală puşcă. Încercase să se acopere cu ceva şi să plece, dar nu putuse. Picioarele ei păruseră paralizate. Când se uitase în jos, văzuse că tălpile îi intraseră în duşumeaua podelei.

Acela fusese momentul în care se trezise. Ascultă în beznă. Voci puternice, ale unor persoane amețite de băutură, se apropiară, apoi se estompară. Aruncă o privire

la ceas. Cinci fără un sfert. Mai era mult până la ivirea zorilor. Se foi pe pat chinuindu-se să adoarmă la loc, dar prin minte îi trecu un gând.

Cheia atârna de un cui. Se ridică în capul oaselor. În mod clar era un lucru interzis. Să se ducă şi să ia ce se găsea în sertarul cu jurnale. Fără să aştepte ca vreun poliţist să se îndure din întâmplare ca să acorde vreun interes lucrurilor care se aflau acolo.

Se dădu jos din pat şi se duse la fereastră. Strada era pustie. „O pot face, îşi zise ea. Dacă am noroc, poate reuşesc să mă asigur că ancheta asta nu se va împotmoli precum cel mai nenorocit caz de care am avut parte, cel al asasinării primului nostru ministru. Dar asta ar însemna să iau legea în mâinile mele, iar cine ştie ce procuror zelos ar putea atunci convinge vreun judecător stupid că m-am amestecat într-o investigaţie de crimă."

Mai rău era faptul că băuse vin. Ar fi fost un dezastru să fie arestată pentru conducere sub influenţa alcoolului. Calculă câte ore trecuseră de la ora mesei. Alcoolul trebuia să se fi evaporat până la acea oră. Însă nu era deloc sigură de asta.

„N-ar trebui să fac asta, îşi zise ea. Chiar dacă poliţiştii aflaţi acolo la datorie dorm. N-o pot face."

Se îmbrăcă şi ieşi din cameră. Coridorul era pustiu. Auzea sunete din diverse încăperi unde continuau petrecerile în cadru restrâns. Avu chiar impresia că aude un cuplu făcând dragoste.

La recepţie nu se găsea nimeni. Zări spatele unei femei blonde în încăperea din spatele tejghelei.

Când ieşi din hotel, frigul o izbi în plin. Nu bătea deloc vântul, iar cerul era limpede, aşa că gerul era mai năprasnic faţă de noaptea precedentă.

În maşină, Birgitta începu să aibă îndoieli. Însă tentaţia era pur şi simplu prea mare. Dorea să citească mai multe.

Pe drum nu circula nici o maşină. La un moment dat, frână brusc când avu impresia că zăreşte un elan lângă troienele de zăpadă de la marginea drumului, dar era doar o buturugă.

Când ajunse la ultimul deal dinainte de drumul în pantă care ducea spre sat, opri şi stinse farurile. Avea o lanternă în torpedou. Porni pe jos, păşind cu atenţie pe marginea drumului. Din când în când se oprea ca să asculte. Vârfurile copacilor erau înfoiate de o briză uşoară. Când ajunse pe culmea dealului, constată că în sat două lanterne erau încă aprinse, iar în faţa casei celei mai apropiate de copaci era parcată o maşină de poliţie. Putea să ajungă la casa Britei şi a lui August fără să fie zărită. Prinse bine lanterna în mână, pătrunse pe poarta unei locuinţe învecinate în curtea casei ţintă, după care se furişă spre intrare venind din spate. Dinspre maşina de poliţie nu se zărea nici un semn de viaţă. Pipăi în jurul intrării până ce dădu peste cheie.

Odată intrată în casă, Birgitta începu să tremure. Scoase o sacoşă de plastic din buzunarul hainei şi deschise cu mare prudenţă sertarul.

Lanterna i se stinse. O scutură bine, dar nu reuşi să o readucă la viaţă. Atunci începu să umple sacoşa la nimereală cu scrisori şi jurnale. Una din legăturile de scrisori îi alunecă din mână, făcând-o să piardă minute bune căutând pe orbecăite pe podea până ce o regăsi.

După aceea ieşi în grabă şi se înapoie la maşină. Când ajunse înapoi la hotel, recepţionera o privi uluită.

Fu tentată să înceapă lectura imediat, dar decise că era mai bine dacă reuşea să doarmă o oră sau două. La ora nouă împrumută o lupă de la recepţie şi se aşeză la masa din cameră, pe care o mutase la fereastră. Participanţii la conferinţă îşi luau rămas-bun afară înainte de a se înghesui în autoturisme şi microbuze. Birgitta atârnă semnul NU

DERANJAȚI pe clanța uşii, apoi îşi îndreptă atenția asupra jurnalului pe care începuse să-l citească în ziua precedentă. Lectura mergea greu – erau cuvinte, ba chiar propoziții întregi pe care nu reuşea să le descifreze.

Autorul jurnalului nu oferea nici un nume. Doar inițialele J.A. Din cine ştie ce motiv nu folosea niciodată persoana întâi atunci când se referea la sine, ci întotdeauna doar acele inițiale: *J.A.* Birgitta îşi aminti de a doua scrisoare pe care o descoperise printre hârtiile mamei ei. Jan August Andrén. El trebuia să fie. Un maistru în construcții de căi ferate, deplasându-se încet spre est prin deşertul Nevada, care descria cu detalii meticuloase rolul jucat de el. Cum se supunea mereu celor aflați deasupra lui în ierarhie, cei care îl impresionau cu puterea pe care o dețineau. Bolile lui, inclusiv o febră persistentă care îl împiedicase să muncească o perioadă lungă de timp.

În unele locuri scrisul lui devenea tremurat. J.A. descria o „temperatură mare, şi sânge în accesele frecvente şi dureroase de vomă care mă afectează". Birgitta Roslin aproape că simțea frica de moarte care emana din paginile jurnalului. Cum J.A. nu-şi datase cele mai multe intrări, Birgitta nu reuşi să calculeze cât durase boala. Pe una dintre paginile care urmau el îşi scrisese ultima dorință şi testamentul: „Prietenului meu Herbert îi las cele mai bune cizme şi celelalte haine, iar domnului Harrison puşca şi revolverul meu, şi îl implor să informeze rudele mele din Suedia că m-am dus. Dați bani preotului de la căile ferate ca el să poată aranja funeralii decente pentru mine, cu cel puțin două imnuri. N-am crezut că viața mea se va termina aşa curând. Dumnezeu să mă ajute."

Însă J.A. nu murise. Brusc, fără să pomenească de vreo perioadă de convalescență, se face bine şi revine.

Aşadar, J.A. pare să fi fost un maistru în cadrul Central Pacific Company, care construia o cale ferată de la

Oceanul Pacific până într-un punct din mijlocul continentului de întâlnire cu calea ferată dinspre Coasta de Est. Uneori se plânge că muncitorii sunt „excesiv de leneşi” dacă nu sunt supravegheaţi de el. Cei care îl irită cel mai tare sunt irlandezii, căci beau mult şi întârzie la lucru dimineţile. Socoteşte că va fi obligat să renunţe la câte unul din fiecare patru muncitori irlandezi, fapt care va isca probleme mari. Este imposibil să angajezi indieni americani, care refuză să muncească aşa cum li se cere. Cu negrii e mai simpli, dar foştii sclavi care fie au fost eliberaţi, fie au fugit nu sunt dispuşi să se supună ordinelor lui. J.A. scrie că „un grup de muncitori compus din ţărani suedezi cu bun-simţ ar fi fost mult mai de preferat tuturor acelor muncitori chinezi în care nu se poate avea încredere şi acelor beţivani irlandezi”.

În scurt timp, Birgitta descoperi că descifrarea şi interpretarea textului îi obosea peste măsură ochii. Simţea tot mai des nevoia de a se întinde pe pat, de a închide ochii şi de a se odihni. Îşi mută atenţia asupra uneia din legăturile de scrisori. Din nou era vorba de J.A. Acelaşi scris greu descifrabil. Omul le scrie părinţilor şi le povesteşte cum îi mai merge. Se vede clar o diferenţă între ce scrie J.A. în jurnal şi ce scrie în epistolele pentru acasă. Dacă ceea ce se găseşte în jurnal reprezintă adevărul, atunci scrisorile sunt pline de minciuni. În jurnal scria că salariul lui lunar e de unsprezece dolari. Într-una din primele scrisori pe care le trimite acasă spune că „şefii sunt atât de mulţumiţi de mine, că acum câştig 25 de dolari pe lună, ceea ce înseamnă aproape cât câştigă un inspector de taxe acasă”.

„Simte nevoia să se laude”, îşi zise Birgitta.

Citi alte scrisori şi dădu peste alte minciuni, una mai mare ca alta. Descoperi că J.A. îşi face rost subit de o logodnică, o bucătăreasă pe nume Laura care provine dintr-o „familie bine situată în înalta societate din New York”.

Judecând după data scrisorii, lucrurile se petreceau atunci când el se găsea în pragul morții şi îşi scria ultimele dorințe şi testamentul. Poate că Laura apăruse în vreunul dintre visele lui delirante.

Omul pe care Birgitta Roslin încerca să-l descifreze era alunecos, un personaj care întotdeauna reuşea să se fofileze. Începu să răsfoiască scrisorile şi jurnalele cu tot mai multă nerăbdare.

Printre jurnale dădu de un document despre care Birgitta bănuia că era un cec. În aprilie 1864, Jan August Andrén fusese plătit cu unsprezece dolari pentru munca depusă. Acum Birgitta era sigură că el era aceeaşi persoană cu cea care scrisese scrisoarea găsită printre hârtiile mamei ei.

Privi afară, pe fereastră. Un bărbat dădea zăpada cu lopata. „Cu multă vreme în urmă, un alt bărbat singuratic pe nume Jan August Andrén a emigrat din Hesjövallen, gândi ea. Omul a ajuns în Nevada şi a lucrat la calea ferată. A devenit maistru şi pare să fi fost nemulțumit de cei din subordinea lui. Logodnica inventată de el putea fi una dintre acele «femei uşuratice care se strâng pe lângă şantierele de construcție a căii ferate», cum scria el la un moment dat. Bolile venerice făceau ravagii printre lucrători. Târfele care urmau muncitorii aduceau belele mari. Muncitorii infectați cu boli venerice erau concediați, iar bătăile violente pentru câte o femeie reprezentau surse constante de întârzieri în realizarea lucrărilor.”

La un moment dat, J.A. descrie cum un irlandez pe nume O’Connor este condamnat la moarte pentru uciderea unui muncitor scoțian. Cei doi se îmbătaseră şi sfârşiseră încăierându-se pentru o femeie. O’Connor trebuia acum să fie spânzurat. Judecătorul care venise la şantierul de lucrări pentru a conduce procesul fusese de acord ca spânzurarea să nu aibă loc în cel mai apropiat oraş, ci să fie dusă la

îndeplinire pe un deal din preajma şantierului. Jan August Andrén scrie: „Îmi place ideea ca toată lumea să poată vedea la ce pot duce beția şi violența”.

Îl descrie pe irlandez ca fiind tânăr, cu doar „câteva tuleie în loc de barbă”.

Execuția trebuie să aibă loc devreme, înainte de începerea schimbului de dimineață. Nici măcar o spânzurare nu trebuie să întârzie începerea lucrului. Maistrului i se ceruse să aibă grijă ca toată lumea să asiste la execuție. Afară bate vântul cu putere. Jan August Andrén îşi leagă o cârpă peste nas şi gură şi se apucă să verifice dacă echipele de muncitori pe care le conduce au plecat din corturile unde dorm pentru a se duce pe dealul unde avea loc execuția. Spânzurătoarea a fost înălțată pe o platformă construită din traverse de cale ferată proaspăt confecționate. De îndată ce O’Connor va fi mort, spânzurătoarea va fi demontată şi traversele duse înapoi la locul unde se întind şinele. Soseşte şi condamnatul, înconjurat de paznici înarmați. Este acolo şi un preot. Andrén descrie scena: „Dinspre adunarea de oameni se putea auzi un mârâit de nemulțumire. Inițial se putea presupune că nemulțumirea era îndreptată împotriva călăului, însă în scurt timp îți dădeai seama că toți cei de față erau, de fapt, încântați peste măsură că nu ei aveau să atârne în ştreang. Îmi închipui că mulți dintre cei care urau corvoada zilnică se simțeau acum extaziați la perspectiva de a mai putea căra şine de fier, de a nivela pietrişul şi de a aşeza traverse şi în acea zi”.

„Andrén scrie ca un reporter la locul unei crime, îşi zise Birgitta. Dar oare scria pentru el însuşi sau poate pentru vreun cititor necunoscut din viitor? Altfel de ce să folosească termeni precum «încântați peste măsură»?”

O’Connor se târâie în lanțuri, ca în transă, până ce brusc se trezeşte la viață la piciorul spânzurătorii şi începe să urle şi să se zbată pentru viața lui. Nelinişstea din rândul

celor adunați acolo creşte în intensitate, iar Andrén scrie că „e groaznic să-l urmăreşti pe acest tânăr luptându-se pentru viața pe care ştie că o va pierde în curând. Este condus, dând din picioare şi urlând, până la ştreang, unde continuă să urle până ce se deschide trapa şi funia îi rupe gâtul". În acel moment, mârâielile încetează şi, potrivit spuselor lui Andrén, peste întreaga adunare „se lasă tăcerea, ca şi cum cei prezenți ar fi fost loviți de apoplexie şi şi-ar fi simțit propriile gâturi frânte".

„Se exprimă bine, îşi zise Roslin. Un om plin de emoții, care ştie să scrie."

Spânzurătoarea este demontată, cadavrul şi traversele sunt duse de acolo în direcții diferite. Urmează o bătaie între mai mulți chinezi care vor să pună mâna pe frânghia cu care a fost spânzurat O'Connor.

În acea clipă sună telefonul. Era Sundberg.

— V-am trezit?

— Nu.

— Puteți coborî? Sunt la recepție.

— Despre ce e vorba?

— Veniți jos şi o să vă spun.

Vivi Sundberg aştepta lângă căminul în care ardea focul.

— Haideți să ne aşezăm, zise ea, arătând înspre câteva scaune şi o canapea din jurul unei mese aflate în colțul încăperii.

— Cum ați ştiut că stau aici?

— Am făcut cercetări.

Roslin începu să se teamă de ce era mai rău. Polițista era rezervată şi rece. Intră imediat direct în subiect.

— Să ştiți că nu suntem complet lipsiți de ochi şi de urechi, începu ea. Chiar dacă suntem doar polițişti de provincie. Fără îndoială că ştiți la ce mă refer.

— Nu.

— Ne lipseşte conţinutul unui sertar de dulap din casa în care am fost suficient de amabilă să vă permit să intraţi. V-am rugat să nu atingeţi nimic. Dar aţi făcut-o. Probabil că v-aţi întors acolo cândva în cursul nopţii. În sertarul pe care l-aţi golit erau jurnale şi scrisori. O să aştept aici câtă vreme vă duceţi sus ca să le aduceţi. Să fi fost cinci sau şase jurnale? Câte legături de scrisori? Aduceţi-le pe toate jos. După ce faceţi asta, voi fi iarăşi suficient de amabilă ca să uit întreaga poveste. Puteţi fi, de asemenea, recunoscătoare că m-am deranjat să vin până aici.

Birgitta Roslin simţi cum roşeşte. Fusese prinsă în flagrant delict, cu degetele în borcanul cu miere. Nu putea face nimic. Judecătoarea fusese dată de gol.

Se ridică şi se duse în camera ei. Preţ de o fracţiune de secundă fu tentată să păstreze jurnalul din care apucase să citească, însă habar n-avea cât de multe ştia Sundberg. Aparenta ei nesiguranţă legată de numărul de jurnale nu însemna neapărat ceva – putea doar să fi testat onestitatea judecătoarei. Duse tot ce luase din casă jos, în recepţie. Vivi Sundberg avea la ea o pungă de hârtie, în care aşează toate jurnalele şi scrisorile.

— De ce aţi făcut-o? întrebă ea.

— Eram curioasă. Pot doar să-mi cer iertare.

— Mai e ceva ce nu mi-aţi spus?

— N-am nici un motiv ascuns.

Sundberg o privi critic. Roslin simţi că roşeşte din nou. Poliţista se ridică. În ciuda staturii masive, se mişca cu mare lejeritate.

— Lăsaţi poliţia să se ocupe de afacerea asta, zise ea. Nu voi face tam-tam pe tema pătrunderii dumneavoastră în casă în cursul nopţii. O să uităm totul. Acum duceţi-vă acasă, iar eu o să-mi văd mai departe de treabă.

— Îmi cer scuze.

— Aţi mai spus asta.

Sundberg ieşi din hotel şi se urcă în maşina de poliție care aştepta afară. Birgitta Roslin o urmări cum demarează în trombă. Urcă în camera ei, luă o jachetă şi ieşi la o plimbare de-a lungul țărmului lacului înghețat. Vântul sufla cu rafale reci. Îşi înclină capul. Se simțea uşor ruşinată.

Înconjură complet lacul şi ajunse înapoi la hotel încălzită şi transpirată. După ce făcu un duş şi îşi schimbă hainele, începu să se gândească la cele întâmplate.

Acum văzuse camera mamei ei şi ştia că părinții adoptivi ai acesteia fuseseră omorâți. Sosise clipa să plece acasă.

Coborî la recepție ca să ceară să mai păstreze camera pentru o noapte. Apoi se duse cu maşina până în Hudiksvall, unde găsi o librărie şi cumpără o carte despre vinuri. Se întrebă dacă să mănânce iarăşi la restaurantul chinezesc unde fusese în ziua precedentă, însă alese un local italian. Îşi prelungi mult masa şi răsfoi ziarele, fără să se mai preocupe de ceea ce se scria despre Hesjövallen.

Se înapoie la hotel, citi câteva pagini din cartea cumpărată, apoi se culcă devreme.

Fu trezită de sunetul telefonului mobil. În cameră era beznă. Când răspunse, nu auzi nici o voce. Pe afişaj nu se vedea nici un număr.

Se simți brusc neliniştită. Cine o sunase?

Înainte de a se culca la loc, verifică dacă uşa era închisă. Apoi privi pe fereastră. Nici un semn de viață pe drumul înspre hotel. Reveni în pat, gândindu-se că a doua zi trebuia să facă singurul lucru rezonabil care îi rămăsese.

Să se întoarcă acasă.

9

La ora şapte era în sala de mic dejun. Ferestrele dădeau înspre lac, aşa că putea vedea foarte bine că afară începuse să bată vântul tare. Zări un bărbat care trăgea o

sanie pe care şedeau doi copii înfofoliți bine. Îşi aminti zilele când cheltuise timp şi efort ca să-şi tragă propriii copii cu sania pe diverse pante pe care apoi ei să coboare chiuind. Fusese una dintre cele mai remarcabile perioade din viața ei – când se juca în zăpadă cu copiii ei întrebându-se în acelaşi timp ce sentință să dea în diverse procese complicate. Chiotele şi râsetele copiilor contrastau atât de mult cu scenele înspăimântătoare ale crimelor…

Odată calculase că în decursul carierei ei trimisese la închisoare trei asasini şi şapte indivizi vinovați de omor prin imprudență. Asta dacă nu-i lua în considerație pe cei şi mai mulți condamnați pentru diverse vătămări corporale şi care se puteau socoti norocoşi că infracțiunile lor nu degeneraseră în crimă.

Gândul o îngrijoră. Măsurarea activității şi eforturilor ei prin numărul de oameni trimişi la închisoare – oare asta să fie cu adevărat sinteza muncii ei de o viață?

Mâncă evitând să citească ziarele, care evident urmăreau desfăşurarea evenimentelor din Hesjövallen. Se mulțumi să aleagă un supliment de afaceri şi se apucă să răsfoiască paginile cu piețe de capital şi discuții despre procentajul femeilor reprezentate în consiliile de administrație ale companiilor suedeze. În sală nu se găseau mulți oameni. Îşi umplu la loc ceaşca de cafea şi se întrebă dacă nu ar fi fost o idee bună să aleagă o altă rută de întoarcere acasă. Poate un drum mai spre vest, prin codrii din Värmland?

Fu întreruptă din gândurile ei de cineva care i se adresa. Un bărbat şezând singur la o masă aflată la câțiva metri depărtare.

— Cu mine vorbiți?

— Mă întrebam ce voia Vivi Sundberg.

Nu-l cunoştea pe individ şi nu înţelese pe deplin ce o întreba acesta. Înainte de a apuca să răspundă, omul se ridică şi veni la masa ei. Îşi trase un scaun şi se aşeză.

Era un bărbat de şaizeci şi ceva de ani, cu faţa roşie, supraponderal, cu o respiraţie urât mirositoare.

— Aş vrea să-mi mănânc micul dejun în linişte.

— Aţi terminat de mâncat. Voiam doar să vă pun câteva întrebări.

— Nici măcar nu ştiu cine sunteţi.

— Lars Emanuelsson. Jurnalist liber-profesionist. Nu sunt reporter. Sunt mai bun decât un reporter. Nu sunt un ticălos. Îmi fac temele şi scriu cu stil, după cercetări amănunţite.

— Asta nu vă dă dreptul să mă împiedicaţi să-mi termin în linişte micul dejun.

Lars Emanuelsson se ridică şi se aşeză pe un scaun de la o masă învecinată.

— E mai bine aşa?

— Un pic. Pentru cine scrieţi?

— Încă nu m-am decis. Mai întâi trebuie să fac rost de poveste, apoi voi decide cui s-o ofer. Nu-mi vând munca oricui.

Birgitta fu iritată de aroganţa tipului. Totodată, îi repugna felul cum mirosea – probabil că trecuse foarte multă vreme de când nu mai făcuse un duş. Individul părea o caricatură a unui reporter băgăcios.

— Am observat că aţi avut o discuţie ieri cu Vivi Sundberg. Aş spune că nu a fost un schimb cordial de păreri. Mai degrabă a semănat cu o dispută între două fiinţe care îşi marchează teritoriile. Am dreptate?

— Vă înşelaţi. N-am ce să vă spun.

— Dar nu puteţi nega că aţi discutat cu ea?

— Bineînţeles că nu pot.

— Mă întreb ce caută aici un judecător dintr-un alt oraş. Trebuie să aveţi o legătură cu ancheta. Se petrec nişte lucruri oribile într-un sătuc din nord şi iată că Birgitta Roslin dă o fugă aici tocmai din Helsingborg.

Birgitta deveni şi mai prudentă.

— Ce doriţi? De unde ştiţi cine sunt?

— Totul se reduce la metodă. Ne petrecem viaţa întreagă căutând cea mai bună modalitate de a obţine rezultate. Înţeleg că asta se aplică şi la judecători. Aveţi reguli şi regulamente. Dar metodele vi le alegeţi singuri. Nici nu mai ştiu despre câte anchete criminalistice am scris. Mi-am petrecut un an întreg – sau, ca să fiu mai exact, trei sute şaizeci şi şase de zile – urmărind desfăşurarea anchetei în cazul Palme. Mi-am dat seama foarte repede că ucigaşul nu va fi niciodată descoperit, pentru că ancheta s-a împotmolit înainte de a începe ca lumea. Era evident că vinovatul nu va compărea niciodată în instanţă, pentru că poliţiştii şi procurorii nu încercau să rezolva crima, ci erau mai interesaţi să apară la televiziune la orele de vârf. Mulţi oameni au presupus atunci că vinovatul este Christer Pettersson. Asta în afară de câţiva anchetatori cu capul pe umeri, care şi-au dat seama că acuzaţia era complet greşită. Însă nimeni nu le-a acordat atenţie. Eu prefer să stau la periferie şi să privesc lucrurile de pe margine. Aşa observ lucruri care altora le scapă. Cum ar fi un judecător care primeşte vizita unui anchetator care nu poate avea timp pentru nimic altceva decât pentru cazul la care lucrează de dimineaţa până seara. Ce anume i-aţi dat?

— Nu voi răspunde.

— Interpretez asta ca însemnând că sunteţi profund implicată în cele petrecute. Văd deja titlul: „Judecător scandinav implicat în drama din Hesjövallen”.

Birgitta îşi termină cafeaua şi se ridică. El o urmă până la recepţie.

— Dacă îmi dați un pont, vă pot ajuta şi eu cu informații.

— N-am absolut nimic să vă spun. Nu pentru că aş deține secrete, ci pentru că nu ştiu absolut nimic care să fie de interes pentru un reporter.

Lars Emanuelsson păru dezolat.

— Nu reporter, jurnalist independent. Haideți să fim corecți, eu nu vă fac pe dumneavoastră lipsită de scrupule.

— Dumneata m-ai sunat azi-noapte?

— Cum?

— Deci dumneata ai fost. Cel puțin acum ştiu.

— Vreți să spuneți că a sunat telefonul mobil? În toiul nopții? Când dormeați? E vreun pont pe care ar trebui să-l urmăresc?

Birgitta nu-i răspunse. Apăsă butonul de chemare a liftului.

— Ar trebui să ştiți un lucru, continuă Lars Emanuelsson. Poliția omite un detaliu important. Dacă o persoană se poate numi detaliu.

Uşile liftului se deschiseră şi Birgitta păşi înăuntru.

— N-au murit doar bătrâni. Într-una din case era şi un băiat.

Uşile se închiseră. Când ajunse la etajul ei, Birgitta apăsă butonul de coborâre. Individul o aştepta. Nu se mişcase nici un centimetru din loc. Se aşezară. Lars Emanuelsson îşi aprinse o țigară.

— N-aveți voie să fumați aici.

— Spuneți-mi ceva de care să-mi pese cu adevărat.

Pe masă se găsea un ghiveci cu o plantă, pe care el îl folosi drept scrumieră.

— Întotdeauna trebuie să cauți ceea ce nu-ți spune poliția. Ceea ce este ascuns poate dezvălui modul în care gândesc ei şi unde cred ei că ar putea da peste infractor. Printre toți acei morți s-a aflat şi un băiat de doisprezece

ani. Poliţiştii ştiu care sunt cele mai apropiate rude ale lui şi de ce băiatul se afla în sat. Dar nu spun nimic publicului larg.

— De unde ştiţi toate astea?

— E secretul meu. Într-o anchetă ca aceasta există mereu scurgeri de informaţii. Este doar o problemă de a identifica scurgerea şi apoi de a asculta cu atenţie.

— Cine e acest băiat?

— Deocamdată e un factor necunoscut. Îi ştiu numele, dar nu vi-l spun. Îşi vizita rudele. Ar fi trebuit să fie la şcoală, dar era în convalescenţă după o operaţie la ochi. Bietul puşti avea un ochi mai leneş. Acum însă ochiul fusese pus la locul potrivit, adică înapoi în orbită, cum s-ar spune. După care a fost omorât. Ca şi bătrânii la care stătea. Dar nu chiar în acelaşi fel.

— Ce a fost altfel?

Emanuelsson se lăsă pe spătarul scaunului. Burta i se revărsa peste cureaua pantalonilor. Roslin îl socotea total respingător. Individul era conştient de asta, dar nu-i păsa.

— Acum este rândul dumitale. Vivi Sundberg, cărţile, scrisorile.

— Sunt rudă îndepărtată cu câţiva dintre cei ucişi. I-am dat lui Sundberg nişte materiale pe care mi le-a cerut.

Individul îşi ridică ochii spre tavan şi rânji spre ea.

— Şi vreţi ca eu să cred asta?

— Puteţi crede ce vreţi.

— Ce cărţi? Ce scrisori?

— Se refereau la circumstanţe de familie.

— Care familie?

— Brita şi August Andrén.

Bărbatul dădu gânditor din cap, apoi îşi stinse ţigara cu o energie neaşteptată.

— Casa numărul doi sau şapte. Poliția a dat fiecărei case câte un cod. Casa numărul doi este numită doi pe trei – ceea ce evident înseamnă că au găsit trei cadavre acolo.

Continuă să se uite cu atenție la ea, în vreme ce scoase o altă țigară, pe jumătate fumată, dintr-un pachet boțit.

— Asta nu explică răceala din schimbul vostru de cuvinte.

— Se grăbea. Ce a fost diferit la moartea băiatului?

— N-am reuşit să aflu toate amănuntele. Trebuie să recunosc că poliția din Hudiksvall şi cei chemați de la Stockholm sunt neaşteptat de discreți. Dar cred că am dreptate când spun că băiatul nu a fost supus unor violențe inutile.

— Ce vreți să spuneți?

— Asta poate însemna că a fost ucis fără să treacă mai întâi prin suferințe, tortură şi frică. Puteți trage diverse concluzii din acest lucru, probabil una mai falsă decât cealaltă. Dar o să vă las să faceți asta singură. Dacă vă interesează.

Se ridică, după ce îşi strivi şi a doua țigară în ghiveciul de plante.

— Ar fi bine să mă pun în mişcare, rosti el. Poate ne vom mai ciocni unul de celălalt. Cine ştie?

Birgitta îl urmări ieşind pe uşă. Pe lângă ea trecu o recepționeră, care se opri când simți miros de tutun.

— N-am fost eu, se apără Birgitta Roslin. Mi-am fumat ultima țigară când aveam treizeci şi doi de ani, adică probabil cam în vremea când v-ați născut dumneavoastră.

Urcă în camera ei ca să-şi facă bagajul. Se opri însă la fereastră, ca să-l urmărească pe acel tată care continua să-şi plimbe copiii cu sania. Ce anume spusese acel individ nesuferit? Şi oare era chiar aşa de nesuferit precum îl socotea ea? Fără îndoială că îşi făcea doar meseria. Iar ea

nu fusese din cale afară de cooperantă. Dacă l-ar fi tratat altfel, poate că el i-ar fi spus mai multe.

Se aşează la biroul micuț şi începu să scrie. Ca de obicei, gândea mai limpede cu un pix în mână. Nu citise nicăieri că fusese omorât şi un băieţel. Fusese singura persoană de vârstă fragedă ucisă, în afara cazului că mai existau şi alte victime de care publicul nu avea habar. Ceea ce afirmase Lars Emanuelsson despre violența excesivă putea însemna doar că ceilalți din casă fuseseră bătuți, poate chiar torturați înainte de a fi omorâți. De ce fusese scutit băiatul de aşa ceva? Să fi fost vorba doar de faptul că era mic şi ucigaşul ținuse cont cumva de asta? Sau exista un alt motiv?

Nu existau răspunsuri evidente. Oricum, nu era problema ei. Încă se simțea ruşinată de cele petrecute în ziua precedentă. Comportamentul ei fusese incalificabil. Nici nu îndrăznea să se gândească ce s-ar fi întâmplat dacă vreun jurnalist ar fi aflat de isprava ei. Întoarcerea ei acasă, în Skåne, ar fi însemnat în cel mai bun caz o umilință.

Îşi împachetă lucrurile şi se pregăti să plece din cameră. Mai întâi însă porni televizorul ca să prindă prognoza meteo, pentru a se decide pe ce drum să o ia spre casă. Tocmai se transmitea o conferință de presă de la sediul poliției din Hudiksvall. Se vedeau trei oameni stând pe o mică platformă. Singura femeie de acolo era Vivi Sundberg. Inima Birgittei tresări un pic – dacă Sundberg avea să anunțe că o judecătoare din Helsingborg se dovedise a fi hoață? Se aşează pe marginea patului şi dădu sonorul mai tare. Vorbea un bărbat, Tobias Ludwig.

Birgitta bănuia că era o transmisiune în direct. După ce Tobias Ludwig termină ce avea de spus, cea de-a treia persoană – procurorul Robertsson – trase microfonul spre el şi afirmă că poliția avea mare nevoie de orice informație

relevantă de la public. Maşini în trecere, străini observaţi prin preajmă, orice detaliu care părea nelalocul lui.

După ce procurorul termină, veni rândul lui Vivi Sundberg. Poliţista ridică o pungă de plastic. Obiectivul camerei video se focaliză pe obiect. Înăuntru se vedea o panglică roşie. Sundberg anunţă că poliţia aştepta apeluri de la oricine recunoştea acea panglică.

Birgitta Roslin se aplecă spre ecran. Nu văzuse ea o panglică de mătase precum cea din punga de plastic? Se lăsă pe vine ca să vadă mai bine. Cu siguranţă că panglica îi amintea de ceva. Îşi forţă creierul să-şi aducă aminte, dar nu reuşi.

Conferinţa de presă continuă cu întrebări din partea jurnaliştilor. Imaginea dispăru de pe ecran. Încăperea de la sediul poliţiei fu înlocuită cu o hartă meteo. Pe coasta de est aveau să se abată nori aducători de ninsoare dinspre Golful Finlandei.

Birgitta Roslin hotărî să meargă pe ruta de interior. Plăti şi îi spuse recepţionerei de serviciu că şederea acolo fusese plăcută. În drum spre maşină simţi din plin rafalele puternice de vânt. Îşi puse geanta pe bancheta din spate, studie harta şi decise să o ia printr-o zonă împădurită spre Järvsö, iar de acolo să-şi continue drumul spre sud.

Când ieşi pe şoseaua principală, trase în prima parcare. O obseda acea panglică roşie de pe ecranul televizorului. Îşi aminti că văzuse o panglică identică, dar nu-şi dădea seama când sau unde. Aproape că o putea identifica, dar nu putea face pasul final. „Dacă am ajuns până aici, cu siguranţă că voi putea să descopăr”, îşi zise ea, după care telefonă la sediul poliţiei. Pe lângă ea treceau camioane cu buşteni, stârnind nori mari de zăpadă care îi obstrucţionau vederea. Trecu ceva vreme până ce răspunse cineva la telefon. Dispecera păru grăbită din cale afară. Roslin ceru să vorbească cu Erik Huddén.

— E în legătură cu ancheta, explică ea. Din Hesjövallen.

— Cred că e ocupat. O să-i transmit un mesaj.

Până la venirea poliţistului la telefon, Roslin începu să aibă îndoieli. Huddén părea la fel de nerăbdător şi de preocupat.

— Huddén aici.

— Nu ştiu dacă vă amintiţi de mine, zise Birgitta. Sunt judecătorul care insista să discute cu Vivi Sundberg.

— Îmi amintesc.

Birgitta se întrebă dacă Sundberg pomenise cuiva despre cele întâmplate în acea noapte. Avea însă senzaţia că Huddén nu ştia absolut nimic. Poate că Sundberg ţinuse totul pentru sine, aşa cum promisese? „Poate că mă ajută faptul că ea a încălcat prima regulile permiţându-mi accesul în acea casă?”

— E în legătură cu panglica roşie pe care aţi arătat-o la televiziune, zise ea.

— Hmmm, se pare că a fost o mare greşeală să o arătăm, răspunse poliţistul.

— De ce?

— Dispeceratul nostru practic a înnebunit din pricina oamenilor care sună să ne anunţe că au văzut-o. De obicei înfăşurând cadourile de Crăciun.

— Amintirile mele spun altceva. Cred că am văzut-o.

— Unde?

— Nu ştiu. Dar n-avea nimic de-a face cu cadourile de Crăciun.

La celălalt capăt al liniei poliţistul trase adânc aer în piept şi părea să-i vină greu să ia o hotărâre.

— Vă pot arăta panglica, rosti el în cele din urmă. Dacă veniţi chiar acum.

— În jumătate de oră?

— Puteţi sta două minute, nu mai mult.

O întâmpină la recepție, tușind și strănutând. Punga de plastic cu panglica roșie se găsea pe masa de lucru din biroul lui. Huddén scoase panglica și o așeză pe o foaie de hârtie albă.

— Are exact douăzeci de centimetri lungime, rosti el. Cam un centimetru lățime. Într-un capăt există o gaură care indică faptul că a fost prinsă de ceva. Este fabricată din bumbac și poliester, dar lasă impresia că e făcută din mătase. Am găsit-o în zăpadă. Unul dintre câini a dat peste ea.

Birgitta era sigură că o recunoaște, dar încă nu-și amintea de unde anume.

— Am văzut-o, rosti ea. Pot să jur. Poate că nu exact pe aceasta, dar una identică.

— Unde?

— Nu-mi amintesc.

— Dacă ați văzut așa ceva în Skåne, nu ne e de nici un ajutor.

— Nu, rosti ea cât se poate de serios. Era undeva prin zonă.

Se uită fix la panglică, iar polițistul se sprijini de perete, așteptând.

— Încă nu vă dați seama?

— Nu, mă tem că nu.

Puse panglica înapoi în pungă și o conduse pe Birgitta la recepție.

— Dacă vă revine memoria, sunați-ne, zise el. Însă dacă se dovedește că e vorba de o panglică de la un cadou de Crăciun, nu vă mai deranjați.

Lars Emanuelsson stătea afară și o aștepta. Purta o căciulă de blană trasă bine peste frunte. Fu iritat când își dădu seama că ea îl văzuse.

— De ce mă urmăriți?

— N-o fac. Circul, cum am mai spus. Din întâmplare v-am observat intrând în sediul poliției şi am zis că e bine să aştept ca să văd ce se mai întâmplă. Acum mă întreb despre ce a fost vorba în foarte scurta dumneavoastră vizită.

— Nu veți şti niciodată. Şi acum lăsați-mă în pace, înainte de a mă supăra foarte tare.

Birgitta se răsuci pe călcâie şi plecă, dar îl auzi rostind în urma ei:

— Nu uitați că pot să scriu.

Se întoarse furioasă la el.

— Mă amenințați?

— Absolut deloc.

— V-am spus de ce mă aflu aici. Nu aveți nici un motiv să mă amestecați în ceea ce se întâmplă.

— Publicul citeşte ce se scrie, indiferent că e adevărat sau nu.

Acum fu rândul lui Lars Emanuelsson să se răsucească pe călcâie şi să plece. Birgitta se uită dezgustată după el, sperând că n-avea să-l mai vadă niciodată.

Se întoarse la maşină. Abia se aşezase în spatele volanului când îi pică fisa şi îşi aminti unde mai văzuse o panglică roşie. Amintirea se ivi din senin, fără nici un avertisment. Oare se înşela? Nu, revedea totul cu ochii minții, la fel de limpede ca lumina zilei.

Aşteptă două ore, căci locul pe care voia să-l viziteze era închis, îşi omorî timpul plimbându-se fără țintă prin orăşel, nerăbdătoare să-şi confirme cât mai repede ceea ce credea că descoperise.

Restaurantul chinezesc se deschise la ora unsprezece. Birgitta Roslin intră şi se aşeză în acelaşi loc ca data precedentă. Se apucă să studieze lămpile care atârnau deasupra meselor. Erau confecționate din materiale transparente, plastic subțire menit să lase impresia de

lampadare din hârtie. Erau lungi şi subțiri, în formă de cilindru. De fundul fiecăruia atârnau patru panglici roşii.

După vizita la sediul poliției ştia că fiecare panglică avea douăzeci de centimetri lungime. Erau ataşate de lampă prin mici cârlige care pătrundeau printr-o gaură din capătul fiecărei panglici.

Tânăra care vorbea prost suedeza veni cu meniul. Zâmbi când o recunoscu pe Birgitta Roslin. Birgitta alese un meniu complet, în ciuda faptului că nu-i era foarte foame. Farfuriile pe care le avea în față îi ofereau posibilitatea să cerceteze pe îndelete încăperea. Curând descoperi ce căuta la o masă pentru două persoane, într-un colț din spatele încăperii. O panglică lipsea de la lampă.

Tresări şi îşi ținu respirația.

Îşi zise că acolo stătuse cineva. În spate, în cel mai întunecat colț. După aceea, acel cineva se ridicase, părăsise localul şi se îndreptase spre Hesjövallen.

Privi de jur-împrejur, prin restaurant. Tânăra îi zâmbi din nou. Auzea voci dinspre bucătărie, vorbind în chineză.

Îşi dădu seama că nici ea şi nici polițiştii nu aveau habar ce se întâmplase. Întreaga poveste era mult mai amplă, mai profundă şi mai misterioasă decât şi-ar fi putut imagina vreunul dintre ei.

Nu ştiau absolut nimic.

PARTEA A DOUA
Calea ferată (1863)

TRECĂTOAREA LOUSHAN

Vântul de vest şuieră ascuțit,
lebede sălbatice țipă pe cer, luna dimineții înghețate.

Înghețată e luna dimineții,
copite de cai răsună zgomotos,
Înfundat e sunetul trompetei...

Mao Zedong, 1935

Drumul spre Canton

10

Era cea mai fierbinte perioadă a anului 1863. Cea de-a doua zi a lungii călătorii a lui San şi a celor doi fraţi ai lui spre coastă şi spre oraşul Canton. Dis-de-dimineaţă ajunseră la o răspântie de drumuri, unde trei capete de om erau înfipte pe ţepuşe de bambus fixate în sol. Nu-şi dădeau seama de câtă vreme zăceau capetele acolo. Wu, cel mai mic dintre fraţi, credea că de cel puţin o săptămână, căci ochii şi bucăţi din obraji fuseseră deja smulse de către ciori. Guo Si, cel mai vârstnic dintre fraţi, susţinea că acele capete fuseseră tăiate cu doar câteva zile înainte. După el, gurile strâmbe dovedeau groaza victimelor pentru ceea ce avea să li se întâmple.

San nu spuse nimic. Veneau dintr-un sat îndepărtat din provincia Guangxi. Capetele retezate păreau mai degrabă un avertisment asupra pericolului care continua să planeze asupra vieţilor lor.

Părăsiră ceea ce San numi Răscrucea Celor Trei Capete. În vreme ce Guo Si şi Wu discutau dacă acele capete aparţinuseră unor bandiţi executaţi sau unor ţărani care îl nemulţumiseră pe preaputernicul lor stăpân, San se gândi la evenimentele care îi determinaseră pe ei să plece la drum. Fiecare pas pe care îl făceau îi purta mai departe de vieţile lor anterioare. Undeva în sufletul lor, probabil că fraţii lui sperau să revină într-o bună zi în Wei Hei, satul unde crescuseră. San nu prea ştia ce să spere. Poate că ţăranii

săraci ca ei nu se puteau rupe niciodată de mizeria care le marca viețile. Ce îi aştepta în Canton, oraşul spre care se îndreptau? Se spunea că acolo te poți strecura la bordul unei nave pentru a traversa oceanul spre est, către o țară unde râurile erau pline cu pepite sclipitoare de aur de dimensiunea unui ou de găină. Chiar şi într-un sat îndepărtat precum Wei Hei ajunseseră zvonuri despre un pământ mare, populat cu oameni ciudați şi albi, un pământ aşa de bogat că până şi nişte oameni simpli din China îşi puteau croi acolo drum pe scara socială către puteri şi averi de neînchipuit.

San nu ştia ce să creadă. Săracii visau întotdeauna la o viață în care să nu mai fie oprimați de stăpâni. El însuşi visase la aşa ceva încă de mic, după ce fusese obligat să stea pe marginea drumului cu capul plecat, în vreme ce diverşi stăpâni treceau prin sat purtați în jilțurile lor cu coviltir. Se întrebase întotdeauna cum de era posibil ca oamenii să ducă vieți atât de diferite.

Odată îl întrebase pe tatăl lui despre acest lucru şi primise drept răspuns un pumn peste cap. Nu era voie să întrebe despre lucruri inutile. Zeii din copaci, din râuri şi din munți creaseră lumea în care trăim noi, ființele umane. Ca în acest univers misterios să existe un echilibru divin, trebuie să existe bogați şi săraci, țărani care îşi conduc plugul cu boii şi stăpâni care rareori păşesc pe solul din care ei înşişi s-au născut.

Ca atare, San nu-şi mai iscodise niciodată părinții la ce visau în vreme ce îngenuncheau în fața idolilor lor. Îşi trăiau viețile într-o stare de servitute totală. Oare mai existau oameni care să muncească aşa de mult şi să primească aşa de puțin în schimbul muncii lor? El, unul, nu dăduse peste nimeni căruia să-i pună întrebarea, de vreme ce toată lumea din sat era la fel de săracă şi la fel de înfricoşată de stăpânul ai cărui vătafi, înarmați cu biciuri, îi forțau pe țărani să-şi

îndeplinească zilnic corvezile. Îi urmărise pe oameni de la naştere şi până la moarte, împovăraţi permanent de greutatea sarcinilor zilnice de îndeplinit. Ca şi cum spinările copiilor s-ar fi gheboşat înainte ca ei să înveţe să meargă. Oamenii din sat dormeau pe rogojini întinse în fiecare seară pe duşumelele reci de pământ. Îşi odihneau capetele pe legături tari făcute din tulpini de bambus. Zilele treceau în ritmul monoton dictat de anotimpuri. Arau solul cu pluguri trase de nişte boi apatici, plantau orezul. Nădăjduiau doar ca anul următor şi recolta următoare să fie suficiente pentru a-i hrăni. Dacă recolta era proastă, nu mai aveau aproape nimic din ce să trăiască. Când nu le mai rămânea orez, oamenii mâncau frunze.

Sau se întindeau pe jos şi mureau. Nu exista alternativă.

Se trezi din gândurile lui. Soarele se apropia de asfinţit. Privi în jur după un loc potrivit unde să doarmă. Lângă drum se vedea un pâlc de copaci, alături de bolovani care păreau desprinşi din şirul de munţi care se proiecta pe orizontul vestic. Îşi scoaseră rogojinile umplute cu iarbă uscată şi împărţiră între ei orezul rămas, care trebuia să le ajungă până în Canton. San aruncă o privire spre fraţii lui. Oare aveau să reuşească? Ce avea să facă el dacă se îmbolnăvea vreunul dintre ei? El însuşi se simţea puternic. Însă dacă era nevoie, n-avea să fie în stare să îl care pe vreunul din ceilalţi doi în spate fără ajutor.

Nu îşi vorbiră prea mult. San spuse că n-ar trebui să-şi cheltuie rezervele minime de energie pe care le mai aveau cu discuţii şi certuri.

— Fiecare cuvânt pe care îl rostiţi vă fură energia unui pas. Nu cuvintele sunt importante, ci paşii pe care trebuie să-i faceţi ca să ajungeţi în Canton.

Nici unul din fraţi nu obiectă. San ştia că aveau încredere în el. Acum, că părinţii lor nu mai trăiau şi ei îşi

luaseră zborul, erau obligați să creadă că San lua deciziile corecte.

Se ghemuiră pe rogojini, îşi potriviră coamele de păr pe spate şi închiseră ochii. San auzi cum Guo Si adormi primul, urmat de Wu. „Deşi amândoi au împlinit douăzeci de ani şi îi desparte mai puțin de un an, încă sunt ca nişte copilaşi, îşi spuse el. Eu sunt tot ce le-a mai rămas."

În jurul lui mirosea a noroi şi a frică. Se întinse pe spate şi privi stelele.

Mama lui îl dusese adesea afară după lăsarea întunericului pentru a-i arăta cerul. În astfel de ocazii, pe chipul ei îmbătrânit de griji înflorea zâmbetul. Stelele reprezentau un soi de consolare pentru viața grea pe care ea o ducea. În mod normal, îşi ducea traiul cu privirea lipită de sol, cuprinzând mlădițele de orez ca şi cum acestea o aşteptau să li se alăture într-o bună zi. Când se uita la cer, fie şi pentru câteva clipe, nu mai avea nevoie să privească pământul maroniu de sub ea.

San rătăci cu privirea pe cerul nopții. Mama lui pusese nume câtorva stele. Pe una dintre ele, extraordinar de strălucitoare şi aflată într-o constelație care semăna puțin cu un dragon, o botezase San.

— Aia eşti tu, îi spusese ea. De acolo vii tu şi acolo te vei întoarce într-o bună zi.

Ideea de a fi venit dintr-o stea îl speriase. Însă nu spusese nimic, căci observase cât de încântată era mama lui de acest gând.

Reflectă asupra incidentelor violente care îi obligaseră pe cei trei frați să-şi ia lumea în cap. Unul dintre noii vătafi ai stăpânului, un individ pe nume Fang, cu o strungăreață imensă între dinții din față, se plânsese că părinții lui San nu-şi făceau treaba cum trebuie. San ştia că tatăl lui suferea de dureri atroce de spate şi nu mai putea să facă față muncii dure. Îl ajuta maică-sa, dar nu îndeajuns ca,

împreună, cei doi să nu rămână în urmă cu norma. Fang se postase în fața cocioabei lor de chirpici, şerpuindu-şi limba prin strungăreață dintre dinți ca un şarpe periculos. Fang era tânăr, cam de aceeaşi vârstă cu San, dar venea dintr-o cu totul altă lume. Vătaful se stropşise la părinții lui San, care stăteau în fața lui cu capetele plecate şi cu pălăriile de paie în mâini; Fang părea să-i socotească a fi nişte insecte pe care le poate strivi sub călcâi oricând doreşte. Dacă părinții nu-şi făceau norma, atunci aveau să fie dați afară din casă şi obligați să devină cerşetori.

În cursul acelei nopți, San îşi auzise părinții discutând în şoaptă. Cum era o raritate ca ei să nu adoarmă în clipa în care puneau capul jos, San ascultase — fără să desluşească ceea ce îşi spuneau.

A doua zi de dimineață văzuse că rogojina de dormit a părinților săi era goală. Prima lui reacție fusese de teamă. Toată lumea din acea cocioabă amărâtă se trezea în acelaşi timp. Probabil că părinții lui se furişaseră afară în tăcere, ca să nu-şi trezească fiii. Se ridicase cu băgare de seamă şi îşi pusese pe el pantalonii jerpeliți şi singura cămaşă pe care o avea.

Când ieşise din cocioabă, văzuse că soarele încă nu răsărise pe cer. Orizontul era scăldat într-o lumină trandafirie. Undeva, în apropiere, cânta un cocoş. Locuitorii satului abia se trezeau. Cu excepția părinților lui. Aceştia atârnau spânzurați de copacul mare care oferea umbră tuturor în cea mai fierbinte perioadă a anului. Trupurile lor se legănau uşor în adierea vântului de dimineață.

Ținea vag minte ce se întâmplase după aceea. Nu dorise ca frații lui să fie obligați să-şi vadă părinții atârnând de funii, cu gurile deschise. Tăiase funiile cu secera pe care o folosea tatăl lui la munca câmpului. Trupurile căzuseră greoaie peste el, ca şi cum ar fi încercat să-l ia şi pe el în moarte.

Vecinii îl chemaseră pe înțeleptul satului, pe bătrânul Bao, care era pe jumătate orb şi tremura aşa de tare că abia se mai putea ține pe picioare. Bao îl luase pe San deoparte şi îi spusese că ar fi fost cel mai bine dacă el şi frații lui fugeau de acolo. Fang voia să se răzbune şi probabil că i-ar fi aruncat pe toți trei în închisoare. Sau i-ar fi executat. În sat nu exista judecător; singura lege care se aplica era cea a stăpânului, iar Fang vorbea şi acționa în numele lui.

Porniseră la drum numaidecât după funeraliile părinților. Acum şedea întins acolo, sub stele, cu frații lui dormind alături de el. Habar n-avea ce-i aştepta înaintea lor. Bătrânul Bao îi sfătuise să se îndrepte spre coastă, înspre oraşul Canton, unde îşi puteau căuta de lucru. San încercase să-l întrebe pe Bao cam ce fel de munci erau disponibile, dar bătrânul nu ştia. Pur şi simplu întinsese un deget tremurând spre est.

Merseseră pe jos până ce picioarele începuseră să le sângereze, iar gurile li se uscaseră de sete. Frații plânseseră din pricina morții părinților şi a sorții necunoscute care îi aştepta. San încercase să-i liniştească, în acelaşi timp îndemnându-i să nu încetinească pasul. Fang era un individ periculos. Dispunea de cai şi de oameni cu lăncii şi săbii ascuțite, care îi puteau ajunge oricând din urmă.

San continuă să privească stelele. Se gândi la stăpân, care trăia într-o lume complet diferită, una în care săracilor nu le era îngăduit accesul. Nu se ivea niciodată în sat, dar plana mereu ca o umbră amenințătoare, de nedesluşit, din întuneric.

În cele din urmă, San adormi. În vis, cele trei capete retezate veneau în fugă spre el. Simțea lama ascuțită a sabiei lipită de propriul gât. Frații lui erau deja morți, iar capetele li se rostogoliseră în nisip, cu sângele curgând în valuri din cioturile care fuseseră gâtlejurile lor. San se trezi

de mai multe ori din coşmar, dar visul reveni de fiecare dată când adormea la loc.

Porniră la drum devreme, după ce băură restul de apă strânsă într-o ploscă atârnând de o curea în jurul gâtului lui Guo Si. Aveau nevoie de apă proaspătă cât mai repede cu putinţă. Merseră în ritm alert pe drumul pietros. Din când în când, se întâlneau cu oameni care se duceau la muncă pe câmp sau cărau greutăţi mari pe cap şi umeri. San începu să se întrebe dacă acel drum avea să se sfârşească vreodată. Poate că la capătul lui nu se găsea nici un ocean. Poate că nici nu exista vreun oraş cu numele Canton. Însă nu le spuse nimic fraţilor săi. Şi aşa le era greu să îşi vadă mai departe de drum.

La un moment dat, li se alătură un căţel negru, cu o pată albă pe piept. San habar n-avea de unde venise; apăruse din senin. Încercă să îl alunge, dar căţelul nu se lăsă dus de lângă ei. Aruncară cu pietre în el, însă animalul insistă să se ţină pe urmele lor.

— Haideţi să numim câinele Dayang Bi An De Dachengshi, „marele oraş de pe cealaltă parte a oceanului”, propuse San. Îl putem striga Dayang.

La prânz, când căldura ajunse aproape de nesuportat, se odihniră sub un copac dintr-un sătuc. Sătenii le dădură apă cât să-şi astâmpere setea şi să-şi umple plosca. Căţelul se aşează la picioarele lui San, gâfâind din pricina căldurii.

San se uită la el cu atenţie. Căţelul avea ceva aparte. Să fi fost trimis de mama lor pe post de mesager din regatul morţilor? Nu ştia. Îi venise întotdeauna greu să creadă în toţii zeii ăia în care credeau părinţii lui şi ceilalţi săteni. Cum se putea ruga cineva la un copac incapabil să ofere răspunsuri, fără urechi şi fără gură? Sau la un câine fără stăpân? Dar dacă zeii chiar existau, acum sosise timpul ca ei să-l ajute pe el şi pe fraţii lui.

Îşi continuară călătoria după-amiază. Drumul şerpuia înaintea lor, părând fără sfârşit.

După alte trei zile de mers, începură să dea peste tot mai mulţi oameni. Cărucioare treceau pe lângă ei pline cu legume şi saci de porumb, în vreme ce alte cărucioare, goale, se îndreptau în direcţie opusă. San îşi adună curajul şi strigă spre un om care şedea într-unul din cărucioarele goale.

— Cât de departe e marea?

— Două zile. Nu mai mult. Mâine vei începe să miroşi Cantonul. N-ai cum să dai greş.

Omul râse şi se apucă să împingă căruciorul. San îl urmări cum se micşorează în depărtare. Ce însemna oare că vor putea mirosi oraşul?

În aceeaşi după-amiază se loviră brusc de un nor dens de fluturi. Insectele erau transparente şi galbene, iar aripile lor sunau ca un fâşâit de hârtii. San se opri în mijlocul norului, vrăjit. Parcă intrase într-o casă cu ziduri confecţionate din aripi de fluturi. „Mi-ar plăcea enorm să stau aici, îşi zise el. Mi-aş dori ca această casă să nu aibă uşi. Aş putea sta aici, ascultând aripile de fluture, până ce va veni ziua în care să cad pe jos, mort.”

Însă fraţii lui erau şi ei acolo. Nu-i putea abandona. Se folosi de mâini ca să-şi croiască drum prin zidul de fluturi şi le zâmbi fraţilor săi. N-avea să-i părăsească.

Îşi petrecură o altă noapte sub un copac, după ce terminară şi ultimele resturi de orez pe care le mai aveau. Se ghemuiră cu toţii ca să doarmă, încă flămânzi.

A doua zi ajunseră în Canton. Căţelul continua să vină în urma lor. San era tot mai convins că fusese trimis de maică-sa din împărăţia morţilor pentru a-i ţine sub supraveghere şi a-i proteja. Niciodată nu fusese în stare să creadă în astfel de aberaţii. Însă acum, în vreme ce stătea la

porțile orașului, începu să se întrebe dacă lucrurile stăteau așa chiar în realitate.

Intrară în orașul imens care își anunțase din timp prezența printr-un șir de mirosuri neplăcute, așa cum fuseseră avertizați. San se temu să nu-și piardă frații în mulțimea de oameni necunoscuți care umplea străzile. Își legă o funie lungă în jurul mijlocului și o prinse într-un mod similar și de mijlocurile celorlalți doi. Acum nu se mai puteau rătăci, în afară de eventualitatea că funia ar fi fost tăiată de cineva. Își croiră încet drum înainte prin masa de oameni, uluiți de casele și templele enorme, dar și de mărfurile oferite peste tot spre vânzare.

Funia care îi lega împreună se încordă brusc. Wu arătă cu degetul. San văzu imediat de ce se oprise fratele lui.

Un bărbat ședea într-un palanchin. De obicei laturile palanchinului erau acoperite de draperii, care ascundeau persoana astfel transportată, dar în acest caz draperiile erau date la o parte. Nimeni nu se putea îndoi că omul era pe moarte. Era alb, ca și cum cineva îi văruise obrajii cu pudră albă. Sau poate că era un individ malefic? Diavolul trimitea mereu demoni cu fețe albe ca să terorizeze pământul. În plus, omul nu avea coadă și era posesorul unui chip prelung, urât, cu un nas mare și coroiat.

Wu și Guo Si se apropiară de San și-l întrebară dacă era un om sau un demon. San nu știa. Nu mai văzuse niciodată așa ceva, nici măcar în cele mai cumplite coșmaruri ale lui.

Brusc, draperiile fură lăsate în jos și palanchinul dispăru. Un bărbat care stătea lângă San scuipă în direcția lui.

— Cine era ăla? întrebă San.

Omul se uită disprețuitor la el și îi ceru să repete întrebarea. San își dădu seama că vorbeau dialecte diferite.

— Omul de pe scaun. Cine e?

— Un alb care deține multe din navele care vin în portul nostru.

— E bolnav?

Omul râse.

— Arată cu toții aşa. Albi ca nişte cadavre care ar fi trebuit îngropate de secole.

Frații îşi continuară drumul prin oraşul murdar, mirosind urât. San se uita la toți oamenii din jurul lui. Mulți erau bine îmbrăcați. Nu purtau haine ponosite ca ale lui. Începu să bănuiască faptul că lumea nu era chiar aşa cum îşi imaginase el.

După ce hoinăriră mai multe ore prin oraş, zăriră apă la capătul străzilor. Wu se smulse din legătură şi o luă la fugă spre ea. Sări în apă şi începu să bea – dar se opri imediat şi scuipă totul când îşi dădu seama că e sărată. Pe lângă el trecu plutind cadavrul unei pisici. San observă imediat mizeriile, nu doar acel cadavru, ci şi fecalele umane şi de animale. I se făcu rău. Acasă la ei foloseau fecalele ca să fertilizeze micile dâre de pământ unde cultivau legume. Aici se părea că oamenii îşi goleau pur şi simplu intestinele în apă, în ciuda faptului că pe acolo nu creştea nimic.

Privi peste întinderea de apă fără să poată zări celălalt mal. Îşi zise că ceea ce oamenii numeau mare sau ocean trebuia să fie ca un râu într-adevăr extrem de lat.

Se aşezară pe un ponton de lemn înconjurat de atât de multe vase că le era imposibil să le numere. De pretutindeni se auzeau oameni strigând şi țipând. Ăsta era un alt amănunt care deosebea viața la oraş de cea din sat. În oraş oamenii păreau incapabili să tacă, mereu având ceva de spus sau vreo plângere de făcut. San nu putea simți nicăieri liniştea cu care se obişnuise.

Mâncară nişte orez şi băură ultimele picături de apă din ploscă. Wu şi Guo Si se uitau la el cu speranță. San trebuia să le îndeplinească aşteptările. Însă cum să le

găsească de lucru în acel vârtej uman asurzitor şi haotic? Unde puteau găsi de mâncare? Unde aveau să doarmă? Se uită la cățel, care şedea întins cu o labă peste nas. „Ce să fac acum?”

Simțea nevoia de a fi singur pentru a evalua bine situația. Se ridică şi le ceru fraților săi să-l aştepte acolo, împreună cu cățelul. Ca să-i liniştească şi să-i convingă că n-avea să dispară în mulțime, le spuse:

— Gândiți-vă că ne leagă o frânghie invizibilă. Mă întorc repede. Dacă vi se adresează cineva câtă vreme sunt plecat, răspundeți politicos, dar nu plecați de aici. Dacă o faceți, nu vă voi mai putea găsi niciodată.

Cercetă toate aleile înconjurătoare, întorcându-se mereu spre locul de plecare ca să memoreze traseul. Una dintre acele străduțe înguste se vărsă brusc într-o piață străjuită de un templu. Oamenii făceau plecăciuni şi mergeau cu capetele plecate înspre un altar încărcat cu ofrande şi tămâie.

„Mama ar fi alergat spre altar şi ar fi îngenuncheat acolo, îşi zise el. Tata s-ar fi apropiat şi el de altar, dar cu ezitări. Nu-mi amintesc să fi pus vreodată un pas în fața celuilalt fără să ezite.”

Acum însă el era cel care trebuia să decidă ce avea de făcut.

Pe jos se vedeau câteva pietre împrăştiate după ce căzuseră din zidul templului. Se aşeză pe una dintre ele, simțindu-se oarecum confuz din pricina căldurii, a mulțimii de oameni şi a foamei pe care încercase să o ignore cât putuse de mult.

După ce se odihni suficient, reveni la Râul Perlat şi la toate docurile care se aliniau de-a lungul malului. Oameni încovrigați din pricina greutăților de pe umeri urcau, clătinându-se, pasarele de acces în vase cu un aspect şubred. Mai încolo în susul râului San vedea nave mari cu

catarge coborâte cum erau trase de remorchere pe sub poduri.

Se opri şi îi cercetă cu privirea pe oamenii care cărau poveri, una mai mare decât cealaltă. În capul pasarelelor stăteau diverşi indivizi care marcau toate încărcăturile aduse pe vase sau duse de pe vase la ţărm. Oamenii strecurau din când în când câteva monede cărăuşilor, care se făceau apoi imediat nevăzuţi pe alei.

Îi veni o idee. Ca să supravieţuiască, era nevoie să devină cărăuşi. „Putem face asta, îşi zise el. Eu şi fraţii mei suntem cărăuşi. Aici nu există pajişti şi terenuri de orez. Dar putem căra lucruri. Suntem puternici".

Se întoarse la Wu şi Guo Si, care şedeau ghemuiţi pe ponton. Rămase acolo o vreme în picioare, uitându-se cum cei doi se ţineau unul de celălalt.

„Suntem ca nişte câini, îşi spuse el. Toată lumea ne loveşte şi trebuie să trăim din ce aruncă alţii."

Căţelul observă sosirea lui şi veni în fugă ca să-l întâmpine.

San nu-l lovi.

11

Îşi petrecură noaptea pe ponton, căci San nu găsi nici o altă soluţie mai bună. Căţelul îi păzi, mârâind în direcţia oricăror paşi tăcuţi care se apropiau prea mult. A doua zi, când se treziră, descoperiră că cineva reuşise să le fure plosca de apă. San se înfurie şi căută cu privirea în jurul lui. „Săracii fură de la săraci", îşi zise el. Chiar şi o ploscă goală devine o tentaţie de furat pentru cel care n-are nimic.

— E un câine bun, dar nu prea bun de câine de pază, zise San.

— Ce facem acum? întrebă Wu.

— Încercăm să găsim de muncă, răspunse San.

— Mi-e foame, se plânse Guo Si.

San clătină din cap. Guo Si ştia la fel de bine ca şi el că nu mai aveau nimic de mâncare.

— Nu putem fura, zise San. Dacă o facem, am putea sfârşi ca oamenii ăia ale căror capete stau înfipte în ţepuşe la răscruce de drumuri. Trebuie să găsim de lucru, după care o să ne putem cumpăra ceva de mâncare.

Îşi duse fraţii la locul unde cărăuşii se deplasau încoace şi încolo cu poverile lor. Căţelul continua să se ţină după ei. San rămase pironit locului o bună bucată de vreme, uitându-se la oamenii care dădeau ordine pe pasarelele vaselor. În cele din urmă, decise să se apropie de un individ scund şi îndesat care nu îi admonesta pe cărăuşi, chiar dacă aceştia se mişcau încet.

— Suntem trei fraţi, zise el. Suntem buni la cărat.

Individul se uită urât la el, continuând să verifice cărăuşii care ieşeau din navă cu încărcături grele pe umeri.

— Ce caută ţăranii ăştia în Canton? ţipă el. De ce veniţi aici? Sunt mii de ţărani care caută de lucru. Deja am mai mulţi decât îmi trebuie. Plecaţi. Nu mă mai deranjaţi.

San continuă să ceară de lucru de la un doc la altul, dar primi mereu acelaşi răspuns. Nimeni nu-i dorea. Nu erau nimănui de folos în Canton.

În acea zi nu mâncară decât resturile murdare ale unor legume călcate în picioare de oameni pe o stradă alăturată unei pieţe. Băură apă de la o cişmea înconjurată de oameni flămânzi. Îşi petrecură încă o noapte ghemuiţi pe ponton. San nu putu să doarmă. Îşi ţinu pumnii puternic apăsaţi pe stomac în încercarea de a-şi alina chinurile foamei. Se gândi la roiul de fluturi în care intrase. Se simţea ca şi cum toţi acei fluturi îi pătrunseseră în trup şi se apucaseră să-i zgârie intestinele cu aripile lor ascuţite.

Trecură alte două zile fără să găsească pe nimeni la docuri care să încuviinţeze şi să le spună că avea nevoie de spinările lor. Spre sfârşitul celei de-a doua zile, San îşi dădu

seama că n-aveau să mai reziste mult. De la găsirea legumelor călcate în picioare nu mai puseseră absolut nimic în gură. Acum trăiau doar cu apă. Pe Wu îl apucase între timp febra şi zăcea la umbra unei stive de butoaie, tremurând din tot corpul.

Când soarele începu să coboare la asfinţit, San se decise. Mâncau sau mureau. Îşi duse fraţii şi căţelul într-un spaţiu deschis unde săracii stăteau în jurul unor focuri, mâncând ceea ce reuşiseră să găsească.

Acum înţelegea de ce mama lor le trimisese acel câine. Luă o piatră de pe jos şi zdrobi craniul căţelului. Oamenii din jurul unui foc din apropiere se apropiară ca să vadă despre ce era vorba. Pielea le era întinsă ca un burduf peste chipurile emaciate. San împrumută un cuţit de la unul dintre ei, măcelări căţelul şi puse bucăţile de carne într-o oală. Erau cu toţii atât de flămânzi, încât nu mai putură aştepta ca bucăţile de carne să se prepare ca lumea. San tăie carnea astfel încât fiecare din jurul focului să primească o porţie egală.

După masă, se întinseră cu toţii pe jos şi închiseră ochii. San era singurul care continua să stea în picioare, uitându-se fix la flăcări. A doua zi nu mai aveau nici un câine de mâncat.

Îşi văzu părinţii cu ochii minţii, atârnând de copac în acea dimineaţă îngrozitoare. Oare cât de departe de propriul gât se găseau ramurile şi frânghia? Habar n-avea.

Dintr-odată, avu senzaţia că era urmărit. Miji ochii în întuneric. Era cineva acolo, cu albul ochilor licărind în noapte. Individul se apropie de foc. Era mai în vârstă decât San, dar nu foarte bătrân. Îi zâmbi. San îşi zise că e unul dintre fericiţii care nu trebuie să umble toată ziua de colo-colo, simţind permanent durerea foamei.

— Eu sunt Zi. Te-am văzut mâncând un câine.

San nu răspunse. Aşteptă să vadă ce avea să mai urmeze. Ceva din aerul acelui străin îl făcea să nu se simtă în siguranță.

— Sunt Zi Quan Zhao. Tu cine eşti?

San privi neliniştit în jurul lui.

— V-am încălcat teritoriul?

Zi râse.

— Absolut deloc. Întreb doar cine eşti. Curiozitatea reprezintă o virtute umană. Cine nu e curios nu are şanse să ducă o viață satisfăcătoare.

— Mă numesc Wang San.

— De unde vii?

San nu era obişnuit să i se pună întrebări. Începu să fie suspicios. Poate că individul care îşi spunea Zi era unul dintre puținii care aveau dreptul să interogheze şi să pedepsească? Poate că el şi frații lui încălcaseră vreo lege nescrisă care îi guverna pe cei loviți de sărăcie?

San făcu un gest înspre întunericul din jur.

— Dintr-acolo. Eu şi frații mei mergem pe jos de multe zile. Am traversat două râuri mari.

— E minunat să ai frați. Ce căutați aici?

— Căutăm de muncă, dar nu găsim nimic.

— E greu. Foarte greu. Mulți oameni sunt atraşi de oraş ca furnicile de borcanul cu miere. Nu e deloc uşor să-ți croieşti un trai.

San avea o întrebare pe limbă, dar decise să se stăpânească. Zi părea capabil să vadă prin el.

— Te întrebi cu ce îmi câştig existența, pentru că nu sunt îmbrăcat în zdrențe?

— Nu vreau să par obraznic față de cei superiori mie.

— Asta nu mă deranjează absolut deloc, rosti Zi, aşezându-se pe jos. Tatăl meu deținea câteva bărci şi naviga cu mica lui flotă de vase comerciale în susul şi în josul râului de aici. După ce a murit, eu şi fratele meu am preluat

afacerea lui. Cel de-al treilea şi cel de-al patrulea frate au emigrat pe pământurile din cealaltă parte a oceanului, în America. Au făcut avere spălând hainele murdare ale oamenilor albi. America e un ţinut foarte ciudat. Unde altundeva te poţi îmbogăţi din murdăria făcută de alţi oameni?

— M-am gândit la asta, mărturisi San. Să mă duc în ţara aia.

Zi îl măsură cu privirea.

— Pentru asta ai nevoie de bani. Nimeni nu te trece un asemenea ocean imens pe gratis. În fine, îţi urez noapte bună. Sper să găseşti de lucru.

Zi se ridică, se înclină şi dispăru în beznă. San se întinse pe jos şi se întrebă dacă nu cumva îşi imaginase scurta conversaţie. Poate că vorbise doar cu propria umbră? Visând că se afla altundeva?

Fraţii îşi continuară încercările zadarnice de a găsi de muncă şi hrană, mergând ore în şir prin oraşul aglomerat. San hotărâse să se lege cu frânghia de cei doi fraţi ai lui, aşa că ajunse să se simtă ca un animal cu doi pui care îl împingeau de la spate prin mulţime. Căutară de lucru pe la docuri şi pe străduţele pline de oameni. De fiecare dată când ajungeau în faţa vreunei persoane impozante, care le-ar fi putut oferi de lucru, San îşi înghiontea fraţii să stea drepţi.

— Trebuie să părem puternici, le spuse el. Nimeni nu dă de lucru unor oameni fără vlagă în braţe şi în picioare. Chiar dacă sunteţi obosiţi şi înfometaţi, trebuie să lăsaţi impresia că sunteţi foarte puternici.

Reuşea să mănânce doar ceea ce le aruncau alţi oameni. Când ajunseră să se bată cu câinii pentru câteva oase aruncate pe jos, San se gândi că erau pe cale să ajungă nişte animale. Maică-sa îi spusese o poveste despre un om care devenise animal, cu coadă şi patru picioare, dar fără

braţe, pentru că fusese leneş şi nu voia să muncească. Însă nu pentru că erau leneşi nu aveau ei de lucru.

Continuară să doarmă pe ponton în căldura umedă. Uneori, în cursul nopţii, peste oraş se abătea dinspre mare câte o ploaie zdravănă. Atunci se adăposteau sub ponton, ghemuindu-se printre lemnele ude, dar chiar şi aşa erau udaţi până la piele de apa din cer. San observă că Guo Si şi Wu începeau să devină apatici. Pofta lor de viaţă se diminua cu fiecare zi care trecea, cu fiecare zi de foamete, de ploi torenţiale, cu fiecare nouă dovadă a faptului că nimeni nu-i lua în seamă şi nimeni nu avea nevoie de ei.

Într-o seară, San îl văzu pe Wu ghemuit şi murmurând diverse rugăciuni confuze către zeii la care se rugau şi părinţii lor. Pe moment, acest lucru îl îngrijoră tare. Zeii părinţilor nu-i ajutaseră niciodată. În acel moment însă, dacă Wu găsea consolare în rugăciuni, San nu avea nici un drept să judece nevoile lui.

Pe zi ce trecea San devenea tot mai convins că acel oraş era unul al groazei. În fiecare dimineaţă, când porneau în căutarea lor nesfârşită de a găsi de lucru, observau din ce în ce mai mulţi oameni zăcând morţi prin şanţuri. Uneori cadavrele aveau feţele mâncate de câini şi de şobolani. În fiecare dimineaţă avea sentimentul neplăcut că şi el avea să-şi încheie viaţa în şanţul de la marginea uneia dintre multele străduţe din Canton.

După o nouă zi petrecută în căldura umedă, San se trezi că începe şi el să-şi piardă speranţa. Îi era atât de foame, că se simţea ameţit şi incapabil de a mai judeca limpede. În vreme ce zăcea pe ponton alături de fraţii lui adormiţi, se gândi pentru prima dată că poate ar fi fost mai bine să adoarmă şi să nu se mai trezească niciodată.

Nu mai avea nici un motiv pentru care să trăiască.

În cursul acelei nopți visă din nou cele trei capete retezate. Capetele începură brusc să-i vorbească, fără ca el să înțeleagă ce îi spun.

Când se deşteptă, la revărsatul zorilor, îl văzu pe Zi stând pe un lemn şi fumând din pipă. Individul zâmbi când îl văzu pe San treaz.

— Nu dormeai bine, zise el. Mi-am dat seama că visai despre ceva de care voiai să fugi.

— Visam nişte capete retezate, răspunse San. Poate că unul dintre ele era al meu.

Zi se uită gânditor la el înainte de a replica.

— Cei care au de ales aleg. Nici tu şi nici frații tăi nu păreți din cale afară de puternici. Este clar că sunteți înfometați. Nimeni dintre cei care au nevoie de oameni pentru corvezi nu alege pe cineva care moare de foame. Cel puțin nu atâta vreme cât există mereu nou-veniți care mai au încă vlagă în ei şi ceva hrană prin straițele lor.

Înainte de a continua, Zi îşi goli pipa.

— În fiecare dimineață pe râu apar cadavre care plutesc. Oameni care nu mai au forța de a mai încerca. Oameni care nu mai văd sensul existenței. Îşi umplu cămăşile cu pietre sau îşi leagă bolovani de picioare. Cantonul a devenit un oraş plin de fantome rătăcitoare, suflete ale oamenilor care şi-au luat singuri zilele.

— De ce îmi spuneți toate astea? Şi-aşa am destule de îndurat.

Zi ridică imediat mâna.

— N-o spun ca să te îngrijorez. N-aş fi spus nimic dacă nu aş mai fi avut ceva de adăugat. Vărul meu deține o fabrică şi mulți dintre muncitorii lui sunt acum bolnavi. Poate că reuşesc să vă ajut pe tine şi pe frații tăi.

Lui San nu-i venea să creadă ce auzea. Însă Zi repetă oferta. Nu voia să promită ceva, dar poate reuşea să le găsească de lucru.

— De ce ne ajutați tocmai pe noi?

Zi ridică din umeri.

— De ce faci una sau alta? De ce faci ceva? Poate că m-am gândit că meritați un ajutor.

Zi se ridică.

— Mă întorc când o să ştiu, rosti el.

Lăsă câteva fructe pe jos în fața lui San, după care plecă. San îl urmări mergând de-a lungul pontonului şi dispărând în mulțimea de oameni.

Ținându-se de cuvânt, Zi se întoarse în aceeaşi seară.

— Trezeşte-ți frații, îi ceru el. Trebuie să mergem. Am de lucru pentru voi.

— Wu e bolnav. Nu poate aştepta până mâine?

— Până atunci altcineva va primi slujba. Fie mergem acum, fie nu mai mergem deloc.

San se grăbi să-i trezească pe Wu şi pe Guo Si.

— Trebuie să mergem, le spuse el. Mâine vom avea în sfârşit de muncă.

Zi îi conduse pe străduțele întunecate. San observă că se împiedica de oameni care dormeau pe trotuare. Îl ținea pe Guo Si de mână, care la rândul lui îl sprijinea pe Wu cu brațul.

În scurt timp, după miros, San îşi dădu seama că ajunseseră aproape de apă. Totul părea mai uşor acum.

Apoi lucrurile se petrecură cu repeziciune. Din întuneric ieşiră mai mulți necunoscuți, care îi prinseră pe frați de brațe şi începură să le tragă saci peste cap. San încasă un pumn care îl îndoi, dar continuă să se zbată. Când fu iarăşi împins în jos muşcă un braț cât de tare putu şi reuşi să se elibereze parțial. Fu însă prins din nou imediat.

San îl auzi pe Wu urlând de groază la mică distanță. În lumina tremurândă a unui felinar îşi văzu fratele zăcând pe

spate. Un individ scoase un cuțit din pieptul lui, apoi aruncă leşul în apă. Wu fu luat şi purtat încet de curent.

În acel moment adevărul crunt lovi năprasnic: Wu murise, iar San nu reuşise să-l protejeze.

Primi o lovitură dură în ceafă. Căzu imediat în nesimțire, la fel ca şi Guo Si, în vreme ce amândoi erau urcați pe o barcă cu vâsle şi duşi spre o navă mare, ancorată la distanță de țărm.

Toate astea se întâmplau în vara anului 1863. Un an în care mii de țărani chinezi au fost răpiți şi duşi peste mări în America, pământul care îi înghiți hulpav între fălcile lui insațiabile. Îi aştepta acolo aceeaşi sclavie de care fiecare sperase înainte să scape.

Fură cu toții duşi peste un vast ocean. Însă sărăcia continua să-i însoțească permanent.

12

La data de 9 martie 1864, Guo Si şi San începură să sape muntele care se ridica în fața căii ferate ce avea în cele din urmă să străbată întreg continentul american.

Era una dintre cele mai dure ierni din Nevada, în care zilele erau atât de friguroase că îți simțeai răsuflarea ca un şir de cristale de gheață.

Înainte de asta, Guo Si şi San lucraseră ceva mai departe spre vest, unde le fusese mai uşor să pregătească terenul şi să aşeze şinele. Fuseseră duşi acolo la sfârşitul lui octombrie, direct de pe navă. Împreună cu mulți alții aduşi în lanțuri din Canton, fuseseră primiți de chinezi care îşi tăiaseră cozile, purtau haine de occidentali şi aveau ceasuri cu lanț la piepturi. Frații fuseseră întâmpinați de un om cu acelaşi nume ca şi ei, Wang. Spre groaza lui San, Guo Si – care în mod normal nu spunea nimic – începuse să protesteze.

— Am fost atacați, legați şi înghesuiți la bord. Nu noi am cerut să venim aici.

San crezuse că acela va fi sfârşitul lungii lor călătorii. Omul din fața lor n-ar fi acceptat niciodată să i se adreseze cineva în acest fel. Avea să scoată pistolul care îi atârna de centură şi avea să-l împuşte.

Însă San se înşelase. Wang izbucnise în râs, ca şi cum Guo Si tocmai spusese o glumă bună.

— Voi nu sunteți altceva decât nişte câini, le spusese el. Zi mi-a trimis nişte câini vorbitori. Sunteți proprietatea mea până ce îmi veți plăti datoria pentru traversare, hrana şi drumul de la San Francisco până aici. Îmi veți plăti muncind pentru mine. Peste trei ani veți putea face ce vreți, dar până atunci îmi aparțineți. Aici, în deşert, nu aveți unde să fugiți. Sunt lupi, urşi şi indieni care vă vor tăia gâtlejurile, vă vor despica țestele şi vă vor mânca creierele ca pe nişte jumări de ouă. Dacă şi aşa încercați să evadați, am câini care vă vor da de urmă. După aia îmi voi pune biciul să danseze pe voi, iar pe urmă va trebui să munciți încă un an pentru mine. Aşadar, acum ştiți cum stau lucrurile.

San se uită la oamenii din spatele lui Wang. Indivizii țineau câini în lesă şi puşti în mâini. Era surprins că aceşti albi cu bărbi lungi erau gata să asculte ordinele unui chinez. Ajunseseră într-o țară extrem de diferită de China.

Fuseseră băgați într-o tabără de corturi de la poalele unei râpe adânci, prin mijlocul căreia curgea un pârâu. De o parte a cursului de apă se găseau muncitorii chinezi, de cealaltă parte un amestec de irlandezi, nemți şi alți europeni. Între cele două tabere exista o mare tensiune. Pârâul reprezenta o graniță pe care nici un chinez nu o trecea dacă nu era nevoie. Adesea beți, irlandezii înjurau tare şi aruncau cu pietre în tabăra chinezească. San şi Guo Si nu înțelegeau spusele lor, dar pietrele care zburau prin

aer erau cât se poate de dure; n-aveau nici un motiv să creadă că vorbele erau mai puțin dure.

Se treziseră trăind alături de alți doisprezece chinezi. Nici unul dintre aceştia nu călătorise cu ei pe navă. San bănuia că Wang prefera să amestece muncitorii nou-veniți cu cei care munceau la calea ferată de ceva vreme şi care îi puteau instrui pe boboci în privința regulilor şi rutinelor de lucru. Cortul în care locuiau era mic; când toată lumea se ducea la culcare se trezeau cu toții striviți unii de alții. Asta îi ajuta să se încălzească, dar le şi crea senzația demoralizantă că nu sunt în stare să se mişte, că sunt legați unii de alții.

Şeful cortului se numea Xu. Era un individ slab şi avea dinții stricați, dar era privit cu mare respect. Xu le arătase lui San şi lui Guo Si unde puteau dormi. Îi întrebase de unde vin, pe ce navă călătoriseră, dar nu le povestise nimic despre el însuşi. Alături de San dormea Hao, care îi spusese că Xu fusese implicat în construcția căii ferate încă de la început. Venise în America la începutul anilor 1850 şi începuse cu munca în minele de aur. Conform unor zvonuri, Xu nu reuşise să găsească cine ştie ce aur în râuri şi mine, dar cumpărase o baracă părăginită unde locuiseră mai mulți prospectori de succes. Nimeni nu înțelegea cum de Xu fusese atât de idiot încât să plătească douăzeci şi cinci de dolari pe o dărăpănătură în care acum nu mai putea locui nimeni. Însă Xu curățase cu mare grijă podeaua de mizerie, înlocuise duşumelele putrezite şi măturase praful şi mizeria acumulate sub ele. În cele din urmă, reuşise să treacă prin site suficient praf aurifer cât să se întoarcă în San Francisco cu o mică avere. Decisese să se întoarcă în Canton şi chiar îşi cumpărase bilet pentru călătorie. În vreme ce aştepta ca nava să ridice pânzele, intrase într-o sală de jocuri de noroc în care mulți chinezi îşi pierdeau timpul. Jucase şi pierduse. Sfârşise prin a-şi juca şi biletul de drum. Atunci intrase în

legătură cu Central Pacific şi devenise unul dintre primii angajaţi chinezi ai companiei.

San nu-şi putea da seama cum de aflase Hao toate astea fără ca Xu însuşi să-i fi povestit despre trecutul lui. Însă Hao insista că fiecare cuvinţel pe care li-l spusese era adevărat.

Xu ştia engleza. Prin intermediul lui, cei doi fraţi aflară ce anume se striga peste firul de apă care separa cele două tabere. Xu vorbea dispreţuitor despre oamenii din cealaltă tabără.

— Ne fac gălbejiţi, zisese el. Este un termen foarte ruşinos pentru noi. Când irlandezii se îmbată uneori ne spun porci, ceea ce înseamnă că noi suntem *gau.*

— De ce nu ne plac? întrebase San.

— Suntem muncitori mai buni, răspunsese Xu. Muncim mai mult, nu bem, nu ne facem de cap. Şi arătăm altfel – pielea şi ochii noştri. Nu le plac oamenii care nu arată la fel ca ei.

În fiecare dimineaţă, San şi Guo Si urcau panta abruptă pe care se ieşea din râpă, fiecare ducând cu el un felinar. Uneori se întâmpla ca un muncitor să alunece pe suprafaţa îngheţată şi să se rostogolească până în fundul râpei. Doi oameni care îşi rupseseră picioarele ajutau la prepararea hranei pe care cei doi fraţi o mâncau la revenirea după orele îndelungate de muncă. Chinezii şi muncitorii din cealaltă parte a pârâului lucrau la distanţă unii de alţii. Fiecare grup folosea o cărare proprie de acces în râpă. Supraveghetorii erau în permanenţă atenţi ca aceste două grupuri să nu se apropie prea mult. Uneori izbucneau bătăi în mijlocul pârâului între chinezii cu bâte şi irlandezii cu cuţite. Când se întâmpla aşa ceva, paznicii cu bărbi veneau călare, în fugă, şi separau cele două tabere. Din când în când, cineva o încasa rău de tot şi murea. Un chinez care zdrobise ţeasta unui irlandez fusese împuşcat; un irlandez

care înjunghiase un chinez fusese dus de acolo în lanțuri. Xu le cerea tuturor din cortul lui să nu se implice în bătăi sau aruncări cu pietre. Le amintea mereu că sunt doar nişte oaspeți în acea țară.

— Trebuie să aşteptăm, le spunea Xu. Într-o bună zi îşi vor da seama că n-ar fi existat nici o cale ferată dacă nu ar fi fost construită de chinezi. Într-o bună zi totul se va schimba.

Ceva mai târziu în acea seară, când şedeau întinşi în cort, Guo Si îşi întrebase în şoaptă fratele la ce anume se referise Xu, însă San nu găsise nici un răspuns satisfăcător.

Veniseră dinspre coastă către interiorul continentului, înspre deşert, unde soarele devenise tot mai rece. Când erau treziți dimineața de strigătele lui Xu erau obligați să se grăbească pentru a fi siguri că supraveghetorul nu avea să se supere şi să-i forțeze să muncească mai mult decât cele douăsprezece ore obişnuite. Frigul era năprasnic. Ningea aproape în fiecare zi.

Din când în când îl zăreau pe temutul Wang, care le spusese că îi are în proprietatea lui. Individul îşi făcea apariția, din senin, după care dispărea la fel de repede.

Treaba celor doi frați consta în pregătirea terenului pe care aveau să fie aşezate şinele şi traversele. Se vedeau focuri arzând pretutindeni, parțial ca ei să vadă ce fac, parțial ca să mai înmoaie solul înghețat. Erau permanent supravegheați de bărbați călare, nişte albi înarmați cu puşti şi îmbrăcați în haine din blană de lup cu eşarfe legate peste pălării ca să fie cât mai puțin afectați de frig. Xu îi învățase să spună întotdeauna „Da, şefu'" când li se adresa cineva, chiar dacă nu înțelegeau ce li se spune.

Se vedeau focuri arzând pe o distanță de câțiva kilometri. Acolo irlandezii aşezau traverse şi şine. Câteodată auzeau şuieratul locomotivelor care eliberau abur. San şi Guo Si priveau acele monstruozități negre ca pe nişte

dragoni. Chiar dacă monştrii care scoteau foc din poveştile mamei lor erau colorați, probabil că ea se referise la monştrii de acum, negri şi lucitori.

Corvoada lor părea să nu se mai sfârşească. Când se terminau zilele lungi de muncă, abia dacă mai aveau suficientă putere să se târască înapoi în fundul râpei, să mănânce, după care să se prăbuşească în cort. De nenumărate ori, San încercase să-şi determine fratele să se spele în apa rece a pârâului. Când era murdar, San era dezgustat de propriul trup. Spre surprinderea lui, se trezea aproape întotdeauna singur în firul de apă curgătoare, gol şi tremurând de frig. Singurii care se mai spălau în mod regulat erau cei nou-veniți. Voința de a se menține curat era din ce în ce mai slăbită de munca grea. Nu peste multă vreme sosise şi ziua când şi el se prăbuşise pe locul lui în cort, fără să se mai spele. În cort se instaură treptat duhoarea trupurilor murdare ale oamenilor. San simțea ca şi cum treptat se transforma într-o ființă fără demnitate, fără vise şi fără dorințe. Îi revedea cu ochii minții pe maică-sa şi pe taică-său în vreme ce moțăia şi nutrea din ce în ce mai des sentimentul că schimbase iadul de acasă pe un altfel de iad, mai rău. Acum erau forțați să muncească precum sclavii, în condiții mai proaste decât cele îndurate vreodată de mama şi de tatăl lui. Oare la asta speraseră să ajungă atunci când fugiseră înspre Canton? Nu exista nici o cale de ieşire pentru cei loviți de sărăcie?

În acea seară, chiar înainte de a adormi, San decise că singura şansă de supraviețuire consta în evadare. Vedea zilnic cum câte unul dintre muncitorii subnutriți se prăbuşeşte şi este dus de acolo într-o direcție necunoscută.

A doua zi discută despre planurile lui cu Hao, care stătu întins lângă el, ascultând cu mare atenție spusele lui San.

— America este o țară mare, spuse Hao, dar nu aşa de mare ca nişte chinezi ca tine sau ca fratele tău să puteți dispărea pur şi simplu. Dacă vorbeşti serios, trebuie să faceți tot drumul înapoi spre China. Altfel vă vor prinde mai devreme sau mai târziu. Nu e nevoie să-ți spun ce veți păți după aceea.

San se gândi mult la cele spuse de Hao. Încă nu sosise vremea să evadeze şi nici măcar să-i dezvăluie planul fratelui său.

Spre sfârşitul lui martie un viscol puternic lovi deşertul Nevada. Căzu mai bine de un metru de zăpadă în mai puțin de douăsprezece ore. După trecerea furtunii scăzu dramatic şi temperatura. A doua zi, de dimineață, se văzură nevoiți să-şi sape un şanț pentru a ieşi din cort. Irlandezii din cealaltă parte a pârâului scăpaseră mai ieftin, căci cortul lor nu stătuse direct în calea furtunii. Acum şedeau acolo, râzând de chinezii care se chinuiau să îşi croiască poteci de ieşire din cort şi de urcat râpa.

„Nu primim nimic gratis, îşi zise San. Nici măcar zăpada nu cade peste tot la fel."

Îşi dădea seama că Guo Si era tot mai obosit. Uneori abia mai avea putere să-şi ridice lopata. Însă San se hotărâse. Până la următorul An Nou sărbătorit de omul alb, ei doi aveau să se țină reciproc în viață.

La sfârşitul lui martie apărură primii negri în satul de muncitori feroviari. Oamenii îşi ridicară corturile de aceeaşi parte a pârâului cu chinezii. Nici unul dintre cei doi frați nu mai văzuse un negru până atunci. Amărâții purtau nişte gioarse pe post de haine şi sufereau inimaginabil de mult de pe urma frigului. Mulți dintre ei muriră în primele zile petrecute în râpă şi la calea ferată. Erau atât de slabi, că picau în zăpadă pe întuneric, unde rămâneau zile întregi până să fie descoperiți, abia odată cu începutul dezghețului. Negrii erau tratați şi mai rău decât chinezii, iar termenul de

„negrotei” era pronunțat cu o intonație mult mai disprețuitoare decât termenul de „gălbejiți”. Chiar şi Xu, care mereu susținuse că e nevoie de stăpânire de sine atunci când vorbeşti despre alți muncitori de la calea ferată, nu se ferea să-şi ascundă disprețul față de negri.

— Albii le spun îngeri decăzuți, le spuse Xu. Negroteii sunt animale fără suflet şi nimeni nu le duce lipsa când mor. În loc de creiere au bucăți de carne putrezită.

Gerul neaşteptat de aspru se întinsese peste râpă şi peste corturi ca o pătură de fier. Într-o seară, când şedeau împreună şi luau masa lor de seară în jurul unui foc mic şi mult prea plăpând, Xu îi anunță că a doua zi aveau să se mute într-o tabără nouă şi aveau să înceapă să lucreze în altă parte, la muntele pe care trebuiau să-l sape şi să-l excaveze ca să facă loc căii ferate.

Porniră la drum foarte devreme. San nu-şi amintea să mai fi trecut vreodată printr-un ger ca în acea dimineață. Îi ceru lui Guo Si să meargă în fața lui, căci dorea să se asigure că fratele lui n-avea să cadă şi să fie lăsat în urmă. Urmară şinele până ce ajunseră într-un loc unde calea ferată se termina. La câteva sute de metri mai încolo se termina şi patul de susținere a şinelor. Xu îi mână însă mai departe. Lumina pâlpâitoare a felinarelor muşca din întunericul înconjurător. San ştia că erau acum foarte aproape de şirul muntos denumit Sierra Nevada. Acolo aveau să sape tunele şi să taie roca muntelui pentru a permite căii ferate să-şi continue drumul.

Xu se opri când ajunseră la cea mai joasă culme muntoasă. Se vedeau corturi deja ridicate şi focuri arzând. Oamenii care parcurseseră pe jos drumul de la râpă se prăbuşiră lângă flăcările calde. San îngenunche şi îşi întinse mâinile înghețate, înfăşurate în cârpe, în acelaşi moment, auzi o voce în spatele lui. Se întoarse şi zări un alb stând în picioare, cu părul lung până la umeri şi cu o eşarfă

înfăşurată în jurul feţei care îl făcea să semene cu un bandit mascat. Omul ţinea o puşcă în mână. Era îmbrăcat cu haină de blană şi avea o coadă de vulpe atârnată de căciula îmblănită. Privirea lui îi amintea lui San de cea pe care Zi o aţintise asupra lui cu atâta vreme în urmă.

Albul îşi înălţă brusc puşca şi trase un foc în beznă. Oamenii care se încălzeau în faţa focurilor se ghemuiră imediat în poziţie fetală.

— Ridicaţi-vă! urlă Xu. Scoateţi-vă tot ce aveţi de pe capete!

San se holbă, surprins, la el. Erau nevoiţi să-şi scoată de pe cap căciulile în care înghesuiseră iarbă şi bucăţi de cârpe ca să le fie mai cald?

— Jos cu ele, strigă Xu, care părea înfricoşat de individul cu puşca. Fără acoperăminte pentru cap.

San îşi scoase căciula şi îi făcu semn lui Guo Si să procedeze la fel. Omul cu puşca îşi trase în jos eşarfa, dezvăluindu-şi chipul. Avea o mustaţă stufoasă. Deşi stătea la câţiva metri depărtare, San simţi iz de băutură. Numaidecât deveni foarte precaut. Albii mirosind a alcool erau întotdeauna mai imprevizibili decât cei treji.

Individul începu să vorbească cu o voce ascuţită. San avu impresia că aude o femeie furioasă. Xu făcu eforturi imense ca să traducă spusele individului.

— A trebuit să vă daţi jos căciulile ca să auziţi mai bine, zise el.

Vocea lui era aproape la fel de ascuţită ca a omului cu puşcă.

— Urechile voastre sunt aşa de pline de rahat că nu m-aţi fi auzit dacă n-aţi fi făcut-o, se auzi versiunea lui Xu din spusele individului. Sunt cunoscut sub numele de J.A., dar voi trebuie să-mi spuneţi simplu: Şefu'. Când vă vorbesc, vă scoateţi căciulile. Răspundeţi la întrebările mele, dar nu puneţi niciodată vreuna. Înţeles?

San mormăi ceva împreună cu ceilalți. Era clar că omul din fața lor nu-i avea pe chinezi la inimă.

Omul cunoscut sub numele de J.A. continuă să țipe şi să urle.

— Aveți în fața voastră un perete de stâncă. Treaba voastră este să despicați acest munte în două, suficient de mult ca să permită trecerea căii ferate. Ați fost aleşi pentru că ați dovedit că puteți munci din greu. N-avem nevoie de nenorociții ăia de negrotei sau de bețivii ăia de irlandezi. Ăsta e un munte potrivit pentru oameni din China. De-asta sunteți aici. Iar eu sunt aici ca să mă asigur că faceți ceea ce trebuie. Cine nu-şi va folosi întreaga energie şi îmi va arăta că e leneş va dori să nu se fi născut vreodată. Înțeles? Vreau un răspuns de la fiecare dintre voi. După aia vă puteți pune căciulile la loc pe cap. Vă puteți lua târnăcoapele de la Brown. Îi place să mănânce chinezi de vii. Alteori e blând ca un mieluşel.

Răspunseră fiecare dintre ei printr-un mormăit.

Se treziră stând cu târnăcoape în mâini în fața peretelui stâncos, care se ridica amenințător aproape perpendicular, în vreme ce cerul începea să se lumineze. Pe guri le ieşeau nori de aburi. J.A. îi dădu lui Brown puşca sa pentru câteva clipe, puse mâna pe un târnăcop şi înfipse două repere în partea de jos a stâncii. San văzu că lățimea canalului pe care erau obligați să-l sape depăşea opt metri.

Nu se vedeau nicăieri semne de bucăți căzute de stâncă şi nici mormane de pietriş. Muntele avea să opună o rezistență extrem de dură. Fiecare fragment de stâncă desprins avea să ceară eforturi cumplite, de necomparat cu ceea ce făcuseră până atunci.

Probabil că îi provocaseră pe zei, de acum ajunseseră să fie supuşi la asemenea încercări înfiorătoare. Erau obligați să-şi sape drum prin munte ca să devină oameni

liberi şi să nu mai fie nişte „gălbejiți” disprețuiți din pustietatea americană.

San se simțea copleşit de un sentiment de disperare. Singurul lucru care îl mai ținea în picioare era gândul că într-o bună zi el şi Guo Si aveau să evadeze de acolo.

Încercă să-şi imagineze că muntele din fața lui era de fapt un zid care îl despărțea pe el de China. Câțiva metri de săpături şi frigul avea să dispară, iar prunii aveau să reapară, înfloriți, în fața ochilor lui.

În acea dimineață începură lucrul la fața muntelui. Noul lor supraveghetor îi veghea ca un uliu. Chiar şi atunci când se întorcea cu spatele la ei, părea capabil să vadă dacă vreunul dintre muncitori îşi lăsa jos târnăcopul pentru câteva clipe. Îşi înfăşurase fâşii de piele în jurul pumnilor, ca să poată sfâşia pielea de pe obrajii oricărui suflet nefericit care îl deranja. În scurtă vreme, toată lumea îl ura pe acest individ cu puşcă. Toți începură să viseze că-l omoară. San se întrebă care era relația dintre acest J.A. şi Wang. Oare Wang era stăpânul lui J.A. sau viceversa?

J.A. părea la fel de sinistru precum acei munți, care cedau cu maximă dificultate orice aşchie de granit din corpul lor. Oamenii avură nevoie de aproape o lună ca să sape o deschidere de dimensiunile cerute. Între timp, un muncitor muri. În cursul unei nopți, omul se dăduse în tăcere jos din pat şi se furişase afară pe uşa cortului. Se dezbrăcase de haine şi se întinsese pe zăpadă ca să moară. Când J.A. îl descoperise pe chinezul mort, se înfuriase cumplit.

— Nu aveți nici un motiv să plângeți această sinucidere, urlase el cu vocea lui ascuțită. Ar trebui să vă pară rău doar că acum tot voi va trebui să spargeți stânca pe care trebuia să o spargă el.

În acea zi, când reveniseră de la lucru, cadavrul dispăruse.

Oamenii începură să moară odată cu atacarea muntelui de granit prin intermediul exploziilor cu nitroglicerină. Atunci San îşi dădu seama că sosise vremea evadării. Indiferent ce îi aştepta în pustietate, nu putea fi mai rău decât ceea ce aveau ei de înfruntat acum. Aveau să evadeze şi să nu se mai oprească din fugă până în China.

Îşi luară zborul patru săptămâni mai târziu. Ieşiră tăcuți din cort în toiul nopții, urmară traseul căii ferate, furară doi cai de la un depozit, apoi se îndreptară spre vest. Făcură o pauză în jurul unui foc abia când avură impresia că s-au depărtat suficient de Sierra Nevada. După aceea porniră din nou la drum. Ajunseră la un râu şi călăriră o vreme prin apele puțin adânci de la mal, ca să-şi acopere urmele.

Se opreau adesea şi cercetau împrejurimile. N-aveau nimic de văzut; nu-i urmărea nimeni.

Treptat, San începu să creadă că aveau să reuşească până la urmă. Însă speranțele lor erau extrem de fragile.

13

San visă că fiecare traversă pusă pe patul căii ferate, sub şine, era o coastă de om, poate chiar o coastă de-a lui însuşi. Îşi simțea pieptul micşorându-se şi nu putea inspira aer în plămâni. Încercă să se elibereze de greutatea care îl apăsa, dar nu reuşi.

Deschise ochii. Guo Si se rostogolise peste el ca să se încălzească. San îl împinse cu blândețe într-o parte şi îi acoperi trupul cu pătura. Se ridică în capul oaselor, îşi frecă încheieturile înțepenite, apoi puse câteva lemne în plus pe focul care ardea în interiorul unui cerc de pietre adunate de pe jos.

Îşi întinse mâinile înspre flăcări. Era cea de-a treia noapte de când evadaseră din munți. San nu uitase ce le

spusese Wang că vor păți cei suficient de neghiobi ca să evadeze. Aveau să fie condamnați să muncească la acel munte atât de mult timp, încât n-aveau nici o şansă de supraviețuire.

Încă nu depistaseră nici un semn că ar fi fost urmăriți. San bănuia că supraveghetorii presupuseseră că frații erau prea proşti ca să se folosească de cai în tentativa lor de fugă. Uneori se întâmpla ca bande de hoți să fure cai din depozite, astfel că, dacă frații aveau noroc, urmăritorii lor continuau să se concentreze pe împrejurimile taberei de muncă.

Din nefericire, le muri unul din cai. Poneiul indian pe care îl călărea San părea la fel de puternic precum murgul pătat pe care se ținea Guo Si. Pe neaşteptate însă, poneiul se împiedică şi se prăbuşi. Muri înainte de a atinge solul. San nu ştia nimic despre cai, aşa că presupuse că inima bietului animal încetase pur şi simplu să mai bată, aşa cum încetau să mai bată uneori şi inimile oamenilor.

Abandonară poneiul după ce îşi tăiară mai întâi o halcă mare de carne din partea din spate a lui. Ca să genereze confuzie în rândurile posibililor urmăritori, schimbaseră direcția înspre sud. Preț de câteva sute de metri, San mersese pe jos în urma lui Guo Si, trăgând cu mâinile de ramuri de copac cu care să acopere urmele lăsate de ei.

Fu trezit de o pocnitură care aproape că îi făcu țăndări capul. Deschise ochii, cu urechea stângă pulsându-i de durere, şi se trezi privind drept la chipul de care se temea cel mai mult. Afară era încă întuneric, chiar dacă deasupra îndepărtatei Sierra Nevada se zărea un licăr rozaliu. J.A. stătea în picioare, cu puşca fumegându-i în mână. Trăsese un foc chiar pe lângă urechea lui San.

Nu era singur. Alături de el se găseau Brown şi mai mulți indieni cu ogari ținuți de zgardă. J.A. îi dădu puşca lui Brown şi îşi scoase revolverul de la şold. Ținti capul lui San. Apoi ținti în lateral şi trase un foc chiar lângă urechea

dreaptă a lui San. Când se ridică în picioare, San văzu că J.A. strigă ceva, dar nu auzi o vorbă. Capul îi vuia. Apoi J.A. aţinti revolverul spre capul lui Guo Si. San zări groaza de pe chipul fratelui său, dar nu-l putea ajuta cu nimic. J.A. trase două focuri, câte unul pe lângă fiecare ureche. San zări imediat lacrimile de durere din ochii lui Guo Si.

Evadarea lor se sfârşise. Brown le legă fraţilor mâinile la spate şi le puse zgărzi în jurul grumazului. Porniră cu toţii înapoi spre est.

Când ajunseră în tabăra de la poalele muntelui, J.A. defilă cu evadaţii în faţa celorlalţi muncitori. Fraţii continuau să aibă mâinile legate la spate şi zgărzile în jurul gâtului. San îl căută cu privirea pe Wang, dar nu-l văzu. Cum nici unul dintre fraţi nu-şi recuperase auzul, abia dacă ghiceau ce spune J.A. de la înălţimea oblâncului şeii. După ce termină de vorbit, J.A. descălecă şi, în faţa adunării de muncitori, îi lovi pe cei doi fraţi cu brutalitate peste feţe. San se prăbuşi. Pentru câteva clipe avu senzaţia că n-avea să se mai ridice de jos.

În cele din urmă însă, se ridică. Încă o dată.

După eşecul tentativei de evadare se întâmplă exact ceea ce San se aştepta să se întâmple. Cei doi fraţi nu avură parte de spânzurătoare, însă de fiecare dată când se folosea nitroglicerină pentru a arunca în aer bucăţi mari şi încăpăţânate de stâncă, San şi Guo Si se trezeau băgaţi în coşurile morţii, cum erau denumite echipamentele de montare a explozibililor de către muncitorii chinezi. În decurs de o lună, cei doi fraţi erau aproape surzi. San începu chiar să creadă că avea să-şi petreacă tot restul vieţii cu un uruit permanent în creier.

Treptat intrară în vara lungă şi fierbinte. Cu costuri fizice enorme, muncitorii pătrunseră tot mai adânc în carnea muntelui, croindu-şi drum în aglomerarea de stânci care nu ceda nici măcar un centimetru fără depunerea unui

efort colosal. În fiecare dimineață, San se scula cu senzația că n-avea să mai prindă sfârşitul zilei.

San îl ura pe J.A. O ură care se intensifica odată cu trecerea timpului. Ura nu provenea din brutalitate fizică şi nici măcar din atârnarea permanentă în acele coşuri potențial fatale. Se datora mai ales faptului că ei doi fuseseră obligați să stea în fața celorlalți muncitori cu zgărzile în jurul grumazului, ca nişte animale expuse privirilor tuturor.

— O să-l omor pe omul ăla, îi spuse San lui Guo Si. Nu voi pleca de pe acest munte fără să-l omor mai întâi pe el. Îl voi ucide.

— Asta înseamnă că vom muri şi noi, îi replică Guo Si.

Însă San era perseverent.

— O să-l omor când va veni vremea. Nu înainte, ci atunci.

Vara părea tot mai fierbinte. Lucrau sub soarele arzător de la ivirea zorilor şi până la lăsarea asfințitului. Orele de muncă li se măreau pe măsură ce creştea durata zilei. Mai mulți muncitori fură loviți de insolație; alții muriră de epuizare. Însă în permanență părea că sunt tot mai mulți chinezi care să ia locurile morților.

Soseau în şiruri nesfârşite de căruțe. De fiecare dată când vreun nou-venit apărea în cortul lor, era bombardat cu întrebări. De unde venea, ce navă îl transportase peste ocean? Foamea de veşti despre China părea insațiabilă.

În cursul acelor luni de vară, în vreme ce fraților le revenea treptat auzul, J.A. fu lovit de febră şi nu mai apăru la locul de muncă, într-o dimineață apăru Brown, care le spuse celor doi frați că atâta vreme cât supraveghetorul era bolnav ei doi n-aveau să mai fie singurii urcați în coşurile morții. Omul nu încercă deloc să explice de ce îi scutea pe cei doi de acea muncă extrem de periculoasă. Poate că totul se datora faptului că supraveghetorul îl trata adesea pe

Brown la fel de urât ca pe oricare dintre chinezi. San încercă, prudent, să îl cunoască mai bine pe Brown.

Îşi pusese adesea întrebări în privinţa oamenilor cu piele roşcat-maronie şi cu părul lung, negru, pe care ei îl purtau împodobit cu pene: trăsăturile lor faciale aminteau de propriile lui trăsături.

Într-o seară îl întrebă despre toate acestea pe Brown, care ştia un pic de chineză.

— Indienii roşii ne urăsc, răspunse Brown. La fel de tare ca voi. Este singura asemănare pe care o văd.

— Dar chiar şi aşa, ei sunt cei care ne păzesc.

— Noi îi hrănim. Noi le dăm puşti. Îi lăsăm să fie cu un pas deasupra voastră. Şi cu doi paşi deasupra negroteilor. Cred că au putere. De fapt, sunt sclavi ca toţi ceilalţi.

— Ca toţi ceilalţi?

Brown clătină din cap. San nu avea să mai primească răspuns la ultima întrebare.

Rămaseră aşa, în întuneric. Din când în când, licărul pipelor aprinse le lumina feţele. Brown îi dăduse lui San una dintre vechile lui pipe şi nişte tutun. San era în permanenţă alert. Încă nu ştia ce voia Brown în schimbul atenţiilor. Poate că îşi dorea doar nişte companie ca să mai atenueze solitudinea cumplită a deşertului, acum, că supraveghetorul se îmbolnăvise.

În cele din urmă, San îndrăzni să-l întrebe despre J.A.

Cine era acel om care nu renunţase să-i urmărească pe San şi pe fratele lui, distrugându-le speranţele de evadare? Cine era acel om care găsea plăcere în torturarea altor oameni?

— Am auzit unele lucruri, răspunse Brown, muşcând tare din muştiucul pipei lui. Povestea spune că oameni bogaţi din San Francisco, cei care au investit bani în această cale ferată, i-au dat o slujbă de paznic. Era bun – îi urmărea pe fugari şi era suficient de deştept ca să se folosească de

indieni şi de câini. Aşa că l-au făcut supraveghetor. Uneori însă, ca în cazul vostru, revine la urmărirea fugarilor. Se spune că nimeni n-a scăpat de el, dacă nu pui la socoteală pe cei care au murit în deşert. În acele cazuri el le-a tăiat mâinile fugarilor şi i-a scalpat, aşa cum fac indienii, ca să demonstreze că i-a găsit în ciuda tuturor. Mulţi oameni cred că e un supraom. Indienii spun că poate vedea în întuneric. De-asta îi spun Barba-Mare-Care-Vede-în-Noapte.

San se gândi la cele auzite.

— Nu vorbeşte ca voi. Ce spune el sună altfel. De unde vine?

— Nu ştiu sigur. De undeva din Europa. Dintr-o ţară din nordul îndepărtat, spunea cineva, dar nu sunt sigur.

— Spune vreodată ceva despre el însuşi?

— Niciodată. Chestia aia despre ţara din nordul îndepărtat s-ar putea să nu fie adevărată.

— Este englez?

Brown scutură din cap.

— Omul ăla vine din iad. Şi acolo se va întoarce într-o bună zi.

San ar fi vrut să pună şi alte întrebări, dar Brown ezită.

— Gata cu el. O să se întoarcă în curând. Febra i-a scăzut şi apa nu-i mai curge direct prin stomac. Când o să vină înapoi aici, n-o să mai pot face nimic ca să vă scutesc de la dansul morţii în coşuri.

Câteva zile mai târziu, J.A. reveni la lucru. Era mai palid şi mai slab decât înainte, dar şi mai violent. În prima zi de lucru îi lovi cu brutalitate pe doi chinezi care lucrau împreună cu San şi Guo Si doar pentru că avusese impresia că cei doi nu îl salutaseră suficient de politicos la ivirea lui călare pe cal. Nu părea deloc mulţumit cu progresele făcute câtă vreme fusese bolnav.

Cei doi fraţi fură trimişi înapoi în coşurile morţii. Nu se mai puteau baza pe sprijin din partea lui Brown.

Îşi croiră mai departe drum spre inima muntelui, aruncând în aer stânci şi săpând, mutând bolovani şi modelând nisipul tare pentru a construi patul pe care aveau să fie întinse şinele. Cu nişte eforturi supraomeneşti reuşiră să cucerească muntele, metru după metru. În depărtare puteau vedea locomotivele care aduceau şine, traverse şi echipe mari de muncitori.

Pe măsură ce nopţile se răceau şi toamna se instaura peste tot, Guo Si se îmbolnăvi. Într-o dimineaţă se trezi cu dureri atroce de stomac. Ieşi în fugă din cort şi abia reuşi să-şi dea pantalonii jos, că intestinele lui explodară.

Colegii lui de muncă se temeau ca el să nu se fi infectat cu ceva, aşa că îl lăsară singur în cort. San îi aduse apă şi un negru bătrân pe nume Hoss se apucă să-i umezească permanent sprâncenele şi să şteargă mizeria apoasă care se scurgea din trupul lui. Hoss îşi petrecuse atâta vreme cu îngrijirea bolnavilor, că nimic nu părea să-l mai ameninţe. Omul avea un singur braţ; pe celălalt şi-l pierduse într-o alunecare de teren.

J.A. era nerăbdător. Se uită dezgustat la omul care zăcea în mijlocul propriilor materii fecale.

— Ai de gând să mori sau nu? întrebă el.

Guo Si încercă să se ridice, dar nu avea forţa necesară.

— Am nevoie de cortul ăsta, spuse J.A. De ce voi, chinezii, aveţi mereu nevoie de atâta vreme ca să muriţi?

Zilele se scurtau. Pe măsură ce toamna făcu loc iernii, Guo Si începu, ca prin miracol, să se simtă mai bine.

După patru ani de sclavie, fraţii putură pleca de la calea ferată ca oameni liberi. San află despre un alb pe nume Samuel Acheson, care intenţiona să conducă un convoi de căruţe spre est. Omul avea nevoie de cineva care să-i prepare mâncarea şi să-i spele hainele, şi promise să plătească pentru toate astea. Scosese o avere din filtrarea

nisipurilor aurifere de pe râul Yukon. Acum voia să traverseze continentul ca să-şi viziteze sora, singura lui rudă în viaţă, care locuia în New York.

Acheson fu de acord să-i angajeze pe fraţi. Nici unul nu avea să regrete că se alătura expediţiei. Samuel Acheson îşi trata bine oamenii, indiferent de culoarea pielii lor.

Traversarea întregului continent, cu câmpiile lui nesfârşite, dură mult mai mult decât ar fi putut prevedea San. Acheson se îmbolnăvi de două ori şi fu obligat să zacă la pat câteva luni. Nu părea lovit de vreo maladie fizică; mintea lui era cea care se afunda într-un întuneric aşa de mâlos, încât Acheson se ascundea în cortul lui şi nu mai ieşea de acolo până la trecerea stării de depresie. San îi ducea de două ori pe zi mâncare şi, de fiecare dată, îl vedea pe Acheson cum zace în spatele cortului, cu faţa întoarsă de la restul lumii.

Îşi reveni de ambele dăţi, cu starea de depresie mult ameliorată, astfel că îşi putură relua lunga lor călătorie. Acheson şi-ar fi putut permite să călătorească cu trenul, dar prefera boii lui şi inconfortabilele căruţe cu coviltir.

De multe ori, în mijlocul preriilor imense, San stătea treaz până seara târziu şi se uita la cerul nesfârşit. Îi căuta acolo pe mamă-sa, pe tată-său şi pe Wu, dar nu-i găsea niciodată.

Într-un târziu ajunseră în New York. Acheson îşi revăzu sora. San şi Guo Si îşi primiră banii şi începură să caute o navă care să-i ducă în Anglia. San ştia că era singura rută posibilă pentru ei de vreme ce nu existau vase care să meargă direct spre Canton sau spre Shanghai din New York. Reuşiră să găsească locuri pe puntea unui vapor care pleca spre Liverpool.

Asta se întâmpla în martie 1867. În dimineaţa în care părăsiră New Yorkul, portul era învăluit în ceaţă groasă.

Sirene de ceață scoteau sunete ciudate din toate părțile. San şi Guo Si stăteau pe punte.

— Mergem acasă, zise Guo Si.

— Da, răspunse San. Acum suntem pe drumul spre casă.

Pana şi piatra

14

Pe 5 iulie 1867, cei doi frați plecară din Liverpool la bordul unui vas care se numea *Nellie.*

San descoperi în scurtă vreme că el şi Guo Si erau singurii chinezi de la bord. Li se alocaseră locuri de dormit chiar în partea din față a provei bătrânei nave, care mirosea a putreziciune. La bordul lui *Nellie* se aplicau aceleaşi reguli ca în Canton: nu existau ziduri, dar fiecare pasager ținea la propriul spațiu intim.

Chiar înainte de plecarea navei din port, San observă doi pasageri discreți, cu păr blond, care îngenuncheau adesea pe punte ca să se roage. Păreau complet detaşați de tot ce se petrecea în jurul lor – marinari care împingeau şi trăgeau lucruri, ofițeri care îi mânau de la spate lătrând ordine. Cei doi bărbați păreau complet cufundați în rugăciunile lor până ce se ridicau din nou în picioare.

Cei doi bărbați se întoarseră cu fața spre San şi se înclinară. San făcu un pas înapoi, ca şi cum ar fi fost amenințat de ceva. Niciodată un alb nu se mai înclinase în fața lui. Albii nu se înclinau în fața chinezilor; îi loveau. Se grăbi să se întoarcă în locul unde el şi Guo Si aveau să doarmă, întrebându-se cine puteau fi cei doi.

Târziu în acea după-amiază, parâmele fură dezlegate, nava fu trasă afară din port şi pânzele fură ridicate pe

catarge. Dinspre nord sufla un vânt răcoritor. Vasul porni înspre est cu viteză mărită.

San se ținu de balustradă şi lăsă vântul rece să-i răcorească fața. Cei doi frați mergeau în sfârşit acasă, completându-şi voiajul în jurul lumii. Era esențial să rămână sănătoşi în cursul călătoriei. San habar n-avea ce-i aştepta la întoarcerea în China, dar era hotărât să nu mai cadă iarăşi în ghearele sărăciei.

La câteva zile după ce părăsiseră portul şi ajunseră să navigheze în ape adânci, cei doi bărbați blonzi veniră la San. Îi însoțea un membru mai în vârstă al echipajului, care vorbea chineza. San se temea ca el şi Guo Si să nu fi comis vreo greşeală, dar marinarul, un oarecare domn Mott, le explică numaidecât că cei doi bărbați blonzi erau misionari suedezi în drum spre China. Îi prezentă pe cei doi ca fiind domnul Elgstrand şi domnul Lodin.

Chineza vorbită de domnul Mott era greu de înțeles, dar San şi Guo Si pricepură îndeajuns încât să descopere că tinerii blonzi erau preoți care îşi dedicaseră viețile pentru a face munca de misionariat în China. Acum mergeau spre Fuzhou ca să construiască acolo o comunitate în cadrul căreia puteau începe să-i convertească pe chinezi la adevărata credință. Aveau să lupte împotriva păgânismului şi să arate calea spre împărăția lui Dumnezeu, destinația finală a tuturor ființelor umane.

Oare San şi Guo Si îi puteau ajuta pe acei domni să-şi îmbunătățească vorbirea în chineză, o limbă aşa de dificilă? Ştiau deja câteva cuvinte, dar erau dispuşi să muncească din greu în cursul călătoriei ca să fie bine pregătiți atunci când aveau să debarce pe pământul Chinei.

San se gândi câteva clipe. Nu găsi nici un motiv să nu accepte remunerația pe care blonzii erau gata să le-o ofere. Banii aveau să le uşureze întoarcerea în China.

Se înclină.

— Mie şi lui Guo Si ne va face o enormă plăcere să-i ajutăm pe aceşti domni să cunoască mai bine limba chineză.

Începură lucrul chiar de a doua zi. Elgstrand şi Lodin ar fi vrut să-i invite pe San şi pe Guo Si în partea lor de navă, dar San refuză. Prefera să rămână la prova.

San deveni învățătorul misionarilor. Guo Si îşi petrecea majoritatea timpului stând lângă ei şi ascultând.

Misionarii suedezi îi tratau pe fraţi ca pe nişte egali. San fu surprins să constate că cei doi nu făceau acea călătorie ca să-şi găsească de lucru sau pentru că fuseseră obligaţi să fugă. Pe tineri îi anima o dorinţă autentică şi hotărârea de a salva suflete de la damnarea veşnică. Elgstrand şi Lodin erau pregătiţi să-şi sacrifice viețile pentru credința lor. Elgstrand provenea dintr-o familie simplă de țărani, în vreme ce tatăl lui Lodin fusese un preot de țară. Cei doi arătară pe o hartă de unde veneau. Vorbeau deschis, fără să încerce să-şi ascundă originile modeste.

Când văzu harta lumii, San îşi dădu seama de dimensiunile călătoriei lor.

Elgstrand şi Lodin erau nişte studenţi dornici să înveţe. Munceau mult şi asimilau repede. Nici nu ajunse nava în golful Biscaya, că cei patru stabiliseră deja o rutină de lucru, însemnând lecţii dimineaţa şi după-amiaza târziu. San începu să pună întrebări despre credinţa tinerilor şi despre Dumnezeul lor. Voia să înţeleagă lucruri despre mama lui care se situaseră dincolo de înţelegerea lui. Ea nu ştia nimic despre Dumnezeul creştin, dar se ruga la alte puteri invizibile. Cum putea fi o persoană pregătită să-şi sacrifice viaţa ca să-i facă pe alţi oameni să creadă în Dumnezeul pe care acea persoană îl adora?

Elgstrand era cel care vorbea cel mai des, întărind mereu mesajul că toţi oamenii sunt păcătoşi, dar pot fi mântuiţi, astfel ca după moarte să ajungă în paradis.

San se gândi la ura pe care o resimțea față de Zi, față de Wang (care probabil murise) şi față de J.A. Elgstrand susținea că Dumnezeul creştin considera că uciderea unei alte ființe umane constituia cel mai mare păcat pe care îl poate săvârşi un om.

Lui San nu-i plăcea deloc ideea; bunul lui simț îi spunea că Elgstrand şi Lodin nu puteau avea dreptate. Vorbeau mereu despre ceea ce urma după moarte, dar habar n-aveau cum se putea schimba viața unui om câtă vreme el trăia încă.

Elgstrand revenea adesea la ideea că toate ființele umane sunt egale. În ochii Domnului toți oamenii sunt doar nişte bieți păcătoşi. Însă San nu putea pricepe cum puteau fi evaluați la fel el, Zi şi J.A. odată cu venirea Zilei Judecății de Apoi.

Avea dubii mari. În acelaşi timp, era plăcut surprins de amabilitatea şi de răbdarea aparent fără limite cu care cei doi oameni din Suedia îi tratau pe el şi pe Guo Si. Totodată, îşi dădea seama că fratele lui, care adesea discuta mult cu Lodin, părea impresionat de ceea ce auzea. În consecință, San nu deschise niciodată vreo discuție cu Guo Si despre opiniile acestuia legate de Dumnezeul albilor.

Elgstrand şi Lodin îşi împărțeau hrana cu San şi Guo Si. Când venea vorba despre Dumnezeul celor doi, San nu-şi dădea seama ce era adevărat şi ce nu, dar nu avea nici o îndoială că tinerii trăiau în concordanță cu ceea ce spuneau.

După treizeci şi două de zile pe mare, *Nellie* se opri la Cape Town ca să-şi împrospăteze proviziile, după care navigă la umbra muntelui Table înainte de a continua să se îndrepte spre sud. La Capul Bunei Speranțe îi lovi o furtună puternică. *Nellie* pluti în derivă patru zile cu velele strânse, călărind valurile ca să nu fie răsturnată. Pe San îl îngrozea gândul că nava s-ar fi putut scufunda şi îşi dădu seama că şi echipajul era speriat. Singurii oameni de la bord care

rămaseră complet calmi fură Elgstrand şi Lodin. Sau poate că ei reuşeau să-şi ascundă mai bine frica.

Dacă San era speriat, fratele lui era de-a dreptul panicat. Lodin stătu alături de Guo Si cât timp dură furtuna. După ce stihia se potoli, Guo Si îngenunche şi spuse că vrea să-şi mărturisească credința în Dumnezeul pe care oamenii albi voiau să-l prezinte semenilor lui chinezi.

San era plin de admirație față de misionarii care se comportaseră cu atâta calm în timpul furtunii. Însă nu putu defel să repete ceea ce făcuse Guo Si, adică să îngenuncheze ca să se roage la un Dumnezeu care pentru el continua să fie prea misterios şi evaziv.

Înconjurară Capul Bunei Speranțe şi numaidecât vânturi prielnice umflară pânzele navei înspre Oceanul Indian. Vremea deveni mai caldă şi mai uşor de suportat. San continuă să-i învețe pe cei doi chineză, iar după aceea Guo Si se îndepărta alături de Lodin pentru a purta cu acesta conversații intime, şoptite.

San n-avea nici cea mai vagă idee ce îi rezerva viitorul. Într-o bună zi, Guo Si se îmbolnăvi brusc. Îl trezi pe San în cursul nopții şi îi şopti că începuse să tuşească cu sânge. Guo Si era alb ca varul şi tremura. San îi ceru unui marinar aflat de veghe să-i aducă pe misionari. Omul, care venea din America şi era născut din mamă negresă şi tată alb, se uită la Guo Si.

— Vrei să trezesc nişte domni doar pentru că un chinezoi zace acolo şi sângerează?

— Dacă n-o faci, mâine te vor pedepsi.

Marinarul se încruntă. Până la urmă îi aduse pe Elgstrand şi pe Lodin. Cei doi îl duseră pe Guo Si în cabina lor şi îl întinseră pe un prici. Lodin părea să ştie câte ceva despre îngrijirea bolnavilor, îi dădu lui Guo Si mai multe medicamente. San se lipi de peretele cabinei înguste.

Lumina pâlpâitoare a felinarului arunca umbre pe pereți. Nava își continua încet drumul printre valuri.

Sfârșitul veni repede. Guo Si muri la ivirea zorilor. Înainte de a-și da ultima suflare, Elgstrand și Lodin îi promiseră că va fi iertat de Dumnezeu dacă își mărturisea păcatele și își afirma credința. Îl ținură amândoi de mâini și se rugară împreună. San rămase singur în colțul cabinei. Nu putea face absolut nimic. Îl părăsise și al doilea frate. Însă nu se putu abține să nu observe că misionarii reușiseră să-i ofere lui Guo Si un sentiment de împăcare și de liniște cum fratele lui nu mai trăise niciodată până atunci în viața lui.

San nu înțelese întru totul ultimele cuvinte pe care i le spuse Guo Si. Însă îi era limpede că Guo Si nu se temea de moarte.

— Te părăsesc acum, îi spuse Guo Si. Păşesc pe apă, ca omul pe care ei îl numesc Isus. Mă îndrept spre o lume diferită și mai bună. Wu mă așteaptă acolo. Vei veni și tu să ni te alături într-o zi.

După ce Guo Si își dădu ultima suflare, San rămase cu capul pe genunchi și cu palmele peste urechi. Clătină din cap când Elgstrand încercă să-i vorbească. Nimeni nu-i putea alina sentimentul de neputință și singurătate care îl copleșise.

Se întoarse la locul lui, în partea din față a navei. Doi marinari cusură trupul lui Guo Si într-o pânză veche de velă, împreună cu câteva zale ruginite de fier pe post de greutăți.

Elgstrand îi spuse lui San că peste două ore căpitanul avea să țină o scurtă ceremonie funerară pe navă, înainte de a arunca trupul fratelui său în mare.

— Vreau să fiu împreună cu fratele meu, zise San. Nu vreau să zacă singur acolo, pe punte, înainte de a fi aruncat în mare.

Elgstrand şi Lodin duseră trupul cusut în giulgiul de pânză în cabina lor şi îl lăsară pe San singur cu fratele lui. Guo Si n-avea să se mai întoarcă niciodată în China, dar tradiția spunea că este esențial ca o parte a trupului său să fie înmormântată în pământ natal. San luă un cuțit de pe o măsuță şi deschise cu grijă partea de jos a giulgiului. Tăie laba piciorului stâng al lui Guo Si. Avu grijă ca nici o picătură de sânge să nu cadă pe podea, apoi legă o cârpă peste ciot, o altă bucată mare de pânză în jurul labei piciorului şi băgă laba sub propria cămaşă. După aceea repară gaura din giulgiu. Nimeni nu putea să spună că giulgiul fusese profanat.

Căpitanul şi echipajul se adunară pe puntea navei. Giulgiul care conținea trupul lui Guo Si fu depus pe o traversă montată pe nişte capre. Căpitanul îşi scoase şapca. Se apucă să citească din Biblie, după care începu să intoneze un imn religios. Elgstrand şi Lodin i se alăturară cu vocile lor puternice. Când căpitanul vru să dea semnalul ca marinarii să arunce cadavrul peste bord, Elgstrand ridică mâna.

— Acest chinez simplu, Wang Guo Si, a văzut lumina înainte de a muri. Chiar dacă trupul lui va ajunge în curând pe fundul oceanului, sufletul lui este liber şi va pluti mereu deasupra capetelor noastre. Să ne rugăm Domnului, care are grijă de morți şi le eliberează sufletele. Amin.

Când căpitanul dădu semnalul, San închise ochii. Auzi un pleoscăit puternic la contactul trupului fratelui său cu apa.

San se întoarse acolo unde el şi fratele lui stătuseră în cursul călătoriei. Încă nu putea accepta faptul că Guo Si murise. Tocmai atunci când ajunsese că creadă că voința fratelui său de a trăi se întărise, nu în ultimul rând datorită întâlnirii cu cei doi misionari, Guo Si fusese doborât de o boală necunoscută.

În noaptea care urmă încredințării trupului lui Guo Si apelor mării, San începu neplăcuta muncă de a îndepărta pielea, tendoanele şi muşchii de pe laba piciorului mortului. Singura unealtă de care dispunea era un şurub de fier pe care îl găsise pe puntea navei. Aruncă toate bucățile de carne peste bord. Când reuşi să curețe complet oasele de carne, le înveli într-o cârpă ca să le usuce şi le ascunse în bagaj.

Îşi petrecu săptămâna care urmă într-un priveghi solitar prelungit. Uneori se trezea cuprins de ideea că lucrul cel mai bun pe care îl avea de făcut era să se cațere tăcut peste balustrada bordului la adăpostul întunericului şi să se arunce în mare. Însă trebuia să ducă oasele fratelui său mort înapoi acasă.

Când îşi reîncepu lecțiile cu misionarii îşi dădu seama cât de mult însemnaseră aceştia pentru Guo Si. Fratele lui nu țipase deloc în pragul morții, ci fusese senin. Elgstrand şi Lodin îi dăruiseră lui Guo Si cel mai misterios lucru cu putință: curajul de a muri.

Pe parcursul restului călătoriei, mai întâi până în insula Java, unde nava îşi reîmprospăta proviziile, apoi pe ultima bucată de drum până în Canton, San puse o mulțime de întrebări despre Dumnezeul care putea aduce alinare muribunzilor şi care oferea paradisul tuturor, indiferent dacă erau bogați sau săraci.

Însă întrebarea-cheie era de ce îngăduise acest Dumnezeu ca Guo Si să moară exact atunci când el şi San se întorceau acasă după toate încercările prin care trecuseră. Nici Elgstrand şi nici Lodin nu îi oferiră un răspuns satisfăcător. Elgstrand susținea că Dumnezeul creştin lucra în moduri misterioase. Oare ce însemna asta? Că viața nu reprezenta altceva decât o aşteptare pentru ceea ce avea să vină după aceea? Că orice credință reprezenta, de fapt, o şaradă?

Pe măsură ce nava se apropia de Canton, San devenea tot mai agitat. N-avea să uite niciodată toate chinurile prin care trecuse. Acum voia să învețe să scrie, ca să poată înregistra pentru alții ce i se întâmplase în viață lui şi fraților săi morți, începând cu dimineața când îşi descoperise părinții atârnând spânzurați de o creangă de copac.

Cu câteva zile înainte de a ajunge să vadă coasta Chinei, Elgstrand şi Lodin veniră să se aşeze lângă el pe punte, vrând să afle ce planuri avea după ce ajungeau în Canton.

San nu ştia ce să le răspundă.

— Nu vrem să pierdem legătura cu tine, zise Elgstrand. Ne-am apropiat de tine în cursul acestei călătorii. Fără tine, n-am fi ajuns să cunoaştem cât de cât chineza. Ne-ar face mare plăcere să ni te alături. Îți vom plăti un salariu, iar tu ne vei ajuta să ridicăm acea mare comunitate creştină la care visăm.

San rămase o vreme tăcut, înainte de a răspunde. Când se decise, se ridică în picioare şi se înclină de două ori înspre misionari.

Avea să meargă împreună cu ei. Poate că într-o bună zi avea să ajungă şi el la seninătatea lui Guo Si din ultimele zile de viață.

La 12 septembrie 1867, San păşi pe țărmul Cantonului. În straiță avea oasele labei piciorului de la fratele său mort. Era singurul lucru pe care îl putea arăta oricui ca dovadă a lungii sale călătorii prin viață.

Privi în jurul lui pe chei. Îl căuta cu privirea pe Zi sau pe Wu? Habar n-avea.

Câteva zile mai târziu, San îi însoțea pe cei doi misionari pe o navă fluvială către oraşul Fuzhou. Cercetă cu privirea peisajul care se desfăşura alene în fața ochilor săi. Căuta un loc unde să îngroape rămăşițele lui Guo Si.

Era ceva ce trebuia să facă singur. Era o chestiune de reglementat între el, părinţii lui şi spiritele strămoşilor lui.

Vasul înainta încet către nord. De pe maluri răsunau orăcăieli de broaşte.

San ajunsese acasă.

15

În toamna anului 1868, San începu, cu un efort imens, să scrie povestea vieţii sale şi pe cea a celor doi fraţi morţi. Trecuseră cinci ani de când el şi Guo Si fuseseră răpiţi de Zi, şi un an de când se întorsese în Canton cu laba piciorului lui Guo Si în bagaj. În cursul acelui an îi însoţise pe Elgstrand şi pe Lodin în Fuzhou, fusese în slujba lor ca servitor personal şi, mulţumită unui învăţător pe care i-l angajase Lodin, reuşise să înveţe să scrie.

În noaptea în care San se aşează la masă şi începu să-şi scrie povestea vieţii un vânt puternic zguduia ferestrele casei unde el avea o odaie. Se aşează cu creionul în mână, ascultând zgomotele de afară şi imaginându-şi că se află iarăşi pe mare.

Abia acum începea să priceapă pe deplin semnificaţia tuturor evenimentelor prin care trecuse. Se hotărî să încerce să-şi amintească fiecare amănunt şi să noteze totul, fără să treacă cu vederea ceva.

Dar cine avea să-i citească povestea?

Nu avea pe nimeni pentru care să scrie. Cu toate astea, voia să o facă. Dacă exista cu adevărat un Creator care domnea peste viaţă şi moarte, fără îndoială că acesta avea să aibă grijă ca tot ce scria San să ajungă în mâna cuiva care ar fi vrut să citească povestea.

Începu să scrie, încet şi meticulos, în vreme ce vântul zguduia zidurile casei. Se legăna încet înainte şi înapoi pe scaunul pe care stătea. Odaia se transformă repede într-o navă, cu podeaua mişcându-se sub picioarele lui.

Pusese câteva teancuri de hârtie pe masă în faţa lui. Ca un crab ascuns pe fundul unei ape, intenţiona să meargă înapoi cu povestea până în punctul în care îşi văzuse părinţii atârnând de capetele frânghiilor şi legănându-se în bătaia vântului. Voia însă să înceapă cu călătoria până în locul unde se găsea acum. Era cea mai vie amintire din memoria lui.

Elgstrand şi Lodin fuseseră emoţionaţi şi agitaţi când debarcaseră în Canton. Masele haotice de oameni, mirosurile ciudate şi incapacitatea lor de a înţelege dialectul Hakka vorbit în acel oraş îi făcuseră să se simtă nesiguri. Erau aşteptaţi – fuseseră întâmpinaţi de un alt misionar suedez, pe nume Tomas Hamberg, care lucra pentru o societate biblică germană dedicată răspândirii de traduceri în chineză ale textelor biblice. Hamberg se dovedi un om ospitalier şi îi lăsă să stea în casa legaţiei germane unde el îşi avea biroul şi apartamentul. San intră imediat în rolul servitorului tăcut pe care singur decisese să şi-l asume. Se ocupa de chinezii însărcinaţi să care bagajele misionarilor, spăla hainele angajatorilor săi şi se îngrijea de nevoile lor la orice oră din zi şi din noapte. Deşi nu spunea nimic şi nu ieşea absolut deloc în evidenţă, asculta cu mare atenţie tot ce se spunea. Hamberg vorbea chineza mai bine decât Elgstrand şi Lodin, şi adesea discuta cu ei ca să le îmbunătăţească fluenţa limbajului. Prin deschizătura unei uşi, San îl auzi la un moment dat întrebându-l pe Lodin cum îl cunoscuseră pe el. Fu surprins să-l audă pe Hamberg avertizându-l pe Lodin să nu se încreadă prea mult într-un servitor chinez.

Era pentru prima dată când San auzea un misionar spunând ceva negativ la adresa unui chinez. Avea însă încredere că nici Elgstrand şi nici Lodin nu aveau să ajungă la aceeaşi concluzie ca Hamberg.

După câteva zile de pregătiri intense, plecară din Canton, navigând mai întâi de-a lungul coastei, apoi în amonte pe râul Min Jiang către Fuzhou, Oraşul Pagodelor Albe şi Negre. Hamberg le dăduse o scrisoare de recomandare către mandarinul-şef al oraşului, care anterior se dovedise binevoitor faţă de misionarii creştini. Spre uimirea lui, San îi văzuse pe Elgstrand şi pe Lodin cum îngenunchează şi ating solul cu frunţile înaintea mandarinului. Acesta le îngădui să activeze în oraşul lui, iar după o cercetare minuţioasă reuşiră să găsească un loc potrivit scopurilor lor. Era un complex împrejmuit de ziduri şi care cuprindea câteva clădiri.

În ziua în care se mutară acolo, Elgstrand şi Lodin îngenunchează şi binecuvântară complexul care avea să reprezinte casa lor în viitor. San se lăsă şi el într-un genunchi, dar fără să rostească vreo binecuvântare. Îşi aduse aminte că încă nu reuşise să găsească un loc potrivit unde să îngroape piciorul lui Guo Si.

Trecură mai multe luni până să descopere un loc în apropiere de râu unde soarele la asfinţit trecea peste vârfurile copacilor încet, până ce solul era treptat înghiţit de umbră. San vizită locul de mai multe ori şi se simţi mereu împăcat cu sine stând acolo, cu spatele sprijinit de un bolovan. Râul curgea leneş la poalele pantei blânde dinaintea ochilor lui. Chiar şi acum, deşi venise toamna, pe malul râului înfloreau plante.

Acolo putea zăbovi ca să discute cu fraţii lui. Acolo puteau ei veni ca să fie cu el. Puteau fi împreună. Linia de demarcaţie dintre viaţă şi moarte dispărea acolo.

Săpă o groapă adâncă în sol, în care puse oasele fratelui său. O umplu cu mare grijă cu pământ, şterse toate urmele şi deasupra aşeză o piatră pe care o adusese cu el din deşertul american.

San îşi zise că poate ar fi fost bine să recite una dintre rugăciunile învățate de la misionari; dar cum Wu, care era şi el cumva prezent acolo, nu-l cunoscuse pe Dumnezeul către care s-ar fi înălțat rugile, se mulțumi să le rostească numele. În mintea lui le ataşă aripi sufletelor fraților şi le îmboldi să zboare cât mai departe.

Elgstrand şi Lodin stârneau o energie uluitoare prin prezența lor. San nutrea un respect tot mai mare pentru eforturile lor neprecupețite de a înlătura bariere şi de a convinge oameni să-i ajute la construirea misiunii. Evident, dispuneau şi de bani. Aveau nevoie de bani ca să-şi înfăptuiască lucrarea. Elgstrand avea un aranjament cu o companie englezească de transport maritim, ale cărei nave treceau regulat prin Fuzhou ca să aducă sume de bani din Suedia. San constată cu surprindere că misionarii nu păreau să-şi facă niciodată probleme în legătură cu potențialii hoți, care n-ar fi ezitat să-i omoare ca să pună mâna pe bogățiile lor. Elgstrand păstra banii şi biletele de valoare sub pernă. Când nici el şi nici Lodin nu erau acolo, San răspundea de bani.

O dată, San număra în secret banii, care erau păstrați într-o pungă mică de piele. Fu surprins să vadă cât de mulți erau. Pentru o fracțiune de secundă fu tentat să ia banii şi să fugă. Avea destul acolo cât să meargă în Beijing şi să trăiască doar din dobânzi ca un bogătaş.

Însă tentația îl părăsi când se gândi la Guo Si şi la duioşia şi grija pe care misionarii i-o arătaseră fratelui său în ultimele lui zile de viață pe acest pământ.

San ducea o viață cum nu-şi închipuise niciodată. Avea o odaie proprie cu pat, haine curate, mâncare din belşug. De la capătul de jos al scării sociale ajunsese acum responsabil peste toți servitorii din casă. Devenise strict şi hotărât în comportament, dar nu recurgea niciodată la pedepse fizice atunci când cineva comitea vreo greşeală.

La doar câteva săptămâni după ce ajunseseră în Fuzhou, Elgstrand şi Lodin deschiseră tuturor uşile complexului. Curtea se umplu imediat. San rămase undeva în spate şi-l ascultă pe Elgstrand vorbind, în chineza lui poticnită, despre preamăritul Dumnezeu care îşi trimisese unicul Fiu la răstignire. Lodin le oferi oamenilor imagini colorate, pe care aceştia le trecură de la unii la alţii.

Când Elgstrand termină, curtea se goli rapid. A doua zi însă, se petrecu acelaşi lucru, iar oamenii veniră din nou, unii dintre ei însoţiţi de prieteni şi de cunoscuţi. Întreg oraşul începu să vorbească despre acei albi remarcabili care veniseră să trăiască în mijlocul lor. Chinezii înţelegeau cel mai greu faptul că Elgstrand şi Lodin nu gestionau o afacere. N-aveau nimic de vânzare şi nu doreau să cumpere nimic. Pur şi simplu stăteau acolo şi vorbeau într-o chineză stricată despre un Dumnezeu care trata toate fiinţele umane ca pe nişte egali.

În acele zile de început misionarii nu precupeţiră nici un efort. Prinseră nişte caractere mari chinezeşti de arcada de la intrarea în curte, anunţând astfel lumea că acolo se găsea Templul Unicului Dumnezeu Adevărat. Cei doi tineri păreau să nu doarmă nici o clipă şi să fie permanent în mişcare. Uneori San îi auzea folosind o expresie chinezească însemnând „idolatrie degradantă" şi afirmând că trebuie să opună rezistenţă acesteia. Se întrebă cum de misionarii îndrăzneau să creadă că îi pot convinge pe chinezii de rând să renunţe la idei şi credinţe cu care trăiau de generaţii. Cum putea oferi un Dumnezeu, care îngăduise ca unicul lui fiu să fie răstignit pe o cruce, linişte spirituală sau voinţă de a trăi unui ţăran chinez obişnuit?

La câteva săptămâni după ce ajunseseră în Fuzhou, într-o dimineaţă devreme, San ridică drugii şi deschise poarta grea de lemn a complexului. Se trezi în faţă cu o tânără care înclină din cap şi îl anunţă că se numea Lou Qi.

Venea dintr-un sătuc de pe malul râului Min, nu departe de Shuikou. Părinții ei erau țărani săraci, iar ea evadase din sat după ce tatăl ei hotărâse să o vândă drept concubină unui bărbat în vârstă de şaptezeci de ani din Nanchang. Îşi implorase tatăl să o scutească de o asemenea obligație, căci umbla zvonul că mai multe dintre concubinele anterioare ale individului fuseseră omorâte după ce el se plictisea de ele. Însă tatăl refuzase să asculte protestele ei, aşa că tânăra fugise. Un misionar german situat în avanpostul din Gou Sihan îi spusese că exista o misiune în Fuzhou unde oricine căuta mila creştină se putea bucura de ea.

După ce tânăra îşi încheie povestea, San o măsură cu privirea de sus până jos. Îi puse câteva întrebări legate de ceea ce ştia ea să facă, apoi o lăsă să intre. Avea să vadă dacă putea ajuta femeile şi bucătarul care erau responsabili de hrănirea celor care locuiau la misiune. Dacă lucrurile mergeau bine, poate că San reuşea chiar să-i ofere o slujbă.

Fu mişcat de bucuria care lumină chipul tinerei la auzul acestor cuvinte.

Qi se descurcă bine, aşa că San îi mări atribuțiile. Tânăra locuia cu celelalte servitoare de sex feminin şi era plăcută de toată lumea pentru că părea mereu calmă şi nu încerca să se eschiveze când i se dădea vreo treabă. San o supraveghea în vreme ce muncea în bucătărie sau fugea prin curte ca să îndeplinească câte o sarcină. Din când în când privirile li se întâlneau, dar San nu o trata niciodată altfel decât pe ceilalți servitori.

Într-o zi, la scurt timp după Crăciun, Elgstrand îi ceru lui San să închirieze o barcă şi câțiva vâslaşi. Aveau să meargă în avalul râului ca să viziteze o navă englezească ce tocmai ajunsese de la Londra. Consulul britanic din Fuzhou îl informase pe Elgstrand că nava adusese un pachet pentru misiune.

— Ar fi bine să vii cu noi, îi spuse Elgstrand, zâmbind. Am nevoie de cel mai bun om al meu atunci când mă duc să ridic o geantă plină cu bani.

San găsi o echipă de vâslaşi în port. A doua zi, Elgstrand şi San se urcară în barcă. Chiar înainte de a urca, San îi şoptise şefului său că probabil ar fi fost cel mai bine dacă nu pomenea nimic despre conținutul pachetului pe care aveau să-l ridice de la bordul navei englezeşti.

Elgstrand zâmbi.

— Fără îndoială că sunt credul, dar nici pe departe aşa de naiv cum crezi tu, răspunse suedezul.

Vâslaşii avură nevoie de trei ore ca să ajungă la navă şi să tragă de-a lungul ei. Elgstrand urcă pasarela de acces împreună cu San. Îi întâmpină un căpitan chel, care se numea John Dunn. Omul se uită la vâslaşi cu multă neîncredere. Apoi se uită cu aceeaşi privire la San şi făcu un comentariu pe care San nu-l înțelese. Elgstrand clătină din cap şi îi explică lui San că onor căpitanul Dunn nu dădea prea mulți bani pe chinezi.

— Crede că sunteți cu toții hoți şi trădători, zise Elgstrand, râzând. Într-o bună zi îşi va da seama cât de mult se înşeală.

Dunn şi Elgstrand dispărură în cabina căpitanului. În scurt timp Elgstrand ieşi de acolo cu o geantă de piele, pe care i-o dădu ostentativ lui San.

— Căpitanul Dunn crede că sunt nebun pentru că mă încred în tine. Mă întristează să spun că acest căpitan este o persoană extrem de vulgară, care fără îndoială ştie multe despre nave, vânturi şi oceane, dar nu cunoaşte nimic în privința oamenilor.

Coborâră la loc în barcă şi se întoarseră la misiune. Când ajunseră se lăsase deja întunericul. San îl plăti pe şeful vâslaşilor. În vreme ce mergeau pe străduțele întunecate, San începu să se simtă neliniştit. Nu se putea

abține să nu-şi aducă aminte de acea seară din Canton când Zi îi ademenise în capcană pe el şi pe frații lui. De această dată însă nu se petrecu nimic rău. Elgstrand se duse în biroul lui cu geanta, în vreme ce San puse drugul la poartă şi îl trezi pe paznicul de noapte, care adormise cu spatele sprijinit de zidul exterior.

— Eşti plătit ca să stai de pază, nu ca să dormi, îl muştrului San pe om.

Rosti totul cu un ton prietenos, deşi ştia că paznicul era leneş şi avea să adoarmă în curând la loc. Însă omul avea o mulțime de copii de îngrijit şi o nevastă mutilată rău cu apă clocotită, accident de pe urma căruia era obligată să stea la pat de mulți ani, adesea zvârcolindu-se de durere.

„Sunt un supraveghetor cu ambele picioare pe pământ, îşi zise San. Nu stau pe şaua unui cal, precum J.A. Şi dorm ca un câine de pază, cu un ochi deschis."

Se duse în odaia lui. Pe drum observă o lumină în camera unde dormeau servitoarele. Se încruntă. Era interzis ca noaptea să ardă lumânări, din pricina riscului imens de a se stârni un incendiu. Se duse la fereastră şi privi cu mare atenție printr-o spărtură dintre draperiile subțiri. În încăpere se vedeau trei femei. Una dintre ele, cea mai bătrână slujnică din complex, dormea, dar Qi şi o altă tânără cu numele de Na stăteau în capul oaselor pe patul pe care îl împărțeau şi discutau. Pe măsuța de lângă ele se vedea un felinar aprins. Cum afară era o noapte caldă, Qi îşi desfăcuse partea de sus a cămăşii de noapte, dezvăluindu-şi sânii. San se uită vrăjit la trupul ei. Nu le auzea vocile şi bănuia că şuşoteau ca să n-o trezească pe femeia mai în vârstă.

Qi se întoarse brusc şi privi spre fereastră. San se făcu mic. Oare îl văzuse? Se retrase în întuneric şi aşteptă. Însă Qi nu veni să aranjeze draperiile. San se întoarse la

fereastră şi rămase acolo să se uite până ce Na suflă în lumânare, lăsând încăperea în întuneric.

San nu se mişcă. Unul dintre câinii lăsaţi liberi în complex pe durata nopţii ca să sperie posibilii hoţi veni la el şi îi adulmecă mâinile.

— Nu sunt hoţ, şopti San. Sunt un bărbat obişnuit care doreşte o femeie ce într-o zi ar putea fi a mea.

Din acea clipă, lui San i se aprinseră călcâiele după Qi. Avu grijă cu sentimentele lui, căci nu dorea s-o sperie pe tânără. În acelaşi timp, n-avea deloc chef ca interesul lui pentru ea să devină prea evident pentru ceilalţi servitori. Gelozia era un sentiment care se putea aprinde şi răspândi oricând cu iuţeală.

Trecu multă vreme până ce Qi înţelese semnalele prudente pe care San i le transmitea constant. Începură să se întâlnească în întuneric, în afara camerei ei, după ce Na promisese că nu va vorbi cu nimeni despre asta. În schimbul acestui favor, Na primi o pereche de pantofi noi. În cele din urmă, după aproape un an, Qi începu să-şi petreacă o parte a fiecărei nopţi în camera lui San. Când făceau dragoste, pe San îl încerca o senzaţie de bucurie care alunga toate umbrele şi amintirile dureroase.

San şi Qi ajunseră să îşi dorească să petreacă restul vieţii împreună.

San decise să discute cu Elgstrand şi Lodin, ca să le ceară permisiunea de a se căsători. San se duse la cei doi misionari într-o dimineaţă, după ce se termină micul dejun, înainte ca suedezii să îşi îndrepte atenţia asupra sarcinilor din acea zi. Le explică ce dorea. Lodin nu spuse nimic; Elgstrand fu cel care vorbi.

— De ce vrei să te căsătoreşti cu ea?

— E drăguţă şi politicoasă. Munceşte mult.

— E o femeie foarte simplă, care nu poate face la fel de multe lucruri ca tine. Şi nu arată nici un fel de interes pentru mesajul nostru creştin.

— E încă foarte tânără.

— Sunt unii care spun că e hoață.

— Servitorii bârfesc mereu. Nimeni nu scapă atenției lor. Toată lumea acuză pe toată lumea de diverse. Eu ştiu ce e adevărat şi ce nu. Qi n-a fost niciodată hoață.

Elgstrand se întoarse spre Lodin. San habar n-avea ce vorbiră între ei într-o limbă pe care el n-o înțelegea.

— Noi credem că ar trebui să aştepți, zise Elgstrand. Dacă te vei căsători, vrem să fie o căsătorie creştină. Prima pe care o slujim aici, la misiune. Dar nici unul dintre voi nu este încă suficient de matur. Vrem să aştepți.

San se înclină şi ieşi din încăpere. Era extrem de dezamăgit, însă Elgstrand nu îl refuză categoric. Într-o zi el şi Qi aveau să devină un cuplu.

Câteva luni mai târziu, Qi îi spuse lui San că era însărcinată. San fu din cale afară de bucuros şi decise imediat că, dacă pruncul avea să fie băiat, să îl cheme Guo Si. În acelaşi timp însă, îşi dădu seama că vestea avea să creeze probleme – religia creştină insista asupra mariajului cuplurilor înainte de apariția copiilor. Relațiile sexuale înainte de căsătorie erau considerate un păcat major. Lui San nu-i veni nici o idee. Burta care creştea putea fi ascunsă o vreme, dar în scurt timp San trebuia să anunțe ceva, înainte de descoperirea adevărului.

Într-o zi, San fu informat că Lodin avea nevoie de o echipă de vâslaşi pentru o călătorie de câțiva kilometri în amontele râului, până la o misiune germană. Ca întotdeauna când era vorba de voiajuri cu barca, trebuia să meargă şi San. Cu o seară înainte de plecare, San îşi luă rămas-bun de la Qi şi promise că avea să rezolve totul la întoarcere.

Patru zile mai târziu, când se întoarse împreună cu Lodin, San fu chemat la Elgstrand, care dorea să-i vorbească. Misionarul şedea la biroul lui. De obicei îl invita pe San să ia loc, dar de această dată n-o făcu. San bănuia că se întâmplase ceva.

Elgstrand vorbi cu o voce mai blândă decât de obicei.

— Cum a fost drumul?

— Aşa cum ne-am aşteptat.

Elgstrand dădu gânditor din cap şi îi aruncă o privire cercetătoare lui San.

— Sunt dezamăgit, zise el. Am sperat până în ultima clipă că zvonul care a ajuns la urechile mele nu e adevărat. Dar până la urmă am fost obligat să acționez. Înțelegi la ce mă refer?

San înțelegea, dar răspunse că nu.

— Asta mă dezamăgeşte şi mai mult, continuă Elgstrand. Când cineva spune o minciună, înseamnă că diavolul a găsit o cale de a pătrunde în mintea lui. Mă refer, evident, la faptul că femeia cu care ai vrut să te căsătoreşti e gravidă. Îți mai ofer o ocazie de a-mi spune adevărul.

San înclină din cap, dar nu spuse nimic. Îşi simțea inima bătând cu putere.

— E pentru prima dată de când ne-am întâlnit pe nava care ne-a adus aici că mă dezamăgeşti, continuă Elgstrand. Ai fost unul dintre oamenii care ne-a dat mie şi fratelui Lodin sentimentul că până şi chinezii se pot ridica la un nivel spiritual mai înalt. Ultimele zile au fost foarte dificile. M-am rugat pentru tine şi am decis că îți pot îngădui să rămâi. Dar trebuie să-ți dedici şi mai mult timp şi efort ca să înaintezi spre momentul în care îți vei putea declara supunerea față de Dumnezeul în care credem noi.

San rămase acolo, cu capul plecat, aşteptând să vadă ce avea să urmeze. Nu urmă nimic.

— Asta e tot, rosti Elgstrand. Întoarce-te la treburile tale.

Când ajunse la uşă, auzi vocea lui Elgstrand în spatele lui.

— Înțelegi, desigur, că nu e posibil pentru Qi să mai rămână aici. Ea ne-a părăsit deja.

San ieşi devastat în curte. Se simțea la fel ca atunci când murise fratele lui. Era din nou pus la podea. O găsi pe Na, o prinse de păr şi o trase afară din bucătărie. Era pentru prima dată când San se comporta violent față de un servitor. Na strigă şi se aruncă pe jos. San îşi dădu repede seama că nu ea bârfise. Cealaltă femeie, bătrâna, o auzise pe Qi mărturisindu-i situația în care se afla lui Na. San reuşi să se stăpânească şi să nu o atace şi pe bătrână. Ar fi însemnat că trebuia să părăsească şi el misiunea imediat. O duse pe Na în camera lui şi o aşează pe un scaun.

— Unde e Qi?

— A plecat acum două zile.

— Unde s-a dus?

— Nu ştiu. Era foarte supărată. A fugit.

— Trebuie să fi spus ceva în legătură cu locul unde se duce.

— Nu cred că ştia. Dar poate că s-a dus la râu ca să te aştepte acolo.

San se ridică instantaneu, ieşi ca o furtună din încăpere, apoi pe poarta principală şi alergă spre port. N-o găsi pe Qi. Îşi petrecu cea mai mare parte a zilei căutând-o şi întrebând pe toată lumea cu care se întâlnea, dar n-o văzuse nimeni. Vorbi cu vâslaşii, iar aceştia îi promiseră că-i vor da de veste dacă tânăra avea să-şi facă apariția.

Când se întoarse la misiune şi se întâlni iarăşi cu Elgstrand, acesta se comportă ca şi cum uitase totul. Se pregătea pentru slujba de a doua zi.

— Nu crezi că ar trebui să fie mai curat prin curte? întrebă Elgstrand pe un ton prietenos.

— O să mă asigur că se face la prima oră a dimineții, înainte de sosirea oaspeților.

Elgstrand dădu din cap, iar San se înclină. Era limpede că Elgstrand considera păcatul lui Qi atât de grav, încât nu-i acorda nici o şansă de mântuire.

San nu putea pricepe în ruptul capului că puteau exista oameni cărora nu li se putea acorda grația divină doar pentru că înfăptuiseră păcatul de a iubi o altă ființă umană.

Îi urmări pe Elgstrand şi Lodin cum discută pe veranda din fața oficiului principal al misiunii.

Se simți ca şi cum acum îi vedea pentru prima dată în adevărata lor lumină.

Două zile mai târziu, primi un mesaj de la unul dintre amicii lui din port. Se grăbi să ajungă acolo. Fu nevoit să-şi croiască drum cu coatele printr-o mare de oameni. Qi zăcea pe o pasarelă. În ciuda lanțului greu de fier din jurul mijlocului, se înălțase din adâncurile apei. Lanțul se încurcase de o cârmă care ridicase trupul la suprafață. Pielea ei devenise albă-albăstruie, iar ochii îi erau închişi. San era singurul de acolo care ştia că burta ei ascundea un copil.

San era iarăşi singur.

Dădu bani omului care trimisese mesajul de informare. Suma ajungea ca trupul lui Qi să fie incinerat. Două zile mai târziu, îngropă cenuşa în acelaşi loc în care se odihnea Guo Si.

„Aşadar, asta am făcut cu viața mea, îşi zise el. Îmi creez propriul cimitir, pe care apoi îl umplu. Deja aici se odihnesc patru suflete, dintre care unul nici n-a apucat măcar să trăiască."

Îngenunche şi se lovi de nenumărate ori cu fruntea de sol. Se simțea cuprins de o imensă amărăciune. Nu-i putea rezista defel. Urlă ca un animal. Nu se simțise niciodată atât de neajutorat ca în acel moment. Odinioară se simțise în stare să aibă grijă de fraţii lui: acum ajunsese doar o umbră de om, care se destrăma şi ea.

Târziu în acea seară, când se întoarse la sediul misiunii, paznicul de noapte îl înştiinţă că fusese căutat de Elgstrand. San ciocăni la uşa biroului suedezului şi îl găsi pe misionar stând la birou şi scriind ceva la lumina lămpii.

— Ţi-am simțit lipsa, zise Elgstrand. Ai fost plecat toată ziua. M-am rugat lui Dumnezeu să nu păţeşti nimic.

— Nu s-a întâmplat nimic, răspunse San, înclinându-se. Doar că m-a durut puțin un dinte, pe care l-am vindecat cu ajutorul unor ierburi.

— Bine. Nu ne putem descurca fără tine. Du-te să dormi.

San nu le spuse celor doi misionari de sinuciderea lui Qi. În misiune apăru o nouă fată. San închise durerea în sufletul lui şi continuă vreme de multe luni să fie servitorul de neînlocuit al misionarilor. Nu dezvălui nimic din ce gândea şi nici despre atitudinea cu care ajunsese să asculte predicile celor doi.

În tot acest timp, San simți tot mai mult că stăpâneşte suficient de bine arta scrisului ca să înceapă să scrie povestea lui şi a fraților săi. Încă nu avea habar pentru cine o scria. Poate doar pentru vântul de afară. Însă dacă aşa stăteau lucrurile, atunci el era dispus să facă vântul să o asculte.

Scria până noaptea târziu şi dormea tot mai puțin, dar fără ca asta să-i afecteze îndatoririle. Era mereu prietenos, gata să ajute, să ia decizii, să gestioneze servitorii şi să le faciliteze celor doi misionari convertirea chinezilor la creştinism.

Trecu aşa aproape un an de la venirea lui în Fuzhou. Era perfect conştient că pentru construirea împărăției Domnului, la care visau misionarii, era nevoie de extrem de mult timp. Într-un interval de douăsprezece luni, nouăsprezece persoane se convertiseră şi acceptaseră credința creştină.

San continua să scrie mereu, gândindu-se mai ales la motivele pentru care părăsise satul lui natal.

Una dintre sarcinile lui San era să facă curățenie în biroul lui Elgstrand. Nimeni altcineva nu avea voie acolo. Într-o zi, în vreme ce ştergea cu atenție biroul de praf şi îndrepta teancurile de hârtii de pe el, San observă o scrisoare scrisă de Elgstrand în chineză. Mesajul era adresat unuia dintre prietenii misionari din Canton – cei doi încercau să facă împreună exerciții de limbă.

Iată ce mărturisea Elgstrand prietenului său: „După cum ştii, chinezii sunt incredibil de muncitori şi pot îndura sărăcia la fel cum catârii şi asinii îndură loviturile de bici. Însă nu trebuie să uităm că aceşti chinezi sunt în acelaşi timp încăpățânați, vicleni, mincinoşi şi trădători; sunt aroganți, lacomi şi au o senzualitate perversă care uneori mă dezgustă. În ansamblul lor, sunt un popor lipsit de valoare. Putem doar spera că, într-o bună zi, dragostea lui Dumnezeu le va putea distruge asprimea şi cruzimea lor oribile".

San citi scrisoarea şi a doua oară. Apoi termină curățenia şi ieşi din încăpere.

Continuă să lucreze ca şi cum nu s-ar fi întâmplat nimic, scriind în fiecare noapte şi ascultând predicile misionarilor ziua.

Într-o seară din toamna anului 1868 părăsi misiunea fără ca să observe cineva. Îşi împachetase toate lucrurile într-o traistă simplă de pânză. Afară ploua şi bătea vântul în rafale. Paznicul de noapte dormea lângă poartă. Nu-l auzi pe

San cum se cațără peste poartă. Când ajunse sus, San smulse indicatorul care anunța că acolo se găsea poarta de intrare în Templul Unicului Dumnezeu Adevărat. Aruncă indicatorul jos, în noroi.

Strada era pustie. Din cer turna cu găleata.

San fu înghițit repede de întuneric şi dispăru.

16

Lui Ya Ru îi plăcea să stea singur serile în biroul lui. În astfel de clipe, zgârie-norul din centrul Beijingului, unde Ya Ru ocupa întreaga mansardă, cu ferestre imense, din podea până în tavan, care ofereau o panoramă splendidă asupra oraşului, era aproape pustiu. În clădire se mai găseau doar paznicii de la parter şi echipele de curățenie. Secretara lui, domnişoara Shen, era la datorie în anticameră: rămânea întotdeauna oricât avea el nevoie de ea – uneori până în zorii zilei următoare.

În această zi de decembrie 2005, Ya Ru împlinea treizeci şi opt de ani. Era perfect de acord cu filosoful occidental care scrisese odată că la acea vârstă un bărbat se găsea la mijlocul vieții. Avea mulți prieteni care, pe măsură ce se apropiau de patruzeci de ani, resimțeau bătrânețea ca pe o boare slabă, dar rece, suflându-le în ceafă. Ya Ru n-avea astfel de griji; încă din vremea studenției decisese să nu-şi piardă niciodată timpul şi energia făcându-şi griji în privința unor lucruri pe care nu le putea influența. Trecerea timpului însemna o bătălie permanentă şi capricioasă, un război pe care toți oamenii îl pierdeau în cele din urmă. Singura formă de rezistență pe care o putea opune cineva era să profite la maximum de timp, să exploateze fiecare secundă fără să încerce să împiedice trecerea lui.

Ya Ru îşi lipi nasul de geamul rece al ferestrei. Păstra întotdeauna temperatura la nivel scăzut în vasta lui suită de birouri, în care mobilierul avea nuanțe plăcute de negru şi

roşu sângeriu. Termometrul se menținea constant la şaptesprezece grade Celsius, atât în perioada sezonului rece, cât şi vara, când Beijingul era lovit de furtuni de nisip şi rafale puternice de vânt fierbinte. O asemenea temperatură i se potrivea. Întotdeauna apreciase gândirea la rece. Afacerile şi deciziile politice reprezentau un soi de război, în cadrul căruia nu conta decât calculul rațional, la rece. Doar nu de pomană era el renumit ca fiind Tou Nao Leng – „Cel cu Sânge Rece".

Fără îndoială că existau oameni care îl socoteau periculos. Era adevărat că de mai multe ori, în tinerețe, îşi pierduse cumpătul şi făcuse rău fizic oamenilor, dar aşa ceva era acum de domeniul trecutului. Nici nu-i păsa de faptul că multora le era frică de el. Mai important era să nu-şi piardă controlul şi să se lase pradă furiei care îl cuprindea uneori.

Din când în când, dimineața foarte devreme, Ya Ru îşi părăsea apartamentul printr-o uşă dosnică secretă. Se ducea într-un parc din apropiere şi executa mişcările concentrate de gimnastică devenite celebre sub numele de tai chi. Îl făceau să se simtă ca o părticică minusculă şi insignifiantă a imensei mulțimi anonime de chinezi. Nimeni nu ştia cine e el sau cum îl cheamă. După aceea, când revenea în apartament şi îşi relua identitatea, se simțea întotdeauna mai puternic.

Se apropia miezul nopții. În acea noapte aştepta doi vizitatori, îl amuza să țină întruniri în toiul nopții sau la ivirea zorilor. Controlul asupra timpului îi conferea un avantaj: într-o cameră rece, în lumina palidă a zorilor, îi era mai uşor să obțină ce dorea.

Privi pe deasupra oraşului. În 1967, în toiul Revoluției Culturale, se născuse într-un spital aflat undeva printre luminile sclipitoare de sub el. Tatăl lui nu fusese de față; ca profesor universitar căzuse victimă epurărilor Gărzii Roşii şi

fusese exilat la țară ca să aibă grijă de porcii țăranilor. Ya Ru nu se întâlnise niciodată cu el. Dispăruse şi nu se mai auzise nimic de el. Ceva mai târziu în cursul vieții lui, Ya Ru trimisese câțiva dintre colegii lui mai apropiați în locul unde se credea că fusese exilat tatăl lui, dar fără succes. Nimeni nu-şi amintea de el. În haosul din arhivele acelei perioade de timp nu se putea găsi nici o urmă. Tatăl lui Ya Ru pur şi simplu se înecase în imensul val de epurare politică declanşat de Mao.

Fuseseră vremuri grele pentru mama lui, rămasă singură cu fiul şi cu fiica ei mai mare, Hong Qiu. Prima amintire a lui Ya Ru era cu mama lui plângând. Era o amintire mai degrabă cețoasă, dar pe care n-o uitase niciodată. Ceva mai târziu, pe la începutul anilor 1980, când situația lor se îmbunătățise şi mama lui îşi recăpătase slujba de lector în fizică teoretică la Universitatea din Beijing, Ya Ru înțelesese mai bine haosul care domnise la vremea naşterii lui. Mao încercase să creeze un nou univers. În acelaşi fel în care fusese creat acel univers, o nouă Chină avea să se nască acum din furtuna generată de Mao.

Ya Ru îşi dăduse seama de foarte tânăr că singura garanție a succesului consta în cunoaşterea locului în care se găsea centrul de putere în orice moment. Aprecierea diverselor tendințe din viața politică şi economică era esențială ca să urce pe scara socială până la poziția pe care o ocupa el acum.

„Am fost pregătit când piața s-a liberalizat aici, în China, îşi spuse Ya Ru. Am fost una dintre pisicile alea despre care vorbea Deng – cele despre care nu contează că sunt cenuşii sau negre câtă vreme vânează şoareci. Acum sunt unul dintre cei mai bogați oameni din generația mea. Mi-am asigurat poziția grație contactelor profunde din Oraşul Interzis al noii ere, acolo unde domnesc cele mai înalte cercuri de putere ale Partidului Comunist. Le plătesc

excursiile în străinătate; aduc designeri străini pentru rochiile nevestelor lor. Aranjez locuri la universități americane de vârf pentru progeniturile lor şi construiesc case pentru părinții lor. În schimbul tuturor acestora, am libertate."

Îşi întrerupse şirul de gânduri şi se uită la ceas. Aproape miezul nopții. Se duse la birou şi apăsă un buton. Domnişoara Shen răspunse imediat.

— Aştept o musafiră, zise el. Cam peste zece minute. Fă-o să aştepte o jumătate de oră. Apoi o să-i dau drumul să intre.

Ya Ru se aşează la birou. Era întotdeauna gol când pleca de acolo seara. Fiecare nouă zi trebuia întâmpinată într-o stare de curățenie pentru a putea face față noilor provocări.

În acel moment, pe birou zăcea o carte veche, cu coperte uzate, care se vedea că fusese citită de multe ori. Uneori Ya Ru îşi zicea că ar fi fost bine să angajeze un expert în legătorie care să repare volumul înainte ca acesta să se destrame complet. Până la urmă decisese să îl lase aşa cum era; conținutul era încă intact, chiar şi după ce trecuseră atâția ani de la scrierea cărții.

O puse cu grijă într-o parte şi apăsă un buton de sub birou. Imediat se ivi un ecran de computer. Tastă câteva caractere şi pe ecran apăru arborele genealogic al lui Ya Ru. Avusese nevoie de mult timp şi de mulți bani ca să alcătuiască arborele sau cel puțin ramurile de care putea fi sigur. În cursul istoriei pline de violențe şi de vărsări de sânge a Chinei nu se pierduseră doar comori culturale; multe arhive fuseseră distruse. În arborele la care se uita acum Ya Ru existau goluri pe care el n-avea să le poată umple niciodată.

Chiar şi aşa, avea acolo numele-cheie. Inclusiv, şi asta era cel mai important, numele omului care scrisese jurnalul care zăcea pe biroul lui.

Ya Ru căutase casa în care strămoşul lui stătuse şi scrisese la lumina chioară a unei lumânări. Însă nu rămăsese nimic din ea. Acolo unde locuise Wang San se întindea acum o reţea de autostrăzi.

San notase în jurnal că scrierea lui era destinată vântului şi copiilor lui. Ya Ru nu înţelesese niciodată care era semnificaţia ca vântul să citească jurnalul. Probabil că San fusese un romantic în adâncul sufletului său, în ciuda vieţii dure pe care fusese obligat să o ducă şi a nevoii de răzbunare care nu îl părăsise niciodată, însă copiii veniseră, iar mai presus de toţi fusese un fiu pe nume Guo Si. Acesta se născuse în 1882. Guo Si fusese unul dintre primii conducători ai Partidului Comunist şi fusese ucis de japonezi în războiul cu China.

Ya Ru se gândea adesea că jurnalul lui San era scris anume pentru el. Deşi trecuse mai bine de un secol de la scrierea jurnalului, în seara când Ya Ru se apucase să-l citească, parcă San ar fi vrut să-i vorbească direct lui. Ura resimţită de strămoş cu atâta amar de vreme în urmă continua să trăiască în Ya Ru. Mai întâi San, apoi Guo Si, iar în cele din urmă el însuşi.

Exista şi o fotografie cu Guo Si, fiul lui San, datând de la începuturile anilor 1930, în care Guo Si poza alături de alţi bărbaţi într-un peisaj montan. Ya Ru o scanase şi, de câte ori se uita la ea, i se părea că e foarte aproape de Guo Si, care stătea chiar în spatele oamenilor cu un zâmbet pe chip şi o aluniţă pe obraz. „A fost atât de aproape de puterea absolută, gândi Ya Ru. Şi eu, ruda lui, am ajuns aproape de putere în timpul vieţii mele.”

Se auzi un bâzâit uşor dinspre dispozitivul de comunicaţii. Sosise primul lui musafir, dar Ya Ru intenţiona să-l facă să aştepte. Cu multă vreme înainte citise despre un lider politic care făcuse o mare artă din ierarhizarea prietenilor sau duşmanilor politici în funcţie de timpul cât

aceştia erau obligaţi să aştepte întâlnirea cu el. După aceea oamenii îşi puteau compara timpii de aşteptare ca să-şi dea seama cât de departe se găseau de cercul de putere al liderului.

Ya Ru închise computerul, care dispăru sub birou cu acelaşi simţ discret cu care se ivise. Îşi turnă un pahar cu apă dintr-o carafa de pe birou. Apa provenea din Italia şi era produsă special pentru el de către o firmă deţinută parţial de una dintre întreprinderile lui.

„Apă şi petrol, îşi zise el. Mă înconjor de lichide. Astăzi e petrolul, mâine va fi poate dreptul de a extrage apă din diverse râuri şi lacuri."

Se duse iarăşi la fereastră şi privi spre zona în care se găsea Oraşul Interzis. Îi plăcea să se ducă acolo ca să-şi viziteze prietenii. Se îngrijea de banii acestor prieteni şi avea grijă să-i înmulţească. Azi tronul împăratului era gol. Însă puterea continua să fie concentrată în interiorul zidurilor oraşului imperial antic. Deng spusese odată că vechea dinastie imperială ar fi invidiat puterea Partidului Comunist. Nu exista nici un alt ţinut din lume cu o bază de putere pe măsură. Acum fiecare al cincilea pământean era dependent de ceea ce decidea liderul de tip împărat al partidului.

Ya Ru ştia că e un om norocos. Nu uita niciodată asta. În clipa în care ar fi socotit că are drepturi şi-ar fi pierdut influenţa şi prosperitatea. El era eminenţa cenuşie din spatele elitei care poseda puterea. Era membru al Partidului Comunist; avea legături solide chiar la centrul cercurilor interioare ale puterii, unde se luau cele mai importante decizii. Totodată era şi consilier de partid. Îşi cerceta mereu drumul care îl aştepta în faţă, atent să evite capcanele şi să găsească mereu rutele sigure de înaintare.

Astăzi, cu ocazia zilei sale de naştere, ştia că se găseşte în miezul celei mai importante perioade pentru China de la Revoluţia Culturală încoace. Preocupată de secole doar de

sine, China intrase în plin proces de inspectare a restului lumii. Chiar dacă în biroul politic se ducea o luptă dramatică legată de direcția care trebuia aleasă, Ya Ru nu se îndoia defel care va fi rezultatul. Drumul pe care China deja apucase era imposibil de schimbat. Cu fiecare zi care trecea, tot mai mulți compatrioți de-ai lui Ya Ru aveau sentimentul că o duc mai bine ca înainte. Chiar dacă prăpastia dintre locuitorii oraşelor şi țărani se adâncea, o mică parte din noua prosperitate se revărsa asupra regiunilor celor mai lovite de sărăcie. Tentativa de stopare a acestei dezvoltări într-un mod care aparținea trecutului ar fi însemnat pură nebunie. Ca atare, vânătoarea pentru piețe străine şi materii prime trebuia să se intensifice tot mai mult.

Îşi zări chipul reflectat în geamul imens al ferestrei. Probabil că şi Wang San arătase cam la fel.

„Au trecut mai bine de 135 de ani, îşi zise Ya Ru. San nu şi-ar fi putut imagina niciodată viața pe care o duc eu azi. Dar eu îmi pot imagina viața pe care a dus-o el şi îi pot înțelege furia. China întreagă a fost umbrită de nedreptățile trecutului."

Ya Ru se uită iarăşi la ceas; deşi nu trecuse încă o jumătate de oră, era gata să-şi primească primul musafir.

O uşă ascunsă în zid se deschise în lateral, permițându-i să intre în încăpere lui Hong Qiu, sora lui Ya Ru. Femeia părea o adevărată frumusețe.

Se întâlniră în mijlocul încăperii.

— Bună, frățiorul meu mai mic, zise ea. Eşti un pic mai bătrân ca ieri. Într-o bună zi o să mă prinzi din urmă.

— Nu, replică Ya Ru. N-o voi face. Dar nici unul dintre noi nu ştie exact care îl va îngropa pe celălalt.

— De ce spui asta acum? La urma urmei e ziua ta de naştere!

— Dacă ai avea o urmă de bun-simț în tine ai şti că moartea ne pândeşte pe toți.

Ya Ru o conduse către un şir de scaune din capătul încăperii. Cum ea nu bea alcool, Ya Ru o servi cu ceai dintr-un ceainic placat cu aur. El continuă să bea apă.

Hong Qiu îi zâmbi. După care deveni brusc serioasă.

— Am un cadou pentru tine. Dar mai întâi vreau să aflu dacă zvonul pe care l-am auzit e adevărat.

Ya Ru îşi deschise larg brațele.

— Sunt înconjurat în permanență doar de zvonuri. La fel ca toți bărbații proeminenți, ca să nu mai menționez femeile. Cum eşti tu, draga mea soră.

— Vreau să ştiu dacă e adevărat că s-a dat mită pentru contractul de construcție la Olimpiadă. Hong Qiu trânti cu zgomot ceaşca de ceai pe masă. Înțelegi implicațiile? Mită şi corupție?

Ya Ru îşi pierdu răbdarea. Găsea adesea conversațiile lor ca fiind distractive, căci Hong Qiu era inteligentă şi caustică în felul de a se exprima. În acelaşi timp, el se bucura de ocazia de a-şi modela mai bine argumentele prin discutarea lor cu ea. Hong Qiu era susținătoarea abordărilor de modă veche bazate pe idealuri care nu mai însemnau nimic. Solidaritatea reprezenta o marfă ca oricare alta. Comunismul clasic nu reuşise să supraviețuiască rigorilor impuse de o realitate pe care vechii teoreticieni nu reuşiseră niciodată să o accepte. Faptul că marele Karl Marx avusese dreptate în privința multor fundamente ale economiei politice sau că Mao demonstrase că până şi țăranii săraci se pot elibera de viețile lor mizere nu însemna că marile provocări la adresa Chinei de acum puteau fi rezolvate apelând la metode clasice.

Hong Qiu se postase cu spatele pe şaua calului care ducea spre viitor. Ya Ru ştia că ea avea să cadă în curând de pe acea şa.

— Nu vom fi niciodată duşmani, zise el. Membrii familiei noastre au fost pionieri atunci când au decis să se elibereze de decadenţă şi mizerie. Doar că avem viziuni diferite asupra metodelor care ar trebui folosite. Bineînţeles că nu mituiesc pe nimeni, aşa cum nu mai îngădui nimănui să cumpere favoruri de la mine.

— Nu te gândeşti decât la tine. La nimeni altcineva. Îmi vine greu să cred că îmi spui adevărul.

Ya Ru se înfurie.

— Tu la ce te gândeai cu şaisprezece ani în urmă, când i-ai aplaudat pe bătrânii care conduceau partidul şi care au ordonat tancurilor să îi zdrobească pe protestanţii din piaţa Tienanmen? Ce gândeai atunci? Ţi-a trecut prin minte că puteam fi unul dintre protestanţi? Aveam douăzeci şi doi de ani pe atunci.

— Era nevoie de măsuri. Era ameninţată stabilitatea întregii ţări.

— De o mie de studenţi? Fii serioasă, Hong Qiu. Te temeai de cu totul altceva.

— De ce anume?

Ya Ru se aplecă în faţă şi şopti:

— De ţărani. Te temeai că îi vor sprijini pe studenţi. În loc să începeţi să vă gândiţi la noi modalităţi de progres pentru ţara noastră, aţi recurs la arme. În loc să rezolvaţi o problemă, aţi încercat să o ascundeţi.

Hong Qiu nu răspunse. Îşi privi fratele drept în ochi. Ya Ru se gândi în acea clipă că amândoi proveneau dintr-o familie care cu doar două generaţii înainte n-ar fi îndrăznit niciodată să se uite drept în ochii unui mandarin.

— N-ar trebui să zâmbeşti niciodată unui lup, replică Hong Qiu. Dacă o faci, lupul crede că vrei să ataci.

Se ridică şi puse un pachet legat cu panglică roşie pe masă.

— Mă îngrijorează să văd încotro te îndrepți, frățioare. Voi face tot ce pot ca să mă asigur că țara noastră nu se transformă în ceva de care să ne fie ruşine. Marea luptă de clasă se va întoarce. Tu de partea cui eşti? De partea ta, nu a poporului.

— Deocamdată eu mă întreb care dintre noi este lupul, ripostă Ya Ru.

Se ridică şi porni spre sora lui, dar aceasta se întoarse cu spatele şi plecă. Se opri în fața zidului. Ya Ru se duse la birou şi apăsă butonul care deschidea uşa ascunsă.

Se întoarse la masă şi desfăcu pachetul dăruit de Hong Qiu. Acesta conținea o cutiuță din jad. Înăuntrul cutiuței se găsea o pană albă şi o piatră.

Nu reprezenta ceva neobişnuit ca el şi Hong Qiu să facă schimb de cadouri care includeau şarade sau mesaje ascunse, înțelese imediat semnificația cadoului ei. Se referea la un poem de Mao. Pana simboliza o viață irosită, iar piatra o viață – şi o moarte – cu însemnătate.

„Sora mea mă avertizează, îşi zise Ya Ru. Sau poate că mă provoacă. Ce drum voi alege să urmez pentru tot restul vieții?”

Zâmbi şi hotărî ca la următoarea aniversare a zilei ei de naştere să angajeze un artist care să-i sculpteze un frumos lup din fildeş.

Îi respecta încăpățânarea. Hong Qiu era cu adevărat sora lui din punct de vedere al tăriei de caracter şi al voinței. Era clar că ea avea să continue să i se opună lui şi celor din guvern care urmau aceeaşi cale ca el. Însă greşea când condamna progresele pe care le sprijinea el, cele care aveau să facă iarăşi din China cea mai puternică țară din lume.

Ya Ru se aşează la birou şi aprinse lampa. Îşi puse cu mare grijă o pereche de mănuşi albe din bumbac pe mâini. Apoi reîncepu să răsfoiască jurnalul scris de Wang San şi transmis în cadrul familiei din generație în generație. Hong

Qiu îl citise şi ea, dar nu îl înțelesese în acelaşi mod cum îl înțelesese fratele ei.

Ya Ru întoarse ultima pagină a jurnalului. Wang San ajunsese la optzeci şi trei de ani, era foarte bolnav şi avea să moară în scurt timp. Ultimele lui cuvinte exprimau grija că va muri fără să înfăptuiască toate lucrurile pe care le promisese fraților lui.

„Mor prea repede. Dar chiar dacă aş fi trăit o mie de ani, tot aş fi murit prea repede, căci n-aş fi reuşit să restaurez onoarea familiei noastre. Am făcut ce am putut, dar n-a fost suficient."

Ya Ru închise jurnalul şi îl puse într-un sertar, pe care îl încuie, îşi scoase mănuşile. Deschise un alt sertar şi scoase de acolo un plic gros. Apoi apăsă pe butonul de comunicații. Domnişoara Shen răspunse imediat.

— A sosit oaspetele meu?

— Da, e aici.

— Roagă-l să intre.

Se deschise iarăşi uşa ascunsă în zid. Omul care intră în cameră era înalt şi slab. Se mişca cu lejeritate şi aproape plutind peste covorul gros. Se înclină în fața lui Ya Ru.

— A sosit vremea să pleci, Liu Xin, rosti Ya Ru. Începutul Anului Nou occidental este cel mai bun moment ca să-ți îndeplineşti sarcina. În acest plic se găseşte tot ce ai nevoie. Te vreau înapoi aici în februarie, pentru Anul Nou chinezesc.

Ya Ru îi dădu plicul. Omul îl luă şi se înclină.

— Liu Xin, continuă Ya Ru. Sarcina pe care ți-am dat-o e mai importantă decât tot ce ți-am cerut să faci până acum. Are legătură cu viața mea şi cu familia mea.

— Voi face ce cereți.

— Ştiu asta. Dar dacă dai greş, te implor să nu te mai întorci aici. Altfel va trebui să te omor.

— Nu voi da greş.

Ya Ru încuviință. Conversația se încheiase. Liu Xin plecă şi uşa se închise discret în urma lui. Ya Ru vorbi pentru ultima dată în acea seară cu domnişoara Shen.

— Un bărbat tocmai a ieşit din biroul meu, zise el.

— Era taciturn, dar amabil.

— Dar n-a fost aici în această seară ca să mă vadă.

— Bineînțeles că nu.

— Aici a fost doar sora mea, Hong Qiu.

— N-am văzut pe nimeni altcineva. Şi nici nu am notat alt nume în registru în afară de Hong Qiu.

— Poți pleca acasă acum. Eu voi mai rămâne câteva ore.

Discuția luă sfârşit. Ya Ru ştia că domnişoara Shen avea să rămână până la plecarea lui. N-avea familie şi nici vreo altă viață în afara muncii depuse pentru el. Era demonul care îi păzea lui uşa.

Ya Ru reveni la fereastră şi privi de sus oraşul adormit. Era trecut bine de miezul nopții. Se simțea emoționat. Trecuse cu bine de ziua sa de naştere, chiar dacă discuția cu Hong Qiu nu decursese conform aşteptărilor lui. Sora lui nu mai înțelegea ce se întâmpla în lume. Refuza să accepte că vremurile se schimbau. Îl întrista să-şi dea seama că ei doi aveau să se îndepărteze tot mai mult. Dar era un lucru necesar. De dragul țării. Poate că într-o bună zi ea avea să înțeleagă, în ciuda tuturor piedicilor.

Mai important însă era faptul că acea seară reprezenta sfârşitul tuturor pregătirilor, al tuturor căutărilor şi planificărilor complicate. Ya Ru avusese nevoie de zece ani ca să stabilească ce se întâmplase în trecut şi să-şi întocmească planul de acțiune. De multe ori fusese pe punctul de a renunța. De câte ori citea jurnalul lui Wang San însă, reuşea să regăsească energia necesară pentru a merge mai departe. El avea puterea de a înfăptui ceea ce San n-ar fi reuşit niciodată să înfăptuiască.

La sfârşitul jurnalului existau câteva pagini goale. Acolo avea să scrie Ya Ru ultimul capitol după ce se termina totul. Alesese ziua lui de naştere pentru a-l trimite pe Xiu Lin în lume ca să facă ce trebuia făcut. Acum se simțea uşurat.

Ya Ru rămase multă vreme nemişcat la fereastră. După aceea stinse luminile şi plecă printr-o uşă dosnică pe unde se ajungea la liftul lui privat.

Când se urcă în maşină, care îl aştepta în parcarea subterană, îi ceru şoferului să oprească în piața Tienanmen. Prin geamurile fumurii văzu piața, pustie acum, cu excepția prezenței permanente a soldaților de pază în uniformele lor verzi.

Acolo proclamase Mao naşterea noii Republici Populare. Pe atunci Ya Ru nici nu se născuse măcar.

Evenimentele mărețe care aveau să se petreacă în curând nu vor fi aclamate în această piață din timpul Imperiului de Mijloc.

Noua ordine mondială avea să se desfăşoare în tăcerea cea mai deplină. Până ce nimeni nu avea să mai poată împiedica ceea ce urma să se întâmple.

PARTEA A TREIA
Panglica roşie (2006)

> Oriunde se duc bătălii există victime, iar moartea reprezintă o prezență banală. Mai aproape de inimile noastre sunt însă interesele oamenilor şi suferințele marii majorități, iar când murim pentru popor, avem parte de o moarte onorabilă. Cu toate astea, trebuie să facem totul ca să evităm victimele inutile.
>
> Mao Zedong, 1944

Rebelii

17

Birgitta Roslin găsi ce căuta chiar în spatele restaurantului chinezesc, într-un colț. Lipsea una dintre panglicile roşii de la lampadarul care atârna deasupra mesei.

Rămase nemişcată şi îşi ținu respirația.

„Cineva a stat aici, îşi zise ea. Apoi, din acest loc s-a îndreptat spre Hesjövallen.”

Trebuia să fi fost un bărbat. În mod clar un bărbat.

Privi în jurul ei prin restaurant. Tânăra chelneriță îi zâmbi. Dinspre bucătărie se auzeau voci puternice în chinezeşte.

Îi trecu prin minte că nici ea şi nici poliția nu reuşiseră să înțeleagă scopul celor petrecute. Era un scop mai mare, mai profund şi mai misterios decât cel la care ei s-ar fi putut gândi.

De fapt, nu ştiau nimic.

Rămase la masă, ciugulind absentă din mâncarea aşezată în fața ei. Continua să fie singurul client din restaurant. Îi făcu semn chelneriței şi îi arătă lampadarul de deasupra.

— Lipseşte o panglică, zise ea.

La început, chelneriță păru să nu înțeleagă vorbele ei. Birgitta arătă din nou spre lampadar. Chelnerița dădu surprinsă din cap. Habar n-avea de panglica lipsă. Se aplecă şi se uită sub masă, în caz că panglica căzuse acolo.

— Dusă, zise ea. Nu văd.

— De câtă vreme lipseşte? întrebă Birgitta.

Chelnerița o privi nedumerită. Roslin repetă întrebarea, zicându-şi că tânăra nu înțelesese.

Chelnerița scutură în grabă din cap.

— Nu ştiu. Dacă masa nu e bună, vă rog schimbaţi.

Înainte ca Birgitta să poată răspunde, chelneriţa se repezi ca să se ocupe de un grup de clienţi care tocmai intrase în restaurant. Roslin bănui că era un grup de autorităţi locale. Când îi auzi vorbind, îşi dădu seama că erau delegaţi la o conferinţă, discutând despre nivelul mare al şomajului din Hälsingland. Continuă să mănânce încet din felurile de pe masa ei, în vreme ce restaurantul se umplea de clienţi. Tânăra chelneriţă ajunse repede să nu se mai poată descurca singură. În cele din urmă, din bucătărie ieşi un bărbat, care începu să o ajute cu tacâmurile şi cu ştersul meselor.

După circa două ore, lucrurile începură să mai lâncezească. Roslin continua să se joace cu mâncarea ei. Comandă o ceaşcă de ceai verde şi îşi omorî timpul gândindu-se la tot ce i se întâmplase de când sosise în Hälsingland.

Chelneriţa reveni la ea şi întrebă dacă doamna mai dorea şi altceva.

— Aş vrea să vă pun câteva întrebări, răspunse Roslin.

În restaurant mai existau încă alţi consumatori. Chelneriţa vorbi cu bărbatul care o ajutase, după care se întoarse la masa Birgittei.

— Dacă vreţi cumpăraţi lampa, pot aranja, zise ea cu un zâmbet.

Birgitta Roslin zâmbi la rândul ei.

— Nu vreau nici o lampă, zise ea. Aţi avut deschis de Anul Nou?

— Avem mereu deschis, răspunse chelneriţa. Ore lucru chinezeşti. Mereu deschis când alţii închis.

— Vă amintiţi de clienţii pe care îi aveţi?

— Tu fost aici înainte, zise chelneriţa. Ţin minte clienţi.

— Îţi aminteşti dacă a stat cineva la masa asta de Anul Nou?

Chelneriţa clătină din cap.

— E masă bună. Mereu client aici. Stai aici acum. Mâine altcineva stă aici.

Birgitta Roslin îşi dădu seama că era inutil să meargă mai departe cu astfel de întrebări vagi. Trebuia să fie mai precisă. După câteva secunde de gândire, îşi dădu seama cum să procedeze.

— Cu ocazia Anului Nou, începu ea, aţi avut vreun client pe care să nu-l mai fi văzut înainte?

— Niciodată?

— Niciodată. Nici înainte, nici după.

Putea constata cu propriii ochi cum chelneriţă îşi scotocea mintea.

Ultimii clienţi de prânz se ridicau să plece. Sună telefonul de pe tejghea. Chelneriţa răspunse şi notă o comandă de livrare mâncare. Apoi se întoarse la masa lui Roslin. Între timp, cineva din bucătărie începuse să intoneze o melodie.

— Muzică frumoasă, zise chelneriţă, zâmbind. Muzică chinezească. Îţi place?

— Drăguţă, răspunse Birgitta. Foarte drăguţă.

Chelneriţa ezită. În cele din urmă dădu din cap, mai întâi cu ezitări, apoi cu mai multă fermitate.

— Bărbat chinez, zise ea.

— Care a stat aici?

— Pe acelaşi scaun cu tine. El mâncat cină.

— Când s-a întâmplat?

Chelneriţa se gândi câteva secunde.

— Ianuarie. Dar nu Anul Nou. Mai târziu.

— Cât de târziu?

— Nouă, zece zile poate?

Roslin îşi muşcă buza. Se potrivea. Violenţele din Hesjövallen se petrecuseră în noaptea dintre 12 şi 13 ianuarie.

— Putea să fi fost două zile mai târziu?

Chelnerița aduse un registru în care erau înregistrate toate rezervările.

— Doisprezece ianuarie, zise ea. Atunci a stat aici. Nu a închiriat masă, dar țin minte alți clienți care erau aici.

— Cum arăta?

— Chinez. Subțire.

— Ce a spus?

Chelnerița răspunse imediat, surprinzând-o.

— Nimic. Arăta ce voia.

— Dar era în mod sigur chinez?

— Încercat să vorbesc chinezeşte cu el, dar a spus doar „tăcere". Şi arăta. Cred că voia singur. A mâncat. Supă, pachețele de primăvară, *nasi goring* şi desert. Era foarte foame.

— A băut ceva?

— Apă şi ceai.

— Şi n-a spus nimic de la început până la sfârşit?

— Voia singur.

— După aia ce s-a întâmplat?

— A plătit. Bani suedezi. Apoi a plecat.

— Şi nu s-a mai întors?

— Nu.

— El a luat panglica roşie?

Chelnerița râse.

— De ce face asta?

— Are vreo semnificație aparte panglica roşie?

— E panglică roşie. Ce să însemne?

— S-a mai întâmplat şi altceva?

— Cum adică?

— După ce a plecat?

— Pui multe întrebări ciudate. Eşti de la Fisc? El nu munceşte aici. Noi plătim taxe. Toți care muncesc aici au hârtii.

— Mă întrebam doar. L-ai mai văzut vreodată?

Chelnerița arătă spre fereastră.

— S-a dus în dreapta. Ningea. Apoi dispărut. Nu s-a întors. De ce întrebi?

— S-ar putea să îl cunosc, replică Birgitta Roslin.

Plăti consumația şi plecă. După ce ieşi din restaurant făcu la dreapta. Ajunse la o intersecție şi se opri să privească în jurul ei. Pe una dintre străzile laterale se vedeau nişte buticuri şi o parcare. Cealaltă stradă era o fundătură. În capătul ei se zărea un mic hotel cu o firmă luminoasă în spatele unui geam de sticlă crăpat. Birgitta privi încă o dată în toate direcțiile, apoi studie din nou firma hotelului.

Se întoarse la restaurantul chinezesc. Chelnerița şedea pe un scaun şi fuma. Țâşni imediat de pe loc când auzi uşa deschizându-se şi îşi stinse instantaneu țigara.

— Mai am o întrebare, rosti Roslin. Omul care a stat la masa din colț – purta palton sau ceva care să semene cu haine groase?

Chelnerița se gândi câteva clipe.

— Nu, nu haină, răspunse ea. Cum ştii asta?

— N-am ştiut. Termină-ți țigara. Îți mulțumesc pentru ajutor.

Uşa hotelului era ruptă. Cineva încercase să o spargă şi încuietoarea arăta ca şi cum ar fi fost reparată doar provizoriu. Făcu câțiva paşi până la recepție, o simplă tejghea în fața unei uşi. Nu era nimeni acolo. Descoperi o sonerie şi vru să apese pe ea când brusc îşi dădu seama că stătea cineva în spatele ei. Era un bărbat străveziu de slab ce era, ca şi cum ar fi fost grav bolnav. Omul purta ochelari cu dioptrii mari şi mirosea a alcool.

— Vreți o cameră?

Birgitta sesiză numaidecât un uşor accent de Gothenburg în vocea lui.

— Vreau doar să pun câteva întrebări. Despre un amic de-al meu care cred că a stat aici.

Omul se îndepărtă. Papucii cu care era încălțat scoteau un pleoscăit la fiecare pas. În cele din urmă ajunse în spatele tejghelei. Cu mâinile tremurând, scoase un registru de hotel. Roslin nu şi-ar fi putut niciodată închipui că existau şi hoteluri precum cel în care se găsea acum. Avea senzația că făcuse un salt înapoi în timp, într-un film din anii 1940.

— Cum se numeşte oaspetele?

— Ştiu doar că e chinez.

Individul dădu registrul la o parte, se uită dur la Birgitta şi clătină din cap. Roslin avu impresia că nefericitul suferă de maladia Parkinson.

— E normal să îți cunoşti prietenii după nume. Chiar dacă sunt chinezi.

— E prietenul unui prieten.

— Şi când se presupune că a stat aici?

„Câți oaspeți chinezi ați avut aici? întrebă ea în gând. Dacă a existat vreunul, ar trebui să ai habar de el."

— La începutul lui ianuarie.

— Eram în spital atunci. Cât am fost plecat, de hotel a avut grijă un nepot de-al meu.

— L-ați putea suna?

— Mă tem că nu. În acest moment e plecat într-o excursie spre Arctica.

Individul se apucă să studieze îndeaproape paginile registrului.

— De fapt am avut un bărbat din China care a stat aici, rosti el brusc. Un oarecare domn Wang Min Hao din Beijing. A stat aici o noapte. Pe douăsprezece ianuarie. Ăsta e omul pe care îl căutați?

— Da, răspunse Birgitta, abia reținându-şi emoția. El e.

Omul întoarse registrul, ca să poată citi şi ea. Birgitta luă o hârtie din geantă şi îşi însemnă amănuntele. Nume, număr de paşaport şi ceva care semăna cu o adresă din Beijing.

— Vă mulţumesc, zise ea. M-aţi ajutat enorm. A lăsat ceva în urma lui în hotel?

— Numele meu este Sture Hermansson, rosti omul. Eu şi soţia mea avem acest hotel din 1946. Ea a murit. În curând voi muri şi eu. Ăsta e ultimul an de existenţă al hotelului. Clădirea o să fie demolată.

— E trist când lucrurile stau aşa.

Hermansson gemu dezaprobator.

— Ce să fie trist? Locul ăsta e o ruină. Şi eu sunt o ruină. Nu e nimic ciudat când bătrânii mor. Dar cred că acest chinez chiar a lăsat ceva în urma lui.

Bătrânul dispăru în încăperea din spatele tejghelei. Birgitta Roslin aşteptă.

Tocmai începea să se întrebe dacă individul nu murise când acesta reapăru. Ţinea o revistă în mână.

— Când m-am întors de la spital am găsit asta într-un coş de gunoi. O rusoaică îmi face curăţenie pe aici. Cum am doar opt camere, se descurcă de una singură. Însă e neglijentă. Când m-am întors de la spital am verificat tot hotelul. Asta era încă în camera chinezului.

Sture Hermansson îi dădu revista. Era în chinezeşte şi descria exterioare chinezeşti şi oameni. Birgitta bănui că era vorba mai degrabă despre o broşură de relaţii publice a unei companii decât de o revistă ca atare. Pe spatele publicaţiei erau scrise cu cerneală, neglijent, câteva caractere chinezeşti.

— O puteţi lua, rosti Hermansson. Nu ştiu chineză.

Birgitta o băgă în poşetă şi se pregăti să plece.

— Vă mulţumesc mult pentru ajutor.

Hermansson zâmbi.

— Pentru nimic. Sunteți mulțumită?

— Mai mult decât atât.

Se îndrepta spre ieşire când auzi vocea lui Hermansson în urma ei.

— S-ar putea să mai am ceva pentru dumneavoastră. Dar păreți grăbită – poate că nu aveți timp?

Birgitta Roslin se întoarse la tejghea. Hermansson zâmbi. Apoi arătă spre ceva din spatele capului. La început Roslin nu-şi dădu seama despre ce era vorba. Se vedea un ceas atârnând de perete şi un calendar cu un service auto care promitea servicii prompte şi eficiente pentru toate autovehiculele Ford.

— Nu înțeleg la ce vă referiți.

— Cred că aveți vederea mai proastă ca a mea, zise Hermansson.

Scoase un băț de lemn de sub tejghea.

— Ceasul merge prost, explică el. Folosesc bățul ca să potrivesc limbile. Unui trup bătrân şi şubred ca al meu nu i-ar prinde deloc bine să se urce pe o scară pentru aşa ceva.

Arătă mai sus pe perete, alături de ceas. Birgitta văzu un ventilator. Continua să nu priceapă ce vrea el să-i arate. Apoi îşi dădu seama: nu era un ventilator, ci o deschidere în perete pentru obiectivul unei camere de luat vederi.

— Putem afla cum arăta omul acela, zise Sture Hermansson, părând mulțumit de sine.

— E o cameră de supraveghere?

— Cu siguranță. Eu am construit-o.

— Deci faceți poze tuturor celor care stau în hotel?

— Filme video. Nici măcar nu ştiu dacă e legal. Dar am un buton sub tejghea pe care îl apăs. Camera îi filmează pe toți cei care stau acolo.

O privi cu un zâmbet amuzat.

— De exemplu, tocmai v-am filmat, zise el. Stați exact în locul potrivit pentru o poză bună.

Roslin îl însoți în încăperea din spatele tejghelei. În mod clar camera servea drept dormitor şi birou pentru bătrân. Printr-o uşă deschisă se vedea o bucătărie de modă veche, unde o femeie stătea în picioare şi spăla vase.

— E Natasha, zise Hermansson. Numele ei adevărat e altul, dar eu cred că toate rusoaicele ar trebui să se numească Natasha.

Se uită la Roslin şi o umbră îi trecu peste chip.

— Sper că nu sunteți ofițer de poliție, rosti el.

— Cu siguranță, nu.

— Nu cred că are toate documentele în ordine. Dar din câte am înțeles, chestia asta e valabilă în cazul celor mai mulți muncitori ilegali din țara noastră.

— Nu cred că e adevărat, replică Birgitta. Dar nu sunt ofițer de poliție.

Bătrânul se apucă să răsfoiască prin teancul de casete video. Toate aveau date pe ele.

— Să sperăm că nepotul meu şi-a amintit să apese butonul, zise el. N-am verificat filmele de la începutul lui ianuarie. Nu prea am avut oaspeți de atunci încoace.

După multe căutări care o făcură pe Birgitta să vrea să-i smulgă casetele din mâini, bătrânul o găsi pe cea potrivită şi porni televizorul. Natasha trecu prin încăpere ca o umbră tăcută, după care dispăru.

Hermansson apăsă butonul PLAY. Roslin se aplecă în față. Imaginea era surprinzător de clară. Un bărbat cu o căciulă mare de blană stătea la tejghea.

— Lundgren din Järvsö, zise Hermansson. Vine o dată pe lună ca să stea aici pentru a fi lăsat să bea ca prostul în camera lui. Când se îmbată cântă tot felul de imnuri. Apoi se întoarce acasă. Un om drăguț. Negustor de mărunțişuri. Vine să stea la mine de aproape treizeci de ani. Îi ofer o reducere.

Ecranul televizorului tremură. Când imaginea se limpezi din nou, în fața tejghelei stăteau două femei de vârstă mijlocie.

— Prietenele Natashei, zise Hermansson cu solemnitate. Vin din când în când. N-aş vrea să mă gândesc din ce îşi câştigă existența. Dar nu au voie să distreze oaspeții din acest hotel. Oricum, bănuiesc că fac asta când eu dorm.

— Şi ele primesc reducere?

— Toată lumea primeşte reducere. Nu am prețuri fixate. Hotelul merge pe pierdere de la sfârşitul anilor 1960. Eu trăiesc, de fapt, dintr-un mic portofoliu de acțiuni şi stocuri. Îmi pun baza în industria lemnului şi în industria grea. Prietenilor mei de încredere le dau un singur sfat.

— Care ar fi acela?

— Acțiuni industriale suedeze. Sunt imbatabile.

Pe ecran apăru o nouă imagine. Birgitta Roslin se îndreptă de spate şi observă imaginea cu mare atenție. Bărbatul se vedea clar. Un chinez, îmbrăcat cu o haină groasă, de culoare închisă. Omul îşi ridică privirea spre camera de filmat. Ca şi cum s-ar fi uitat drept în obiectivul ei. „Tânăr, îşi zise Roslin. Nu mai mult de treizeci de ani, în afara faptului că imaginea minte." Individul îşi luă cheia de la cameră şi dispăru de pe ecran, care se înnegri.

— Ochii mei nu văd prea bine, zise Hermansson. Ăsta este omul pe care îl căutați?

— S-a întâmplat pe douăsprezece ianuarie?

— Cred că da. Dar pot verifica cu registrul ca să văd dacă s-a cazat după prietenele noastre rusoaice.

Omul se ridică şi se duse la tejgheaua recepției. În vreme ce el era plecat, Birgitta Roslin reuşi să se joace de mai multe ori cu imaginile chinezului. Îngheță imaginea în momentul în care acesta se uitase drept spre camera de filmat. „A observat-o, îşi zise ea. După aceea individul se

uită în jos şi îşi întoarce faţa. Ba chiar îşi schimbă poziţia, ca să nu i se vadă faţa." Totul se desfăşura cu repeziciune. Birgitta dădu înapoi şi urmări iarăşi secvenţa. Acum văzu că individul era permanent în alertă, căutând din priviri camera de filmat. Îngheţă iarăşi imaginea. Un bărbat cu păr tuns scurt, privire intensă şi buze strâns lipite. Mişcări iuţi şi alerte. Poate chiar mai în vârstă decât la prima ei impresie.

Hermansson se întoarse.

— Se pare că avem dreptate, zise el. S-au cazat două doamne rusoaice, folosind nume false, ca de obicei. Apoi a venit acest bărbat, domnul Wang Min Hao din Beijing.

— E posibil să fac o copie?

Hermansson ridică din umeri.

— Puteţi lua caseta. Mie la ce să-mi folosească? Am instalat camera şi echipamentul video doar pentru propriul amuzament. Şterg casetele la fiecare şase luni. Luaţi-o.

Hermansson băgă caseta în carcasa ei şi i-o dădu Birgittei. Se întoarseră amândoi în hol. Natasha curăţa globurile becurilor care iluminau intrarea în hotel.

Sture Hermansson o strânse amical de braţ pe Birgitta Roslin.

— Acum îmi spuneţi de ce vă interesează aşa de mult acest chinez? Vă datorează bani?

— De ce să-mi datoreze?

— Toată lumea datorează ceva cuiva. Dacă cineva începe să pună întrebări despre oameni, de obicei e vorba de bani.

— Cred că acest om poate furniza răspunsuri la anumite întrebări, răspunse Roslin. Dar mă tem că nu vă pot dezvălui care sunt aceste întrebări.

— Şi nu sunteţi ofiţer de poliţie?

— Nu.

— Dar nu veniţi de prin părţile astea, nu?

— Nu. Mă numesc Birgitta Roslin şi vin din Helsingborg. V-aş fi recunoscătoare dacă mă sunaţi în cazul că individul apare din nou.

Scrise adresa şi numărul ei de telefon pe o bucată de hârtie, pe care i-o dădu lui Sture Hermansson.

Când ajunse înapoi în stradă constată că asuda. Privirea chinezului continua s-o urmărească. Puse caseta în poşetă şi privi în jurul ei, neştiind exact ce avea să facă în continuare. Ar fi trebuit să fie pe drumul de întoarcere spre Helsingborg – era deja după-amiază târziu. Intră într-o biserică din apropiere şi se aşeză pe o strană din faţă. Era răcoare înăuntru. Un bărbat şedea în genunchi lângă unul din zidurile groase şi repara tencuiala. Birgitta încercă să judece la rece. În Hesjövallen fusese descoperită o panglică roşie. Aceasta zăcea în zăpadă. Printr-o pură coincidenţă, ea reuşise să meargă pe urma panglicii până într-un restaurant chinezesc. Un chinez mâncase acolo în seara zilei de 12 ianuarie. Ulterior în cursul acelei nopţi sau devreme în dimineaţa următoare un număr mare de oameni muriseră în Hesjövallen.

Se gândi la imaginea de pe caseta lui Sture Hermansson. Oare era normal să creadă că un om singur înfăptuise toate acele crime? Să fi fost implicaţi şi alţii, despre care ea n-avea încă habar? Sau panglica roşie ajunsese în zăpadă în Hesjövallen din cu totul alte motive?

Nu găsi nici un răspuns. Scoase din poşetă broşura care fusese abandonată în coşul de gunoi din camera de hotel. Broşura îi întărea îndoiala legată de legăturile posibile între acel Wang Min Hao şi tot ce se petrecuse în Hesjövallen. Ar fi lăsat un asasin astfel de indicii evidente în urma lui?

Interiorul bisericii era slab luminat. Birgitta îşi puse ochelarii şi răsfoi broşura. Într-un loc se vedea imaginea unui zgârie-nor din Beijing, alături de care era un text cu

caractere chinezeşti. Pe alte pagini se găseau coloane cu cifre şi poze cu chinezi zâmbind.

Cel mai mult o interesa scrierea în chineză de pe spatele broşurii. Scrierea o apropia foarte tare de Wang Min Hao. Probabil că el însuşi o scrisese. Ca amintire a ceva anume? Sau din alt motiv?

Cine era în stare să citească aşa ceva? Îşi dădu seama de răspuns aproape instantaneu. În minte îi reveni brusc trecutul ei revoluţionar roşu şi îndepărtat. Ieşi din biserică şi rămase în curtea lăcaşului cu telefonul mobil în mână. Karin Wiman, o prietenă din zilele studenţiei petrecute în Lund, era expert în limba chineză şi lucra la Universitatea din Copenhaga. Nu-i răspunse nimeni la apel, dar Birgitta lăsă un mesaj prin care o ruga pe Karin să o sune înapoi. După aceea reveni la maşina ei şi găsi un hotel mare din centrul Hudiksvallului, care avea şi camere libere. Primi o cameră spaţioasă, la ultimul etaj. Dădu drumul la televizor şi citi pe teletext că în acea noapte se prognoza ninsoare.

Se întinse pe pat şi aşteptă. Auzi un bărbat râzând într-una din camerele învecinate.

Sunetul telefonului o trezi. Era Karin Wiman, care părea oarecum uimită. Când Birgitta îi explică despre ce era vorba, Karin îi ceru să găsească un fax şi să-i transmită pagina cu înscrisul în chineză.

Birgitta reuşi să folosească aparatul de la recepţie, după care se întoarse în camera ei ca să aştepte. Afară se întunecase bine. În curând avea să sune acasă ca să explice că, din pricina înrăutăţirii vremii, trebuia să mai stea o noapte acolo unde era.

Karin Wiman o sună la ora şapte şi jumătate.

— Caracterele sunt desenate neglijent, dar cred că îmi pot da seama ce înseamnă.

Birgitta Roslin îşi ţinu respiraţia.

— Este numele unui spital. Am dat de urma lui. Se află în Beijing. Se numeşte Longfu. Este în centrul oraşului, pe o stradă numită Mei Shuguan Hutong. Nu e departe de cea mai mare galerie chinezească de artă. Îți pot trimite o hartă dacă vrei.

— Te rog.

— Bun, acum spune-mi de ce vrei să ştii toate astea. Sunt foarte curioasă. Ți s-a trezit iarăşi vechiul tău interes pentru China?

— Poate că da. Îți voi spune mai multe mai încolo. Îmi poți trimite harta pe numărul de fax al aparatului folosit de mine?

— O primeşti în câteva minute. Dar eşti prea secretoasă.

— Ai răbdare o vreme. O să-ți povestesc totul.

— Ar trebui să ne vedem.

— Ştiu. Ne vedem prea rar.

Birgitta Roslin coborî la recepție şi aşteptă. Harta cu centrul Beijingului sosi în câteva minute. Karin marcase locul cu o săgeată.

Roslin îşi dădu seama că i se făcuse foame. Hotelul nu avea restaurant, aşa că îşi luă din cameră paltonul şi ieşi. Avea să studieze harta la întoarcere.

În oraş era întuneric. Se vedeau puține maşini şi nu prea existau pietoni. Omul de la recepție îi recomandase un restaurant italian din apropiere. Birgitta se duse acolo şi mâncă într-o încăpere aproape goală.

Când ieşi din restaurant văzu că începuse să ningă. Porni înapoi spre hotel.

Se opri brusc. Din cine ştie ce motiv avea sentimentul că era urmărită. Când privi în jurul ei, nu văzu pe nimeni.

Mări pasul şi încuie camera de la hotel, asigurând-o cu lanțul. După aceea se postă în spatele draperiei şi privi spre stradă.

La fel ca înainte. Nimeni. Doar fulgii de nea, care cădeau tot mai deşi.

18

În acea noapte, Birgitta Roslin dormi prost. Se trezi de mai multe ori şi se duse la fereastră. Continua să ningă. Vântul arunca troiene înalte de-a lungul zidurilor caselor. Străzile erau pustii. În jurul orei şapte se trezi de tot din pricina plugurilor de zăpadă care intraseră în acţiune.

Înainte de a se culca sunase acasă ca să-i dea soţului detalii despre hotelul la care se cazase. Staffan o ascultase fără să spună prea multe lucruri.

Era furioasă şi dezamăgită în acelaşi timp pentru că el nu se arătase deloc surprins de faptul că ea nu era deja în drum spre casă. „A fost o vreme când am învăţat fiecare să nu săpăm prea adânc în viţiile emoţionale ale celuilalt, îşi zise ea. Oricine are nevoie de puţină intimitate. Însă asta nu trebuia să se transforme în indiferenţă. Într-acolo ne îndreptăm? Am ajuns deja acolo?"

În camera ei se găsea un fierbător electric. Îşi făcu un ceai şi se aşeză pe scaun, cu harta pe care i-o trimisese Karin Wiman. Încăperea era în semiîntuneric, singura lumină provenind de la o lampă de citit şi de la ecranul mut al televizorului. Harta era greu de citit, dar Birgitta găsi pe ea Oraşul Interzis şi piaţa Tienanmen. Asta îi trezi amintirile.

Lăsă harta jos şi se gândi la fetele ei şi la generaţia lor. Conversaţia cu Karin îi amintise de persoana care fusese ea însăşi odinioară. „Atât de aproape şi totuşi atât de departe, îşi zise ea.

Zilele alea au fost cruciale. Cu tot haosul şi naivitatea care mă cuprinsese, eram convinsă că drumul spre o lume mai bună însemna solidaritate şi eliberare. N-am uitat

niciodată acel sentiment de a fi în centrul lumii, într-un moment în care era posibil să schimbi orice.

Dar niciodată nu am reuşit să trăiesc conform acelor sentimente. În cele mai proaste momente ale mele m-am simțit ca un trădător. Nu în ultimul rând față de mama, care m-a încurajat să mă răzvrătesc. Dar dacă e să fiu sinceră cu mine, presupun că voința mea politică nu a fost decât un soi de poleială cu care mi-am spoit existența. Singurul lucru care mi-a zguduit întreaga ființă a fost hotărârea mea de a deveni un judecător onest. E ceva ce nu-mi poate fi luat de nimeni", trase ea concluzia în gând.

Îşi bău ceaiul şi îşi făcu planul de acțiune pentru acea zi. Avea să se ducă iarăşi la poliție ca să le povestească celor de acolo ce descoperise. De această dată erau obligați să o asculte. Până acum poliția nu reuşise să descopere nimic important. Când se cazase la hotel îi auzise pe mai mulți germani din hol discutând despre cele petrecute în Hesjövallen. Evenimentele constituiau o ştire importantă în străinătate în aceeaşi măsură ca şi acasă. „O pată pe imaginea de inocență a Suediei, îşi spuse ea. Crimele în masă nu au ce căuta în această țară. Astfel de lucruri se petrec doar în Statele Unite sau uneori în Rusia, dar nu şi aici, într-un sătuc paşnic şi izolat din adâncurile codrilor suedezi."

Afară continua să ningă când Birgitta Roslin ajunse din nou la sediul poliției. Temperatura scăzuse. Termometrul de pe zidul hotelului arăta minus şapte grade Celsius. Trotuarele încă nu fuseseră curățate. Ca atare, Birgitta merse cu atenție pe jos ca să evite alunecuşurile.

În zona de recepție a sediului poliției era linişte. Un ofițer citea mesajele de pe un panou de avertizare. Femeia de la dispecerat şedea nemişcată, privind în gol.

Roslin avu impresia că masacrul din Hesjövallen nici nu se petrecuse, că întreaga poveste fusese o fantezie închipuită a cuiva.

— O caut pe Vivi Sundberg.

— E în şedinţă.

— Erik Huddén?

— Tot acolo.

— Toată lumea e la şedinţă?

— Toată lumea. În afară de mine.

— Şi cât va dura?

— Imposibil de spus. Poate întreaga zi.

Femeia de la recepţie deschise uşa ca să îl lase să intre pe ofiţerul care citise panoul cu mesaje.

— Cred că s-a descoperit ceva, rosti ea cu voce coborâtă, după care plecă.

Birgitta Roslin luă un loc şi se apucă să răsfoiască un ziar. Din când în când apăreau poliţişti care dispăreau în spatele uşii de sticla. Ajunseră acolo şi mai mulţi ziarişti, şi o echipă de televiziune. Birgitta se aşteptă într-o oarecare măsură să îl vadă şi pe Lars Emanuelsson.

Nouă şi un sfert. Închise ochii şi se sprijini de perete. Tresări auzind o voce cunoscută. Vivi Sundberg stătea în faţa ei. Părea extrem de obosită şi avea cearcăne negre în jurul ochilor.

— Aţi vrut să vorbiţi cu mine.

— Dacă nu vă deranjez.

— Bineînţeles că mă deranjaţi. Dar presupun că e important. Cunoaşteţi deja procedurile.

Birgitta Roslin o urmă prin uşa de sticlă, într-un birou pustiu.

— Ăsta nu este biroul meu, zise Sundberg. Dar putem vorbi.

Roslin se aşează pe un scaun deloc confortabil destinat vizitatorilor. Vivi Sundberg rămase în picioare şi se sprijini de un stativ plin cu dosare cu coperte roşii.

Roslin se îmbărbătă, zicându-şi că situaţia era hilară. Sundberg luase deja o decizie, indiferent de ceea ce avea ea de spus, aşa că vorbele ei n-aveau nici o relevanţă pentru anchetă.

— Cred că am dat peste ceva, zise ea. Presupun că îi pot spune un indiciu.

Chipul poliţistei rămase imobil. Roslin se simţi provocată să meargă mai departe.

— Ceea ce am de spus este important, aşa că ar trebui să cereţi să mai fie şi altcineva prezent.

— De ce?

— Sunt convinsă de acest lucru.

Vivi Sundberg ieşi din încăpere şi se întoarse în scurt timp cu un bărbat care se prezentă drept procurorul districtual Robertsson.

— Eu conduc ancheta preliminară. Vivi mi-a spus că aveţi ceva să ne comunicaţi. Sunteţi judecător în Helsingburg, corect?

— Corect.

— Procurorul Halmberg mai este încă acolo?

— S-a pensionat.

— Dar încă locuieşte în Helsingborg, nu-i aşa?

— Cred că s-a mutat în Franţa. În Antibe.

— Norocosul. Acum se bucură de trabucuri de calitate. Juraţii leşinau adesea când îşi aprindea câte un trabuc în camerele din spate în cursul pauzelor de la procese. A început să piardă procese atunci când s-a interzis fumatul. Şi-a zis că e de la melancolie şi de la oprelişţea de a se simţi bine fumând.

— Am auzit şi eu astfel de poveşti.

Procurorul se aşează la birou. Sundberg îşi reluase poziția lângă stativul cu dosare. Birgitta descrise cu amănunte ceea ce descoperise. Cum recunoscuse panglica roşie, cum mersese pe urmele ei până la restaurant, cum aflase apoi că un chinez vizitase Hudiksvall. Aşează caseta video pe birou împreună cu broşura în chineză şi explică ce însemnau caracterele de pe coperta din spate.

Robertsson o privi lung. Vivi Sundberg îşi examina mâinile. Apoi Robertsson puse mâna pe caseta video şi se ridică în picioare.

— Hai să ne uităm la asta. Acum, imediat.

Se duseră într-o sală de conferințe unde o femeie de origine asiatică strângea ceşti de cafea şi pungi de hârtie. Birgitta Roslin tresări auzind felul brutal în care Vivi Sundberg îi porunci femeii de serviciu să părăsească încăperea. După ce întâmpină câteva dificultăți şi trase câteva înjurături, Robertsson reuşi să facă videocasetofonul să funcționeze.

Cineva ciocăni la uşă. Robertsson îşi ridică vocea şi spuse că nu putea fi deranjat. Pe ecran apărură rusoaicele, dar dispărură repede. Imaginea clipi. Wang Min Hao ocupă spațiul central, se uită la camera de filmat, apoi pleacă. Robertsson dădu banda înapoi şi o opri în clipa în care Wang se uita la cameră. Acum devenise şi Sundberg interesată. Polițista trase draperiile de la cea mai apropiată fereastră, astfel că imaginea de pe ecran deveni mai limpede.

— Wang Min Hao, zise Birgitta Roslin. Presupunând că ăsta e numele lui real. Apare din senin aici, în Hudiksvall, pe data de douăsprezece ianuarie. Îşi petrece noaptea la un mic hotel, după ce a smuls mai întâi o panglică roşie de la un lampadar care atârna deasupra unei mese de restaurant. Panglica este ulterior descoperită la locul crimelor din Hesjövallen.

Robertsson se postase în fața ecranului de televizor, aplecat spre acesta. Se așează iarăși pe scaun. Vivi Sundberg deschise o sticlă de apă minerală.

— Ciudat, rosti Robertsson. Să înțeleg că ați verificat că panglica roşie provine chiar de la acel restaurant?

— Sunt sigură de asta.

— Ce se petrece aici? întrebă Vivi Sundberg pe un ton ridicat. Desfăşurați cumva un soi de anchetă particulară?

— Nu vreau să vă stau în cale, replică Birgitta Roslin. Ştiu că sunteți foarte ocupați.

Sundberg părăsi brusc încăperea.

— Le-am cerut oamenilor să aducă lampadarul acela de la restaurant, zise polițista când reveni.

— Nu e deschis înainte de ora unsprezece, zise Roslin.

— E un oraş mic, ripostă Sundberg. Mergem la proprietar şi îi ordonăm să deschidă.

— Asigură-te că haita de reporteri nu află despre asta, o avertiză Robertsson. Imaginează-ți titlurile din ziare: „Un chinez în spatele masacrului din Hesjövallen?”

— Cu greu să apară aşa ceva după conferința noastră de presă de după-amiază, replică Sundberg.

„Aşadar, fata de la intrare a avut dreptate, îşi spuse Roslin. S-a întâmplat ceva, şi acest ceva va fi făcut public astăzi. De-asta sunt interesați doar pe jumătate de ce le arăt eu.”

Robertsson începu să tuşească. Un atac violent, care îi înroşi obrajii.

— Țigările, mărturisi el. Am fumat la viața mea atât de multe țigări încât dacă ar fi aşezate de la un capăt la altul s-ar întinde din centrul Stockholmului până undeva la sud de Södertälje. Cam de la Botkyrka încolo ar avea şi filtru. Nu că filtrele ar fi îmbunătățit lucrurile cu ceva.

— Haideți să terminăm cu povestea asta, rosti Vivi Sundberg, aşezându-se pe un scaun. Aţi creat destule necazuri şi nemulţumiri în clădirea asta.

„Acum o să ridice chestiunea jurnalelor, gândi Roslin. Ziua de azi se va sfârşi cu Robertsson căutând un motiv ca să mă acuze. Obstrucționarea justiției nu prea merge, dar sunt şi alte posibilități.”

Însă Sundberg nu făcu nici o referire la jurnale, lăsând-o pe Roslin cu senzația că există în mod cert o înțelegere între ele, în ciuda atitudinii polițistei. Ce se petrecuse între ele reprezenta ceva despre care colegul care tuşea al lui Sundberg nu trebuia neapărat să afle.

— În mod clar vom cerceta pista, zise Robertsson. Nu avem idei preconcepute, dar nu există nici un alt indiciu care să ne îndrepte spre implicarea unui chinez.

— Cum rămâne cu arma? întrebă Roslin. Aţi găsit-o?

Nu-i răspunse nimeni. „Au găsit-o, îşi zise Roslin. Asta o să anunțe după-amiază. Bineînțeles că asta e.”

— Deocamdată nu putem face nici un comentariu, răspunse Robertsson. Să aşteptăm sosirea lampadarului şi să comparăm panglicile. Dacă sunt la fel, atunci informațiile furnizate vor deveni dovezi care merită să fie urmărite. Evident că vom păstra caseta.

Întinse mâna după un carnet şi începu să scrie în el.

— Cine l-a văzut pe acest chinez?

— Chelnerița din restaurant.

— Mănânc des acolo. E cea tânără sau cea bătrână? Sau nenorocitul ăla bătrân din bucătărie? Cel cu neg pe frunte?

— Cea tânără.

— Uneori e foarte modestă şi timidă, alteori flirtează cu impertinență. Cred că e plictisită de moarte. Altcineva?

— Altcineva care să facă ce anume?

Robertsson oftă.

— Stimată colegă de breaslă, ne-ai surprins pe toţi cu acest chinez care a răsărit din senin. Cine l-a mai văzut? Întrebarea nu putea fi mai directă.

— Un nepot al proprietarului hotelului. Nu-i ştiu numele, dar Sture Hermansson spunea că e plecat în Arctica.

— Cu alte cuvinte, ancheta începe să capete dimensiuni geografice nemaiauzite. Mai întâi scoţi un chinez misterios. Acum ne spui că există un martor, dar care e în Arctica. Se scrie despre povestea asta în *Time* şi *Newsweek,* cei de la *Guardian* m-au sunat de la Londra, iar *Los Angeles Times* şi-a manifestat interesul. A mai văzut cineva această persoană de origine chineză? Sper că oricine ai menţiona nu se află în acest moment în deşertul australian.

— Există o cameristă la hotel. E rusoaică.

Robertsson ripostă aproape cu triumf în voce:

— Ce v-am zis? Acum e implicată şi Rusia. Cum o cheamă?

— E cunoscută drept Natasha. Dar după spusele lui Sture Hermansson numele ei adevărat este altul.

— Poate că stă ilegal aici, interveni Vivi Sundberg. Uneori dăm peste ruşi şi polonezi care n-ar trebui să se afle aici.

— Dar asta nu prea contează în acest moment, replică Robertsson. L-a mai văzut cineva pe acest chinez?

— Nu ştiu, răspunse Birgitta Roslin. Dar cumva trebuie să fi venit şi să fi plecat de aici. Cu autobuzul? Cu taxiul? Cu siguranţă că l-a observat cineva.

— O să cercetăm, zise Robertsson, lăsându-şi jos pixul. Presupunând că informaţiile astea devin importante.

„Ceea ce tu nu crezi, îşi spuse Roslin. Crezi că sunt mai importante pistele tale, oricare ar fi alea."

Sundberg şi Robertsson ieşiră din cameră. Roslin se simţea obosită. Probabilitatea ca descoperirile ei să aibă vreo

legătură cu cazul erau mici şi continuau să se micşoreze. Experiența profesională îi spunea că faptele ciudate se dovedeau adesea indicii moarte.

În vreme ce aştepta, tot mai nerăbdătoare, începu să se plimbe prin sala de conferințe. Se ciocnise de enorm de mulți procurori precum Robertsson în cariera ei profesională. Sundberg era şi ea un exemplu tipic de polițistă care depune mărturie la procese, chiar dacă prea puține aveau părul atât de roşu ca ea.

Sundberg se întoarse, urmată la scurt timp de Robertsson şi de Tobias Ludwig. Ultimul ducea cu el punga de plastic în care se găsea panglica roşie, iar Vivi Sundberg căra lampadarul din restaurant.

Cele două panglici fură comparate. Fără îndoială, erau identice.

Se aşezară cu toții iarăşi la masă. Robertsson întocmi un scurt rezumat al celor spuse de Birgitta Roslin. „Se pricepe la prezentări eficiente", observă Roslin în gând.

După ce procurorul termină de vorbit, nimeni nu puse nici o întrebare. Tobias Ludwig fu singurul care vorbi.

— Schimbă povestea asta cu ceva subiectul conferinței de presă pe care o vom ține mai târziu azi?

— Nu, răspunse Robertsson. O să cercetăm noua pistă. Dar la momentul potrivit.

Robertsson declară întâlnirea încheiată. Le strânse mâinile tuturor şi plecă. Când se ridică în picioare, Birgitta Roslin sesiză ceva în privirea lui Vivi Sundberg pe care o interpretă ca pe o cerere de a mai rămâne.

Rămase singure, Vivi Sundberg închise uşa şi trecu direct la subiect.

— Mă surprinde că în continuare vă implicați în această anchetă, în mod clar ați descoperit ceva remarcabil. Vom cerceta mai amănunțit. Cred însă că deja v-ați dat seama că în acest moment avem alte priorități.

— Îmi puteți dezvălui câte ceva?

Sundberg scutură din cap.

— Absolut nimic?

— Nimic.

— Aveți un suspect?

— Aşa cum am spus, o să facem un anunț în cadrul conferinței de presă. Am vrut să rămâneți din cu totul alt motiv.

Se ridică şi părăsi încăperea. Se întoarse cu jurnalele pe care Roslin fusese nevoită să le înapoieze cu două zile înainte.

— Le-am parcurs, zise Vivi Sundberg. Am decis că n-au relevanță pentru anchetă. Aşa că m-am gândit că îmi pot demonstra bunăvoința permițându-vă să le luați cu împrumut. Va trebui să semnați pentru ele. Singura condiție este să le înapoiați atunci când vi le vom cere înapoi.

Preț de o clipă, Roslin se întrebă dacă nu era pe punctul de a cădea într-o capcană. Sundberg proceda în mod nepermis, chiar dacă nu comitea o infracțiune. Birgitta Roslin n-avea nici o legătură cu ancheta. Ce s-ar fi putut întâmpla dacă accepta jurnalele?

Vivi Sundberg sesiză ezitarea ei.

— Am discutat cu Robertsson, zise ea. N-are nimic împotrivă, dacă semnați de primire.

— Din câte am citit până acum, acolo sunt informații despre chinezii care au muncit la calea ferată transcontinentală din Statele Unite.

— În anii 1860? Asta înseamnă aproape o sută şi cincizeci de ani în urmă.

Sundberg puse jurnalele într-o pungă de plastic de pe masă. În buzunar avea procesul-verbal de primire, pe care Roslin îl semnă.

Sundberg o însoți până în zona recepției. Îşi strânseră mâinile în dreptul uşii de sticlă. Roslin o întrebă când era programată conferința de presă.

— La ora două. Peste patru ore. Dacă aveți legitimație de presă puteți intra. Va fi plin de oameni. Este o crimă mult prea mare pentru un orăşel ca al nostru.

— Sper să fi făcut o descoperire importantă.

Vivi Sundberg ezită înainte de a răspunde.

— Da, zise ea în cele din urmă. Cred că suntem pe cale să ajungem la un rezultat.

Dădu încet din cap, ca pentru a întări cele spuse.

— Ştim că toți locuitorii satului erau înrudiți, continuă ea. Mai exact, toți cei care au murit. Există o conexiune familială.

— Toată lumea cu excepția băiatului?

— Şi el era înrudit. Însă venise acolo doar în vizită.

Birgitta Roslin părăsi sediul poliției, gândindu-se intens la ceea ce avea să fie anunțat public câteva ore mai târziu.

Un bărbat o prinse din urmă pe trotuarul acoperit de zăpadă.

Lars Emanuelsson îi zâmbi. Birgitta Roslin simți impulsul de a-l plesni. În acelaşi timp, se simți impresionată de insistența individului.

— Iată că ne întâlnim din nou, zise el. Veniți mereu la sediul poliției. Judecătoarea din Helsingborg se ține cu îndârjire la periferia anchetei. Trebuie să îmi înțelegeți curiozitatea.

— Adresați-vă întrebările poliției, nu mie.

Lars Emanuelsson deveni serios.

— Stați liniştită. Am făcut-o deja. Însă n-am primit încă nici un răspuns, fapt care mă irită. Sunt obligat să fac speculații. Ce caută o judecătoare din Helsingborg în Hudiksvall? Care este implicarea ei în lucrurile oribile care s-au petrecut aici?

— N-am nimic de spus.

— Spuneți-mi de ce manifestați atâta repulsie şi mă concediați atât de categoric.

— Pentru că nu vreți să mă lăsați în pace.

Lars Emanuelsson dădu din cap în direcția pungii de plastic.

— Ceva mai devreme, când ați intrat în sediul poliției, am observat că nu aveați nimic în mână. Acum ieşiți cu o pungă grea de plastic. Ce-i acolo? Documente? Dosare? Altceva?

— Nu e treaba dumneavoastră.

— Niciodată să nu mai vorbiți aşa unui jurnalist. Treaba mea înseamnă tot ce se întâmplă. Ce e în pungă, ce nu e. De ce nu vreți să răspundeți?

Când vru să se îndepărteze, Birgitta Roslin alunecă şi căzu în zăpadă. Unul din jurnale ieşi din pungă. Lars Emanuelsson se grăbi să o ajute, dar ea îi respinse mâna şi băgă jurnalul înapoi. Se înroşise la față de furie.

— Cărți vechi, strigă Emanuelsson în urma ei. Mai devreme sau mai târziu voi afla ce e cu ele.

Roslin nu se opri până la maşină ca să se scuture de zăpadă. Porni motorul şi apăsă butonul de încălzire a habitaclului. Începu să se calmeze abia când ieşi pe şoseaua principală. Îi alungă din minte pe Lars Emanuelsson şi pe Vivi Sundberg, apucă pe şoseaua de interior, se opri în Borlänge ca să mănânce, apoi opri într-o parcare mare de lângă oraşul Ludvika cu puțin înainte de ora două.

Buletinul de ştiri de la radio fu scurt. Conferința de presă abia începuse. Conform celor aflate de ziarişti, poliția arestase un bărbat suspectat de crimă în masă în Hesjövallen. Erau promise informații suplimentare în următorul buletin de ştiri.

Birgitta Roslin îşi reluă călătoria, dar se opri din nou o oră mai târziu. Coti cu prudență pe un drum forestier,

temându-se ca stratul de zăpadă să nu fie prea adânc şi să-i împotmolească maşina. Porni radioul. Primul lucru pe care îl auzi fu vocea lui Robertsson. Poliția ancheta un suspect. Robertsson se aştepta ca acesta să fie pus sub acuzare în acea după-amiază sau seară. Deocamdată nu putea spune mai multe.

De îndată ce el termină de vorbit, izbucni un vacarm de întrebări, dar procurorul refuză să facă alte comentarii.

După ce buletinul de ştiri se încheie, Roslin închise radioul. Dintr-un pin aflat lângă maşina ei căzură câteva bucăți grele de zăpadă înghețată. Îşi desfăcu centura de siguranță şi se dădu jos din maşină. Afară temperatura continua să scadă. O apucă tremuratul. Ce spusese Robertsson? Un suspect de sex masculin. Nimic mai mult. Păruse încrezător, aşa cum Sundberg lăsase impresia că e încrezătoare în existența unei descoperiri majore.

„Nu e vorba de chinez", îşi zise Roslin.

Porni iarăşi motorul maşinii şi îşi continuă drumul. Uită cu totul de următorul buletin de ştiri.

Se opri în Örebro şi luă o cameră pentru acea noapte. Lăsă punga cu jurnale în maşină.

Înainte de a adormi, o apucă un dor nespus de o altă ființă umană. Staffan. Însă el nu era acolo. Abia îşi mai amintea senzația mâinilor lui pe trupul ei.

A doua zi, ajunse în Helsingborg în jurul orei trei după-amiaza. Puse punga de plastic cu jurnale în biroul ei.

Deja aflase că un bărbat în jur de patruzeci de ani, cu identitatea încă nedezvăluită, fusese pus sub acuzare de către procurorul Robertsson. Alte detalii nu existau — iar presa înnebunise din pricina lipsei de informații.

Nimeni nu ştia cine era acel individ. Toată lumea aştepta.

19

În acea seară, Birgitta Roslin urmări ştirile la televizor alături de bărbatul ei. Procurorul Robertsson vorbi despre un punct de cotitură în anchetă. Vivi Sundberg stătea în fundal. Conferința de presă se desfăşurase haotic. Tobias Ludwig nu reuşise să-i țină pe reporteri sub control, iar aceştia aproape că năvăliseră peste podiumul pe care stătea Robertsson. Procurorul era singurul care rămăsese calm. În cele din urmă, apăru singur în fața camerei de luat vederi şi explică ce se întâmplase. Un bărbat cu vârsta de patruzeci şi cinci de ani fusese arestat în casa lui de la periferia oraşului Hudiksvall. Nu existaseră incidente, dar ca să nu apară surprize, fuseseră chemate întăriri. Omul fusese acuzat pe baza suspiciunii de implicare în masacrul din Hesjövallen. Din rațiuni tehnice, Robertsson nu-i putea dezvălui identitatea.

— De ce nu vrea să facă asta? se miră Staffan.

— Ar putea fi avertizați alți oameni implicați şi ar putea fi distruse probe, răspunse Birgitta, făcându-i semn să tacă.

Robertsson nu dezvălui amănunte, dar arestarea survenise ca urmare a mai multor indicii oferite de public. Poliția verifica acum mai multe piste şi ținuse deja o anchetă preliminară.

Reporterul îl încolți pe procuror cu mai multe întrebări.

— Acuzatul a mărturisit?

— Nu.

— A recunoscut ceva?

— Nu pot comenta.

— De ce nu?

— Ne aflăm într-un moment crucial al anchetei.

— A fost surprins de arestare?

— Nu comentez.

— Are familie?

— Nu comentez.

— Dar locuieşte lângă Hudiksvall.

— Da.

— Cu ce se ocupă?

— Nu comentez.

— În ce fel este el legat de oamenii ucişi?

— Vă dați seama că nu pot comenta acest lucru.

— Dar trebuie să înțelegeți că telespectatorii noştri sunt interesați de cele petrecute. Este a doua mare izbucnire de violență din istoria Suediei.

Robertsson îşi ridică sprâncenele de surprindere.

— Care a fost prima?

— Baia de sânge din Stockholm.

Robertsson nu se putu abține să nu izbucnească în râs. Birgitta Roslin gemu auzind impertinența reporterului.

— Cele două incidente nu pot fi comparate. Dar n-am de gând să intru în dispută cu dumneavoastră pe această temă.

— Ce urmează să se întâmple?

— Vom interoga din nou suspectul.

— Cine este avocatul care îl apără?

— L-a cerut pe Thomas Bodström, dar probabil că nu-l va obține.

— Sunteți siguri că ați arestat pe cine trebuie?

— E prea devreme pentru asta. Deocamdată însă, sunt mulțumit de faptul că a fost pus sub acuzare.

Interviul luă sfârşit. Birgitta dădu sonorul mai încet. Staffan se uită la ea.

— Ei bine, ce are de zis judecătorul în legătură cu toate astea?

— În mod clar dispun de ceva dovezi, altfel n-ar fi permis arestarea omului. Însă este băgat la răcoare pe temei de suspiciune. Fie Robertsson este extrem de prudent, fie nu dispune de ceva mai concret.

— Toate crimele alea au fost comise de un singur om?

— Nu înseamnă neapărat că a fost singur dacă doar el este arestat.

— Poate fi vorba de altceva în afara acțiunii unui nebun?

Birgitta nu răspunse imediat.

— Un act de nebunie poate fi planificat cu meticulozitate? Răspunsul tău e la fel de bun ca al meu.

— Deci va trebui să aşteptăm şi să vedem.

Băură ceai şi se duseră devreme la culcare. El întinse mâna şi o mângâie pe Birgitta pe obraz.

— La ce te gândeşti? întrebă Staffan.

— Mă gândeam cât de multe păduri sunt în Suedia.

— Credeam că poate te gândeşti că a fost bine să te rupi de toate.

— De ce anume? De tine?

— De mine. Şi de toate procesele. Un pic de criză de mijlocul vieții.

Ea veni mai aproape de el.

— Uneori îmi zic: Ce se petrece? Nu-i drept, ştiu. Tu, copiii, slujba, ce altceva să mai cer? Dar sunt şi alte lucruri. Lucruri care ne însufleţeau atunci când eram mai tineri. Nu voiam doar să înțelegem, ci şi să facem ceva important. Dacă priveşti în jurul tău, lumea n-a făcut decât să decadă.

— Nu din toate punctele de vedere. Fumăm mai puțin, avem computere, telefoane mobile.

— E ca şi cum întreaga lume se destramă. Iar tribunalele noastre sunt inutile când vine vorba despre conservarea oricărui gen de decență morală în țara asta.

— La asta te-ai gândit cât ai fost plecată în nord?

— Presupun că da. Sunt un pic deprimată. Dar poate că e nevoie să fii un pic deprimat câteodată.

Rămaseră amândoi întinşi, fără să mai vorbească. Birgitta se aştepta ca el să vină spre ea, dar nu se întâmplă nimic.

„Încă n-am ajuns acolo”, gândi ea, dezamăgită. În acelaşi timp, nu înţelegea de ce nu se simţea ea în stare să facă primul pas.

— Ar trebui să plecăm o vreme, rosti el într-un târziu. Unele conversaţii e mai bine să fie purtate la lumina zilei decât cu câteva minute înainte de culcare.

— Poate că ar trebui să plecăm în pelerinaj, replică ea. Să facem ce ne spune tradiţia şi să mergem la Santiago de Compostela. Ne băgăm bolovani în rucsaci, fiecare reprezentând o problemă cu care ne luptăm. Apoi, după ce găsim soluţii, scoatem bolovanii şi îi aşezăm pe marginea drumului, unul după altul.

— Vorbeşti serios?

— Bineînţeles. Dar nu ştiu dacă mă ţin genunchii.

— Dacă duci lucruri prea grele, ai putea face pinteni calcaneeni.

— Ce-s ăştia?

— Ceva urât la călcâie. A păţit-o un bun prieten de-al meu. Ture, veterinarul. Are nişte dureri sinistre.

— Ar trebui să devenim pelerini, mormăi ea. Dar nu încă. Trebuie să dorm puţin. La fel şi tu.

A doua zi, Birgitta Roslin îşi contactă doctorul pentru a confirma întâlnirea cu el de peste cinci zile. După aceea făcu curăţenie prin casă, abia aruncând câte o privire la punga cu jurnale. Vorbi cu copiii ei despre organizarea unei petreceri-surpriză pentru ziua de naştere a lui Staffan. Toată lumea fu de acord că era o idee excelentă, aşa că Birgitta sună şi la prietenii lor comuni. Din când în când ascultă buletinele cu ştiri din Hudiksvall. Dinspre sediul de poliţie veneau informaţii reduse la număr, asta dacă venea ceva.

Se aşează la birou şi scoase jurnalele abia la sfârşitul după-amiezii. Acum, că un bărbat fusese acuzat de crime, propriile teorii păreau mai puțin importante. Răsfoi printre jurnale până ce ajunse la ultima pagină pe care o citise.

Sună telefonul. Era Karin Wiman. Aranjară o oră a doua zi la care Birgitta să o viziteze.

În însemnările sale de jurnal, J.A. continua să se plângă de aproape toată lumea cu care trebuia să lucreze şi de care era responsabil. Irlandezii erau beţivi leneşi, cei câțiva negri angajați de compania feroviară erau puternici, dar nedispuşi să facă nici cel mai mic efort. J.A. duce dorul sclavilor din Caraibe despre care auzise. Doar plesniturile de bici îi mai puteau determina pe acei oameni puternici să îşi folosească aşa cum trebuia forța. Ar vrea să fie în stare să-i biciuiască aşa cum erau biciuiți boii sau măgarii. Birgitta Roslin nu reuşi să discearnă pe cine disprețuia J.A. mai tare. Poate că pe „indienii roşii”, americanii nativi de care el îşi bătea joc atât de mult. Reticența lor de a pune osul la treabă şi viclenia lor erau mai rele decât orice altceva se confrunta el în rândul nenorociților pe care era obligat să-i lovească şi să-i bată pentru a i se supune în efortul lui de a asigura progresul căii ferate spre est. Totodată, J.A. scria regulat despre chinezi: ar fi fost extrem de mulțumit să-i azvârle înapoi în Oceanul Pacific şi să-i lase să aleagă singuri între înec şi înotul înapoi până în China. Însă J.A. nu poate nega că aceşti chinezi sunt muncitori buni. Nu beau tării, se mențin curați şi se supun regulilor. Singura lor slăbiciune o constituie predilecția pentru jocuri de noroc şi ciudatele lor ceremonii religioase. J.A. încearcă permanent să-şi justifice motivele pentru disprețuirea acestor oameni care, de fapt, îi uşurează lui munca. Unele rânduri erau imposibil de descifrat, dar Birgitta Roslin îşi zise că acolo el probabil sugera doar că muncitorii chinezi erau potriviți pentru o astfel de muncă şi nimic altceva.

Ajunseseră la un nivel care nu mai putea fi depăşit, orice s-ar fi întreprins pentru ajutorarea lor.

Oamenii pe care J.A. îi stimează cel mai mult sunt cei care provin din Scandinavia. Armata de muncitori care construieşte calea ferată include o colonie mică de lucrători din Nord: câțiva norvegieni şi danezi, mai mulți suedezi şi finlandezi. „Am încredere în aceşti oameni. Nu încearcă să mă păcălească, câtă vreme îi supraveghez. Şi nu se tem de munca grea. Dar dacă mă întorc cu spatele la ei, se transformă în aceeaşi gaşcă de bandiți ca toți ceilalți."

Birgitta Roslin dădu jurnalul deoparte şi se ridică. Oricine ar fi fost acest supraveghetor de cale ferată, i se părea din ce în ce mai respingător. Un om cu rădăcini simple care emigrase în America. Acolo se trezise brusc cu o putere enormă asupra altor oameni. Un individ brutal care devenise un mic tiran. Birgitta se îmbrăcă şi făcu o lungă plimbare prin oraş ca să mai scape de dezgustul care o cuprinsese.

La ora şase dădu drumul radioului din bucătărie. Buletinul de ştiri începu cu declarația lui Robertsson. Birgitta încremeni pe loc, ascultând. În fundal se auzea zgomot de blițuri şi scârțâit de scaune.

Ca şi în precedentele ocazii, procurorul vorbea precis şi limpede. Individul arestat cu o zi înainte mărturisise că el, şi doar el, comisese toate crimele din Hesjövallen. La ora unsprezece dimineața ceruse, prin intermediul avocatului său, ca să vorbească din nou cu polițista care îl anchetase la început. Totodată, ceruse prezența procurorului. Omul declarase că motivația sa consta în răzbunare. Era nevoie de alte câteva interogatorii înainte de a se stabili cu exactitate la ce se referea acea nevoie de răzbunare.

Robertsson încheie cu detaliile aşteptate de toată lumea:

— Acuzatul se numeşte Lars-Erik Valfridsson. Este burlac şi e angajat la o firmă care se ocupă cu excavaţii din cariere de piatră. A fost condamnat de câteva ori în trecut pentru jaf armat.

Blițurile continuau să sclipească. Robertsson începu să răspundă tirului de întrebări adresate de mulțimea de jurnalişti. Prezentatoarea ştirilor estompă vocea lui Robertsson şi se lansă într-o sinteză a celor întâmplate până atunci. Roslin lăsă aparatul deschis, dar îşi îndreptă atenția spre teletext. Nimic nou acolo. Doar un sumar al celor declarate de Robertsson. Închise televizorul şi radioul şi se întinse pe canapea. Din vocea lui Robertsson îşi dădu seama că procurorul era sigur că puseseră mâna pe asasin. Ascultase destui procurori la viața ei ca să poată trage concluzii asupra celor declarate. Omul era convins că avea dreptate. Iar procurorii oneşti nu-şi bazau niciodată afirmațiile pe dezvăluiri sau presupuneri, ci pe fapte.

Era prea devreme pentru tragerea unor concluzii. Cu toate astea, Roslin o făcu. Individul arestat şi acuzat de crimă cu siguranță nu era un chinez. Se întoarse la biroul ei şi puse la loc jurnalele în punga de plastic. N-avea nevoie să mai studieze acele însemnări neplăcut de rasiste şi de mizantrope, vechi de mai bine de o sută de ani.

Seara, ea şi Staffan luară o cină târzie. Se referiră la cele întâmplate doar în treacăt. Ziarele de seară aduse de el nu adăugau nimic la cele cunoscute deja. Într-una din fotografiile de la conferința de presă, Roslin îl observă pe Lars Emanuelsson cu mâna ridicată, vrând să pună o întrebare. Se înfioră amintindu-şi de întâlnirea lor. Îi spuse lui Staffan că avea să o viziteze pe Karin Wiman ziua următoare şi probabil avea să rămână la aceasta peste noapte. Staffan o cunoştea pe Karin şi îl cunoscuse şi pe răposatul ei soț.

— Du-te, zise el. Îți va face bine. Când trebuie să te vezi iarăşi cu doctorul?

— Peste câteva zile. Probabil va spune că sunt pregătită să mă întorc la muncă.

A doua zi, de dimineață, telefonul sună la scurt timp după ce Staffan plecă la serviciu, tocmai când Birgitta îşi făcea bagajul. Era Lars Emanuelsson.

— Ce doriți? Cum ați obținut acest număr? E dat la secret.

Emanuelsson pufni.

— Un jurnalist care nu poate face rost de un număr de telefon, oricât ar fi el de secret, ar trebui să se apuce de altă meserie.

— Ce vreți?

— Un comentariu. În Hudiksvall se petrec evenimente catastrofice. Un procuror care nu pare deloc încrezător în sine se uită drept în ochii tuturor. Cum comentați asta?

— N-am nimic de spus.

Tonul prietenos, artificial sau nu, din vocea lui Emanuelsson dispăru. Vocea lui deveni mai ascuțită şi mai nerăbdătoare.

— Haideți să trecem peste prostii. Răspundeți-mi la întrebări. Altfel voi începe să scriu despre dumneavoastră.

— Nu dețin absolut nici o informație legată de cele anunțate de procuror. Sunt la fel de surprinsă ca şi restul națiunii.

— Surprinsă?

— Folosiți ce cuvânt doriți. Surprinsă, uşurată, indiferentă, alegeți dumneavoastră.

— Acum o să vă pun câteva întrebări simple.

— Iar eu am să închid.

— Dacă o faceți, voi scrie că o judecătoare din Helsingborg care recent a plecat în grabă din Hudiksvall refuză să răspundă la întrebările mele. V-ați trezit vreodată

cu casa asaltată de paparazzi? Se poate întâmpla foarte uşor. Pe vremuri, în această ţară câteva zvonuri atent plasate puteau duce la ridicarea mulţimilor. O gaşcă de jurnalişti excitaţi seamănă perfect cu o astfel de mulţime.

— Ce vreţi?

— Răspunsuri. De ce aţi venit în Hudiksvall?

— Sunt înrudită cu una dintre victime. Nu o să vă spun cu care anume.

Birgitta îl auzea respirând cu greutate în vreme ce rumega informaţia sau poate că o nota.

— Probabil că e adevărat. De ce aţi plecat?

— Pentru că am vrut să mă întorc acasă.

— Ce era cu acele cărţi vechi din punga de plastic pe care aţi scos-o din sediul poliţiei?

Roslin se gândi câteva clipe înainte de a răspunde.

— Sunt jurnale care au aparţinut uneia dintre rudele mele.

— E adevărat?

— E adevărat. Dacă veniţi până în Helsingborg, o să aduc unul din ele la uşă ca să îl vedeţi. Abia aştept să vă văd.

— Vă cred. Trebuie să înţelegeţi că îmi fac doar meseria.

— Asta-i tot?

— Da, asta-i tot.

Birgitta Roslin trânti telefonul în furcă. Apelul o făcuse să năduşească. Însă răspunsurile oferite fuseseră adevărate şi lipsite de echivoc. Lars Emanuelsson nu avea despre ce să scrie. Birgitta era însă impresionată de insistenţa lui.

Deşi i-ar fi fost mai uşor să ia feribotul către Elsinore, Birgitta conduse până în Malmö, apoi o luă pe podul lung pe care obişnuia să-l traverseze doar cu autocarul. Karin Wiman locuia în Gentofte, la nord de Copenhaga. Birgitta

rătăci de două ori drumul înainte de a intra în cele din urmă pe autostrada corectă, apoi pe şoseaua de coastă spre nord. Era frig şi bătea vântul, dar cerul era limpede. Ajunse în faţa casei atrăgătoare a lui Karin la ora unsprezece. Era casa în care Karin locuia de când se măritase, şi tot acolo murise soţul ei cu zece ani în urmă. Era albă, avea două etaje şi era înconjurată de o grădină mare. Birgitta îşi aminti că de la etajul superior se putea vedea în depărtare marea, peste acoperişurile caselor din preajmă.

Karin Wiman ieşi pe uşa din faţă ca să o întâmpine. Slăbise şi era mai palidă decât şi-o amintea Birgitta. Poate era bolnavă? Se îmbrăţişară şi intrară în casă. Birgitta îşi lăsă bagajul în camera unde avea să doarmă, după care făcură amândouă turul casei. Nu se schimbaseră prea multe de la ultima vizită a Birgittei. În mod clar Karin dorise să lase totul aşa cum fusese la moartea soţului ei. Oare ce-ar fi făcut Birgitta într-o asemenea situaţie? Habar n-avea. Însă ea şi Karin Wiman erau foarte diferite. Însăşi prietenia lor se bazase pe acest fapt. Îşi construiseră amândouă armuri sufleteşti care să absoarbă sau să devieze loviturile metaforice pe care uneori şi le dădeau reciproc.

Karin pregătise prânzul. Se aşezară într-o seră plină de plante şi miresme. Aproape imediat după primele cuvinte introductive începură să discute despre anii lor de studenţie din Lund. Karin, ai cărei părinţi aveau o fermă de cai în Skåne, se înscrisese la facultate în 1966, iar Birgitta în anul următor. Se cunoscuseră în cadrul Uniunii Studenţilor, la un cenaclu de poezie, şi se împrieteniseră în ciuda diferenţelor dintre ele. Dat fiind mediul din care provenea, Karin avea enorm de multă încredere în sine. Birgitta, pe de altă parte, era nesigură şi ezitantă.

Se implicaseră în activităţile Frontului Naţional de Eliberare (NLF), stând tăcute ca doi şoricei şi ascultând vorbitorii, în principal tineri care păreau să ştie totul şi care

vorbeau despre necesitatea de a se revolta şi de a isca tulburări. Cel mai mult le inspirase însă senzaţia fantastică de a fi în stare să creeze o nouă ordine mondială, o nouă realitate – erau implicate în modelarea viitorului. Şi nu doar NLF-ul le oferea un temei pentru a se implica politic. Existau multe alte organizaţii care îşi exprimau solidaritatea cu mişcările de eliberare care se înmulţeau precum ciupercile după ploaie în ţările sărace din lumea a treia şi luptau să scape de vechile puteri coloniale. O atitudine similară domina şi politica locală. Tinerii suedezi se revoltau împotriva a orice era de modă veche. Era o vreme minunată în care să trăieşti.

Amândouă se alăturaseră unui grup radical suedez de stânga, cunoscut sub numele de Rebelii. Timp de câteva luni duseseră o existenţă de tip sectar, în cadrul căreia principala preocupare era autocritica brutală şi aderarea dogmatică la interpretările date de Mao Zedong teoriei revoluţiei. Se desprinseseră de toate celelalte alternative politice de stânga, pe care ajunseseră să le privească cu dispreţ. Făcuseră praf vechile lor discuri cu muzică clasică, îşi goliseră rafturile bibliotecilor şi duseseră o viaţă modelată după viaţa dusă de Garda Roşie din China.

Karin o întrebă pe Birgitta dacă îşi amintea de celebra lor vizită din staţiunea Tylösand. Birgitta îşi amintea, evident. Celula lor ţinuse o şedinţă. Tovarăşul Moses Holm, care ulterior devenise medic, dar se trezise că i se interzise practica medicală din pricină că folosea droguri în scop personal şi vindea droguri şi altora, propusese ca membrii celulei să se „infiltreze în rândurile grupurilor sexuale ale decadenţilor burghezi care îşi petreceau verile făcând băi de soare şi marine la Tylösand". După discuţii îndelungate căzuseră cu toţii de acord asupra acţiunii şi întocmiseră o strategie. Duminica următoare, la începutul lunii iulie, nouăsprezece tovarăşi închiriaseră un autobuz şi se

duseseră în Halmstad şi apoi în Tylösand. Ţinând în faţa lor un portret al lui Mao înconjurat de drapele roşii, mărşăluiseră până la plajă, trecând pe lângă toţi cei care făceau plajă acolo şi care îi priviseră uluiţi. Intonaseră sloganuri, fluturaseră Cărţulia Roşie a lui Mao, apoi înotaseră în apa mării ţinând portretul lui Mao ridicat deasupra capetelor. După aceea se adunaseră pe plajă, cântaseră „Drapelul Roşu", condamnaseră Suedia fascistă într-un discurs scurt şi îi îndemnaseră pe muncitori să se unească, să se înarmeze şi să se pregătească pentru revoluţia iminentă. După aceea se întorseseră acasă şi îşi petrecuseră următoarele câteva zile evaluând „atacul" lor.

— Ce-ţi aminteşti despre toate astea? întrebă Karin.

— Îmi amintesc de Moses. Care susţinea că invazia noastră din Tylösand va fi consemnată în analele revoluţiei iminente.

— Eu îmi amintesc doar că apa era foarte rece.

— Dar nu-mi amintesc la ce ne gândeam în acel moment.

— Nu ne gândeam la nimic. Aici e şi problema. Ne-am supus gândurilor altor oameni. Nu ne-am dat seama că trebuia să acţionăm ca nişte roboţi pentru a elibera omenirea. Karin scutură din cap şi izbucni în râs. Eram ca nişte copilaşi. Ne luam atât de în serios. Pretindeam că marxismul e o ştiinţă, la fel de adevărată ca tot ce spuseseră Newton, Copernic sau Einstein. Dar eram şi creduli. Cărţulia Roşie a lui Mao era Biblia noastră. Nu ne-am dat seama că noi nu ne afişăm cu cuvântul Domnului, ci cu o colecţie de citate dintr-un mare revoluţionar.

— Îmi amintesc de îndoieli, zise Birgitta. Îndoieli profunde. Aşa cum am simţit când am vizitat Germania de Est. Îmi amintesc că mă gândeam: „E absurd, nu poate funcţiona prea multă vreme". Dar n-am spus nimic. M-am temut mereu să nu se vadă că mă îndoiesc. Aşa că am

strigat întotdeauna sloganuri mai tare decât oricine altcineva.

— Trăiam într-o stare de autoamăgire fără egal, chiar dacă intenţiile noastre erau bune. Cum am putut să credem vreo clipă că muncitorii suedezi care se bucurau de un pic de soare erau pregătiţi să se înarmeze ca să răstoarne sistemul actual pentru a construi unul nou?

Karin Wiman îşi aprinse o ţigară. Birgitta îşi aduse aminte că fusese mereu fumătoare şi întotdeauna se căuta ca să vadă unde avea pachetul de ţigări şi cutia cu chibrituri.

Continuară să vorbească până la căderea serii despre prieteni comuni şi despre ce se întâmplase cu ei. Apoi ieşiră la o plimbare prin orăşel. Birgitta îşi dădu seama că atât ea, cât şi Karin simţeau nevoia să facă o incursiune în trecut pentru a înţelege mai bine viaţa lor actuală.

— Cu toate astea, n-a fost vorba doar de naivitate şi nebunie, zise Birgitta. Ideea unei lumi bazate pe solidaritate trăieşte în mine şi astăzi. Îmi place să cred că, în ciuda tuturor, noi am luat poziţie, am pus la îndoială convenţii şi tradiţii care ar fi împins omenirea şi mai mult spre dreapta.

— Eu am încetat să mă mai duc la vot, spuse Karin. Nu-mi place, dar nu dau peste nici un adevăr politic la care să subscriu. Încerc să sprijin mişcări în care cred. Ele încă există, în ciuda tuturor, la fel de puternice şi de greu de depistat ca în trecut. Câţi oameni din ziua noastră ai crede că sunt interesaţi de sistemul feudal dintr-o ţărişoară precum Nepalul? Eu sunt. Semnez petiţii şi trimit bani.

— Nici nu ştiu unde e Nepalul, mărturisi Birgitta. Trebuie să recunosc că am devenit leneşă. Uneori însă mi se face dor de sentimentul ăla de bine care domnea pretutindeni. Nu eram doar nişte studenţi nebuni care se credeau în centrul lumii şi unde nimic nu era imposibil. Chiar exista un lucru precum solidaritatea.

Karin izbucni în râs.

Luară cina împreună. Karin menționă că săptămâna care urma avea să plece în China ca să ia parte la o conferință importantă despre dinastia Qin timpurie, al cărei prim împărat pusese bazele Chinei sub forma unui regat unificat.

— Cum a fost când ai vizitat pentru prima dată tărâmul viselor tale? întrebă Birgitta.

— Aveam douăzeci şi nouă de ani când m-am dus acolo pentru prima dată. Mao dispăruse şi totul era în schimbare. A fost o mare dezamăgire, ceva greu de digerat. Beijing era un oraş rece şi umed. Mii şi mii de biciclete care răsunau ca un val imens de greieri, dar apoi mi-am dat seama că, oricum, se petrecuse o mare schimbare. Oamenii erau îmbrăcați cu haine. Aveau pantofi în picioare. N-am văzut pe nimeni să moară de foame în Beijing sau să cerşească. Îmi amintesc că m-am simțit ruşinată. Zburasem în acea țară ca un om care socoteşte că i se cuvin toate bogățiile; n-aveam nici un drept să privesc ceea ce se petrecea în China cu dispreț sau aroganță. Am început să mă îndrăgostesc de ideea că poporul chinez învinsese în bătălia rezistenței în care se angajase. Atunci m-am hotărât ce să fac cu viața mea: să devin sinolog. Înainte de acel moment aveam alte idei.

— Cum ar fi?

— N-o să-ți vină să crezi.

— Pune-mă la încercare!

— M-am gândit să devin soldat profesionist.

— Pentru ce?

— Tu ai devenit judecător. Cum ia o persoană astfel de decizii?

După cină reveniră în sera casei. Lumina dinăuntru făcea zăpada de afară să sclipească. Karin îi împrumutase Birgittei un pulover, căci seara adusese cu ea un frig şi mai

pătrunzător. Băuseră vin la masa de seară, aşa că Birgitta începu să se simtă un pic somnoroasă.

— Vino cu mine în China, zise Karin. Zborul până acolo nu mai costă o avere. Mi s-a spus că mi se va da o cameră mare de hotel. O putem împărți. Am mai făcut asta şi înainte. Îmi amintesc taberele de vară când eu, tu şi alte trei fete împărțeam un cort. Stăteam mai mult sau mai puțin unele peste altele.

— Nu pot, răspunse Birgitta. Probabil că voi primi acceptul de a mă întoarce la serviciu.

— Vino cu mine în China. Munca mai poate aştepta.

— Mi-ar plăcea. Dar o să te mai duci cândva acolo, nu?

— Bineînțeles. Dar când ajungi la vârsta noastră, n-ar trebui să amâni lucruri pe care le poți face.

— Mai avem încă mult de trăit. Vom trăi până la adânci bătrâneți.

Karin nu răspunse. Birgitta îşi dădu seama că atinsese un punct sensibil. Soțul lui Karin murise la vârsta de patruzeci şi unu de ani. De atunci ea era văduvă.

Karin înțelese la ce se gândea prietena ei. Întinse mâna şi mângâie genunchiul Birgittei.

— E-n regulă.

Continuară să vorbească. Aproape se făcuse miezul nopții când se retraseră în camerele lor. Birgitta se întinse pe pat cu telefonul în mână. Staffan trebuia să ajungă acasă la miezul nopții şi promisese să sune.

Aproape adormise când mobilul din mâna ei începu să vibreze.

— Te-am trezit?

— Aproape.

— A mers totul bine?

— Am vorbit întruna mai bine de douăsprezece ore.

— Vii mâine acasă?

— O să dorm cât pot de mult. Apoi pornesc spre casă.

— Presupun că ai auzit ce s-a întâmplat? A spus cum a făcut totul.

— Cine?

— Bărbatul din Hudiksvall.

Birgitta se ridică imediat în capul oaselor.

— Nu ştiu nimic. Povesteşte-mi!

— Lars-Erik Valfridsson. Bărbatul acuzat. Poliția caută chiar acum arma crimelor. În mod clar le-a spus unde a îngropat-o. O sabie de samurai artizanală, după cum se spune la ştiri.

— Chiar aşa?

— De ce ți-aş spune ceva neadevărat?

— Bineînțeles că n-ai avea de ce. Oricum... A spus şi de ce?

— Nimeni n-a spus altceva decât că a fost vorba de răzbunare.

După ce convorbirea se încheie, Birgitta rămase în capul oaselor.

Pe parcursul întregii zile nu se gândise nici o clipă la evenimentele din Hesjövallen. Acum tot ce se petrecuse acolo reveni cu forță în mintea ei.

Poate că panglica roşie avea o explicație neprevăzută de nimeni?

Să fi fost imposibil ca Lars-Erik Valfridsson să fi mâncat şi el la acel restaurant chinezesc?

Se întinse la loc şi stinse lumina. Avea să se ducă acasă a doua zi. Avea să-i trimită jurnalele înapoi lui Vivi Sundberg şi să-şi reia munca.

Era imposibil să plece în China împreună cu Karin, chiar dacă ar fi vrut să facă acest lucru mai presus de orice altceva.

20

A doua zi, când Birgitta Roslin se trezi, descoperi că prietena ei plecase deja la Copenhaga, căci avea un curs la prima oră. Îi lăsase un mesaj pe masa de la bucătărie.

> Birgitta. Uneori cred că am un drum în interiorul capului meu. Cu fiecare zi care trece se face mai lung şi pătrunde mai adânc într-un peisaj necunoscut unde se va pierde într-o bună zi. Drumul şerpuieşte însă şi înapoi. Uneori mă întorc, aşa cum am făcut ieri în timpul acelor ore de discuţii, şi văd lucruri de care uitasem sau pe care le împiedicasem să mai iasă la suprafaţă. Vreau să continuăm aceste conversaţii. Până la urmă, nu rămânem decât cu prietenii. Sau, mai degrabă, prietenii sunt ultima linie de apărare pentru care ne putem lupta să o păstrăm. Karin.

Birgitta vârî misiva în poşetă, bău o ceaşcă cu cafea şi se pregăti să plece. Când fu pe punctul de a închide uşa de la intrare, observă câteva bilete de avion pe o măsuţă din hol. Constată că prietena ei era programată să zboare cu Finnair de la Helsinki la Beijing.

Luă feribotul de la Elsinore. Vântul bătea cu putere. Pe malul celălalt opri în faţa unei vitrine de magazin în care era montat un banner cu ştiri şi unde se anunţa că Lars-Erik Valfridsson mărturisise. Cumpără câteva ziare şi plecă mai departe acasă. În hol o aştepta femeia ei de serviciu, o poloneză rezervată şi taciturnă. Birgitta uitase că era ziua în care femeia era programată să vină la lucru. Schimbară câteva cuvinte în engleză şi Birgitta o plăti pentru munca ei. Când rămase în sfârşit singură în casă, se aşeză ca să citească ziarele. Ca de obicei, fu uimită să constate cât de multe pagini puteau dedica ziarele de seară unor evenimente bazate pe fapte prea puţin cunoscute. Ceea ce îi povestise Staffan în cursul scurtei lor conversaţii telefonice din seara precedentă reprezenta din punct de vedere al

informațiilor cel puțin la fel de mult ca înşiruirea imensă de vorbe din paginile acelor ziare.

Singura noutate era dată de poza individului despre care se presupunea că ucisese. Imaginea reprezenta probabil o fotografie mărită de paşaport sau de carnet de şofer şi înfățişa un bărbat cu un chip cu trăsături şterse, cu o gură îngustă, cu o frunte înaltă şi cu părul rărit. Cu greu şi l-ar fi putut imagina Birgitta pe acest om comițând acele crime barbare din Hesjövallen. „Arată mai degrabă a pastor de țară, îşi spuse ea. Absolut deloc a individ diabolic." Birgitta îşi dădu însă seama că o apucă pe o pantă eronată cu judecata. Văzuse mulți criminali în sala de judecată a căror aparență sugera imposibilitatea de a fi comis crimele de care fuseseră acuzați.

Interesul îi reveni abia după ce lăsă ziarele din mână şi dădu drumul la teletextul televizorului. Principala ştire era despre descoperirea de către poliție a ceea ce părea să fie arma crimei. Nu fusese dezvăluit locul exact, dar obiectul fusese dezgropat după indicațiile oferite de către Lars-Erik Valfridsson. Era vorba de o copie artizanală mai degrabă prost executată a unei săbii japoneze de samurai. Un obiect cu o lamă foarte ascuțită. Arma era în acel moment examinată în speranța de a se descoperi pe ea amprente şi, mai presus de toate, urme de sânge.

Ceva nu era în regulă. Birgitta avea în poşetă un fluturaş publicitar pentru restaurantul chinezesc. Sună la numărul de acolo şi recunoscu vocea chelneriței cu care discutase. Îi explică cine era. Chelnerița avu nevoie de câteva secunde ca să-şi aducă aminte.

— Ați citit ziarele? Ați văzut poza individului care i-a omorât pe toți acei oameni?

— Da. Groaznic om.

— Vă amintiți dacă a mâncat vreodată la restaurantul dumneavoastră?

— Nu, niciodată.

— Sunteți sigură?

— Niciodată cât sunt de serviciu. Dar, alte zile lucrează sora mea sau vărul meu. Locuiesc în Söderhamn. Au restaurant acolo. Facem cu schimbul. Firmă de familie.

— Vreți să faceți ceva pentru mine? întrebă Birgitta Roslin. Rugați-i să se uite la poza din ziare. Dacă îl recunosc, vă rog să mă sunați.

Chelnerița îşi notă numărul de telefon al Birgittei.

— Cum vă numiți? întrebă Roslin.

— Li.

— Eu mă numesc Birgitta. Vă mulțumesc pentru ajutor.

— Nu eşti aici, în Hudiksvall?

— Sunt acasă, în Helsingborg.

— Helsingborg? Avem restaurant acolo. Tot familie. Se numeşte Shanghai. Mâncare bună ca aici.

— O să mă duc acolo să mănânc. Dacă mă ajutați.

Birgitta aşteptă. La un moment dat, telefonul sună. Era fiul ei. Birgitta îl rugă să revină mai târziu, căci aştepta un apel. O jumătate de oră mai târziu, telefonul sună din nou.

— Poate, rosti Li.

— Poate?

— Vărul crede că poate omul a fost în restaurant. O dată.

— Când?

— Anul trecut.

— Dar nu e sigur?

— Nu.

— Îmi puteți spune cum îl cheamă?

Birgitta îşi notă numele şi numărul de telefon al restaurantului din Söderhamn, după care închise. După o scurtă pauză de gândire, sună la sediul poliției din Hudiksvall şi ceru să vorbească cu Vivi Sundberg. Se

aşteptă să i se ceară să lase un mesaj, aşa că fu surprinsă când poliţista veni la telefon.

— Cum merge cu jurnalele? întrebă Sundberg. Tot le mai găsiţi interesante?

— Nu sunt lesne de citit. Dar am timp la dispoziţie. Oricum, felicitări pentru descoperire. Dacă am înţeles eu bine, dispuneţi de o mărturisire şi de o posibilă armă a crimei.

— Nu cred că de asta m-aţi căutat.

— Bineînţeles că nu. Am vrut să vă atrag din nou atenţia asupra restaurantului chinezesc.

Îi povesti poliţistei despre vărul chelneriţei din Söderhamn şi despre faptul că era posibil ca Lars-Erik Valfridsson să fi mâncat la restaurantul din Hudiksvall.

— Asta ar putea explica panglica roşie, concluzionă Birgitta. O pistă.

Vivi Sundberg păru doar vag interesată.

— Deocamdată nu ne preocupă panglica. Cred că înţelegeţi asta.

— Totuşi, am vrut să vă informez despre asta. Vă pot da numele chelnerului care e posibil să-l fi servit pe individ şi numărul lui de telefon.

— Vă mulţumesc că ne-aţi dat de ştire.

După ce închise, Birgitta îl sună pe şeful ei, Hans Mattsson. Fu nevoită să rămână pe fir o vreme înainte ca el să preia apelul, îi spuse că se aştepta să i se permită să revină la lucru peste câteva zile, după ce avea să se vadă cu doctorul ei.

— Ne înecăm, zise Mattsson. Sau poate ar fi mai corect să spun că suntem sufocaţi. Instanţele suedeze sunt toate afectate de reducerile de fonduri. N-am crezut niciodată că voi trăi să văd aşa ceva.

— Ce anume?

— Că un stat de drept ține cont de costuri. Nu credeam că e posibil să se dea democrației o valoare monetară. Dacă nu există un stat care să funcționeze în baza legii, n-ai democrație. Am fost îngenuncheați. Societatea noastră scârțâie din toate încheieturile. Sunt extrem de îngrijorat.

— Îmi vine greu să mă gândesc la toate lucrurile despre care vorbeşti, dar promit să mă ocup de ele după ce revin la procesele mele.

— Eşti mai mult decât bine-venită.

Mâncă singură în acea seară, căci Staffan era nevoit să petreacă noaptea în Hallsberg, între două schimburi. Continuă să frunzărească jurnalele. Singurele pasaje asupra cărora se opri mai atent fură cele de la sfârşitul ultimului volum. Era iunie 1892. J.A. era de-acum un om bătrân. Trăia într-o căsuță din San Diego şi suferea de dureri de spate şi de picioare. După multe ezitări, se hotărâse să cumpere poțiuni şi ierburi de la un vraci indian bătrân; descoperise că erau singurele leacuri care îl ajutau. Scria despre singurătatea lui amarnică, despre moartea soției şi despre copiii care plecaseră la aşa mare depărtare – unul din băieți locuia în sălbăticia canadiană. Nu menționa absolut nimic despre calea ferată.

Jurnalul se încheia la mijlocul unei propoziții. 19 iunie 1982. J.A. notează că a plouat în cursul nopții. Spatele îl doare mai tare ca de obicei. A avut un vis.

Iar însemnările se opreau acolo. Nici Birgitta Roslin şi nici altcineva din această lume nu mai puteau să afle ce visase el.

Se întoarse la începutul jurnalului. Nimic nu indica faptul că el ar fi fost conştient de apropierea sfârşitului şi nimic nu prevestea ceea ce avea să se întâmple în scurtă vreme. „O viață, îşi zise ea. Moartea mea ar putea fi la fel, cu jurnalul personal, dacă aş ține vreunul, rămas neterminat. Şi dacă am ajuns la asta, oare cine reuşeşte să-şi încheie

povestea vieții, să scrie o concluzie înainte de a se întinde ca să moară?”

Puse jurnalele înapoi în punga de plastic şi decise să le trimită înapoi prin poştă a doua zi. Avea să urmărească evenimentele care se petreceau în Hudiksvall la fel ca tot restul lumii.

Parcurse cu privirea o listă cu judecătorii-şefi din diverse regiuni ale Suediei. La tribunalul districtual Hudiksvall, judecător-şef era Tage Porsén. „Ăsta o să fie procesul vieții lui, îşi spuse ea. Sper că e un judecător căruia îi place publicitatea.” Birgitta ştia prea bine că unii dintre colegii ei urau şi se temeau de confruntările cu jurnaliştii şi cu camerele de televiziune.

Cel puțin, aşa stăteau lucrurile în cazul colegilor de vârsta ei şi al celor mai bătrâni ca ea. Habar n-avea ce gândea generația tânără despre publicitate.

Un termometru aflat în afara ferestrei de la bucătărie indica o răcire a vremii. Deschise televizorul ca să urmărească ştirile de seară. După aceea avea să se ducă la culcare. Ziua petrecută împreună cu Karin Wiman fusese palpitantă, dar şi foarte obositoare.

Ratase începutul buletinului de ştiri, dar era limpede că se petrecuse ceva dramatic în legătură cu cazul din Hesjövallen. Un reporter lua un interviu unui criminalist care vorbea mult, dar pe un ton serios. Birgitta încercă să desluşească ce anume se petrecea.

După ce expertul criminalist termină de vorbit, ecranul televizorului se umplu cu imagini din Liban. Birgitta înjură, trecu pe teletext şi descoperi imediat ce se întâmplase.

Lars-Erik Valfridsson se sinucisese. În ciuda faptului că era verificat din sfert în sfert de oră, reuşise să sfâşie o cămaşă, să facă un laț şi să se spânzure. Deşi fusese descoperit aproape imediat, toate manevrele de resuscitare fuseseră zadarnice.

Birgitta Roslin închise televizorul. O apucase amețeala. Oare individul nu mai putuse suporta sentimentul de vinovăție? Sau fusese bolnav psihic?

„Ceva nu se leagă, gândi ea. E imposibil ca el să fie făptaşul. De ce s-a sinucis, de ce a mărturisit şi de ce a condus polițiştii spre o sabie de samurai îngropată?"

Pur şi simplu nu avea sens.

Se prăbuşi pe fotoliul pe care îl folosea pentru citit, dar stinse lampa. Încăperea se cufundă în semiobscuritate. Cineva râdea afară, pe stradă. Birgitta se aşeza adesea acolo ca să mediteze asupra problemelor de serviciu.

Se întoarse la începuturi. „Prea mult, îşi spuse ea. Poate nu prea mult pentru descifrarea unui individ obsedat şi lipsit de scrupule. Dar prea mult pentru un om din Hälsingland care avea la cazier doar câteva cazuri de jaf. Individul mărturiseşte o faptă pe care n-a comis-o. Apoi oferă poliției o armă confecționată de el însuşi, după care se spânzură în celulă. Evident, pot să greşesc, dar nu cred că se leagă. L-au arestat mult prea repede. Şi ce naiba însemna acea răzbunare despre care el pretindea că reprezintă motivul acțiunilor lui?"

Se făcuse miezul nopții când Birgitta se ridică, în fine, de pe fotoliu. Se întrebă dacă ar fi fost cazul să-l sune pe Staffan, dar era posibil ca el să doarmă la acea oră. Se duse la culcare şi stinse lampa de pe noptieră. În mintea ei începu să hălăduie din nou prin sat. Revăzu de nenumărate ori panglica roşie descoperită în zăpadă şi imaginea chinezului surprinsă de camera de luat vederi a hotelului. „Poliția trebuie să ştie ceva ce eu nu ştiu: de ce a fost arestat Lars-Erik Valfridsson şi care putea fi motivul plauzibil. Însă polițiştii comit o mare greşeală încăpățânându-se să urmeze o singură pistă."

Nu-i venea somnul. După ce se sătură de cât se perpelise în pat, îşi luă halatul şi coborî din nou la parter.

Se aşează la birou şi scrise o sinteză a evenimentelor care o legau de Hesjövallen. Avu nevoie de aproape trei ore ca să descrie în amănunt toate lucrurile pe care le ştia. În vreme ce scria, începu să o obsedeze ideea că îi scăpa ceva, o conexiune pe care n-o observase. Pixul i se păru ca o drujbă care taie un drum printr-o pădure deasă, iar ea trebuia să fie atentă să nu ucidă vreo vieţuitoare care s-ar fi ascuns acolo. Când în sfârşit îşi îndreptă spatele şi îşi ridică braţele deasupra capului văzu că se făcuse ora patru dimineaţa. Îşi luă însemnările la fotoliul de citit, potrivi lumina lămpii şi începu să citească, căutând înţelesuri printre cuvinte sau mai degrabă dincolo de cuvinte, căutând ceva ce trecuse cu vederea. Nu-i atrase atenţia nimic neobişnuit, nici un indiciu pe care ea ar fi trebuit să-l observe mai devreme.

Era convinsă: crimele nu puteau fi opera unui nebun. Totul fusese prea bine plănuit şi executat cu prea mult sânge rece ca să fi fost rezultatul acţiunii altcuiva în afara unui asasin perfect calm şi metodic. Îşi notă că ar trebui să întrebe dacă individul mai fusese vreodată la faţa locului. În sat era întuneric deplin la momentul crimelor, dar era posibil ca el să fi avut o lanternă puternică. Uşile erau încuiate. Trebuia să fi ştiut exact cine unde locuia, şi probabil avusese şi chei potrivite. Probabil că fusese mânat de motive extrem de serioase, pentru că nu ezitase nici o secundă.

Îi veni brusc o idee, ceva ce nu-i trecuse prin minte înainte. Oare individul care săvârşise crimele îşi arătase faţa celor asupra cărora ridicase sabia sau ce armă o fi avut? Oare dorise ca victimele să îl vadă?

„La întrebarea asta trebuie să răspundă Vivi Sundberg”, îşi zise ea. În încăperile unde fuseseră descoperite cadavrele lumina fusese aprinsă? Priviseră victimele chipul morţii înainte ca arma să cadă asupra lor?

Îşi lăsă însemnările deoparte; ceasul arăta aproape ora cinci. Verifică termometrul din afara ferestrei de la bucătărie şi constată că temperatura scăzuse la minus opt grade Celsius. Bău un pahar cu apă şi se băgă în pat. Tocmai era pe punctul de a aţipi când ceva o făcu să se dezmeticească. Neglijase ceva. Două cadavre fuseseră legate unul de altul. Unde mai văzuse ea acea imagine? Se ridică în capul oaselor în întuneric, complet trează. Văzuse undeva descrierea unei scene similare.

Jurnalele. Coborî, le întinse pe toate pe masă şi începu să caute. Găsi aproape imediat pasajul căutat.

> 1865. Calea ferată se târâie spre est, iar fiecare traversă şi fiecare bucată de şină montată e un chin. Muncitorii sunt loviţi de boli. Cad ca muştele. Însă valul de înlocuitori care vin dinspre vest înseamnă continuarea muncii cu viteză, un lucru esenţial pentru ca proiectul gigantic de construire a căii ferate să nu intre sub spectrul colapsului financiar. La un moment dat, mai exact la data de 9 noiembrie, J.A. află că un vas cu sclavi chinezi se apropie dinspre Canton. Este o navă comercială veche, folosită acum doar pentru a transporta chinezi răpiţi până în California. La bordul acesteia izbucneşte răzmeriţa atunci când proviziile de alimente şi de apă încep să se împuţineze din cauza lipsei de vânt care face vasul să întârzie pe apele oceanului. Pentru a înăbuşi revolta, căpitanul apelează la metode de o cruzime fără egal. Chiar şi J.A., un individ care nu ezită să apeleze la pumni şi bici pentru a-şi face muncitorii să tragă mai tare, este tulburat de cele aflate. Căpitanul pune mâna pe câţiva dintre conducătorii revoltei, îi ucide, apoi îi leagă de alţi chinezi încă vii, câte doi. După aceea forţează oamenii să se întindă pe punte şi să zacă acolo. Omul viu din pereche este lăsat să moară de foame, în vreme ce cadavrul se descompune. J.A. notează în jurnal că „pedeapsa este excesivă”.

Să fi existat vreo legătură? Poate că una dintre victimele din Hesjövallen fusese obligată să zacă legată de

un cadavru? Preț de o oră, mai mult sau mai puțin? Înainte ca lovitura finală s-o elibereze?

„Mi-a scăpat asta, îşi zise ea. Oare i-a scăpat şi poliției din Hudiksvall? Ar fi fost imposibil ca ei să fi citit jurnalele cu atenție înainte de a mi se permite să le împrumut."

În acel moment o altă întrebare se ivi, chiar dacă părea neplauzibilă. Asasinul cunoştea evenimentele descrise în jurnalul lui J.A.? Exista oare o legătură care să fi traversat timpul şi spațiul?

Poate că Vivi Sundberg era mai vicleană decât crezuse Roslin.

Poate că Vivi Sundberg chiar aprecia încăpățânarea ei. Era o femeie care probabil trecuse prin momente neplăcute cu colegii ei de sex masculin.

Birgitta Roslin dormi până la ora zece, apoi se sculă şi văzu pe orarul lui Staffan că trebuia să revină în Helsingborg în jurul orei trei. Tocmai voia să se aşeze ca să o sune pe Sundberg când auzi soneria de la uşă. Răspunse şi se trezi cu un chinez în pragul uşii ținând în mână un ambalaj mare de plastic cu mâncare chinezească.

— Dar n-am comandat nimic, rosti, surprinsă, Birgitta.

— De la Li din Hudiksvall, explică bărbatul, zâmbind. Nu costă nimic. Vrea s-o sunați. Noi suntem afacere de familie.

— Restaurantul Shanghai?

Omul zâmbi din nou.

— Restaurantul Shanghai. Mâncare foarte bună.

Se înclină şi îi dădu pachetul lui Roslin, apoi plecă. Birgitta desfăcu ambalajul, mirosi conținutul şi se declară mulțumită de arome. Puse totul în frigider. Apoi o sună pe Li. De această dată îi răspunse bărbatul urâcios. Birgitta presupuse că era tatăl temperamental, care se îngrijea de bucătărie. Strigă după Li, care veni imediat la telefon.

— Mulțumesc mult pentru mâncare, zise Birgitta. A fost o surpriză încântătoare.

— Ați gustat-o?

— Nu încă. Aştept să vină şi soțul meu acasă.

— Şi lui place mâncarea chinezească?

— Da, îi place mult. Ați vrut să vă sun.

— Am vorbit cu mama despre lampă, zise Li. Că panglica roşie lipseşte.

— Nu cred că am cunoscut-o.

— E acasă. Uneori vine aici să curețe. Dar scrie când e aici. Pe douăsprezece ianuarie a făcut curat. În dimineața înainte de a deschide.

Birgitta Roslin îşi ținu respirația.

— Ea spune că în această zi a şters toate lămpile de hârtie din restaurant şi e sigură că nici o panglică nu e lipsă. Ar fi observat.

— Se putea înşela?

— Nu mama. E important? întrebă Li.

— S-ar putea să fie, răspunse Birgitta. Mulțumiri pentru ce mi-ați spus.

Lăsă receptorul în furcă. Telefonul sună aproape imediat. De această dată era Lars Emanuelsson.

— Nu închideți, ceru el.

— Ce vreți?

— Părerea dumneavoastră despre cele întâmplate.

— N-am nimic de spus.

— Ați fost surprinsă?

— În legătură cu ce?

— Că a apărut ca suspect? Lars-Erik Valfridsson?

— Nu ştiu nimic despre el în afară de ceea ce am citit în ziare.

— Dar acolo nu s-a tipărit totul.

O testa. Birgitta era curioasă.

— A avut două soții pe care le-a supus la rele tratamente, zise Lars Emanuelsson. Prima a reuşit să evadeze. Apoi a găsit o doamnă din Filipine şi a atras-o aici cu tot felul de promisiuni false. După aceea a bătut-o de nenumărate ori până când nişte vecini s-au sesizat şi l-au reclamat la poliție. A fost condamnat la închisoare. Însă a făcut lucruri şi mai rele de atât.

— Cum?

— Crimă. În 1977. Pe atunci era tânăr. S-a iscat o bătaie din pricina unei motorete. L-a lovit pe celălalt tânăr în cap cu un pietroi, omorându-l pe loc. A fost examinat de un psihiatru care a decis că Lars-Erik are potențialul de a recurge din nou la violență. Se presupune că aparținea acelui grup mic de oameni socotiți potențial periculoşi pentru societate. Cred că polițiştii şi procurorul au socotit imediat că au dat peste omul potrivit.

— Dar dumneavoastră nu credeți asta?

— Timpul va judeca. Dar puteți ghici cam ce gândesc. Asta ar trebui să vă răspundă la întrebare. Mă întreb la ce concluzii ați ajuns. Sunteți de acord cu mine?

— N-am acordat mai multă atenție acestui caz decât oricare alt om obişnuit. Cu siguranță că v-a trecut de multă vreme prin cap că mă deranjează aceste telefoane ale dumneavoastră.

Lars Emanuelsson nu dădu vreun semn că ar fi auzit-o.

— Spuneți-mi despre jurnale. Trebuie să aibă legătură cu acest caz.

— Nu vreau să mai primesc vreun telefon de la dumneavoastră.

Închise. Telefonul sună aproape imediat. Îl ignoră. După câteva minute de tăcere, sună la sediul poliției din Hudiksvall. Dură o veşnicie până ce ajunse la operatoare, a cărei voce o recunoscu imediat. Femeia părea obosită şi

arțăgoasă. Sundberg nu era disponibilă. Birgitta îşi lăsă numele şi numărul de telefon.

— Nu pot promite nimic, zise operatoarea. Pe aici e un adevărat haos.

— Înțeleg. Vă rog să îi spuneți lui Vivi Sundberg să mă sune când are ocazia.

— E important?

— Ştie cine sunt. Cred că asta e suficient.

Vivi Sundberg o sună a doua zi. Jurnalele TV abundau de ştiri despre ceea ce se petrecute în închisoarea din Hudiksvall. Ministrul justiției ieşise din starea de neutralitate ca să promită o anchetă a circumstanțelor sinuciderii şi pentru aflarea vinovaților. Tobias Ludwig se întrecea pe sine în cadrul întâlnirilor cu jurnaliştii şi camerele de televiziune. Exista însă un consens general cu privire la faptul că acea sinucidere nu ar fi trebuit să aibă niciodată loc.

Sundberg părea obosită. Roslin decise să nu o întrebe nimic legat de ultimele evenimente. În schimb, se apucă să explice povestea panglicii roşii şi îi împărtăşi gândurile pe care şi le notase pe foile de hârtie.

Sundberg o ascultă fără să comenteze. Birgitta auzea voci în fundal şi n-o invidie deloc, conştientă de presiunea care se exercita probabil asupra poliției din Hudiksvall.

Birgitta încheie întrebând dacă în camerele unde fuseseră descoperite cadavrele lumina fusese găsită aprinsă.

— Suspiciunile dumneavoastră sunt, de fapt, justificate, zise Vivi. Ne-am pus şi noi întrebări. Toate luminile erau aprinse. În toate încăperile, cu excepția uneia.

— Cea cu copilul mort?

— Corect.

— Aveți vreo explicație?

— Vă dați seama că nu pot discuta despre acest lucru la telefon.

— Bineînțeles. Vă cer scuze.

— Nici o problemă. Dar aş vrea să vă rog ceva. Scrieți tot ce ştiți şi tot ce credeți despre cele întâmplate în Hesjövallen. O să mă ocup personal de povestea cu panglica roşie. Dar scrieți absolut tot. După aceea trimiteți-mi însemnările.

— Nu Lars-Erik Valfridsson a comis aceste crime, zise Birgitta Roslin.

Cuvintele apăruseră din senin. Era şi ea la fel de surprinsă cum, probabil, era Vivi Sundberg.

— Scrieți totul şi trimiteți-mi, repetă polițista. Vă mulțumesc că m-ați căutat.

— Cum rămâne cu jurnalele?

— Presupun că acum ar fi cel mai bine să ni le trimiteți înapoi.

După ce convorbirea se încheie, Birgitta se simți uşurată. În ciuda tuturor opreliştilor, eforturile ei nu fuseseră zadarnice. Acum putea lăsa toate grijile ei în seama altcuiva. Cu puțin noroc, poliția avea să fie în stare să-l depisteze pe adevăratul asasin, indiferent că acesta lucrase singur sau avusese complici. Birgitta nu ar fi fost deloc surprinsă să afle că până la urmă fusese implicat şi un chinez.

A doua zi, Birgitta se duse la doctor. Era o zi vântoasă de iarnă, cu rafale puternice venind dinspre sud. Se simțea nerăbdătoare şi abia aştepta să revină la serviciu.

Fu nevoită să aştepte doar câteva minute până la consultație. Doctorul o întrebă cum se simțea, iar ea se declară complet refăcută. O asistentă îi luă mostre de sânge, după care Birgitta se văzu nevoită să ia din nou loc în sala de aşteptare.

Când fu rechemată în cabinetul de consultații, doctorul îi luă tensiunea şi trecu direct la subiect.

— Păreți în formă bună, dar tensiunea este încă mult prea mare. Va trebui să continuăm cu testele pentru a afla cauza. Vă dau concediu medical pentru încă două săptămâni. Totodată, o să vă trimit la un specialist.

Înțelese mai bine cele auzite abia când ajunse înapoi pe stradă şi fu izbită de rafalele înghețate de vânt. Posibilitatea de a fi grav bolnavă o îngrijoră, în ciuda asigurărilor date de doctor că nici nu se punea problema de aşa ceva.

Se postă în mijlocul pieței, cu vântul bătând din spatele ei. Pentru prima dată după mulți ani se simțea neajutorată. În vreme ce stătea nemişcată, simți vibrațiile telefonului mobil în buzunarul hainei. Era Karin, care dorea să-i mulțumească pentru vizită.

— Ce faci? o întrebă ea.

— Stau în mijlocul unei piețe, răspunse Birgitta. În acest moment habar n-am ce am să fac cu restul vieții mele.

Îi povesti lui Karin despre vizita la doctor. Era o recunoaştere a deznădejdii. Îi promise lui Karin să o sune înainte de plecarea acesteia în China.

Când ajunse acasă şi deschise poarta dinspre grădină, afară începu să ningă, iar vântul se înteți.

21

În aceeaşi zi se duse la tribunalul districtual şi discută cu Hans Mattsson. Îşi dădu seama că şeful ei se arătă îngrijorat şi abătut din clipa în care îi spuse că i se prelungise concediul medical.

El o privi intens pe deasupra ochelarilor.

— Nu sună deloc bine. Încep să-mi fac griji în privința ta.

— N-ai de ce, din ce am înțeles de la doctorul meu. Analizele nu au ieşit prea bine, iar tensiunea e prea mare.

M-a trimis la un specialist. Dar nu mă simt rău, doar un pic obosită.

— Nu suntem cu toții aşa? replică Hans Mattsson. Mă simt obosit de treizeci de ani. Acum cea mai mare plăcere la care pot spera este să pot dormi ceva mai mult.

— O să lipsesc alte două săptămâni. După aceea va trebui să sperăm că lucrurile s-au rezolvat.

— Ia-ți liber cât ai nevoie. O să vorbesc la Administrația Națională a Tribunalelor ca să văd cu ce ne pot ajuta. După cum ştii, nu eşti singura care lipseşte. Klas Hansson şi-a luat concediu pentru a prezida o anchetă UE la Bruxelles. Mă îndoiesc că va mai veni vreodată înapoi. Dintotdeauna am bănuit că e atras de lucruri mai importante decât de a împărți dreptatea într-un tribunal oarecare.

— Îmi pare rău că îți fac probleme.

— Nu-mi faci nici o problemă. Tensiunea ta dă probleme. Odihneşte-te. Îngrijeşte-ți trandafirii şi vino înapoi când te însănătoşeşti.

Birgitta îl privi surprinsă.

— Nu cresc trandafiri. Cu siguranță nu am o seră unde să o fac.

— Aşa spunea bunica mea. Când ți se cerea să nu mai munceşti aşa de mult, ea se gândea imediat că ar trebui să te concentrezi la cultivarea unor trandafiri imaginari. Cred că e o imagine drăguță. Bunica s-a născut în 1879. În acelaşi an în care Strindberg a publicat *Camera roşie.* Ce gând ciudat. În afară de a naşte copii pe bandă rulantă, singurul lucru pe care ea l-a făcut în viață a fost să cârpească ciorapi.

— Bine, o să fac asta, promise Birgitta. Mă duc acasă şi o să am grijă de trandafirii mei.

A doua zi, Roslin expedie prin poştă atât jurnalele, cât şi însemnările ei către poliția din Hudiksvall. Când înmânează pachetul şi primi recipisa, avu senzația că închide o uşă

peste evenimentele din Hesjövallen. Se simțea uşurată şi gata să se dedice pregătirilor pentru aniversarea zilei de naştere a lui Staffan.

După ce lucrase pe un tren de după-amiază de la Alvesta la Malmö, Staffan Roslin se întoarse acasă în Helsingborg şi fu întâmpinat de cea mai mare parte a familiei şi de câțiva prieteni. Rămase năuc în cadrul uşii, în uniforma lui, plus o căciulă veche de blană pe cap, în vreme ce gaşca se apucă să-i cânte „La mulți ani”. Birgitta se simți bucuroasă să-i vadă pe toți cei dragi aşezați în jurul mesei. Ceea ce se întâmplase în Hälsingland, dar şi problemele pe care le crea hipertensiunea păreau mai puțin importante acum când avea şansa să bea un pahar într-o atmosferă de tihnă pe care doar familia i-o putea oferi. Evident, şi-ar fi dorit ca Anna să fi putut veni acasă din Asia, dar fata refuzase invitația când Birgitta reuşise într-un final să dea de ea prin intermediul unei legături telefonice, în Thailanda. Oaspeții plecară foarte târziu, iar în casă rămaseră doar membrii familiei. Birgitta avea copii comunicativi, cărora le plăcea să-şi petreacă timpul împreună. Ea şi soțul ei se aşezară pe canapea, ascultând amuzați conversațiile. Din când în când, Birgitta umplea paharele tuturor. Gemenele, Siv şi Louise, aveau să doarmă în camera liberă, însă David îşi luase o cameră la hotel, în ciuda protestelor Birgittei. Petrecerea se sfârşi la ora patru dimineața. Rămaseră doar părinții ca să strângă, să curețe, să umple maşina de spălat vase şi să pună sticlele goale în garaj.

— A fost cu adevărat o surpriză încântătoare, zise Staffan într-un târziu, când se aşezară amândoi la masa din bucătărie. N-o s-o uit. Mă simt aşa de bine. Mă săturasem să mă tot plimb dintr-un tren în altul. Îmi petrec timpul călătorind, dar nu ajung niciodată undeva. Ăsta e blestemul

mecanicilor de tren şi al conductorilor. Ne petrecem tot timpul în cuştile noastre de sticlă.

— Ar trebui să facem mai des asta. Să fim serioşi, în astfel de momente viața capătă un altfel de înțeles. Nu doar datorie şi să facem ce trebuie făcut.

— Şi acum?

— Cum adică?

— O să lipseşti de la lucru alte două săptămâni. Ce o să faci?

— Hans Mattsson tânjeşte să doarmă mai mult. Poate că asta ar trebui să fac şi eu câteva zile.

— Du-te o săptămână undeva unde e cald. Ia-ți o prietenă cu tine.

Birgitta scutură din cap.

— Nu ştiu. Poate. Dar pe cine?

— Karin Wiman?

— Pleacă în China, la lucru.

— Nu poți ruga pe altcineva? Ai putea să pleci cu una din gemenele noastre?

Ideea era tentantă.

— O să văd ce au de spus. Dar mai întâi trebuie să aflu dacă chiar pot pleca undeva. Nu uita că trebuie să mă vadă un specialist.

Staffan întinse o mână şi o puse pe brațul ei.

— Sper că îmi spui totul. Am motive de îngrijorare?

— Nu. Doar dacă nu mă minte doctorul meu. Dar nu cred că o face.

Rămaseră acolo încă o vreme înainte de a se duce la culcare. Când se trezi, Birgitta văzu că Staffan plecase deja. Plecaseră şi gemenele. Dormise până la ora unsprezece şi jumătate. „O dimineață pe placul lui Hans Mattsson”, îşi spuse ea.

Vorbi la telefon cu Siv şi cu Louise după prânz, dar nici una din gemene nu avea timp de călătorii, deşi amândurora

le-ar fi plăcut să plece într-o vacanță cu mama lor. Birgitta primi un apel prin care era înştiințată că, datorită unei programări, se putea întâlni cu specialistul în ziua care urma.

În jurul orei patru se auzi soneria. Birgitta se întrebă dacă era în stare să mai primească o masă chinezească gratuită. Însă când deschise uşa, se trezi față în față cu inspectorul-şef Hugo Malmberg, cu părul acoperit de nea şi cu o pereche de şoşoni demodați încălțați peste pantofi.

— Din întâmplare am dat peste Hans Mattsson. Mi-a spus că nu te simți bine – ca un gest de încredere, căci ştie că suntem vechi prieteni.

Birgitta îi dădu drumul în casă. În ciuda staturii masive, Malmberg n-avu nici o problemă să se aplece ca să-şi scoată şoşonii.

Se duseră în bucătărie şi băură cafea. Birgitta îi povesti despre problemele pe care le avea cu tensiunea şi despre rezultatele proaste ale analizelor de sânge, şi îi spuse că aşa ceva nu era neobişnuit pentru o femeie de vârsta ei.

— Hipertensiunea ticăie în interiorul meu ca o bombă cu ceas, rosti Malmberg în spirit de glumă. Iau medicamente, iar doctorul spune că analizele sunt bune; dar chiar şi aşa sunt îngrijorat. Nimeni din familia mea nu a murit de tumori. Toată lumea, femei şi bărbați deopotrivă, a suferit accidente vasculare şi infarcturi. În fiecare zi trebuie să fac un efort pentru a trece peste îngrijorare.

— Am fost în Hudiksvall, zise Roslin. Tu eşti cel care mi-a oferit numele lui Vivi Sundberg. Ştiai că m-am dus acolo?

— Trebuie să recunosc că sunt surprins.

— Iți aminteşti circumstanțele? Am descoperit că sunt înrudită cu una din familiile ucise în Hesjövallen. De atunci mi-a fost limpede că toate victimele erau înrudite prin căsătorii. Ai ceva timp la dispoziție?

— Robotul meu telefonic spune că am plecat de la birou pentru restul zilei. Cum nu aştept nimic, pot sta aici toată noaptea dacă e nevoie.

— Până ce vin vacile acasă? Nu aşa se spune?

— Sau până ce călăreții Apocalipsei trec pe lângă noi şi ne omoară pe toți. În fine, distrează-mă cu toate acele grozăvii în care nu sunt nevoit să fiu implicat.

— Eşti cinic?

El se încruntă şi mormăi.

— Nu mă ştii mai bine de atât? După atâția ani? Mă simt ofensat.

— Nu asta a fost intenția mea.

— Dă-i drumul. Ascult.

Cum el părea sincer interesat, Birgitta îi povesti pe larg ce se întâmplase. El o ascultă cu atenție, puse întrebări din când în când, părând convins de meticulozitatea ei. Când ea termină de vorbit, Malmberg rămase o vreme tăcut, uitându-se fix la mâinile lui. Birgitta ştia că Hugo Malmberg era privit ca un ofițer de poliție excepțional de competent. Omul combina răbdarea cu viteza de reacție, abordarea metodică cu intuiția. Birgitta auzise că Malmberg era unul dintre cei mai căutați profesori de la Academia Suedeză de Poliție. Deşi îşi desfăşura activitatea în Helsingborg, era adesea chemat de autorități ca să ajute la rezolvarea cazurilor dificile din alte colțuri ale țării.

Birgittei îi trecu brusc prin minte că el nu fusese chemat să ajute la rezolvarea crimelor din Hesjövallen.

Îi atrase atenția asupra acestui fapt, iar el zâmbi.

— De fapt, m-au rugat. Însă nimeni nu mi-a spus de implicarea ta şi de faptul că ai făcut nişte descoperiri remarcabile.

— Cred că cei de acolo nu mă plac, replică Birgitta.

— Ofițerii de poliție tind să îşi apere cu străşnicie terenul propriu de joacă. Au fost foarte dornici ca eu să mă

duc acolo şi să le dau sfaturi, dar şi-au pierdut interesul după arestarea lui Valfridsson.

— Acum individul e mort.

— Dar ancheta continuă.

Malmberg oftă.

— Cu toate astea, acum ştii că nu el a făcut-o.

— Chiar aşa?

— Ai auzit ce am avut de spus.

Birgitta îl privi drept în ochi.

— Asocieri remarcabile, fapte plauzibile. Lucruri care ar trebui în mod evident anchetate. Însă principala direcție de investigare, Valfridsson, nu îşi pierde din interes doar pentru că omul se sinucide.

— Nu el a făcut-o. Ce s-a întâmplat în acea noapte dintre douăsprezece şi treisprezece ianuarie a fost mult prea complex pentru un simplu individ cu câteva condamnări pentru jaf şi o crimă veche.

— Poate că ai dreptate. Dar e posibil şi să te înşeli. Iarăşi se dovedeşte că peştii cei mai mari înoată în cele mai banale bălți. Hoții de biciclete devin jefuitori de bănci; vagabonzii devin asasini profesionişti gata să omoare pe oricine pentru o sumă de bani. Atunci, de ce un tip care se îmbată şi bate câțiva oameni şi poate chiar omoară pe cineva să nu o ia razna şi să nu comită o crimă oribilă precum cea din Hesjövallen?

— Dar nu există un motiv, insistă Birgitta.

— Procurorul spune ceva despre răzbunare.

— Pentru ce? Ce ar putea justifica răzbunarea împotriva unui întreg sat? Pur şi simplu nu are sens.

— Dacă nu există un sens al crimei, atunci nici motivul nu trebuie să aibă sens, replică Malmberg.

— Mă rog. Eu cred că Valfridsson era o momeală.

— *Este* o momeală. Ce ți-am spus? Ancheta continuă chiar dacă el e mort. Să-ți pun o întrebare. Este mai

plauzibilă ideea ta despre implicarea unui chinez misterios? Cum ai putea lega un sătuc din nordul Suediei de motivele unui chinez?

— Nu ştiu.

— Va trebui să aşteptăm şi să vedem. Iar tu trebuie să te asiguri că te faci bine repede.

Când el se pregătea de plecare, afară ningea şi mai abitir.

— De ce nu-ți iei o vacanță? Să te duci undeva unde e cald?

— Toată lumea îmi spune asta. Va trebui să văd mai întâi ce spune doctorul meu.

Birgitta îl urmări cum dispare în vârtejurile de zăpadă. Era mişcată de gestul lui de a o vizita.

Până a doua zi, ninsoarea se mutase pe alte meleaguri. Birgitta se prezentă la întâlnirea cu specialistul. I se recoltă sânge şi fu anunțată că avea să dureze o săptămână sau mai mult până la aflarea rezultatelor.

— Sunt lucruri pe care nu am voie să le fac? întrebă ea.

— Să evitați oboseala nejustificată.

— Am voie să plec în vacanță?

— V-ar prinde bine.

— Încă o întrebare. Ar trebui să mă tem?

— Nu. Cum nu aveți alte simptome, nu aveți motive de îngrijorare.

— Deci nu voi muri?

— Bineînțeles că veți muri. În cele din urmă. Şi eu o să mor. Dar vă veți simți bine câtă vreme vă veți păstra un nivel scăzut al tensiunii.

Când ieşi pe stradă, Birgitta admise în sinea ei că fusese nelinişti tă, ba chiar înfricoşată. Acum se simțea uşurată. Hotărî să facă o lungă plimbare. Abia făcu câțiva paşi, că se opri.

Ideea îi veni din senin. Sau poate că ajunsese deja la o decizie fără să o conştientizeze. Intră într-o cafenea şi o sună pe Karin Wiman. Linia era ocupată. Aşteptă cu nerăbdare, comandă o cafea, răsfoi un ziar. Încercă din nou. Acelaşi ton de ocupat. Obținu un răspuns abia la al cincilea apel.

— Merg cu tine la Beijing.

Birgitta nu găsi bilete la acelaşi zbor – avea să ajungă o zi mai târziu. Lui Staffan îi plăcu ideea, ba chiar fu mulțumit pentru soția lui.

În seara dinaintea plecării, Birgitta scotoci printr-o cutie mare de carton din garaj. La fundul ei dădu peste ceea ce căuta: vechiul ei exemplar din Cărțulia Roşie a lui Mao. Pe partea interioară a copertei din plastic roşu scrisese o dată: „19 aprilie 1966”.

„Eram o fetiță pe atunci, îşi zise ea. Inocentă cam din toate punctele de vedere. Fusesem o singură dată împreună cu un tânăr, Tore, din Borstahusen, care visa să devină existențialist şi regreta că nu are cine ştie ce barbă. Mi-am pierdut virginitatea cu el într-un şopron friguros de grădină, care mirosea a gunoi de grajd, îmi amintesc doar că era îngrozitor de stângaci. După aceea, toată chestia lipicioasă de pe trupurile noastre ne-a stingherit atât de tare, că n-am ştiut cum să ne despărțim mai repede şi nu ne-am mai privit niciodată în ochi. Mă întreb şi acum ce le-o fi povestit prietenilor lui. După aia a apărut furtuna politică, cea care m-a luat cu ea. Însă niciodată n-am reuşit să mă ridic la nivelul lumii în care intrasem. După o vreme petrecută cu Rebelii, m-am ascuns. N-am reuşit niciodată să îmi dau seama de ce am îngăduit să mă las atrasă în ceea ce semăna cu un cult religios. Karin s-a alăturat Partidului Comunist. Eu m-am legat de Amnesty International, iar acum n-am nici un fel de conexiuni politice.”

Se aşează pe o grămadă de cauciucuri vechi şi răsfoi Cărţulia Roşie. Dădu peste o poză între două pagini: o înfăţişa pe ea şi pe Karin Wiman. Îşi amintea ocazia când fusese făcută. Se înghesuiseră într-o cabină telefonică din gara din Lund – fusese ideea lui Karin, ca de obicei. Râse când văzu poza, dar se şi îngrozi la gândul atâtor ani scurşi de atunci.

„Vântul rece, îşi zise ea. Bătrâneţea se furişează pe la spatele meu." Băgă cărţulia cu citate în buzunar şi plecă din garaj. Staffan tocmai ajunsese acasă. Se aşeză vizavi de el în bucătărie, în timp ce el lua cina pregătită de ea.

— Deci, este soţia mea din Garda Roşie gata de plecare? întrebă el.

— Tocmai mi-am adus Cărţulia Roşie.

— Mirodenii, zise el. Dacă vrei să oferi un cadou, vino înapoi cu ceva mirodenii. Mereu am susţinut că în China există mirosuri şi gusturi pe care nu le găseşti nicăieri altundeva.

— Ce altceva mai vrei?

— Pe tine, sănătoasă şi fericită.

— Cred că îţi pot aduce aşa ceva.

Staffan se oferi să o însoţească până la Copenhaga a doua zi, dar Birgitta îi spuse că era suficient să o conducă la gară.

Afară era o zi frumoasă şi limpede de iarnă când Staffan Roslin îşi conduse soţia la gară şi îi făcu semn cu mâna în vreme ce trenul se îndepărta de peron. La aeroportul Kastrup, Birgitta trecu de poartă fără probleme şi se aşeză pe locul de pe mijlocul avionului pe care şi-l dorise pentru ambele curse, spre Helsinki şi apoi spre Beijing. În vreme ce avionul decola, dându-i senzaţia că evadează dintr-o încăpere încuiată, Birgitta îi zâmbi finlandezului în vârstă care şedea lângă ea. Închise ochii, refuză să mănânce sau să bea înainte de a ateriza la Helsinki şi se gândi la momentele

când socotise China drept paradisul ei, atât pe pământ, cât şi în vise.

Se trezi când avionul începu coborârea spre Helsinki. Roţile se aşezară pe pista de beton a aeroportului. Avea două ore la dispoziţie înainte de plecarea spre Beijing. Se aşeză pe o bancă, sub macheta unui vechi avion care atârna de tavanul sălii de plecări. Era rece în încăpere. Prin ferestrele mari care dădeau spre piste putea zări răsuflările personalului de la întreţinerea avioanelor. Se gândi la ultima ei conversaţie cu Vivi Sundberg, avută cu două zile în urmă. Birgitta întrebase dacă poliţiştii realizaseră instantanee după imaginile luate de camera de luat vederi din hotel. Făcuseră, iar Sundberg nici măcar nu întrebase de ce îi trebuie atunci când Birgitta ceruse o copie după poza chinezului. A doua zi, se trezise în cutia poştală cu o imagine mărită după film. Acea poză se găsea acum în poşeta ei. O scoase din plicul în care o păstra.

„Deci tu eşti unul dintre cele peste un miliard de chipuri de chinezi, îşi zise Birgitta. Nu te voi găsi niciodată. Şi nu voi afla dacă numele pe care l-ai oferit e autentic. Şi, mai presus de toate, ce ai făcut."

Porni încet către poarta de plecări spre Beijing. Acolo se forma deja o coadă. „Aici începe Asia, îşi zise ea. Graniţele sunt alterate de aeroporturi, venind mai aproape, dar fiind în acelaşi timp extrem de departe."

Avea locul 22C. Alături de ea stătea un bărbat cu piele închisă la culoare care lucra pentru o firmă britanică în capitala Chinei. Schimbară câteva amabilităţi, dar nici unul nu dorea să se lase angajat într-o discuţie serioasă. Până la urmă, Birgitta se cuibări sub pătură. Emoţiile resimţite înainte lăsară loc senzaţiei că se lansase într-o aventură fără să fie bine pregătită. Ce avea să facă, de fapt, în Beijing? Să se plimbe pe străzi, să se uite la oameni şi să viziteze muzee? Era aproape sigură că prietena ei nu va avea prea

mult timp la dispoziție pentru ea. Se întrebă dacă nu cumva supraviețuise în ea ceva din rebela din tinerețe.

Pe la jumătatea zborului, imediat după ce intrară în spațiul aerian al Chinei, căpitanul anunță pasagerii că o furtună de nisip făcea imposibilă aterizarea în Beijing. Aveau să aterizeze într-un oraş pe nume Taiyuan şi să aştepte îmbunătățirea condițiilor meteo. După aterizare, pasagerii fură îngrămădiți într-un terminal friguros, unde mulți chinezi bine înfofoliți aşteptau la rândul lor. Diferența de fus orar o făcea pe Birgitta să se simtă obosită şi nesigură asupra primelor impresii legate de China. Peisajul era acoperit de zăpadă, aeroportul era înconjurat de dealuri, iar pe o şosea din apropiere se vedeau autobuze şi căruțe cu boi.

Două ore mai târziu, furtuna de deasupra Beijingului se potoli. Avionul decolă, apoi aterizâ din nou. După ce trecu pe la toate punctele de control, Birgitta o găsi pe Karin aşteptând-o.

— Rebela a aterizat, zise Karin. Bun venit în Beijing!

— Mulțumesc. Încă nu-mi vine să cred că sunt aici.

— Eşti în Regatul de Mijloc. În centrul lumii. În centrul vieții.

În acea seară, Birgitta se afla la etajul nouăsprezece al hotelului,

În camera pe care o împărțea cu Karin. Admiră panorama oraşului gigantic şi plin de lumini şi simți un fior de anticipare.

În acelaşi moment, într-un alt zgârie-nori, un bărbat admira acelaşi oraş şi aceleaşi lumini ca Birgitta Roslin.

În mână ținea o panglică roşie. Când auzi un ciocănit discret în uşa din spatele lui, bărbatul se răsuci încet pe călcâie ca să-l întâmpine pe vizitatorul pe care îl aştepta cu nerăbdare.

Jocul chinezesc

22

În prima ei dimineață în Beijing, Birgitta Roslin ieşi devreme în oraş. Luase micul dejun în imensa sală de mese a hotelului împreună cu Karin Wiman, care imediat după aceea se grăbise să plece la conferința ei, după ce îi explicase Birgittei că abia aştepta să audă ce avea să spună despre vechii împărați chinezi. Pentru Karin Wiman istoria era din multe puncte de vedere mai vie decât lumea reală în care ea trăia.

O tânără de la recepție, foarte frumoasă şi vorbind aproape perfect engleza, îi dăduse Birgittei o hartă a oraşului. Birgitta îşi aduse aminte de un citat. „Actualul avânt al revoltei țăranilor are o enormă semnificație". Era una dintre declarațiile lui Mao care apărea mereu în cadrul dezbaterilor aprinse din primăvara anului 1968.

„Actualul avânt al revoltei țăranilor are o enormă semnificație." Cuvintele îi răsunară în minte în vreme ce ieşi din hotel şi trecu de tinerii tăcuți, îmbrăcați în verde, care păzeau intrarea. Strada din fața ei era largă, cu multe benzi de mers pe sens. Maşini pretutindeni şi din când în când câte o bicicletă. Strada era încadrată de sedii impozante de bănci. Se mai vedea şi o librărie înaltă de cinci etaje. Oamenii stăteau în fața librăriei cu saci mari de plastic plini cu sticle de apă. După doar câțiva paşi, Birgitta simți cât de poluat era aerul, dar şi gust de metal în gură. În locurile încă neocupate de clădiri, macarale înalte se agitau încontinuu. Era clar că Birgitta ajunsese într-un oraş care suferea o transformare fundamentală şi haotică.

Un bărbat trăgea de un căruț supraîncărcat, cu ceva care semăna a carcase de pui fără carne pe ele; omul părea

din alt secol. În afară de acest amănunt, Birgitta s-ar fi putut găsi în oricare alt mare oraş din lume.

„Când eram tânără, îşi zise ea, în închipuirea mea vedeam o mulţime nesfârşită de ţărani chinezi îmbrăcaţi în salopete identice şi înarmaţi cu ciocane şi târnăcoape, înconjuraţi de revoluţionari cântând şi fluturând drapele roşii, luptându-se să transforme munţii stâncoşi în câmpuri fertile. Mulţimile încă sunt aici, dar cel puţin în Beijing, pe strada pe care mă aflu eu acum, oamenii nu sunt aşa cum mi i-am imaginat. Nici măcar nu sunt pe biciclete; au maşini, iar femeile poartă pantofi eleganţi cu toc înalt."

În acele vremuri, când grupuri numeroase de suedezi se pregăteau să se adune în pieţele oraşelor şi să scandeze vorbele marelui lider chinez, în imaginaţia Birgittei toţi chinezii erau îmbrăcaţi cu uniforme identice cenuşii-albastre, purtau şepci identice, aveau aceeaşi tunsoare şi aceleaşi sprâncene încruntate.

Din când în când, pe parcursul anilor 1960, când mai primea câte un exemplar din revista ilustrată *China,* fusese surprinsă să vadă oameni cu un aer sănătos, cu obrajii roşii şi ochi strălucitori, ridicându-şi braţele către zeul care pogorâse din ceruri, Marele Cârmaci, învăţătorul Veşnic şi toate celelalte apelative cu care era idolatrizat misteriosul Mao. Numai că Mao nu fusese deloc misterios. Asta devenise tot mai clar cu trecerea timpului. Era un politician înzestrat cu o mare viclenie, care simţea perfect ce se întâmpla în giganticul imperiu chinezesc. Până la declararea independenţei din 1949, fusese unul dintre acei lideri unicat pe care istoria îi scoate din când în când la iveală. Dar după venirea la putere, individul adusese cu el mari suferinţe, haos şi confuzie. Cu toate astea, nimeni nu putea nega faptul că, asemenea unui împărat modem, Mao retrezise la viaţă China, care acum era pe cale să devină o putere mondială.

Stând în fața hotelului cu intrarea lui de marmură şi recepționerele elegant îmbrăcate şi vorbind o engleză fără cusur, Birgitta se simți ca şi cum ar fi fost transportată într-o lume despre care nu ştia absolut nimic. Oare chiar asta era societatea în care revolta țăranilor reprezentase un eveniment atât de important?

„Asta s-a petrecut cu patruzeci de ani în urmă, îşi spuse ea. Mai bine de o generație. Am fost ademenită ca o insectă înspre o oală cu miere de către ceva care aducea cu oferta de mântuire a unui cult religios. Nu eram îndemnați să ne sinucidem în masă, pentru că nu exista Ziua Judecății, ci să renunțăm la individualitatea noastră în beneficiul unei intoxicări colective, în centrul căreia se găsea o Cărțulie Roşie care înlocuise oricare alte forme de iluminare spirituală. Conținea toată înțelepciunea, răspunsurile la toate întrebările, expresiile tuturor viziunilor sociale şi politice de care omenirea avea nevoie pentru a progresa din starea ei curentă şi pentru a instaura odată pentru totdeauna raiul pe pământ în loc de un rai în cine ştie ce împărăție îndepărtată a cerului. Dar noi nici măcar nu am început să înțelegem faptul că acele citate ale liderului conțineau cuvinte vii. Nu erau înscrise în piatră. Descriau realitatea. Le-am citit fără să le interpretăm. Ca şi cum Cărțulia Roşie era un catehism mort, o liturghie revoluționară."

Birgitta Roslin avu nevoie de mai bine de jumătate de oră ca să ajungă în piața Tienanmen – Piața Păcii Cereşti. Era cea mai mare piață pe care o văzuse vreodată. Se apropie de ea pe o stradă pietonală pe sub Jianguomennei Dajie. Locul era plin de lume. Oriîncotro privea se vedeau oameni fotografiind, fluturând stegulețe, vânzând sticle cu apă şi ilustrate poştale.

Se opri şi privi în jurul ei. Cerul de deasupra ei era ceţos. Ceva lipsea. Trecură câteva minute înainte de a-şi da seama despre ce era vorba.

Nu se vedea nici o pasăre. Însă oamenii o înconjurau din toate părţile, oameni care nici n-ar fi observat dacă ea stă acolo sau pleacă brusc.

Îşi aminti imagini din 1989, când tinerii studenţi demonstraseră, cerând să gândească şi să vorbească liber, şi când soluţia finală venise odată cu tancurile care intraseră în piaţă şi masacraseră mulţi dintre demonstranţi. „Aici a stat un tânăr cu o sacoşă de plastic albă în mână", îşi spuse ea. Îl văzuse întreaga lume la televizor şi oamenii îşi ţinuseră respiraţiile. Tânărul stătuse în faţa unui tanc şi refuzase să se dea la o parte. Ca un soldat mărunt de tinichea, el personificase întreaga rezistenţă de care e capabilă o fiinţă umană. Când încercaseră să treacă pe lângă el, tânărul se deplasase în lateral. Birgitta nu ştia ce se întâmplase în final. Nu văzuse niciodată imagini cu deznodământul. Însă toţi cei zdrobiţi de şenilele tancurilor sau împuşcaţi de soldaţi fuseseră oameni în carne şi oase.

Acele evenimente însemnaseră un al doilea început al relaţiei Birgittei cu China. O mare parte a vieţii ei era concentrată în perioada dintre 1968, anul când fusese o rebelă care îl invoca pe Mao Zedong ca să proclame în mod absurd că revoluţia începuse deja în rândul studenţilor suedezi, şi 1989, cu imaginea tânărului stând în faţa tancului. În ceva mai mult de douăzeci de ani, Birgitta evoluase din studenta tânără şi idealistă în mamă a patru copii şi judecător districtual. China ca şi concept făcuse mereu parte din ea. Mai întâi ca un vis, apoi ca un lucru pe care îşi dăduse seama că nu-l înţelege deloc, căci era atât de mare şi de plin de contradicţii. Descoperise cum copiii ei aveau idei complet diferite faţă de China. Asociau această ţară cu posibilităţile enorme ale viitorului, la fel cum visul

american caracterizase generația Birgittei şi a părinților ei. Spre surprinderea ei, David îi mărturisise nu cu multă vreme în urmă că atunci când va avea copii avea să încerce să angajeze o bonă chinezoaică, astfel ca micuții să învețe limba din pruncie.

Se plimbă prin piața Tienanmen, uitându-se la oamenii care îşi făceau poze şi la polițiştii omniprezenți. În fundal se înălța clădirea de unde, în 1949, Mao proclamase naşterea Republicii. Când începu să i se facă frig, Birgitta se întoarse pe jos spre hotel. Karin îi promisese să sară peste prânzul oficial şi să ia masa cu ea.

La ultimul etaj al zgârie-norului unde stăteau se găsea un restaurant. Li se dădu o masă la fereastră cu vedere asupra oraşului. Birgitta îi povesti prietenei ei despre lunga plimbare până în piața enormă şi despre gândurile ei legate de tinerețe.

Mâncară câteva feluri uşoare chinezeşti şi încheiară masa cu ceai. Birgitta scoase broşura cu caractere chinezeşti scrise de mână pe care Karin le tradusese şi care reprezentau numele spitalului Longfu.

— Vreau să-mi petrec după-amiaza vizitând acest spital, zise ea.

— De ce?

— Întotdeauna e bine să ai ceva anume de făcut atunci când te plimbi printr-un oraş pe care nu-l cunoşti. Merge absolut orice. Dacă n-ai un plan, picioarele îți obosesc repede. N-am pe nimeni de vizitat şi nu vreau să văd nimic anume. Dar, cine ştie, poate că descopăr vreun indicator cu caracterele astea pe el. Mă întorc aici ca să-ți spun că ai avut dreptate.

Se despărțiră în fața lifturilor. Karin trebuia să se grăbească înapoi la conferință. Birgitta se duse în camera lor de la etajul nouăsprezece şi se întinse pe pat ca să se odihnească.

Începuse să simtă acest lucru în cursul plimbării de dimineață – un sentiment de neliniște pe care nu îl putea identifica precis. Înconjurată de oameni, sau singură în acel hotel anonim din orașul imens, simțea că identitatea ei începe să se piardă. Cine avea să-i simtă lipsa dacă se pierdea? Cine avea măcar să-i remarce existența?

Mai avusese o experiență similară când era foarte tânără. Simțise brusc că încetează să mai existe, că își pierde identitatea proprie.

O încercă un sentiment de nerăbdare, așa că se sculă și se duse la fereastră. La mare distanță sub ea se găsea orașul cu toată suflarea de pe cuprinsul lui, fiecare dintre acești oameni având vise despre care Birgitta nu știa absolut nimic.

Strânse hainele care erau împrăștiate prin încăpere și încuie ușa în urma ei. Nu făcea decât să se lupte cu sentimentul de neliniște pe care și-l putea tot mai greu înăbuși. Trebuia să se miște, să apuce să cunoască orașul. Karin promisese să o ducă în acea seară la un spectacol al operei Peking.

Potrivit hărții, până la Longfu era ceva de mers. Însă Birgitta avea mult timp la dispoziție. Parcurse străzile drepte și aparent nesfârșite până ce ajunse într-un târziu la spital, după ce trecuse de o imensă galerie de artă.

Longfu consta din două clădiri. Birgitta numără șapte etaje, toate zugrăvite în alb și gri. Ferestrele de la parter aveau zăbrele. Jaluzelele erau trase, iar pe pervazurile ferestrelor se vedeau ghivece vechi de flori pline cu frunze veștejite. Copacii din preajma spitalului erau goi; pajiștile maronii erau acum acoperite cu excremente de câine. La prima impresie, Longfu semăna mai degrabă cu o închisoare decât cu un spital. Intră pe poartă. Pe lângă ea trecu o ambulanță, apoi o alta. Lângă intrarea principală se vedea o notificare scrisă în chineză. Compară înscrisul cu ceea ce

găsise în broşură – ajunsese la locul potrivit. Un doctor îmbrăcat cu o haină albă stătea în faţa intrării, fumând şi vorbind tare la un telefon mobil.

Se întoarse pe stradă şi se plimbă în jurul imensei zone rezidenţiale. Oriîncotro privea, vedea bătrâni şezând pe trotuare şi jucând diverse jocuri pe tăbliţe.

Când ajunse la colţul complexului spitalicesc ceva îi atrase atenţia. De cealaltă parte a străzii se ridica un zgârie-nori nou. Birgitta scoase broşura chinezească din buzunar. Clădirea era şi ea acolo. N-avea nici o îndoială. La ultimul etaj se afla o terasă, aşa cum ea nu mai văzuse niciodată. Se proiecta pe partea laterală a clădirii ca prova unei nave. Faţada zgârie-norului era acoperită cu panouri de sticlă în culori închise. Paznici înarmaţi stăteau în faţa intrării principale. Era de presupus că în acea clădire se găseau mai degrabă birouri decât apartamente de locuit. Birgitta se postă lângă un copac, unde era parţial protejată de bătaia necruţătoare a vântului îngheţat. Câţiva oameni ieşiră prin uşile înalte ale intrării, care păreau făcute din cupru, şi se urcară în maşini negre care îi aşteptau. O idee năstruşnică îi trecu prin minte. Se uită dacă încă mai are poza lui Wang Min Hao în buzunar. Dacă individul avea vreo legătură cu acea clădire, poate că vreunul dintre paznici l-ar fi recunoscut. Dar ce-ar mai fi avut ea de zis dacă ei dădeau din cap şi confirmau că omul era într-adevăr înăuntru?

Nu se putea hotărî ce să facă. Înainte de a arăta cuiva acea fotografie, trebuia să inventeze un motiv pentru a vrea să-l vadă pe individ. În mod clar nu putea menţiona crimele din Hesjövallen. Însă trebuia să scornească un motiv plauzibil.

Un tânăr se opri lângă ea. Rosti ceva de neînţeles pentru Birgitta. După aceea, Birgitta îşi dădu seama că tânărul i se adresase în engleză.

— V-aţi rătăcit? Vă pot ajuta?

— Mă uit la clădirea aia impozantă de acolo. Aveți idee cine o deține?

Tânărul clătină surprins din cap.

— Eu studiez ca să fiu veterinar. Nu ştiu nimic despre clădiri înalte. Vă pot ajuta cu ceva? Încerc să mă învăț să vorbesc mai bine engleza.

— Vorbiți foarte bine engleza. Birgitta arătă înspre terasa ieşită în afară. Mă întreb cine locuieşte acolo?

— Cineva care e foarte bogat.

— Mă puteți ajuta? întrebă ea. Scoase fotografia lui Wang Min Hao. Vă puteți duce la paznici ca să-i întrebați dacă îl cunosc pe acest om? Dacă vă întreabă de ce vreți să ştiți, spuneți că v-a rugat cineva să-i transmiteți un mesaj.

— Ce mesaj?

— Spuneți-le că-l veți aduce. Veniți înapoi aici. O să aştept la intrarea din spital.

— De ce nu-i întrebați dumneavoastră? se interesă tânărul.

— Sunt prea timidă. Nu cred că o femeie din Occident ar trebui să întrebe tot felul de lucruri un bărbat chinez.

— Îl cunoaşteți?

— Da.

Birgitta încercă să pară cât mai naturală, dar începea deja să regrete micul ei complot. Oricum, tânărul luă fotografia şi dădu să plece.

— Încă un lucru, zise ea. Întrebați-i cine locuieşte acolo sus, la ultimul etaj. Pare un apartament cu o terasă mare.

— Eu mă numesc Huo, zise tânărul. Voi întreba.

— Eu mă numesc Birgitta. Prefaceți-vă doar interesat.

— De unde sunteți? SUA?

— Suedia. Cred că în chineză i se spune Ruidian.

— Nu ştiu unde e.

— E aproape imposibil de explicat.

În vreme ce el se întoarse ca să traverseze strada, ea se răsuci pe călcâie şi o porni în grabă spre intrarea în spital.

Un bătrân cu cârje ieşea încet pe uşile deschise ale spitalului. Birgitta avu brusc senzaţia că se expusese unui pericol. Se calmă singură uitându-se la strada plină de oameni. Poate că un individ care omoară mai mulţi oameni în nordul izolat al Suediei putea scăpa neobservat. Însă nimeni care ar fi ucis o turistă occidentală nu ar fi avut cum să scape de pe o stradă aglomerată. În plină lumină a zilei. China nu-şi putea permite aşa ceva.

Bărbatul cu cârje se împiedică brusc şi căzu. Tânărul ofiţer de poliţie de la intrare nu schiţă nici un gest de ajutor. Birgitta ezită, dar până la urmă îl ajută pe amărât să se ridice în picioare. Omul rosti o grămadă de cuvinte, pe care Birgitta nu le înţelese. Nici măcar nu-şi dădu seama dacă erau cuvinte de mulţumire sau de mânie. Bătrânul mirosea puternic a mirodenii – sau alcool. Omul îşi continuă drumul până ajunse pe stradă.

Huo se întoarse. Părea calm şi nu arunca priviri furişe în jurul lui. Birgitta ieşi în întâmpinarea lui.

Tânărul scutură din cap.

— Nimeni nu a văzut acest om.

— Nimeni nu ştie cine e?

— Nimeni.

— Cui i-aţi arătat poza?

— Paznicilor. A mai venit şi un alt om. Din clădire. Avea ochelari de soare. Am pronunţat bine? „Ochelari de soare”?

— Foarte bine. Cine locuieşte la ultimul etaj?

— N-au răspuns la asta.

— Dar locuieşte cineva acolo?

— Cred că da. Nu le-a plăcut întrebarea.

— De ce?

— Mi-au spus să plec.

— Şi ce aţi făcut?

Tânărul o privi surprins.

— Am plecat.

Birgitta scoase o bancnotă de zece dolari americani din poşetă. La început tânărul nu vru s-o accepte. Îi înapoie Birgittei fotografia lui Wang Min Hao şi o întrebă la ce hotel stătea, ca să se asigure că ştia drumul de întoarcere acolo. După aceea înclină politicos din cap şi îşi luă la revedere.

Pe drumul de întoarcere spre hotel, Birgitta fu din nou cuprinsă de senzaţia imperioasă că ar putea fi oricând înghiţită de mulţimea din jurul ei fără să mai fie găsită vreodată. Se simţi atât de ameţită, încât se văzu obligată să se sprijine de un zid. Nu departe de ea se vedea o ceainărie. Intră acolo, comandă ceai şi prăjiturele, după care încercă să inspire adânc. O copleşi din nou senzaţia de panică teribilă care o chinuia din când în când în ultimii ani. Lunga călătorie până la Beijing n-o ajutase să scape de stres.

Se gândi iarăşi la Wang. „L-am putut urmări până aici, dar nu pot merge mai departe."

Achită nota de plată, surprinsă de cât de mare era, apoi se îmbărbăta încă o dată pentru confruntarea cu vântul amarnic de rece de afară.

În acea seară se duseră la sala de spectacole situată în interiorul imensului hotel Qianmen Jianguo. La dispoziţia lor se găseau căşti cu traducere, dar Karin Wiman aranjase ca ele să aibă parte de serviciul unui translator. Pe parcursul spectacolului de patru ore, Birgitta şezu aplecată într-o parte şi ascultă sintezele adesea de neînţeles ale tinerei de lângă ea despre ceea ce se petrecea pe scenă. Atât ea, cât şi Karin erau dezamăgite, căci în scurt timp îşi dădură seama că spectacolul consta în scene din diverse opere clasice Peking, fără îndoială de cea mai înaltă clasă, dar destinate exclusiv turiştilor. Când spectacolul se încheie şi ele putură în sfârşit să plece din sala friguroasă, îşi simţeau amândouă nasurile îngheţate bocnă.

În fața sălii de spectacole aşteptară maşina pe care organizatorii conferinței o puseseră la dispoziția lui Karin. La un moment dat, Birgitta avu impresia că îl zăreşte pe tânărul Huo, cel care ceva mai devreme i se adresase în engleză în mijlocul străzii aglomerate şi agitate.

Totul se petrecu aşa de repede, că Birgitta nu reuşi să privească mai bine acel chip înainte ca el să dispară.

Când ajunseră la hotel, Birgitta se uită peste umăr, dar nu văzu pe nimeni – cel puțin pe nimeni cunoscut.

Se înfioră. Frica pe care o resimțea părea să fi apărut din senin. Însă în mod cert îl *văzuse* pe Huo în fața sălii de spectacole; era sigură de asta.

Karin o întrebă dacă avea chef să bea ceva, iar Birgitta acceptă.

O oră mai târziu, Karin dormea deja. Birgitta stătea la fereastră, privind la luminile de neon de afară.

Încă era îngrijorată. De unde ştiuse Huo că ea va fi acolo? De ce o urmărise?

Când în fine se furişă în pat alături de prietena ei, Birgitta începu să regrete că scosese la iveală fotografia lui Wang Min Hao.

Se simțea înfrigurată. Rămase trează multe ore. Răcoarea nopții de iarnă din Beijing o învălui cu totul.

23

A doua zi afară ningea viscolit. Karin se trezise de la ora şase ca să-şi revadă prezentarea pe care avea să o susțină la conferință. Birgitta se deşteptă şi îşi văzu prietena şezând pe un scaun în apropiere de fereastră şi citind la lumina unei veioze; afară era încă întuneric. O încercă un vag sentiment de invidie. Karin alesese o viață care presupunea călătorii şi contacte cu numeroase culturi străine, în schimb, viața ei se desfăşura în instanță, într-un duel constant între adevăr şi

minciună, decizii arbitrare şi dreptate: rezultatele erau de obicei nesigure şi adesea frustrante.

Karin observă că prietena ei se trezise.

— Ninge, zise ea. Nu prea tare. În Beijing nu cad niciodată ninsori abundente. E ca o făină, dar cu grăunțe ascuțite, ca firicelele de nisip din deşert.

— Eşti ca o albinuță harnică. Te-ai sculat aşa devreme.

— Sunt nervoasă. Mă vor asculta mulți oameni care vor căuta cele mai mici greşeli.

Birgitta se ridică în capul oaselor şi îşi mişcă gâtul.

— Am gâtul înțepenit.

— Operele Peking cer un nivel ridicat de rezistență fizică.

— Nu m-ar deranja să mai văd o reprezentație. Dar fără translator.

Karin plecă la scurt timp după ora şapte. Stabiliră să se revadă în acea seară. Birgitta dormi încă o oră. Când îşi termină micul dejun, ceasul arăta ora nouă. Uită de grijile din ziua precedentă. Chipul pe care ea crezuse că îl recunoaşte în fața sălii de spectacole trebuia să reprezinte o festă pe care i-o jucase propria imaginație. Uneori era surprinsă de mulțimea fanteziilor pe care le avea, deşi ar fi trebuit să se obişnuiască de mult cu ele.

Se aşează în zona mare a recepției, unde angajați tăcuți înarmați cu perii curățau coloanele de marmură. Se simțea iritant de lipsită de preocupări, aşa că decise să caute un supermarket de unde să cumpere o tăbliță de jocuri chinezeşti. Îi mai promisese lui Staffan nişte mirodenii. Un recepționer tânăr îi arătă pe hartă drumul către un mall comercial de unde ea putea să procure ce voia. Birgitta schimbă nişte bani la hotel, apoi ieşi. Nu era la fel de frig ca înainte. Fulgi rari de nea pluteau în aer. Îşi trase eşarfa peste nas şi gură şi porni la drum.

Avu nevoie de aproape o oră ca să ajungă la magazin. Acesta se găsea pe o stradă numită Wangfuijing Dajie şi ocupa o întreagă clădire. Când Birgitta intră pe uşile impunătoare, avu senzația că pătrunde într-un labirint gigantic. Fu imediat prinsă în mulțime. Observă oameni de jur-împrejurul ei aruncându-i priviri curioase şi comentând în privința hainelor şi aspectului ei. Căută în zadar vreun indicator în engleză. În vreme ce îşi croia drum către una din scările rulante, mai mulți vânzători o apelară într-o engleză stricată.

La etajul trei găsi un magazin unde se vindeau cărți, birotică şi jucării. Vorbi cu o vânzătoare tânără. Din nefericire, spre deosebire de personalul hotelului, aceasta nu înțelegea ce-i cerea Birgitta. Vânzătoarea spuse ceva într-un dispozitiv de comunicare interioară, după care, în câteva secunde, lângă Birgitta apăru un bărbat în vârstă, care îi zâmbi.

— Tăblițe de joc, spuse Birgitta. Unde le găsesc.

— Mahjong?

Omul o conduse la un alt etaj, unde Birgitta se trezi brusc înconjurată de rafturi pe care se găseau tot felul de jocuri. Alese două dintre ele, îi mulțumi bărbatului pentru ajutor şi se duse la una din casele de marcat. După ce jocurile fură ambalate şi puse într-o pungă mare şi colorată de plastic, Birgitta îşi croi drum către magazinul alimentar. Putea adulmeca aroma de mirodenii. În scurt timp, descoperi o mulțime de mirodenii în pachețele mici şi frumos ambalate, din hârtie. După ce cumpără câteva, se aşează la un bufet din apropierea intrării. Bău ceai şi mâncă o prăjitură chinezească, atât de dulce, încât abia o putu înghiți. Doi copilaşi veniră să se holbeze la ea, până ce fură chemați cu severitate înapoi de mama lor, care şedea la o masă învecinată.

Chiar înainte de a se ridica să plece, Birgitta avu senzația că era urmărită. Privi în jurul ei, încercă să se concentreze asupra mai multor chipuri, însă nu recunoscu pe nimeni. Era iritată de toate aceste fantasme. Ieşi din mall. Cum punga de plastic era grea, luă un taxi înapoi până la hotel, întrebându-se ce putea să mai facă în acea zi. Pe Karin avea să o vadă abia seara târziu – aceasta trebuia să participe la o cină la care nu ar fi vrut să se ducă, dar pe care trebuia să o onoreze cu prezența. Birgitta decise să viziteze galeria de artă pe lângă care trecuse în ziua precedentă. Cunoştea drumul până acolo. Îşi aminti că văzuse mai multe restaurante unde putea lua masa dacă i se făcea foame. Afară ninsoarea încetase, iar stratul gros de nori se spărsese. Birgitta se simțea mai tânără, mai plină de energie decât fusese de dimineață. „Acum sunt acel animal liber la care visam să devenim când eram tineri, îşi zise ea. Un animal liber, cu gâtul înțepenit."

Clădirea principală a galeriei arăta ca un turn tipic chinezesc, cu mici platforme şi elemente de acoperiş ieşite în afară. Vizitatorii intrau prin două uşi impozante. Cum galeria era aşa de mare, Birgitta decise să se limiteze la parter. Acolo era o expoziție despre modul în care Armata Populară de Eliberare folosise arta ca instrument de propagandă. Cele mai multe picturi erau realizate în stilul familiar pe care şi-l amintea din revistele chinezeşti ilustrate ale anilor 1960. Existau însă şi tablouri abstracte, care descriau războiul şi haosul în culori strălucitoare.

Oriunde se ducea, era înconjurată de paznici şi ghizi, în principal tinere în uniforme albastru-închis. Nici una dintre ele nu vorbea engleza.

Petrecu câteva ore în galeria de artă. Plecă de acolo aproape de ora trei, iar la ieşire aruncă o privire spre spital şi spre zgârie-norul cu terasa ieşită în afară. Destul de aproape de galerie se găsea un restaurant fără pretenții;

primi un loc la o masă pe colț, după ce arătase cu degetul înspre diverse platouri cu mâncare de pe mesele altor consumatori. Arătă şi spre o sticlă de bere şi îşi dădu seama cât era de însetată abia când începu să bea. Mâncă mult, prea mult chiar, după care bău două ceşti de ceai tare ca să depăşească starea de somnolență şi se uită la câteva ilustrate pe care le cumpărase din galerie.

În acel moment îşi dădu seama. Se săturase de Beijing, deşi era acolo doar de două zile. Se simțea agitată, ducea dorul muncii ei şi avea senzația că timpul i se scurgea pur şi simplu printre degete. Nu mai putea continua să se plimbe fără sens pe străzi. Avea nevoie de ceva anume de făcut, mai ales acum, că achiziționase jocurile şi mirodeniile. Mai întâi trebuia să se întoarcă la hotel şi să se odihnească, după care să îşi facă un plan – mai avea de stat trei zile, dintre care două urma să le petreacă singură.

Când reveni pe stradă, văzu că soarele se ascunsese iarăşi în spatele norilor. Părea mult mai frig. Îşi strânse mai bine haina în jurul trupului şi îşi legă eşarfa peste gură şi peste nas.

De ea se apropie un bărbat cu o bucată de hârtie şi o foarfecă în mână. Într-o engleză stricată, o imploră să-i permită să-i decupeze silueta din bucata de hârtie. Omul scoase un dosar cu buzunare de plastic în care se vedeau alte siluete de hârtie confecționate de el. Prima ei reacție fu să refuze, însă până la urmă se răzgândi. Îşi scoase căciula de lână, îşi desfăcu eşarfa şi se postă în profil.

Individului îi reuşi o siluetă uimitor de bună. Îi ceru Birgittei cinci dolari, dar ea îi dădu zece.

Bărbatul era în vârstă şi avea o cicatrice pe obraz. Birgittei i-ar fi plăcut să asculte povestea vieții lui dacă ar fi fost posibil. Băgă silueta de hârtie în poşetă, după care cei doi se înclinară respectuos şi îşi văzură fiecare de drum.

Birgitta nu avu nici cea mai mică idee ce se petrece când se întâmplă atacul. Simți cum i se înfăşoară un braț în jurul gâtului, trăgând-o pe spate, apoi cum cineva îi smulge poşeta. Când țipă şi încercă să strângă bine poşeta, brațul din jurul gâtului îşi înteți strânsoarea. Primi un pumn în stomac şi rămase fără aer. Se prăbuşi pe trotuar. Totul se petrecuse aşa de repede şi dură doar zece sau cincisprezece secunde. Un biciclist care trecea pe acolo se opri şi încercă să o ridice în picioare, împreună cu o femeie care îşi lăsă jos pungile grele cu produse alimentare ca să poată fi de ajutor. Birgitta nu se putea ridica. Se prăbuşi înapoi în genunchi şi leşină.

Când îşi recăpătă cunoştința se găsea pe o targă, într-o ambulanță care gonea cu sirena pornită. Un doctor apăsa un stetoscop pe pieptul ei. Totul i se părea învăluit în ceață. Îşi aminti că i se furase poşeta. Dar ce căuta în ambulanță? Încercă să-l întrebe pe doctorul cu stetoscopul. Acesta îi răspunse însă în chineză. Din gesturile lui, Birgitta deduse că dorea ca ea să tacă şi să nu se mişte. O ustura gâtul extrem de tare. Poate că fusese rănită grav? Îngheță de spaimă. Putea fi ucisă. Cine o atacase nu ar fi ezitat să facă asta, în ciuda faptului că totul se petrecuse în plină zi.

Începu să plângă. Doctorul reacționă imediat luându-i pulsul. În vreme ce el făcea asta, ambulanța se opri. Se deschiseră portierele din spate. Birgitta se trezi transferată pe o altă targă, apoi transportată de-a lungul unui coridor cu lumini puternice. Plângea nestăpânit şi nici nu observă când i se administră un tranchilizant. Parcă ar fi plutit pe valuri, înconjurată de fețe chinezeşti care păreau să înoate în aceleaşi ape: capetele lor, săltând în sus şi în jos pe valuri, se pregăteau să-l accepte pe Marele Cârmaci în vreme ce acesta se apropia de mal, epuizat după înotul îndelungat.

Când îşi recăpătă cunoştinţa se găsea într-o încăpere slab luminată şi cu draperiile trase. Un bărbat în uniformă şedea pe un scaun lângă uşă. Când omul văzu că ea deschide ochii, se ridică şi ieşi din încăpere. La scurt timp după aceea, în încăpere intrară alţi doi bărbaţi în uniformă, însoţiţi de un doctor care i se adresă Birgittei într-o engleză cu puternic accent american.

— Cum vă simţiţi?

— Nu ştiu. Sunt obosită. Mă ustură gâtul.

— V-am examinat cu atenţie. Aţi supravieţuit acelui incident nefericit fără răni serioase.

— De ce mă aflu aici? Vreau să mă întorc la hotelul meu.

Doctorul se aplecă mai aproape de faţa ei.

— Mai întâi trebuie să discutaţi cu poliţia. Nu ne place deloc atunci când turiştii străini sunt maltrataţi în ţara noastră. Ne este ruşine. Oricine v-a atacat trebuie găsit.

— Dar n-am văzut nimic.

— Nu cu mine trebuie să vorbiţi.

Doctorul se ridică şi dădu din cap înspre cei doi bărbaţi în uniformă, care îşi luară imediat scaunele şi veniră lângă pat. Unul din ei, translatorul, era tânăr, dar cel care punea întrebările părea trecut de şaizeci de ani. Avea ochelari fumurii, ceea ce însemna că Birgitta nu-i putea vedea ochii. Începu să pună întrebări fără ca vreunul din cei doi să se prezinte. Birgitta avu impresia că individul în vârstă nu o plăcea deloc.

— Trebuie să ştim ce aţi văzut.

— N-am văzut nimic. Totul s-a petrecut foarte repede.

— Toţi martorii au fost de acord că cei doi nu erau mascaţi.

— Nici măcar nu am ştiut că au fost doi.

— Ce vă aduceţi aminte?

— Am simțit un braț în jurul gâtului. M-au atacat de la spate. Mi-au smuls poşeta şi m-au lovit în stomac.

— Trebuie să ştim tot ce ne puteți spune despre aceşti doi oameni.

— Dar nu am văzut nimic.

— Nici un chip?

— Nu.

— Le-ați auzit vocile?

— Nici măcar nu mi-am dat seama că ar fi spus ceva.

— Ce s-a întâmplat chiar înainte de a fi atacată?

— Un bărbat mi-a decupat silueta. L-am plătit şi voiam să plec.

— Când v-a fost decupată silueta – ați văzut ceva atunci?

— Cum ar fi?

— Pe cineva aşteptând?

— De câte ori să vă spun că n-am văzut absolut nimic?

După ce translatorul traduse răspunsul ei, polițistul în vârstă se aplecă spre ea şi ridică tonul:

— Punem aceste întrebări pentru că vrem să-i prindem pe cei care v-au atacat şi v-au furat poşeta. De-asta ar trebui să răspundeți fără să vă pierdeți cumpătul.

Cuvintele o dureră.

— Eu vă povestesc doar cum a fost.

— Ce aveați în poşetă?

— Ceva bani, nu mulți, chinezeşti, şi câțiva dolari americani. Un pieptene, o batistă, câteva tablete, un pix, nimic important.

— V-am găsit paşaportul într-un buzunar interior al hainei. Bănuiesc că sunteți suedeză. De ce vă aflați aici, în China?

— Am venit în vacanță cu o prietenă.

Polițistul în vârstă făcu un gest de încheiere. Chipul lui era imobil.

— N-am găsit nici o siluetă, rosti el în cele din urmă.

— Era în poşetă.

— Nu aţi spus asta când v-am întrebat. Aţi mai uitat şi altceva să ne spuneţi?

Birgitta se gândi câteva clipe, apoi scutură din cap. Interogatoriul luase sfârşit. Poliţistul în vârstă rosti ceva, apoi părăsi încăperea.

— Când vă veţi simţi mai bine, o să vă ducem înapoi la hotel. O să ne întoarcem la dumneavoastră mai târziu ca să vă mai punem câteva întrebări pentru anchetă.

Translatorul menţionă numele hotelului ei fără ca Birgitta să-l fi rostit.

— De unde ştiţi numele hotelului la care stau? Cheia e în poşeta mea.

— Cunoaştem astfel de lucruri.

Individul se înclină şi părăsi la rândul lui încăperea. Înainte ca uşa să se închidă, în cameră intră doctorul care vorbea engleza cu accent american.

— Mai avem nevoie de dumneavoastră câteva minute, zise el. Câteva analize de sânge şi o evaluare a radiografiilor.

„Ceasul meu”, îşi zise ea. Infractorii nu îl luaseră. Se uită la el. Cinci fără un sfert.

— Când mă pot întoarce la hotel?

— În curând.

— Prietena mea va fi foarte îngrijorată dacă nu mă găseşte acolo.

— O să aranjăm să fiţi transportată înapoi la hotel. Vrem să ne asigurăm că turiştii din străinătate nu sunt dezamăgiţi de ospitalitatea noastră, în ciuda faptului că uneori se petrec şi incidente nefericite.

Birgitta rămase singură în încăpere. Undeva, în depărtare, auzi pe cineva ţipând, un strigăt singuratic care ricoşă de pereţii coridorului.

Se gândi la cele întâmplate. Întregul episod părea suprarealist – şocul brusc de a fi prinsă de la spate, lovitura în stomac şi oamenii care o ajutaseră.

„Însă acei oameni trebuie să fi văzut ceva, îşi zise ea. Oare poliția i-a întrebat? Erau încă acolo la sosirea ambulanței? Sau poliția a ajuns prima?”

Nu mai fusese tâlhărită niciodată în viața ei. Fusese amenințată, dar niciodată atacată fizic. Era pentru prima dată că ajungea în postura de victimă.

Se temea, dar ştia că era normal după ce o persoană fusese agresată. Frică, dar şi mânie, sentimentul de umilire şi tulburare profundă. Şi dorința de răzbunare. Cum stătea acum întinsă în pat, nu ar fi protestat deloc dacă cei doi indivizi care o tâlhăriseră ar fi fost forțați să îngenuncheze pentru a primi fiecare câte un glonț în ceafa.

În încăpere intră o asistentă, care o ajută să se îmbrace. Simțea o durere în stomac şi o usturime la genunchi. Când asistenta îi dădu un pieptene şi îi ridică o oglindă în față, Birgitta văzu că era teribil de palidă. „Deci aşa arăt când sunt speriată, îşi zise ea. Nu voi uita asta.”

Doctorul reveni când ea se aşeză pe marginea patului, gata să se întoarcă la hotel.

— Durerea de la gât va trece, probabil până mâine, zise el.

— Vă mulțumesc pentru tot ceea ce ați făcut pentru mine.

Trei ofițeri de poliție o aşteptau pe coridor. Unul avea la el o armă automată cu un aspect înfricoşător. Birgitta îi însoți la ascensor, după care, ajunsă jos, se urcă într-o maşină de poliție. Habar n-avea unde se găsea şi nici măcar nu cunoştea numele spitalului în care fusese îngrijită. La un moment dat crezu că recunoaşte o latură a Oraşului Interzis, dar nu fu deloc sigură.

Sirena fusese oprită. Era recunoscătoare că nu avea să se întoarcă la hotel într-o maşină cu luminile albastre pornite. Recunoscu intrarea hotelului şi se dădu jos din maşină. Poliţiştii ţâşniră din loc înainte ca ea să aibă timp să le mulţumească. Birgitta continua să se întrebe de unde ştia poliţia unde se cazase ea.

Explică la recepţie că îşi pierduse cheia şi imediat primi o alta fără nici o întrebare. Se petrecu aşa de repede, încât Birgitta îşi dădu seama că totul fusese pregătit dinainte. Femeia din spatele tejghelei îi zâmbi. „Ştie, îşi spuse Birgitta. Poliţia a fost aici, i-a informat pe angajaţi despre atac şi că mă voi întoarce fără cheie." În vreme ce se îndrepta spre ascensoare, îşi zise că ar fi trebuit să fie recunoscătoare. În loc de asta, se simţea neliniştită. Senzaţia nu-i dispăru nici când intră în cameră. Văzu imediat că fusese cineva acolo. Însă camerista venise mai devreme în cursul zilei. Evident, era posibil să fi trecut şi Karin pentru scurt timp, ca să ia ceva sau să îşi schimbe hainele. Însă cum ar fi putut fi împiedicată poliţia să efectueze o mică inspecţie discretă? Sau altcineva, dacă stătea să se gândească mai bine?

Ceea ce trăda prezenţa vizitatorului necunoscut era punga de plastic în care se aflau jocurile. Birgitta observă imediat că aceasta nu se afla acolo unde o lăsase ea. Privi prin încăpere, încet, ca nimic să nu-i scape. Dar numai punga fusese mutată, fără să fie pusă la loc.

Se duse la baie. Geanta cu obiecte de toaletă se găsea exact unde o lăsase de dimineaţă. Nimic nu lipsea dinăuntru.

Se întoarse în cameră şi se aşeză pe un scaun la fereastră. Geamantanul zăcea la locul lui, cu capacul desfăcut. Se apucă să examineze conţinutul, ridicând fiecare obiect de îmbrăcăminte, unul câte unul. Dacă îi cercetase

cineva valiza, făcuse totul cu mare grijă pentru a nu fi sesizat deranjul.

Încremeni abia când ajunse la fundul valizei. Acolo trebuia să se afle o lanternă şi o cutie cu chibrituri. Birgitta le lua întotdeauna în călătoriile ei, încă din anul de dinaintea căsătoriei cu Staffan, când vizitase Madeira şi se trezise cu o pană generală de curent care durase mai bine de o zi. Tocmai ieşise la o plimbare pe pantele abrupte de la periferia Funchalului, când totul se cufundase în beznă. Avusese nevoie atunci de ore întregi ca să ajungă înapoi la hotel. Din acel moment căra mereu o lanternă şi o cutie de chibrituri în bagaj. Lanterna se găsea acolo, dar nici urmă de chibrituri. Cutia avea o etichetă verde cu emblema unui restaurant din Helsingborg.

Inspectă încă o dată hainele, fără să găsească acea cutie. Oare o pusese în poşetă? Făcea uneori asta, dar acum nu-şi amintea să o fi scos din valiză. Însă cine să ia o cutie de chibrituri dintr-o încăpere percheziționată?

Se reaşeză pe scaunul de la fereastră. „Acea ultimă oră petrecută la spital, îşi zise ea. Chiar şi atunci am avut senzația că sunt ținută acolo fără să fie nevoie de asta. Care au fost rezultatele testelor pe care le aşteptau? Oare motivul real pentru care mă rețineau acolo să fi fost percheziționarea camerei mele de către poliție? În definitiv, eu am fost cea tâlhărită."

Se auzi un ciocănit în uşă. Birgitta tresări. Văzu prin vizor trei polițişti aşteptând pe coridor. Deschise iritată uşa. Erau nişte polițişti noi, nu cei pe care îi văzuse la spital. Unul dintre polițişti era o femeie scundă, cam de aceeaşi vârstă cu Birgitta. Ea fu cea care conduse discuția.

— Vrem doar să ne asigurăm că totul este în regulă.

— Vă mulțumesc.

Polițista făcu un gest indicând că ar vrea să intre în cameră. Birgitta se dădu într-o parte. Un polițist se postă în

faţa uşii, celălalt intră cu colega lui. Femeia se duse până la scaunele de la fereastră şi puse o geantă diplomat pe masă. Ceva din comportamentul ei o surprindea pe Birgitta, fără ca ea să-şi dea seama exact ce anume.

— Aş vrea să studiaţi câteva poze. Avem informaţii de la nişte martori şi chiar bănuim cine v-a tâlhărit.

— Dar n-am văzut nimic. Poate un braţ? Cum să identific un braţ?

Poliţista n-o asculta. Scoase mai multe fotografii şi le puse pe masă, în faţa Birgittei Roslin. Toate pozele înfăţişau tineri.

— Poate că aţi văzut ceva fără să vă daţi seama.

În mod evident, n-avea rost să protesteze. Birgitta răsfoi fotografiile. Îi trecu prin minte că oamenii din poze erau tineri care puteau comite infracţiuni ce puteau duce la pedeapsa capitală. Evident, nu recunoscu pe nimeni. Scutură din cap.

— N-am văzut pe nici unul în viaţa mea.

— Sunteţi sigură?

— Sigură.

— Pe nici unul?

— Pe nici unul.

Poliţista vârî fotografiile la loc în geantă. Birgitta observă că femeia avea unghiile îngrozitor de roase.

— Îi vom prinde pe cei vinovaţi de atac, zise poliţista. Cât mai rămâneţi în Beijing?

— Trei zile.

Poliţista dădu din cap, se înclină şi părăsi încăperea.

„Ştiai asta, gândi Birgitta în vreme ce prindea lanţul de siguranţă la uşă. Ştiai că mai stau trei zile. De ce să mă întrebi ceva ce ştii deja? Nu mă poţi păcăli chiar aşa de uşor.”

Închise ochii şi îşi zise că ar fi trebuit să sune acasă.

Când se trezi, afară se întunecase. Durerea de la gât începea să o mai lase. Însă atacul asupra ei părea chiar mai amenințător acum. Nutrea strania senzație că încă nu se întâmplase ce era mai rău. Își scoase telefonul mobil și sună în Helsingborg. Staffan nu era acasă și nici nu răspunse la telefonul lui mobil. Îi lăsă un mesaj, apoi se gândi să-și sune copiii, dar în cele din urmă se răzgândi.

Parcurse iarăși în minte conținutul poșetei. Pierduse șaizeci de dolari. Însă cea mai mare parte a banilor lichizi era încuiată în seiful micuț din garderobă. Se ridică și se duse să verifice seiful. Era încuiat. Tastă codul de acces și inspectă conținutul. Nu lipsea nimic. Închise ușa și tastă din nou codul. Continuă să rumege în minte ce anume i se păruse bizar din comportamentul polițistei. Se postă lângă ușă și încercă să retrăiască scena. Degeaba. Se întinse iarăși pe pat. Se gândi din nou la fotografiile scoase de polițistă din geanta diplomat.

Se ridică brusc în capul oaselor. Deschisese ușa. Polițista indicase că vrea să intre și Birgitta se dăduse la o parte. Apoi individa se dusese drept spre scaunele de la fereastră. Nu aruncase nici măcar o privire spre ușa deschisă a băii sau spre partea din încăpere cu patul dublu.

Birgitta Roslin nu găsea decât o singură explicație. Polițista mai fusese în acea încăpere. N-avea nevoie să cerceteze împrejurimile. Deja știa unde se afla totul.

Birgitta privi spre masa unde fuseseră puse geanta și fotografiile. Nu recunoscuse nici unul dintre chipurile care îi fuseseră arătate. Dar oare asta dorise poliția să verifice? Că nu poate identifica pe nimeni din poze? Nu se punea problema ca ea să fie în stare să recunoască pe vreunul din atacatori. Dimpotrivă. Poliția dorea să se asigure că ea chiar nu văzuse nimic.

Dar de ce? Se postă la fereastră. În minte îi reveni o idee la care reflectase puțin la Hudiksvall.

„Ce se petrece e mult, prea mult pentru mine.”

O copleşi frica, pe nepregătite. Trecu mai bine de o oră înainte ca ea să-şi adune curajul de a părăsi camera pentru a coborî în sala de mese.

Înainte de a trece de uşile de sticlă, privi în jurul ei. Nu văzu pe nimeni.

24

Birgitta Roslin plânsese în somn. Karin Wiman se ridică în capul oaselor şi atinse cu blândeţe umărul Birgittei pentru a o deştepta.

Karin se întorsese foarte târziu în acea seară. Ca să se asigure că nu rămâne trează ore întregi cu gândurile ei, Birgitta luase unul dintre somniferele pe care le utiliza extrem de rar, dar pe care le avea mereu asupra ei.

— Probabil ai avut un coşmar, zise Karin. Ceva trist, care te-a făcut să plângi.

Birgitta nu-şi amintea de nici un vis.

— Cât e ceasul?

— Aproape cinci. Sunt obosită, trebuie să mai dorm puţin. De ce plângeai?

— Nu ştiu. Probabil că am visat, chiar dacă nu îmi amintesc ce anume.

Karin se întinse la loc. Adormi în scurt timp. Birgitta se dădu jos din pat şi trase un pic colţul draperiei. Traficul de dimineaţă se pornise deja. Câteva steaguri care fluturau îi dădură de înţeles că urma o nouă zi vântoasă în Beijing.

Sentimentul de teamă care o încercase după ce fusese tâlhărită o încolţi din nou. Se hotărî să lupte cu el, aşa cum proceda când primea numeroase ameninţări ca judecător. Parcurse din nou în minte cele petrecute, de această dată fiind cât se poate de critică, în cele din urmă, rămase cu senzaţia stânjenitoare că imaginaţia îi juca feste. Bănuia câte o conspiraţie la fiecare pas, un lanţ de evenimente

plăsmuit de mintea ei, acolo unde, în realitate, întâmplările nu aveau legătură între ele. Fusese tâlhărită; i se furase poşeta. Motivul pentru care poliția ar fi fost implicată în atac părea acum de domeniul purei fantezii – fără îndoială că oamenii legii făceau tot ce le stătea în puteri ca să fie de ajutor. Poate că plânsese în somn pentru ea însăşi şi pentru fanteziile ei?

Aprinse veioza şi o orientă pe spate ca lumina să nu ajungă pe partea de pat ocupată de Karin. După aceea, începu să răsfoiască ghidul turistic al oraşului Beijing pe care şi-l adusese cu ea. Îndoi colțurile la locurile pe care voia să le viziteze în zilele care îi mai rămâneseră. În primul rând dorea să viziteze Oraşul Interzis, despre care citise atât de multe şi de care fusese atrasă din primul moment când începuse să fie interesată de China. O altă zi voia să o petreacă vizitând unul dintre templele budiste din oraş. Ea şi Staffan căzuseră de multe ori de acord că, dacă vreunul din ei ar fi simțit nevoia de a se apropia mai tare de lumea spirituală, doar budismul le-ar fi putut împlini aspirațiile. Staffan evidențiase faptul că era singura religie care nu propovăduia războiul şi nici nu recurgea la violență ca să-şi răspândească mesajul. Pentru Birgitta era foarte important că budismul recunoştea doar zeul suprem din interiorul fiecărui om. Înțelegerea mesajului budist însemna trezirea lentă a acelui zeu interior.

Se întoarse în pat şi dormi câteva ore, după care se trezi şi o văzu pe Karin goală, întinzându-se şi căscând în centrul încăperii. „O veche rebelă cu un trup încă bine conservat”, îşi zise ea.

— Iată o privelişte faimoasă, rosti ea.

Karin tresări, ca şi cum ar fi fost prinsă făcând ceva rău.

— Credeam că dormi.

— Am dormit până acum un minut. De această dată m-am trezit fără să mai plâng.

— Ai visat?

— Cred că da. Dar nu-mi amintesc nimic. Visele mi s-au furişat din minte şi s-au ascuns. Fără îndoială că eram o adolescentă nefericită în dragoste.

— Eu nu visez niciodată despre tinerețea mea. Dar uneori mă imaginez foarte bătrână.

— Nu suntem departe de asta.

— Nu încă. Mă concentrez pe lecturi care sper să fie interesante.

Karin se duse în baie şi ieşi de acolo complet îmbrăcată.

Birgitta încă nu-i pomenise nimic despre tâlhărie. Se întrebă dacă era mai bine să păstreze totul pentru sine. Printre emoțiile stârnite de eveniment se număra şi o senzație de stingherealã, ca şi cum ar fi trebuit să fie capabilă să evite singură cele întâmplate. În mod normal era o persoană foarte alertă.

— În seara asta voi întârzia la fel de mult, anunță Karin. Dar totul se va termina mâine. După aceea va fi rândul tău.

— Am o listă lungă, replică Birgitta. Astăzi o să fie Oraşul Interzis.

— Mao a locuit acolo, zise Karin. Unii susțin că el a încercat în mod conştient să-l imite pe unul dintre vechii împărați. Cel mai probabil pe Qin, cel despre care discutăm zilnic la conferință. Dar eu cred că astea sunt bârfe răutăcioase. Bârfe politice.

— Fără îndoială că spiritul lui pluteşte asupra întregii conferințe, replică Birgitta. Hai, pleacă; munceşte din greu şi arată-le cât eşti de inteligentă.

Karin plecă, plină de energie. În loc să fie invidioasă, Birgitta sări din pat, făcu fără prea mare tragere de inimă

câteva genuflexiuni, apoi se pregăti să-şi petreacă ziua în Beijing fără alte conspiraţii sau priviri îngrijorate aruncate peste umăr. Îşi dedică dimineaţa explorării misteriosului labirint care era Oraşul Interzis. Deasupra porţii de mijloc din zidul colorat în roz aprins, folosită odinioară exclusiv de împăraţi, atârna un portret imens al lui Mao. Birgitta observă că toţi chinezii care treceau prin porţile roşii atingeau cadrele lor aurii de prindere. Presupuse că era vorba de un soi de superstiţie. Poate că reuşea Karin să-i explice despre ce era vorba.

Se plimbă peste pietrele tocite care pavau curtea interioară a palatului şi îşi aminti că atunci când fusese o Rebelă Roşie citise că Oraşul Interzis cuprindea 9 999 de încăperi şi jumătate. Cum Zeul Divin avea 10 000 de încăperi, evident că Fiul Divin nu putea avea mai multe. Birgitta se îndoia că acesta e adevărul.

În ciuda vântului rece, numărul de vizitatori era mare. Cei mai mulţi păreau chinezi, deplasându-se reverenţioşi prin încăperile în care strămoşilor lor li se interzisese accesul timp de multe generaţii. „Ce mai revoluţie gigantică a fost, îşi zise Birgitta. Când un popor se eliberează, fiecare individ dobândeşte dreptul de a avea propriile vise şi are acces la încăperile interzise unde s-a născut opresiunea."

„Fiecare al cincilea om de pe planetă este chinez. Dacă familia mea ar reprezenta omenirea, când ne-am aduna cu toţii laolaltă, unul dintre noi ar fi chinez. Aşadar, la urma urmei aveam dreptate când eram tineri. Profeţii noştri revoluţionari Roşii, fără să-l uit pe Moise, care în teorie erau cei mai educaţi, ne-au amintit la nesfârşit că nu se poate discuta despre viitor fără să se ţină cont de China."

Când era pe punctul de a pleca din Oraşul Interzis, spre surprinderea ei, descoperi o cafenea dintr-un lanţ american de cafenele. Indicatorul de pe un zid de cărămidă roşie îi atrase atenţia. Se uită să vadă cum reacţionează

chinezii aflați în trecere. Unii se opreau şi arătau spre indicator, alții chiar intrau, dar cei mai mulți păreau să nu se sinchisească de ceea ce Birgitta considera un sacrilegiu ordinar. China se transformase într-un altfel de mister față de acele prime dați când încercase să înțeleagă Regatul de Mijloc. „Însă asta nu e drept, îşi spuse ea. Trebuie să existe o cale de a înțelege cum de există o cafenea americană în Oraşul Interzis după modul în care evoluează întreaga lume."

Luă prânzul la un restaurant mic şi fu din nou surprinsă să constate cât de mare era nota de plată. După aceea, decise să caute un ziar de limbă engleză la hotel şi să bea o cafea la barul din recepția imensă. Găsi un exemplar din *Guardian* la chioşcul de ziare şi se aşeză într-un colț, unde un foc ardea vesel într-un cămin. Mai mulți turişti americani se ridicară în picioare şi anunțară cu voci puternice că aveau să se cațere pe Marele Zid Chinezesc. Birgitta simți instinctiv aversiune față de ei.

Ea când avea să se ducă să vadă Zidul? Poate că în ultima zi înainte de plecarea spre casă îşi găsea şi Karin timp? Cum era posibil să vizitezi China şi să nu vezi Zidul care, conform legendelor moderne, era una dintre puținele construcții umane vizibile din spațiul cosmic?

„Chiar trebuie să văd Zidul, îşi zise ea. Fără îndoială Karin a fost acolo. Însă va trebui să meargă din nou, de dragul meu."

O femeie îşi făcu brusc apariția în fața mesei ei. Era cam de aceeaşi vârstă cu Birgitta şi avea părul drept strălucitor. Femeia zâmbi, lăsând o impresie de supremă demnitate. I se adresă Birgittei într-o engleză ireproşabilă.

— Doamna Roslin?

— Eu sunt.

— Vă deranjează dacă iau loc lângă dumneavoastră? Am o misiune de îndeplinit.

— Vă rog.

Femeia era îmbrăcată cu un costum bleumarin care trebuia să fi fost extrem de scump.

Luă loc.

— Mă numesc Hong Qiu, zise ea. N-aş fi îndrăznit să vă deranjez dacă nu aş fi avut ceva foarte important de discutat cu dumneavoastră.

Făcu un gest discret către un bărbat care aştepta la oarecare distanță. Omul veni la masa lor şi puse pe masă poşeta Birgittei, ca şi cum ar fi fost un dar extrem de valoros, după care se înclină politicos şi se retrase.

Birgitta o privi surprinsă pe Hong Qiu.

— Poliția v-a găsit poşeta, zise Hong Qiu. Pentru noi este o mare umilință să admitem că unul dintre oaspeții noştri a putut fi expus unui incident nefericit, aşa că am fost rugată să vă înapoiez ceea ce vă aparține.

— Sunteți ofițer de poliție?

Hong Qiu continuă să zâmbească.

— Cu siguranță că nu. Dar uneori sunt rugată să fac anumite servicii pentru autorități. Vă lipseşte ceva?

Birgitta îşi deschise poşeta. Era totul acolo, cu excepția banilor. Spre surprinderea ei, descoperi că tot în poşetă se găsea şi cutia buclucaşă de chibrituri pe care o căutase.

— Lipsesc banii.

— Avem încredere că vom prinde infractorii. Vor fi aspru pedepsiți.

— Dar nu vor fi condamnați la moarte, sper?

Pe chipul chinezoaicei apăru o reacție indescifrabilă preț de o fracțiune de secundă, pe care Birgitta o observă.

— Avem legi foarte stricte. Dacă au mai comis infracțiuni serioase înainte, este posibil să fie condamnați la moarte. Dar dacă dau semne de îndreptare, ar putea scăpa cu închisoarea.

— Dar ce se întâmplă dacă nu-şi exprimă regretele?

Birgitta primi un răspuns evaziv.

— Legile noastre sunt clare şi lipsite de ambiguitate. Însă nimic nu e sigur. Fiecare caz se judecă în funcție de aspectele lui particulare. Niciodată nu pot fi justificate pedepsele date doar conform unor rutine.

— Eu lucrez în sistemul juridic – sunt judecător. Doar un sistem juridic extrem de primitiv poate apela la pedeapsa capitală, care foarte rar are un efect preventiv, asta dacă a avut vreodată.

Birgitta Roslin regretă numaidecât remarca. Hong Qiu o ascultă cu atenție, dar zâmbetul îi dispăru de pe față. De ele se apropie o chelneriță, dar Hong Qiu o concedie cu un simplu gest din cap. Birgitta Roslin avu impresia clară că se repeta un anumit tipar. Hong Qiu nu reacționase la vestea că ea era judecător – deja ştia asta.

„În țara asta se ştie totul despre mine, îşi zise ea. Sau e doar imaginația mea?"

— Evident, mă bucur să primesc înapoi poşeta. Dar trebuie să înțelegeți că mă surprinde modul în care s-a petrecut asta. Mi-o aduceți dumneavoastră, dar nu sunteți ofițer de poliție – nu ştiu cine sau ce sunteți. Au fost arestați indivizii care mi-au furat poşeta sau am înțeles eu greşit ce ați spus? A găsit-o cineva după ce tâlharii au fugit?

— Nimeni nu a fost arestat, dar poliția are bănuielile ei. Poşeta a fost găsită nu departe de locul de unde a fost furată.

Hong Qiu dădu să se ridice. Birgitta Roslin o opri.

— Spuneți-mi cine sunteți. O femeie necunoscută apare din senin şi îmi înapoiază poşeta.

— Lucrez în domeniul securității. Cum vorbesc engleză şi franceză, uneori mi se cere să îndeplinesc anumite sarcini.

— Securitate? Deci sunteți ofițer de poliție. În ciuda a ceea ce ați spus.

Hong Qiu scutură din cap.

— Securitatea e mai presus de responsabilitatea poliției. Merge mai profund, până la rădăcina societății. Sunt sigură că e la fel şi în țara dumneavoastră.

— Cine v-a cerut să mă căutați şi să-mi înapoiați poşeta?

— Un ofițer de gardă de la biroul central de obiecte pierdute din Beijing.

— Obiecte pierdute? Cine i-a dat poşeta mea?

— Nu ştiu.

— De unde ştia acel ofițer că poşeta îmi aparține mie? Nu conține nici un act de identitate sau obiect cu numele meu.

— Presupun că a fost informat de autoritățile polițieneşti care anchetează acest caz.

— Vreți să spuneți că sunt mai mulți care se ocupă de actele de tâlhărie?

— Este firesc ca ofițeri de poliție cu diverse specializări să lucreze împreună.

— Pentru a găsi o poşetă pierdută?

— Pentru a rezolva problema serioasă a unui atac asupra unui oaspete în țara noastră.

„Iar o dă cotită, gândi Birgitta. N-o să obțin niciodată un răspuns clar de la ea."

— Eu sunt judecător, repetă Birgitta. Voi mai rămâne în Beijing câteva zile. Cum păreți să cunoaşteți totul despre mine, nu e nevoie să vă spun că am venit aici cu o prietenă care îşi petrece zilele discutând despre primul vostru împărat la o conferință internațională.

— Cunoaşterea dinastiei Qin este importantă pentru înțelegerea țării mele. Dar greşiți dacă aveți impresia că am habar cine sunteți sau de ce ați venit la Beijing.

— De vreme ce mi-ați înapoiat poşeta care mi-a fost furată, o să vă cer un sfat. Ce trebuie să fac pentru a fi

primită într-un tribunal chinezesc? Nu e nevoie să fie un proces răsunător. Vreau doar să văd care sunt procedurile şi poate să pun câteva întrebări.

— Pot aranja asta pentru mâine. Vă pot însoți.

Răspunsul prompt o ului pe Birgitta.

— Nu vreau să vă incomodez. Păreți a avea multe lucruri de făcut.

— Eu decid ce e important să fac. Hong Qiu se ridică. Vă voi contacta după-amiază ca să vă spun unde ne putem întâlni mâine.

Birgitta vru să-i spună numărul camerei, dar îşi dădu seama că Hong Qiu îl ştia deja.

O urmări pe Hong Qiu traversând barul spre intrare. Omul care adusese poşeta şi un alt bărbat i se alăturară, după care toți trei dispărură din raza vizuală a Birgittei.

Se uită la poşetă şi izbucni în râs. „Există o intrare şi o ieşire, îşi zise ea. O poşetă este furată şi regăsită. Dar habar n-am ce se întâmplă între aceste două momente. Există riscul să nu mai pot face diferența între ceea ce se petrece în mintea mea şi ce se întâmplă în realitate."

Hong Qiu sună o oră mai târziu, imediat după ce Birgitta revenise în camera ei. Nimic nu o mai surprindea. Ca şi cum nişte oameni nevăzuți observau fiecare mişcare a ei şi puteau raporta exact unde se găsea în fiecare clipă. Ca şi acum. Abia intrase în încăpere, că telefonul începu să sune.

— Ora nouă mâine-dimineață, zise Hong Qiu.

— Unde?

— Vă iau eu. Vom vizita un tribunal dintr-o suburbie a Beijingului. L-am ales pentru că mâine de dimineață va prezida o femeie judecător.

— Vă sunt foarte recunoscătoare.

— Vreau să fac tot ce se poate ca să ne revanşăm pentru acel incident nefericit.

— Aţi făcut deja. Mă simt înconjurată de îngeri păzitori.

După ce încheie convorbirea, Birgitta îşi goli poşeta pe pat. Încă îi venea greu să accepte că acea cutie de chibrituri se găsise în poşetă, şi nu în valiză. Deschise cutia. Era pe jumătate goală. „Cineva a fumat, îşi zise ea. Cutia era plină când am pus-o în valiză.” Scoase chibriturile şi se uită în cutie. Habar n-avea ce se aştepta să descopere acolo. „În definitiv e o cutie de chibrituri”, gândi ea. Se simţea iritată. Puse chibriturile la loc şi băgă cutia în poşetă. Mergea iarăşi prea departe. Imaginaţia îi juca feste.

Îşi dedică restul zilei unui templu budist şi unei cine prelungite într-un restaurant aflat nu departe de hotel. Adormise deja când Karin intră în vârful picioarelor în cameră şi se întoarse pe cealaltă parte când prietena ei aprinse lumina.

A doua zi se sculară amândouă la aceeaşi oră. Cum Karin dormise prea mult, Birgitta nu reuşi să obţină de la ea decât confirmarea că în acea zi conferinţa se va termina la ora două. După aceea avea să fie liberă. Birgitta îi menţionă vizita pe care urma să o facă la un tribunal chinezesc, însă nu-i spuse nimic despre tâlhărie.

Hong Qiu o aştepta la recepţie. Era îmbrăcată cu o haină albă de blană; Birgitta se simţi stânjenitor de dezbrăcată stând lângă chinezoaică. Însă Hong Qiu observă că Birgitta se îmbrăcase cu haine călduroase.

— Tribunalele noastre pot fi destul de friguroase, zise ea.

— La fel ca sălile de spectacole?

Hong Qiu zâmbi. „N-are de unde să ştie că am văzut o operă Peking cu câteva seri în urmă, îşi zise Birgitta. Sau ştie?”

— China este încă o ţară foarte săracă. Abordăm viitorul cu umilinţă şi muncă asiduă.

„Nu toată lumea e săracă, îi replică Birgitta cu cinism, în gând. Chiar şi ochii mei nepricepuți pot vedea că haina ta de blană este autentică şi extrem de scumpă."

În fața hotelului aştepta o maşină cu şofer. Birgitta ezită vag. Ce ştia ea, de fapt, despre femeia pe care o urma spre maşina la volanul căreia aştepta un bărbat necunoscut?

Îşi spuse că nu se afla în nici un pericol. Oare de ce nu putea fi doar recunoscătoare pentru amabilitatea şi considerația care îi erau arătate? Hong Qiu se aşează, tăcută, într-un colț al banchetei din spate, cu ochii pe jumătate închişi. Străbătură cu mare viteză o stradă foarte lungă. După câteva minute de mers, Birgitta constată că habar n-are în ce parte a Beijingului ajunsese.

Se opriră în fața unei clădiri joase din beton, a cărei intrare era păzită de doi ofițeri de poliție. Deasupra uşii se vedea un şir de caractere chinezeşti vopsite în roşu.

— E numele tribunalului, zise Hong Qiu, care observase la ce se uita Birgitta.

Când urcară treptele de la intrare, cei doi polițişti le prezentară onorul. Hong Qiu nu păru să reacționeze. Birgitta se întrebă cine era în realitate însoțitoarea ei. Părea greu de crezut că ar fi putut fi un simplu mesager, a cărui treabă era să înapoieze poşetele furate turistelor din străinătate.

Intrară şi parcurseră un coridor pustiu, după care ajunseră la uşa sălii de judecată, o uşă austeră, din lemn. Înăuntru, pe o platformă înaltă de pe una din laturile scurte ale sălii, stăteau doi bărbați în uniformă. Locul dintre ei era gol. În sală nu se găsea nimeni din partea publicului. Hong Qiu o luă înainte până la bancheta din față, pe care fuseseră aşezate două perne. „Totul a fost pregătit, îşi zise Birgitta. Spectacolul poate începe. Sau de vină este doar faptul că

sunt primită cu considerație chiar şi în această sală de tribunal?”

Abia se aşezaseră când în sală îşi făcu apariția acuzatul, escortat de doi gardieni. Era un bărbat de vârstă mijlocie cu părul tuns scurt şi îmbrăcat într-o uniformă bleumarin de deținut. Omul îşi ținea capul plecat. Alături de el stătea avocatul apărării. La o altă masă şedea un om pe care Birgitta îl bănuia a fi procurorul. Era un individ chel, în vârstă, cu un chip zbârcit, îmbrăcat cu haine civile. Femeia judecător intră în sală printr-o uşă din spatele podiumului. Avea aproximativ şaizeci de ani şi era mică şi îndesată. Când luă loc, păru aproape ca o copilă şezând la o masă.

— Shu Fu a fost conducătorul unei bande criminale specializate în furtul de maşini, rosti Hong Qiu cu voce joasă. Ceilalți au fost deja condamnați. Cum Shu este conducătorul bandei şi recidivist, probabil va primi o pedeapsă aspră. În trecut a fost tratat cu blândețe, dar pentru că a trădat încrederea acordată şi şi-a continuat activitatea infracțională, curtea este obligată să îi dea o pedeapsă mai aspră.

— Dar nu pedeapsa cu moartea?

— Bineînțeles că nu.

Lui Hong Qiu nu-i plăcuse întrebarea. Răspunsul sunase nerăbdător, aproape disprețuitor. „Chestia asta i-a şters rânjetul de pe față, îşi zise Birgitta. Dar oare ăsta e un proces real sau un spectacol regizat în care sentința a fost deja hotărâtă?”

Vocile erau ascuțite şi stârneau ecouri în sala de judecată. Singurul care nu scotea nici o vorbă era acuzatul, care stătea pe loc şi se uita drept în podea. Din când în când, Hong Qiu traducea ce se spunea. Avocatul apărării nu depunea cine ştie ce eforturi ca să-şi sprijine clientul – „dar aşa ceva nu e neobişnuit nici pentru instanțele suedeze”, gândi Birgitta. Întregul proces se transformă într-un dialog

între procuror şi judecător. Birgitta nu-şi dădea seama de rolul celor doi asistenți care şedeau pe podium.

Procesul se încheie în mai puțin de jumătate de oră.

— O să primească circa zece ani de muncă silnică, o informă Hong Qiu.

— Nu am auzit-o pe judecătoare pronunțând ceva care să semene a sentință.

Hong Qiu nu comentă. Când judecătoarea se ridică, toată lumea de acolo îi urmă exemplul. Condamnatul fu scos din sală. Birgitta nu reuşi deloc să se uite în ochii lui.

— Acum ne vom întâlni cu judecătoarea, zise Hong Qiu. Ne-a invitat să luăm ceaiul în biroul ei. Se numeşte Min Ta. Când nu munceşte, îşi petrece timpul având grijă de cei doi nepoți ai ei.

— Ce reputație are?

Hong Qiu nu înțelese întrebarea.

— Toți judecătorii au o reputație, mai mult sau mai puțin exactă. Rareori reputația se dovedeşte neadevărată. Eu sunt recunoscută drept un judecător blând, dar ferm, explică Birgitta.

— Min Ta urmează litera legii. E mândră că e judecătoare. Prin asta este o reprezentantă adevărată a țării noastre.

Trecură prin uşa joasă din spatele podiumului şi fură primite de Min Ta în biroul ei sordid şi rece ca o peşteră. Un salariat al instituției le servi ceai. Se aşezară. Min Ta începu imediat să vorbească cu aceeaşi voce ascuțită pe care o folosise în sala de judecată. După ce termină, Hong Qiu traduse vorbele ei.

— Este o mare onoare să cunoască o colegă din Suedia. A auzit multe comentarii pozitive despre sistemul juridic suedez. Din nefericire, o aşteaptă în scurt timp un alt proces, altfel i-ar fi plăcut să discute despre sistemul suedez cu dumneavoastră.

— Vă rog să-i mulțumiți pentru invitație, zise Birgitta Roslin. Întrebați-o care crede că va fi sentința. Ați avut dreptate să ghiciți că e vorba de zece ani?

— Nu intru niciodată în sala de judecată fără să mă pregătesc temeinic înainte, răspunse Min Ta după ce auzi traducerea întrebării. Este de datoria mea să folosesc eficient timpul meu şi al celorlalți ofițeri ai legii. În acest caz nu a existat nici o îndoială. Omul a mărturisit; este recidivist; nu au existat circumstanțe atenuante. Cred că îi voi da între şapte şi zece ani de închisoare, dar voi cântări cu mare atenție înainte de a decide.

Fu singura întrebare pe care Birgitta avu posibilitatea să o pună. Numaidecât Min Ta începu să-i pună o serie de întrebări. Birgitta ar fi vrut să ştie ce anume traducea de fapt Hong Qiu. Poate că ea şi Min Ta duceau, de fapt, o conversație despre cu totul altceva?

După douăzeci de minute, Min Ta se ridică şi anunță că trebuie să se întoarcă în sala de judecată. În birou intră un bărbat cu un aparat foto. Min Ta se postă alături de Birgitta Roslin pentru o poză de grup. Hong Qiu se păstră undeva în lateral, în afara obiectivului aparatului. Cele două judecătoare îşi strânseră mâinile şi ieşiră împreună pe coridor. Când Min Ta deschise uşa, Birgitta observă că sala se umpluse între timp.

Se întoarseră la maşină, care țâşni de pe loc cu mare viteză. Vehiculul nu se opri la hotel, ci în fața unei ceainării în formă de pagodă, pe o insulă de pe un lac artificial.

— E frig, zise Hong Qiu. Ceaiul vă va încălzi.

Hong Qiu o conduse spre o încăpere izolată față de restul localului. Două ceşti aşteptau deja pe o masă, lângă care stătea o chelneriță cu un ceainic în mână. Tot ce i se întâmpla Birgittei în acea zi fusese planificat cu minuțiozitate. De la un simplu turist, ea devenise un

vizitator important în China. Încă nu ştia de ce se petrecea aşa ceva.

Hong Qiu începu brusc să vorbească despre sistemul juridic suedez. Lăsa impresia că se documentase foarte bine. Puse întrebări despre crimele comise împotriva lui Olof Palme şi a Annei Lindh.

— Intr-o societate deschisă nu se poate garanta sută la sută securitatea unei persoane, zise Birgitta Roslin. În fiecare gen de societate se plăteşte un preţ. Libertatea şi securitatea sunt într-o permanentă luptă.

— Dacă chiar vrei să ucizi pe cineva, nimic nu te poate împiedica să o faci, replică Hong Qiu. Nici măcar un preşedinte american nu poate fi protejat.

Birgitta Roslin detectă un subînțeles în cele spuse de Hong Qiu, dar nu-şi dădu seama exact despre ce era vorba.

— Noi nu auzim prea multe despre Suedia, continuă chinezoaica. Însă de curând în ziarele noastre au apărut ştiri despre o oribilă crimă în masă.

— Din întâmplare ştiu câte ceva despre ea, zise Birgitta. Chiar dacă personal n-am fost implicată. A fost arestat un suspect, dar acesta s-a sinucis. Iar asta înseamnă un scandal în sine, indiferent cum s-a petrecut.

Cum Hong Qiu afişa un interes politicos, Birgitta îi descrise cele petrecute cât de detaliat putu. Hong Qiu ascultă cu atenție, fără să pună întrebări, însă cerând din când în când să i se repete câte ceva.

— Un nebun, rosti Birgitta ca o concluzie. Care a reuşit să-şi ia singur viața. Sau un alt nebun pe care poliția n-a reuşit încă să-l găsească. Sau ceva cu totul diferit, cu un motiv şi un plan brutal, executat cu sânge rece.

— Care la ce anume s-ar referi?

— Cum se pare că nimic nu a fost furat, trebuie să fie vorba de o combinație de ură şi de răzbunare.

— Dumneavoastră ce credeți?

— Adică pe cine ar trebui să caute poliția? Nu ştiu. Dar îmi vine greu să accept teoria unui nebun singuratic.

Birgitta detalie ceea ce ea numea „pista chinezească". Începu chiar de la început, când aflase că era înrudită cu unele victime, după care relată următoarea fază uimitoare în care era implicat vizitatorul chinez din Hudiksvall. Când observă că Hong Qiu chiar asculta cu interes, nu se mai putu opri. În cele din urmă, scoase poza şi i-o arătă lui Hong Qiu.

Chinezoaica dădu încet din cap. Pentru o clipă păru pierdută în propriile gânduri. Brusc, Birgitta avu impresia că Hong Qiu recunoaşte acel chip. Dar era puțin probabil. Un chip dintr-un miliard de chipuri posibile?

Hong Qiu zâmbi, înapoie poza şi o întrebă pe Birgitta ce intenționa să facă cu timpul pe care îl mai avea de petrecut în Beijing.

— Mâine sper ca prietena mea să mă poată duce să văd Marele Zid Chinezesc. Apoi, a doua zi, plecăm acasă.

— Mă tem că voi fi ocupată şi nu vă pot ajuta.

— Deja ați făcut mai multe decât v-aş fi putut cere vreodată.

— Oricum, o să vin să-mi iau rămas-bun înainte să plecați.

Se despărțiră în fața hotelului. Birgitta Roslin urmări maşina cum pleacă şi trece prin porțile de acces ale hotelului.

Karin se întoarse la ora trei şi, cu un oftat de uşurare, aruncă cea mai mare parte a materialelor primite la conferință în coşul de gunoi. Când Birgitta propuse o călătorie până la Marele Zid Chinezesc a doua zi, Karin fu imediat de acord. Înainte de asta însă, voia să se ducă la cumpărături. Birgitta o însoți prin magazine, apoi în piețele semiclandestine de pe străzile laterale şi în buticuri prost luminate şi pline cu tot felul de chilipiruri, de la lămpi vechi

până la sculpturi de lemn înfăţişând demoni. Încărcate cu pachete şi pachețele, opriră un taxi la vremea înserării. Karin se simțea obosită, aşa că mâncară la hotel. Birgitta vorbi la recepție şi aranjă o excursie până la Zid pentru ziua următoare.

Karin adormi numaidecât, însă Birgitta se cuibări pe un scaun şi urmări televiziunea chineză cu sonorul închis. Din când în când se înfiora gândindu-se la evenimentele prin care trecuse în ziua precedentă. Se decisese să nu povestească nimănui despre ele, nici măcar lui Karin.

A doua zi se duseră la Marele Zid Chinezesc. În aer nu se simțea nici o adiere de vânt, astfel că frigul uscat părea mai puțin pătrunzător. Se plimbară pe lângă Zid, impresionate, şi îşi făcură reciproc fotografii sau dădură aparatul câte unui localnic amabil care era bucuros să le pozeze împreună.

— Deci, am ajuns şi aici în cele din urmă, zise Karin. În mâini cu un aparat foto şi nu cu Cărțulia Roşie a lui Mao.

— În țara asta trebuie să se fi petrecut un miracol, replică Birgitta. Nu adus de zei, ci de oameni cu un curaj uluitor.

— Cel puțin în oraşe. Dar se pare că la țară sărăcia este încă larg răspândită. Ce vor face când sute de milioane de țărani vor decide că s-au săturat?

— ”Actualul avânt al revoltei țăranilor are o enormă semnificație.” Poate că acest laitmotiv conține un adevăr fundamental, în ciuda tuturor evidențelor?

— Pe atunci nimeni nu mi-a spus că în China poate fi aşa de frig. Aproape că mi-au înghețat oasele.

Se întoarseră la maşină. Când cobora treptele zidului, Birgitta aruncă o privire peste umăr, ca să se mai uite o ultimă dată la Zid.

În schimb, îl văzu pe unul din oamenii lui Hong Qiu citind un ghid turistic. N-avea nici o îndoială. Era cel care venise la masă cu poşeta ei.

Karin îi făcu nerăbdătoare semn din maşină. Îi era frig şi voia să plece de acolo.

Când Birgitta se uită din nou înapoi, bărbatul se făcuse nevăzut.

25

În ultima lor seară în Beijing, Birgitta Roslin şi Karin Wiman rămaseră în hotel. Stătură în bar şi băură cocteiluri pe bază de votcă, discutând căi posibile de a-şi încheia apoteotic vizita în China. Însă votca le ameţi şi le obosi suficient de mult încât să decidă să ia şi cina la hotel. După aceea, petrecură mai multe ore discutând despre felul cum evoluaseră vieţilor lor. Amândouă aveau impresia că lucrurile fuseseră predeterminate de visele lor revoluţionare din tinereţe legate de China Roşie. Acum efectuaseră în sfârşit călătoria până acolo şi descoperiseră o ţară care trecuse prin transformări fundamentale, dar care probabil nu devenise aşa cum îşi imaginaseră ele că va deveni. Zăboviră în sala de mese până ce nu mai rămase nimeni în afară de ele. Mai multe panglici albastre atârnau de lampadarul de deasupra mesei lor. Birgitta se aplecă spre Karin şi îi şopti că poate ar fi fost indicat să ia fiecare dintre ele câte o panglică drept suvenir din călătoria lor. Karin folosi o foarfecă mică de unghii pentru a tăia două panglici când nici un chelner nu se uita la ea.

După ce terminară de făcut bagajele, Karin adormi. Conferinţa se dovedise foarte obositoare. Birgitta se aşeză pe canapea, cu aproape toate luminile stinse. Dintr-odată se simţi bătrână. Ajunsese până în acel moment; mai avea încă puţin de parcurs din viaţă, după care drumul avea să se curme brusc, iar ea avea să se piardă în întuneric. Începuse

deja să observe cum drumul o lua în jos, cu o pantă lină; până la urmă însă, conta doar că ea nu putea face nimic pentru a-i schimba direcția. „Gândeşte-te la zece lucruri pe care încă mai vrei să le obții, îşi spuse ea. Zece lucruri pe care le mai ai încă de făcut.” Se aşează la biroul micuț şi începu să scrie într-un carnețel.

Oare ce-i mai rămânea cu adevărat de încercat? Unul dintre lucrurile la care spera era să-şi vadă şi să se bucure măcar de un nepot, poate de mai mulți. De asemenea, ea şi Staffan discutaseră adesea despre vizitarea unor insule. Singurele pe care le văzuseră până atunci fuseseră Islanda şi Creta. Una dintre excursiile din visele lor era în Galápagos, o alta în insula Pitcairn, unde sângele revoltaților de pe *Bounty* continua să curgă prin venele locuitorilor actuali. Să mai învețe câteva limbi străine? Sau măcar să-şi îmbunătățească nivelul de cunoaştere al francezei, o limbă pe care, pe vremuri, o stăpânea destul de bine.

Însă cel mai important lucru era ca ea şi Staffan să-şi trezească la viață relația. Uneori se întrista profund când îi trecea prin minte că era posibil ca ei să îmbătrânească fără ca din vechea lor pasiune să mai rămână ceva.

Nici o călătorie nu era mai importantă decât relația lor.

Rupse foaia de hârtie, o făcu bucățele şi o aruncă la coşul de gunoi. De ce să scrie pe o hârtie ceea ce era deja întipărit limpede şi imposibil de interpretat altfel în sufletului ei?

Se dezbrăcă şi se furişă în pat. Karin respira profund în celălalt pat. Avu brusc senzația că venise vremea să se ducă acasă, să termine cu povestea legată de sănătate şi să se reapuce de lucru. Fără rutina ei zilnică n-avea să-şi îndeplinească niciodată vreunul dintre visele care aşteptau să fie transpuse în realitate.

Ezită câteva clipe, apoi întinse mâna după telefonul mobil şi trimise un mesaj soţului ei. „În drum spre casă. Fiecare călătorie începe cu primul pas înainte. La fel începe şi călătoria spre casă."

Birgitta se trezi la ora şapte. Deşi nu dormise mai mult de cinci ore, se simţea pe deplin odihnită. O uşoară durere de cap îi amintea de cocteilurile pe bază de votcă îngurgitate în seara precedentă. Karin dormea încă, înfofolită în pătura ei, cu o mână atârnând până la podea. Birgitta îi băgă cu mare grijă mâna înapoi sub pătură.

Sala în care se servea micul dejun era deja plină, în ciuda orei matinale. Birgitta privi în jur ca să vadă dacă recunoaşte vreun chip. N-avea nici o îndoială că bărbatul pe care îl văzuse la Marele Zid făcea parte din anturajul lui Hong Qiu. Poate că statul chinez o luase pe Birgitta sub aripa lui ocrotitoare, ca să se asigure că nu mai aveau loc alte incidente?

Îşi mâncă micul dejun, răsfoi un ziar de limbă engleză şi tocmai voia să se întoarcă în camera ei când se trezi brusc la masă cu Hong Qiu. Chinezoaica nu era singură. Lângă ea se găseau doi bărbaţi pe care Birgitta nu îi mai văzuse până atunci. Hong Qiu dădu din cap înspre bărbaţi, care se retraseră, iar ea se aşeză la masă. Îi spuse ceva unei chelneriţe şi la scurt timp după aceea primi un pahar cu apă.

— Sper că totul e bine, rosti Hong Qiu. Cum a fost călătoria la Zid?

— Marele Zid este impresionant. Dar a fost frig.

O privi pe Hong Qiu provocator drept în ochi, sperând să-şi dea seama după reacţia ei dacă Hong Qiu pricepea că iscoada trimisă de ea fusese deconspirată. Însă chipul chinezoaicei rămase impasibil. Femeia juca tare.

— Vă aşteaptă un bărbat într-o cameră alăturată, zise Hong Qiu. Se numeşte Chan Bing.

— Ce vrea?

— Vrea să vă informeze că poliția a arestat un bărbat care a fost implicat în atacul în urma căruia v-ați pierdut poşeta.

Birgitta simți cum îi creşte pulsul. Ceva din tonul chinezoaicei suna sinistru.

— De ce nu vine el aici, dacă vrea să îmi vorbească?

— E în uniformă. Nu vrea să vă tulbure micul dejun.

Birgitta Roslin îşi dădu mâinile în lateral într-un gest de capitulare.

— N-am nici o problemă să vorbesc cu oameni în uniformă.

Se ridică şi îşi lăsă şervetul pe masă. În aceeaşi clipă, în sală intră Karin, care se uită surprinsă la ele două. Birgitta fu nevoită să-i explice prietenei ei ce se întâmplase, după care o prezentă pe Hong Qiu.

— Nu prea ştiu ce se întâmplă, îi zise ea lui Karin. Este clar că poliția a prins pe unul din indivizii care m-au tâlhărit. Ia-ți liniştită micul dejun. Mă întorc după ce voi asculta ce are de spus acel ofițer de poliție.

— De ce nu mi-ai spus nimic despre asta până acum?

— N-am vrut să îți faci griji.

— Dar mă îngrijorezi acum. Cred că o să mă supăr.

— Nu-i nevoie.

— Trebuie să plecăm spre aeroport la ora zece.

— Mai sunt două ore.

Birgitta o urmă pe Hong Qiu. Cei doi bărbați se postaseră undeva în spate. Parcurseră coridorul care ducea spre lifturi şi se opriră în fața unei uşi întredeschise. Când intră, Birgitta îşi dădu seama că era o sală mică de conferințe. În capătul mesei ovale şedea un bărbat în vârstă, care fuma o țigară. Omul era îmbrăcat cu o uniformă bleumarin, plină de fireturi. Cascheta i se odihnea în fața

lui, pe masă. Bărbatul se ridică şi se înclină, arătând spre un scaun de lângă el. Hong Qiu se postă lângă o fereastră.

Chan Bing avea ochii injectaţi şi părul rar pieptănat pe spate. Birgitta Roslin avu impresia că individul alături de care se aşezase era foarte periculos. Poliţistul trase cu sete din ţigară. În scrumieră se vedeau deja trei chiştoace.

Hong Qiu rosti ceva. Chan încuviinţă. Birgitta încercă să-şi amintească dacă mai văzuse vreodată pe cineva cu mai multe stele roşii pe epoleţi ca acest poliţist.

Chan Bing vorbi cu o voce răguşită.

— L-am arestat pe unul din cei doi oameni care v-au atacat. Vă cerem să îl identificaţi.

Chan Bing vorbea engleza cu ezitări, dar se făcea înţeles fără probleme.

— Dar n-am văzut nimic.

— Întotdeauna vezi mai mult decât crezi.

— Au fost în spatele meu tot timpul. N-am ochi la ceafa.

Chipul lui Chan rămase imobil.

— De fapt, aveţi. În situaţii-limită, periculoase, oamenii văd cu ceafa.

— O fi adevărat în China, dar nu şi în Suedia. N-am auzit niciodată de vreun acuzat care să fie găsit vinovat pentru că l-ar fi văzut cineva cu ochi aflaţi la ceafa.

— Sunt alţi martori. Nu doar dumneavoastră îl veţi indica pe atacator. Alţi martori îl vor identifica şi ei.

Birgitta se uită rugător la Hong Qiu, care privea fix undeva sus.

— Trebuie să zbor spre casă, zise Birgitta. Eu şi prietena mea trebuie să părăsim acest hotel peste cel mult două ore ca să ajungem la aeroport. Am primit poşeta înapoi. Am primit un ajutor extraordinar de la poliţia din această ţară. Aş putea chiar să scriu un articol pentru o revistă juridică suedeză în care să descriu experienţa şi

recunoştinţa pe care le datorez Chinei. Însă nu voi fi în stare să identific un posibil atacator.

— Cererea noastră legată de cooperarea dumneavoastră este rezonabilă. Legile acestei ţări spun că aveţi datoria să fiţi la dispoziţia poliţiei când este vorba despre rezolvarea unei infracţiuni serioase.

— Dar sunt pe punctul de a pleca acasă. Cât va dura?

— N-aş crede că mai mult de o zi.

— Imposibil.

Hong Qiu se apropiase fără ca Birgitta să observe.

— Evident vă vom ajuta să vă schimbaţi rezervarea de bilet, zise ea.

Birgitta Roslin lovi masa cu palma.

— Plec acasă astăzi. Refuz să-mi prelungesc şederea cu încă o zi.

— Chan Bing este un ofiţer de poliţie cu un rang foarte înalt. Ce spune el se face. Vă poate sili să rămâneţi în China.

— Atunci cer să vorbesc la ambasada ţării mele.

— Bineînţeles.

Hong Qiu puse un telefon mobil pe masă, în faţa Birgittei, şi o bucată de hârtie cu un număr de telefon.

— Ambasada se deschide peste o oră.

— De ce să fiu forţată să mă supun?

— Nu vrem să pedepsim un nevinovat, dar nici nu vrem să eliberăm un posibil vinovat.

Birgitta Roslin se uită fix la ea şi îşi dădu seama că va fi obligată să rămână în Beijing cel puţin încă o zi. Oamenii aceia se deciseseră să o ţină acolo. „Cel mai bun lucru este să accept situaţia, îşi zise ea. Dar nimeni n-o să mă oblige să identific un atacator pe care nu l-am mai văzut în viaţa mea.”

— Trebuie să vorbesc cu prietena mea, răspunse ea. Ce se va întâmpla cu bagajul meu?

— Camera va continua să fie rezervată pe numele dumneavoastră, răspunse Hong Qiu.

— Să înțeleg că ați aranjat deja asta. Când s-a decis că va trebui să rămân? Ieri? Alaltăieri? Noaptea trecută?

Nu primi nici un răspuns. Chan Bing îşi aprinse altă țigară şi îi spuse ceva lui Hong Qiu.

— Ce a zis? întrebă Birgitta.

— Că trebuie să ne grăbim. Chan Bing este un om ocupat.

— Cine e el, de fapt?

Hong Qiu îi explică în vreme ce străbăteau împreună coridorul.

— Chan Bing este un detectiv cu foarte multă experiență. Este responsabil de incidente care afectează oameni ca dumneavoastră, oaspeți în țara noastră.

— Nu mi-a plăcut.

— De ce?

Birgitta Roslin se opri.

— Dacă trebuie să mai stau o zi, vreau să fiți alături de mine. Altfel nu părăsesc acest hotel până la deschiderea ambasadei şi până nu discut cu cei de acolo.

— O să fiu acolo.

Îşi continuară drumul spre sala de mic dejun. Karin Wiman tocmai voia să se ridice de la masă când ajunseră ele. Birgitta îi povesti ce se petrecuse. Karin o privi cu o curiozitate şi mai mare.

— De ce n-ai spus nimic despre asta până acum? Ne-am fi putut pregăti pentru aşa ceva, pentru eventualitatea că trebuie să mai stai aici.

— Cum am zis, n-am vrut să te îngrijorez. N-am vrut să îmi fac nici eu griji. Credeam că s-a terminat totul. Îmi primisem poşeta înapoi. Acum însă va trebui să mai rămân până mâine.

— Chiar e nevoie?

— Poliţistul cu care abia am vorbit nu părea genul de om care să se răzgândească.

— Vrei să rămân şi eu?

— Nu, tu pleacă. Vin şi eu mâine. O să sun acasă ca să explic ce s-a întâmplat.

Karin şovăia. Birgitta o împinse către ieşire.

— Du-te. Eu rămân ca să rezolv chestiunea asta. Se pare că legea din ţara asta spune că nu pot pleca până ce nu îi ajut.

— Dar ai spus că nu l-ai văzut pe cel care te-a atacat.

— Exact asta o să le spun din nou şi o să-mi menţin opinia. Acum pleacă! Când ajung acasă va trebui să ne revedem ca să ne uităm la pozele de la Zid.

Birgitta privi cum Karin se îndreaptă spre lifturi. Cum îşi luase paltonul cu ea, la micul dejun, era gata şi ea de plecare.

Merse în aceeaşi maşină cu Hong Qiu şi Chan Bing. Motociclişti cu sirenele pornite le deschideau calea prin traficul intens. Trecură prin piaţa Tienanmen şi îşi continuară drumul de-a lungul uneia dintre străzile centrale largi, până ce cotiră spre intrarea într-un garaj subteran, păzit de ofiţeri de poliţie. Luară un lift până la etajul paisprezece, apoi străbătură un coridor trecând pe lângă oameni în uniformă care se uitau curioşi la Birgitta. Acum lângă ea mergea Chan Bing, nu Hong Qiu. „Ea nu e cea mai importantă persoană din această clădire, îşi spuse Birgitta. Aici domnul Chan face jocurile."

Ajunseră în anticamera unui birou mare, în care ofiţerii de poliţie săriră imediat în poziţie de drepţi. În spatele lor se închise uşa de la ceea ce Birgitta presupuse că era biroul lui Chan. Pe perete, în spatele mesei de lucru, atârna portretul preşedintelui Chinei. Birgitta văzu că Chan dispunea de un computer modem şi de mai multe telefoane mobile. Poliţistul

îi indică să ia loc pe un scaun. Birgitta se aşează. Hong Qiu rămăsese în anticameră.

— Lao San, rosti Chan Bing. Aşa se cheamă omul pe care îl veți vedea în curând şi-l veți alege dintre alți nouă oameni.

— De câte ori trebuie să repet că nu l-am văzut pe cel care m-a atacat?

Brusc, Birgitta simți frică. Îi veni prea târziu în minte ideea că atât Hong Qiu, cât şi Chan Bing ştiau că ea îl căuta pe Wang Min Hao. De-asta se afla acolo. Într-un fel, devenise un pericol. Întrebarea era: pentru cine?

„Ştiu amândoi, îşi zise ea. Hong Qiu nu e aici pentru că ştie deja ce vrea Chan Bing să discute cu mine."

Avea încă fotografia în buzunarul interior al hainei. Se întrebă dacă ar fi fost bine să o scoată şi să-i explice lui Chan Bing de ce se dusese în locul unde fusese atacată. Ceva o opri însă. Acum rolul motanului era jucat de Chan Bing, iar ea era doar un şoricel.

Chan răsfoi câteva hârtii de pe birou – nu pentru că avea de gând să le citească, iar Birgitta îşi dădu imediat seama de asta, ci pentru a ocupa cu ceva răgazul de care avea nevoie ca să spună ce avea de spus.

— Câți bani s-au furat? întrebă el.

— Şaizeci de dolari americani. Şi ceva mai puțin în bani chinezeşti.

— Inele? Bijuterii? Carduri de credit?

— Toate celelalte mi-au fost înapoiate.

Bâzâi un telefon de pe birou. Chan răspunse, ascultă, apoi închise.

— Sunt pregătiți, zise el. Acum vedeți omul care v-a atacat.

— Credeam că au fost mai mulți.

— Doar unul dintre cei care v-au atacat mai poate fi interogat.

„Aşadar, celălalt e mort”, îşi zise Birgitta, simțind că i se face rău. Îşi dorea să nu se fi găsit acolo, în Beijing. Trebuia să fi insistat să plece acasă, împreună cu Karin Wiman. Intrase într-un soi de capcană.

Străbătură un alt coridor, coborâră câteva trepte, apoi trecură printr-o uşă. Lumina din încăpere era sărăcăcioasă. Un ofițer de poliție stătea lângă o draperie.

— Vă las singură, zise Chan Bing. După cum înțelegeți, oamenii nu vă pot vedea. Vorbiți în microfonul de pe masă dacă vreți ca vreunul să păşească înainte sau să se întoarcă în profil.

— Cu cine o să vorbesc?

— Vorbiți cu mine. Nu vă grăbiți.

— N-are sens. Nu ştiu de câte ori trebuie să spun că n-am văzut fețele atacatorilor.

Chan Bing nu-i răspunse. Draperia fu trasă într-o parte, iar Birgitta Roslin se trezi singură în cameră. De cealaltă parte a oglinzii unidirecționale se vedeau mai mulți bărbați, toți în jurul vârstei de treizeci de ani, îmbrăcați simplu, unii dintre ei extrem de slabi. Fețele lor nu-i spuneau nimic Birgittei. Nu recunoştea pe nimeni – chiar dacă pentru o fracțiune de secundă avu impresia că omul din capătul din stânga semăna puțin cu individul surprins pe camera de supraveghere a lui Sture Hermansson din Hudiksvall. Dar nu era el. Fața acestui om era mai rotundă, iar buzele mai groase.

Dintr-un difuzor nevăzut se auzi vocea lui Chan Bing.

— Nu vă grăbiți.

— Nu i-am văzut niciodată pe aceşti oameni.

— Lăsați impresiile să se coacă.

— Chiar dacă stau aici până mâine, nici una dintre impresiile mele nu se va schimba.

Chan Bing nu răspunse. Birgitta apăsă iritată butonul microfonului.

— N-am mai văzut pe nici unul dintre aceşti bărbaţi până acum.

— Sunteţi sigură?

— Da.

— Acum uitaţi-vă cu atenţie la acesta.

Al patrulea bărbat dinspre stânga în şir făcu un pas înainte. Purta o jachetă matlasată şi pantaloni peticiţi. Faţa lui slabă era nebărbierită.

Vocea încordată a lui Chan Bing se auzi.

— L-aţi mai văzut pe acest bărbat?

— Niciodată.

— Este unul din cei care v-au atacat. Lao San, douăzeci şi nouă de ani, condamnat anterior pentru numeroase infracţiuni. Tatăl lui a fost executat pentru crimă.

— Nu l-am văzut în viaţa mea.

— A mărturisit tâlhăria.

— Deci nu mai aveţi nevoie de mine?

Un poliţist care stătuse în umbră în spatele Birgittei făcu un pas înainte şi trase draperia. Omul îi făcu semn să-l urmeze. Se întoarseră amândoi în biroul în care aştepta Chan Bing. Hong Qiu nu se vedea nicăieri.

— Vrem să vă mulţumim pentru ajutor, zise Chan. Acum rămân doar nişte formalităţi. Se va scrie un raport.

— Un raport despre ce anume?

— Despre confruntarea cu infractorul.

— Ce se va întâmpla cu el?

— Nu sunt judecător. Ce s-ar întâmpla cu el în ţara dumneavoastră?

— Depinde de circumstanţe.

— Evident că sistemul nostru juridic funcţionează la fel. Judecăm infractorul, dorinţa lui de a mărturisi şi circumstanţele speciale.

— Există riscul ca el să fie condamnat la moarte?

— Nu prea, replică Chan, uşor amuzat. Există prejudecata occidentală că în ţara noastră hoţii de rând sunt condamnaţi la moarte. Dacă ar fi făcut uz de armă, ar fi fost altceva.

— Dar complicele lui e mort?

— S-a opus arestării. Cei doi poliţişti atacaţi de el sunt la terapie intensivă.

— De unde ştiţi că era vinovat?

— S-a opus arestării.

— Poate că avea alte motive să o facă.

— Omul pe care abia l-aţi văzut, Lao San, a mărturisit că era vorba de complicele lui.

— Dar nu există dovezi clare?

— Există mărturisirea.

Birgittei îi era limpede că n-avea cum să-l scoată pe Chan din calmul lui. Hotărî să facă ce i se cerea, apoi să plece din China cât mai repede posibil.

În încăpere intră o femeie poliţist cu un dosar. Femeia evită cu grijă să se uite la Birgitta.

Chan Bing citi cu glas tare ce scria în raport. Birgittei i se păru că individul se grăbea acum. „A ajuns la capătul răbdării, îşi zise ea. Sau e vorba de altceva. Poate a obţinut ce a vrut."

Printr-un document lung, Chan Bing confirma faptul că doamna Birgitta Roslin, cetăţean suedez, nu reuşise să-l identifice pe Lao San, care era făptuitorul unei tâlhării grave căreia doamna Roslin îi căzuse victimă.

Chan Bing termină de citit şi îi dădu documentul Birgittei. Documentul era redactat în engleză.

— Semnaţi, zise Chan Bing. După aceea puteţi pleca acasă.

Birgitta Roslin citi cu atenţie ambele pagini, după care le semnă. Chan Bing îşi aprinse o ţigară. Părea să fi uitat complet de prezenţa ei.

În încăpere intră Hong Qiu.

— Putem pleca acum, anunță ea. S-a terminat.

În drum spre hotel, Birgitta nu scoase nici o vorbă.

— Presupun că astăzi nu mai există un zbor convenabil pentru mine?

— Mă tem că va trebui să aşteptați până mâine.

La recepție, pe Birgitta o aştepta un bilețel în care era anunțată că i se făcuse o nouă rezervare pentru Finnair în ziua următoare. Birgitta vru să-şi ia la revedere de la chinezoaică, dar Hong Qiu se oferi să o scoată mai târziu la cină. Acceptă imediat. Să fie singură în Beijing era ultimul lucru pe care şi-l dorea în acea clipă.

Păşi în lift şi se gândi la Karin, care zbura deja spre casă, un punct invizibil undeva pe cer.

Sună acasă, dar nu-şi dădu seama de diferența de fus orar. Când Staffan răspunse, realiză că îl trezise din somn.

— Unde eşti?

— Încă în Beijing.

— De ce?

— Am fost reținută.

— Cât e ceasul?

— Aici este unu după-amiaza.

— Şi nu eşti în drum spre Copenhaga?

— Îmi cer scuze dacă te-am trezit. Voi sosi mâine, la aceeaşi oră la care ar fi trebuit să ajung azi. Doar cu o zi mai târziu.

— E totul în regulă?

— Totul e bine.

Legătura telefonică se întrerupse. Birgitta încercă să sune din nou, dar nu reuşi. Trimise un sms prin care confirma schimbarea de plan.

După ce termină, privi în jurul ei şi avu senzația că fusese cineva în cameră în timp ce ea era reținută la poliție. Valiza era deschisă. Hainele nu stăteau aşa cum le

împachetase ea. Cu o noapte înainte, verificase să vadă dacă se închidea valiza. Încercă şi acum acelaşi lucru, dar nu reuşi.

Atunci îşi dădu seama – identificarea atacatorului nu fusese decât un pretext pentru a o scoate din camera ei de hotel. Totul se desfăşurase cu mare repeziciune după ce Chan Bing îi citise raportul. Probabil că fusese informat că persoana care îi percheziționase camera îşi terminase treaba.

„Nu e vorba de cazul meu, îşi zise ea. Poliția mi-a percheziționat camera din cu totul alte motive. Exact aşa cum Hong Qiu a apărut din senin la masa mea."

Exista o singură explicație posibilă. „Cineva vrea să ştie ce caut eu cu fotografia unui bărbat necunoscut în fața unui zgârie-nori din apropierea unui spital. Poate că acel om nu e chiar un mister."

O copleşi din nou frica pe care o simțise ceva mai devreme, începu să caute microfoane şi camere ascunse de filmat, uitându-se în spatele tablourilor, examinând lampadarele şi veiozele, dar nu descoperi nimic.

La ora convenită, se întâlni cu Hong Qiu în holul hotelului. Hong Qiu propuse să meargă la un restaurant faimos, dar Birgitta nu intenționa să părăsească hotelul.

— Sunt obosită, zise ea. Domnul Chan Bing este un om care te stoarce de vlagă. Vreau doar să mănânc ceva frugal, apoi să mă culc. Mâine plec acasă.

Ultima propoziție sună ca o întrebare. Hong Qiu dădu din cap.

— Da, mâine plecați acasă.

Se aşezară lângă una din ferestrele înalte. Un pianist cânta pe o mică scenă din centrul imensei încăperi, care conținea acvarii şi fântâni.

— Recunosc melodia, zise Birgitta Roslin. Este un cântec englezesc din al Doilea Război Mondial. *We 'll meet*

again, don ’t know where, don ’t know when[3]*.* Poate se referă la noi?

— Am vrut mereu să vizitez ţările nordice. Cine ştie?

Birgitta comandă vin roşu. O ameţea pe stomacul gol.

— S-a terminat totul acum, zise ea. Mă pot duce acasă. Mi-am recuperat poşeta şi am văzut Marele Zid Chinezesc. M-am convins că revolta ţăranilor chinezi a însemnat un imens salt înainte. Ce s-a întâmplat în ţara asta ţine de un miracol uman. Când eram tânără, îmi doream să fiu una dintre cele care mărşăluiesc cu Cărţulia Roşie a lui Mao în buzunar, înconjurată de alte mii de tineri. Eu şi dumneavoastră suntem cam de aceeaşi vârstă. La ce visaţi în tinereţe?

— Eu mărşăluiam.

— Din convingere?

— Cu toţii eram convinşi. Aţi văzut vreodată un circ sau un teatru plin de copii? Ţipă de o bucurie sinceră. Nu neapărat din pricina a ceea ce văd, ci pentru că sunt alături de o mie de alţi copii într-un cort sau într-o sală. Fără profesori, fără părinţi. Ei stăpânesc lumea. Dacă sunt destui astfel de oameni, pot fi convinşi de absolut orice.

— Ăsta nu e un răspuns la întrebarea mea.

— Sunt pe cale să o fac acum. Eram precum copiii din cort. Dar mai eram convinsă că fără Mao Zedong China n-ar fi ieşit niciodată din starea ei de sărăcie. A fi comunist înseamnă a lupta împotriva sărăciei şi a disperării.

— Şi ce s-a întâmplat după aceea?

— Ceea ce ne-a avertizat mereu Mao. Agitaţia şi insatisfacţia vor exista mereu. Însă insatisfacţia era provocată de aşteptări diferite. Doar un nebun poate crede

[3] „Ne vom reîntâlni, nu ştiu unde, nu ştiu când.”

că poți intra de două ori în acelaşi râu. Astăzi îmi pot da seama cât de mult din viitor a prezis Mao.

— Sunteți încă o comunistă?

— Da. Până acum nimic nu m-a convins că există o altă cale de a combate sărăcia, care este încă larg răspândită în țara noastră. Singura cale este de a lucra împreună cu tovarăşii mei.

Birgitta mişcă din braț şi răsturnă accidental paharul ei cu vin, vărsând câteva picături pe fața de masă.

— Hotelul ăsta. Dacă privesc în jurul meu, aş putea fi oriunde în lume.

— Mai avem încă o cale lungă de străbătut.

Le fu adusă mâncarea. Pianistul se oprise din cântat. Birgitta se lupta cu propriile gânduri. În cele din urmă, lăsă jos cuțitul şi furculița şi se uită la Hong Qiu, care se opri imediat din mâncat.

— Spuneți-mi adevărul acum. Sunt pe cale de a pleca acasă. Nu mai e nevoie să jucați diverse jocuri cu mine. Cine sunteți? De ce am fost ținută sub supraveghere permanent? Cine e Chan Bing? Cine era acel om pe care ar fi trebuit să-l identific? Nu cred toate prostiile alea legate de poşeta mea şi de străina care a devenit victima unui atac nefericit.

Se aşteptase ca Hong Qiu să reacționeze cumva, să lase jos câteva scuturi de apărare în spatele cărora se ascunsese tot timpul. Chinezoaica rămase însă nemişcată.

— Despre ce altceva ar putea fi vorba, în afară de atac?

— Cineva mi-a percheziționat camera.

— Lipseşte ceva? întrebă Hong Qiu.

— Nu. Dar ştiu că a fost cineva acolo.

— Dacă doriți, pot discuta cu şeful securității de la hotel.

— Vreau să-mi răspundeți la întrebări. Ce se petrece?

— Nimic, în afară de faptul că vrem ca oaspeții noştri să se simtă în siguranță în țara noastră.

— Şi eu chiar ar trebui să cred aşa ceva?

— Da, zise Hong Qiu. Vreau să credeți ce vă spun.

Ceva din vocea chinezoaicei o determină pe Birgitta să-şi piardă cheful de a mai pune întrebări. Ştia că nu va obține răspunsuri. N-avea să ştie niciodată dacă Hong Qiu sau Chan Bing fuseseră cei care o supravegheaseră permanent. Exista o intrare şi o ieşire, iar Birgitta alerga pe un coridor înainte şi înapoi între cele două puncte, cu un bandaj care o orbea peste ochi.

Hong Qiu o însoți înapoi până la camera ei. Birgitta o apucă de încheietura mâinii.

— Fără alte interferențe? Fără alți tâlhari? Fără alți oameni cu fețe cunoscute care să se ivească brusc?

— Vin să vă iau la ora douăsprezece.

Birgitta Roslin dormi iepureşte în acea noapte. Se sculă la ivirea zorilor şi luă un mic dejun frugal în restaurant. Nu recunoscu nici un chelner şi nici un client din sala de mese. Înainte de plecarea din cameră, atârnase semnul NU DERANJAȚI pe uşă şi împrăştiase nişte săruri de baie pe covoraşul de la intrare. Când se întoarse văzu că nimeni nu-i mai cercetase camera.

Aşa cum stabiliseră, Hong Qiu veni să o ia. Când ajunseră la aeroport, Hong Qiu o conduse printr-o poartă specială de securitate, ca Birgitta să nu mai aştepte la coadă.

Îşi luară la revedere la ghişeul de control al paşapoartelor. Hong Qiu îi dădu un pachețel.

— Un cadou din China.

— Din partea dumneavoastră sau a țării?

— A amândurora.

Birgitta se întrebă dacă până la urmă nu se dovedise incorectă față de Hong Qiu. Poate că femeia făcuse doar tot ce îi stătuse în puteri ca să ajute un oaspete din străinătate să uite de tâlhărie.

— Să aveți un zbor lin, îi ură Hong Qiu. Poate că ne vom revedea într-o bună zi.

Birgitta trecu prin ghişeul de control al paşapoartelor. Când se răsuci pe călcâie, Hong Qiu dispăruse.

Deschise pachețelul abia după ce se aşezase pe scaunul ei şi avionul decolase. Era o miniatură din porțelan a unei tinere care flutura Cărțulia Roşie a lui Mao deasupra capului.

Birgitta puse bibeloul în poşetă şi închise ochii. Se simțea uşurată că în sfârşit se îndrepta spre casă, dar şi foarte obosită.

Când ajunse în Copenhaga, fu întâmpinată de Staffan. În acea seară, Birgitta se aşează alături de el pe canapea şi îi povesti cum decursese călătoria. Nu-i pomeni nimic despre tâlhărie.

O sună Karin Wiman. Birgitta promise să o viziteze în Copenhaga cât de curând posibil.

A doua zi după întoarcere, se duse la medic. Presiunea sanguină îi scăzuse. Dacă rămânea stabilă, se putea întoarce la serviciu în câteva zile.

Când ajunse iarăşi pe stradă, fulguia. Abia aştepta să revină la lucru.

A doua zi era la birou la ora şapte dimineața. Începu să răsfoiască printre hârtiile care se adunaseră stivă pe biroul ei, chiar dacă oficial ea nu revenise la lucru.

Afară fulguiala începea să se transforme în ninsoare, aşezându-se în strat tot mai gros pe pervazul ferestrei de la birou.

Aşează statueta primită de la Hong Qiu, bibeloul cu obraji roşii şi un imens zâmbet victorios, alături de telefon. Scoase din buzunarul hainei fotografia chinezului surprins de camera de supraveghere şi o puse la fundul unui sertar al biroului.

Când închise sertarul avu impresia că în sfârşit totul se terminase.

PARTEA A PATRA
Colonişştii (2006)

> În cadrul luptei voastre pentru eliberarea deplină a popoarelor oprimate, bazaţi-vă în primul rând pe eforturile proprii şi abia după aceea-şi doar după-aceea – pe ajutorul internaţional. Popoarele care au reuşit în revoluţiile lor ar trebui să ajute popoarele care încă luptă pentru libertate. Asta este datoria noastră internaţională.
>
> Mao Zedong, discuţie cu prieteni africani,
> 8 august 1963

Scoarţa jupuită de elefanţi

26

La circa cincizeci de kilometri nord-vest de Beijing, nu departe de ruinele palatului împăratului Galben, se găseau câteva clădiri cenuşii înconjurate de ziduri înalte. Erau uneori folosite de conducătorii Partidului Comunist Chinez. Clădirile arătau prea puţin impunătoare din exterior şi cuprindeau mai multe săli mari de conferinţe, o bucătărie şi un restaurant, şi erau înconjurate de terenuri unde delegaţii îşi puteau dezmorţi picioarele sau puteau purta conversaţii private. Doar cei din cercurile de la vârf ale Partidului Comunist aveau habar de faptul că aceste clădiri, denumite generic împăratul Galben, erau folosite pentru a găzdui cele mai importante discuţii despre viitorul Chinei.

Exact asta se petrecea într-o zi de iarnă din anul 2006. Dis-de-dimineață, mai multe maşini de culoare neagră pătrunseră cu mare viteză prin porțile din zidul înalt. Porțile se închiseră imediat după trecerea maşinilor. Un foc ardea vesel în şemineul din cea mai mare sală de conferințe. Se adunaseră acolo nouăsprezece persoane, bărbați şi femei. Cei mai mulți aveau vârste de peste şaizeci de ani, iar cea mai tânără persoană avea cam treizeci şi cinci. Toată lumea cunoştea pe toată lumea. Ca şi grup, cei de acolo formau elita care conducea practic China, atât din punct de vedere politic, cât şi economic. Preşedintele şi comandantul-şef al forțelor armate lipseau. Însă delegații aveau să le raporteze totul după încheierea conferinței şi aveau să le prezinte propunerile asupra cărora se căzuse de acord.

Pe agenda zilei exista un singur punct de discutat. Obiectivul fusese formulat ca o chestiune strict secretă, şi toți cei prezenți fuseseră obligați să jure că vor păstra tăcerea. Oricine încălca acel jurământ avea fără îndoială să dispară fără urmă din viața publică.

Intr-una din încăperile mai mici, un bărbat în vârstă de patruzeci şi ceva de ani se plimba nervos de colo-colo. Ținea în mână discursul la care lucra de luni de zile şi pe care trebuia să-l țină în acea dimineață. Ştia că era vorba de unul dintre cele mai importante documente prezentate vreodată cercului interior de putere al Partidului Comunist de când China devenise independentă, în 1949.

Yan Ba, expert futurolog la Universitatea din Beijing, primise însărcinarea de la preşedintele Chinei cu doi ani înainte. Din acea zi fusese eliberat de toate îndatoririle profesionale şi primise un număr de treizeci de asistenți care să-l ajute. Întregul proiect fusese învăluit într-un secret deplin şi supervizat de serviciul personal de securitate al preşedintelui. Discursul fusese redactat pe un singur

computer, la care doar Yan Ba avea acces. Nimeni altcineva nu văzuse textul pe care el îl ținea acum în mână.

De dincolo de ziduri nu răzbătea nici un sunet. Se zvonea că încăperea fusese pe vremuri un dormitor folosit de nevasta lui Mao Zedong, Jiang Qing; după moartea lui Mao aceasta fusese arestată împreună cu alte trei femei, aşa-numita Gaşcă a celor Patru, fusese judecată şi ulterior se sinucisese în închisoare. Jiang Qing ceruse linişte absolută în oricare dintre încăperile în care dormea, întotdeauna când ea făcea călătorii, înainte veneau constructori şi decoratori ca să-i izoleze dormitorul. Totodată, erau trimişi soldați care să ucidă toți câinii care ar fi putut lătra în zona în care individa decidea să îşi stabilească temporar reşedința.

Yan Ba se uită la ceasul de la mână. Nouă fără zece. Avea să-şi înceapă discursul exact la ora nouă şi un sfert. La ora şapte luase o pastilă prescrisă de medicul lui personal. Pastila trebuia să-l calmeze fără să-l facă somnoros. Simțea deja că nervozitatea începea să-l părăsească. Dacă ceea ce era scris pe hârtiile din mâna lui devenea realitate, consecințele aveau să fie covârşitoare nu doar pentru China, ci pentru întreg mapamondul. Însă nimeni nu avea să ştie vreodată că el era persoana care concepuse şi formulase propunerile care fuseseră puse în practică. El, unul, avea să revină pur şi simplu la catedră şi la studenții lui. Avea să-i fie mărit salariul. Deja se mutase într-un apartament mai mare din centrul Beijingului. Angajamentul de păstrare a tăcerii pe care îl semnase avea să-l afecteze pentru tot restul vieții. Responsabilitatea, criticile şi poate laudele pentru ceea ce avea să se întâmple urmau să cadă pe umerii politicienilor cărora el, ca toți ceilalți cetățeni, le datora supunere.

Se postă la fereastră şi bău un pahar cu apă. „Marile schimbări nu se petrec pe câmpul de bătălie, îşi zise el. Se

petrec în spatele uşilor închise. Alături de conducătorii Statelor Unite şi ai Rusiei, preşedintele Chinei este unul dintre cei mai importanți oameni din lume. Acum trebuie să ia nişte decizii cruciale. Oamenii adunați azi aici sunt urechile lui. Vor asculta ceea ce are de spus Yan Ba şi vor judeca. Rezultatul se va propaga încet dinspre împăratul Galben către restul lumii."

Yan Ba îşi aminti de o călătorie pe care o făcuse cu câțiva ani înainte împreună cu un prieten geolog. Se duseseră în zona muntoasă îndepărtată de unde izvora fluviul Yangtze. Urmaseră râul şerpuitor şi tot mai îngust până într-un punct unde acesta era doar un biet firicel de apă.

Prietenul lui îşi înfipsese călcâiul în sol şi spusese:

— Acum am ajuns să-l blochez pe puternicul Yangtze cu piciorul meu.

Amintirea acelei întâmplări persistase în mintea lui Yan Ba în cursul lunilor îndelungate pe care le petrecuse muncind la proiectul lui despre viitorul Chinei. Acum el era persoana care putea schimba cursul puternicului fluviu.

Yan Ba se uită peste lista de delegați care începuseră să se strângă în sala de conferințe. Se găsea acolo un grup format din cei mai puternici oameni din China: politicieni, câțiva militari, economişti, filosofi şi, nu în ultimul rând, aşa-numiții mandarini cenuşii, care întocmeau strategii politice care erau permanent evaluate prin confruntare cu realitatea. Se mai găseau şi câțiva comentatori de frunte ai țării pe probleme de afaceri externe şi reprezentanți ai organizațiilor responsabile cu securitatea națională. Cu toții făceau parte dintr-un grup ingenios care alcătuia centrul de putere al Chinei, țara cu o populație de peste un miliard de locuitori.

O uşă se deschise cu discreție şi o chelneriță se strecură înăuntru cu ceaiul comandant de Yan Ba. Femeia

era foarte tânără şi foarte frumoasă. Fără a scoate o vorbă, tânăra lăsă tava jos şi ieşi din încăpere.

Când se făcu în sfârşit ora, Yan Ba îşi examină chipul în oglindă şi zâmbi. Era gata să îşi înfigă călcâiul în sol ca să oprească fluviul în loc.

În sală era o tăcere mormântală în vreme ce Yan Ba se urca la pupitru. Bărbatul îşi potrivi microfonul, îşi aranjă hârtiile şi privi spre audienţă, în lumina slabă din încăpere.

Începu prin a vorbi despre viitor: motivul pentru care el stătea acolo, motivul pentru care preşedintele şi biroul politic al partidului apelaseră la el ca să explice ce schimbări majore se impuneau. Le spuse celor care îl ascultau ceea ce îi zisese preşedintele atunci când îi dăduse însărcinarea.

— Am ajuns într-un moment în care este nevoie de o schimbare dramatică de direcţie. Dacă nu efectuăm această schimbare sau dacă facem o mutare greşită, există un mare risc de izbucnire a unei imense revolte. Nici măcar forţele noastre armate loiale nu ar putea sta în calea sutelor de milioane de ţărani furioşi răzvrătiţi.

Aşa îşi văzuse Yan Ba însărcinarea. China se confrunta cu o ameninţare care trebuia îndepărtată prin măsuri îndrăzneţe şi pline de discernământ. Dacă nu, ţara se putea prăbuşi în aceeaşi stare de haos prin care mai trecuse de atâtea ori în decursul istoriei sale.

Ascunse în spatele bărbaţilor şi celor câteva femei care şedeau în faţa lui în semiobscuritate se găseau sutele de milioane de ţărani care aşteptau nerăbdători o viaţă nouă, asemănătoare vieţii de care se bucura clasa mijlocie în expansiune din zonele urbane. Răbdarea ţăranilor începea să se apropie de sfârşit şi să se transforme în furie nemărginită şi chemare la acţiune imediată. Sosise vremea; mărul copt avea să pice în curând pe pământ şi să intre în

descompunere dacă nimeni nu se repezea să-l culeagă de pe jos.

Yan Ba îşi începu discursul imaginând cu mâinile sale o răscruce simbolică pe un drum.

— Aici ne aflăm acum, zise el. Marea noastră revoluție ne-a condus aici, într-un punct la care părinții noştri nu ar fi putut visa niciodată. Ne putem opri pentru câteva momente la această răscruce de drumuri ca să ne întoarcem şi să privim înapoi. În depărtare se văd umilințele şi suferințele pe care le-am îndurat. Sunt încă destul de recente ca generația dinaintea noastră să-şi amintească bine cum era să trăieşti ca un şobolan. Proprietarii bogați de pământuri şi vechile oficialități publice se uitau la oameni ca la nişte viermi lipsiți de suflet, buni doar ca să muncească până la moarte. Putem cu toții şi ar trebui să fim uimiți de cât de mult am progresat față de atunci, grație mărețului nostru partid şi a conducătorilor care ne-au adus pe drumul drept. Ştim că adevărul se schimbă mereu, că decizii noi trebuie permanent luate ca să ne asigurăm că vechile principii ale socialismului şi solidarității vor supraviețui. Viața nu se opreşte din loc ca să aştepte; noi lucruri se cer în permanență de la noi, şi trebuie să căutăm cunoştințele necesare ca să găsim soluții la aceste probleme. Ştim că nu putem atinge niciodată un paradis veşnic pe care să-l numim al nostru. Dacă vom crede asta, paradisul va deveni o capcană. Nu există realitate fără luptă şi nici viitor fără bătălii. Am învățat că diferențele de clasă se vor manifesta întotdeauna, aşa cum se schimbă mereu şi circumstanțele mondiale. Țările trec de la putere la slăbiciune şi înapoi la putere. Mao Zedong a spus că sub bolta cerului agitația este constantă, iar noi ştim că a avut dreptate – ne aflăm pe o navă care ne cere să navigăm prin canale a căror adâncime nu poate fi niciodată calculată dinainte. Căci însuşi fundul mării se schimbă mereu: există

ameninţări la adresa existenţei noastre, iar viitorul nu poate fi văzut.

Yan Ba întoarse o pagină. Simţea concentrarea tuturor celor prezenţi din încăpere. Nimeni nu mişca; toată lumea aştepta să vadă ce urmează. Plănuise să vorbească cinci ore. La asta se aşteptau delegaţii. Când îl anunţase pe preşedinte că scrisese discursul, acesta îi spusese că nu vor exista pauze. Delegaţii erau obligaţi să rămână pe locurile lor de la început până la sfârşit.

— Trebuie să vadă întreaga imagine de ansamblu, spusese preşedintele. Întregul nu trebuie divizat. Fiecare pauză aduce cu ea riscul de apariţie a îndoielilor, breşe în înţelegerea coerentă a ceea ce considerăm că e nevoie să facem.

Îşi dedică următoarea oră unei treceri în revistă a istoriei Chinei, care cunoscuse o serie de schimbări dramatice nu doar în ultimul secol, ci de-a lungul acelor multe secole de când împăratul Qin pusese pentru prima dată bazele unei ţări unite. Ca şi cum în interiorul acestui Regat de Mijloc fuseseră amplasate lanţuri întregi de explozibili ascunşi. Doar conducătorii de frunte, cei cu viziunea cea mai cuprinzătoare, puteau prezice momentele când exploziile aveau să se petreacă. Câţiva dintre aceşti oameni, inclusiv Sun Yat-sen şi nu în ultimul rând Mao, posedaseră ceea ce populaţia ignorantă socotea o abilitate aproape magică de a interpreta vremurile în care trăiau – şi de a anunţa exploziile pe care altcineva, un soi de *nemesis divina* a istoriei, le amplasase de-a lungul drumului invizibil pe care trebuia să călătorească naţiunea chineză.

În mod evident, Yan Ba dedică cea mai mare parte a discursului său lui Mao şi epocii acestuia. Mao fondase prima dinastie comunistă chineză. Nu se folosea termenul de „dinastie” – ar fi stârnit ecouri ale regimului anterior de

teroare dar toată lumea ştia că aşa îl socotiseră pe Mao ţăranii din fruntea revoluţiei. Mao era un împărat, în ciuda faptului că permitea oamenilor obişnuiţi să intre în Oraşul Interzis şi nu-i forţa să se dea la o parte, din pricina riscului de a fi decapitaţi dacă nu o făceau, atunci când Marele Conducător, Marele Cârmaci, trecea pe lângă ei. Yan Ba le spuse că venise vremea ca să recurgă din nou la Mao şi să accepte cu umilinţă că el avusese dreptate în privinţa evoluţiei viitorului, chiar dacă era mort de treizeci de ani. Vocea lui continua să fie vie; el avusese capacităţile unui profet şi ale unui om de ştiinţă de a vedea în viitor, de a-şi proiecta propria lumină în bezna decadelor viitorului.

Dar în ce privinţă anume avusese Mao dreptate? Se înşelase în multe privinţe. Conducătorul primei dinastii comuniste nu îşi tratase mereu contemporanii aşa cum ar fi trebuit. Fusese în fruntea mişcării de eliberare a ţării, iar visul de libertate, însuşi conţinutul spiritual al luptei de eliberare, potrivit lui Yan Ba, se referea la dreptul celui mai sărac ţăran de a spera la un viitor mai bun, fără a risca să fie decapitat de cine ştie ce stăpân mizerabil de pământuri. În schimb, acum proprietarii de pământuri ajunseseră să fie decapitaţi; sângele lor îmbogăţea acum solul, şi nu cel al ţăranilor săraci.

Mao greşise atunci când crezuse că va exista un progres economic imens pentru China în doar câţiva ani. El susţinuse că o fierărie ar trebui să fie întotdeauna suficient de aproape de o alta ca muncitorii uneia să vadă fumul de pe coşul celeilalte pentru a se lua la întrecere. Marele Salt înainte, care ar fi trebuit să proiecteze China atât în prezent, cât şi în viitor, reprezentase o uriaşă eroare, în loc de producţie pe scară largă, mulţi oameni se apucaseră să-şi topească în curţile din spate vechile furci şi tigăi în furnale improvizate. Marele Salt înainte eşuase; muncitorii chinezi nu reuşiseră să treacă de ştachetă pentru că liderii lor

ridicaseră ştacheta prea sus. Acest lucru nu mai putea fi acum negat de nimeni, deşi istoricii chinezi erau nevoiți să evite adevărul atunci când descriau perioadele dificile în care milioane de oameni muriseră de foame. Existase o perioadă de câțiva ani când domnia lui Mao semănase destul de mult cu primele dinastii imperiale. Mao se încuiase în propriile încăperi din Oraşul Interzis şi nu recunoscuse niciodată că Marele Salt înainte fusese un eşec. Nimeni nu avea voie să vorbească despre asta. În scrierile Marelui Cârmaci exista mereu o zonă bizară prin absență: Mao îşi ascundea cele mai intime gânduri personale. Nimeni nu ştia dacă Mao se scula vreodată la ora patru dimineața, cea mai nenorocită oră a zilei, ca să se întrebe ce făcuse. Oare stătea treaz ca să vadă umbrele tuturor celor înfometați, oameni pe moarte care fuseseră sacrificați pe altarul visului său imposibil, Marele Salt înainte?

În schimb, Mao contraatacase.

— Ce anume a contraatacat? întrebă retoric Yan Ba, oprindu-se pentru câteva secunde înainte de a răspunde. Şi-a contraatacat propria înfrângere, propriile politici eşuate şi pericolul care pândea permanent în umbră, o lovitură de stat dată pe la spate. Insistența lui Mao de a „bombarda sediul central" – un nou gen de încărcătură explozivă, s-ar putea spune – a reprezentat reacția lui la ceea ce vedea în jur. Mao a mobilizat tinerii, aşa cum procedează oricine în stare de război. Mao i-a exploatat pe tineri aşa cum au procedat Franța, Anglia şi Germania atunci când şi-au trimis tineretul la moarte pe câmpurile de bătălie din Primul Război Mondial, cu visele lor înecate în glodul mocirlos. Nu mai exista nevoia continuării Revoluției Culturale – asta a fost a doua greşeală a lui Mao, însemnând o vendetă aproape în întregime personală împotriva forțelor sociale care i se opuneau.

Însă Mao începuse deja să îmbătrânească. Problema succesorului său reprezentase întotdeauna o prioritate pe agenda personală. Când următorul la rând, Lin Biao, se dovedise un trădător şi pierise într-un accident de avion în vreme ce zbura spre Moscova, Mao a început să-şi piardă controlul. Cu toate astea, până la sfârşitul vieții continuase să emită provocări la adresa celor care aveau să-l urmeze. Urma să apară o nouă luptă de clasă; grupuri noi aveau să încerce să obțină beneficii pe seama altora. Sau, aşa cum Mao ajunsese să repete ca pe o mantră, „fiecare individ va fi înlocuit de opusul lui". Doar proştii, naivii şi cei care refuzau să vadă îşi puteau imagina că viitorul Chinei fusese pus la adăpost pentru totdeauna.

— Acum, zise Yan Ba, Mao – marele nostru conducător – este mort de treizeci de ani. Ne putem da seama că a avut dreptate. Însă nu a fost capabil să identifice exact conflictele prezise de el. Nici nu a încercat aşa ceva, căci ştia că e imposibil. Istoria nu ne poate oferi niciodată cunoaşterea a ceea ce se va întâmpla în viitor: mai degrabă, ea ne arată că abilitatea noastră de a ne pregăti pentru schimbare este limitată.

Yan Ba observă că audiența continua să se concentreze puternic asupra fiecărui cuvânt rostit de el. Acum, că îşi încheiase introducerea istorică, ştia că avea să fie ascultat cu şi mai mare atenție. Fără îndoială că mulți aveau o premoniție legată de ceea ce urma. Yan Ba era conştient că i se acordase şansa unuia dintre cele mai importante discursuri din istoria noii Chine. Într-o bună zi, cuvintele lui aveau să fie repetate de preşedinte.

Lângă lampa de pe pupitru era plasat, discret, un mic ceas. Yan Ba îşi începu cea de-a doua oră a discursului cu descrierea situației curente din China şi a schimbărilor care erau necesare. Descrise prăpastia crescândă dintre diversele

grupuri de cetățeni, care acum ajunsese să amenințe orice dezvoltare pe viitor. Întărirea zonelor de coastă şi a marilor aglomerări industriale, aflate în centrul progresului economic, constituise o necesitate. După moartea lui Mao, Deng decisese în mod corect că exista o singură cale de urmat: ieşirea din izolaționism şi deschiderea porturilor chinezeşti către lumea largă. Yan Ba citează din faimosul discurs al lui Deng, care declarase că „uşile noastre se deschid acum şi nu vor mai putea fi niciodată închise". Viitorul Chinei putea fi modelat doar prin cooperare cu restul lumii. Deng înțelesese cât de ingenios lucrau împreună capitalismul şi forțele pieței libere şi asta îl convinsese că se apropia momentul culegerii mărului copt; China putea să-şi asume din nou, cu convingere, rolul de Regat de Mijloc, o mare putere a lumii, şi să devină, într-o perioadă de treizeci sau patruzeci de ani, cea mai importantă națiune din lume, atât din punct de vedere politic, cât şi economic. În ultimii douăzeci de ani, China avusese o dezvoltare economică fără precedent. Deng se exprimase odată spunând că saltul de la situația în care fiecare cetățean deține o pereche de pantaloni la situația în care fiecare cetățean poate alege să dobândească o a doua pereche este mai mare decât cel de la nimic la o singură pereche. Cei care înțelegeau modul de exprimare al lui Deng ştiau că el se referea la ceva esențial: nu toată lumea se putea afla în postura de a dobândi o a doua pereche în acelaşi moment. Aşa ceva nu fusese posibil nici în vremea lui Mao: țăranii cei mai săraci, care locuiau în zone izolate, în satele lor amărâte, erau ultimii la rând, mult după ce locuitorii oraşelor aruncaseră deja hainele lor învechite. Deng ştia că progresul nu poate avea loc simultan peste tot. Aşa ceva ar fi contrazis toate legile economiei. Progresul semăna cu un mers pe sârmă, în încercarea de a asigura că nici bogăția, dar nici sărăcia nu creşteau atât de rapid încât

Partidul Comunist şi cercurile sale de putere, care constituiau grupurile de acrobaţi pe sârmă, să ajungă în situaţia de a aluneca de pe sârmă şi de a se prăbuşi în abis.

— Deng nu mai e cu noi, dar momentul de care el se temea şi despre care ne-a avertizat, momentul când echilibrul este în pericol de a fi pierdut, ne-a ajuns din urmă, zise Yan Ba.

Yan Ba ajunsese la secţiunea din discurs în care predominau două cuvinte: unul era „ameninţare", celălalt „necesitate". Cea mai mare ameninţare provenea din prăpastia creată între standardele de viaţă – în vreme ce locuitorii zonelor de coastă observau că viaţa lor se îmbunătăţeşte, ţăranii din zonele rurale constatau că nu se schimbase nimic şi că abia supravieţuiesc din agricultură. Singura cale pentru ei era aceea de a migra în zonele urbane în speranţa de a găsi de lucru. Autorităţile încurajau acest lucru, mai ales în cazul industriilor care produceau bunuri pentru Occident, jucării şi haine. Însă ce avea să se întâmple atunci când aceste oraşe industriale, aceste locuri de efervescenţă a construcţiilor, aveau să nu mai poată face faţă influxului masiv de oameni? Cum puteau fi împiedicaţi sute de milioane de oameni, care n-aveau nimic de pierdut în afara sărăciei lucii, să se revolte? Mao declarase că era întotdeauna corect să te revolţi. Ca atare, de ce ar fi fost o greşeală ca aceia care erau acum la fel de săraci ca şi cu două decenii în urmă să se revolte?

Yan Ba ştia că mulţi dintre cei care îi ascultau discursul se gândiseră mult la această problemă. Mai ştia că fuseseră tipărite câteva exemplare ale unui plan care includea o soluţie extremă. Nimeni nu vorbea despre asta, dar toată lumea care cunoştea modul de gândire al Partidului Comunist Chinez ştia ce conţinea planul. Evenimentele petrecute în 1989 în piaţa Tienanmen puteau

fi socotite ca un prolog care dovedea existența planului. Partidul n-ar fi îngăduit niciodată apariția haosului. Dacă se ajungea la ce era mai rău, dacă nu se găsea altă soluție, atunci avea să intervină armata. Indiferent cât de mare ar fi fost scara confruntărilor – zece sau cincizeci de milioane de oameni partidul trebuia să-şi păstreze puterea asupra cetățenilor şi a țării.

— În ultimă instanță, întrebarea care se pune este simplă, rosti Yan Ba. Există vreo altă soluție? Tot el furniză şi răspunsul: Da, dar această soluție cerea gradul cel mai înalt de gândire strategică pentru transpunerea în practică. Dar, doamnelor şi domnilor, continuă Yan Ba, aceste pregătiri au început deja, chiar dacă par a fi concentrate pe cu totul altceva.

Până atunci vorbise doar de China, de istorie şi de prezent. Acum, pe măsură ce se apropia a treia oră de discurs, lăsă China la o parte şi vorbi despre Africa.

— Haideți să facem acum o călătorie, zise Yan Ba. O călătorie pe un continent complet diferit, în Africa. În ultimii ani, pentru a ne asigura surse suficiente de materii prime, nu în ultimul rând de petrol, am stabilit relații tot mai puternice cu multe state africane. Am fost generoşi cu împrumuturi şi cadouri, dar nu ne amestecăm în politica internă a acestor țări. Suntem neutri; facem afaceri cu toată lumea. În consecință, pentru noi n-are nici o importanță dacă țara cu care tratăm este Zimbabwe sau Malawi, Sudan sau Angola. Aşa cum noi respingem orice amestec străin în afacerile interne sau în sistemul nostru juridic, recunoaştem că aceste țări sunt independente şi că nu putem emite pretenții în privința modului în care sunt ele conduse. Suntem criticați pentru această abordare, dar asta nu ne îngrijorează, pentru că noi ştim că în spatele unor asemenea critici se află teama şi invidia, pe măsură ce Statele Unite şi Rusia încep să-şi dea seama că țara noastră nu mai este

acea nonentitate imensă pe care şi-au imaginat-o atâta amar de vreme. Oamenii din Occident refuză să înțeleagă că națiunile africane preferă să coopereze cu noi. China nu le-a oprimat niciodată şi nici nu le-a colonizat. Din contră, noi le-am sprijinit atunci când au început luptele proprii de eliberare în anii 1950. Prietenii noştri din Africa se îndreaptă spre noi atunci când Fondul Monetar Internațional sau Banca Mondială le resping cererile de împrumuturi. Noi nu ezităm să-i ajutăm. O facem conştient, pentru că şi noi suntem o țară săracă. Încă facem parte din aşa-numita Lume a Treia. Pe măsură ce înregistrăm succese tot mai mari cu aceste țări, a devenit clar că, pe termen lung, este posibil ca acolo să găsim o parte a soluției la amenințarea despre care am vorbit mai devreme în cursul dimineții. Pentru mulți dintre dumneavoastră, poate chiar şi pentru mine, explicația pe care o ofer pentru modul meu de gândire va fi un paradox istoric. Dați-mi voie să vă propun o paralelă pentru a arăta cum era situația în acele țări acum cincizeci de ani. La acea vreme, Africa era constituită aproape în exclusivitate din colonii care sufereau din pricina opresiunii imperialismului occidental. Noi am stat umăr la umăr alături de aceste popoare; le-am sprijinit mişcările de eliberare prin furnizarea de consiliere şi arme. Nu degeaba Mao şi generația lui au fost un exemplu despre modul cum o mişcare de gherilă bine organizată poate zdrobi un inamic superior, aşa cum o mie de furnici care rod piciorul unui elefant îl pot doborî la pământ. Sprijinul nostru a contribuit la eliberarea unei țări după alta. Am văzut cum coada ridicată a imperialismului începe să se pleoştească tot mai mult. Când tovarăşul nostru Nelson Mandela a fost eliberat din închisoarea de pe insula unde şi-a petrecut atâția ani, imperialismul occidental mascat sub forma colonialismului a primit lovitura finală. Eliberarea Africii a mutat axele planetei în direcția despre care noi credem că indică faptul

că libertatea şi dreptatea vor învinge până la urmă. Acum putem vedea cum terenuri mari, adesea foarte fertile, zac nefolosite. Spre deosebire de continentul nostru, Continentul Negru este slab populat. Iar acum noi ne-am dat seama că acesta ne oferă cel puțin o parte a soluției la circumstanțele care ne amenință stabilitatea.

Yan Ba luă o gură de apă din paharul care se afla alături de microfon. După aceea continuă să vorbească. Se apropia de punctul despre care ştia că va conduce la discuții animate nu numai printre ascultătorii săi, ci şi printre membrii Partidului Comunist şi ai Biroului Politic.

— Trebuie să fim conştienți ce facem, zise el, dar trebuie să fim conştienți şi de ceea ce nu facem. Ceea ce vă propunem noi vouă şi africanilor nu este un alt val colonialist. Nu venim ca nişte cuceritori, ci ca prieteni. Nu avem nici o intenție de a repeta ororile devenite inseparabile de colonialism. Ştim ce înseamnă opresiunea pentru că mulți dintre strămoşii noştri au trăit în condiții de sclavie în Statele Unite în cursul secolului al nouăsprezecelea. Noi înşine am fost supuşi barbarismului adus de colonialismul european. Faptul că la suprafață, la fel ca o reflexie a luminii soarelui, par să existe similarități nu înseamnă că noi vom impune din nou regimuri coloniale pe continentul african. Pur şi simplu vom rezolva o problemă, în paralel cu oferirea de asistență acestor popoare. Pe câmpurile pustii, în văile fertile prin care curg marile fluvii africane, vom cultiva pământul deplasând acolo milioane din țăranii noştri, care, fără îndoială, vor începe să exploateze solul care acum zace nefolosit. Nu ne vom descotorosi pur şi simplu de aceşti oameni; vom umple un gol şi toată lumea va beneficia de pe urma acestui fapt. Există zone în Africa, în special în sud şi în sud-est, unde teritorii imense ar putea fi populate de oamenii săraci din țara noastră. Vom face Africa rodnică şi

în acelaşi timp vom elimina o ameninţare cu care ne confruntăm. Ştim că vom întâmpina opoziţie, mai ales la nivel mondial, acolo unde se va spune că naţiunea chineză a trecut de la sprijinirea mişcărilor de eliberare la a deveni o naţiune colonizatoare. Vom întâmpina rezistenţă şi în cadrul propriului Partid Comunist. Motivul pentru care ţin acest discurs este acela al lămuririi acestei opoziţii. Vor exista multe opinii divergente în rândurile liderilor iluminaţi din ţara noastră. Dumneavoastră, cei care v-aţi adunat azi aici, dispuneţi de bunul-simţ şi clarviziunea necesare pentru a vă da seama că o mare parte din ameninţarea la adresa stabilităţii noastre poate fi eliminată în modul descris de mine. Noile moduri de gândire nasc întotdeauna opoziţie. Nimeni nu a fost mai conştient de asta decât au fost Mao şi Deng. Au fost fraţi în sensul în care nu s-au temut niciodată de idei noi şi au căutat permanent căi de a oferi săracilor acestei lumi o viaţă mai bună, în numele solidarităţii.

Yan Ba continuă timp de încă o oră şi patruzeci de minute să explice în detaliu care avea să fie politica externă a Chinei în viitorul apropiat. Când, în cele din urmă, încheie, era aşa de epuizat, că simţea cum îi tremură picioarele. Însă fu răsplătit cu aplauze furtunoase. Când se aşternu tăcerea şi se reaprinseră luminile, se uită la ceas şi descoperi că aplauzele duraseră nouăsprezece minute. Îşi încheiase misiunea.

Părăsi podiumul la fel cum venise şi se grăbi spre maşina care îl aştepta în faţa uşilor de la intrare. Pe drumul înapoi spre universitate încercă să-şi imagineze discuţiile care aveau să urmeze. Sau poate că delegaţii aveau să se disperseze imediat, fiecare dintre ei grăbindu-se înapoi la teritoriul propriu pentru a începe să se pregătească pentru monumentalele evoluţii care aveau să se petreacă în politica chineză în următorii ani.

Yan Ba nu ştia, şi din pricina acestui fapt nutrea un oarecare sentiment de pierdere, acum că părăsise scena. Îşi făcuse treaba. Nimeni nu avea să-i menţioneze numele când istoricii din viitor urmau să examineze evenimentele revoluţionare care îşi vor fi avut originea în China anului 2006. Legendele vor spune că la împăratul Galben a avut loc o întrunire importantă, dar amănuntele precise vor rămâne obscure. Cei care participaseră la întrunire primiseră instrucţiuni stricte – nimeni nu avusese voie să-şi ia notiţe.

Când ajunse înapoi în biroul său, Yan Ba închise uşa, aruncă discursul în maşina de tocat hârtie, apoi duse gunoiul la sala cazanelor din subsolul universităţii. Un om de serviciu deschise uşa unuia dintre boilere. Yan Ba aruncă bucăţelele de hârtie şi se uită cum se transformă în cenuşă.

Şi cu asta se încheie totul. Îşi petrecu restul zilei lucrând la un articol despre semnificaţia cercetărilor din domeniul ADN. La scurt timp după ora şase părăsi biroul şi plecă spre casă. Se simţi un pic emoţionat în vreme ce se apropia de noua lui maşină japoneză, primită ca parte a remuneraţiei pentru discursul livrat.

Iarna mai avea mult până să se termine. Lui Yan Ba îi era dor de primăvară.

În aceeaşi seară, Ya Ru stătea la fereastra biroului său spaţios de la ultimul etaj al zgârie-norului pe care îl deţinea. Se gândea la discursul pe care îl auzise în acea dimineaţă. Cel mai mult nu îl intriga conţinutul discursului. Era de ceva vreme conştient de strategiile care se întocmeau în cadrul cercurilor înalte de putere pentru contracararea marilor provocări care urmau să vină. Îl surprinsese însă prezenţa surorii lui, Hong Qiu, şi faptul că ea fusese invitată să facă parte din audienţă. Chiar dacă ea ocupa un loc de consilier de rang înalt pentru membrii cercurilor superioare

ale Partidului Comunist, Ya Ru nu se aşteptase să o vadă acolo.

Nu-i plăcea situaţia. Era convins că Hong Qiu era genul de comunistă de modă veche, gata să protesteze împreună cu alţii asemenea ei împotriva a ceea ce, fără îndoială, aveau să numească neocolonizarea ruşinoasă a Africii. Cum el era unul dintre cei mai fervenţi suporteri ai acestei politici noi, nu se gândea deloc cu plăcere la perspectiva unei confruntări cu sora lui. Situaţia putea genera probleme şi îi putea ameninţa lui poziţia de forţă. Dacă exista un lucru pe care să-l dezaprobe liderii de partid şi cei care guvernau ţara, acela era reprezentat de conflictele dintre membrii aceleiaşi familii, aflaţi în posturi de influenţă. Nimeni nu uitase amarnica duşmănie dintre Mao şi soţia lui, Jiang Qing.

Jurnalul lui San zăcea deschis pe biroul lui Ya Ru. Încă nu reuşise să umple paginile goale de acolo. Ştia că Liu Xan se întorsese din misiune şi avea să vină în curând ca să-şi prezinte raportul.

Un termometru de pe perete indica faptul că temperatura era în scădere.

Ya Ru zâmbi şi alungă gândurile legate de sora lui şi de vremea rece. În schimb, se gândi la faptul că în foarte scurt timp avea să scape de frig căci, în calitate de membru al unei delegaţii de politicieni şi oameni de afaceri, avea să viziteze patru ţări din sudul şi estul Africii.

Nu mai fusese în Africa până atunci. Acum însă, când Continentul Negru avea să devină tot mai important pentru dezvoltarea Chinei – şi, poate, pe termen lung, chiar un continent satelit al Chinei – era important ca el să fie prezent atunci când se stabileau contacte de afaceri fundamentale.

Următoarele săptămâni aveau să fie intense, implicând multe călătorii şi multe întâlniri. Însă el aranjase deja să

părăsească delegația câteva zile înainte de întoarcerea la Beijing. Avea să se aventureze în savană, cu speranța de a vedea un leopard.

Beijingul se întindea în fața lui. Ştia despre leoparzi faptul că aceştia căutau adesea punctele cele mai ridicate de pe care să-şi caute prada.

„Aceasta este movila mea de inspecție a zonei, îşi zise el. Creasta mea. De aici, de sus, nimic nu scapă privirii mele."

27

În dimineața zilei de 7 martie 2006, omul de afaceri Shen Weixian primi confirmarea sentinței de condamnare la moarte din partea Curții Supreme de Justiție a Poporului din Beijing. Primise deja o condamnare la moarte cu suspendare în anul anterior. În ciuda faptului că îşi petrecuse ultimele douăsprezece luni exprimându-şi regretul că acceptase mită în valoare de milioane de yuani, instanța nu-i putuse schimba sentința în închisoare pe viață. Protestele populare față de oamenii de afaceri corupți cu legături solide în Partidul Comunist se intensificaseră dramatic în ultima vreme. Partidul îşi dăduse seama că spaima față de pedeapsa cu moartea devenise de o importanță crucială în încercarea de a opri avântul celor care îşi făceau averi prin intermediul mitei.

Shen Weixian avea cincizeci şi nouă de ani când i se confirmase sentința. Individul urcase de la un om simplu la poziția de şef peste un lanț de abatoare care se specializaseră în produse din carne de porc. I se oferise mită ca să trateze preferențial anumiți furnizori şi în scurt timp începuse să accepte astfel de şpăgi. La început, în primii ani de după 1990, fusese prudent şi acceptase doar sume mici, atent să nu adopte un stil de viață evident peste mijloacele

lui de trai. Însă către sfârşitul deceniului, când aproape toţi colegii lui ajunseseră să accepte şpăgi, bărbatul devenise tot mai neglijent, cerând sume tot mai mari şi încetând de a-şi mai disimula stilul opulent de viaţă.

Nu şi-ar fi închipuit niciodată că va ajunge ţapul ispăşitor pentru ca soarta lui să-i sperie pe alţii. Până la ultima lui apariţie în boxa acuzaţilor, fusese convins că sentinţa de condamnare la moarte avea să fie redusă la câţiva ani de închisoare şi că el avea să scape ieftin. Când judecătorul dăduse sentinţa, adăugând că execuţia trebuia să aibă loc în termen de patruzeci şi opt de ore, Shen rămăsese perplex. Nimeni din sala de judecată nu îndrăznise să-l privească în ochi. Când poliţiştii îl luaseră de acolo, începuse să protesteze, dar era prea târziu. Nimeni nu-l mai asculta. Fusese mutat imediat în celulele condamnaţilor la moarte, unde deţinuţii erau ţinuţi sub observaţie non-stop înainte de a fi conduşi afară, singuri sau alături de alţi condamnaţi, către un teren unde erau obligaţi să îngenuncheze, cu mâinile legate la spate, după care erau împuşcaţi cu un glonţ în ceafa.

În circumstanţe normale, prizonierii condamnaţi la moarte pentru crime, violuri, jaf sau infracţiuni similare erau duşi direct de la sala de judecată la locul execuţiei. Până la mijlocul anilor 1990, societatea chineză îşi demonstrase sprijinul pentru condamnarea la moarte prin transportarea condamnaţilor în spatele unui camion deschis vederii. Execuţiile aveau loc în faţa unei mari mulţimi, căreia i se oferea ocazia să ia o decizie de ultim moment dacă un deţinut urma să fie împuşcat sau viaţa avea să-i fie cruţată. Însă mulţimile care se adunau în astfel de ocazii nu manifestau niciodată milă. În ultimii ani, astfel de evenimente se desfăşuraseră cu mai multă discreţie. Toţi fotografii sau cameramanii care participau la execuţii trebuiau să primească acum un permis din partea statului.

Ziarele relatau despre moartea condamnaților abia după ce execuțiile aveau loc. Pentru a evita ceea ce liderii politici socoteau a fi oprobriul ipocrit al străinătății, nu se mai efectuau anunțuri publice de confirmare a execuțiilor. Nimeni în afara autorităților chineze nu ştia acum câți condamnați la moarte îşi aşteptau execuția. Publicitatea era îngăduită doar în cazul unor infractori precum Shen Weixian, cu scopul transmiterii unor avertismente dure oficialităților de rang înalt şi oamenilor de afaceri şi, în acelaşi timp, de a calma opinia publică, tot mai critică la adresa societății în care fusese posibil să înflorească o asemenea corupție.

Vestea despre confirmarea sentinței la moarte în cazul Shen Weixian se răspândi ca focul în cercurile politice din Beijing. Hong Qiu află despre asta la doar câteva ore după comunicarea sentinței. Se întâlnise pentru scurt timp cu Shen Weixian cu câțiva ani în urmă la o recepție de la Ambasada Franței şi îl antipatizase instantaneu, bănuind instinctiv că era un individ corupt şi lacom. În orice caz, Shen Weixian era prieten bun cu fratele ei, Ya Ru. Evident, Ya Ru se distanțase de Shen şi negase că ei doi erau altceva decât nişte cunoştințe întâmplătoare, însă Hong Qiu ştia că altul era adevărul.

Hong Qiu văzuse mulți oameni murind. Fusese prezentă la execuții prin decapitare, spânzurare sau împuşcare. A fi executat pentru că ai înşelat statul reprezenta cea mai dezonorantă moarte pe care ea şi-o putea imagina. Cine ar fi putut dori să intre în istorie cu un glonț în ceafa primit pentru astfel de motive? Se înfioră gândindu-se la asta. Însă nu se opunea pedepsei cu moartea. Hong Qiu privea astfel de pedepse ca pe o armă necesară a statului în lupta sa de apărare; infractorilor de top trebuia să li se ia dreptul de a trăi într-o societate pe care încercaseră să o submineze.

Cu toate astea, decise să-i facă o vizită lui Shen. Îl cunoştea pe guvernatorul închisorii, aşa că îşi zise că avea o şansă de a discuta cu deținutul.

Maşina trase în fața porții închisorii. Înainte de a deschide portiera, Hong Qiu cercetă cu privirea trotuarul prin geamurile fumurii. Văzu câțiva oameni despre care presupuse că erau ziarişti sau fotografi. Apoi ieşi din maşină şi se grăbi spre uşa din zid aflată lângă poarta înaltă. Un gardian deschise şi o lăsă să intre.

Trecu aproape o jumătate de oră până ce un gardian o însoți mai departe prin labirintul închisorii până la directorul Ha Nin, al cărui birou se afla la ultimul etaj al clădirii. Hong Qiu nu-l văzuse de mulți ani şi fu surprinsă să constate cât de mult îmbătrânise.

— Ha Nin, rosti ea, întinzând ambele brațe. Au trecut atâția ani!

El îi luă mâinile şi le strânse cu putere.

— Hong Qiu. Văd vreo două fire albe în părul tău, aşa cum vezi şi tu în părul meu. Îți aminteşti când ne-am văzut ultima dată?

— Când Deng şi-a ținut discursul despre necesitatea de a raționaliza industriile noastre.

— Timpul trece repede.

— Trece cu atât mai repede cu cât îmbătrâneşti. Cred că moartea se apropie cu mare viteză, atât de repede încât e posibil ca noi să nu ne dăm seama ce se întâmplă.

— Ca o grenadă cu cuiul scos? Moartea ne va exploda în față?

Ea îşi retrase mâinile.

— Ca zborul unui glonț din țeava unei puşti. Am venit ca să vorbesc cu tine despre Shen Weixian.

Ha Nin nu păru surprins. Se aşezară la o masă dărăpănată. Ha Nin îşi aprinse o țigară. Hong Qiu trecu

direct la subiect. Voia să-l vadă pe Shen, să-şi ia rămas-bun de la el şi să afle dacă mai putea face ceva pentru el.

— Ce ciudat, zise Ha Nin. Shen îl ştie pe fratele tău. L-a implorat pe Ya Ru să încerce să-i salveze viața. Dar Ya refuză să discute cu Shen şi spune că sentința de condamnare la moarte este corectă. După aia apari tu, sora lui Ya.

— Un om care merită să moară nu merită neapărat ca nimeni să nu-i facă o ultimă favoare sau să nu-i asculte ultimele cuvinte.

— Am primit permisiunea să te las să-l vizitezi. Dacă vrea şi el.

— Vrea?

— Nu ştiu. În acest moment doctorul închisorii e la el în celulă şi vorbeşte cu el.

Hong Qiu dădu din cap, apoi se îndepărtă de Ha Nin, dându-i de înțeles că nu mai dorea să discute despre acest subiect.

Trecu altă jumătate de oră până ce Ha Nin fu chemat în anticamera biroului. Când se întoarse, Hong Qiu primi vestea că Shen era pregătit să o primească.

Shen se găsea în cea mai îndepărtată celulă, la capătul coridorului. În mod normal, omul avea părul negru şi des, dar acum fusese ras în cap. Purta o uniformă albastră de deținut, cu pantalonii prea largi şi haina prea strâmtă. Ha Nin se dădu înapoi şi ordonă unuia din gardieni să deschidă uşa celulei. Când păşi înăuntru, Hong Qiu simți că în încăperea micuță domneau furia şi groaza. Shen o prinse de mână şi căzu în genunchi.

— Nu vreau să mor, şopti el.

Hong Qiu îl ajută să se aşeze pe patul pe care se găseau o saltea şi o pătură. Ea îşi trase un taburet şi se aşează în fața lui.

— Trebuie să fii tare, zise ea. De-asta îşi vor aminti oamenii. De faptul că ai murit cu demnitate. Datorezi asta familiei tale. Dar nimeni nu te poate salva. Nici eu, nici altcineva.

Shen se uită cu ochii măriți la ea.

— Am făcut doar ceea ce fac toți.

— Nu chiar toți. Mulți. Trebuie să accepți responsabilitatea faptelor tale şi să nu te înjoseşti şi mai mult prin minciună.

— De ce trebuie să mor eu?

— Putea fi oricine altcineva. Dar eşti tu. În cele din urmă, toți cei care dovedesc că nu se pot schimba vor sfârşi în mod similar.

Shen îşi privi degetele tremurânde şi clătină din cap.

— Nimeni nu vrea să discute cu mine. E ca şi cum nu numai că am să mor, dar parcă aş fi complet singur pe lume. Nici măcar familia mea nu vrea să vină aici ca să-mi vorbească. Sunt deja mort.

— Nici Ya Ru nu a venit.

— Nu înțeleg la ce te referi.

— Din cauza lui mă aflu aici.

— N-am nici o dorință să-l ajut.

— M-ai înțeles greşit. Ya Ru nu are nevoie de ajutor. Îşi ține capul plecat şi neagă orice fel de legătură cu tine. În parte, soarta ți se datorează faptului că toată lumea te vorbeşte de rău. Ya Ru nu face excepție.

— E adevărat?

— Îți spun care sunt faptele. Pot face un singur lucru pentru tine. Te pot ajuta să te răzbuni dacă îmi povesteşti modul în care ai lucrat împreună cu Ya Ru.

— Dar e fratele tău.

— Legătura de familie dintre noi s-a destrămat de mult. Ya Ru este periculos pentru țara noastră. Societatea chineză a fost construită pe baza onestității indivizilor. Socialismul

nu poate trăi şi nu se poate dezvolta dacă cetăţenii nu sunt oneşti şi nu se comportă decent. Cei ca tine şi ca Ya Ru se corup nu doar pe sine, ci societatea în întregul ei.

Shen înţelese în sfârşit motivul vizitei lui Hong Qiu. Păru să-l mai revigoreze şi pentru câteva clipe reuşi să contrabalanseze teama care pusese stăpânire pe el. Hong Qiu ştia că în orice moment Shen putea ceda din nou şi putea redeveni paralizat de teama de moarte, suficient de tare cât să nu-i mai poată răspunde la întrebări. Aşa că îl îmboldi mai tare, îl puse sub presiune, ca şi cum el ar fi avut din nou de a face cu o anchetă a poliţiei.

— Eşti închis într-o celulă, aşteptând să mori. Ya Ru stă în biroul lui din zgârie-norul pe care îl denumeşte Muntele Dragonului. Ţi se pare corect?

— Putea sta foarte uşor aici, în locul meu.

— Circulă multe zvonuri în privinţa lui. Dar Ya Ru e inteligent. Nimeni nu-i poate depista urmele în locurile pe unde a trecut.

Shen se aplecă spre ea şi îşi coborî glasul.

— Urmăreşte banii.

— Şi unde mă vor conduce?

— La oamenii care i-au împrumutat sume mari de bani ca să-şi poată construi castelul. De unde altundeva a făcut el rost de milioanele de care avea nevoie?

— Din investiţiile sale de afaceri.

— Efectuate în fabrici dărăpănate care fac raţe de plastic cu care să se joace în baie bebeluşii din Occident? În ateliere dosnice unde se fac tricouri şi pantofi? N-ar fi putut câştiga atâţia bani nici măcar din cărămidăriile lui.

Hong Qiu se încruntă.

— Ya Ru are interese în fabrici de cărămizi? Tocmai ce am aflat că oamenii muncesc acolo ca nişte sclavi şi sunt arşi drept pedeapsă că nu muncesc suficient de mult.

— Ya Ru a fost avertizat despre ceea ce urma să se întâmple. S-a lepădat de toate angajamentele înainte să apară marile razii ale poliției. Asta e puterea lui. Primește mereu ponturi înainte. Are spioni pretutindeni.

Shen se apucă brusc de stomac, ca și cum l-ar fi lovit o durere acută. Hong Qiu îi citea disperarea pe față. Pentru o clipă aproape că simți milă pentru el. Omul avea doar cincizeci și nouă de ani, își construise o carieră strălucitoare și acum era pe cale să piardă totul: banii, viața confortabilă, oaza pe care o construise pentru familia lui în mijlocul sărăciei înconjurătoare. Când Shen fusese arestat și acuzat, ziarele se umpluseră cu detalii șocante, dar suculente despre modul în care cele două fete ale lui zburau în mod regulat la Tokio sau Los Angeles ca să-și cumpere haine. Hong Qiu ținea și acum minte un titlu care fără îndoială fusese ticluit de serviciile de securitate și de Ministerul de Interne: „Își cumpără haine cu economiile crescătorilor de porci". Acel titlu apăruse de mai multe ori. Fuseseră publicate scrisori către editor – fără îndoială compuse de angajații ziarului înșiși și verificate de funcționari cu rang înalt, având responsabilități pe linie politică pentru rezultatul procesului lui Shen. În acele scrisori se propunea ca trupul lui Shen să fie măcelărit și dat ca hrană la porci. Singura modalitate dreaptă de a-l pedepsi pe Shen era ca el să devină nutreț pentru porcine.

— Nu te pot salva, repetă Hong Qiu. Dar îți pot oferi ocazia de a-i doborî și pe alții împreună cu tine. Mi s-a dat permisiunea să vorbesc cu tine timp de treizeci de minute. Timpul aproape a expirat. Spuneai să urmăresc banii?

— Uneori i se spune Mâini-de-Aur.

— Ce mai înseamnă și asta?

— Poate însemna altceva decât un singur lucru? El este intermediarul de aur. Albește banii negri; scoate bani afară din China; pune bani în conturi fără ca autoritățile fiscale să

aibă nici cea mai vagă idee despre ceea ce se petrece. Taxează cu cincisprezece la sută toate tranzacțiile de care are grijă. Una dintre cele mai profitabile activități ale lui este să dijmuiască banii care au inundat acum Beijingul: casele, arenele sportive şi toate celelalte lucruri care se construiesc acum pentru Jocurile Olimpice care vor avea loc peste doi ani.

— Poți dovedi ceva din toate astea?

— E nevoie de două mâini, explică Shen, încet. O mână ia. Dar trebuie să mai existe o altă mână, gata să dea. Cât de des sunt astfel de mâini condamnate la moarte? Cealaltă mână, cea pregătită să dea bani ca să-şi asigure un avantaj? Niciodată. De ce unul e un escroc mai mare decât celălalt? De aceea trebuie să urmăreşti sursele de bani. Începe cu Chang şi Lu, antreprenorii în construcții. Sunt speriați şi vor vorbi ca să-şi asigure protecția. Au cele mai uluitoare poveşti de spus.

Shen tăcu. Hong Qiu se gândi la bătălia din spatele titlurilor ziarelor, bătălie care avea loc între cei care doreau să conserve vechiul district rezidențial din centrul Beijingului şi cei care sperau să vadă totul demolat pentru a face loc noilor construcții pentru Jocurile Olimpice. Hong Qiu aparținea celor care apărau cu pasiune vechea zonă rezidențială şi adesea respingea cu furie acuzația că proceda aşa din motive sentimentale. N-avea nimic împotriva construirii de clădiri noi şi a renovării de clădiri vechi, dar nu ar fi trebuit ca nişte interese pe termen scurt, aşa cum erau cele legate de Jocurile Olimpice, să dicteze asupra înfățişării oraşului.

Hong Qiu îşi dădu seama că întrebările pe care le pusese îl făcuseră pe Shen să uite aproape complet de execuția care urma în scurt timp. Omul reîncepu să vorbească:

— Ya Ru este o persoană răzbunătoare. Se spune că nu uită niciodată o nedreptate la care el crede că a fost supus, indiferent cât de minoră ar fi fost. El mi-a spus că îşi socoteşte familia ca pe o dinastie unicat, a cărei amintire trebuie conservată cu orice preţ. Ar fi mai bine să fii atentă şi să te asiguri că el nu te priveşte ca pe o trădătoare a onoarei familiei. Shen se uită cu duritate la Hong Qiu. Va ucide pe oricine îi ţine calea. Ştiu sigur asta. Va ucide mai ales oamenii care îşi bat joc de el. Dispune de oameni la care poate apela oricând este nevoie. Indivizii se târăsc afară de sub pietre şi dispar sub ele la fel de rapid. Recent am auzit că şi-a trimis unul dintre oameni în Statele Unite. Circulă zvonul că în urma omului care s-a întors la Beijing au rămas multe cadavre. Se spune că individul a fost şi în Europa.

— Statele Unite? Europa?

— Asta spune zvonul.

— Şi zvonul acesta este adevărat?

— Zvonurile sunt întotdeauna adevărate. După ce dai la o parte minciunile şi exagerările, în urmă rămâne întotdeauna un sâmbure de adevăr. Asta trebuie să cauţi.

— De unde ştii toate astea?

— Puterea care nu se bazează pe cunoştinţe şi pe un flux constant de informaţii va ajunge în cele din urmă imposibil de păstrat.

— Asta nu te-a ajutat pe tine.

Shen nu replică. Hong Qiu se gândi la cele relatate de el. Individul o surprinsese.

Se mai gândi şi la cele spuse de judecătoarea suedeză. Hong Qiu îl recunoscuse pe bărbatul din fotografia pe care i-o arătase Birgitta Roslin. Chiar dacă imaginea era puţin ceţoasă, fără îndoială că acel bărbat era Liu Xin, garda de corp a fratelui ei. Să fi existat o conexiune între ceea ce îi

povestise Birgitta Roslin şi cele aflate de la Shen? Să fi fost posibil aşa ceva?

Paznicul reapăru pe coridor. Timpul se scursese. Chipul lui Shen deveni brusc alb. Omul o prinse de braţ.

— Nu mă părăsi, rosti el. Nu vreau să fiu singur când mor.

Hong Qiu se eliberă din mâna lui. Shen începu să urle. Ca şi cum Hong Qiu s-ar fi trezit brusc în faţa unui copil înspăimântat. Gardianul îl aruncă cu brutalitate la podea. Hong Qiu părăsi celula şi porni pe coridor cu paşi repezi. Urletele disperate ale lui Shen o urmară. Răsunară în urechile ei până ce ajunse înapoi în biroul lui Ha Nin. Abia atunci se decise. N-avea să-l lase pe Shen singur în ultimele lui clipe.

A doua zi de dimineaţă, la puţin timp după ora şapte, Hong Qiu apăru în dreptul terenului păzit folosit pentru execuţii. Conform celor auzite de ea, acela era locul unde se instruiseră militarii înainte de lansarea atacului asupra pieţei Tienanmen cu mai bine de un deceniu în urmă. Acum urmau să fie executaţi nouă oameni. Alături de rudele înfrigurate şi plângând, Hong Qiu îşi ocupă poziţia din spatele unei bariere. Tineri soldaţi cu puşti în mâini stăteau de pază. Hong Qiu îl observă pe tânărul cel mai apropiat de ea. Abia dacă avea nouăsprezece ani.

Nu-şi putea imagina la ce se gândea acel tânăr. Era cam de aceeaşi vârstă cu fiul ei.

Pe teren îşi făcu apariţia un camion hodorogit. Cei nouă deţinuţi condamnaţi fură daţi jos din vehicul de către nişte soldaţi nerăbdători. Hong Qiu fusese întotdeauna surprinsă de rapiditatea cu care se desfăşurau lucrurile în astfel de ocazii. Nu exista nici o urmă de demnitate ca să mori pe un astfel de câmp rece şi ud. Îl văzu pe Shen căzând atunci când fu împins jos din camion – omul nu scoase nici

un sunet, dar pe obraji i se prelingeau lacrimile. Una dintre femei ţipa. Un soldat lătră un ordin în direcţia ei, dar femeia continuă să ţipe până ce un ofiţer făcu un pas înainte şi o plesni peste faţă cu patul unui pistol. Femeia tăcu şi fu trasă la locul ei în şirul condamnaţilor. Toţi deţinuţii fură obligaţi să îngenuncheze. În spatele fiecărui deţinut se postă un soldat cu puşcă. Ţevile armelor se găseau la câteva zeci de centimetri de cefele nefericiţilor. Apoi totul se petrecu într-o fracţiune de secundă. Un ofiţer dădu un ordin, se auziră focuri de armă şi deţinuţii căzură înainte, cu feţele îngropate în noroi. Când ofiţerul o luă de-a lungul şirului de executaţi şi le dădu fiecăruia dintre ei lovitura de graţie, Hong Qiu se uită în altă parte. Acum nu mai avea nevoie să mai vadă ceva. Cea mai apropiată rudă a fiecărui mort avea să fie taxată pentru costul reprezentat de cele două gloanţe trase. Oamenii trebuiau să plătească pentru moartea rudelor lor.

În următoarele câteva zile, Hong Qiu se gândi la ceea ce îi spusese Shen. În minte îi răsunau cuvintele lui Shen despre răutatea lui Ya Ru. Ştia că în trecut el nu ezitase să recurgă la violenţă. Recursese la ea cu brutalitate, aproape cu sadism. Uneori, Hong Qiu îşi zicea că fratele ei era în esenţă un psihopat. Mulţumită lui Shen, care acum era mort, poate că reuşea să descifreze în sfârşit cine era în realitate el, acest frate al ei.

Sosise clipa. Avea să discute cu unul dintre procurorii care se dedicaseră exclusiv acuzaţiilor de corupţie.

Nu putea ezita. Shen rostise adevărul.

Trei zile mai târziu, seara, Hong Qiu ajunse la un aeroport militar de lângă Beijing. Două dintre cele mai mari avioane cu reacţie ale Chinei aşteptau acolo, scăldate în lumină artificială, ca la bordurile lor să urce delegaţia de aproape patru sute de persoane care pleca în Zimbabwe.

Hong Qiu îndeplinea rolul de a conduce discuțiile în vederea întăririi cooperării dintre serviciile de securitate din Zimbabwe şi cel din China – chinezii aveau să transmită cunoştințe şi tehnici colegilor lor africani.

Ca pasager privilegiat, i se alocase un loc în partea din față a aeronavei, unde scaunele erau mai mari şi mai confortabile. Hong Qiu adormi imediat ce se servi masa şi luminile fură stinse.

Se trezi când cineva se aşează alături de ea, pe scaunul gol. Deschise ochii şi zări chipul zâmbitor al lui Ya Ru.

— Surprinsă, draga mea surioară? Nu ai găsit numele meu pe lista participanților pentru simplul motiv că pe ea nu au fost trecute toate persoanele de la bord. Evident, eu ştiam că vei fi aici.

— Ar fi trebuit să-mi dau seama că nu vei lăsa să-ți scape printre degete o asemenea oportunitate.

— Africa face parte din lume. Acum că puterile occidentale părăsesc acel continent, a venit vremea pentru China să apară din senin acolo. Anticipez un mare succes pentru patria noastră mamă.

— Eu văd China îndepărtându-se tot mai mult de idealurile ei.

Ya Ru ridică mâinile în semn de defensivă.

— Nu acum, nu în mijlocul nopții. La mare distanță sub noi, restul lumii doarme. Poate că acum zburăm chiar deasupra Vietnamului sau poate am trecut mai departe de asta. Dar să nu ne certăm. Mai bine să dormim un pic. Întrebările pe care vrei să mi le pui mai pot aştepta. Sau poate ar trebui să le numesc plângeri?

Ya Ru se ridică şi porni de-a lungul intervalului către scara care ducea la puntea superioară, aflată direct în spatele botului avionului.

Hong Qiu închise ochii la loc. „Va fi imposibil să evit asta, îşi zise ea. Se apropie momentul în care nu va mai

putea fi ascunsă imensa prăpastie dintre noi şi nici nu va mai trebui ascunsă. Aşa cum nu trebuie ascunsă imensa falie care străbate Partidul Comunist. Interesele noastre personale spun multe despre bătălia pe care trebuie s-o poarte țara."

În cele din urmă izbuti să adoarmă. N-ar fi reuşit niciodată să se bată cu fratele ei fără un somn bun înainte.

Deasupra ei, Ya Ru stătea treaz, cu o băutură în mână. Îşi dăduse seama că o ura pe sora lui, Hong Qiu. Trebuia să scape de ea. Nu mai aparținea familiei pe care el o adora. Se amesteca în prea multe lucruri care nu erau de nasul ei. Cu doar o zi înainte, Ya Ru auzise de la contactele lui că Hong Qiu făcuse o vizită unuia dintre procurorii specializați în cazuri de corupție. N-avea nici o îndoială că tocmai el fusese subiectul principal de discuție.

Mai mult, prietenul lui, ofițerul de poliție Chan Bing, îi spusese că Hong Qiu manifestase interes față de o judecătoare suedeză care vizitase Beijingul. Ya Ru avea să discute cu Chan Bing la întoarcerea din Africa. Îşi spuse că soră-sa avea să piardă bătălia înainte ca aceasta să înceapă ca lumea.

Ya Ru constata cu surprindere că nu avea nici o ezitare. Nu îşi permitea să lase ceva să-i aţină calea. Nu-i putea îngădui asta nici măcar dragii lui surori, aflate acum sub el, în acelaşi avion.

Ya Ru se tolăni mai bine pe un scaun care putea fi transformat în pat. Curând adormi şi el.

Dedesubt se întindea Oceanul Indian, iar în depărtare aşteptau coastele Africii, încă învăluite în beznă.

28

Hong Qiu şedea pe veranda bungalow-ului alocat drept reşedinţă pe parcursul vizitei în Zimbabwe. Iarna aspră din Beijing părea extrem de îndepărtată, înlocuită de noaptea caldă africană. Asculta zgomotele întunericului, în special sunetele înalte scoase de cicade. În ciuda căldurii, purta o bluză cu mâneci lungi, căci fusese avertizată de pericolul ţânţarilor purtători de malarie. I-ar fi plăcut să se dezbrace la piele, să scoată patul pe verandă şi să doarmă direct sub cerul liber al nopţii. Nu mai încercase niciodată o asemenea căldură copleşitoare ca atunci când păşise din avion pe pământ african, dimineaţa devreme. Fusese ca o eliberare. „Frigul ne bagă în cătuşe, îşi zise ea. Căldura este cheia care ne eliberează."

Bungalow-ul ei era înconjurat de copaci şi de tufişuri într-o construcţie de sat artificial destinat oaspeţilor de seamă ai guvernului din Zimbabwe. Fusese construit în epoca lui Ian Smith[4], când minoritatea albă proclamase unilateral independenţa faţă de Anglia pentru a menţine un regim rasist al albilor în fosta colonie britanică, denumită în acele vremuri Rhodezia. Pe atunci, acolo exista doar o casă mare de oaspeţi cu un restaurant şi un bazin de înot. Ian Smith folosea adesea acel loc ca refugiu de weekend unde el şi miniştrii lui puteau discuta problemele majore cu care se confrunta statul, din ce în ce mai izolat de comunitatea internaţională. După 1980, când regimul de apartheid se prăbuşise, ţara fusese eliberată şi la putere venise Robert Mugabe. Zona în care se găsea Hong Qiu fusese extinsă pentru a include câteva bungalow-uri, o reţea de alei rurale

[4] Om de stat rhodezian care a declarat independenţa statului Zimbabwe faţă de Marea Britanie. (n.tr.).

şi o verandă lungă cu deschidere spre râul Logo, de-a lungul căruia se puteau vedea turme de elefanţi venind la asfinţit pe malul apei pentru a se scălda.

Hong Qiu putea zări un paznic patrulând pe aleea care şerpuia printre copaci. Nu mai trăise nici odată senzaţia unui întuneric atât de compact precum cel al nopţii africane. Oricine se putea ascunde prin preajma ei – un animal de pradă, cu două sau patru picioare.

Ideea că fratele ei o putea supraveghea, aşteptând în beznă, îi dădea fiori. În vreme ce stătea în întuneric, simţi pentru prima dată o teamă copleşitoare de el. De parcă abia acum şi-ar fi dat seama că el era capabil de orice pentru a-şi satisface dorinţa de putere, de creştere a avuţiei personale, de răzbunare.

Se înfioră din pricina ideii. Tresări violent când pe faţă i se aşeză o insectă. Un pahar care se odihnea pe masa de bambus căzu pe dalele de piatră şi se sparse. Cicadele tăcură câteva clipe, apoi îşi reîncepură joaca.

Hong Qiu îşi mută scaunul ca să evite să stea pe cioburile de sticlă. Pe masă se găsea programul ei. Îşi petrecuse prima zi urmărind şi ascultând un şir nesfârşit de soldaţi şi fanfare militare. După aceea, numeroasa delegaţie fusese înghesuită într-o caravană de maşini, escortată de motociclişti şi dusă la un prânz la care miniştrii locali ţinuseră discursuri lungi şi propuseseră toasturi. Conform programului, ar fi trebuit să fie prezent şi preşedintele Mugabe, dar acesta nu îşi făcuse apariţia. După încheierea prânzului prelungit, se duseseră fiecare în bungalow-ul lui. Tabăra se găsea la câteva zeci de kilometri distanţă de Harare, înspre sud-vest. Prin geamurile maşinii, Hong Qiu zărise peisajul golaş şi satele cenuşii. Îi trecuse prin minte gândul că sărăcia arăta peste tot la fel, indiferent unde o vedeai. Bogaţii îşi pot exprima oricând opulenţa diversificându-şi vieţile. Case, haine, maşini diferite. Sau

gânduri şi vise diferite. Săracii nu dispuneau însă de altceva decât de cenuşiul obligatoriu, singura formă de exprimare îngăduită pentru sărăcie.

După-amiaza târziu avusese loc o şedinţă pentru stabilirea obiectivelor de îndeplinit în zilele următoare, însă Hong Qiu preferase să rămână în camera ei şi să parcurgă ea însăşi materialul. După aceea făcuse o lungă plimbare pe malul râului şi urmărise elefanţii care se mişcau leneşi prin tufişuri şi capetele hipopotamilor ivindu-se la suprafaţa apei. Fusese aproape singură acolo; o însoţiseră doar un chimist de la Universitatea din Beijing şi un economist, adept radical al economiei de piaţă, care se instruise în perioada lui Deng. Hong Qiu ştia că bărbatul, al cărui nume îl uitase, avea legături strânse cu Ya Ru. La început se întrebase dacă fratele ei nu îl trimisese pe post de iscoadă ca să supravegheze activităţile ei. Însă în cele din urmă respinsese ideea ca pe o simplă festă a imaginaţiei ei – Ya Ru era mult mai viclean.

Oare discuţia pe care intenţiona să o aibă cu fratele ei era fezabilă? Oare nu cumva prăpastia care diviza Partidul Comunist Chinez trecuse deja de punctul în care se mai putea repara ceva? Nu era vorba despre diferenţe acute, dar negociabile legate de cea mai bună strategie politică. Era vorba de diferenţe fundamentale, de idealuri vechi versus idealuri noi care doar în aparenţă puteau fi socotite drept comuniste, bazate pe tradiţia care crease republica populară, cu cincizeci şi şapte de ani înainte.

Dacă oamenilor precum fratele ei li se permitea să ia hăţurile în mâini, aveau să fie demolate ultimele repere fixe ale societăţii chinezeşti. Un val imens de iresponsabilitate de inspiraţie capitalistă avea să mătură toate resturile instituţiilor şi idealurilor construite pe bază de solidaritate. Hong Qiu socotea ca un adevăr imposibil de negat faptul că fiinţele umane erau în esenţă creaturi cu raţiune, că

solidaritatea umană ținea de bun-simț și nu în principal de emoții, și că, în ciuda tuturor obstacolelor, omenirea se îndrepta spre un punct în care rațiunea avea să învingă definitiv. În același timp, era convinsă că nu exista nimic imuabil, că nimic din societatea umană nu se petrecea în mod automat. Nu existau legi naturale care să cuantifice comportamentul uman.

Iarăși Mao. Ca și cum chipul lui ar fi strălucit acolo, în întuneric. „El știa ce se va întâmpla, își zise ea. Viitorul nu este niciodată sigur, odată pentru totdeauna. Mao tot repeta acest lucru, iarăși și iarăși, dar noi nu l-am ascultat. Grupări noi vor apărea întotdeauna ca să pună labele pe privilegii, și noi revoluții vor izbucni permanent."

Stătu pe verandă și își lăsă gândurile să zboare. Aținpi. Fu trezită de un zgomot. Ascultă. Zgomotul se auzi din nou. Cineva ciocănea la ușa ei. Se uită la ceas. Miezul nopții. Oare cine voia să o viziteze așa de târziu? Se întrebă dacă să deschidă ușa sau nu. Iarăși un ciocănit. „Cineva știe că nu dorm, își zise ea. Cineva care m-a văzut pe verandă." Intră în cameră și se uită prin vizorul ușii. Afară aștepta un african, îmbrăcat în uniforma hotelului. Curiozitatea puse stăpânire pe ea, și Hong Qiu deschise ușa. Tânărul îi dădu o scrisoare. După numele de pe plic, Hong Qiu își dădu seama că era scrisul lui Ya Ru. Îi dădu tânărului câțiva dolari zimbabwieni, neștiind dacă îi dăduse prea mult sau prea puțin, apoi se întoarse pe verandă. Citi mesajul scurt:

> Hong Qiu,
>
> Ar trebui să păstrăm pacea, de dragul familiei și al națiunii, îmi cer scuze pentru lipsa de scrupule de care uneori mă fac vinovat. Hai să ne uităm iarăși unul în ochii celuilalt. În ultimele zile dinaintea întoarcerii acasă, dă-mi voie, te rog, să te invit să mă însoțești într-o excursie, ca să vedem natura în elementul ei și animalele. Putem discuta acolo.
>
> Ya Ru

Hong Qiu reciti cu atenție textul, ca şi cum s-ar fi aşteptat la un mesaj ascuns dincolo de rânduri. Nu descoperi nimic, şi nici nu-şi putu da seama de ce el îi trimisese mesajul în toiul nopții.

Privi bezna din jur şi se gândi la prădătorii care îşi aţintesc prada, fără ca victimele să aibă nici cea mai vagă idee ce le aşteaptă.

— Te pot vedea, şopti ea. Indiferent de unde ai veni, te voi descoperi cu timpul. Niciodată nu vei mai fi în stare să te aşezi lângă mine fără ca eu să te văd venind.

A doua zi, Hong Qiu se trezi devreme. Dormise prost, visând umbre care se furişau peste ea, amenințătoare şi lipsite de chip. Acum se găsea pe verandă şi urmărea zorii de zi africani, cu soarele răsărind pe deasupra tufişurilor nesfârşite. Un cormoran cu ciocul lung ateriză pe balustrada verandei, după care îşi luă imediat zborul. Roua lăsată în urmă de noaptea umedă scânteia în iarbă. De undeva, din depărtare, se auzeau voci de africani, cineva strigând şi altcineva râzând. Hong Qiu era înconjurată de mirosuri puternice. Se gândi la scrisoarea pe care o primise în toiul nopții şi se îndemnă singură să fie în permanență în alertă. Cumva se temea de Ya Ru şi mai tare în acea țară străină.

La ora opt dimineața, un grup select de delegați, conduşi de un oficial al Ministerului Comerțului şi de primarii din Shanghai şi Beijing, se adunase deja în sala de conferințe de lângă foaierul hotelului. Chipul lui Mugabe îi privea de pe mai mulți pereți cu un zâmbet pe care Hong Qiu nu-l putea descifra prea bine: Era un zâmbet de amabilitate sau unul strâmb? Cu voce tare, secretarul de stat de la Comerț solicită atenția participanților la şedință.

— Acum ne vom întâlni cu preşedintele Mugabe. Preşedintele ne va primi la palatul lui. Vom intra în şir, păstrând distanța obişnuită între oficiali, primari şi ceilalți

delegați. Ne vom saluta reciproc, vom asculta imnurile noastre naționale, apoi ne vom așeza la masă pe locurile care ne vor fi indicate. Președintele Mugabe și oficialii noștri vor schimba saluturi prin intermediul interpreților, după care președintele Mugabe va ține un scurt discurs. Nu ni s-a oferit o copie a discursului în avans. Ar putea dura oricât, între douăzeci de minute și trei ore. Se recomandă cu căldură vizitele înainte la toaletă. Discursul va fi urmat de o sesiune de întrebări și răspunsuri. Aceia dintre dumneavoastră care au primit întrebări pregătite dinainte vor ridica mâna, se vor prezenta când li se va permite să vorbească și vor rămâne în picioare în vreme ce președintele Mugabe răspunde. Nu sunt permise întrebări suplimentare, după cum nimeni altcineva din delegație nu va avea voie să vorbească. După întâlnirea cu președintele, cea mai mare parte a delegației va vizita o mină de cupru numită Wandlana, în vreme ce ministrul și delegații selectați vor continua discuția cu președintele Mugabe și cu un număr necunoscut de miniștri de-ai lui.

Hong Qiu se uită la Ya Ru, care stătea sprijinit, cu ochii pe jumătate închiși, de o coloană în spatele sălii de conferințe. Stabiliră un contact vizual abia când ieșiră din sala de conferințe. Ya Ru îi zâmbi înainte de a se urca într-una dintre mașinile destinate oficialilor, primarilor și delegaților selectați special. Hong Qiu se așeză într-unul dintre autocarele care așteptau în fața hotelului.

Îngrijorarea i se intensifica permanent. „Trebuie să discut cu cineva, își zise ea. Cineva care să-mi înțeleagă temerile.” Privi prin autocar. Îi cunoștea de multă vreme pe mulți dintre delegații mai în vârstă. Majoritatea îi împărtășeau opiniile legate de evoluțiile politice din China. „Însă sunt obosiți, își zise ea. Au îmbătrânit atât de mult, că nu mai reacționează în fața amenințărilor.”

Îşi continuă cercetările, dar în zadar. Nu vedea pe nimeni acolo în care să aibă încredere. După întâlnirea cu preşedintele Mugabe, avea să mai parcurgă o dată întreaga listă de participanţi. Cu siguranţă că trebuia să fie acolo cineva în care să poată avea încredere.

Autocarul se îndreptă în viteză spre Harare. Hong Qiu privea pe geam praful roşu stârnit de picioarele oamenilor care mergeau pe marginea drumului.

Autocarul se opri brusc. Un bărbat care şedea de cealaltă parte a intervalului central îi explică:

— Nu putem ajunge toţi simultan. Primele trebuie să ajungă maşinile cu cei mai importanţi oameni. Apoi vom sosi noi, membrii baletului economic şi politic care vom asigura un fundal frumos.

Hong Qiu zâmbi. Uitase numele omului care îi vorbise, dar ştia că în timpul Revoluţiei Culturale fusese un profesor de fizică la care autorităţile apelaseră de multe ori. Când revenise din multele lui peregrinări prin ţară, fusese imediat numit la conducerea a ceea ce urma să devină Institutul de Cercetări Spaţiale al Chinei. Hong Qiu bănuia că individul împărtăşea convingerile ei legate de direcţia în care ar fi trebuit să se îndrepte China. Era un membru al şcolii vechi, capabil încă să stea în picioare, şi nu unul dintre tinerei care nu înţelegeau niciodată cum e să trăieşti o viaţă în care există ceva mai important ca propria persoană.

Se opriseră aproape de o piaţă de mici dimensiuni care se întindea de ambele părţi ale drumului. Hong Qiu ştia că Zimbabwe era o ţară în pragul colapsului. Era unul dintre motivele pentru care o delegaţie aşa de numeroasă făcea această vizită. Deşi un asemenea fapt nu avea să fie niciodată făcut public, preşedintele Mugabe fusese, de fapt, cel care implorase guvernul chinez să ajute Zimbabwe să depăşească severa criză economică prin care trecea ţara lui. Sancţiunile impuse de către Occident însemnau că

infrastructura de bază a țării era aproape de colaps. Cu doar câteva zile înainte de a pleca din Beijing, Hong Qiu citise într-un ziar că inflația din Zimbabwe se apropia acum de cinci mii la sută. Oamenii care mergeau pe jos pe lângă drum o făceau cu paşi extrem de lenți. Hong Qiu avea impresia că erau cu toții înfometați sau obosiți.

Hong Qiu observă brusc o femeie care îngenunchea. Ducea un copil într-un coş pus pe spate şi avea pe cap un soi de coroană din cârpe împăturite pentru purtarea greutăților mari. Doi bărbați din apropiere se ajutară reciproc pentru a ridica un sac greu de ciment şi pe care îl aşezară apoi în echilibru pe capul femeii. Apoi o ajutară pe femeie să se ridice. Hong Qiu o urmări îndepărtându-se cu paşi împleticiți. Fără să se gândească, sări în picioare, străbătu în goană intervalul autocarului şi vorbi cu interpreta:

— Te rog să vii cu mine.

Interpreta, o femeie tânără, deschise gura ca să protesteze, dar Hong Qiu o împiedică să scoată vreo vorbă. Şoferul deschisese uşa din față ca să permită intrarea aerului în autocarul care începuse deja să se încingă din pricină că instalația de aer condiționat nu funcționa. Hong Qiu o trase pe interpretă de cealaltă parte a drumului, unde cei doi bărbați se aşezaseră la umbră şi îşi împărțeau o țigară. Femeia cu greutatea de pe cap dispăruse deja în pâcla stârnită de praful roşu.

— Află cât cântăreşte sacul pe care l-au pus pe capul femeii.

— Cam cincizeci de kilograme, o informă interpreta după ce primi răspunsul.

— Dar asta e oribil. Femeia aia n-o să mai aibă spate la treizeci de ani.

Bărbații izbucniră în râs.

— Noi ne mândrim cu femeile noastre. Sunt foarte puternice.

Hong Qiu citea în ochii lor că nu-şi dădeau seama care era problema de fapt. „Femeile de aici suferă aceleaşi greutăţi cu care se confruntă şi bietele noastre ţărănci din China, îşi zise ea. Femeile cară mereu greutăţi mari pe cap, dar şi mai rele sunt greutăţile pe care trebuie să le care în interiorul minţilor lor."

Se întoarse la autocar, însoţită de interpretă. La scurt timp după aceea, porniră iarăşi la drum – acum aveau şi escortă de motociclete. Hong Qiu lăsă vântul venind dinspre geamul deschis să-i bată în faţă.

N-avea s-o uite pe femeia cu sacul de ciment pe cap.

Întâlnirea cu preşedintele Mugabe dură patru ore. Când intră în sală, preşedintele avea mai degrabă aerul unui director amabil de şcoală. Când strânse mâna lui Hong Qiu, o făcu privind dincolo de ea, ca un om aflat în altă lume care se ciocnise în trecere de altă fiinţă. După întâlnire n-avea să-şi mai amintească nimic despre ea. Hong Qiu ştia că acest om mic de statură, care radia forţă în ciuda faptului că era bătrân şi fragil, era descris de unii ca un tiran însetat de sânge, care îşi chinuia propriul popor prin distrugerea caselor şi alungarea oamenilor de pe pământurile lor ori de câte ori îi venea cheful. Alţii îl socoteau însă un erou care nu renunţa niciodată la lupta împotriva rămăşiţelor puterii coloniale despre care el insista cu încăpăţânare să creadă că se află în spatele tuturor problemelor ţării.

Ce credea Hong Qiu? Ştia prea puţine despre politică pentru a-şi forma o opinie bine definită, dar Robert Mugabe era un om care din multe puncte de vedere merita admiraţia şi respectul ei. Chiar dacă nu tot ce făcea el era bine, Mugabe era convins că rădăcinile colonialismului erau extrem de adânci şi trebuiau retezate, nu o singură dată, ci

de câte ori se iveau la suprafață. Nu în ultimul rând, Hong Qiu îl respecta pentru că citise cât de constant şi de brutal era Mugabe atacat în mass-media occidentală. Hong Qiu trăise destul ca să ştie că protestele puternice venite dinspre moşieri şi ziarele lor erau adesea menite să înăbuşe țipetele de durere ale celor care încă sufereau de pe urma relelor aduse de colonialism.

Zimbabwe şi Robert Mugabe se aflau sub asediu. Indignarea Occidentului ajunsese la extrem cu câțiva ani înainte, când Mugabe luase cu forța pământurile deținute de moşierii albi care încă erau dominanți în țară şi care, prin ceea ce făceau, lipseau sute de mii de locuitori ai țării de o bucată de pământ pentru nevoi personale. Ura față de Mugabe crescuse cu fiecare moşier alb rănit de pietre sau de gloanțe în cadrul confruntărilor deschise cu negrii revoltați şi lipsiți de orice bunuri.

Hong Qiu mai ştia că în anii 1980, când Zimbabwe, pe atunci numită Rhodezia, se eliberase de sub regimul fascist al lui Ian Smith, Mugabe le oferise moşierilor albi posibilitatea unor negocieri deschise prin care să se găsească o soluție paşnică la problema vitală a posesiei pământurilor. Încercările lui de dialog fuseseră întâmpinate cu tăcere de-a lungul celor cincisprezece ani care urmaseră proclamării independenței statului. Mugabe îşi repetase de nenumărate ori oferta de negociere, dar nu primise nici un răspuns, ci doar o tăcere disprețuitoare. În cele din urmă, răbdarea lui ajunsese la o limită, aşa că multe ferme fuseseră date din partea statului celor lipsiți de pământuri. Acest fapt fusese imediat condamnat de Occident şi protestele începuseră să curgă din toate părțile.

În acel moment, imaginea lui Mugabe se transformase din cea a unui luptător pentru libertate în cea a clasicului tiran african. Fusese zugrăvit aşa cum antisemiții îi zugrăveau pe evrei şi, până la urmă, acest om care se aflase

în fruntea luptei de eliberare a țării ajunsese defăimat fără nici un fel de scrupule. Nimeni nu mai scotea o vorbă despre faptul că foştii conducători ai regimului Ian Smith, în frunte cu Smith însuşi, primiseră permisiunea de a rămâne în Zimbabwe. Mugabe nu-i trimisese în instanță şi apoi la galere, aşa cum obişnuiau să procedeze britanicii cu negrii revoltați în colonii. Însă un alb refractar la schimbare nu era totuna cu un negru refractar.

Hong Qiu ascultă discursul lui Mugabe. Omul vorbea încet, cu voce blândă, pe care n-o ridica niciodată atunci când menționa sancțiunile internaționale care duseseră la creşterea ratei mortalității infantile, la răspândirea foametei şi la tot mai multe emigrări ilegale în Africa de Sud. Mugabe vorbi despre opoziția din Zimbabwe.

— Au existat incidente, recunoscu el. Dar ziarele străine nu relatează niciodată nimic despre atacurile împotriva mea şi a partidului meu. Noi suntem mereu cei care azvârle cu pietre sau confecționează încărcături explozive din dinamită, iar ceilalți nu aruncă niciodată cu bombe incendiare, nu-şi schingiuiesc şi nici nu-şi bat până la moarte oponenții.

Mugabe vorbi mult, dar bine. Hong Qiu îşi aduse aminte că omul avea mai bine de optzeci de ani. Ca atâția lideri africani, petrecuse multă vreme în închisoare în cursul anilor de represiune, când puterile coloniale încă erau convinse că vor face față atacurilor la adresa supremației lor. Hong Qiu ştia că Zimbabwe era o țară coruptă. Drumul pe care-l avea de străbătut era încă extrem de lung. Însă ar fi fost prea simplu şi prea nedrept ca vina să fie aruncată în întregime în seama lui Mugabe. Adevărul era mult mai complicat.

Îl văzu pe Ya Ru stând de cealaltă parte a mesei, aproape de oficialul de la comerț şi de tribuna de unde vorbea Mugabe. Îşi ținea privirea ațintită asupra

carneţelului propriu de însemnări şi mâzgălea ceva. Făcea aşa ceva încă din copilărie, schiţând siluete umane, de obicei mici drăcuşori neastâmpăraţi, înconjuraţi de focuri aprinse, în vreme ce medita sau asculta pe cineva. „Cu toate astea, îşi zise Hong Qiu, probabil că acum ascultă cu mai mare atenţie ca oricine altcineva. Soarbe fiecare vorbă pentru a vedea ce avantaje va putea dobândi din afacerile viitoare dintre cele două ţări, motivul adevărat al vizitei noastre aici. De ce materii prime dispune Zimbabwe şi de care să avem noi nevoie? Cum să avem acces la ele la cel mai mic preţ?”

Când întâlnirea luă sfârşit şi preşedintele Mugabe părăsi marea sală de conferinţe, Ya Ru şi Hong Qiu se întâlniră în dreptul uşilor. Fratele ei o aşteptase acolo. Îşi luă fiecare o farfurie, pe care o umplu cu mâncare de pe tejgheaua bufetului. Ya Ru bău vin, însă Hong Qiu se mulţumi cu un pahar cu apă.

— De ce îmi trimiţi scrisori în toiul nopţii?

— M-a încercat sentimentul irezistibil că e ceva important. N-am mai putut aştepta.

— Omul care mi-a ciocănit la uşă ştia că sunt trează. De unde ştia asta?

Ya Ru ridică surprins din sprâncene.

— Există moduri diferite de a ciocăni într-o uşă, depinzând dacă persoana din spatele uşii este trează sau doarme.

Ya Ru dădu din cap.

— Sora mea e foarte abilă.

— Şi nu uita că văd în întuneric. Azi-noapte am stat multă vreme pe verandă. Chipurile licăresc în lumina lunii.

— Dar azi-noapte n-a fost lună?

— Stelele dau o lumină pe care eu o pot intensifica. Lumina stelelor poate deveni lumina lunii.

Ya Ru se uită gânditor la ea.

— Mă provoci la o întrecere? Asta vrei să faci?

— Nu asta faci tu?

— Trebuie să vorbim. În liniște și pace. Aici se petrec lucruri revoluționare. Am atacat Africa cu o armată mare, dar prietenoasă. Acum suntem implicați în crearea de capete de pod.

— Azi am văzut doi bărbați ridicând un sac de peste cincizeci de kile de ciment pe capul unei femei. Întrebarea pe care ți-o adresez e foarte simplă. De ce am venit aici cu o armată? Vrem să-i ușurăm povara femeii? Sau vrem să ne alăturăm celor care îi pun saci pe cap?

— E o întrebare importantă, pe care aș fi fericit să o discut. Dar nu acum. Președintele ne așteaptă.

— Nu și pe mine.

— Petrece-ți seara pe verandă. Dacă nu îți bat în ușă până la miezul nopții, te poți duce la culcare.

Ya Ru își lăsă paharul jos și o părăsi cu un zâmbet pe soră-sa. Hong Qiu constată că scurta conversație dintre ei o făcuse să asude. O voce anunță că autocarul ei avea să plece în treizeci de minute. Hong Qiu își umplu din nou farfuria cu sandviciuri mici. Când simți că mâncase îndeajuns, se duse înspre spatele palatului, unde aștepta autocarul. Afară era deja arșiță, cu soarele reflectându-se de zidurile din piatră albă ale clădirii. Hong Qiu își puse ochelarii de soare și o pălărie albă pe care o adusese cu ea în bagaj. Tocmai voia să urce în autocar când i se adresă cineva. Se răsuci pe călcâie.

— Ma Li? Ce cauți aici?

— Îl înlocuiesc pe bătrânul Zu. A fost doborât de tromboză și n-a reușit să vină. Am fost chemată ca să-l înlocuiesc. De-asta nici nu sunt pe lista de participanți.

— Nu te-am observat de dimineață, pe drumul încoace.

— Cineva mi-a atras atenția că m-am urcat într-una din maşinile mici, ceea ce a încălcat protocolul. Acum am venit să-mi ocup locul.

Hong Qiu întinse mâna şi prinse încheieturile mâinilor lui Ma Li. Femeia întruchipa exact speranțele lui Hong Qiu. Era cineva cu care putea discuta. Ma Li îi era prietenă încă din studenție, după Revoluția Culturală. Hong Qiu îşi aminti de o împrejurare, devreme într-o dimineață, când o găsise pe Ma Li dormind într-una din sălile de curs ale universității. Când Ma Li se trezise, ele două începuseră să discute.

Păreau prietene predestinate. Hong Qiu încă îşi mai amintea una dintre primele lor conversații. Ma Li spusese că venise vremea să înceteze cu „bombardarea sediilor centrale". Fusese unul dintre lucrurile pe care Mao îi îndemnase pe revoluționari să le facă. Nici măcar oficialitățile de vârf din Partidul Comunist nu trebuiau scutite de critica necesară. Ma Li susținea, în schimb, că devenise necesar să „bombardeze golul din capul meu, toată lipsa de cunoştințe împotriva căreia trebuie să lupt".

Ma Li se instruise pentru a deveni analist economic şi era angajată la Ministerul Comerțului ca membră a unui grup de experți a căror sarcină consta în verificarea permanentă a cursurilor valutare de pe tot mapamondul. Hong Qiu ajunsese consilier al ministrului responsabil de securitatea națională, cu sarcina de a coordona opiniile conducătorilor militari de vârf privind apărarea internă şi externă a țării, în special protecția liderilor politici. Hong Qiu fusese la nunta lui Ma Li, dar după naşterea celor doi copii ai acesteia, întâlnirile lor deveniseră tot mai rare.

Acum se întâlneau din nou, într-un autocar, în spatele palatului lui Robert Mugabe. Discutară fără întrerupere pe durata călătoriei înapoi spre camerele lor. Hong Qiu observă că Ma Li era cel puțin la fel de încântată ca şi ea de revedere. Când ajunseră la hotel, hotărâră să facă o

plimbare spre veranda mare, cu priveliştea ei magnifică către râu. Nici una din ele nu avea programată vreo întâlnire importantă până în ziua următoare, când Ma Li urma să viziteze o fermă experimentală, iar Hong Qiu trebuia să participe la o discuţie cu un grup de lideri militari din Zimbabwe, lângă cascada Victoria.

Porniră spre râu într-o căldură sufocantă. Se vedeau fulgere în depărtare şi se auzeau slab serii de tunete. Nici urmă de animale în jur. Parcă tot locul devenise brusc pustiu. Hong Qiu tresări când Ma Li o apucă de braţ.

— Ai văzut? întrebă Ma Li, arătând cu mâna.

Hong Qiu se uită, dar nu sesiză nici o mişcare în tufişurile dese care mărgineau apa.

— În spatele copacului unde scoarţa a fost jupuită de elefanţi, lângă bolovanul care se ridică din sol ca o suliţă.

Acum Hong Qiu văzu. Coada leului se legăna încet, ştergând solul roşu. Printre frunze se zăreau din când în când coama şi ochii bestiei.

— Ai o privire ageră, remarcă Hong Qiu.

— M-am antrenat să observ lucruri. Altfel împrejurimile pot fi periculoase. Chiar şi într-un oraş sau într-o sală de conferinţă pot exista capcane în care poţi să cazi dacă nu eşti atent.

Păstrând o tăcere aproape respectuoasă, îl urmăriră pe leu cum coboară la râu şi începe să bea. În mijlocul apei, câteva capete de hipopotam săltară în sus şi în jos. Un cormoran la fel de colorat precum cel de pe verandă se lăsă pe balustradă, cu o insectă mare în cioc.

— Linişte şi pace, rosti Ma Li. Cu cât îmbătrânesc, cu atât mi le doresc mai tare. Poate că e primul semn de bătrâneţe? Nimeni nu vrea să moară înconjurat de zgomot de maşini şi de radiouri. Progresul pe care ni-l construim singuri ne costă mult din punct de vedere al liniştii. Oare

chiar poate o persoană trăi fără genul de linişte de care avem noi parte acum?

— Ai dreptate, replică Hong Qiu. Dar cum rămâne cu ameninţările invizibile la adresa vieţilor noastre? Ce facem cu ele?

— Presupun că te gândeşti la poluare? La otrăvuri? Viruşi care suferă încontinuu mutaţii şi îşi schimbă aspectul?

— Conform Organizaţiei Mondiale a Sănătăţii, acum Beijingul este cel mai murdar oraş din lume. Măsurători recente au descoperit până la o sută patruzeci şi două de micrograme de particule de praf în metrul cub de aer. În New York cifra echivalentă este de douăzeci şi şapte, iar în Paris de douăzeci şi doi. Aşa cum ştim amândouă prea bine, diavolul se ascunde în detalii.

— Gândeşte-te la toţi acei oameni care descoperă că pentru prima dată în viaţă îşi pot cumpăra o motoretă. Cum îi poţi convinge să n-o facă?

— Prin întărirea controlului partidului asupra dezvoltării. Asupra a ceea ce este produs prin mijloace materiale şi ce este produs prin idei.

Ma Li mângâie cu blândeţe mâna prietenei sale.

— Mă simt aşa de bucuroasă de fiecare dată când descopăr că nu sunt singură. Nu mi-e ruşine să afirm că *baoxian yundong* este ceea ce poate salva ţara noastră de la dezintegrare şi descompunere.

— O campanie de păstrare a dreptului Partidului Comunist de a conduce, rosti Hong Qiu. Sunt de acord cu tine. Dar în acelaşi timp, ştim amândouă că pericolul ne ameninţă din interior. Pe vremuri nevasta lui Mao era exponentul noii clase superioare, în ciuda faptului că flutura drapelul roşu mai puternic decât oricine altcineva. Astăzi sunt alţii care se ascund în partid şi care nu vor decât să-l submineze şi să înlocuiască stabilitatea de care ne bucurăm

cu un soi de libertate capitalistă pe care nimeni nu o va putea controla.

— Am pierdut deja stabilitatea, replică Ma Li. Ca analist care ştie căile pe care curg banii în ţara noastră, cunosc multe detalii de care nici tu şi nici altcineva nu au habar. Dar, evident, nu am voie să spun nimic.

— Suntem singure. Leul ăla nu ne ascultă.

Ma Li o măsură din cap până în picioare. Hong Qiu ştia exact la ce se gândea – pot să am încredere în ea sau nu?

— Nu spune nimic dacă ai dubii, zise Hong Qiu. Dacă îţi alegi greşit oamenii în care să ai încredere, rămâi neajutorată şi lipsită de apărare. Asta e marea idee pe care ne-a oferit-o Confucius.

— Am încredere în tine, zise Ma Li. Cu toate astea, nu poţi nega faptul că instinctul de conservare al individului întotdeauna încurajează prudenţa.

Hong Qiu arătă spre malul râului.

— Leul a plecat. N-am observat plecarea lui.

Ma Li încuviinţă.

— Anul acesta, guvernul a crescut cheltuielile militare cu aproape cincisprezece la sută, continuă Hong Qiu. Privind lucrurile din perspectiva faptului că nu există inamici reali în apropierea Chinei, în mod firesc Pentagonul şi Kremlinul se întreabă ce se petrece. Analiştii lor îşi pot da seama fără cine ştie ce efort că statul şi forţele noastre armate se pregătesc împotriva unei revolte interne. În plus, cheltuim aproape zece miliarde de yuani pe sistemele noastre de supraveghere a internetului. Sunt cifre imposibil de ascuns. Dar mai există o statistică de care foarte puţini oameni au habar. Câte revolte şi proteste de masă crezi tu că au avut loc în ţara noastră anul trecut?

Ma Li se gândi câteva clipe.

— Cinci mii, poate?

Hong Qiu clătină din cap.

— Aproape nouăzeci de mii. Calculează tu câte se petrec zilnic. Este o cifră care aruncă o imensă umbră asupra tuturor eforturilor biroului politic. Ce a făcut Deng cu cincisprezece ani în urmă – liberalizarea economiei – a fost suficient pentru a calma cea mai mare parte a agitației civile din țară. Însă acum asta nu mai ajunge. Mai ales atunci când orașele nu mai pot găsi spații și locuri de muncă pentru sutele de milioane de țărani care își așteaptă cu nerăbdare rândul ca să se bucure de viața bună la care visăm cu toții.

— Ce se va întâmpla?

— Nu știu. Nimeni nu știe. Grijile și starea de alertă sunt pe deplin justificate. În interiorul partidului are loc o luptă pentru putere mai acerbă chiar decât a fost pe vremea lui Mao. Nimeni nu poate prevedea care va fi rezultatul. Armata se teme de un haos care nu mai poate fi controlat. Noi două știm că singurul lucru pe care îl putem face și pe care trebuie să-l facem este să restaurăm principiile de bază care se aplicau înainte.

— *Baoxian yundong.*

— Singura cale. Singura noastră cale. Nu este posibil să scurtcircuităm această cale către viitor.

O turmă de elefanți își croia încet drum spre râu ca să se adape. Când pe verandă își făcu apariția un grup de turiști occidentali, cele două prietene se întoarseră în holul hotelului. Hong Qiu intenționase să propună ca ele să mănânce împreună, dar Ma Li i-o luă înainte spunând că avea o întâlnire în acea seară.

— O să stăm aici două săptămâni, zise Ma Li. Vom avea destul timp ca să discutăm despre tot ce s-a întâmplat.

— Tot ce s-a întâmplat și se va întâmpla, replică Hong Qiu. Despre toate lucrurile la care nu avem încă un răspuns.

Hong Qiu o urmări pe Ma Li plecând pe lângă o latură a piscinei mari. „O să discut cu ea mâine, îşi zise ea. Exact atunci când aveam nevoie disperată ca să discut cu cineva, una dintre cele mai vechi prietene ale mele apare din senin."

Mâncă singură în acea seară. Un grup mare, făcând parte din delegaţia chineză, se strânsese în jurul a două mese lungi, dar Hong Qiu preferă singurătatea.

Moliile dansau în jurul lămpii de deasupra capului ei.

După ce termină de mâncat, stătu o vreme la barul de lângă piscină şi bău o ceaşcă de ceai. Câţiva delegaţi chinezi se îmbătară şi se apucară să facă avansuri chelneriţelor tinere şi frumoase care serveau la mese. Pe Hong Qiu o irită spectacolul ieftin, aşa că plecă. „Într-o altă Chină, aşa ceva nu ar fi fost permis, îşi zise ea, furioasă. Gărzile de securitate ar fi intervenit deja până acum. Oricine s-ar fi îmbătat şi ar fi început să se dea mare nu ar mai fi avut voie să reprezinte China. Poate că ar fi ajuns chiar şi la închisoare. Dar în zilele noastre nimănui nu-i mai pasă."

Se aşeză pe verandă şi se gândi la aroganţa cu care fusese îmbrăţişată convingerea nefericită că un sistem al economiei de piaţă mai puţin reglementat ar face bine dezvoltării ţării. Ţelul lui Deng fusese acela de a face ca roţile care puneau în mişcare economia chineză să se învârtă mai rapid. Astăzi însă, situaţia era alta. „Trăim cu riscul supraîncălzirii, nu numai din perspectiva industriilor noastre, ci şi din cea a creierelor noastre, îşi spuse ea. Nu vedem ce preţ plătim, sub forma râurilor poluate, al aerului care ne sufocă şi al milioanelor de oameni care caută cu disperare să fugă din zonele rurale.

Odinioară am venit în ţara care se numea Rhodezia pentru a sprijini o luptă de eliberare naţională. Acum, la aproape treizeci de ani după dobândirea independenţei, revenim sub forma unor colonişti prost deghizaţi. Propriul meu frate este unul dintre cei care trădează vechile noastre

idealuri. Dar el nu are nici un pic din credința sinceră în forța şi prosperitatea poporului care pe vremuri ne-a eliberat propria țară."

Închise ochii şi ascultă zgomotele nopții. Toate gândurile legate de Ma Li şi de conversația lor dispărură încet din mintea ei obosită.

Aproape că adormise când auzi un zgomot mai puternic decât sunetele cicadelor. O ramură care trosnise.

Deschise ochii şi se ridică pe scaun. Cicadele tăcură. Ştia că undeva, în apropiere, se afla cineva.

Intră repede în camera ei şi încuie uşa de sticlă. Stinse toate luminile.

Inima îi bătea cu putere. I se făcuse frică.

Cineva era afară, în întuneric. Oricine ar fi fost, călcase pe o creangă şi o rupsese sub picior.

Se aruncă pe pat, temându-se ca nu cumva cineva să intre cu forța în camera ei.

Însă nimeni nu apăru din beznă. După ce aşteptă aproape o oră, trase draperiile, se aşeză la birou şi se apucă să scrie o scrisoare pe care o întocmise în minte în cursul zilei.

29

Hong Qiu avu nevoie de câteva ore ca să scrie rezumatul celor întâmplate în ultima vreme, începând cu fratele ei şi cu bizarele informații primite de la judecătoarea suedeză, Birgitta Roslin. Făcea asta ca să se protejeze pe sine. Decisese odată pentru totdeauna că fratele ei era corupt şi făcea parte din grupul de indivizi pe cale de a pune mâna pe China. În plus, el şi garda lui de corp, Liu Xin, puteau fi implicați în câteva crime brutale petrecute la mare distanță de granițele Chinei. Nu porni aparatul de aer condiționat pentru a putea auzi orice sunete de afară.

Insectele nopții bâzâiau în jurul lămpii în încăperea sufocant de fierbinte şi picături grele de sudoare se prelingeau de pe fața ei pe birou. Avea toate motivele să se simtă îngrijorată. Trăise suficient de mult ca să poată face deosebirea între pericolele reale şi cele imaginare.

Ya Ru era fratele ei, dar mai presus de asta era un om care nu ezita să folosească orice mijloace pentru a-şi atinge scopurile. Hong Qiu nu se opunea unor dezvoltări în direcții noi. Aşa cum întreaga lume se schimba, liderii chinezi erau obligați să conceapă strategii noi pentru a rezolva problemele prezentului şi pe cele ale viitorului. Însă Hong Qiu şi mulți alții ca ea nu priveau cu ochi buni faptul că liderii nu combinau fundamentele socialiste ale țării cu dezvoltarea către o economie în care pieţele libere să joace un rol major. Oare era alternativa imposibilă? O țară puternică, precum China, nu avea nevoie să-şi vândă sufletul în căutarea de petrol, materii prime şi pieţe noi pentru desfacerea produselor industriale. Oare marea provocare nu consta tocmai în demonstrarea faptului că imperialismul brutal şi colonialismul nu reprezentau o consecință inevitabilă a dezvoltării unei țări?

Hong Qiu fusese martoră la felul în care lăcomia punea stăpânire pe tineri care, prin intermediul contactelor stabilite, al rudelor şi nu în ultimul rând al lipsei de scrupule, reuşiseră să-şi construiască averi fabuloase. Indivizii se simțeau intangibili, iar acest fapt îi făcea şi mai brutali, şi mai cinici. Hong Qiu ar fi vrut să li se opună, lor şi lui Ya Ru. Viitorul nu însemna o concluzie deja trasă: totul era încă posibil.

Când termină de scris, citi scrisoarea, efectuă câteva corecții şi clarificări, apoi sigilă plicul, scrise numele lui Ma Li pe el, după care se întinse pe pat ca să se culce. Deşi era foarte obosită, trecu o vreme până să adoarmă.

Se sculă la ora şapte şi urmări răsăritul de soare de pe verandă. Când ajunse în sala de mese, Ma Li se găsea deja acolo. Hong Qiu i se alătură, comandă ceai chelneriței, apoi privi în jurul ei. La cele mai multe mese şedeau membri ai delegației chineze. Ma Li o anunță că intenționa să se ducă până la râu ca să privească animalele.

— Vino în camera mea peste o oră, rosti Hong Qiu cu voce coborâtă. Stau la numărul douăzeci şi doi.

Ma Li încuviință, fără să întrebe nimic. „Ca şi mine, a dus o viață care ne-a învățat cu prezența constantă a secretelor", îşi spuse Hong Qiu.

Îşi termină micul dejun, apoi se retrase în cameră ca s-o aştepte pe Ma Li. Plecarea spre ferma experimentală era programată abia la ora nouă şi jumătate.

După exact o oră, Ma Li ciocăni la uşă. Hong Qiu îi dădu scrisoarea pe care o redactase în cursul nopții.

— Dacă mi se întâmplă ceva, zise ea, scrisoarea asta va deveni importantă. Dacă voi ajunge să mor de bătrânețe în patul meu, poți să o arzi.

Ma Li se uită intens la ea.

— Să-mi fac griji în privința ta?

— Nu. Dar chiar şi aşa scrisoarea este importantă. De dragul altora. Şi de dragul țării noastre.

Hong Qiu văzu surpriza pe chipul celeilalte femei. Însă Ma Li nu întrebă nimic, ci se mulțumi să bage scrisoarea în poşetă.

— Ce ai astăzi pe agendă? întrebă Ma Li.

— O discuție cu membrii serviciului de securitate ai lui Mugabe. Le vom oferi asistență.

— Arme?

— Parțial. Dar în primul rând îi vom ajuta să-şi instruiască oamenii, îi vom învăța luptele corp la corp şi arta de a supraveghea oamenii.

— La asta suntem experți.

— Detectez cumva o critică ascunsă în ceea ce ai spus?

— Bineînțeles că nu, replică Ma Li, surprinsă.

— Ştii că am susținut mereu cât de importantă este pentru țara noastră protecția atât față de duşmanii din interior, cât şi față de cei din exterior. Multe țări din Occident ar fi încântate să vadă cum Zimbabwe se prăbuşeşte într-un haos sângeros. Anglia n-a admis niciodată pe deplin că această țară s-a eliberat în 1980. Mugabe este înconjurat de duşmani. Ar fi o prostie din partea lui să nu ceară ca serviciul lui de securitate să opereze la capacitate maximă.

— Şi presupun că nu e prost?

— Robert Mugabe e suficient de deştept ca să-şi dea seama că trebuie să reziste tuturor tentativelor fostei puteri coloniale de a reteza picioarele partidului de guvernământ. Dacă pică Zimbabwe, multe alte țări o vor apuca pe acelaşi drum.

Hong Qiu o însoți pe Ma Li la uşă şi o urmări dispărând de-a lungul aleii pavate care şerpuia pe sub vegetația luxuriantă.

Chiar lângă bungalow-ul lui Hong Qiu se găsea un arbust jacaranda. Privi spre florile de un albastru-deschis şi încercă să găsească, în zadar, ceva cu care să compare acea culoare. Culese o floare care căzuse pe jos. O puse între paginile jurnalului ei pentru a o presa şi conserva. Hong Qiu îşi lua jurnalul cu ea oriunde se ducea, dar rareori îşi găsea timp ca să scrie în el.

Tocmai voia să se aşeze pe verandă ca să studieze un raport despre opresiunea politică din Zimbabwe, când se auzi un ciocănit în uşă. Afară era unul dintre ghizii chinezi, un bărbat de vârstă mijlocie pe nume Shu Fu. Hong Qiu observase mai devreme că omul păruse speriat de moarte că lucrurile puteau decurge prost din punct de vedere al organizării. Părea complet nepotrivit ca ghid pentru un grup

aşa de mare, mai ales că engleza pe care o vorbea era departe de a fi satisfăcătoare.

— Hong Qiu, rosti Shu Fu. A apărut o schimbare de program. Ministrul comerțului vrea să viziteze o țară vecină, Mozambic, şi vrea să faceți parte din grupul care îl însoțeşte.

— De ce?

Hong Qiu era complet surprinsă. Nu avusese niciodată o legătură strânsă cu oficialul de la minister, Ke, şi abia dacă îi strânsese mâna înainte de a decola spre Harare.

— Ministrul m-a rugat doar să vă informez că veți călători cu el. Va fi o delegație mică.

— Când vom pleca? Şi încotro?

Shu Fu îşi şterse sudoarea de pe sprâncene, apoi îşi desfăcu brațele în lateral. Arătă spre ceas.

— Nu vă pot spune mai multe amănunte. Maşinile pleacă spre aeroport în patruzeci şi cinci de minute. Nu se acceptă întârzieri. Toată lumea implicată trebuie să ia bagaje uşoare şi să fie pregătită pentru şedere peste noapte. Dar e posibil să vă întoarceți chiar din seara asta.

— Unde mergem? Ce sens are?

— Ministrul Ke va explica toate astea.

— Dar măcar îmi puteți spune numele oraşului unde mergem?

— Oraşul Beira de la Oceanul Indian. Potrivit informațiilor de care dispun, zborul va dura mai puțin de o oră.

Hong Qiu nu avu ocazia să mai pună şi alte întrebări. Shu Fu se grăbi să dispară.

Hong Qiu rămase nemişcată în cadrul uşii. „Există o singură explicație, îşi zise ea. Ya Ru mă vrea acolo. Evident va fi unul dintre cei care îl însoțeşte pe Ke. Şi mă vrea şi pe mine acolo.”

Îşi aminti de ceva ce auzise pe drumul spre Africa. Preşedintele Kaunda al Zambiei ceruse ca linia aeriană

națională, Zambia Airways, să investească bani în cumpărarea unuia dintre cele mai mari avioane de pasageri ale epocii, un Boeing 747. Nu exista o piață care să justifice zboruri regulate între Lusaka şi Londra ale unui asemenea gigant. În scurt timp se aflase însă că scopul adevărat al preşedintelui Kaunda era acela de a folosi avionul pentru călătoriile lui frecvente în alte țări. Nu pentru că dorea să călătorească luxos, ci pentru a avea loc suficient pentru membrii opoziției, membrii guvernului sau conducătorii militari în care nu avea încredere. Îşi umplea avionul cu cei care erau gata să comploteze împotriva lui sau chiar să conceapă o lovitură de stat, pentru a-i avea sub supraveghere în timp ce lipsea din țară.

Încerca Ya Ru ceva similar? O voia pe sora lui aproape de el ca să o poată supraveghea?

Hong Qiu se gândi la creanga care trosnise în întuneric lângă camera ei. Cu greu şi l-ar fi închipuit pe Ya Ru stând acolo, în umbră. Mai degrabă fusese cineva trimis să o spioneze.

Cum nu voia să i se opună lui Ke, Hong Qiu îşi pregăti pentru drum valiza mai mică din cele două cu care venise. Cu câteva minute înainte de plecare se duse la recepție. Nici urmă de Ke sau de Ya Ru. Pe de altă parte, avu impresia că îl zăreşte pe Liu Xin, garda de corp a lui Ya Ru, deşi nu fu sigură. Shu Fu o escortă spre una dintre limuzinele care aşteptau. În maşină se mai găseau doi bărbați despre care ea ştia că lucrau la Ministerul Agriculturii din Beijing.

Aeroportul se afla la doar câțiva kilometri în afara capitalei Harare. Cele trei maşini din convoi merseră rapid, cu o motocicletă în față drept escortă. Hong Qiu observă polițişti la fiecare colț de stradă, oprind traficul de pe alte străzi. Pătrunseră direct prin porțile aeroportului şi fără alte opriri se suiră direct la bordul unui avion al forțelor aeriene locale. Hong Qiu urcă pe la uşa din spate şi observă un

ecran care separa partea din față a cabinei pasagerilor de cea din spate. Presupuse că era avionul privat al lui Mugabe, pe care preşedintele îl împrumutase delegației chineze. După doar câteva minute de aşteptare, avionul decolă. Lângă Hong Qiu se aşezase una dintre secretarele lui Ke.

— Unde mergem? întrebă Hong Qiu după ce ajunseră la altitudinea de zbor şi pilotul anunță că zborul va dura cincizeci de minute.

— Spre valea fluviului Zambezi, răspunse femeia de alături.

Tonul femeii o determină pe Hong Qiu să nu-i mai pună şi alte întrebări. Avea ea să afle până la urmă care era scopul acelei călătorii neaşteptate.

Sau nu era chiar aşa de neaşteptată? Îi trecu prin minte ideea că nici măcar de asta nu putea fi sigură. Poate că totul făcea parte dintr-un plan despre care ea n-avea habar.

Când începu pregătirile de coborâre, aeronava trecu peste mare. Hong Qiu văzu apa verzuie-albăstrie scânteind dedesubt şi mici bărci de pescuit cu vele simple, triunghiulare, săltând pe valuri. Oraşul Beira lucea alb în lumina soarelui. În jurul centrului din beton al oraşului se zăreau nenumărate aşezări părăginite, posibil pline de maghernițe.

Când ieşi din avion, căldura o lovi ca un ciocan. Îl văzu pe Ke îndreptându-se spre prima maşină din convoi, care de data asta nu mai era o limuzină neagră, ci un Land Cruiser alb, cu drapelul mozambican pe capotă. Hong Qiu îl văzu pe Ya Ru urcând în aceeaşi maşină. Nu se întoarse nici o secundă spre ea. „Însă ştie clar că sunt aici”, îşi zise Hong Qiu.

Porniră spre nord-vest. Alături de Hong Qiu în maşină se găseau aceiaşi doi bărbați de la Ministerul Agriculturii.

Oamenii cercetau nişte hărţi topografice de mici dimensiuni, comparându-le cu atenţie cu peisajul pe care îl zăreau prin geamurile maşinii. Hong Qiu continua să se simtă la fel de iritată ca atunci când Shu Fu îşi făcuse apariţia la uşa ei, anunţând schimbarea de program. Ca şi cum ar fi fost forţată să se implice într-un eveniment împotriva căruia experienţa acumulată şi intuiţia ei emiteau semnale puternice de avertizare. „Ya Ru mă vrea aici, îşi zise ea. Dar ce motive i-a oferit lui Ke ca eu să mă aflu acum într-o maşină japoneză care stârneşte nori groşi de praf roşiatic? În China solul e galben; aici este roşu, dar se ridică la fel de uşor în aer şi îţi intră în ochi şi în fiecare por al pielii."

Singurul motiv plauzibil al prezenţei ei în cadrul acestei vizite-fulger era acela că ea făcea parte dintre acei mulţi membri ai Partidului Comunist care se arătau sceptici faţă de politicile curente ale partidului şi nu în ultimul rând faţă de politicile lui Ke. Însă se găsea acolo ca ostatică sau în speranţa că ea îşi va schimba părerile despre politicile pe care le găsea atât de nepotrivite? Prezenţa unor oficialităţi de rang înalt din Ministerul Agriculturii şi a unui ministru al comerţului în cadrul unei călătorii lipsite de confort prin inima Mozambicului nu putea însemna altceva decât că scopul călătoriei avea o importanţă majoră.

Peisajul care se înşira dincolo de geamurile maşinii era monoton – copaci pitici şi tufişuri, din când în când întrerupte de râuri şi pâraie, precum şi de pâlcuri de colibe şi mici terenuri bine îngrijite. Hong Qiu era surprinsă că un asemenea sol rodnic era atât de depopulat. În imaginaţia ei, continentul african era precum China sau India, o parte a lumii a treia lovite de sărăcie, unde mase enorme de oameni se călcau în picioare în efortul de a supravieţui. „Dar ceea ce mi-am imaginat eu e doar un mit, îşi zise ea. Marile oraşe africane nu diferă prea mult de ceea ce vedem în Shanghai sau în Beijing. Sunt culmea dezvoltărilor catastrofale care

sărăcesc atât oamenii, cât şi natura. Dar nu ştiam absolut nimic despre zonele rurale africane până acum, când le văd şi le străbat cu maşina."

Îşi continuară drumul spre nord-vest. În unele locuri drumul era atât de prost încât maşinile încetineau până la o viteză echivalentă unei plimbări pe jos. Ploaia penetrase prin pământul dur şi roşu, înmuind suprafaţa drumului şi transformând-o într-o clisă moale.

Într-un târziu ajunseră într-un loc numit Sachombe. Era un sat mare, cu colibe, câteva magazine şi mai multe clădiri părăginite din beton rămase din perioada colonială, când administratorii portughezi şi corespondenţii lor locali, *assimilados,* sau „asimilaţii", conduseseră diversele provincii ale ţării. Hong Qiu îşi aminti că citise cum descria dictatorul portughez Salazar vastele întinderi de pământ din Angola, Mozambic şi Guineea-Bissau, pe care el le conducea cu o mână de fier. În universul lui literar, aceste ţări îndepărtate erau denumite „Teritoriile de peste mări ale Portugaliei". Aici îşi trimitea el toţi ţăranii săraci, adesea analfabeţi, în parte pentru a rezolva o problemă demografică internă portugheză şi în acelaşi timp pentru a construi o structură de putere colonială concentrată în zonele de coastă şi care durase până în anii 1950. „Suntem noi pe cale să facem ceva similar? se întrebă Hong Qiu. Repetăm nedreptatea, dar ne-am îmbrăcat cu alte costume."

Când ieşiră din maşini şi îşi şterseră feţele de transpiraţie şi de praf, Hong Qiu descoperi că întreaga zonă era încercuită de vehicule militare şi de soldaţi înarmaţi. În spatele barierelor putea vedea băştinaşi curioşi care se uitau la ciudaţii străini. „Săracii sunt întotdeauna prezenţi, îşi zise ea. Cei cărora noi pretindem că le susţinem interesele."

Două corturi mari fuseseră înălţate pe întinderea plată de nisip din faţa clădirilor albe. Un număr mare de limuzine negre şi două elicoptere ale forţelor aeriene mozambicane se

adunaseră acolo înainte de sosirea convoiului. „Nu ştiu ce ne aşteaptă, îşi zise Hong Qiu, dar orice ar fi este important. Ce l-o fi determinat pe ministrul Ke să fie brusc de acord cu vizita într-o țară care nici măcar nu se află pe agenda noastră?” O mică parte a delegației trebuia să petreacă o zi în Malawi şi în Tanzania, dar nu se menționase nicăieri de vreo vizită în Mozambic.

Apăru o fanfară, cântând. În acelaşi timp, dintr-unul din corturi ieşiră mai mulți bărbați. Hong Qiu îl recunoscu imediat pe mărunțelul din frunte. Avea părul cărunt, purta ochelari şi era solid. Omul care îl saluta acum pe ministrul Ke nu era nimeni altcineva decât preşedintele nou ales al Mozambicului, Guebuza. Ke îşi prezentă delegația preşedintelui şi însoțitorilor acestuia. Când îi veni rândul la strânsul mâinii, Hong Qiu se trezi privind drept în nişte ochi prietenoşi, dar scrutători. „Fără îndoială că Guebuza e un om care nu uită niciodată un chip”, îşi zise ea. După introduceri, fanfara cântă cele două imnuri naționale. Hong Qiu luă poziție de drepți.

În vreme ce asculta imnul național al Mozambicului, privi în jur după Ya Ru dar nu-l zări nicăieri. Nu-l mai văzuse de când ajunseseră în Sachombe. Continuă să cerceteze grupul de chinezi prezenți şi descoperi că erau şi alții care se făcuseră nevăzuți după aterizarea la Beira. Scutură din cap. N-avea sens să se întrebe ce plănuia Ya Ru. Mai important acum era să încerce să înțeleagă ce avea să se petreacă acolo, în valea pe unde curgea fluviul Zambezi.

Fură conduşi într-unul din corturi de către un grup de negri tineri, bărbați şi femei. Un alt grup de femei mai în vârstă dansa în jurul lor în ritmul persistent al tobelor. Hong Qiu stătea în rândul din spate. Solul din cort era acoperit cu covoare. Fiecărui membru al delegației i se alocase un fotoliu. Când toată lumea se aşeză confortabil,

preşedintele Guebuza se duse la podium. Hong Qiu îşi puse căştile la urechi. Portugheza era tradusă perfect în chineză. Hong Qiu bănuia că translatorul provenea de la principala şcoală din Beijing care instruia în mod exclusiv translatori pentru a-i acompania pe preşedinte, pe membrii guvernului şi pe cei mai importanți oameni de afaceri în cadrul negocierilor. Hong Qiu auzise că nu exista nici o limbă de pe planetă, indiferent cât de nesemnificativă, care să nu dispună de translatori calificați în China. Povestea asta o făcea să se simtă mândră. Nu existau limite pentru concetățenii ei – poporul care, până cu doar o generație în urmă, fusese condamnat la ignoranță şi mizerie.

Hong Qiu se răsuci către intrarea în cort, care flutura uşor în adierea brizei. Îl zări pe Shu Fu stând afară, zări câțiva soldați, dar nici urmă de Ya Ru.

Preşedintele vorbi puțin. Ură bun venit delegației chineze şi rosti câteva cuvinte introductive. Hong Qiu ascultă cu atenție, ca să-şi dea seama ce se petrecea acolo.

Tresări când simți o mână pe umăr. Ya Ru se strecurase neobservat în cort şi se lăsase pe vine în spatele ei. Dădu la o parte una din căştile de pe urechile ei şi se apucă să-i şoptească la ureche:

— Ascultă cu atenție, draga mea soră, şi vei înțelege ceva din evenimentele majore care vor schimba țara şi lumea noastră. Aşa va arăta viitorul.

— Unde ai fost?

Hong Qiu roşi când îşi dădu seama cât de idioată fusese întrebarea. Ca atunci când el era copil şi venea târziu acasă. Hong Qiu îşi asumase adesea rolul mamei atunci când părinții lor erau plecați la vreuna dintre desele lor şedințe politice.

— Eu merg pe drumul meu. Dar vreau acum să asculți şi să înveți ceva. Despre modul în care vechile idealuri sunt schimbate cu unele noi, fără a-şi pierde însemnătatea.

Ya Ru lăsă la loc casca pe urechea ei şi ieşi în grabă din cort. Hong Qiu îl zări şi pe Liu Xin şi se întrebă din nou dacă într-adevăr el omorâse toți acei oameni despre care vorbea Birgitta Roslin. Se decise ca imediat ce avea să ajungă înapoi în Beijing să vorbească cu unul dintre prietenii ei din poliție. Liu Xin nu făcea nimic de capul lui, fără să primească un ordin clar de la Ya Ru. În cele din urmă, Hong Qiu avea să aibă o confruntare cu Ya Ru, dar mai întâi trebuia să afle mai multe despre cele petrecute în realitate.

Preşedintele dădu microfonul preşedintelui comitetului care se ocupase din partea mozambicană de pregătirea întâlnirii. Omul era izbitor de tânăr, chel, şi purta o pereche de ochelari fără ramă. Hong Qiu îşi amintea că individul fusese prezentat cu numele de Mapito, sau poate Mapiro. Vorbea cu entuziasm, ca şi cum ceea ce spunea îl motiva cu adevărat.

Atunci Hong Qiu înțelese. Circumstanțele deveniră treptat limpezi; se lămuri şi scopul întâlnirii, şi secretul din jurul ei. Undeva, adânc în jungla mozambicană, un proiect imens era pe cale să demareze. Un proiect care implica două dintre cele mai sărace țări în lume – una din ele o mare putere, cealaltă o mică țară din Africa. Hong Qiu ascultă ce se spunea, cu vocea chineză molcomă traducând după fiecare pauză. Înțelese de ce Ya Ru dorise ca ea să fie prezentă. Hong Qiu se opunea cu înverşunare la tot ceea ce putea transforma China în putere imperială – şi, de aici, aşa cum spunea Mao, într-un tigru de hârtie care să fie, mai devreme sau mai târziu, zdrobit de rezistența populară unită. Poate că Ya Ru nutrea speranța vagă că Hong Qiu putea fi convinsă de faptul că lucrurile care se petreceau acum puteau aduce avantaje pentru ambele țări? Mai important însă era faptul că grupul de care aparținea Hong Qiu nu se temea de cei aflați la putere. Nici Ke şi nici Ya Ru

nu se sinchiseau de Hong Qiu şi de cei care împărtăşeau opiniile ei.

Când Mapito se opri ca să ia o gură de apă, Hong Qiu gândi că acum auzea exact ceea ce o speria cel mai tare: China revenise la o societate stratificată pe clase. Ba, chiar mai rău decât avertizase Mao, China avea să devină o țară divizată între elite puternice şi o clasă inferioară blocată în sărăcie. Iar ca tacâmul să fie complet, China avea să-şi permită să trateze restul lumii aşa cum procedaseră întotdeauna imperialiştii.

Mapito continuă să vorbească:

— Ceva mai încolo, în cursul zilei de azi, vom merge cu elicopterul de-a lungul fluviului Zambezi, până la Bandar, apoi până la Luabo, unde începe imensa deltă care uneşte fluviul cu marea. Vom zbura peste câmpuri fertile slab populate. Conform calculelor făcute de noi, în următorii cinci ani vom putea găzdui patru milioane de țărani chinezi care pot cultiva terenurile care astăzi stau necultivate. Nici o singură persoană nu va fi obligată să se mute. Nimeni nu-şi va pierde mijloacele de subzistență. Dimpotrivă, concetățenii noştri vor beneficia de pe urma acestor mari schimbări. Toată lumea va avea acces la şosele, şcoli, spitale, electricitate, toate acele lucruri care înainte erau disponibile doar pentru puține persoane din zonele rurale şi constituiau un privilegiu pentru locuitorii oraşelor.

Hong Qiu auzise deja zvonuri despre autoritățile chineze care începuseră să mute forțat țărani din pricina construirii unor baraje imense, promițând celor afectați că într-o zi vor putea duce o viață prosperă de fermier în Africa. Cu ochii minții vedea deja migrația pe scară mare. Cuvintele îmbărbătătoare rostite de Mapito creau o imagine idilică a țăranilor chinezi săraci – analfabeți şi ignoranți – aşezându-se imediat în acel spațiu străin şi îndepărtat de China. N-aveau să apară probleme, grație prieteniei şi dorinței de

cooperare; nici un conflict n-avea să se iște între nou-veniți și cei care locuiau deja de generații pe malurile fluviului. Însă nimeni nu o putea convinge că vorbele pe care le auzea acum nu reprezentau altceva decât prima etapă a transformării Chinei într-o națiune de prădători care n-ar fi ezitat să înșface pentru sine orice resursă de petrol și de materii prime necesare menținerii dezvoltării economice în ritm rapid. Uniunea Sovietică furnizase arme – adesea vechi și depășite moral – în timpul războiului de eliberare care dusese la retragerea colonizatorilor portughezi din Mozambic în 1974. În schimbul acestui ajutor, sovieticii își arogaseră dreptul de a pescui în apele teritoriale pline de pește ale Mozambicului. Oare China avea acum să urmeze aceeași tradiție bazată pe un singur imperativ suprem: interesul propriu primează întotdeauna?

Ca să nu atragă atenția asupra ei, aplaudă politicos alături de toți ceilalți când vorbitorul luă loc. Apoi ministrul Ke începu să vorbească delegației. Asigură audiența că nu existau pericole: toată lumea avea să beneficieze în mod egal și reciproc.

Ke vorbi puțin. După aceea, oaspeții fură conduși în celălalt cort, unde îi aștepta un bufet. Hong Qiu primi un pahar de vin rece ca gheața. Se uită după Ya Ru, dar nu era nici urmă de el.

O oră mai târziu, elicopterele decolară înspre nord-vest. Hong Qiu privi în jos la impresionantul fluviu. Cele câteva locuri unde locuiau oameni, acolo unde solul fusese curățat și cultivat, contrastau puternic cu zonele imense rămase neatinse de mâna omului. Hong Qiu se întrebă dacă nu cumva greșea ea. Poate că într-adevăr China ajuta Mozambicul nu doar pe baza prezumției că ajutorul ei avea să aducă recompense înmiite.

Zgomotul motoarelor de elicopter o împiedica să-şi urmărească gândurile până la capăt. Întrebarea pe care şi-o pusese singură rămase fără răspuns.

Înainte de a urca în elicopter, primise o mică hartă. O recunoscuse. Cei doi oameni de la Ministerul Agriculturii studiaseră una la fel în timpul călătoriei cu maşina de la Beira.

Ajunseră în cel mai nordic punct al traseului, după care virară spre est. Când ajunseră în Luabo, elicopterele efectuară un uşor ocol pe deasupra mării înainte de a se întoarce şi de a ateriza într-un loc pe care, cu ajutorul hărții, Hong Qiu îl identifică drept Chinde. La sol îi aşteptau maşini care să-i ducă de-a lungul altor drumuri făcute din acelaşi sol roşu bătătorit, prezent pretutindeni.

Intrară în savană şi se opriră când ajunseră la un mic afluent al fluviului Zambezi. Maşinile se opriră într-un loc curățat de tufişuri şi lăstăriş. Câteva corturi fuseseră ridicate în semicerc cu fața spre râu. Când ieşi din maşină, Hong Qiu văzu că era aşteptată de Ya Ru.

— Bun venit la Kaya Kwanga. Asta înseamnă „Casa mea" într-unul din dialectele locale. Vom petrece noaptea aici.

Arătă spre cortul cel mai apropiat de apă. O negresă tânără îi luă geanta.

— Ce căutăm aici? întrebă Hong Qiu.

— Ne bucurăm de liniştea Africii după o zi de muncă.

— Aici o să văd leopardul?

— Nu. În cea mai mare parte, viața sălbatică de aici e compusă din şopârle şi şerpi. Plus furnici-vânător de care se teme toată lumea. Dar nu sunt leoparzi.

— Şi ce se va întâmpla acum?

— Nimic. Munca s-a terminat. Vei descoperi că nu totul e aşa de primitiv precum pare. În cortul tău există chiar şi un duş. Şi un pat confortabil. Mai târziu în cursul serii vom

lua cina. După aceea, oricine vrea să se aşeze în jurul focului de tabără este bine-venit; cei care vor pot să se ducă la culcare.

— Noi doi trebuie să lămurim nişte lucruri, zise Hong Qiu. Este esenţial.

Ya Ru zâmbi.

— După cină. Putem sta lângă cortul meu.

Nu avea nevoie să arate care era acel cort. Hong Qiu îşi închipuise deja că era cel de lângă cortul ei.

Hong Qiu se aşează în faţa cortului ei şi urmări soarele asfinţind rapid pe după tufişuri. Un foc fusese deja aprins în zona liberă din mijlocul semicercului format de corturi. Îl vedea şi pe Ya Ru acolo. Fratele ei era îmbrăcat într-un smoching alb. Îi aducea aminte de o fotografie pe care o văzuse cu mult timp înainte într-o revistă chinezească, ilustrând un articol mare care descria istoria colonială a Africii şi Asiei. Doi albi îmbrăcaţi în smochinguri şedeau în savana africană şi mâncau la o masă cu faţă de masă albă, folosind tacâmuri scumpe şi bând vin alb de la gheaţă. Chelnerii africani stăteau nemişcaţi, în spatele scaunelor celor doi, fiind gata să servească.

Hong Qiu fu ultima care se aşează la masa întinsă lângă foc.

Se gândi la scrisoarea pe care o scrisese în noaptea precedentă. Şi la Ma Li – şi brusc avu sentimentul că nu se mai poate baza pe prietena ei.

„Nu mai e sigur nimic, îşi zise ea. Absolut nimic."

30

După cină, învăluiţi de umbrele nopţii, oaspeţii fură distraţi de o trupă de dansatori. Hong Qiu, care nici măcar nu gustase vinul servit la masă din dorinţa de a-şi păstra mintea limpede, se uită la dansatori cu un amestec de

admirație și reminiscențe ale unui vechi alean. Pe vremuri, când era foarte tânără, visase la un viitor de artistă într-un circ chinezesc sau poate chiar la clasica Operă Peking.

Hong Qiu îl observă pe Ya Ru șezând pe scaunul lui pliant, cu un pahar de vin în echilibru pe genunchi, cu ochii pe jumătate închiși, și se gândi cât de puține cunoștea despre visele lui din copilărie. Ya Ru trăise mereu într-un mic univers doar al lui. Hong Qiu reușise să se apropie de el, dar nu suficient de mult încât să discute vreodată despre visele nutrite de fiecare.

Un translator chinez le explica semnificația dansurilor. „Nu e nevoie", își spuse Hong Qiu. Și-ar fi dat seama și singură că dansurile tradiționale au rădăcini în viața de zi cu zi sau în întâlniri simbolice cu diavoli, demoni sau spirite benigne. „Ritualurile populare provin din aceeași sursă, indiferent cărei țări îi aparții sau ce culoare de piele ai. Clima joacă un rol și ea – cei obișnuiți cu frigul în general dansează complet îmbrăcați. Când se intră însă în transă, că e vorba de ceea ce a fost sau de ceea ce va fi, chinezii și africanii au mai mult sau mai puțin aceleași credințe."

Hong Qiu continuă să privească în jurul ei. Președintele Guebuza și suita lui plecaseră. Singurii rămași în tabăra unde aveau să înnopteze erau membrii delegației chineze, chelnerii și chelnerițele, bucătarii și un mare număr de oameni de la serviciile de securitate, care se țineau în umbră. Mulți dintre cei care ședeau și urmăreau dansurile animate păreau cufundați în gânduri legate de alte probleme. „În această noapte africană se plănuiește un mare salt înainte, își zise Hong Qiu. Însă eu refuz să accept că asta e calea pe care trebuie să o urmăm. Nu se poate petrece așa ceva: patru milioane sau poate chiar mai mulți dintre cei mai săraci țărani de-ai noștri migrând spre sălbăticia africană – fără ca noi să cerem recompense substanțiale de la țara care îi primește."

O femeie începu brusc să cânte. Translatorul chinez îi informă pe ascultători că era vorba de un cântec de leagăn. Hong Qiu ascultă şi fu convinsă că melodia putea foarte bine potoli şi un copil chinez. Îşi aminti poveşti despre bebeluşi pe care le auzise cu mulţi ani înainte. În ţările sărace, femeile îşi cărau întotdeauna copiii în săculeţi prinşi de spate pentru că aveau nevoie de mâini libere la muncă, mai ales la câmp – în Africa la lucrul cu săpăliga, în China la lucrul în apă până la genunchi ca să planteze orez. Cineva comparase ritmul melodiei cu leagănele mişcate cu piciorul, comune în multe ţări, inclusiv în unele părţi ale Chinei. Ritmul piciorului care mişca leagănul era acelaşi cu ritmul mişcărilor şoldurilor femeilor aflate în mers. Iar bebeluşii dormeau, indiferent cum.

Hong Qiu închise ochii şi ascultă. Femeia încheie pe o notă care rămase suspendată câteva clipe în aer înainte de a cădea ca o pană spre sol. Spectacolul se încheiase şi oaspeţii aplaudară. Câţiva membri ai delegaţiei îşi apropiară scaunele şi începură să discute pe tonuri coborâte. Alţii se ridicară, se înapoiară la corturile lor sau se învârtiră pe la periferia zonei luminate de foc, ca şi cum ar fi aşteptat să se întâmple ceva, fără să ştie exact ce anume.

Ya Ru îşi făcu apariţia şi se aşeză pe un scaun de lângă Hong Qiu care rămăsese vacant.

— O seară remarcabilă, zise el. Libertate şi calm absolut. Nu cred că am fost vreodată mai departe de marile oraşe ca acum.

— Cum rămâne cu biroul tău? întrebă Hong Qiu. Mult deasupra oamenilor obişnuiţi, de maşini şi de zgomote.

— Nu e acelaşi lucru. Aici stau pe pământ. Pământul mă ţine bine. Mi-ar plăcea să deţin o casă în ţara asta, un bungalow pe o plajă, ca să pot înota seara înainte de a mă duce direct la culcare.

— Fără îndoială că ai putea să ceri aşa ceva. O bucată de teren, un gard şi cineva care să-ţi construiască acea casă exact aşa cum vrei?

— Poate. Dar nu încă.

Hong Qiu observă că rămăseseră singuri. Scaunele din jurul lor se goliseră. Hong Qiu se întrebă dacă nu cumva Ya Ru le sugerase limpede celorlalţi că dorea să aibă o discuţie privată cu sora lui.

— Ai văzut-o pe femeia care dansa ca o vrăjitoare pe rug?

Hong Qiu se gândi câteva clipe. Femeia emanase forţă, şi se mişca extrem de ritmat.

— Dansul ei a fost plin de forţă.

— Cineva mi-a spus că e grav bolnavă. Va muri în curând.

— Din ce cauză?

— O boală de sânge. Nu SIDA, poate că e cancer. Mi s-a mai spus că dansează tocmai pentru a stârni forţa. Dansul înseamnă lupta ei pentru viaţă. Amână moartea.

— Dar chiar şi aşa va muri.

— Ca o rocă dură, nu ca o pană fragilă.

„Iarăşi Mao, îşi spuse Hong Qiu. Poate că Mao sălăşluieşte în gândurile lui Ya Ru mai des decât îmi dau eu seama. Ştie că este unul dintre membrii noii elite, îndepărtate mult de oamenii de care ar fi trebuit să aibă grijă."

— Cât o să coste toate astea? se interesă ea.

— Tabăra asta? Întreaga vizită? Ce vrei să spui?

— Strămutarea a patru milioane de oameni din China într-o vale africană prin care curge un fluviu lat. Şi după aia, poate, zece sau douăzeci sau chiar o sută de milioane dintre cei mai săraci ţărani ai noştri în alte ţări de pe acest continent.

— Pe termen scurt, o groază de bani. Pe termen lung, absolut nimic.

— Să înțeleg, replică Hong Qiu, că totul e deja pregătit. Procesele de selecție, transportul şi armata de nave de care e nevoie, casele simple pe care coloniştii şi le pot ridica, hrana, echipamentele, magazinele, şcolile, spitalele. Contractele dintre cele două țări sunt deja întocmite şi semnate? Ce obține Mozambicul din toate astea? Ce obținem noi în afară de ocazia de a ne descotorosi de o parte din săracii noştri către o altă țară săracă? Ce se întâmplă dacă se va dovedi că această migrație imensă o ia razna? Ce se află în spatele întregii tărăşenii, dincolo de dorința de a ne descotorosi de o problemă care scapă de sub control în China – şi ce o să faci tu cu toate celelalte milioane de țărani care amenință să se revolte împotriva actualului guvern?

— Vreau să vezi cu ochii tăi. Să-ți foloseşti bunul-simț şi să înțelegi cât de importantă este popularea văii fluviului Zambezi. Fraţii noştri vor produce aici un surplus de alimente care poate fi exportat.

— Faci totul să sune de parcă facem lumii o favoare aducându-ne oamenii noştri aici. Cred că am apucat pe aceeaşi cale pe care au folosit-o mereu imperialiştii. Pune presiune pe colonii şi transferă profiturile către noi. Noi piețe pentru produsele noastre, o cale de a oferi capitalismului noi puteri. Ăsta e adevărul din spatele vorbelor tale frumoase, Ya Ru. Ştiu că noi construim un nou minister de finanțe pentru Mozambic. Îi spunem cadou, dar eu socotesc asta drept mită. Am mai auzit şi că şefii chinezi de echipă bat băştinaşii atunci când nu muncesc suficient de mult. Evident, totul e ținut în secret. Dar mi-e ruşine să aud astfel de lucruri. Şi mi-e teamă. Nu te cred, Ya Ru.

— Începi să îmbătrâneşti, Hong Qiu. Ca toți bătrânii, te sperie tot ce e nou. Vezi conspirații împotriva vechilor idealuri oriunde te uiți. Crezi că tu susții calea cea dreaptă

când, de fapt, ai început să devii lucrul de care te temi mai mult decât de orice altceva. O conservatoare, o reacționară.

Hong Qiu se aplecă rapid şi îl plesni peste față. Ya Ru se dădu în spate şi se holbă surprins la ea.

— Ai mers prea departe. Nu-ți dau voie să mă insulți. Putem discuta lucruri asupra cărora nu suntem de acord. Dar nu-ți permit să mă loveşti.

Ya Ru se ridică fără vreo altă vorbă şi dispăru în beznă. Nimeni altcineva nu păru să fi observat cele întâmplate. Hong Qiu îşi regreta deja ieşirea. Ar fi trebuit să dea dovadă de răbdare şi de abilități verbale ca să continue să încerce să-l convingă pe Ya Ru că greşeşte.

Ya Ru nu se întoarse. Hong Qiu se duse la cortul ei. Lămpi cu kerosen luminau zona din afara ca şi pe cea dinăuntrul cortului. Plasa contra țânțarilor era deja la locul ei şi patul îi era pregătit de somn.

Hong Qiu se aşează în fața cortului. Era o seară nefericită. Cortul lui Ya Ru era gol. Hong Qiu ştia că el se va răzbuna pentru palma primită. Însă asta n-o speria. Înțelegea şi putea accepta faptul că el era furios pe sora care îl lovise. Când îl va revedea, avea să-şi ceară imediat scuze.

Cortul ei se găsea atât de departe de focul mare încât zgomotele naturii erau mai limpezi decât sunetele vocilor şi conversațiilor. Adierea uşoară a vântului aducea cu ea miros de sare, nisip ud şi ceva imposibil de recunoscut.

Hong Qiu dormi prost. Mai mult rămase trează pe tot parcursul nopții. Zgomotele întunericului reprezentau ceva străin pentru ea. Îi pătrundeau în vise şi o deşteptau. Când soarele răsări la orizont, era deja trează şi îmbrăcată.

Ya Ru apăru brusc în fața ei. Zâmbi.

— Ne trezim amândoi devreme, zise el. Nici unul din noi nu poate dormi mai mult decât este absolută nevoie.

— Îmi pare rău că te-am lovit.

Ya Ru ridică din umeri şi arătă înspre un jeep vopsit în verde, parcat pe drum în apropiere de cort.

— Ăla e pentru tine, zise el. Un şofer te va duce într-un loc la doar câțiva kilometri depărtare de aici. Când vei ajunge acolo, vei fi martora unui remarcabil spectacol care se petrece în fiecare loc de adăpat odată cu ivirea zorilor. Preț de câteva momente, prădătorii şi victimele lor potențiale încheie un armistițiu cât timp beau apă.

Lângă jeep aştepta un negru.

— Se numeşte Arturo, zise Ya Ru. Este un şofer de încredere, care vorbeşte şi engleza.

— Îți mulțumesc pentru grijă, zise Hong Qiu. Dar trebuie să discutăm.

Ya Ru ignoră ultimul ei comentariu.

— Putem face asta mai târziu. Zorii de zi nu durează mult în Africa. Ai cafea şi ceva de mâncare într-un coş.

Hong Qiu îşi dădu seama că Ya Ru încerca o împăcare. Ceea ce se petrecuse în seara precedentă nu avea voie să se interpună între ei. Se duse la jeep, îl salută pe şofer, un bărbat subțiratic, de vârstă mijlocie, şi se aşeză pe bancheta din spate a vehiculului descoperit. Drumul care şerpuia printre tufişuri era aproape inexistent, doar o dâră slabă pe solul uscat. Hong Qiu fu nevoită să se apere de crengile cu spini ale copacilor mici care se înşirau de-a lungul drumului.

Când ajunseră la locul de adăpat, Arturo parcă maşina lângă marginea unei pante abrupte care cobora spre fluviu şi îi dădu lui Hong Qiu un binoclu. Mai multe hiene şi câțiva bivoli beau apă. Arturo arătă înspre o turmă de elefanți. Animalele cenuşii şi masive se apropiau de adăpătoare aproape ca şi cum ar fi ieşit drept din soare.

Hong Qiu avu senzația că aşa trebuia să fi arătat lumea la începutul timpurilor. Animalele veneau şi plecau de la acea adăpătoare de nenumărate generații încoace.

Arturo o servi cu o ceaşcă de cafea fără să scoată nici o vorbă. Elefanţii se apropiau tot mai mult, stârnind nori de praf în jurul trupurilor lor enorme.

Apoi liniştea se sparse.

Arturo muri primul. Glonţul îl lovi în frunte şi îi crăpă capul în două. Hong Qiu n-avu timp să priceapă ce se petrece înainte de a fi şi ea lovită de un glonţ care îi izbi maxilarul şi fu deviat în jos şi i se înfipse în şira spinării. Zgomotele puternice făcură animalele să-şi ridice capetele pentru câteva clipe ca să asculte. După aceea îşi reluară adăparea.

Ya Ru şi Lin Xin se apropiară de jeep, îşi folosiră forţa combinată ca să-l răstoarne şi îl trimiseră rostogolindu-se de-a lungul pantei abrupte. Liu Xin turnă benzină peste jeep, se dădu într-o parte, apoi aruncă o cutie de chibrituri aprinsă înspre vehicul, care izbucni cu un tunet în flăcări. Animalele o luară la fugă din dreptul adăpătoarei.

Ya Ru aştepta pe locul din spate al jeepului lor. Garda lui de corp se urcă la volan şi se pregăti să pornească motorul. Ya Ru îl lovi cu putere pe Liu Xin cu o vergea de oţel. Continuă să-l lovească până ce Liu Xin rămase nemişcat, apoi împinse corpul omului în focul care continua să ardă cu vâlvătăi.

Ya Ru duse jeepul la adăpostul vegetaţiei dese şi aşteptă. După o jumătate de oră se întoarse în tabără şi dădu alarma în privinţa unui accident care se petrecuse la adăpătoare. Jeepul căzuse peste marginea crestei şi se rostogolise până la adăpătoare, unde luase foc. Sora lui şi şoferul muriseră amândoi. Când Liu Xin încercase să-i salveze, fusese şi el cuprins de flăcări.

Toţi cei care îl văzură pe Ya Ru în acea zi discutară despre cât de tulburat era. În acelaşi timp, oamenii păreau impresionaţi de stăpânirea de sine de care dădea dovadă. Ya Ru insistă asupra faptului că acel accident nu trebuia să

împiedice desfăşurarea treburilor lor importante. Ministrul Ke îşi exprimă condoleanțe şi negocierile continuară conform programului.

Cadavrele fură luate în saci de plastic negri şi duse la crematoriul din Harare. În ziare nu apăru nimic despre incident, nici în Mozambic, nici în Zimbabwe. Familia lui Arturo, care locuia în oraşul Xai-Xai din sudul Mozambicului, primi o pensie de urmaş. Pensia permitea tuturor celor şase copii ai familiei să studieze la şcoală şi soției victimei, Emilda, să-şi cumpere o casă şi o maşină nouă.

Când se întoarse la Beijing cu restul delegației, Ya Ru ducea cu el două urne cu cenuşă umană. Într-una din primele seri după sosirea acasă, ieşi pe terasa imensă de deasupra oraşului şi lăsă cenuşa din urne să plutească în întuneric.

Deja începea să-i fie dor de sora lui şi de conversațiile lor. În acelaşi timp, ştia că făcuse ceva absolut esențial.

Ma Li acceptă vestea într-o tăcere neîncrezătoare. În străfundurile sufletului ei nu crezu nici o clipă povestea legată de accidentul de maşină.

31

Pe masă era o orhidee albă. Ya Ru îşi plimbă un deget peste petalele moi.

Se întâmpla dimineața devreme, la o lună după întoarcerea din Africa. Pe masă, în fața lui, se găseau planurile unei case pe care el decisese să o construiască la marginea plajei de lângă oraşul Quelimane din Mozambic. Ca bonus pentru marile afaceri convenite de cele două țări şi la un preț avantajos, Ya Ru reuşise să cumpere o zonă mare de plajă virgină. Pe termen lung intenționa să construiască acolo o stațiune estivală exclusivistă pentru

chinezii bogați care începeau în număr tot mai mare să se aventureze în excursii în restul lumii.

Ya Ru se urcase pe o dună înaltă de nisip, privind la apele Oceanului Indian. Se întâmpla în aceeaşi zi în care muriseră Hong Qiu şi Liu Xin. Alături de el se găseau guvernatorul provinciei Zambezi şi un arhitect sud-african care fusese chemat special pentru proiect. Brusc, guvernatorul arătase înspre reciful aflat cel mai departe de țărm. O balenă se odihnea acolo, aruncând jeturi de apă în aer. Bărbatul îi explicase că nu era deloc ceva neobişnuit ca balenele să apară de-a lungul acelei porțiuni de coastă.

— Dar cum e cu aisbergurile? murmurase Ya Ru. A plutit vreodată în derivă vreo bucată de gheață din Antarctica tocmai până aici?

— Există o legendă, răspunsese guvernatorul. Cu multe generații în urmă, chiar înainte ca primii albi – marinarii portughezi – să debarce pe țărmurile noastre, se spune că de pe această coastă a fost zărit un aisberg. Oamenii care s-au urcat în bărcile lor ca să investigheze apariția au fost înspăimântați de frigul răspândit de gheață. Mai târziu, când albii au venit la țărm de pe navele lor mari, oamenii au început să creadă că aisbergul fusese un avertisment al evenimentelor care aveau să se întâmple. Albii erau de aceeaşi culoare cu aisbergul, iar gândurile şi acțiunile lor, la fel de reci şi de dure. Nimeni nu ştie dacă legenda e adevărată sau nu.

— Vreau să construiesc aici, spusese Ya Ru. Pe plaja asta nu vor apărea niciodată aisberguri galbene.

După o zi de măsurători frenetice, o suprafață mare de teren fusese marcată şi transferată pe numele uneia dintre firmele lui Ya Ru. Prețul plătit pentru teren şi pentru plajă fusese mai degrabă simbolic. Pentru o sumă asemănătoare, Ya Ru cumpărase şi aprobările din partea guvernatorului şi a celor mai importante oficialități pentru a obține

documentele de ratificare a afacerii şi toate avizele de construcţie necesare fără nici o întârziere. Instrucţiunile pe care le lăsase arhitectului sud-african aveau deja drept rezultat un set de planuri şi o schiţă colorată a modului în care avea să arate palatul lui, cu două piscine cu apă pompată direct din ocean şi înconjurat de palmieri şi o cascadă artificială. Clădirea urma să aibă unsprezece camere, plus un dormitor cu un acoperiş rabatabil care putea aluneca pe suporţi pentru a lăsa să se vadă cerul înstelat. Guvernatorul promisese să aibă grijă ca proprietatea izolată a lui Ya Ru să se bucure numaidecât de tot ce era nevoie în materie de electricitate şi cabluri de telecomunicaţii.

Acum, în vreme ce şedea şi contempla viitoarea lui casă africană, Ya Ru hotărî să aranjeze una dintre camere pentru Hong Qiu. Ya Ru dorea să onoreze amintirea ei. Avea să mobileze încăperea cu un pat pregătit pentru un oaspete care nu avea să vină niciodată acolo. Indiferent de ceea ce se petrecuse, ea avea să rămână un membru al familiei.

Sună telefonul. Ya Ru se încruntă. Cine ar fi dorit să vorbească cu el atât de devreme? Ridică receptorul.

— Sunt aici doi oameni de la serviciile de securitate.

— Ce vor?

— Sunt oficiali de rang înalt de la Secţia de Informaţii Speciale. Spun că e o urgenţă.

— Dă-le drumul exact peste zece minute.

Ya Ru lăsă receptorul în furcă. Îşi ţinu respiraţia. Cei de la SIS aveau de a face doar cu chestiuni care implicau oameni din fruntea guvernului sau, ca în cazul lui Ya Ru, oameni care trăiau între centrele de putere politică şi economică – constructorii moderni de poduri aleşi de Deng pentru a dobândi o importanţă crucială în dezvoltarea ţării.

Oare ce doreau? Ya Ru se duse la fereastră şi privi oraşul în ceaţa dimineţii. Să fi avut de-a face cu moartea lui

Hong Qiu? Se gândi la toți dușmanii cunoscuți și necunoscuți pe care îi avea. Încerca vreunul dintre ei să exploateze moartea lui Hong Qiu pentru a-i distruge lui reputația și renumele? Sau era vorba de ceva ce trecuse cu vederea, în ciuda tuturor măsurilor de precauție pe care și le lua? Aflase că Hong Qiu luase legătura cu un procuror, dar acesta aparținea unei cu totul alte autorități statale.

Evident că Hong Qiu ar fi putut discuta și cu alți oameni de care el n-avea habar.

Nu se putea gândi la nici o explicație în minte. Nu avea altceva de făcut decât să asculte ce aveau oamenii de spus.

După trecerea celor zece minute, vârî planurile într-un sertar și se așeză la birou. Cei doi bărbați pe care doamna Shen îi introduse în încăpere erau trecuți de șaizeci de ani. Acest fapt spori disconfortul lui Ya Ru. De obicei, ofițerii trimiși la el erau mai tineri. Vârsta celor doi arăta că oamenii de acum erau experimentați și că doreau să discute ceva foarte serios.

Ya Ru se ridică, se înclină și îi invită să ia loc. Nu le ceru numele, căci știa prea bine că doamna Shen le verificase cu mare atenție actele de identitate.

Cei doi se așezară pe niște fotolii din jurul unei mese joase aflate în fața ferestrei. Ya Ru le oferi ceai, dar cei doi îl refuzară.

Vorbi individul care părea cel mai vârstnic. Ya Ru detectă un accent inconfundabil de Shanghai.

— Am primit informații, rosti omul. Nu putem dezvălui de unde provin aceste informații, dar sunt atât de detaliate că nu le putem ignora. Instrucțiunile noastre sunt mai stricte în ultima vreme atunci când avem de a face cu crime împotriva statului și a constituției.

— M-am implicat în acțiuni puternice împotriva corupției, replică Ya Ru. Nu pricep de ce sunteți aici.

— Am primit informații care sugerează faptul că firmele dumneavoastră de construcții se bucură de avantaje prin folosirea de metode interzise.

— Metode interzise?

— Schimburi interzise de favoruri.

— Cu alte cuvinte, mită şi corupție? Prin luare de mită?

— Am primit informații foarte detaliate. Suntem îngrijorați.

— Deci ați venit aici la o asemenea oră atât de matinală ca să îmi spuneți că anchetați nereguli în activitatea companiilor mele?

— Am prefera să spunem că vă informăm asupra suspiciunilor.

— Ca să mă avertizați?

— Dacă vreți.

Ya Ru înțelese. Era un om cu prieteni influenți, chiar şi în rândul autorității statale anticorupție. Ca atare, i se acorda un avantaj la pornire. Ca să şteargă urmele, să se descotorosească de dovezi sau să pretindă explicații dacă nu era implicat personal în cele ce se petrecea.

Se gândi la glonțul primit recent în ceafa de Shen Weixian. Avea impresia că cei doi bărbați îmbrăcați în cenuşiu din fața lui răspândeau un soi de boare înghețată, aşa cum făcuse, conform legendei, aisbergul din Africa.

Ya Ru se întrebă din nou dacă nu cumva fusese neglijent. Poate că în cine ştie ce ocazie se simțise prea sigur pe el şi îşi permisese să se lase purtat de aroganța lui. Dacă aşa stăteau lucrurile, făcuse o greşeală. Astfel de greşeli sunt întotdeauna pedepsite.

— Trebuie să aflu mai multe, zise el. Ce îmi spuneți este prea vag, prea general.

— Instrucțiunile primite nu ne permit să dezvăluim mai mult.

— Acuzațiile, chiar şi anonime, trebuie să provină de undeva.

— Nu putem răspunde nici la asta.

Ya Ru se întrebă câteva clipe dacă nu era posibil să-i plătească pe cei doi indivizi ca să-i ofere mai multe informații. Nu îndrăzni să-şi asume un asemenea risc. Unul din ei, sau poate amândoi, puteau avea microfoane ascunse care înregistrau discuția. Evident, mai exista şansa ca ei să fie cinstiți şi să nu aibă un preț propriu – spre deosebire de atâția oficiali guvernamentali.

— Aceste acuzații vagi sunt complet nefondate, zise Ya Ru. Vă sunt recunoscător pentru că am aflat de zvonurile care în mod evident circulă în legătură cu mine şi cu firmele mele. Însă anonimatul constituie adesea o sursă de fals, invidie şi insinuări mincinoase. Eu, unul, mă asigur ca firmele mele să se afle mai presus de orice posibilă culpă. Am încredere în guvern şi în partid şi nu ezit nici o secundă să susțin că dețin suficient control ca să ştiu că directorii mei îmi urmează directivele. Evident, nu pot pretinde că nu există nici un fel de nereguli minore; am în subordine mai bine de treizeci de mii de angajați.

Ya Ru se ridică, dând de înțeles că, din punctul lui de vedere, întrevederea luase sfârşit. Cei doi bărbați se înclinară şi părăsiră încăperea. După plecarea lor, o sună imediat pe doamna Shen.

— Găseşte-l pe cel care se ocupă de securitatea mea şi spune-i să afle cine sunt cei doi indivizi care au venit la mine, ordonă el. Află cine sunt şefii lor. Apoi convoacă-i pe cei nouă directori ai mei în şedință peste trei zile. Toată lumea este obligată să participe şi nu se admit scuze. Cine nu apare acolo va fi concediat pe loc. Chestia asta trebuie rezolvată.

Ya Ru era furios. Ce făcea el nu era diferit de ceea ce făceau toți ceilalți. Indivizii precum Shen Weixian mergeau

adesea prea departe. În plus, omul fusese nepoliticos cu oficialitățile statului care îi pavau drumul înainte. Fusese un țap ispăşitor perfect şi nimeni nu avea să-i simtă vreodată lipsa.

Ya Ru lucră intens timp de câteva ore la un plan pentru ceea ce urma să facă în viitorul imediat şi medită asupra persoanei din cadrul echipei lui manageriale care ar fi putut deschide cutia cu secrete ca să ofere informații despre afacerile lui necurate şi despre înțelegerile secrete.

Trei zile mai târziu, directorii lui Ya Ru se adunară la un hotel din Beijing. Ya Ru alesese cu grijă locația. Obişnuia să convoace acolo o şedință o dată pe an ca să concedieze pe câte unul dintre directori pentru a demonstra că nimeni nu era în siguranță. Grupul de oameni se strânse în sala de conferințe la puțin timp după ora zece dimineața. Erau cu toții palizi. Nici unul nu fusese informat exact asupra mottoului şedinței. Ya Ru îi ținu în aşteptare mai bine de o oră înainte de a-şi face apariția. Strategia lui era simplă. Mai întâi le confiscă telefoanele mobile, ca să nu poată comunica între ei sau cu lumea exterioară, apoi îi dădu afară din încăpere. Fiecare dintre directori se văzu obligat să aştepte într-o cămăruță, împreună cu un om de la forțele de securitate, convocat de doamna Shen. Apoi Ya Ru se apucă să-i interogheze pe rând, informându-i fără menajamente despre ceea ce aflase cu câteva zile înainte. Ce aveau oamenii de spus? Vreo explicație? Exista ceva ce Ya Ru ar fi trebuit să ştie? Le studie chipurile cu mare atenție şi încercă să detecteze dacă vreunul dintre ei părea să fi pregătit dinainte ce să spună. Dacă descoperea o asemenea persoană, atunci Ya Ru putea fi sigur că descoperea şi sursa scurgerii de informații.

Însă toți directorii manifestară în aceeaşi măsură surprindere şi indignare. La sfârşitul zilei, Ya Ru fu obligat

să tragă concluzia că nu dăduse peste nici un vinovat. Îi lăsă pe directori să plece fără să concedieze pe nimeni. Însă cu toții primiră instrucțiuni stricte de a cerceta securitatea în cadrul firmelor de care se ocupau.

Își dădu seama că urmase o pistă falsă abia câteva zile mai târziu, când doamna Shen îi raportă ce descoperiseră oamenii lui despre indivizii de la securitatea statului care îl vizitaseră. Când secretara intră la el, Ya Ru studia iarăși planurile casei din Africa. O invită să ia loc și ajustă lumina lămpii de birou astfel ca fața lui să rămână în umbră. Îi plăcea să asculte vocea ei. Indiferent ce îi spunea, că era vorba de un raport financiar sau de sinteza unor noi directive lansate de vreo autoritate guvernamentală, Ya Ru avea mereu senzația că ea îi spunea o poveste. Ceva din vocea ei îi amintea de copilăria de care uitase de mult sau de care fusese văduvit – încă nu se hotărâse care era adevărul.

— Într-un fel sau altul totul pare legat de răposata dumneavoastră soră, Hong Qiu. Ea a păstrat legături strânse cu câțiva oameni de la vârful Biroului Securității de Stat. Numele ei apare permanent de câte ori încercăm să legăm oamenii care au venit în vizită la noi acum câteva zile de alții care stau în umbră. Credem că informațiile au început să circule cu foarte puțin timp înainte ca ea să-și piardă într-un mod atât de tragic viața. Cu toate astea, cineva de la cel mai înalt nivel pare să le fi acordat credibilitate.

Ya Ru observă ezitarea doamnei Shen.

— Ce nu îmi spui?

— Nu sunt sigură.

— Nimic nu e sigur. A autorizat cineva de la nivelul cel mai de sus investigarea activităților mele?

— Nu pot spune dacă e adevărat sau nu, dar umblă zvonul că oamenii de la vârf nu sunt mulțumiți de rezultatul sentinței date lui Shen Weixian.

Ya Ru simți un fior pe şira spinării. Înțelese implicațiile înainte ca doamna Shen să mai adauge ceva.

— Un alt țap ispăşitor? Vor să condamne un alt bogătaş ca să demonstreze că avem de-a face cu o campanie şi nu doar cu un semnal că încep să-şi piardă răbdarea?

Doamna Shen încuviință. Ya Ru se ascunse şi mai mult în umbră.

— Altceva?

— Nu.

— Poți pleca.

Doamna Shen părăsi încăperea. Ya Ru nu se mişcă din loc. Se forță să gândească, deşi cel mai mult ar fi vrut să o ia la goană.

Când luase dificila decizie de a o ucide pe Hong Qiu şi de a pune în practică acest lucru în Africa, fusese convins că ea îi era încă loială. Evident, aveau opinii diferite şi adesea se certau. Chiar în acea încăpere, cu ocazia zilei lui, îl acuzase că ia mită.

Atunci îşi dăduse el seama că, mai devreme sau mai târziu, Hong Qiu avea să-i creeze mari probleme. Acum îşi dădu seama că ar fi trebuit să acționeze mai devreme. Hong Qiu îl abandonase deja.

Ya Ru scutură lent din cap. Acum îşi dădea seama de ceva la care nu se gândise până atunci. Hong Qiu fusese pregătită să-i facă acelaşi lucru pe care el i-l făcuse ei. Nu intenționase să folosească ea însăşi o armă – Hong Qiu prefera să procedeze prin intermediul legilor. Dar dacă Ya Ru ar fi fost condamnat la moarte, ea s-ar fi numărat printre cei care ar fi susținut că măsura era corectă.

Ya Ru se gândi la prietenul lui Lai Changxing, care cu câțiva ani înainte fusese obligat să fugă din țară într-o

dimineață, când poliția se apucase să-i cerceteze simultan toate firmele. Omul reuşise să se salveze pe sine şi să-şi salveze familia doar pentru că deținea un avion particular gata de decolare în orice clipă. Lai zburase în Canada, care nu avea un acord de extrădare încheiat cu China. Era fiul unui țăran care îşi construise singur o carieră uluitoare după ce Deng crease o piață liberă în China. Începuse prin săparea de puțuri, dar ulterior devenise contrabandist şi investise tot ce câştigase în firme care în decurs de câțiva ani îi aduseseră o avere fabuloasă. Ya Ru îl vizitase odată la Reşedința Roşie pe care şi-o construise în districtul lui natal din Xiamen. Totodată, Lai îşi asumase responsabilități sociale majore prin construirea de case bătrânilor şi ridicarea de şcoli. Chiar şi atunci, Ya Ru fusese bulversat de opulența şi aroganța lui Lai Changxing şi îşi avertizase prietenul că era în pericol mare de a se prăbuşi. Petrecuseră o seară întreagă discutând despre invidia resimțită de mulți oameni față de noii capitalişti, a Doua Dinastie, aşa cum le spunea Lai cu ironie – dar doar atunci când vorbea în particular cu oameni de încredere.

Ya Ru nu fusese surprins atunci când giganticul castel din cărți de joc se prăbuşise şi Lai fusese forțat să fugă din țară. După fuga lui fuseseră executați mai mulți dintre cei implicați în afacerile lui. Alții – numărându-se cu sutele – fuseseră trimişi la închisoare. În acelaşi timp însă, Lai fusese socotit în districtul lui natal şi sărac drept un om plin de generozitate. Lăsa averi întregi şoferilor de taxi sub formă de bacşişuri sau oferea cadouri generoase familiilor împovărate de greutăți, al căror nume nici măcar nu-l ştia, fără să facă toate astea dintr-un motiv evident. Ya Ru mai ştia că Lai îşi scria acum memoriile – fapt care îngrijora multe oficialități de rang înalt şi mulți politicieni din China. Lai cunoştea multe adevăruri şi, cum acum locuia în Canada, nimeni nu îl putea cenzura.

Dar Ya Ru nu avea nici o intenție să fugă din țară.

În mintea lui începu să prindă contur o altă idee. Prietena lui Hong Qiu, Ma Li, făcuse şi ea parte din delegația care vizitase Africa. Ya Ru ştia că cele două femei obişnuiau să converseze îndelung. Mai mult, Hong Qiu obişnuia mereu să scrie scrisori.

Poate că Ma Li se găsea în posesia vreunei scrisori incriminatorii scrise de Hong Qiu? O scrisoare pe care Ma Li să o fi dat anumitor oameni care, la rândul lor, informaseră serviciile de securitate ale statului?

Trei zile mai târziu, când Beijingul era cuprins de o furtună severă de nisip tipică pentru perioada de iarnă, Ya Ru se duse la biroul lui Ma Li, aflat nu departe de Ritan Gongyuan, parcul Zeului Soare. Ma Li lucra în cadrul unui departament guvernamental consacrat analizelor financiare şi nu avea o poziție suficient de înaltă ca să-i creeze probleme serioase. Doamna Shen şi asistentele ei o cercetaseră pe Ma Li şi nu descoperiseră legături ale femeii cu cercurile interioare de putere din guvern şi din partid. Ma Li avea doi copii. Soțul ei actual era un birocrat lipsit de importanță. Cum primul ei soț murise în războiul cu vietnamezii din anii 1970, nimeni nu se opusese ideii ca ea să se recăsătorească şi să mai facă un copil. Amândoi copiii erau acum pe picioarele lor: fiica era consilier educațional la un colegiu de instruire a profesorilor, iar fiul, chirurg la un spital din Shanghai. Nici unul din ei nu dispunea de contacte care să-l îngrijoreze pe Ya Ru. Însă Ya Ru avusese grijă să nu uite că Ma Li avea doi nepoți cărora le dedica o mare parte din timpul ei.

Doamna Shen fixă o întâlnire cu Ma Li. Nu menționase motivul întâlnirii, ci doar că era o urgență şi avea probabil legătură cu vizita în Africa. „Asta ar trebui s-o îngrijoreze puțin”, îşi zise Ya Ru în vreme ce şedea pe canapeaua din

spate a maşinii, privind oraşul pe care îl străbăteau. Cum avea timp la dispoziție, ceruse şoferului să facă un ocol pe la câteva dintre şantierele de construcții unde avea interese financiare. Principala lui prioritate o constituiau Jocurile Olimpice. Unul dintre marile contracte ale lui Ya Ru prevedea demolarea unei zone rezidențiale care trebuia curățată în vederea construirii de şosele de acces către noile arene sportive. Ya Ru se aştepta să câştige miliarde, chiar şi după ce se despărțea de banii mulți pe care trebuia să-i plătească funcționarilor civili şi politicienilor.

Maşina trase în fața unei clădiri banale, unde lucra Ma Li. Femeia îl aştepta pe scări.

— Ma Li, zise Ya Ru. Faptul că te văd mă face să cred că excursia noastră în Africa, sfârşită cu asemenea tragedie cumplită, s-a petrecut cu multă vreme în urmă.

— Mă gândesc la draga mea prietenă Hong Qiu zilnic, replică Ma Li. Dar mi-am permis să las Africa să se scufunde în trecut. Nu mă voi întoarce niciodată acolo.

— După cum ştii, zilnic semnăm contracte noi cu multe țări de pe continentul african. Construim poduri care vor dura multă vreme.

În timp ce vorbeau, parcurseră un coridor pustiu până la biroul lui Ma Li, ale cărui ferestre dădeau înspre o grădiniță înconjurată de ziduri înalte. În mijlocul acesteia se afla o fântână arteziană care fusese închisă pe perioada iernii.

Ma Li îşi închise telefonul şi îl servi cu ceai. Ya Ru auzi pe cineva râzând în depărtare.

— A căuta adevărul e ca şi cum te-ai uita la un melc care urmăreşte alt melc, zise Ya Ru, gânditor. Se deplasează lent, dar cu insistență.

Ya Ru o privi drept în ochi, dar Ma Li nu-i evită privirea.

— Circulă nişte zvonuri care nu-mi plac deloc, continuă Ya Ru. Zvonuri despre firmele mele şi despre caracterul meu. Mă întreb de unde provin. Trebuie să întreb cine ar dori să-mi facă rău. Nu gloata obişnuită care mă invidiază, ci altcineva, cu motive pe care nu le pricep.

— De ce aş dori eu să-ți stric reputația?

— Nu la asta mă refer. Întrebarea mea este alta. Cine ştie, cine dispune de această informație, cine răspândeşte zvonurile?

— Viețile noastre sunt complet diferite. Eu sunt funcționar public; tu faci afaceri mari despre care citim în ziare. Prin comparație cu viața mea neînsemnată, tu duci o viață pe care nici nu mi-o pot imagina.

— Dar o cunoşteai pe Hong Qiu, zise Ya Ru. Sora mea, care era foarte apropiată de tine. După ce nu v-ați mai văzut de secole, tu şi cu ea v-ați întâlnit în Africa. Ați discutat mult, iar ea te-a vizitat în mare grabă într-o dimineață. Când m-am întors în China, au început şi zvonurile să se răspândească.

Ma Li se făcu palidă.

— Mă acuzi că te defăimez în public?

— Trebuie să înțelegi, şi sunt sigur că o faci, că în situația mea n-aş spune aşa ceva fără să fi făcut nişte cercetări înainte. Am eliminat o posibilitate după alta. În cele din urmă am rămas cu o singură explicație. Şi cu o singură persoană.

— Eu?

— Nu chiar, nu.

— Te referi la Hong Qiu? Sora ta?

— Nu-i nici un secret că nu eram de acord în chestiuni fundamentale legate de viitorul Chinei: evoluții politice, economie, viziunile noastre despre istorie.

— Dar erați duşmani?

— Duşmănia se poate dezvolta în timp foarte îndelungat, aproape invizibil, aşa cum se ridică încet pământul din mare. Dintr-odată descoperi că ai un duşman despre care nu ştiai nimic.

— Îmi vine greu să cred că Hong Qiu ar fi folosit anonime ca armă. Nu era genul acesta de persoană.

— Ştiu. De aceea te întreb pe tine. Despre ce aţi discutat voi două?

Ma Li nu răspunse. Ya Ru continuă fără a-i da un răgaz de gândire:

— Poate că e vorba de o scrisoare, rosti el încet. Poate că în acea dimineaţă ţi-a dat o scrisoare. Am dreptate? O scrisoare? Sau un soi de document? Trebuie să aflu ce ţi-a spus şi ce ţi-a dat.

— A fost ca şi cum ar fi simţit că are să moară, răspunse Ma Li. M-am gândit mult la asta, dar nu înţeleg intensitatea grijilor care trebuie să o fi măcinat. Mi-a cerut doar să am grijă ca trupul ei să fie incinerat după moarte. Dorea să-i fie împrăştiată cenuşa peste Longtanhu Gongyuan, lăculeţul din parc. Totodată, mi-a mai cerut să am grijă de bunurile ei, de cărţile ei, să-i dăruiesc de pomană hainele şi să-i golesc casa.

— Nimic altceva?

— Nu.

— A spus sau a scris ceva anume?

— A fost o scrisoare. Am memorat-o. Apoi am ars-o.

— Deci a fost doar o scrisoare scurtă?

— Da.

— De ce ai ars-o? Puteai să o socoteşti ca pe un testament.

— Mi-a zis că nimeni nu va pune la îndoială ce spun eu.

Ya Ru continuă să-i observe chipul în vreme ce reflecta la cele auzite.

— Nu ți-a mai dat şi vreo altă scrisoare?

— Ce fel de scrisoare?

— Poate că o scrisoare pe care n-ai ars-o. Dar pe care să o fi înmânat altcuiva?

— Am primit o scrisoare. Îmi era adresată. Am ars-o. Asta-i tot.

— N-ar fi deloc bine dacă nu mi-ai spus adevărul.

— De ce aş mințI?

Ya Ru îşi desfăcu brațele.

— De ce mint oamenii în general? De ce dispunem de abilitatea asta? Pentru că în anume circumstanțe ne aduce nişte avantaje. Minciunile şi adevărul sunt arme, Ma Li, pe care cei talentați ştiu cum să le folosească, aşa cum alți oameni sunt îndemânatici la mânuirea sabiei.

Continua să o sfredelească cu privirea, dar ea nu se clinti.

— Nimic altceva? Nu mai vrei să-mi spui nimic?

— Nu. Nimic.

— Îți dai seama, evident, că mai devreme sau mai târziu o să aflu tot ce vreau să aflu?

— Da.

Ya Ru dădu gânditor din cap.

— Eşti o ființă bună, Ma Li. La fel sunt şi eu. Dar pot deveni extrem de rău şi de crud dacă cineva nu e onest față de mine.

— Nu există nimic de care să nu-ți fi spus.

— Bine. Ai doi nepoți, Ma Li. Îi iubeşti mai mult ca orice altceva în lume.

Observă tresărirea ei.

— Mă amenințI?

— Deloc. Îți ofer doar ocazia de a-mi spune adevărul.

— Ți-am spus totul. Hong Qiu mi-a dezvăluit temerile pe care le avea privind evoluțiile din China. Dar fără amenințări şi fără zvonuri.

— Atunci te cred.

— Mă sperii, Ya Ru. Chiar merit aşa ceva?

— Nu eu te-am speriat. Hong Qiu a făcut asta, cu scrisoarea ei secretă. Vorbeşte cu sufletul ei despre asta. Cere-i să te elibereze de grijile pe care le ai.

Ya Ru se ridică. Ma Li îl conduse până în stradă. El îi strânse mâna, apoi se urcă în maşină. Ma Li se întoarse în birou şi se apucă imediat să vomite în chiuvetă.

După aceea se aşează la birou şi memoră cuvânt cu cuvânt scrisoarea primită de la Hong Qiu, care zăcea ascunsă într-unul din sertare.

„Era furioasă când a murit, îşi zise Ma Li. Indiferent cum s-a întâmplat asta. Nimeni nu a reuşit încă să-mi ofere o explicaţie satisfăcătoare despre modul în care s-a petrecut accidentul de maşină."

În acea seară, înainte de a pleca de la serviciu, rupse scrisoarea în bucăţele pe care le aruncă în toaletă şi trase apa după ele.

Ya Ru îşi petrecu seara într-unul dintre cluburile lui din cartierul de distracţii al Beijingului, Sanlitun. Într-o încăpere dosnică se relaxă pe un pat şi îi permise lui Li Wu, una dintre animatoare, să-i maseze ceafa şi gâtul. Erau de aceeaşi vârstă şi pe vremuri fuseseră amanţi. Ea continua să aparţină micului grup de oameni în care Ya Ru avea încredere. Oricum, Ya Ru era foarte precaut, aşa că nu-i mărturisise niciodată acest lucru fostei iubite. Însă ştia că ea era o fiinţă loială.

Li Wu îl masa întotdeauna goală. Prin pereţi se auzea, înfundat, muzica din clubul de noapte. În încăperea cu tapet roşu lumina era difuză.

Ya Ru parcurse din nou în minte conversaţia pe care o avusese cu Ma Li. „Totul a început cu Hong Qiu, îşi zise el. A

fost o mare eroare din partea mea să mă încred atâta vreme în loialitatea ei față de familie."

Li continua să-i maseze spatele. Brusc, el o prinse de mână şi se ridică.

— Te-am lovit?

— Trebuie să rămân singur, Li. O să te strig când am nevoie iarăşi de tine.

Femeia părăsi încăperea. Ya Ru se înfăşură într-un cearşaf. Se întrebă dacă nu cumva raționamentul lui fusese greşit. Poate că întrebarea-cheie nu consta în conținutul scrisorii pe care Hong Qiu i-o dăduse lui Ma Li.

„Dacă Hong Qiu a discutat cu cineva? se întrebă el. Cineva despre care a presupus că n-o să-mi fac niciodată griji."

Îşi aduse aminte ce-i spusese Chan Bing despre judecătoarea suedeză față de care manifestase interes Hong Qiu. Ce-ar fi împiedicat-o pe Hong Qiu să discute cu acea femeie? Să-i transmită informații confidențiale?

Ya Ru se întinse la loc pe pat. Îşi simțea ceafa deja mai puțin dureroasă după ce fusese masată de degetele experte ale lui Li.

A doua zi, de dimineață, îl sună pe Chan Bing. Intră direct în subiect.

— Ai spus ceva despre o judecătoare suedeză cu care sora mea a intrat în contact. Despre ce a fost vorba?

— Femeia se numeşte Birgitta Roslin. A fost tâlhărită, un incident de rutină. Am adus-o la sediu ca să identifice atacatorul. N-a recunoscut pe nimeni, dar în mod clar discutase cu Hong Qiu despre mai multe crime din Suedia despre care bănuia că au fost comise de un chinez.

Situația era mai rea decât crezuse Ya Ru şi posibil mai periculoasă decât orice acuzație de corupție. Ya Ru încheie politicos conversația.

Începu deja să se îmbărbăteze pentru o sarcină pe care trebuia să o ducă personal la îndeplinire, acum că Liu Xin nu mai era în preajmă.

Încă un lucru de terminat. Hong Qiu încă nu fusese înfrântă odată pentru totdeauna.

Chinatown, Londra

32

Ploua în dimineața de la începutul lunii mai când Birgitta Roslin îşi însoți familia în Copenhaga, unde trebuiau să prindă un zbor spre Madeira. După o lungă introspecție şi multe discuții cu Staffan, Birgitta hotărâse să nu plece alături de restul familiei în vacanță. Concediul medical pe care şi-l luase la începutul acelui an o punea în imposibilitatea de a cere alte zile libere. Pur şi simplu nu putea efectua călătoria.

Când ajunseră în Copenhaga turna cu găleata. Staffan, care beneficia de gratuitate pe căile ferate suedeze, ar fi preferat să ia trenul până la Kastrup, unde aşteptau copiii lor, dar Birgitta insistase să-l ducă la aeroport cu maşina. Îşi luă la revedere de la toți în terminalul de plecări, apoi se aşează la o cafenea şi urmări cu privirea mulțimile de oameni care îşi cărau bagajele şi visau la călătorii în țări îndepărtate.

Cu câteva zile înainte o sunase pe Karin Wiman şi îi spusese că avea să vină în Copenhaga. Deşi trecuseră câteva luni de la întoarcerea din Beijing, cele două încă nu găsiseră ocazia de a se revedea. Birgitta se afundase în muncă după ce fusese declarată aptă de lucru. Hans Mattsson o primise cu brațele deschise, îi pusese o vază cu flori pe birou şi îi pasase imediat un număr imens de cazuri.

În acel moment, la sfârşitul lui martie, se desfăşura o dezbatere aprinsă în ziarele locale din sudul Suediei despre timpii de aşteptare din tribunale, care deveniseră extrem de lungi. Potrivit colegilor Birgittei Roslin, Hans Mattsson, care nu putea fi nici pe departe socotit o fire războinică, nu reuşise să fie suficient de explicit atunci când informase despre situaţia disperată în care ajunseseră tribunalele din pricina Administraţiei Judiciare Naţionale şi mai ales a guvernului, care erau puse pe economii. În vreme ce colegii ei mârâiau nemulţumiţi de sarcinile care le căzuseră pe umeri, Birgitta se simţise extrem de bucuroasă că se întorsese la lucru taman în mijlocul scandalului. Stătea adesea în biroul ei până la ore atât de înaintate, încât Hans Mattsson, cu felul lui blând de a fi, o avertizase să nu exagereze ca să nu se îmbolnăvească din nou.

Aşa că ea şi Karin vorbiseră doar la telefon. Aranjaseră de două ori să se vadă, dar de ambele dăţi intervenise ceva. Oricum, acum, în această zi ploioasă în Copenhaga, Birgitta era liberă. Nu trebuia să apară în instanţă în acea zi şi avea să-şi petreacă noaptea acasă la Karin. Avea pozele din China în geantă şi aştepta cu un soi de nerăbdare copilărească să vadă la rândul ei fotografiile făcute de Karin.

Conveniseră să se întâlnească la prânz într-un restaurant aflat pe una dintre străduţele din apropiere de Strøget. Birgitta intenţionase să hălăduiască prin magazine, căutând o rochie pe care s-o poată purta la tribunal, dar ploaia torenţială transforma o astfel de activitate într-o corvoadă. Rămase la Kastrup până aproape de ora întâlnirii, când luă un taxi spre oraş, căci nu cunoştea prea bine locul. Când intră în restaurantul aglomerat, Karin îi făcu veselă cu mâna.

— Au decolat cu bine, sper?

— Te loveşte abia după ce pleacă. Evenimentele oribile care se pot petrece atunci când întreaga ta familie se găseşte într-un singur avion.

Karin scutură din cap.

— Nu se va întâmpla nimic, zise ea. Dacă vrei să călătoreşti în siguranţă, avionul este cel mai bun mijloc.

Mâncară, se uitară la poze şi îşi aduseră aminte de momente din călătoria lor. În vreme ce Karin vorbea, Birgitta se trezi gândindu-se pentru prima dată după atâta vreme la atacul căruia îi căzuse victimă. La Hong Qiu care apăruse brusc la masa ei. La poşeta furată care apoi fusese găsită. La ciudata şi înfricoşătoarea afacere în care se trezise implicată.

— Mă asculţi? întrebă Karin.

— Bineînţeles că te ascult. De ce întrebi?

— Nu pari să fii aici.

— Mă tot gândesc la familia mea care acum e acolo sus, pe cer.

Comandară cafea ca să încheie cum se cuvine masa. Karin propuse ca fiecare să bea un coniac în semn de protest faţă de vremea rece de primăvară.

— Bineînţeles că vom comanda câte un coniac.

Luară un taxi până acasă la Karin. Când ajunseră acolo, afară ploaia se opri şi norii începură să se împrăştie.

— Trebuie să-mi întind picioarele, rosti Birgitta. Petrec mult prea mult timp şezând la birou sau pe scaunul din instanţă.

Merseră de-a lungul plajei pustii, unde câţiva oameni în vârstă îşi plimbau câinii.

La un moment dat se opriră şi urmăriră un iaht care naviga spre nord.

— Nu crezi că a sosit vremea să îmi spui? întrebă Karin.

— Ce să îţi spun?

— Ce s-a petrecut cu adevărat în Beijing. Ştiu că adevărul a fost altul decât ceea ce mi-ai spus tu. Sau, cel puțin, nu mi-ai spus adevărul complet şi doar adevărul, aşa cum se spune la tribunal.

— Am fost atacată. Şi mi-a fost furată poşeta.

— Asta ştiu. Dar circumstanțele, Birgitta. Nu cred ce ai zis. Ceva lipseşte. Chiar dacă nu prea ne-am întâlnit în ultimii ani, te cunosc. Eu n-aş încerca niciodată să-ți spun un neadevăr. Sau să te prostesc, aşa cum spunea tata. Ştiu că ai vedea prin mine.

Vorbele ei o făcură pe Birgitta să simtă o imensă uşurare.

— Nici eu nu înțeleg, zise ea. Nu înțeleg de ce am ținut ascunsă jumătate din poveste. Poate pentru că tu erai prea ocupată cu Prima ta Dinastie. Poate pentru că n-am înțeles nici eu cu adevărat ce s-a întâmplat.

Continuară să se plimbe şi îşi dădură hainele jos la ivirea primelor raze calde de soare. Birgitta îi povesti despre fotografia făcută după camera de supraveghere din micul hotel din Hudiksvall şi despre încercarea ei de a da de bărbatul surprins în poză. Explică totul cu detalii precise, ca şi cum s-ar fi aflat în boxa martorilor, sub privirea scrutătoare a unui judecător.

— N-ai suflat nici o vorbă despre toate astea, zise Karin când Birgitta ajunse la momentul crucial.

Se răsuciseră deja pe călcâie şi începuseră plimbarea înapoi.

— Când ai plecat, eram speriată, zise Birgitta. Credeam că am să putrezesc undeva într-o temniță subterană. Iar după aceea poliția avea să spună pur şi simplu că am dispărut.

— Iau asta ca pe o lipsă de încredere în mine. Ar trebui să fiu furioasă pe tine.

Birgitta se opri şi se răsuci cu fața spre Karin.

— Nu ne cunoaştem chiar aşa de bine, rosti ea. Poate doar credem că da. Sau ne-am dori să fie aşa. Când eram tinere, relația noastră era diferită de cea de acum. Suntem prietene. Dar nu chiar aşa de apropiate. Poate că n-am fost niciodată.

Karin dădu din cap. Îşi continuară plimbarea de-a lungul plajei.

— Întotdeauna vrem să rămânem la fel, vrem ca totul să fie ca înainte, replică Karin. Pe măsură ce îmbătrânim însă, trebuie să evităm să cădem în sentimentalisme. Dacă prieteniile vor să reziste, trebuie să se lase mereu cercetate şi înnoite. Poate că iubirile vechi nu ruginesc niciodată. Dar prieteniile vechi o fac.

— Faptul că vorbim despre asta este un pas în direcția corectă. E ca şi cum am da jos rugina cu o perie de oțel.

— Şi ce s-a întâmplat apoi? Cum s-a sfârşit totul?

— M-am dus acasă. Poliția, sau cineva de la serviciile secrete, îmi percheziționase camera. Habar n-aveam ce credeau ei că găsesc acolo.

— Dar trebuie să te fi întrebat. Un jaf?

— Totul se leagă, evident, de fotografia de la hotelul din Hudiksvall. Cineva a încercat să mă împiedice să-l caut pe acel bărbat. Dar cred că Hong Qiu spunea adevărul. China nu doreşte ca vizitatorii străini să plece acasă şi să vorbească despre aşa-numitele incidente nefericite. Nu acum, când țara se pregăteşte de Jocurile Olimpice.

— O întreagă țară cu peste un miliard de locuitori care aşteaptă să-şi facă intrarea triumfală pe scena lumii. Ce idee remarcabilă.

— Sute de milioane de oameni, iubiții noştri țărani săraci, probabil că nici nu realizează ce înseamnă această Olimpiadă. Sau, poate, îşi dau seama că nimic nu se va schimba în bine pentru ei doar pentru că tinerii lumii se adună la Beijing pentru nişte jocuri.

— Îmi amintesc vag de ea – de femeia pe nume Hong Qiu. Era foarte frumoasă. Avea un aer evaziv şi părea foarte încordată.

— Se poate. Eu mi-o amintesc altfel. M-a ajutat.

— Servea oare la mai mulţi stăpâni?

— M-am gândit mult la asta. Nu ştiu. Dar probabil că ai dreptate.

Ieşiră de pe plajă în dreptul unui dig. Era aproape pustiu. O femeie şedea într-o barcă veche, din lemn, şi dădea la vâsle. Femeia le salută din cap cu un zâmbet şi rosti ceva într-un dialect pe care Karin nu-l înţelese.

Mai târziu băură cafea în camera de zi. Karin vorbi despre munca ei curentă, care implica studierea câtorva poeţi chinezi şi a operelor lor de la eliberarea din 1949 până în ziua de azi.

— Nu-mi pot dedica întreaga viaţă unor imperii care au murit de mult. Poemele reprezintă o schimbare plăcută.

Birgitta fu cât pe-aci să-şi dezvăluie micul secret despre versurile pe care le compusese pentru piese de muzică pop, dar se abţinu.

— Mulţi dintre ei au avut curaj, zise Karin. Mao şi ceilalţi din vârful piramidei politice tolerau extrem de rar criticile. Însă Mao îi tolera pe poeţi. Cred că se poate spune că făcea asta pentru că el însuşi scria poezie. Eu cred însă că ştia că artiştii puteau prezenta marea scenă politică din China într-o lumină nouă. Când alţi lideri politici voiau să pună botniţă artiştilor care scriau cuvinte nepotrivite sau pictau tablouri în nuanţe întunecate, Mao bătea întotdeauna din picior şi îi oprea. A făcut-o până în ultima clipă. Ce s-a întâmplat cu artiştii în timpul Revoluţiei Culturale a reprezentat evident responsabilitatea, dar nu şi intenţia lui. Chiar dacă ultima revoluţie pe care a pus-o în mişcare a avut nuanţe culturale, în esenţă a fost o mişcare politică. Când Mao şi-a dat seama că unii dintre rebelii

tineri mergeau prea departe, a apăsat frânele. Chiar dacă nu a putut exprima asta în atâtea cuvinte, cred că a regretat agitația stârnită în cursul acelor ani. Însă el ştia foarte bine că oricine vrea să mănânce omletă trebuie să spargă mai întâi ouă. Nu aşa se spune?

— Sau că revoluția nu a însemnat o invitație la ceai.

Izbucniră amândouă în râs.

— Ce crezi acum despre China? întrebă Birgitta. Ce se petrece acolo mai exact?

— Sunt convinsă că e un război în plină desfăşurare. În interiorul partidului, în interiorul țării. Partidul Comunist încearcă să demonstreze lumii, oamenilor ca tine şi ca mine, că e posibil să combini dezvoltarea economică cu un stat nedemocratic. Chiar dacă toți gânditorii liberali din Occident neagă asta, dictatura unui singur partid se poate împăca cu dezvoltarea economică. Iar acest lucru agită spirite în partea noastră de lume. De aceea se scrie şi se vorbeşte aşa de mult despre drepturile omului în China. Lipsa de libertăți şi de transparență, lipsa drepturilor omului atât de importante pentru valorile occidentale, toate au devenit ținta atacurilor vesticilor împotriva Chinei. Mi se pare o ipocrizie, de vreme ce partea noastră de lume este plină de țări – nu în ultimul rând Statele Unite şi Rusia – unde drepturile omului sunt zilnic încălcate. În plus, chinezii ştiu că vor să facem afaceri cu ei, cu orice preț. Ne-au citit foarte bine în secolul al nouăsprezecelea când am decis să-i etichetăm drept dependenți de opiu şi ne-am luat singuri dreptul de a face afaceri cu ei după regulile noastre. Chinezii au învățat lecțiile şi nu vor repeta greşelile noastre. Aşa văd eu lucrurile şi, evident, sunt conştientă că nu dețin nişte concluzii perfecte. Ceea ce se petrece are dimensiuni mult mai mari decât pot eu cuprinde. Nu putem aplica acestui stat modul nostru de a vedea lucrurile. Dar indiferent ce am crede despre toate astea, trebuie să respectăm ce se

întâmplă. Astăzi doar idioții mai pot crede că ceea ce se petrece acolo nu ne va afecta şi nouă viitorul. Dacă astăzi aş mai avea copii mici, aş angaja o doică chineză ca să mă asigur că învață limba chineză.

— Exact asta spune şi fiul meu.

— E un vizionar.

— Am fost copleşită de vizita în China, mărturisi Birgitta. Țara este atât de mare... Mă plimbam pe acolo cu senzația permanentă că m-aş putea pierde oricând. Şi nimeni nu ar întreba nimic despre un individ anume atunci când sunt atâția oameni în jur. Aş fi vrut să pot discuta mai multe cu Hong Qiu.

În acea seară mâncară, după care se afundară din nou în amintiri despre trecut. Birgitta simțea tot mai mult că nu vrea să mai piardă legătura cu Karin. Nu mai exista nimeni altcineva cu care să fi împărtăşit tinerețea ei, nimeni care să înțeleagă bine ce dorea ea să spună.

Stătură treze până la o oră înaintată, iar înainte de a se duce la culcare îşi promiseră să se vadă mai des pe viitor.

— Comite o infracțiune minoră de trafic în Helsingborg, propuse Birgitta. Nu recunoaşte nimic când poliția te va ancheta la locul faptei. Aşa vei ajunge în boxă. După ce îți dau eu sentința, mergem să luăm masa undeva.

— Îmi vine greu să mi te imaginez în instanță.

— Şi mie. Dar acolo îmi petrec cele mai multe zile.

A doua zi, Karin se duse împreună cu Birgitta la gara principală.

— Păi ar fi bine să mă întorc la poeții mei chinezi, zise Karin. Tu ce o să faci?

— O să-mi petrec după-amiaza citind despre câteva procese care mă aşteaptă. Te invidiez cu poeții tăi. Dar prefer să nu mă mai gândesc la asta.

Erau pe punctul de a se despărți, fiecare cu drumul ei, când Karin o prinse de braț pe Birgitta.

— Nu te-am întrebat deloc despre evenimentele din Hudiksvall. Ce se petrece acolo?

— Poliția e convinsă că, indiferent de alte opinii, bărbatul care s-a sinucis a comis crimele.

— Pe cont propriu? Atâția morți?

— Poate. Dar încă n-au reuşit să descopere şi un motiv.

— Nebunie?

— N-am crezut asta la momentul respectiv şi nu o cred nici acum.

— Păstrezi legătura cu poliția?

— Absolut deloc. Doar citesc ce se scrie în ziare.

Birgitta o urmări pe Karin cum se îndepărtează grăbită prin sala centrală a gării, apoi prinse un tren spre Kastrup, unde îşi găsi maşina în parcare, şi porni spre casă.

„Îmbătrânirea înseamnă un soi de retragere, gândi ea. Nu te mai arunci cu capul înainte. Ca în cazul conversațiilor dintre mine şi Karin. Încercăm amândouă să ne descoperim, să vedem cine suntem, atât acum, cât şi în trecut."

Sosi înapoi în Helsingborg pe la ora douăsprezece. Se duse direct la birou, unde citi un memorandum de la Administrația Judiciară Națională, după care îşi îndreptă atenția spre cele două cazuri pe care trebuia să le pregătească.

Se simți brusc fericită. Închise ochii şi inspiră profund. „Nimic nu e prea târziu, îşi zise ea. Acum am văzut Marele Zid Chinezesc. Mai sunt şi alte ziduri şi mai ales insule pe care vreau să le vizitez înainte ca viața mea să se încheie şi capacul coşciugului să fie lăsat peste mine. Ceva îmi spune că eu şi Staffan vom reuşi să depăşim situația în care ne aflăm."

Ajunse acasă la ora unsprezece seara şi începu imediat să se pregătească de culcare. Se auzi soneria de la intrare. Se încruntă, dar se duse să deschidă: nimeni. Ieşi şi privi în sus şi în jos de-a lungul străzii. O maşină trecu prin față,

dar în afară de asta totul era pustiu. Poarta era închisă. „Copii, îşi zise ea. Apasă butonul soneriei, după care o iau la fugă.”

Intră la loc în casă şi adormi înainte de miezul nopții. Se trezi la puțin timp după ora două fără să ştie exact ce o deranjase. Nu-şi amintea să fi visat ceva. Ascultă în întuneric fără să audă ceva. Tocmai voia să se întoarcă pe cealaltă parte şi să se culce la loc când se ridică brusc în capul oaselor. Aprinse veioza de pe noptieră şi ascultă. Se dădu jos din pat şi deschise uşa spre coridor. Nu auzi nimic. Îşi puse halatul pe ea şi coborî scara. Toate ferestrele şi uşile erau închise. Se opri la o fereastră dinspre stradă şi dădu draperia la o parte. Crezu că zăreşte o umbră care aleargă pe trotuar, dar dădu imediat vina pe imaginația ei bogată. Nu se temuse niciodată de întuneric. Poate că se trezise de foame. După un sandvici şi un pahar de apă se întoarse în pat şi curând adormi la loc.

De dimineață, când să-şi ia geanta diplomat, avu senzația că în biroul ei fusese cineva. Era acelaşi gen de senzație pe care o încercase în legătură cu valiza din camera de hotel din Beijing. Cu o seară în urmă, la culcare, îşi pusese toate documentele în geantă. Acum marginile de la mai multe documente ieşeau în afară.

Deşi se grăbea, verifică pivnița. Nu lipsea nimic; nu fusese atins nimic. „Imaginația mea o ia razna, îşi spuse ea. Mi-a fost de ajuns cât am suferit de mania persecuției în Beijing – n-am nevoie de acelaşi lucru aici, în Helsingborg.”

Birgitta Roslin încuie uşa de la intrare şi coborî pe jos dealul către oraş şi către tribunalul districtual. Când ajunse, se duse la biroul ei, îşi închise telefonul, se lăsă pe spătarul scaunului cu ochii închişi şi se gândi la cazul care o aştepta, despre o bandă de vietnamezi acuzați de contrabandă cu țigări. Revăzu cele mai importante părți ale cazului împotriva celor doi frați Twan, care duseseră la

arestarea lor de trei ori înainte de a fi acuzați. Acum îi aştepta cu procesul şi condamnarea. În cursul anchetei fuseseră arestați alți doi vietnamezi, Dang şi Phan.

Birgitta Roslin era mulțumită că în sala ei de judecată acuzarea era reprezentată de procurorul Palm. Era un bărbat de vârstă mijlocie, care îşi lua în serios îndatoririle profesionale. Pe baza materialelor la care Birgitta avusese acces, Palm insistase asupra unei anchete amănunțite a poliției, un lucru care nu se întâmpla mereu.

Când ceasul arată ora zece, Birgitta intră în sala de judecată şi se aşează pe scaunul ei. Grefierii şi asesorii curții erau deja la locul lor. Zona rezervată publicului era arhiplină. La datorie se găseau atât ofițeri de poliție, cât şi paznici de securitate. Tuturor celor prezenți li se ceruse să treacă prin detectoarele de metale. Birgitta deschise procedurile, îşi însemnă nume, verifică prezența tuturor celor implicați în proces, apoi dădu cuvântul procurorului. Palm vorbi rar şi clar, adresând din când în când remarcile sale publicului prezent. Acolo se găsea şi un număr mare de vietnamezi, cei mai mulți foarte tineri. Birgitta Roslin recunoscu şi jurnalişti şi un grafician care lucra pentru mai multe ziare naționale. Acelaşi artist îi făcuse şi ei o schiță de portret, pe care Birgitta o decupase din ziar. Pusese desenul într-un sertar al biroului, căci nu avea nici un chef ca vizitatorii ei să o considere vanitoasă.

Era o zi grea. Deşi ancheta poliției evidențiase modul de comitere a infracțiunilor, cei patru acuzați începură să se învinuiască reciproc. Doi vorbeau suedeză, dar frații Than aveau nevoie de translator. Roslin se văzu obligată să sublinieze de câteva ori că traducerea nu era suficient de clară — ajunse chiar să se întrebe dacă translatoarea înțelegea ce spuneau cei doi frați. În acelaşi timp, se văzu nevoită să ceară unora dintre oamenii din public să păstreze

tăcerea şi ameninţă să-i dea afară din sală dacă aceştia nu se liniştească.

În timp ce îşi lua prânzul, Hans Mattsson veni la ea ca să o întrebe cum mergea procesul.

— Mint, zise Birgitta. Dar cazul împotriva lor e solid. Singura întrebare este dacă translatoarea face faţă.

— Are o bună reputaţie, replică Mattsson, surprins. Se presupune că e cea mai bună de care dispunem în Suedia.

— Poate că are o zi proastă.

— Dar tu?

— Nu. Dar e nevoie de timp. Mă îndoiesc că vom termina până mâine.

În cursul şedinţei de după-amiază, Birgitta continuă să privească oamenii din public. Observă o vietnameză de vârstă mijlocie care şedea de una singură într-un colţ al sălii, pe jumătate ascunsă de cei din faţa ei. De fiecare dată când Birgitta se uita într-acolo, femeia părea să o privească direct, în vreme ce restul vietnamezilor păreau să se uite mai ales la prietenii lor acuzaţi sau la membrii familiilor acestora.

Birgitta îşi aduse aminte cum stătuse cu câteva luni înainte într-o sală de judecată din China. „Poate că sunt sub observaţia unei colege vietnameze, îşi zise ea, cu ironie. Dar, cu siguranţă, mi-ar fi pomenit cineva despre asta. În plus, femeia n-are un traducător care să stea lângă ea."

Când termină şedinţa din acea zi, Birgitta n-avea nici cea mai vagă idee de cât timp mai era nevoie pentru închiderea cazului. Rămase în biroul ei şi evaluă ce anume mai era de făcut. Poate că ajungea doar încă o zi, dacă nu apărea ceva neaşteptat.

Dormi profund în acea noapte, fără a mai fi deranjată de zgomote ciudate.

A doua zi, la reluarea procesului, femeia se găsea în acelaşi loc. Ceva din atitudinea ei o neliniştea pe Birgitta. În

cursul unei pauze scurte, chemă la ea un aprod şi îi ceru să verifice dacă femeia era singură şi în afara sălii de judecată. Chiar înainte de reînceperea şedinţei, grefierul veni şi raportă că femeia era singură – nu vorbise nimic cu nimeni.

— Te rog să o supraveghezi, îi ceru Birgitta Roslin.

— Pot să o dau afară dacă vreţi.

— Cu ce temei?

— Că vă îngrijorează.

— Nu, te rog doar să o supraveghezi. Atâta tot.

Deşi avu dubii până în ultima clipă, reuşi să încheie procedurile târziu în acea după-amiază. Anunţă că sentinţa va fi dată pe data de 20 iunie şi declară cazul închis. Ultima fiinţă pe care o văzu înainte de a se retrage în biroul ei, după ce le mulţumi celor care o asistaseră în cursul procesului, fu femeia vietnameză, care se postase astfel încât să o urmărească pe Birgitta părăsind sala de judecată.

Hans Mattsson trecu pe la ea. Ascultase pledoariile de închidere ale procurorului şi avocaţilor prin sistemul interior de difuzoare al tribunalului.

— Palm a avut câteva zile fructuoase.

— Singura mea problemă este cum să împart sentinţele. Nu există nici un dubiu că fraţii sunt conducătorii bandei. Ceilalţi doi sunt şi ei vinovaţi, bineînţeles, dar par să se teamă de fraţi. E greu de evitat bănuiala că pe umerii lor planează o vinovăţie mai mare decât în realitate.

— Dă-mi de ştire dacă vrei să discutăm vreun aspect.

Birgitta îşi adună însemnările şi se pregăti să plece spre casă. Staffan îi lăsase un mesaj pe telefonul mobil ca s-o anunţe că totul decurgea bine. Birgitta tocmai era pe punctul de a părăsi biroul când sună telefonul. Ezită. Apoi ridică receptorul. Era aprodul.

— Am vrut să vă comunic că aveţi un vizitator.

— Cine?

— Femeia pe care mi-ați cerut să o supraveghez.

— E încă acolo? Ce vrea?

— Nu ştiu.

— Dacă e înrudită cu vreunul dintre vietnamezii acuzați, n-am voie să discut cu ea.

— Nu cred că e rudă.

Birgitta începea să devină iritată.

— Cum adică?

— Adică nu e din Vietnam. Vorbeşte engleza excelent. E chinezoaică. Şi vrea să discute cu dumneavoastră. Spune că e foarte important.

— Unde e?

— Aşteaptă afară. O văd de aici. Tocmai a smuls o frunză dintr-un copac.

— Are şi un nume?

— Sunt sigur că da. Dar n-a vrut să mi-l spună.

— Vin acum. Spune-i să aştepte.

Birgitta se duse la fereastră. O văzu pe femeie aşteptând pe trotuar.

Câteva minute mai târziu ieşi din tribunal.

33

Femeia, care se numea Ho, putea fi foarte bine sora mai mică a lui Hong Qiu. Birgitta era uluită de asemănare, nu doar în privința părului drept strălucitor, ci şi postura plină de demnitate.

Ho se prezentă într-o engleză fără cusur, aşa cum procedase şi Hong Qiu.

— Am un mesaj pentru dumneavoastră, zise Ho. Dacă nu vă deranjez.

— Tocmai mi-am terminat treaba pe ziua de azi.

— N-am înțeles nici o iotă din ce s-a vorbit în sală, mărturisi Ho, dar am văzut cât respect vi se arată.

— Cu câteva luni în urmă am participat la un proces în China. Judecător era tot femeie. Şi ea era tratată cu un mare respect.

Birgitta o întrebă pe Ho dacă ar vrea să meargă la o cafenea sau la un restaurant, dar Ho arătă simplu spre un parc din apropiere în care se vedeau câteva bănci.

Se aşezară. Nu departe de ele, un grup de beţivani bătrâni se certa zgomotos. Birgitta îi văzuse de multe ori. Îşi amintea vag că îl găsise pe unul dintre ei vinovat de o infracţiune minoră, dar nu ţinea minte exact despre ce fusese vorba. Îşi spunea adesea că beţivanii din parcuri şi singuraticii care strângeau frunzele moarte din curţile bisericilor reprezentau esenţa societăţii suedeze. Dacă aceştia dispăreau, ce mai rămânea? Observă că unul dintre beţivi era un bărbat cu piele închisă la culoare. Noua Suedie îşi proclama identitatea chiar şi acolo. Zâmbi.

— A venit primăvara, zise ea cu glas tare.

— Mă aflu aici ca să vă spun că Hong Qiu a murit.

Birgitta nu ştiuse la ce se aşteptase – dar în nici un caz la o asemenea veste. Simţi cum i se strânge inima. Dar nu de tristeţe, ci de spaimă.

— Ce s-a întâmplat?

— A murit într-un accident de maşină în Africa. Şi fratele ei era acolo. Însă el a supravieţuit. Poate că nu a fost în aceeaşi maşină. Nu cunosc toate detaliile.

Birgitta se holbă tăcută la Ho, rumegând în minte vestea şi încercând să înţeleagă. Primăvara plină de culoare deveni brusc ameninţată de umbre.

— Când s-a întâmplat?

— Acum câteva luni.

— În Africa?

— Draga mea prietenă Hong Qiu făcea parte dintr-o delegaţie mare care s-a deplasat în Zimbabwe. Ministrul comerţului de la noi, Ke, conducea delegaţia, considerată un

eveniment extrem de important. Accidentul s-a întâmplat într-o excursie în Mozambic.

Cei doi beţivi începură brusc să ţipe şi să se înghiontească.

— Haideţi să mergem, propuse Birgitta, ridicându-se în picioare.

O duse pe Ho într-o cafenea din apropiere, unde văzură că se numără printre foarte puţinii clienţi ai localului. Birgitta îi ceru fetei din spatele tejghelei să dea muzica încet. Ho îşi luă o apă minerală, iar Birgitta o cafea.

— Povestiţi-mi, ceru Birgitta. Cu amănunte, încet şi cât puteţi de limpede. În cele câteva zile în care am stat cu Hong Qiu mi-a devenit aproape prietenă. Dar cine sunteţi dumneavoastră? Cine v-a trimis aici tocmai din Beijing? Şi, mai presus de toate, de ce?

Ho scutură din cap.

— Vin de la Londra. Hong Qiu avea o mulţime de prieteni care acum îi deplâng moartea. Ma Li, care a mers cu Hong Qiu în Africa, mi-a dat trista veste. Şi tot ea mi-a cerut să vă contactez.

— Ma Li?

— O altă prietenă de-a lui Hong Qiu.

— Începeţi cu începutul, zise Birgitta. Încă îmi vine greu să cred că e adevărat ce spuneţi.

— Tuturor ne vine la fel. Dar e adevărat. Ma Li mi-a scris şi mi-a descris cele întâmplate.

Birgitta aşteptă. Avea impresia că exista un mesaj ascuns în acea tăcere. Ho ţesea parcă un spaţiu în jurul lor, în care să fie doar ele incluse.

— Informaţiile nu sunt prea consistente, zise Ho. Versiunea oficială a morţii lui Hong Qiu pare să fi fost serios periată.

— Cine i-a povestit lui Ma Li despre asta?

— Ya Ru, fratele lui Hong Qiu. Conform celor spuse de el, Hong Qiu decisese să plece într-o excursie în savană, ca să vadă animale sălbatice. Şoferul mergea prea repede, maşina s-a răsturnat şi Hong Qiu a murit pe loc. Maşina a luat foc după scurgerea benzinei din rezervor.

Birgitta clătină din cap. În acelaşi timp se scutură de un fior. Pur şi simplu nu şi-o imagina pe Hong Qiu moartă, ca victimă a unui banal accident de maşină.

— Cu câteva zile înainte de a muri, Hong Qiu a avut o lungă discuție cu Ma Li, continuă Ho. Nu ştiu despre ce a fost vorba; Ma Li nu e genul de om care să trădeze încrederea unui prieten. Dar Hong Qiu i-a lăsat instrucțiuni clare. Dacă i se întâmpla ceva, trebuia să fiți înştiințată.

— De ce? Abia dacă o cunoscusem.

— Nu pot răspunde la asta.

— Dar cu siguranță că Ma Li v-a explicat?

— Hong Qiu voia să ştiți unde pot fi găsită în Londra dacă aveți nevoie de ajutor.

Birgitta simțea cum creşte teama în sufletul ei. „Sunt atacată pe o stradă din Beijing; Hong Qiu are un accident în Africa. Cele două evenimente sunt cumva legate între ele."

Mesajul o speria cel mai tare. „Dacă veți avea vreodată nevoie de ajutor, trebuie să ştiți că există o femeie în Londra, pe nume Ho."

— Dar nu înțeleg... Ați venit aici ca să-mi transmiteți un avertisment? Ce s-ar putea întâmpla?

— Ma Li nu mi-a oferit amănunte.

— Dar orice ar scrie în mesaj a fost îndeajuns ca să vă facă să veniți aici. Ştiați unde locuiesc, ştiați cum să intrați în legătură cu mine. Ce a scris Ma Li?

— Hong Qiu i-a spus despre o judecătoare suedeză numită doamna Roslin care fusese prietenă apropiată cu ea timp de mulți ani. I-a descris tâlhăria regretabilă şi ancheta minuțioasă a poliției.

— Chiar a spus aşa ceva?

— Citez din scrisoare. Cuvânt cu cuvânt. Hong Qiu i-a mai spus şi despre o fotografie pe care i-ați arătat-o.

Birgitta tresări.

— Zău? O fotografie? A mai spus şi altceva?

— Că era poza unui chinez despre care credeați că are legătură cu incidentele care au avut loc în Suedia.

— Ce a spus despre acel bărbat?

— Era îngrijorată. Descoperise ceva.

— Ce?

— Nu ştiu.

Birgitta nu mai spuse nimic. Încercă să descifreze care erau implicațiile mesajului de la Hong Qiu. Putea fi vorba doar despre un strigăt de avertisment de dincolo de moarte. Bănuise Hong Qiu că Birgitta ar fi putut păți ceva? Sau ştia că Birgitta era deja în primejdie? Descoperise Hong Qiu identitatea bărbatului din poză? Dacă da, de ce nu-i spusese nimic?

Birgitta se simțea tot mai neliniştită. Ho rămase tăcută, uitându-se la ea şi aşteptând.

— Am o întrebare la care trebuie să primesc răspuns. Cine sunteți?

— Trăiesc în Londra de la începutul anilor 1990. Prima dată am ajuns acolo ca secretar la ambasada chineză. Apoi am fost numită şef al Camerei de Comerț Anglo-Chineze. Acum sunt consultant independent pentru firmele chinezeşti care vor să se stabilească în Anglia. Dar nu numai acolo. Sunt, de asemenea, implicată într-un mare complex expozițional care va fi construit în apropierea oraşului suedez Kalmar. Munca mea mă poartă prin toată Europa.

— Cum ați ajuns să o cunoaşteți pe Hong Qiu?

Răspunsul o surprinse pe Birgitta.

— Suntem rude. Verişoare. Hong Qiu era cu zece ani mai în vârstă ca mine, dar ne cunoaştem de mici.

Birgitta se gândi la faptul că Hong Qiu afirmase cu tărie că ea şi Birgitta erau prietene de multă vreme. Aici se ascundea un mesaj. Birgitta interpreta asta în sensul că timpul scurt pe care îl petrecuseră împreună lăsase urme adânci. Încrederea putea apărea oricând. Sau, poate, era mai degrabă necesară?

— Ce spunea în scrisoare? Despre mine?

— Hong Qiu voia să fiți informată cât mai repede posibil.

— Altceva?

— Cum am mai spus. Trebuie să ştiți unde locuiesc, în caz că se întâmplă ceva.

— Ce s-ar putea întâmpla?

— Nu ştiu.

Ceva din vocea lui Ho o puse pe Birgitta în gardă. Până în acel moment, Ho spusese adevărul. Acum însă devenise evazivă. „Ho ştie mai multe decât recunoaşte", se gândi Birgitta.

— China este o țară mare, zise Birgitta. Pentru un occidental este uşor de confundat mărimea ei cu impresia că e un ținut al secretelor. Lipsa de cunoaştere este transformată în mister. Eu sunt sigură pe ceea ce fac. Aşa am perceput-o pe Hong Qiu. Indiferent ce îmi spunea, n-am putut niciodată înțelege la ce se referea anume.

— China nu are mai multe secrete decât oricare altă țară. Există mitul occidental al imposibilității de înțelegere a Chinei. Europenii n-au acceptat niciodată faptul că pur şi simplu ei nu înțeleg cum gândim noi. Nici că noi am făcut atâtea descoperiri şi invenții cruciale înainte ca voi să dobândiți aceleaşi cunoştințe. Praful de puşcă, busola, tiparnița, toate au origini chinezeşti. N-ați fost primii nici măcar în arta de a măsura timpul. Cu mii de ani înainte ca

voi să începeți fabricarea de ceasuri mecanice, noi aveam orologii de apă şi clepsidre. Iar pentru asta nu ne puteți ierta.

— Când ați întâlnit-o pentru ultima dată pe Hong Qiu?

— Acum patru ani. A venit la Londra. Am petrecut câteva seri împreună. Era într-o vară. Dorea să facă plimbări lungi pe Hampstead Heath şi să mă chestioneze în legătură cu percepțiile englezilor despre evoluțiile din China. Întrebările ei erau directe şi se enerva dacă răspunsurile mele erau neclare. A mai vrut să meargă la meciuri de crichet.

— De ce?

— Nu mi-a spus. Pe Hong Qiu o interesau multe lucruri surprinzătoare.

— Eu nu prea sunt interesată de sporturi, crichetul mi se pare absolut imposibil de înțeles – e imposibil să-ți dai seama cum câştigă o echipă şi cum pierde cealaltă.

— Cred că entuziasmul ei provenea din faptul că dorea să priceapă modul de acțiune al englezilor prin studierea sportului lor național. Hong Qiu era o persoană extrem de perseverentă.

Ho se uită la ceas.

— Trebuie să plec spre Londra din Copenhaga mai târziu în cursul zilei de azi.

Birgitta se întrebă dacă era cazul să pună întrebarea care i se întipărise în minte.

— Nu cumva ați fost în casa mea alaltăieri noapte? În biroul meu?

— Am stat la un hotel. De ce aş fi vrut să mă furişez în casa dumneavoastră ca un hoț? răspunse Ho, amuzată.

— Era doar o idee. Am fost trezită de un zgomot.

— A intrat cineva la dumneavoastră?

— Nu ştiu.

— Vă lipseşte ceva?

— Am avut impresia că cineva mi-a deranjat hârtiile.

— Nu, zise Ho. N-am fost acolo.

— Şi aţi venit aici pe cont propriu?

— Nimeni nu ştie că sunt în Suedia. Nici măcar soţul şi copiii mei. Ei cred că am plecat la Bruxelles. Mă duc adesea acolo.

Ho scoase o carte de vizită şi o puse pe masă în faţa Birgittei. Pe ea se afla numele complet, Ho Mei Wan, adresa şi mai multe numere de telefon.

— Unde locuiţi în Londra mai exact?

— În Chinatown. Vara e zgomot mult pe străzi toată noaptea, însă chiar şi aşa îmi place să locuiesc acolo. Este o Chină de mici dimensiuni în mijlocul Londrei.

Birgitta vârî cartea de vizită în poşetă. O însoţi pe Ho la gară, ca să se asigure că prinde trenul.

— Soţul meu este conductor de tren, zise Birgitta. Cu ce se ocupă soţul dumneavoastră?

— E chelner, răspunse Ho. De-asta locuim în Chinatown. Munceşte într-un restaurant de la parterul clădirii unde locuim.

Birgitta se uită după trenul de Copenhaga până ce acesta dispăru într-un tunel. Apoi se duse acasă, îşi pregăti de mâncare şi începu să resimtă oboseala. Decise să se uite la ştiri, dar adormi la scurt timp după ce se întinsese pe canapea. Fu trezită de o sonerie de telefon. Era Staffan, care o suna din Funchal. Legătura era extrem de proastă. Staffan trebuia să ţipe ca să se audă peste fundalul de pârâituri. Birgitta înţelese că totul era bine şi că ei se bucurau de vacanţă. După aceea legătura se întrerupse. Birgitta aşteptă ca el să sune din nou, dar nu se întâmplă nimic. Se întinse la loc pe canapea. Îi venea greu să accepte ideea că Hong Qiu murise. Însă chiar din clipa în care Ho îi dăduse vestea, avusese senzaţia că ceva nu se lega.

Începea să regrete că nu o întrebase mai multe pe Ho. Însă fusese pur şi simplu prea obosită după procesul complicat şi nu se simţise în stare să o facă. Iar acum era prea târziu. Ho era pe drumul de întoarcere spre casa ei din Chinatownul londonez.

Birgitta aprinse o lumânare în memoria lui Hong Qiu şi căută prin hărţile din casă una despre Londra. Restaurantul soţului lui Ho se găsea destul de aproape de Leicester Square. Birgitta fusese o dată cu Staffan în părculeţul de acolo, urmărind oamenii cum vin şi pleacă. Se întâmplase toamna târziu, iar ei făcuseră călătoria în urma unei inspiraţii de moment. În timp, discutaseră adesea după aceea despre acea călătorie ca despre un moment unic, dar extrem de preţios.

Birgitta se culcă devreme, căci a doua zi o aştepta tribunalul. Cazul, în care era implicată o femeie care îşi bătuse mama, nu era la fel de complicat precum cel al vietnamezilor, dar Birgitta nu-şi putea îngădui să fie obosită atunci când îşi ocupa locul pe scaunul de judecător. Nu-i îngăduia respectul de sine. Ca să se asigure că n-avea să stea trează toată noaptea, luă o jumătate de pastilă de somnifer înainte de a stinge luminile.

Cazul se dovedi mai simplu decât se aşteptase. Femeia acuzată îşi schimbă brusc mărturia şi recunoscu toate acuzaţiile împotriva ei. Iar apărarea nu veni cu nici o surpriză care ar fi prelungit şedinţa. La ora patru fără un sfert, nesperat de devreme, Birgitta Roslin ajunse la sinteză şi anunţă că sentinţa avea să fie făcută publică pe data de 1 iunie.

Când se întoarse la birou, sună la poliţia din Hudiksvall, în urma unei inspiraţii de moment. Crezu că recunoaşte vocea tinerei care îi răspunse. Părea mai puţin iritată şi epuizată decât astă-iarnă.

— O caut pe Vivi Sundberg. Este cumva la birou?

— Am văzut-o trecând pe aici acum câteva minute. Cine întreabă?

— Judecătoarea din Helsingborg. E suficient.

Vivi Sundberg veni aproape imediat la aparat.

— Birgitta Roslin. Nu ne-am auzit de multă vreme.

— Mi-am zis să văd ce se mai întâmplă.

— Ceva chinezi noi? Ceva teorii noi?

Birgitta sesiză ironia din glasul polițistei şi fu tentată să spună că putea scoate o groază de chinezi noi din pălărie dacă voia. Se mulțumi însă să răspundă că era doar curioasă să audă ce se mai întâmpla.

— Continuăm să credem că omul care din nefericire a reuşit să se sinucidă este ucigaşul, o lămuri Vivi. Dar chiar dacă el e mort, ancheta merge mai departe. Nu putem condamna un mort, dar putem oferi celor care încă trăiesc o explicație în privința celor întâmplate şi, nu în ultimul rând, asupra motivelor.

— Veți reuşi?

— E prea devreme de spus.

— Vreun indiciu nou?

— Nu pot comenta.

— Nici un alt suspect? Nici o altă explicație posibilă?

— Nu pot comenta nici asta. Suntem încă angajați într-o anchetă pe scară mare, cu o mulțime de detalii complicate.

— Dar continuați să credeți că de vină e bărbatul pe care l-ați arestat? Şi că el chiar a avut un motiv să omoare nouăsprezece persoane?

— Aşa se pare. Ce vă pot spune este că am primit ajutor de la tot soiul de experți – criminologi, psihologi, criminalişti, cei mai experimentați detectivi şi tehnicieni din țară. Nu-i nevoie să ascund că profesorul Persson are dubii extrem de mari. Dar când n-are el dubii? Mai sunt încă multe de elucidat.

— Cum rămâne cu băiatul? întrebă Birgitta. Victima care a murit, dar nu s-a încadrat în tipar. Cum explicați asta?

— Nu avem o explicație în sine. Dar bineînțeles că ne-am făcut o imagine asupra modului în care s-a petrecut totul.

— O întrebare mă frământă de ceva vreme, zise Birgitta. Cumva vreuna dintre victime părea mai importantă decât celelalte?

— Cum adică?

— Cineva care să fi fost expus unui tratament de o brutalitate aparte? Sau poate cel care a fost ucis primul? Sau ultimul?

— Sunt întrebări la care nu pot oferi comentarii.

— Spuneți-mi doar dacă aceste întrebări vă surprind.

— Nu.

— Ați găsit o explicație pentru panglica roşie?

— Nu.

— Am fost în China, anunță Birgitta. Am văzut Marele Zid Chinezesc. Am fost tâlhărită şi mi-am petrecut o zi întreagă cu nişte ofițeri de poliție foarte scrupuloşi.

— Zău? făcu Vivi. Ați fost rănită?

— Nu, doar speriată. Dar am primit înapoi poşeta furată.

— Deci până la urmă ați fost norocoasă?

— Da, răspunse Birgitta. Am fost norocoasă. Vă mulțumesc pentru timpul acordat.

După ce puse receptorul în furcă, Birgitta rămase la biroul ei. N-avea nici o îndoială că specialiştii care fuseseră aduşi ar fi avut ceva de spus dacă ar fi simțit că ancheta se învârtea în gol.

În acea seară făcu o lungă plimbare şi petrecu mai multe ore răsfoind broşuri de vinuri. Îşi însemnă câteva vinuri din Italia pe care voia să le comande, apoi se uită la

televizor la un film vechi, pe care îl văzuse cu Staffan când ei doi începuseră să iasă împreună. Jane Fonda juca rolul unei prostituate, culorile erau şterse şi estompate, intriga ieftină, iar Birgitta nu se putu abține să nu zâmbească văzând hainele ciudate, mai ales pantofii-platformă vulgari care făceau furori în acele vremuri.

Aproape că ațipise când sună telefonul. Ceasul de pe măsuța de lângă pat arăta douăsprezece fără un sfert. Soneria se opri. Dacă ar fi fost Staffan sau unul dintre copii, ar fi sunat-o pe telefonul mobil. Stinse lumina. Telefonul reîncepu să sune. Birgitta sări în picioare şi răspunse de la telefonul de pe birou.

— Birgitta Roslin? Îmi cer scuze că vă sun la o asemenea oră. Îmi recunoaşteți vocea?

Birgitta o recunoscu, dar nu o localiză imediat. Era un bărbat, un bărbat în vârstă.

— Nu, nu chiar.

— Sture Hermansson.

— Vă cunosc?

— ”Cunosc” poate că e un cuvânt prea mare. Dar acum câteva luni mi-ați vizitat micul hotel Eden din Hudiksvall.

— Acum îmi aduc aminte.

— Vreau să-mi cer scuze că vă sun aşa de târziu.

— Deja v-ați cerut. Să înțeleg că aveți un motiv special ca să mă sunați?

— S-a întors.

Hermansson îşi coborâse vocea când rostise ultimele cuvinte. Birgittei îi căzu fisa şi îşi dădu seama la ce se referea el.

— Chinezul?

— Exact.

— Sunteți sigur?

— A sosit de puțin timp. Nu şi-a făcut rezervare în avans. Abia ce i-am dat cheia. E în aceeaşi cameră ca data trecută. Numărul doisprezece.

— Sunteți sigură că e acelaşi bărbat?

— Filmul e la dumneavoastră. Dar pare să fie acelaşi om. Cel puțin foloseşte acelaşi nume.

Birgitta încercă să se gândească ce avea de făcut. Inima îi bătea cu putere.

Şirul de gânduri fu întrerupt de Hermansson:

— Încă ceva.

— Ce anume?

— A întrebat de dumneavoastră.

Birgitta îşi ținu respirația. O năpădi un val imens de frică.

— Nu se poate.

— Engleza mea nu e bună. Ca să fiu sincer, mi-a luat ceva vreme înainte de a-mi da seama despre cine întreabă. Dar sunt sigur că era vorba de dumneavoastră.

— Ce i-ați spus?

— Că locuiți în Helsingborg. Părea surprins. Cred că a presupus că sunteți din Hudiksvall.

— Ce altceva i-ați mai spus?

— I-am dat adresa dumneavoastră pentru că mi-ați lăsat-o şi mi-ați spus să vă contactez dacă se întâmplă ceva.

„Nătărău bătrân”, înjură Birgitta în minte. O năpădi brusc o senzație de panică.

— Faceți-mi o favoare, rosti ea. Sunați-mă când pleacă. Chiar dacă e în toiul nopții. Sunați-mă.

— Să înțeleg că vreți să-i spun că am luat legătura cu dumneavoastră?

— Ar fi bine să nu-i menționați asta.

— Bine, n-o voi face. Nu voi spune nimic.

Apelul se termină. Birgitta nu înțelegea nimic din ce se petrecea.

Hong Qiu murise. Însă omul cu panglica roşie se întorsese.

34

După o noapte fără somn, Birgitta Roslin dădu un telefon la hotelul Eden chiar înainte de ora şapte dimineaţa. Sună îndelung, dar nu răspunse nimeni.

Încercase să-şi stăpânească teama. Dacă n-ar fi apărut Ho de la Londra ca s-o anunţe de moartea lui Hong Qiu, n-ar fi reacţionat aşa de prompt la apelul lui Sture Hermansson. Presupuse însă că, deoarece Hermansson nu o mai sunase în cursul nopţii, nu se mai întâmplase nimic. Poate că omul încă dormea.

Aşteptă o jumătate de oră. Avea câteva zile fără procese şi spera să poată parcurge stivele de documente care o aşteptau şi să petreacă o vreme chibzuind asupra deciziei finale în privinţa sentinţei pe care urma să o dea celor patru infractori vietnamezi.

Sună telefonul. Era Staffan, din Funchal.

— Facem o excursie, anunţă el.

— Peste munţi? În adâncurile văilor? Vă plimbaţi pe potecile alea frumoase printre flori?

— Am luat bilete pe o navă mare care ne va duce în larg. S-ar putea să nu avem semnal la telefoane pentru vreo două zile.

— Unde vă duceţi?

— Nicăieri. A fost ideea copiilor. Vom fi nişte marinari necalificaţi, împreună cu un căpitan, un bucătar şi doi marinari adevăraţi.

— Când plecaţi?

— Suntem deja pe mare. Este o vreme superbă. Dar, din nefericire, nu avem nici pic de vânt.

— Aveţi bărci de salvare? Aveţi veste de salvare?

— Ne subestimezi. Spune-mi că ne doreşti vreme bună. Dacă vrei, pot să-ți aduc ca suvenir o sticluță cu apă de mare.

Legătura era proastă. Aproape că ajunseră să strige câteva cuvinte de despărțire. Când lăsă jos receptorul, Birgitta îşi dori brusc să se fi dus la Funchal cu restul familiei, cu riscul de a-l dezamăgi pe Hans Mattsson şi de a-i irita pe colegii ei.

Sună iarăşi la hotelul Eden. Acum linia era ocupată. Aşteptă, încercă din nou peste cinci minute – încă ocupată. Văzu pe geam că vremea frumoasă de afară continua. Era îmbrăcată prea gros, aşa că îşi schimbă hainele. Încă ocupat la hotel. Decise să încerce de jos, din birou. După ce se uită în frigider şi îşi făcu o listă de cumpărături, formă încă o dată numărul din Hudiksvall.

Îi răspunse o femeie într-o suedeză stricată.

— Eden.

— Pot să vorbesc cu Sture Hermansson, vă rog?

— Nu puteți, țipă femeia.

După care femeia strigă ceva isteric, într-o limbă străină despre care Birgitta presupuse a fi rusă.

Se auzi un zgomot ca şi cum telefonul ar fi căzut pe jos. Cineva îl ridică. Acum îi răspunse un bărbat. Omul vorbi cu accent de Hälsingland.

— Alo?

— Pot să vorbesc cu Sture Hermansson, vă rog?

— Cine întreabă?

— Dar eu cu cine vorbesc? Hotelul Eden?

— Da. Dar nu puteți vorbi cu Sture.

— Mă numesc Birgitta Roslin şi sun din Helsingborg. Am fost sunată pe la miezul nopții de către Sture Hermansson. Am convenit să vorbim din nou de dimineață.

— E mort.

Birgitta inspiră adânc. Câteva clipe de amețeală.

— Ce s-a întâmplat?

— Nu ştim. Se pare că s-a tăiat singur cu un cuţit şi a sângerat până la moarte.

— Cu cine vorbesc?

— Mă numesc Tage Elander. Nu fostul prim-ministru, căci prenumele meu nu are un *r* înainte de *l.* Conduc o fabrică de tapete în clădirea de alături. Camerista hotelului, rusoaica, a venit în fugă la mine acum câteva minute. Acum aşteptăm poliţia şi ambulanţa.

— A fost omorât?

— Sture? Cine naiba să vrea să-l omoare pe Sture? Pare să se fi tăiat singur cu un cuţit de bucătărie. Cum a fost singur în hotel azi-noapte, nimeni nu i-a auzit strigătele de ajutor. E o tragedie. Era un om aşa de prietenos.

Birgitta nu era sigură că înţelesese bine.

— Nu putea fi singur în hotel.

— De ce nu?

— Pentru că avea oaspeţi.

— Din ce spune camerista, hotelul era pustiu.

— Avea cel puţin un client plătitor. Mi-a spus asta azi-noapte. Un chinez în camera numărul doisprezece.

— E posibil să fi înţeles eu greşit. O s-o întreb.

Birgitta auzi o conversaţie în fundal. Camerista continua să fie în stare de şoc.

Elander reveni la telefon.

— Insistă că azi-noapte n-au fost clienţi.

— Nu trebuie decât să verificaţi registrul de oaspeţi. Camera numărul doisprezece. Un bărbat cu nume chinezesc.

Elander lăsă iarăşi telefonul jos. Birgitta auzi cum camerista care s-ar fi putut numi Natasha începe să plângă. Mai auzi o uşă trântită şi diverse voci discutând în fundal. Elander luă din nou receptorul.

— Trebuie să mă opresc aici. Au sosit poliția şi ambulanța. Dar nu există nici un registru al hotelului.

— Cum adică?

— A dispărut. Camerista spune că stă mereu pe tejghea. Dar nu mai e.

— Sunt sigură că azi-noapte exista un registru în hotel.

— Ei bine, acum nu mai e. Poate că e cel care a furat registrul?

— S-ar putea să fie mai rău de atât, zise Birgitta. Poate că e cel care a ținut cuțitul de bucătărie care l-a omorât pe Sture Hermansson.

— Nu pricep ce spuneți. Poate că ar fi mai bine să vorbiți cu un ofițer de poliție.

— O s-o fac. Dar nu în acest moment.

Birgitta lăsă jos receptorul. Stătuse în picioare în timp ce vorbise la telefon, dar acum trebuia să se aşeze. Inima îi bubuia în piept.

Totul începea să se potrivească acum. Dacă se întorsese individul despre care ea credea că îi omorâse pe locuitorii din Hesjövallen şi întrebase de ea, după care dispăruse cu registrul hotelului, lăsând în urma lui pe proprietarul clădirii mort, atunci nu exista decât o singură concluzie. Se întorsese ca s-o ucidă pe ea. Când Birgitta îi ceruse tânărului chinez să arate paznicilor poza după filmul făcut de camera lui Sture Hermansson nu-şi putuse imagina consecințele. Din motive evidente, asasinul presupusese că ea locuia în Hudiksvall. Acum acea greşeală fusese corectată. Hermansson îi dăduse adresa corectă.

Senzația de panică i se intensifică. Tâlhăria, moartea lui Hong Qiu, poşeta furată şi apoi recuperată, vizita în camera ei de hotel – totul se lega. Dar ce avea să se întâmple acum?

Formă numărul de telefon al soțului ei, simțindu-se disperată. Fără semnal. Înjură printre dinți decizia lui de a

pleca pe mare. Încercă numărul uneia din fete, acelaşi rezultat.

O sună pe Karin Wiman. Nici un răspuns nici aici.

Panica o făcea să nu mai poată respira. Trebuia să plece de acolo.

Odată ce ajunse la o asemenea decizie, acționă ca întotdeauna în situații dificile: rapid şi ferm, fără ezitare. Îl sună pe Hans Mattsson şi insistă să vorbească cu el chiar dacă acesta era într-o şedință.

Îi spuse că luase un virus şi încheie conversația abrupt.

Se duse sus şi îşi împachetă o valiză mică. Ascunse printre paginile unei cărți vechi din zilele ei de studenție se găseau câteva bancnote de cinci şi zece lire sterline pe care le avea dintr-o călătorie anterioară în Anglia. Era convinsă că individul care îl omorâse pe Sture Hermansson o pornise deja spre sud. Dacă mergea cu maşina poate că pornise chiar din cursul nopții. Nimeni nu îl văzuse plecând.

Îi trecu prin minte că uitase de camera de supraveghere din hotel. Sună iarăşi la hotelul Eden. De această dată îi răspunse un bărbat care tuşea. Birgitta nu se mai obosi să-i explice cine era.

— În hotel există o cameră de supraveghere. Sture Hermansson obişnuia să-şi filmeze oaspeții. Nu e adevărat că hotelul a fost gol azi-noapte. A existat cel puțin un oaspete.

— Cu cine vorbesc?

— Sunteți ofițer de poliție?

— Da.

— Ați auzit ce am spus. Nu contează cine sunt.

Lăsă receptorul în furcă. Ceasul arăta ora opt şi jumătate. Plecă din casă, opri un taxi şi ceru să fie dusă la gară. În scurt timp se afla în trenul de Copenhaga. Panica începea să se transforme în justificare a acțiunilor ei. Era

convinsă că nu-şi imagina pericolul. Acum singura ei speranţă era să profite de ajutorul pe care i-l oferise Ho.

În sala de aşteptare de la Kastrup văzu pe un ecran că peste două ore pleca un avion spre Londra. Cumpără un bilet fără dată de întoarcere. După ce trecu de ghişeul de îmbarcare, se aşeză la o ceaşcă de cafea şi o sună pe Karin Wiman. Închise înainte ca prietena ei să apuce să răspundă. Ce i-ar fi putut spune? Karin n-ar fi înţeles, în ciuda celor dezvăluite de Birgitta cu ocazia recentei lor întâlniri. Genul de lucruri care i se întâmplau Birgittei Roslin nu se petreceau în universul lui Karin Wiman. La o adică, nu se întâmplau nici în lumea Birgittei, dar un lanţ de evenimente complet imprevizibil o dusese în situaţia în care se afla acum.

Ajunse la Londra cu o oră întârziere: în aeroport era haos din pricina unei alerte cu bombă după ce fusese descoperită o geantă abandonată într-una dintre sălile de plecări. Se făcuse după-amiaza târziu când reuşi să ajungă în centrul Londrei şi să-şi găsească o cameră la un hotel de două stele de pe o stradă din apropiere de Tottenham Court Road. După ce se cază şi după ce, cu ajutorul unei bluze, reuşi să astupe geamul prin care sufla vântul şi care dădea înspre o curte mizeră, se întinse pe pat, simţindu-se epuizată. Aţipise câteva minute în cursul zborului, dar fusese trezită de un bebeluş care ţipase întruna până ce roţile avionului atinseseră pista de pe Heathrow. Mama, care părea mult prea tânără pentru o asemenea sarcină, izbucnise în cele din urmă în lacrimi ea însăşi din pricina bebeluşului urlător.

Când se trezi, tresărind, Birgitta descoperi că dormise trei ore. Afară se înserase deja. Intenţionase să o caute pe Ho la adresa din Chinatown în aceeaşi zi, dar acum decise să aştepte până a doua zi. Se plimbă prin Piccadilly Circus şi intră într-un restaurant. La scurt timp după aceea, în local

intră un grup mare de chinezi. Birgitta îi privi panicată, dar reuşi să-şi țină firea. După masă, se întoarse la hotel şi se aşeză la bar cu o ceaşcă de ceai. Când luă cheia de la cameră de la recepție, observă că hotelul avea un portar de noapte chinez. Se întrebă dacă chinezii abia acum începeau să-şi facă apariția peste tot în Europa sau era vorba despre o evoluție anterioară pe care ea n-o băgase de seamă.

Se gândi la cele întâmplate, la revenirea chinezului la hotelul Eden şi la moartea lui Sture Hermansson. Era tentată să o sune pe Vivi Sundberg, dar rezistă tentației. Dacă lipsea registrul hotelului, o imagine de pe camera de supraveghere nu prea avea cum să impresioneze poliția. Mai mult, dacă polițiştii socoteau moartea ca un accident, n-avea nici un sens să sune. Formă însă numărul hotelului. Nu exista nici măcar un robot care să anunțe că locul era închis – nu doar pentru restul sezonului, ci probabil pentru totdeauna.

Incapabilă de a se descotorosi de senzația de teamă, baricadă uşa cu un scaun şi verifică cu grijă încuietoarea de la fereastră. Se băgă în pat, se uită la televizor, însă în loc să vadă imaginile de pe ecran, văzu o barcă cu pânze care venea spre ea pe mare dinspre Madeira.

Se trezi în toiul nopții şi descoperi televizorul aprins. Pe ecran rula un film vechi de gangsteri, în alb şi negru, cu James Cagney în rolul principal. Închise lampa care îi bătea drept în ochi şi încercă să adoarmă din nou. Nu reuşi. Rămase trează pentru tot restul nopții.

Afară burnița când se ridică din pat. Bău cafea fără să mănânce ceva. După ce împrumută o umbrelă de la recepție, unde acum era de serviciu o tânără cu aspect asiatic, poate din Filipine sau Thailanda, Birgitta ieşi pe străzile Londrei. Cele mai multe restaurante încă nu deschiseseră. Hans Mattsson, care călătorea prin lume în căutare de noi senzații, afirmase odată că cel mai sigur mod

de a găsi restaurante bune, indiferent că erau chinezeşti, iraniene sau italiene, consta în descoperirea celor deschise dimineaţa, pentru că era clar că acelea nu serveau doar turişti. La adresa dată de Ho la parter se afla un restaurant. Era închis. Clădirea era construită din cărămidă roşie, cu câte o alee pe fiecare latură a ei. Birgitta decise să sune la soneria de la uşa care ducea spre zona de apartamente a clădirii.

Ceva însă o determină să ezite. Traversă strada spre o cafenea – deschisă dimineaţa – şi comandă o ceaşcă de ceai. Ce ştia ea, de fapt, despre Ho? Şi dacă tot ajunsese aici, ce ştia despre Hong Qiu? Într-o bună zi, Hong Qiu apăruse din senin la masa ei din restaurant. Cine o trimisese? Să fi fost Hong Qiu cea care trimisese unul dintre bodyguarzii ei morocănoşi după Karin Wiman şi după Birgitta cu ocazia vizitei la Marele Zid? Birgitta nu putea evita un fapt cert: atât Hong Qiu, cât şi Ho ştiau multe despre ea. Iar toate astea se întâmplau din pricina unei fotografii.

Erau suspiciunile ei exagerate? Apăruse Hong Qiu ca s-o atragă departe de hotel? Poate că nu era adevărat că Hong Qiu murise într-un accident de maşină. Poate că Hong Qiu şi individul care îşi spunea Wang Min Hao erau într-un fel sau altul implicaţi în ceea ce se petrecuse în Hesjövallen. Venise Ho la Helsingborg din acelaşi motiv? Să fi ştiut deja că un bărbat se îndrepta din nou spre micul hotel Eden?

Încercă să-şi amintească ce-i spusese lui Hong Qiu în cursul celor câteva discuţii pe care le purtaseră. Îşi dădu acum seama că prea multe. O surprindea faptul că nu se dovedise mai prudentă. Hong Qiu fusese cea care deschisese vorba. O remarcă în treacăt despre faptul că omorurile din Hesjövallen ajunseseră şi în mass-media chinezească? Să fi fost plauzibil? Sau o atrăsese Hong Qiu intenţionat pe Birgitta pe o pantă alunecoasă pentru a vedea cum se

rostogoleşte, ca apoi să o ajute să revină pe teren sigur după ce aflase ce dorea?

De ce petrecuse atâta vreme Ho în zona publicului din sala de judecată a Birgittei? Nu pricepea suedeza. Sau poate că da? Şi pe urmă fusese nevoită brusc să se întoarcă la Londra. Dacă Ho venise acolo doar ca s-o supravegheze pe Birgitta? Poate că Ho avea un complice care stătuse ore întregi în casa Birgittei ca s-o percheziționeze în timp ce ea se afla la tribunal?

„Acum am nevoie de cineva cu care să vorbesc, îşi spuse ea. Nu cu Karin Wiman, ea n-ar înțelege. Cu Staffan sau cu copiii mei. Dar ei sunt pe mare şi nu pot fi contactați."

Birgitta vru să plece din cafenea, dar văzu deschizându-se uşa de pe cealaltă parte a străzii. Apăru Ho, care porni pe jos spre Leicester Square. Birgitta avu impresia că Ho era cu ochii în patru. Ezită înainte de a ieşi ca s-o urmărească. Când ajunseră în piață, Ho intră în parculeț, apoi coti spre Strand. Birgitta se aştepta ca Ho să se răsucească brusc pe călcâie ca să vadă dacă nu era urmărită. O făcu abia când ajunse la Zimbabwe House. Birgitta avu timp ca să-şi coboare umbrela pentru a-şi acoperi fața, dar aproape că o pierdu pe Ho, până ce zări iarăşi haina ei galbenă de ploaie. În apropiere de hotelul Savoy, Ho deschise poarta grea a unei clădiri mari de birouri. Birgitta aşteptă câteva minute înainte de a se duce să citească pe tăblița de alamă că acolo se găsea sediul Camerei de Comerț Anglo-Chineze.

Se înapoie pe unde venise şi alese o cafenea de pe Regent Street, imediat lângă Piccadilly. În timp ce stătea cu o ceaşcă de cafea în față, formă unul din numerele de pe cartea de vizită lăsată de Ho. Un robot telefonic o invită să lase un mesaj. Închise, pregăti ce voia să spună în engleză, apoi formă numărul din nou.

— Am făcut cum mi-ați spus. Am venit în Londra pentru că am senzația că sunt urmărită. Acum sunt în Simon's, o cafenea de lângă casa de modă Rawson de pe Regent Street, aproape de Piccadilly. Este ora zece. Voi rămâne aici o oră. Dacă nu luați legătura cu mine până atunci, vă voi suna mai târziu.

Ho îşi făcu apariția patruzeci de minute mai târziu. Haina de ploaie galbenă ieşea în evidență printre balonzaidele cenuşii purtate de cei mai mulți oameni. Birgitta avu impresia că şi acest lucru avea o anumită semnificație.

— Ce s-a întâmplat?

O chelneriță luă comanda lui Ho de ceai înainte ca Birgitta să poată răspunde. Îi explică în detaliu despre bărbatul care se dusese la hotelul din Hudiksvall, acelaşi bărbat despre care îi mai povestise lui Ho, şi că proprietarul hotelului fusese ucis.

— Sunteți sigură?

— N-am venit până la Londra ca să vă spun ceva despre care nu sunt sigură. Am venit aici pentru că toate astea s-au petrecut în realitate, iar eu sunt speriată. Omul ăsta a întrebat anume despre mine. I s-a dat adresa mea, casa în care locuiesc. Acum mă aflu aici. Fac ceea ce Ma Li sau mai exact Hong Qiu v-a spus să fac şi ce mi-ați transmis să fac. Mi-e teamă, dar sunt şi furioasă pentru că am impresia că nici dumneavoastră, şi nici Hong Qiu nu mi-ați spus adevărul.

— De ce aş minți? Ați făcut un drum lung până la Londra, dar nu uitați că drumul meu ca să vă vizitez a fost la fel de lung.

— Nu mi s-a dezvăluit tot ce se întâmplă. Nu aud nici un fel de explicații, deşi sunt convinsă că ele există.

— Aveți dreptate, zise Ho. Dar uitați că e posibil ca nici Hong Qiu, şi nici Ma Li să nu fi ştiut mai multe decât au spus.

— Când ați venit să mă vizitați în Suedia n-am văzut limpede, dar acum văd, zise Birgitta. Hong Qiu părea îngrijorată că era posibil să fiu omorâtă de cineva. Asta i-a spus lui Ma Li. Iar mesajul v-a fost transmis, trei femei la rând pentru a o avertiza pe o a patra că e în pericol. Dar nu în orice fel de pericol. Pericol de moarte. Nimic mai puțin. Fără să-mi dau seama, m-am expus singură riscului, ale cărui dimensiuni abia acum încep să le înțeleg. Am dreptate?

— De aceea am venit să vă văd.

Birgitta se aplecă în față şi apucă mâna lui Ho.

— Ajutați-mă să pricep. Răspundeți la întrebările mele.

— Dacă pot.

— Puteți. Nu a venit nimeni cu dumneavoastră la Helsingborg, nu-i aşa? În acest moment nu ne supraveghează nimeni, nu-i aşa? Puteați chema pe cineva înainte de a veni aici.

— De ce aş fi făcut asta?

— Nu e un răspuns, ci o nouă întrebare. Vreau răspunsuri.

— Nu era nimeni cu mine când am venit în Helsingborg.

— De ce ați stat două zile în sala mea de judecată? În definitiv nu înțelegeați o iotă din ce se vorbea acolo.

— Nu.

Birgitta o dădu pe suedeză. Ho se încruntă şi scutură din cap.

— Nu înțeleg.

— Sunteți sigură? Sau de fapt înțelegeți suedeza foarte bine?

— Dacă aşa ar fi stat lucrurile, cu siguranță că v-aş fi vorbit în suedeză.

— Trebuie să pricepeți că nu mai sunt sigură de aproape nimic. Poate că există avantaje în a pretinde că nu înțelegeți limba mea. Mă întreb chiar dacă nu purtați o haină de ploaie galbenă ca să fiți mai uşor reperată de cineva.

— De ce?

— Nu ştiu. În acest moment, nu mai ştiu nimic. Cel mai important lucru, evident, este acela că Hong Qiu a vrut să mă avertizeze. Dar de ce să apelez la dumneavoastră pentru ajutor? Ce puteți face?

— Să încep cu ultima întrebare, răspunse Ho. Chinatown este o lume în sine. Chiar dacă mii de englezi şi de turişti se plimbă pe străzile noastre – Gerrard Street, Lisle Street, Wardour Street, toate celelalte alei – noi îngăduim să se vadă doar ce e la suprafață. Ascuns sub Chinatownul vostru se află Chinatownul meu. Acolo e posibil să dispari, să-ți schimbi identitatea, să supraviețuieşti luni şi chiar ani de zile fără să fii descoperit. Chiar dacă cei mai mulți oameni care trăiesc aici sunt chinezi naturalizați drept cetățeni englezi, ideea e că noi toți simțim că ne aflăm în propriul nostru univers. Vă pot ajuta oferindu-vă intrarea în Chinatownul meu, un loc în care altfel nu ați putea pătrunde.

— De ce anume ar trebui să mă tem?

— Ma Li nu a fost deloc limpede când mi-a scris. Dar nu trebuie să uitați că şi Ma Li era speriată. Nu a spus ea multe, dar eu mi-am dat seama.

— Toată lumea e speriată. Dumneavoastră sunteți?

— Nu încă. Dar aş *putea* fi.

Lui Ho îi sună telefonul mobil. Chinezoaica verifică ecranul şi se ridică.

— Unde v-ați cazat? întrebă ea. La care hotel? Trebuie să mă întorc la lucru.

— Sanderson.

— Ştiu unde e. La ce cameră?

— Unu trei cinci.

— Ne putem întâlni mâine?

— De ce trebuie să aşteptăm atât?

— Nu pot pleca de la serviciu până atunci. Am o întâlnire în seara asta de la care nu pot lipsi.

— E adevărat?

Ho prinse mâna Birgittei.

— Da, răspunse ea. O delegație chineză va discuta afaceri cu şefii câtorva companii britanice mari. Trebuie să fiu acolo.

— În acest moment sunteți singura la care pot apela.

— Sunați-mă mâine-dimineață. O să încerc să îmi iau liber.

Ho ieşi în ploaie, cu haina galbenă fluturând în jurul ei. Birgitta Roslin mai rămase acolo o vreme, simțindu-se incredibil de obosită, după care se întoarse pe jos la hotel, care evident nu era Sanderson. Încă nu avea încredere în Ho, mai ales că în acele zile nu se încredea în nimeni cu un aspect cât de cât asiatic.

În acea seară mâncă la restaurantul hotelului. Când îşi termină cina, văzu că ploaia se oprise. Decise să iasă în parc şi să stea o vreme pe aceeaşi bancă pe care stătuse cândva împreună cu Staffan.

Urmări oamenii venind şi plecând. Un cuplu de tineri se aşează pentru puțin timp pe banca ei, sărutându-se şi mângâindu-se, apoi veni un bărbat care ducea cu el ziarul din ziua precedentă, scos probabil dintr-un tomberon de gunoi.

Încercă din nou să-l sune pe Staffan pe barca lui, deşi ştia că îşi pierde vremea.

Observă cum tot mai puțini oameni vin să se plimbe prin parc. În cele din urmă se ridică pentru a se întoarce la hotel.

Atunci îl zări. Venea pe una dintre alei, diagonal față de locul unde stătuse ea. Era îmbrăcat în negru şi nu putea fi altcineva decât bărbatul care apăruse pe filmul camerei de supraveghere a lui Sture Hermansson. Venea drept spre ea, ducând ceva sclipitor în mână.

Țipă şi se dădu cu un pas înapoi. În timp ce el se apropia, Birgitta căzu pe spate şi se lovi cu capul de marginea de fier a băncii.

Ultimul lucru pe care îl văzu fu chipul lui; ca şi cum ochii ei înregistraseră o nouă poză a lui. După aceea totul se estompă într-un întuneric atotcuprinzător şi tăcut.

35

Ya Ru îndrăgea umbra. Acolo se putea face invizibil, la fel ca animalele de pradă pe care le admira şi de care se temea. Dar alții dispuneau de aceeaşi abilitate. Îi trecuse adesea prin minte că tinerii întreprinzători se găseau în plin proces de preluare a economiei şi, din această cauză, nu avea să treacă mult timp până ce ei vor cere un loc la masa unde se luau deciziile politice. Toată lumea începe din umbră, unde se poate observa şi se poate urmări totul fără să fii văzut.

Însă umbra în care se ascundea în această seară anume din Londra bătută de ploaie avea un alt scop. O urmări pe Birgitta Roslin, şezând pe o bancă dintr-un părculeț în apropiere de Leicester Square. De unde se afla o vedea doar din spate. Însă nu îndrăznea să se deconspire. Observase deja că ea era cu ochii în patru, ca un animal neliniştit. Ya Ru nu o subestima. Dacă Hong Qiu avusese încredere în Birgitta Roslin, atunci şi el era obligat să o ia foarte în serios.

O urmărise întreaga zi, încă din clipa când ea apăruse în fața clădirii unde locuia Ho. Se amuzase ştiind că el deținea restaurantul unde muncea Wa, soțul lui Ho. Evident că cei doi nu aveau habar de asta – Ya Ru foarte rar lua ceva în posesie în nume propriu. Restaurantul Ming aparținea Chinese Food Inc., o societate pe acțiuni înregistrată în Liechtenstein, unde Ya Ru îşi plasase portofoliul de acțiuni legate de restaurante. Supraveghea cu atenție registrele contabile şi rapoartele trimestriale întocmite de chinezi tineri şi talentați pe care el îi recrutase din cele mai bune universități englezeşti. Ya Ru ura tot ce era englezesc. N-avea să uite niciodată lecțiile istoriei. Era încântat să jefuiască acea țară de tineri oameni de afaceri talentați care profitaseră de educația primită la cele mai bune universități.

Ya Ru nu mâncase niciodată la restaurantul Ming. Nu intenționa să o facă nici acum. De îndată ce avea să-şi îndeplinească misiunea va pleca înapoi la Beijing.

Existase o perioadă în viața lui când privise aeroporturile cu un soi de emoție aproape religioasă. Acestea reprezentau echivalentul modern al porturilor de altădată. În acele zile, Ya Ru nu pleca nicăieri fără un exemplar din *Călătoriile lui Marco Polo* cu el. Îl inspira dorința neînfricată a acelui om de a investiga necunoscutul. Astăzi socotea tot mai mult că o călătorie reprezenta o corvoadă, chiar dacă deținea un avion particular şi de obicei era scutit de aşteptările agonizante şi triste din aeroporturi. Sentimentul revigorant pe care ți-l dădeau toate aceste schimbări neaşteptate de peisaj împreună cu oboseala plăcută de a schimba fusurile orare erau anulate de timpul pierdut inutil în aşteptarea plecării sau a bagajelor. Magazinele iluminate cu neoane din aeroporturi, benzile rulante orizontale, coridoarele care stârneau ecouri, cuştile de sticlă tot mai mici în care erau împinşi laolaltă fumătorii, toate acestea nu

erau locuri propice apariției unor gânduri sau idei filosofice noi. Reflectă la vremurile când oamenii călătoreau cu trenul sau cu nave transatlantice. Pe atunci discuțiile intelectuale şi controversele erau socotite fireşti, ca parte a ambientului luxos şi confortabil.

De aceea îşi dotase avionul lui particular, un Gulfstream, cu rafturi de cărți, în care păstra cele mai importante opere ale literaturii chineze şi universale.

Se simțea ca o rudă îndepărtată – fără să existe vreo legătură de sânge, ci doar una mistică – a căpitanului Nemo, cel care călătorea în nava lui submersibilă ca un împărat singuratic, fără un imperiu, dar împreună cu o bibliotecă imensă şi o ură devastatoare pentru oamenii care îi distruseseră viața. Se credea că Nemo avusese drept model un prinț indian dispărut care se opusese Imperiului Britanic. Ya Ru simțea o mare afinitate față de acest amănunt, însă el mai degrabă simpatiza cu figura sumbră şi plină de amărăciune a lui Nemo însuşi, inginerul plin de inspirație şi filosoful erudit. Îşi botezase avionul *Nautilus II.* Pe peretele de lângă intrarea pe puntea de zbor se găsea o reproducere mărită a uneia dintre schițele din carte, în care Nemo era înfățişat alături de vizitatorii lui şovăielnici în mijlocul bibliotecii imense de pe *Nautilus.*

Acum însă totul se reducea la umbră. Se ascundea cu eficiență şi o sfida pe femeia pe care trebuia să o ucidă. Un alt lucru pe care îl avea în comun cu Nemo era credința lui în răzbunare. Nevoia de răzbunare îşi lăsase amprenta în istorie ca un soi de laitmotiv.

Curând totul avea să se termine. Acum, că se găsea în Chinatownul din Londra, cu ploaia udându-i gulerul hainei, îi trecu prin minte că sfârşitul acestei poveşti avea ceva remarcabil în faptul că se petrecea în Anglia. De aici frații Wang îşi începuseră drumul înapoi spre China, din țara pe care doar unul dintre ei avea s-o mai revadă vreodată.

Pe Ya Ru nu îl deranja să aştepte atunci când controla timpul de care avea nevoie, spre deosebire de aeroporturi. O astfel de atitudine îi surprindea adesea pe prietenii lui, care priveau viaţa ca fiind prea scurtă, creată de un zeu care putea fi asemuit unui mandarin bătrân şi mizerabil ce nu dorea ca bucuria existenţei să dureze prea mult. Ya Ru susţinuse adesea că, din contră, zeii responsabili de crearea vieţii ştiuseră exact ce fac. Dacă oamenilor le era îngăduit să trăiască prea mult, nivelul lor de cunoştinţe ar creşte atât de mult încât ar ajunge să vadă dincolo de mandarini şi şi-ar uni forţele ca să-i extermine pe aceştia. O durată scurtă de viaţă împiedică multe revoluţii, aşa cum susţinea Ya Ru. Iar prietenii lui erau de obicei de acord, deşi nu-i înţelegeau de prea multe ori modul de gândire.

Ya Ru se uita întotdeauna la animale atunci când dorea să-şi înţeleagă propriul comportament, dar şi comportamentul altora. El era leopardul şi tot el era armăsarul care se lupta cu toţi competitorii pentru a deveni singurul împărat.

Dacă Deng fusese pisica gri care vâna şoareci mai bine decât oricare alta, Mao fusese bufniţa, pasărea înţeleaptă, dar şi răpitorul cu sânge rece care ştia exact când să coboare în picaj pentru a-şi înşfăca, în tăcere, prada.

Gândurile îi fură întrerupte când Birgitta Roslin se ridică de pe bancă. Îşi petrecuse ziua urmărind-o şi observase că era speriată. Privea mereu în jurul ei şi nu era niciodată liniştită. Grijile curgeau ca un şuvoi neîncetat prin mintea ei. Ya Ru putea folosi acest lucru, deşi nu decisese încă exact cum anume.

Acum însă ea se ridicase. Ya Ru rămase ascuns în umbră.

Apoi se petrecu ceva cu totul neaşteptat. Femeia tresări, ţipă, după care se împiedică şi căzu lovindu-se cu capul de bancă. Un chinez se opri şi se aplecă pentru a

cerceta ce se întâmplase. Mai mulți oameni o înconjurară. Ya Ru ieşi de la adăpostul umbrei şi se apropie de grupul din jurul femeii căzute. Doi polițişti veniră în fugă. Ya Ru îşi făcu loc cu coatele ca să vadă mai bine. Birgitta Roslin se trezi şi se ridică în capul oaselor. În mod clar îşi pierduse cunoştința pentru câteva secunde. Ya Ru îi auzi pe polițişti întrebând dacă avea nevoie de o ambulanță, însă femeia refuză.

Era pentru prima dată că Ya Ru îi auzea vocea. O memoră – o voce profundă, expresivă.

— Probabil că m-am împiedicat, o auzi el spunând. Am crezut că vine cineva spre mine. Eram speriată.

— Ați fost atacată?

— Nu. De vină a fost doar imaginația mea.

Bărbatul care o speriase era încă acolo. Ya Ru observă o anumită asemănare între Liu Xin şi acel individ, care printr-o pură coincidență fusese amestecat într-o poveste cu care nu avea nimic de-a face.

Ya Ru zâmbi în sinea lui. Femeia era cu adevărat speriată şi în gardă.

Ofițerii de poliție o escortară pe Birgitta Roslin înapoi la hotel. Ya Ru rămase ascuns în umbră. Acum aflase unde stătea. După ce verificară încă o dată că femeia se ținea bine pe picioare, polițiştii plecară la treburile lor, în vreme ce femeia intră în hotel. Ya Ru văzu cum i se dă cheia de la cameră de către un recepționer care o luă de pe unul dintre rândurile de sus ale panoului. Ya Ru mai aşteptă câteva minute înainte de a intra în holul hotelului. Recepționerul era chinez. Ya Ru se înclină şi întinse o foaie de hârtie.

— Doamna care abia a intrat a scăpat asta pe stradă.

Recepționerul luă hârtia şi o puse în cutia goală pentru mesaje de la camera 614, aflată la ultimul etaj al hotelului.

Evident că foaia de hârtie era goală. Ya Ru bănuia că Birgitta avea să întrebe la recepție cine i-o lăsase. Avea să i

se spună că un chinez. Iar atunci ea avea să devină şi mai încordată. Ya Ru nu risca nimic.

Ya Ru se apucă să citească o broşură a hotelului în vreme ce se gândea cum să afle cât avea să stea Birgitta Roslin acolo. Ocazia se ivi atunci când recepţionerul chinez dispăru într-o încăpere din spate şi în locul lui apăru o tânără englezoaică. Ya Ru se duse din nou la recepţie.

— Doamna Birgitta Roslin, zise el. Din Suedia. Trebuie s-o iau şi s-o conduc la aeroport. Dar nu e limpede dacă vrea să fie luată mâine sau poimâine.

Fără a scoate vreo vorbă, femeia de la recepţie tastă ceva la computer.

— Doamna Roslin are rezervare pentru trei zile, zise ea. Să o chem pentru a vă lămuri când trebuie să veniţi ca să o luaţi?

— Nu, o să rezolv asta cu cei de la firmă. Nu ne place să deranjăm clienţii dacă nu e nevoie.

Ya Ru părăsi hotelul. Afară reîncepuse burniţa. Îşi ridică gulerul hainei şi merse către Gower Street pentru a găsi un taxi. Acum nu mai trebuia să-şi facă griji în privinţa timpului pe care îl avea la dispoziţie. „A trecut foarte multă vreme de când au început toate astea, îşi spuse el. Alte câteva zile până ce se va ajunge la sfârşitul inevitabil nu mai au nici o importanţă."

Chemă un taxi şi dădu şoferului adresa din Whitehall unde compania lui din Liechtenstein deţinea un apartament pe care el îl folosea ori de câte ori se afla în Anglia. Simţise adesea că trăda memoria strămoşilor stând la Londra când putea să se ducă la Paris sau la Berlin. În vreme ce mergea cu taxiul, se decise să vândă apartamentul din Whitehall şi să caute un altul în Paris.

Venise vremea să închidă şi acest capitol din viaţa lui.

Se întinse pe pat şi ascultă liniştea. Izolase toţi pereţii când cumpărase apartamentul. Acum nu mai auzea nici

măcar zumzetul îndepărtat al traficului rutier. Singurul sunet era bâzâitul discret al aparatului de aer condiționat. Iar acest lucru îi dădea senzația că se găsea la bordul unei nave. Se simțea extrem de împăcat cu sine.

— Cât a trecut de atunci? întrebă el cu glas tare. Cât a trecut de când a început povestea care acum se apropie de sfârşit?

Efectuă calculele în minte. În 1868, San intrase prima dată în cămăruța lui de la misiunea creştină. Acum era anul 2006. O sută treizeci şi opt de ani. San stătuse la lumina lumânării şi scrisese cu meticulozitate povestea lui şi a celor doi frați ai lui, Guo Si şi Wu. Totul începuse în ziua în care îşi părăsiseră cocioaba natală şi porniseră în aventură spre Canton. Acolo fuseseră expuşi unui diavol nenorocit întruchipat de Zi. Din acel moment, moartea îi urmase oriunde se duceau. În cele din urmă, singurul rămas în viață fusese San, cu hotărârea lui încăpățânată de a-şi scrie povestea vieții.

„Au murit în cea mai cumplită stare de umilință", îşi zise Ya Ru. Şirul de împărați şi de mandarini de la conducerea Chinei urmaseră sfatul lui Confucius de a ține populația într-un laț atât de strâns, încât revolta să nu fie niciodată posibilă. Dar exact aşa cum englezii maltrataseră băştinaşii din coloniile lor, frații fuseseră chinuiți de americanii care îşi construiau calea lor ferată. În acelaşi timp, englezii afişau un dispreț de gheață față de chinezi şi încercau să-i facă pe toți dependenți de droguri inundând piețele din China cu opiu. „Aşa îi văd eu pe acei englezi brutali, ca pe nişte traficanți de droguri stând la colțurile străzilor şi vânzându-şi porcăriile unor oameni pe care îi urăsc şi pe care îi socotesc drept creaturi inferioare. Nu a trecut prea mult timp de când chinezii erau descrişi în desenele animate englezeşti şi americane ca nişte maimuțe cu cozi. Însă caricaturile conțineau şi adevăr în ele: Noi ne

năşteam pentru a fi umiliţi şi transformaţi în sclavi. Nu eram umani. Eram animale. Aveam cozi.”

Când se plimba pe străzile Londrei, Ya Ru se gândea la numărul de clădiri care îl înconjurau şi care erau construite cu banii oamenilor aduşi în sclavie, cu chinurile şi suferinţele lor, cu spinările şi morţile lor.

Ce scrisese San? Că ei construiseră calea ferată prin deşertul american folosindu-şi propriile coaste drept traverse sub şine. În mod similar, ţipetele şi durerile sclavilor impregnau podurile de fier care traversau Tamisa sau zidurile groase de piatră ale clădirilor enorme din minunatul district financiar al Londrei.

Şirul gândurilor lui Ya Ru se opri când el aţipi. La trezire se duse în living, unde tot mobilierul şi toate corpurile de iluminat erau chinezeşti. Pe masa din faţa canapelei de un roşu-închis se găsea o pungă mică din mătase bleu. O deschise, după ce mai întâi puse o foaie de hârtie pe masă. Apoi scoase dinăuntru o grămăjoară de sticlă fin pisată. Era o metodă străveche de a ucide, prin amestecarea particulelor aproape invizibile de sticlă într-un castron cu supă sau într-o cană de ceai. Nu exista scăpare pentru persoana care bea conţinutul. Miile de cioburi microscopice de sticlă perforau intestinele victimei şi le făceau fărâme. În vremurile de demult metoda era cunoscută cu numele de moartea invizibilă pentru că survenea subit şi nu putea fi explicată.

Sticla pisată avea să aducă sfârşitul poveştii lui San. Ya Ru băgă cu grijă sticla înapoi în punga de mătase, pe care o legă cu un nod. După aceea, stinse toate lămpile, cu excepţia uneia care avea un lampadar din material textil roşu cu dragoni aurii. Se aşeză pe un fotoliu comod care pe vremuri aparţinuse unui moşier bogat din provincia Shandong. Respiră tot mai lent, astfel că în scurt timp se afundă într-o stare de linişte în care putea gândi limpede.

Avu nevoie de o oră ca să decidă cum avea să încheie acest ultim capitol al poveştii prin uciderea Birgittei Roslin, care după toate probabilităţile îi furnizase surorii lui, Hong Qiu, informaţii care îi puteau dăuna lui. Informaţii pe care ea le-ar fi putut transmite şi altora fără ca el să ştie. După ce se decise, apăsă un buton de pe masă. Câteva minute mai târziu, o auzi pe bătrâna Lang cum începe să pregătească cina în bucătărie.

Lang obişnuia să facă curăţenie în biroul lui Ya Ru din Beijing. Noapte de noapte îi observase mişcările silenţioase. Era o femeie de serviciu mai bună decât celelalte care menţineau curăţenia în zgârie-norul lui.

Când aflase că, pe lângă curăţenie, ea pregătea mâncăruri tradiţionale pentru nunţi şi înmormântări, Ya Ru îi ceruse să-i gătească o cină pentru seara următoare. După aceea o numise bucătarul lui personal şi începuse să-i plătească un salariu la care femeia nici nu îndrăznise vreodată să viseze. Avea un fiu care emigrase în Londra, aşa că Ya Ru aranjase ca ea să se mute în Europa pentru a avea grijă de el în timpul numeroaselor lui vizite acolo.

În acea seară, Lang îl servi cu mai multe feluri uşoare. Fără ca Ya Ru să-i fi cerut ceva, femeia îşi dădea mereu seama ce dorea el. Îi puse ceaiul pe un mic încălzitor cu kerosen din living.

— Micul dejun mâine? întrebă ea înainte de a pleca.

— Nu, o să am singur grijă de asta. Dar la cină – peşte.

Ya Ru se culcă devreme. Nu prea reuşise să doarmă neîntrerupt de la plecarea din Beijing. Mai întâi fusese zborul spre Europa, apoi conexiunile complicate spre oraşul din nordul Suediei, apoi vizita la Helsingborg, unde intrase prin efracţie în biroul Birgittei şi găsise cuvântul „Londra” subliniat pe o bucată de hârtie lângă telefonul ei. Zburase până la Stockholm cu avionul lui particular, apoi la

Copenhaga, după care la Londra. Presupusese că Roslin plecase ca să se vadă cu Ho.

Îşi însemnă ceva în jurnal, stinse lampa şi în curând adormi buştean.

A doua zi, Londra era învăluită într-o ceaţă groasă. Ya Ru se sculă, ca de obicei, la ora cinci, şi ascultă veşti din China pe undele ultrascurte ale radioului. După aceea verifică pieţele bursiere pe ecranul unui computer, vorbi cu doi dintre directorii lui despre diverse proiecte în derulare şi îşi încropi un mic dejun simplu, din fructe.

La ora şapte plecă din apartament, cu punga de mătase în buzunar. Planul lui avea un singur neajuns potenţial. Nu ştia la ce oră lua Birgitta Roslin micul dejun de obicei. Dacă se afla deja în sala de mese atunci când sosea el acolo, trebuia să amâne totul până a doua zi.

Se opri câteva minute ca să asculte un violoncelist cerşetor care cânta pe trotuar cu o pălărie întoarsă în sus la picioare. Îi aruncă omului câteva monede, după care îşi văzu de drum. Coti pe Irving Street şi ajunse la hotel. La recepţie dădu peste un bărbat pe care nu-l mai văzuse. Se duse la tejghea şi luă una dintre cărţile de vizită ale hotelului. În acest timp, observă că foaia de hârtie dispăruse din căsuţa pentru mesaje a Birgittei Roslin.

Uşa de la sala de mese era deschisă. O reperă numaidecât pe Birgitta Roslin. Şedea la o masă de lângă fereastră. Era evident că abia venise şi un chelner tocmai o servea cu cafea.

Ya Ru îşi ţinu respiraţia şi gândi cu repeziciune. Decise să nu mai aştepte. Sosise momentul. Îşi scoase haina de ploaie şi se apropie de şeful de sală. Explică faptul că nu era oaspete al hotelului, dar dorea să ia micul dejun. Şeful de sală era din Coreea de Sud. Îl conduse pe Ya Ru la o masă

situată în diagonală în spatele celei unde Birgitta Roslin stătea aplecată deasupra farfuriei.

Ya Ru privi în jur. În peretele apropiat de masa lui se vedea o ieşire de urgenţă. Se duse să ia un ziar şi încercă uşa, descoperind că nu era încuiată. Se întoarse la masa lui, comandă ceai şi aşteptă. Multe mese erau încă goale, dar Ya Ru observase că cele mai multe chei lipseau din panoul de la recepţie. Hotelul era aproape plin.

Îşi scoase telefonul mobil şi cartea de vizită a hotelului. Formă numărul şi aşteptă. Când i se răspunse de la recepţie, spuse că avea un mesaj important pentru una dintre clientele hotelului, Birgitta Roslin.

— Vă fac legătura cu camera ei.

— La ora asta e în sala de mese, zise Ya Ru. La ora asta îşi ia mereu micul dejun. V-aş fi recunoscător dacă puteţi să o găsiţi. De obicei stă la o masă aproape de ferestre. Probabil că e îmbrăcată cu o rochie albastră; are părul negru şi tuns scurt.

— O s-o rog să vină ca să preia apelul.

Ya Ru ţinu telefonul în mână, cu linia deschisă, până ce-l văzu pe recepţioner intrând în sala de mese. Apoi închise, strecură telefonul în buzunar şi în acelaşi timp scoase punguţa cu sticlă pisată. După ce Birgitta Roslin se ridică şi îl însoţi pe recepţioner afară din sală, Ya Ru se duse la masa ei. Luă ziarul ei şi privi în jur, ca şi cum ar fi vrut să se asigure că turista care şezuse acolo plecase definitiv. Aşteptă ca un chelner să umple ceştile de cafea la o masă învecinată, menţinând în acelaşi timp sub supraveghere uşa dinspre recepţie. Când chelnerul plecă mai departe, Ya Ru deschise punga şi vărsă conţinutul ei în ceaşca de cafea, pe jumătate golită. Birgitta Roslin se întoarse în sala de mese. Ya Ru se răsucise deja pe călcâie şi tocmai pornea spre masa lui.

În acel moment se sparse geamul de la fereastră şi se auzi un zgomot cumplit de foc de armă, combinat cu sticlă spartă. Ya Ru n-avu timp să-şi dea seama că se petrecuse ceva îngrozitor, catastrofal. Glonţul îl lovi în tâmpla dreaptă şi îl ucise instantaneu. Toate funcţiile importante ale corpului îi încetaseră deja atunci când căzu peste o masă şi răsturnă o vază de flori.

Birgitta Roslin rămase nemişcată pe loc, la fel ca toţi ceilalţi oaspeţi din sala de mese, alături de chelnerii şi de chelneriţele care serveau. Tăcerea fu spartă de ţipătul cuiva.

Roslin se holbă la cadavrul care zăcea pe faţa de masă albă. Încă nu-i trecuse prin gând că totul avea legătură cu ea. Îi trecu vag prin minte că Londra devenise ţinta unui atac terorist.

Apoi simţi o mână prinzând-o de umăr. Încercă să se elibereze în vreme ce se răsucea pe călcâie.

Ho stătea în spatele ei.

— Nu scoateţi o vorbă, zise Ho. Urmaţi-mă. Nu putem rămâne aici.

O împinse pe Birgitta în holul hotelului.

— Daţi-mi cheia. Vă fac eu bagajul în timp ce achitaţi nota de plată.

— Ce se petrece?

— Nu puneţi întrebări. Faceţi ce vă spun.

Ho o strângea atât de tare, încât pe Birgitta o duru braţul. În hotel izbucnise haosul. Oamenii ţipau şi strigau, alergând încoace şi încolo.

— Insistaţi să plătiţi, rosti Ho. Trebuie să ieşim de aici.

Birgitta înţelese. Nu ceea ce se petrecuse, ci ceea ce îi spusese Ho. Se duse la recepţie şi strigă la unul dintre recepţionerii uluiţi că doreşte să achite nota de plată. Ho dispăru într-unul din lifturi şi se întoarse zece minute mai

târziu cu bagajul Birgittei. Între timp, holul hotelului se umpluse deja cu polițiști şi paramedici.

Birgitta îşi achitase nota de plată.

— Acum o să ieşim calme pe uşă, zise Ho. Dacă încearcă cineva să vă rețină, spuneți că trebuie să prindeți avionul.

Merseră umăr lângă umăr spre ieşire şi ajunseră în stradă fără să fie împiedicate de cineva. Birgitta se opri şi privi înapoi. Ho o trase din nou de braț.

— Nu vă întoarceți. Mergeți normal. Vorbim mai târziu.

Ajunseră la clădirea unde locuia Ho şi urcară la apartamentul ei, situat la etajul doi. Acolo se găsea un bărbat, în vârstă de aproximativ douăzeci de ani. Era palid şi se apucă imediat să vorbească emoționat cu Ho. Birgitta îşi dădu seama că Ho încerca să-l calmeze. Ho îl duse într-o încăpere alăturată, unde conversația agitată dintre cei doi continuă. Când se întoarseră, bărbatul ducea cu el o legătură de pânză în care s-ar fi putut ascunde un tac de biliard. Tânărul plecă din apartament. Ho se duse la fereastră şi privi spre stradă. Birgitta se prăbuşi pe un scaun. Abia în acea clipă realiză că omul ucis căzuse pe masa de lângă cea la care şezuse ea.

Se uită la Ho, care plecase de la fereastră. Ho era şi ea extrem de palidă. Birgitta văzu că tremura.

— Ce s-a întâmplat? întrebă ea.

— Ați fi putut muri, zise Ho. Voia să vă ucidă. Trebuie să spun lucrurilor pe nume.

Birgitta scutură din cap.

— Va trebui să fiți mai explicită, rosti ea. Altfel nu ştiu ce voi face.

— Omul care a murit era Ya Ru, fratele lui Hong Qiu.

— Ce s-a întâmplat?

— A încercat să vă omoare. Am reuşit să-l oprim în ultima clipă.

— ”Am”?

— Puteați muri pentru că mi-ați dat informații false despre hotelul în care v-ați cazat. De ce ați făcut asta? Credeați că nu puteți avea încredere în mine? Sunteți atât de confuză încât nu mai distingeți între prieteni şi oameni care vă vor răul?

Birgitta ridică mâna.

— Vorbiți prea repede. Nu vă pot urmări. Fratele lui Hong Qiu? De ce ar fi vrut să mă omoare?

— Pentru că ştiați prea multe despre cele întâmplate în țara dumneavoastră. Despre toți oamenii care au murit acolo. Ya Ru s-a aflat probabil în spatele tuturor – sau cel puțin aşa credea Hong Qiu.

— Dar de ce?

— Nu pot spune. Nu ştiu.

Birgitta gândea. Când Ho vru să vorbească din nou, Birgitta ridică mâna ca s-o oprească.

— Ați spus „am”, rosti ea după un timp. Omul care tocmai a ieşit din apartament ducea ceva. Era o puşcă?

— Da. Hotărâsem ca San să vă supravegheze. Dar la hotelul la care mi-ați spus că stați nu era nimeni cu numele dumneavoastră. San a fost cel care şi-a dat seama că acest hotel era cel mai apropiat. V-am văzut prin fereastră. Când Ya Ru a venit la masa dumneavoastră după ce ați fost chemată în altă parte, mi-am dat seama că o să vă omoare. San şi-a scos puşca şi l-a împuşcat. Totul s-a petrecut aşa de repede, că nimeni de pe stradă nu s-a prins de mişcare. Cei mai mulți oameni probabil au crezut că e un pocnet de eşapament de la o motoretă. San îşi ținea puşca ascunsă într-o haină de ploaie.

— San?

— Fiul lui Hong Qiu. Ea l-a trimis la mine.

— De ce?

— Hong Qiu nu se temea doar pentru viața ei și a dumneavoastră. Se temea la fel de mult și pentru fiul ei. San era convins că Ya Ru i-a ucis mama. Așa că n-avea nevoie de cine știe ce imbold pentru a se răzbuna.

Birgitta simțea că i se face rău. Începea treptat să-și dea seama despre ce era vorba. Ca și cum ar fi bănuit totul mai devreme, dar ar fi respins posibilitatea pentru că i se părea prea sinistră. Ceva din trecut declanșase decesele tuturor acelor oameni din Hesjövallen.

Întinse mâna și o prinse pe Ho. Avea lacrimi în ochi.

— S-a terminat acum?

— Cred că da. Vă puteți întoarce acasă. Ya Ru e mort. Nici eu și nici dumneavoastră nu știm ce va urma. Dar cel puțin nu veți mai fi implicată în poveste.

— Cum voi putea să trăiesc fără să știu cum se sfârșește totul?

— O să încerc să vă ajut.

— Ce se va întâmpla cu San?

— Fără îndoială că polițiștii vor găsi martori care să spună că un chinez a împușcat alt chinez. Dar nimeni nu-l va putea identifica pe San.

— Mi-a salvat viața.

— Probabil că și-a salvat propria viață ucigându-l pe Ya Ru.

— Dar cine era acest om de care se temeau toți?

Ho clătină din cap.

— Nu știu dacă pot răspunde la asta. Din multe puncte de vedere el reprezenta China nouă, cu care nici eu, nici Hong Qiu, nici Ma Li și nici măcar San nu voiam să avem ceva de-a face. În țara noastră se dau bătălii importante pentru ceea ce urmează să se întâmple. Cum va arăta viitorul. Nimeni nu știe; nimic nu e sigur. Poți face doar ceea ce crezi că e drept.

— Cum ar fi să-l omori pe Ya Ru?

— A fost nevoie.

Birgitta se duse la bucătărie şi bău un pahar cu apă. Când lăsă paharul jos îşi dădu seama că trebuia să plece acasă imediat. Tot ce-i era încă neclar putea să mai aştepte. Voia doar să se ducă acasă, să plece din Londra şi să se distanţeze de tot ce se întâmplase acolo.

Ho o însoţi cu taxiul până la Heathrow. După o aşteptare de patru ore, Birgitta reuşi să găsească un loc la un zbor spre Copenhaga. Ho vru să rămână până la plecarea avionului, dar Birgitta o rugă să plece.

Când ajunse înapoi în Helsingborg, deschise o sticlă de vin şi o goli pe toată în acea noapte. Dormi cea mai mare parte a zilei următoare. Fu trezită de apelul lui Staffan care o sunase să o anunţe că excursia lor nautică luase sfârşit. Birgitta nu se mai putu abţine şi izbucni în lacrimi.

— Ce e? S-a întâmplat ceva?

— Nu, nimic. Sunt obosită.

— Să împachetăm şi să venim acasă?

— Nu. Nu-i nimic. Dacă vrei să mă ajuţi, crede-mă când îţi spun că nu e nimic. Povesteşte-mi despre aventura ta pe mare.

Vorbiră mult. Ea insistă ca el să-i descrie cu lux de amănunte excursia, să-i povestească ce planuri aveau pentru acea seară şi pentru ziua următoare. Când terminară de vorbit, Birgitta constată că reuşise să se calmeze.

A doua zi se declară iarăşi aptă de muncă şi se întoarse la serviciu. Totodată, o sună pe Ho.

— În curând voi avea multe să vă spun, o anunţă Ho.

— Promit să ascult. Cum se simte San?

— E agitat, speriat şi îi e dor de mama lui. Dar e puternic.

După ce închise, Birgitta rămase în continuare la masa din bucătărie.

Închise ochii.

Imaginea omului care zăcea prăbuşit peste masă în sala de mese a hotelului începea treptat să se estompeze şi în curând dispăru aproape cu totul.

36

Cu câteva zile înainte de solstiţiul de vară, Birgitta Roslin prezidă ultimul ei proces înainte de vacanţă. Ea şi Staffan închiriaseră o cabană pe insula Bornholm. Urmau să stea acolo trei săptămâni, iar copiii aveau să vină în vizită, unul după altul. Procesul, pe care Birgitta îl estimă să dureze două zile, avea de-a face cu trei femei şi un bărbat care jefuiau oameni în parcări şi locuri de camping de lângă şosele. Două din femei proveneau din România; bărbatul şi cea de-a treia femeie erau din Suedia. Birgitta era surprinsă cel mai mult de brutalitatea manifestată de acuzaţi, mai ales de cea mai tânără dintre femei, în două ocazii, când banda atacase oameni din campinguri. Tânăra lovise una dintre victime, un bărbat în vârstă din Germania, atât de puternic în cap cu un ciocan, încât îi crăpase craniul. Bărbatul supravieţuise, dar dacă ciocanul ar fi izbit la distanţă de un centimetru în lateralul zonei de impact victima probabil ar fi sucombat. În cea de-a doua ocazie, tânăra înjunghiase o femeie cu o şurubelniţă care ratase inima victimei cu câţiva milimetri.

Procurorul, Palm, descrisese banda ca „întreprinzători activi în diverse ramuri de activitate criminală”. În afară de a-şi petrece nopţile făcând turul parcărilor între Helsingborg şi Varberg, acuzaţii îşi umpleau zilele furând din magazine, în special din buticuri de modă şi showroomuri specializate în echipamente electronice. Folosind valize special pregătite, ale căror căptuşeli fuseseră îndepărtate şi înlocuite cu folie metalică, astfel ca alarmele să nu se declanşeze la plecarea lor din magazin, infractorii furaseră bunuri în valoare de aproape un milion de coroane suedeze înainte de a fi prinşi.

Comiseseră însă greşeala de a reveni în acelaşi butic din apropiere de Halmstad şi fuseseră recunoscuţi de personalul magazinului. Îşi mărturisiseră cu toţii faptele, iar bunurile furate fuseseră recuperate. Spre surprinderea poliţiştilor, împărtăşită şi de Birgitta, nu se certaseră şi nu se învinovăţiseră reciproc atunci când venise vremea să se investigheze faptele fiecăruia dintre ei în parte.

În dimineaţa în care porni pe jos spre tribunal era răcoare şi ploua mărunt. Dimineţile erau momentele în care Birgitta continua să fie tulburată de evenimentele care culminaseră cu drama din hotelul londonez.

Vorbise de două ori cu Ho la telefon. De ambele dăţi se simţise dezamăgită pentru că avusese impresia că Ho fusese evazivă, nedorind să-i spună ce se întâmplase după evenimentele din sala de masă a hotelului. Însă Ho insistase ca Birgitta să aibă răbdare.

— Adevărul nu e niciodată simplu, îi explicase Ho. Doar aici, în Occident, lumea crede că se poate ajunge rapid şi lesne la cunoaştere. Cunoaşterea are nevoie de timp. Adevărul nu se grăbeşte niciodată.

Însă Ho îi dăduse o informaţie care o înspăimântase aproape mai mult ca orice altceva. Poliţia descoperise în mâna lui Ya Ru o punguţă de mătase conţinând resturi ale unei pulberi extrem de fine de sticlă pisată. Detectivii britanici nu reuşiseră să-şi dea seama despre ce era vorba, dar Ho îi spusese Birgittei că sticla pisată reprezenta o metodă chinezească veche şi sofisticată de a ucide oameni.

Fusese la un fir de păr de moarte. Uneori, şi doar când era singură, Birgitta suferea de atacuri violente de panică. Nici măcar nu-i vorbise despre asta lui Staffan. De când se întorsese de la Londra ţinuse totul închis în ea. Staffan habar n-avea cum se simţea ea în realitate.

La o săptămână după moartea lui Ya Ru, Birgitta primi un apel de la cineva cu care ar fi preferat să nu mai vorbească niciodată: Lars Emanuelsson.

— Timpul trece, zise el. Ceva veşti?

Pentru o fracțiune de secundă, se temu că Lars Emanuelsson aflase că ea, Birgitta Roslin, fusese ținta evenimentelor de la hotelul londonez.

— Absolut nimic, răspunse ea. Presupun că polițiştii din Hudiksvall nu s-au răzgândit, nu-i aşa?

— Despre mortul care ar fi comis crimele? Un individ mărunt, insignifiant, presupus bolnav mintal care comite cea mai brutală crimă în masă din istoria criminalistică a Suediei? Ar putea fi adevărat, evident. Dar eu ştiu că mulți se îndoiesc. Ca mine, bunăoară. Şi ca dumneavoastră.

— Eu nu mă gândesc la asta. Am lăsat totul în urmă.

— Nu cred că e chiar adevărat.

— Credeți ce vreți. Ce doriți? Sunt destul de ocupată.

— Cum mai stau lucrurile cu contactele dumneavoastră din Hudiksvall? Mai vorbiți cu Vivi Sundberg?

— Nu. Acum vreți să mă lăsați în pace?

— În mod clar vreau să luați legătura cu mine când veți avea ceva de relatat. Din experiență ştiu că sunt încă multe surprize ascunse în spatele evenimentelor teribile petrecute în sătucul acela izolat din nord.

— O să închid acum.

Se întrebă cât avea Lars Emanuelsson să continue să o agaseze, însă poate că avea să ducă dorul insistențelor lui atunci când totul avea să se termine.

În acea dimineață, cu puțin înainte de solstițiu, ajunse la birou, strânse laolaltă toate documentele care aveau legătură cu cazul în speță, vorbi cu una dintre secretarele tribunalului despre o dată posibilă în toamnă pentru anunțarea sentinței, apoi porni spre sala de judecată. În

momentul în care intră, o observă pe Ho şezând în spatele zonei pentru public, în acelaşi loc unde şezuse şi ultima dată când venise în Helsingborg.

Ridică o mână în semn de salut şi văzu că Ho îi zâmbeşte. Scrise câteva rânduri pe o bucată de hârtie, explicându-i lui Ho că urma o pauză de prânz la amiază. Îi făcu semn unuia dintre aprozi şi arătă spre Ho. Omul luă biletul; Ho îl citi şi dădu din cap în semn că a înțeles.

Apoi Birgitta îşi întoarse atenția spre grupul cu aspect jalnic din boxa acuzaților. Când se făcu vremea pauzei de prânz, ajunseseră într-un stadiu al procedurilor care indica faptul că nu aveau să întâmpine nici o problemă în încheierea procesului a doua zi.

Se întâlni cu Ho pe stradă, unde chinezoaica aştepta sub un copac înflorit.

— Să înțeleg că s-a întâmplat ceva şi că de aceea ați venit aici? întrebă ea.

— Nu.

— Ne putem vedea diseară. Unde stați?

— În Copenhaga. Cu nişte prieteni.

— Greşesc dacă presupun că aveți ceva important să-mi spuneți?

— Totul e mai limpede acum. De aceea sunt aici. Şi v-am adus ceva.

— Ce anume?

Dar Ho scutură din cap.

— Putem vorbi diseară despre asta. Ce au făcut? Cei care sunt acuzați în proces?

— Jafuri. Atacuri armate. Dar nu şi crime.

— I-am observat. Se tem cu toții de dumneavoastră.

— Nu cred. Dar ştiu că eu sunt cea care le va decide sentințele. Date fiind necazurile provocate de ei, cred că au motive serioase să se teamă.

Birgitta propuse să ia prânzul, dar Ho refuză, spunând că are altceva de făcut. După aceea, Birgitta se întrebă ce ar fi putut avea de făcut Ho într-un orăşel precum Helsingborg, care îi era complet necunoscut.

Procesul continuă lent, dar fără oprire. Când Birgitta încheie şedinţa de zi, ajunseseră la un stadiu pe care ea sperase să îl atingă.

Ho aştepta în faţa tribunalului. Cum Staffan conducea un tren spre Gothenburg, Birgitta sugeră ca Ho să meargă acasă cu ea. Îşi dădu seama că Ho ezita.

— Sunt singură. Soţul meu e plecat. Copiii locuiesc în alte oraşe. Aşa că nu trebuie să vă temeţi că vă veţi întâlni cu altcineva.

— Dar eu nu sunt singură. San e cu mine.

— Unde e?

Ho arătă de cealaltă parte a străzii. San se sprijinea de un zid.

— Chemaţi-l aici, zise Birgitta. După aceea mergem toţi trei acasă la mine.

San părea mai puţin tulburat acum decât fusese în circumstanţele tulburi ale primei lor întâlniri. Birgitta văzu că semăna tot mai mult cu mama lui: avea chipul lui Hong Qiu şi ceva din zâmbetul ei.

— Câţi ani ai? Îl întrebă ea.

— Douăzeci şi doi.

Engleza lui era la fel de bună ca a lui Hong Qiu şi a lui Ho.

Se aşezară în living. San vru cafea, în vreme ce Ho preferă ceaiul. Pe masă se găsea jocul cumpărat de Birgitta din Beijing. Pe lângă poşetă, Ho ţinea şi o pungă de hârtie. Scoase dinăuntru câteva pagini scrise de mână în chineză. De asemenea, un carnet cu o traducere în engleză.

— Ya Ru avea un apartament în Londra. Una dintre prietenele mele o cunoaşte pe Lang, cea care avea grijă de

casa lui. Lang îi pregătea de mâncare şi îi asigura liniştea de care el avea nevoie. Ne-a dat drumul în apartament şi am găsit un jurnal, de unde provin aceste extrase. Am tradus în parte ce scria acolo, fapt care explică oarecum de ce s-a întâmplat totul. Nu în întregime, dar toate aspectele pe care le putem înțelege. Există unele motive pe care doar Ya Ru le-ar fi putut explica.

— Era un om puternic, din câte mi-ați spus. Asta înseamnă că moartea lui a stârnit mare agitație în China?

Răspunse San, care până atunci fusese tăcut.

— Absolut nimic. Nici un fel de agitație, ci doar tăcere – genul de tăcere despre care scrie Shakespeare. „Restul e tăcere." Ya Ru era aşa de puternic, încât alții care sunt la fel de puternici au reuşit să înăbuşe cele întâmplate. Ca şi cum Ya Ru n-ar fi existat niciodată. Noi credem că mulți oameni au fost mulțumiți sau uşurați de moartea lui, chiar şi dintre cei socotiți ca fiindu-i prieteni. Ya Ru era periculos. Strângea informații pe care le folosea ca să-şi distrugă duşmanii sau pe cei pe care îi considera drept concurenți primejdioşi. Acum toate firmele lui sunt lichidate, tăcerea este cumpărată, totul este înăbuşit şi transformat într-un zid de beton care să-l separe pe el şi soarta lui de istoria oficială şi de noi, ceilalți, care mai suntem în viață.

Birgitta răsfoi hârtiile de pe masa ei.

— Să le citesc acum?

— Nu. Mai târziu, când veți fi singură.

— Şi nu trebuie să mă tem?

— Nu.

— Voi înțelege ce s-a întâmplat cu Hong Qiu?

— El a ucis-o. Nu cu propriile mâini; cineva a comis crima pentru el. Cineva care a fost la rândul lui ucis de Ya Ru. O moarte a acoperit-o pe cealaltă. Nimeni nu ar putea crede că Ya Ru şi-a ucis sora – în afară de observatorii atenți, cei care ştiau ce gândea Ya Ru despre sine şi despre

alții. Este însă remarcabil şi oarecum de neînțeles cum de şi-a putut omorî sora şi în acelaşi timp prețui familia, strămoşii, mai presus de orice altceva. Există o mare contradicție aici, o şaradă pe care n-o vom dezlega niciodată. Ya Ru era puternic. Era temut pentru inteligență şi pentru lipsă de scrupule. Dar poate că era şi bolnav.

— În ce sens?

— Îl poseda o ură care îi distrugea personalitatea. Poate că îşi ieşise cu adevărat din minți.

— Un lucru mă nedumereşte. Ce căutau mai exact în Africa?

— Există un plan care implică trimiterea de către China a milioane de țărani săraci în diverse țări africane. Actualmente se înființează structuri politice şi economice care să facă unele dintre aceste țări africane sărace dependente de China. Pentru Ya Ru, toate astea însemnau o repetiție cinică a colonialismului occidental. Pentru el era o soluție cu bătaie lungă. Însă pentru Hong Qiu, pentru mine şi pentru Ma Li, ca şi pentru mulți alții, totul nu este decât un atac la adresa structurii de bază a societății chineze la construcția căreia şi noi am pus umărul.

— Nu pricep, zise Birgitta. China este o dictatură. Libertatea este extrem de limitată; justiția e slabă. Ce încercați mai exact să apărați?

— China este o țară săracă. De dezvoltarea economică despre care vorbeşte toată lumea au beneficiat doar o mică parte din locuitorii ei. Dacă va continua acest mod de a duce China spre viitor, cu o prăpastie tot mai mare căscându-se între bogați şi săraci, totul se va sfârşi printr-o imensă catastrofa. China va fi aruncată iarăşi într-un haos deznădăjduit. Sau vor deveni dominante structuri de tip fascist. Noi apărăm sutele de milioane de țărani care, la urma urmei, sunt cei a căror muncă produce bogăția pe

care se bazează dezvoltarea. O dezvoltare de pe urma căreia ei beneficiază tot mai puțin.

— Dar tot nu pricep. Ya Ru pe de o parte, Hong Qiu de cealaltă parte? Brusc discuția se termină şi el îşi omoară propria soră?

— Actualmente bătălia între voințele oamenilor se duce în China pe viață şi pe moarte. Săraci versus bogați, cei lipsiți de putere versus cei atotputernici. Este vorba despre oameni care devin tot mai furioşi pe măsură ce văd cum se distrug toate rezultatele luptei lor şi oameni care văd doar ocazii pentru a face averi personale şi pentru a dobândi poziții de putere la care n-ar fi visat niciodată înainte. În astfel de momente mor oameni.

Birgitta se întoarse spre San.

— Povesteşte-mi despre mama ta.

— N-o cunoşteați?

— Am întâlnit-o, dar nu pot spune că o cunoşteam.

— N-a fost uşor să-i fiu copil. Era puternică, hotărâtă, adesea rezervată; dar putea fi la fel de bine mânioasă şi disprețuitoare. Recunosc fără jenă că mă temeam de ea. Dar o iubeam pentru că încerca să se vadă pe sine ca parte a unui lucru mai mare. Pentru ea era la fel de firesc să ajute un bețiv să revină pe picioare după ce cade pe stradă şi să poarte discuții aprinse despre politică. Pentru mine era un model de urmat şi nu doar mamă. Nimic nu era simplu. Dar mi-e dor de ea şi ştiu că de-acum trebuie să trăiesc cu acest dor în mine.

— Ce vei face?

— Voi fi doctor. Dar îmi iau un an de pauză. Ca să jelesc. Să încerc să pricep ce înseamnă viața fără ea.

— Dar tatăl tău?

— A murit de mult. Scria poezii. Tot ce ştiu despre el e că a murit la scurt timp după naşterea mea. Mama nu povestea niciodată prea multe despre el, în afară de faptul

că era un om bun şi un revoluţionar. Singurul lucru care mi-a rămas de la el este o poză cu el ţinând un căţel în braţe.

Vorbiră îndelung despre China în acea seară. Birgitta recunoscu faptul că atunci când era tânără ar fi vrut să fie o Gardă Roşie în Suedia. În tot acest timp însă, aştepta cu nerăbdare clipa când avea să poată citi hârtiile pe care i le adusese Ho.

În jurul orei zece chemă un taxi ca să-i ducă pe Ho şi pe San la gară.

— Există vreun sfârşit al acestei poveşti?

Ho se gândi câteva clipe înainte de a răspunde.

— Există întotdeauna un sfârşit, admise ea. Chiar şi în acest caz. Dar un sfârşit înseamnă mereu un început pentru altceva. Perioadele pe care ni le înscriem în vieţile noastre sunt întotdeauna provizorii, într-un fel sau altul.

Birgitta urmări taxiul îndepărtându-se, apoi se aşeză cu traducerea după jurnalul lui Ya Ru. Staffan trebuia să se întoarcă acasă abia ziua următoare. Până atunci Birgitta spera să termine de citit. Nu avea mai mult de douăzeci de pagini de lecturat, dar scrisul lui Ho era greu de descifrat din pricina literelor mici folosite.

Ce era mai exact acest jurnal pe care îl citea? Mai târziu, când avea să se gândească la acea seară petrecută singură în casă, adulmecând urme ale parfumului folosit de Ho, îşi dădu seama că ar fi trebuit să desluşească singură cea mai mare parte a celor întâmplate. Sau, mai degrabă, ar fi trebuit să înţeleagă, dar refuzase să accepte ceea ce chiar înţelesese.

În mod firesc, se întreba tot timpul ce nu-i spusese Ho. Ar fi trebuit s-o întrebe, dar ştia că n-ar fi primit răspuns. Existau secrete pe care ea n-avea să le priceapă niciodată, încuietori pe care n-avea să le descuie niciodată. Existau

referiri la oameni din trecut, la un alt jurnal care părea să fi fost scris ca un soi de contrapondere la cel scris de J.A., omul care devenise supraveghetor pe şantierele de construcţie ale căii ferate transcontinentale americane.

Ya Ru revenea mereu în jurnalul lui la frustrarea resimţită din pricină că Hong Qiu nu înţelegea faptul că drumul urmat acum de China reprezenta singura posibilitate, şi că oamenii precum Ya Ru trebuiau să devină factorii de influenţă decisivi. Birgitta începu să-şi dea seama că Ya Ru avusese multe trăsături de psihopat despre care, citind printre rânduri, chiar el însuşi păruse conştient.

Nu găsea nicăieri vreo trăsătură meritorie a caracterului său. Nici o expresie de îndoială, nici urmă de conştiinţă vinovată cu privire la moartea lui Hong Qiu, care, la urma urmelor, fusese sora lui. Birgitta se întrebă dacă Ho nu cumva redactase textul ca să-l descrie pe Ya Ru ca pe un om brutal. Se întrebă chiar dacă Ho nu inventase ea însăşi acel jurnal. Însă nu putea crede aşa ceva. San ucisese. Exact ca în epopeile islandeze, el răzbunase cu sânge pentru moartea mamei lui.

Se făcuse aproape miezul nopţii când termină de parcurs a doua oară traducerea lăsată de Ho. Existau multe obscurităţi în cele scrise de Ho, multe detalii care rămâneau neexplicate. Panglica roşie – care era semnificaţia ei? Doar Liu Xin ar fi putut explica asta, dacă ar mai fi trăit. Existau lucruri care aveau să rămână necunoscute, probabil pentru totdeauna.

Dar ce se mai putea face? Ce putea sau ar fi trebuit ea să facă pe baza informaţiilor de care dispunea acum? Avea să-şi petreacă o parte din vacanţă gândindu-se la asta. De pildă, când Staffan era plecat la pescuit – o activitate pe care ea o găsea ucigător de plictisitoare. Şi dimineţile devreme, când el îşi citea romanele istorice sau biografiile

muzicienilor de jazz, iar ea pleca pe cont propriu la plimbare. Avea să dispună de timp suficient ca să compună scrisoarea pe care urma să o trimită poliției din Hudiksvall. După ce termina şi cu asta, putea pune la loc sigur cutia care conținea amintiri despre părinții ei. Din punctul ei de vedere, totul avea să se încheie. Hesjövallen avea să se estompeze încet din conştiința ei, să se transforme într-o amintire vagă. Chiar dacă ea n-avea să uite, bineînțeles, niciodată cele întâmplate.

Se duseră la Bornholm, avură parte de vreme schimbătoare şi se bucurară de pitorescul cabanei pe care o închiriaseră. Copiii veniră şi plecară, iar zilele trecură într-o atmosferă în general caracterizată de o stare de amorțeală şi bine. Spre surprinderea lor, apăru şi Anna, care îşi încheiase lunga ei călătorie prin Asia, ca să-i uimească şi mai tare prin anunțul că avea să se înscrie la ştiințe politice în Lund de la începutul toamnei.

În câteva rânduri Birgitta decise că sosise vremea să-i povestească lui Staffan cele petrecute, atât în Beijing, cât şi ulterior în Londra. Dar n-o făcu – n-avea nici un sens să-i spună câtă vreme nu era sigură că el va putea să treacă peste faptul că ea îi ascunsese ceva. Avea să se simtă rănit şi să interpreteze totul ca pe o lipsă de încredere şi de înțelegere. Nu merita riscul, aşa că ea continuă să tacă.

Nu-i spuse nimic nici lui Karin Wiman despre vizita de la Londra şi despre evenimentele de acolo.

Rămase totul încuiat în sufletul ei, ca o cicatrice pe care nimeni altcineva n-o putea vedea.

Pe data de 7 august, într-o zi de luni, ea şi Staffan reveniră la lucru. În seara precedentă stătuseră în sfârşit de vorbă despre viața lor împreună. Ca şi cum amândoi, fără să fi menționat asta în avans, îşi dăduseră seama că nu puteau începe un alt an de muncă fără ca măcar să discute despre

declinul căsniciei lor. Birgitta socotea drept un imens pas înainte faptul că soțul ei ridică problema vieții lor sexuale aproape inexistente în propriii lui termeni, fără ca ea să-i sugereze. Staffan regreta situația şi era îngrozit de ideea că nu mai dispune de dorință sau de abilități. Ca răspuns la întrebarea ei directă răspunse că nu era atras de nimeni altcineva. Era pur şi simplu o chestiune de lipsă de dorință, fapt care îl îngrijora, dar la care prefera să nu se gândească.

— Ce-o să faci în privința asta? întrebă ea. Nu mai putem trăi un an fără să ne atingem unul pe altul. Pur şi simplu nu mai suport.

— O să încerc să caut ajutor. Nu-mi vine mai uşor să mă confrunt cu asta decât îți vine ție. Dar în acelaşi timp mi-e greu să vorbesc despre asta.

— Vorbeşti acum.

— Pentru că îmi dau seama că trebuie.

— Nu prea mai ştiu ce gândeşti. Uneori te privesc dimineața şi cred că eşti un străin.

— Tu te exprimi mai bine decât aş putea eu vreodată. Dar uneori simt exact acelaşi lucru. Poate nu la fel de puternic.

— Te-ai putea împăca oare cu ideea că ne-am putea trăi aşa tot restul vieții?

— Nu. Dar am evitat să mă gândesc la asta. Promit să sun un terapeut.

— Vrei să vin cu tine?

El scutură din cap.

— Nu de prima dată. Ulterior, dacă va fi nevoie.

— Înțelegi ce înseamnă asta pentru mine?

— Sper că da.

— Nu va fi uşor. Dar cu puțin noroc o să trecem peste. Seamănă un pic cu o aventură în deşert.

Staffan îşi începu ziua de lucru pe 7 august urcându-se la bordul unui tren spre Stockholm la ora 8.12 dimineaţa. Birgitta ajunse la birou abia în jurul orei zece. Cum Hans Mattson era încă în vacanţă, Birgitta răspundea pentru toată activitatea tribunalului districtual, aşa că începu cu o şedinţă cu funcţionarii şi personalul juridic. Odată ce se convinse că totul era sub control, se retrase în biroul ei şi se apucă să scrie lunga scrisoare pentru Vivi Sundberg la conceperea căreia mintea ei lucrase întreaga vară.

Evident că se întrebase ce dorea sau cel puţin ce spera să obţină cu asta. Adevărul, fireşte; speranţa că toate acele evenimente din Hesjövallen aveau să fie explicate, inclusiv uciderea bătrânului proprietar de hotel. În acelaşi timp însă, Birgitta căuta oare un soi de răzbunare pentru neîncrederea pe care i-o arătaseră poliţiştii din Hudiksvall? Cât din toate însemna vanitatea personală şi cât tentativa autentică de a convinge echipa de anchetă că omul care se sinucisese, în ciuda mărturisirilor făcute, n-avea nimic în comun cu crimele?

Într-un fel, lucrurile aveau de-a face şi cu mama ei. În căutarea adevărului, Birgitta îşi dorea să aducă un omagiu părinţilor adoptivi ai mamei ei, care avuseseră parte de un sfârşit atât de atroce.

Avu nevoie de două ore ca să scrie scrisoarea. O reciti de mai multe ori înainte de a o vârî într-un plic şi de a o adresa poliţiei din Hudiksvall, în atenţia lui Vivi Sundberg. Apoi puse plicul în tava cu corespondenţă şi deschise larg ferestrele din biroul ei în speranţa de a se elibera de toate gândurile legate de victimele din acele case izolate din Hesjövallen.

Îşi petrecu restul zilei citind un document de la Departamentul de Justiţie privitor la ceea ce părea un proces fără sfârşit de reorganizare care afecta toate aspectele sistemului juridic suedez.

Îşi făcu însă timp şi ca să scoată la lumină unul dintre cântecele ei pop neterminate şi să mai compună câteva versuri.

Ideea îi venise în cursul verii. Cântecul avea să se cheme „O plimbare pe plajă”. Descoperi însă că nu are inspirație, mai ales în acea zi. Adună încercările ei eşuate şi le aruncă la gunoi înainte de a încuia textul neterminat într-un sertar al biroului. Cu toate astea, era hotărâtă să nu renunțe.

La ora şase îşi închise computerul şi părăsi biroul.

În drum spre ieşire, observă că tava cu corespondență era acum goală.

37

Liu Xin se ascunse printre copacii de la marginea pădurii: în sfârşit ajunsese. Nu uitase că Ya Ru îi spusese că era cea mai importantă misiune care avea să-i fie încredințată vreodată. Cădea în sarcina lui să tragă o concluzie finală după toate acele evenimente şocante care debutaseră cu mai bine de o sută de ani înainte.

În vreme ce stătea acolo, Liu Xin se gândi la Ya Ru, cel care îi dăduse misiunea pe care urma să o execute, îi dăduse echipamentele necesare şi îi ceruse maximă eficiență. Ya Ru îi explicase tot ce se întâmplase în trecut. Călătoria continuase mulți ani, înainte şi înapoi peste oceane şi continente, drumuri pline de temeri şi moarte, de persecuții insuportabile – iar acum sosea sfârşitul necesar, răzbunarea.

Cei care făcuseră călătoria muriseră de mult. Unul zăcea pe fundul mării; alții în morminte nemarcate. În toți aceşti ani, din toate aceste locuri de odihnă se înălțase un murmur neîntrerupt de suferință. Acum el primise sarcina de a pune capăt acelui vaiet de durere.

Liu Xin stătea acum cu picioarele în zăpadă respirând aerul rece. Era 12 ianuarie 2006. Mai devreme în cursul zilei observase un termometru care indica minus nouă grade Celsius. Îşi mişca picioarele pe loc în încercarea de a nu degera. Era seara devreme. De unde se afla, vedea în câteva case luminile aprinse, iar în alte ferestre zărea licărul albăstrui al televizoarelor. Îşi ciuli auzul, dar nu auzi nici un sunet. Nici măcar un lătrat de câine. Liu Xin credea că oamenii din această parte de lume aveau câini pentru a fi păziți în timpul nopții. Văzuse urme prin zăpadă, dar bănuia că animalele erau acum ținute în case.

Se întrebase dacă animalele din case aveau să-i creeze probleme, dar respinsese ideea. Nimeni nu bănuia ce avea să se întâmple; nici un câine nu l-ar fi putut opri pe el.

Îşi scoase o mănuşă şi se uită la ceas. Nouă fără un sfert. Mai avea timp până la stingerea luminilor. Îşi puse mănuşa înapoi şi se gândi la Ya Ru şi la toate poveştile lui despre morții care călătoriseră atât de departe. Fiecare membru al familiei lui Ya Ru fusese implicat într-o etapă a călătoriei. Printr-o stranie coincidență, cel care era destinat să pună capăt tuturor lucrurilor era Liu Xin, care nici măcar nu era rudă. Iar acest fapt îl umplea de mândrie. Ya Ru avea încredere în el ca într-un frate.

Auzi o maşină în depărtare, dar maşina nu se apropie. Mergea pe şoseaua principală. „În țara asta, îşi zise el, în timpul nopților tăcute de iarnă sunetul călătoreşte foarte departe – ca şi cum ar călători peste apă."

Continuă să-şi mişte picioarele. Cum avea să reacționeze după ce totul se va fi încheiat? În ciuda tuturor, exista oare o părticică a conştiinței sale cu care să nu fie familiar? În Nevada totul se desfăşurase conform planului. Dar nu se ştia niciodată, mai ales că sarcina de acum era mult mai complexă.

Gândurile i-o luară razna. Şi-l aminti brusc pe propriul tată, care fusese o oficialitate de partid de rang inferior, şi de modul în care fusese el chinuit şi batjocorit în cursul Revoluției Culturale. Tatăl lui îi spusese cum el şi celălalt „porc capitalist" se treziseră cu fețele vopsite în alb de către Gărzile Roşii. Pentru că diavolul era mereu de culoare albă.

Acum încercă să se gândească la oamenii din casele tăcute de peste drum. Cu toții aveau fețe albe; erau diavolii din iad.

Luminile se stinseră treptat. Două dintre case se cufundaseră în întuneric. Aşteptă. Morții aşteptau de mai bine de un secol, iar el mai avea nevoie acum doar de câteva ore.

Îşi scoase mănuşa dreaptă şi pipăi sabia care îi atârna într-o parte a trupului. Oțelul era rece ca gheața; tăişul lamei i-ar fi putut străpunge cu uşurință pielea. Era o sabie japoneză peste care dăduse din întâmplare în cursul unei vizite în Shanghai. Cineva îi povestise despre un colecționar bătrân care mai deținea câteva săbii mult dorite în urma ocupației japoneze din anii 1930. Găsise drumul până la magazinul mic şi ascuns, şi nu ezitase nici o clipă după ce luase sabia în mână. O cumpărase pe loc şi o dusese la un fierar, care îi reparase mânerul şi îi ascuțise lama până ce ajunse să taie ca un bisturiu.

Tresări. Se deschise uşa unei case. Se ascunse mai bine printre copaci. Pe treptele casei ieşi un bărbat cu un câine. O aplică montată deasupra uşii lumina curtea acoperită de zăpadă. Liu Xin prinse bine mânerul sabiei, miji ochii şi observă cu atenție mişcările câinelui. Ce s-ar fi întâmplat dacă îi adulmeca mirosul? I-ar fi distrus toate planurile. N-ar fi ezitat dacă ar fi fost obligat să omoare animalul. Dar ce-ar fi făcut omul, bărbatul care acum şedea în uşa casei şi fuma?

Câinele înțepeni brusc şi adulmecă aerul. Pentru o fracțiune de secundă, Liu Xin crezu că animalul îl

descoperise. Însă câinele reîncepu imediat să alerge prin curte.

Bărbatul strigă la câine, care fugi imediat în casă. Uşa se închise. La scurt timp după aceea se stinse lumina de deasupra uşii.

Continuă să aştepte. La miezul nopţii, când singura lumină rămasă provenea de la un ecran de televizor, observă că începuse să ningă. Fulgii cădeau ca nişte pene uşoare pe mâna lui întinsă. „Ca nişte flori de prun, îşi zise el. Dar zăpada nu miroase; nu are parfum ca o floare."

Douăzeci de minute mai târziu televizorul se stinse. Continua să ningă. Îşi scoase din buzunarul hanoracului un binoclu mic dotat cu dispozitiv de vedere nocturnă şi inspectă încet toate casele din sat cu vederea. Nu se vedea nici o lumină. Bagă binoclul înapoi şi inspiră adânc. Cu ochii minţii văzu imaginea pe care Ya Ru i-o descrisese de atâtea ori.

O navă. Oameni pe punte ca nişte furnici, făcând semne cu batistele şi pălăriile. Însă nu vedea nici un chip.

Fără chipuri, doar braţe şi mâini care fluturau.

Mai aşteptă puţin. Apoi traversă încet drumul. Într-o mână ducea o mică lanternă, iar în cealaltă sabia.

Se apropie de casa de la marginea satului, cea cu faţa spre vest. Se opri să asculte pentru ultima dată.

Apoi intră în casă.

Vivi,

Textul de mai sus se găseşte într-un jurnal scris de un bărbat pe nume Ya Ru. Tocmai i se dăduse raportul oral de către o persoană care se deplasase mai întâi în Nevada, unde omorâse mai mulţi oameni, după care-şi continuase treaba în Hesjövallen. Vreau să citiţi jurnalul ca să puteţi înţelege tot ce v-am scris în scrisoare.

Nici unul dintre aceşti oameni nu mai trăieşte. Dar adevărul despre cele petrecute în Hesjövallen este mai complex şi diferit de ceea ce am crezut cu toţii. Nu sunt convinsă că tot ce am scris poate fi dovedit. Probabil că nu e posibil. Cum ar fi,

de exemplu, faptul că nu pot explica de ce panglica roşie a ajuns în zăpadă la Hesjövallen. Ştim cine a dus-o acolo, dar asta e tot.

Lars-Erik Valfridsson, bărbatul care s-a spânzurat în celula secţiei de poliţie, nu a fost vinovat. Cel puţin rudelor lui ar trebui să li se spună asta. Putem doar să facem speculaţii privind motivul pentru care şi-a asumat vinovăţia pentru crime.

Înţeleg că această scrisoare vă va da ancheta peste cap. Dar, până la urmă, cu toţii căutăm, bineînţeles, limpezimea. Sper ca rândurile scrise de mine să contribuie la asta.

Am încercat să includ tot ce ştiu despre caz în această scrisoare. În ziua în care încetăm să mai căutăm adevărul, care niciodată nu e obiectiv, ci, în cele mai bune circumstanţe, este clădit din fapte, sistemul nostru judiciar se va prăbuşi definitiv.

Acum m-am întors la lucru. Sunt în Helsingborg şi mă aştept să mă căutaţi, căci sunt multe întrebări, cele mai multe extrem de dificile.

Cu cele mai bune urări,
Birgitta Roslin
7 august 2006

Epilog

În aceeaşi zi de august, pe drumul spre casă de la serviciu, Birgitta Roslin se opri să facă nişte cumpărături la magazinul ei obişnuit. În timp ce aştepta la rând la casă, scoase un cotidian de seară din standul de ziare şi-l răsfoi. Pe o pagină citi în trecere că un lup singuratic fusese împuşcat într-un sat la nord de Gävle.

Nici ea şi nici altcineva nu ştia că acelaşi lup intrase în Suedia din Norvegia prin Vauldalen într-o zi de ianuarie. Era înfometat şi nu mâncase nimic după ce terminase resturile unui elan mort din Österdalarna.

Lupul îşi continuase drumul spre est, trecuse de Nävjarna, traversase apele îngheţate ale râului Ljusnan pe la Kärböle, după care se făcuse iarăşi nevăzut în pădurile dese.

Acum zăcea mort pe terenul unei ferme din apropiere de Gävle.

Nimeni nu ştia că în dimineaţa zilei de 13 ianuarie lupul ajunsese în dreptul unui sat izolat din Hälsingland cu numele de Hesjövallen.

Atunci totul era acoperit de zăpadă. Acum vara era pe sfârşite.

Sătucul Hesjövallen era pustiu. Nimeni nu mai locuia acolo, în grădini scoruşele luceau deja roşii, fără ca nimeni să admire superbul spectacol de culoare.

Toamna se lăsa peste Norrland. Oamenii începeau să se pregătească pentru o altă iarnă lungă.

Nota autorului

Acesta este un roman. Asta înseamnă că cele scrise de mine au un fundal real, dar nu toate părţile sunt reproduceri realiste ale unor evenimente care au avut loc. Nu cred că există un loc cu numele de Hesjövallen – sper că am cercetat hărţile cu destulă meticulozitate, însă faptul că la momentul scrierii acestui roman preşedintele statului Zimbabwe era Robert Mugabe este de necontestat.

Cu alte cuvinte, am scris despre ceea ce s-ar fi putut întâmpla şi nu despre ceea ce s-a petrecut în realitate. În universul ficţiunii acest lucru nu reprezintă doar o posibilitate, ci chiar o cerinţă de bază.

Însă chiar şi într-un roman, cele mai importante detalii trebuie prezentate corect, indiferent că ele se referă la prezenţa păsărilor în Beijingul zilelor noastre sau la faptul că un judecător dispune sau nu la biroul lui de o canapea pusă la dispoziţie de către Administraţia Judiciară Naţională.

M-au ajutat mulți oameni la scrierea acestei cărți. În primul rând, evident, Robert Johnson, care încă o dată a muncit cu meticulozitate şi perseverență pentru a stabili clar faptele. Însă sunt mulți cei care, dacă ar fi numiți, ar lungi enorm această listă. Nu în ultimul rând, sunt oameni din Africa cu care am discutat acest roman.

Nu voi menționa pe nimeni altcineva, dar îmi exprim aici recunoştința sinceră tuturor celor implicați. În mod firesc, povestea din carte reprezintă doar responsabilitatea mea şi a nimănui altcuiva.

HENNING MANKELL
Maputo, Mozambic
Ianuarie 2008

Ianuarie 2006: Nouăsprezece oam
Hesjövallen. Singurul indiciu legat
descoperită la locul faptei.

Judecătoarea Birgitta Roslin are
șocată: printre victime se numără
Birgitta află la puțin timp după com
Andrén a fost măcelărită în Nevad
descoperă jurnalul din secolul nouăs
liei Andrén – un supraveghetor de
transcontinentale americane – unde
aplicat muncitorilor sclavi chinezi.
putea comite crimele din Hesjövalle
dezvăluie un adevăr pe care ea îl bă

Ancheta duce către cele mai înalt
gul zilelor noastre, dar și către d
Mozambic. Totodată, intriga îl poartă
în vremurile comerțului cu sclavi di
istorie care se va dovedi tot mai si
crimelor din Hesjövallen se apropie

Cărțile lui Henning Man